

LÄNGELMÄEN pitäjää ja KEURUUN pyöliä, (nyk. MÄNTTÄÄ), koskevia tuomiokirjapaimintoja 1500 - 1700 -luvulta

Sisällys

Lukijalle

Längelmäkeä koskevia keskiaikaisia käräjätuomioita vuosilta 1482 – 1510	s. 1 - 6
Laamanninkäräjien tuomioita vuosilta 1604 – 1726	s. 7 - 15
Längelmäen käräjien tuomioita satunnaisesti ajalta 1564 – 1695	s. 16 - 25
Längelmäen ja Keuruun pyölin (osa-alueen) käräjien tuomiokirjat 1696 - 1774 (- 1783)	s. 26 - 199
Kangasalan ja Oriveden käräjien tuomiokirjoja ajalta 1623 – 1776	s. 200 - 256
Längelmäen käräjien lainhuudatusasioita vuosilta 1775 – 1798	s. 257 - 269

Lukijalle

Olen runsaan parinkymmenen vuoden aikana kirjoitellut muistiin vanhaa Orivettä ja siihen kuuluneita Eräjärven ja Juupajoen kulmakuntia koskevia käräjäpöytäkirjoja.

Eräjärven kappelikunnan kylistä valtaosa kuului vanhastaan (Kangasalan ja) Oriveden käräjäkuntaan. Sen sijaan Eräjärven alueen Hirtolahden, Koppalan, Kuivasten ja Leväslahden kylät kuuluivat Kulsialan hallintopitäjän Längelmäen neljännekseen, ja niiden asiat käsiteltiin Längelmäen käräjillä. Viimeksi mainittujen kylien käräjäasiain selvittäminen vaati siten Sääksmäen tuomiokuntaan kuuluvan Längelmäen käräjäkunnan tuomiokirjojen läpikäymistä. Siinä yhteydessä olen tehnyt poimintoja käräjäpöytäkirjoista myös koko myöhempien Längelmäen ja Mäntän kuntien osalta.

Sääksmäen ja Sääksmäen ylisen tuomiokunnan, joihin Längelmäen käräjäkunta kuului, tuomiokirjat vanhemmalta ajalta ovat säilyneet vain vuosilta 1696, 1699, 1706, 1724, 1726-27, 1729-33, 1735-43, 1753-1775 ns. konseptipöytäkirjoina, joita säilytetään Hämeenlinnan maakunta-arkistossa. Konseptipöytäkirjat ajalta 1776-1831 ovat tuhoutuneet. Turun hovioikeudessa säilytetyt tuomiokirjojen ns. renovaatiot eli uudistukset ennen vuotta 1825 tuhoutuivat kokonaisuudessaan Turun palossa 1827.

Längelmäen kylistä Pääskylä, Syväjärvi ja Vilkkilä kuuluivat vanhastaan (Kangasalan ja) Oriveden hallintopitäjään ja niitä koskevat käräjäasiat käsiteltiin siten (Kangasalan ja) Oriveden käräjillä. Olen poiminut näitä kyliä koskevat käräjäasiat tähän esitykseen Oriveden alueen tuomiokirjapöytäkirjoista.

Kun mainitut tuomiokirjapöytäkirjat kiinnostanevat ainakin Längelmäen seudun historiaa tutkivia ja kun itselläni tuskin on tilaisuutta niiden enempään käyttöön, haluan tuoda ne julkisuuteen kaikkine puutteineenkin, koska tehty työ muuten saattaa mennä täysin hukkaan.

Lukijalle huomautetaan, että vaikka suurin osa poiminnoista antaa luotettavaa tietoa, voi tekstissä olla kirjoitus- ja tulkinta- ym. virheitä. Koska poiminnot ovat yleensä alkuperäisen tekstin lyhennettyjä versioita, ei teksti kaikin kohdin ole hyvää (vanhaa) ruotsia. Poimintojen tärkein merkitys on siinä, että niistä vaivattomasti selviää, mitä asioita käräjillä on käsitelty ja miltä asiakirjan sivulta ne löytyvät, jos on tarvetta tehdä tarkistuksia alkuperäisistä asiakirjoista tai mikrofilmeistä.

Keväällä vuonna 2008

Antti Lehtonen

Dipl.ins., Helsinki

Längelmäkeä koskevia keskiaikaisia käräjätuomioita vuosilta 1482 - 1510

Antti Lehtosen poimintoja

Dombok för Sydöstra Tavastland 1443 - 1502

Längelmäki- ym. poimintoja Hausenin kirjasta Bidrag till Finlands Historia I

Jämsän talvikäräjät 16.3.1482

Jemsse Sochn

(s 118) - Anno Domini MCDLXXXII På S. Gertrudi affton (16.3.1482), war Winttertinget i **Jämpse** Sochn.

- Thesse äre **räär emillan Jämpsse och Cangasala, Nikaman taipale, wastameki, och tädan till Koiwolan porras, tädan till Rehiwuori.**

Thenne räär äre schrefne i Pälckäne Anno Domini MCDXLIX.

Padasjoen talvikäräjät 16.1.1499

Padasjoki Sochn.

(s 20) - Anno Domini MCDXCIX In die Marcelli (16.1.1499), war Wintter Tingh i **Padasjoki** med allmogen i Nystelä by.

- Dömdes Kuhmois boar theres Skogh och Vttmarch frij vthaff Birkala boar i Sathegunden medh åhrswexten, som **Birkala boar hafua sig wellat till af Kuhmois boar**, som thesse 12 för:ne Landzsynemän föregingo och sworo, och the 12 i Nempnden såtho medh them tillstodho, Och thenne effter:ne Birkala boar huar thera saak till 40 (marker) för wälde.

Henrich Koiwost i Birkala, Johan Jussi i Kauku Jerwi, Niells Keriolainen i Cangasala, Henrich Puhari ibm, Åtti Petisson ibm.

Thenne effter:ne **Räär äre emillan Birkala boar och Kuhmois boar, Kiwisallmi, Löytäne kallio och Winckinäköske.**

(Återstoden af sidan är tom.)

Kihlakunnantuomari Jeppe Volmarinpojan tuomio (1502? ja) 1503

- Uthi **Jacob Wollmerssons dombook finnes 1502 desse rår emillan Kulssialla i Lengillmäijihia och Kanggassalla**, som är förste rån **Rekiesalo, Hångansarre** och så till **Mentiaworij** och så till **HeijnneJärffwe** i wester endan, dädan till **Wirittunsalme** och så till **Koijuonsällckie** och till **Ruskiakifwua, Tunggielanssarij, Kodarinuorij, Kirfwelachkden påhlä** och till **Safuetaijualldh och Rechkietaijwalldh** och till **Rekijsallo** ighen. (Kangasalan talvikäräjät 18-19.5.1629, KA Ylä-Satakunta KOa2 s. 243, mikrofilmi ES 1962)

- **Jäppe Folmans doombook Daterat 1503 Festa Chrusis Exultationis** förmäler **Kirfweslahdenpohja** derifrån til **Safwitaipall** och så först til **Rekitaipall** och til **Rekisallo** igen. (Längelmäen ym. syyskäräjät 1.9.1766, HMA Sääksmäki 115, § 28)

- **Jäppe Fallmars dom book dat. 1503 Festa crusis exultationis** förmäler, **Kifwes Lachden pohja** (TMA: Kyrfwes lachden pohia), derifrån til **Safwentaipal** och så först till **Reki taipal** och til **Reckinsalo** igen. (Oriveden talvikär. 1731, KA Ylä-Satakunta KOa44 s. 129)

Dombok för Sydvestra Tavastland 1506-1510

Kulsialan kesäkäräjät 23.6.1506

(s 234) - Anno dni m d sexto om sti johannis affton (23.6.1506) tha war sommar tingh mz almwghen i **Kulsiala** soken i wskialaby

nämpnden: oleff menzä, hans oleffsson monaiala, niclis moyiaynen riduala, oleff andersson **vhiniemi**, michel laurisson ilmola, per laurisson **kotikaynen**, jöns oleffsson laccdentaka, oleff henricsson sotala, jons laurisson ladickala, michel andersson ibidem, jöns laurisson ibidem, henric michelson anwma

- Dömdes morten **haios** (= haros) **taluistaypale** sak til iij (marker) (för) oret käre och til iij (marker) for dom broth effter xii ranzacan

- Dömdes en reth **swensk skifft wtöffuer all vhinemiby effter theris krok tal** och andel effter xii ranzacan

- Dömdes oleff andersson **vhiniemi** sak til iij (marker) för olyden han giorde pa setto tinghe effter xii ranzacan

- Dömdes henric jonson **taluistaypale** sak til iij (marker) for owerk som han giorde wppo morten **haros** gildro och honom sin skada igen innan iij vikur vid sin iij (marker) och for:de henric jönson sak til iij (marker) (for) lagfaall

- Dömdes elin pedersdotter ladickala sin jord ffri aff henric helmickson ibidem effter syn andel med sämie och sworne eed innan iij vikur ved hans iij (marker) effter xii ranzacan

- nye nämpnden: morten helmickson, michel andersson, per oleffsson laccdentaka, jons laurisson ladickala, laurin henricsson ickala, niclis knwtzson hersama, henric henricsson ickala, morten oleffsson **taluistaypale**, anders oleffsson joensw, oleff mortenson alaiald, **lauris staffanson, mattis vettinen**

Kulsialan talvikäräjät 14.1.1507

(s 237) - Anno dnj m d septimo torsdaghen nest epter sti knwtz dag (14.1.1507) Ta war vinter ting i **kulsiala** soken j sotala by (i) erlige mans närwarv poual hermannsson sitiendis i herishöffdingx stad

nämpnden: morten laurisson ladickala, jöns laurisson ibidem, jons laurisson ibidem, michel andersson ibidem, oleff andersson vskiala, hans oleffsson monaiala, michel laurisson ilmola, oleff henricsson sotala, jons oleffsson laccdentaka, henric michelson anwma, nilis andersson riduala, henric oleffsson ickala

- Dömdes oleff nilis(son) ladickala sak til iij (marker) for i blonad som han slog jons ibidem epter xii ranzacan

- Dömdes xij men millan mognus pännaynen i kuliala och morthen laurisson ladickala ath skiffte och jäncke them imillan wtaff theris almeninge och gamble släkth skal stande och bliffue som aff alder haffuer warit epter xii ranzacan gongandis wppo manedagen nest epter ste valborgh (3.5.)

- henric jonsson **taluistaypale**, thomas oleffsson kandokyle

- Dömdes thenne för:ne hwar tere sak til iij (marker) for slotzins näffuer the icke förde in i tiid och tima epter xii ranzacan

- Jtem kom mareta nilisdatter **taluistaypale** a setto tinge och gaff sin **söner** nilis laurisson och henric laurisson alle syne lösöre for theris trotienst the hänne gjort haffde och framdelis göre skulu bad kläde och föde til döder dag epter xii ranzacan

- Dömdes henric symonson ilmola sin vj ars lön aff henric jonsson **taluistaypale** for sin kost som han födde honom i vj ars med sämmie och sworne eede innan iij vikur vid sin iij (marker) epter xii ranzacan

Kulsialan kesäkäräjät 21.6.1507

(s 240) Anno dnj m d septimo monedaghen nest epter sti henrix dagh (21.6.1507) Tha war sommar tingh med almwghen i **kulsiala** soken i sotalaby

nämpnden: per andersson laccdentaka, jöns laurisson **lengenmä**, henric nilisson ladickala, morten laurisson ibidem, karl oleffsson ibidem, nilis andersson riduala, henrich oleffsson ickala, michel henricsson anwma, staffan eskilson sotala, henric oleffsson melkis, henric laurisson vskila, per henricsson monaiala

- Dömdes jons laurisson **solt lengenmä** sak til xxvij (marker) (for) ix bloduite som han slogh kaupi ibidem epter xii:a ranzacan

- Dömdes morten laurisson ladickala sak til iij (marker) for i blonad som han slogh oleff persson ib(idem) epter xii ranzacan

- Dömdes per laurisson **pickaierffui lengenmä** sak til iij (marker) for olyden han giorde pa setto tinge epter xii ranzacan

- Dömdes kaupi oleffsson **lengenmä** sak til vj (marker) for ij blonad som han slog jöns laurisson **solt** ibidem epter xii ranzacan

- per andersson **käkinemj atti**, jons laurisson **solt lengenmä**
- Dömdes thenne för:ne hwar tere sak til iij (marker) för orette kere epter xii ranzacan
- Väddis morten **haros j taluistaypale** mot xij heredz synne men wnder xij landz synne men millan mognus pennoynen i kuliala om the jordh som i trette är them millan gongandis wppo monedaghen nest epter sancti bartollmej dagh (30.8) epter xii ranzacan
- Dömdes jons laurisson ladicckala sak til iij (marker) for olyden han giorde pa setto tinge epter xii ranzacan
- stadfeste the xij i nämpde sotto the dombreff som bent nilisson haffde wtgiffuit lydandis wppo **rawtama som ffrv anna haffde laglige fangit huilkit for:de jord hörde her nilis oleffson tauast riddare ärffinge** til epter xxiiij mens ranzacan som for:de dom breff inholder
for vitne: per laurisson **kotikaysenpae**, lauri rautia, staffan persson ilola, mognus oleffsson pennaynen, morten laurisson ladickala, michel andersson kotila
- Dömdes jons sacheusson **paiunkando at lägge then raan igen som han wp kastade** wtan lag och dom **som hetter kopwnkallio wppo högste bergit liggendis i lengenmä wid rawtama** och framdelis för:de jonsson sak til xl (marker) for han gamble raar wppo kastade och annan ny giorde epter xii ranzacan innan iij vikur vid sin iij (marker)
- Dömdes ret skiwdz jängningh wtöffuer al soken wid hwars theris iij (marker) epter xii ranzacan
- kaupi oleffsson **lengenmä**, nilis oleffsson **ibidem** (m.fl.)
- Dömdes thenne för:ne hwar tere sak til iij (marker) for slotzins rethet the icke giorde wt i tiid och tima epter xii ranzacan

Kulsialan syyskäräjät 15.10.1507

(s 243) Anno dnj m d septimo fredagen nest epter kalixti (15.10.1507) tha war (tingh) mz almwgen i Kulsiala **soken** i vskialaby

nämpden: per andersson laccdentaka, henric oleffsson mälkis, lauri oleffsson vskiala, michel henricsson anwma, michel andersson ladickala, karl oleffsson ibidem, lauri staffanson **remessalo**, henric nilisson ladickala, henric oleffsson ickala, nilis andersson riduala, morten laurisson ladickala, staffan eskilson sotala

- morten persson volioki, henric jönsson **talustaypale**, henric laurisson sotala, mognus oleffsson kuliala i pälsen
- Dömdes thenne för:ne hwar tere sak til iij (marker) för treske om slotzins rethet epter xii:a ranzacan
- Dömdes anders oleffsson **talustaypale** sak til iij (marker) för treske om skuidz fiend epter xii ranzacan
- Dömdes vj men millan per andersson **käisalmi** och lauri staffanson **remessalo** ath see skude och ranzaca huilken tere haffuer giort ogongh wppo then annars fäägongh och wtmark gongandis dag nest epter sti valborgis dag

Kulsialan talvikäräjät 14.1.1508

(s 245) Anno dnj m d octauo fredagen nest epter sti knwtz dag (14.1.1508) tha vinter ting mz almwghen i **kulsiala** soken i vskilaby

nämpden: henric oleffsson mälkis, morten laurisson ladickala, henric nilisson ibidem, karl oleffsson ibidem, jons laurisson **kylloyoia**, lauri staffanson **remessalo**, oleff staffansson sotala, oleff henricsson ibidem, henric mattisson laccdentaka, staffan eskilson sotala, nilis andersson riduala, lauri oleffsson vskila

- Dömdes mognus oleffsson kuliala sin aker och wtmarker ffrj wtoff anders oleffsson **talustaypale** som (är) vi karpland jord och iij las ängher innan iij vikur vid sin iij (marker) och framdelis anders sak til xl (marker) för waldzwerk som tesse epter:ne xii landz syne men forginge och swore och the xii j nämpnde sotto them til stode theris eede
- Dömdes mognus oleffsson kuliala sak til iij (marker) for oqwendis ordh epter xii:a ranzacan

Kulsialan kesäkäräjät 1.7.1508

(s 246) Anno dnj m d octauo in vigilia visitacionis marie (1.7.1508) tha war sommar ting mz almwgen i **kulsiala** soken i vskialaby

nämpden: morten laurisson ladickala, jons laurisson ibidem, michel andersson kotila, lauri henricsson melkis, jons oleffsson laccdentaka, henric henricsson ickala, kaupi oleffsson **lengenma**, anders niclisson quisama, michel laurisson ilmola, niclis jonsson sotala, oleff staffanson ibidem, oleff andersson vskiala

- Dömdes per andersson **sawinemj** sak til iij (marker) for oqwendis ordh han giorde pa setto tinge effter xii ranzacan

Pälkäneen kesäkäräjät 23.6.1507

(s 256) Anno dnj m d septimo om sti iohannis afton (23.6.1507) Ta war sommar tingh mz almwgen i **pelken** soken i kangas by

- Dömdes oleff andersson saris sak til iij (marker) for i bloduite som han slog per **koppaepae** epter xii ranzacan
- Dömdes kaupi oleffsson **lengemä** sak til iij (marker) för olyden han giorde pa setto tinge epter xii ranzacan

Pälkäneen syyskäräjät 17.10.1507

(s 258) Anno dnj m d septimo synnedagen nest epter kalixti (17.10.1507) tha war hösth ting med almwgen i **pelken** soken i kangasby

- Dömdes oleff persson töykänä sak til iij (marker) for i bloduite som han slog lauri laurisson **remessalo** epter xii:a (ranzacan)

Pälkäneen talvikäräjät 16.1.1508

(s 259) Anno dnj m d octauo synnedagen för sti henrix dag (16.1.1508) tha war vinter (ting) mz almwghen i **palken** soken kangasby

- lauri staffanson **remessalo**, lauri tordzson raykus, lauris oleffsson leffuis
- Dömdes thenne för:ne hwar tere sak til iij (marker) för thz the flytde fra tingit och vilde icke haffua sin syne men fran epter xii:a ranzacan

Kulsialan syyskäräjät 3.10.1508

(s 292) Anno dnj m doctauo tisdagen nest för sti francisci dag (3.10.1508) Tha war höst ting mz almwgen i **kulsiala** soken i vskialaby

nämpden: morten laurisson ladickala, michel laurisson ilmola, jons laurisson ladickala, michel andersson kotila, hans oleffsson sotala, jons oleffsson lacentaka, anders nilisson quisama, lauri henrixson melkis, henric henricsson ickala, oleff staffanson sotala, oleff andersson vskiala, kaupi toorsson **vhinemj**

- henric jonsson **talustaypale**, henric laurisson sotala, hans oleffsson monaiala, oleff menzä vskiala
- Dömdes thenne för:ne hwar tere sak til iij (marker) for treske om slotzins rethet effter xii:a ranzacan

Laamanninkäräjät 6.1.1509

(s 293) Anno dnj m dnono in epifanie dnj (6.1.1509) tha war lagmans tingh mz almwgen i **kulsila** soken i vskialaby

nämpden: oleff menzä, nilis sotala, michel laurisson ilmola, michel andersson kotila, kaupi tordzson **lengämä**, jöns henricsson lacentaka, jöns laurisson ladickala, lauri henricsson melkies, henric henricsson ickala, oleff staffanson sotala, morten laurisson ladickala, henric oleffsson ickala

- Dömdes mattis jonsson ilmola at före thz in thz han haffuer fört wt in til kaupi tordzson j **vhinemi** mz sämie och sworne eede och skiffte sidan broder broderdel och syster systerdel effter xii:a ranzacan
- henric jonsson **talustaypale**, oleff menzä vskiala, nilis oleffsson **liuentaypale**, kaupi oleffsson **ibidem**
- Dömdes thenne för:ne hwar tere sak til iij (marker) för treske om slotzins rethet effter xii:a ranzacan

Kulsialan kesäkäräjät 24.6.1509

(s 294) Anno dnj m dnono om sti johannes dag (24.6.1509) tha war somar ting mz almwgen i **kulsiala** soken i vskialaby

nämpden: jons laurisson ladickala, jons laurisson ibidem, per laurisson **koppapä**, lauri henricsson ladickala, knwt nilisson vskiala, henric oleffsson malkis, oleff michelson kolinemj, henric laurisson riduala, jons laurisson **kolliola**, jons laurisson ickalo, henric mattisson lacentaka, hans oleffsson sotala

- Dömdes jons **solt legemä** sak til ix (marker) för iij blonad som han slog oleff pöresson i kwmos och til xx (marker) för kirkiö messe ffrid effter xii:a ranzacan
- Dömdes jons laurisson ladickala sin jord ffri i **talustaypale** som är j settingxlandh som morten oleffsson ibidem haffde egned sig til innan iij vikur vid theris iij (marker) och framdelis morten sak til xl (marker) for

välde effter xii:a ranzacan och ij sworne vitne som för ginge som är först morten laurisson ladickala henric larisson vskiala

- Dömdes morten oleffsson **talustaypale** sin dening igen wt aff lauri nilisson **twngelolda** och framdelis lauri nilisson sak til iij (marker) for orette köpe effter xii:a ranzacan

- Dömdes per laurisson **koppapā** sin **quarn hws** ffri och swa god som hon war, som lauri staffanson **immesalo** brände för honom och framdelis lauri **immesalo** sak til ix (= iij) (marker) **för han brande hans quarn wp** effter xii:a ranzacan

- Dömdes mattis philpusson sin wtmarker ffri och allan hans skada igen wtaff kaupi oleffsson **lengenma** innan iij vikur vid sin iij (marker) och framdelis kaupi sak til iij (marker) för owerk effter xii:a ranzacan

- Dömdes jons laurisson acti i ladickala sak til iij (marker) för han vrende sig i nämpden effter xii:a ranzacan

- Dömdes thomas bertilson liattula sin jord skildige igen wtaff henric jonsson **talustaypale** som är iij deninger om oret innan iij vikur vid sin iij (marker) effter rät rekänskap och xii:a ranzacan och framdelis henric sak til iij (marker) för dölsmal etc

- eric henricsson lacentaka, per oleffsson ibidem, oleff laurisson ibidem, henric mattisson ibidem, per **rönni** ibidem, jons oleffson ibidem

- Dömdes thenne för:e hwar tere sak til iij (marker) för treske skiwdz fierdh effter xii:a ranzacan

- Dömdes en ret jänkninge millan kaupi oleffsson **lengenma** och oleff laurisson at jänkä och skiffte broder broderdel och syster systerdel effter xii:a ranzacan

Kulsialan syyskäräjät 26.9.1509

(s 297) Anno dnj m dnono onsdagen nest effter sti matz dag (26.9.1509) tha war höst ting med almwgen i **kulsiala** soken i vskialaby

nämpden: morten laurisson ladickala, hans oleffsson sotala, henric matzson ibidem, jons laurisson ladickala, jons henricsson ickala, oleff laurisson kolienpä, michel andersson kotila, lauri henricsson mälkis, per laurisson **kocpapā**, lauri henricsson ladickala, jons laurisson ibidem, per andersson actj

- Dömdes oleff oleffsson i **vhinemj** ffri för thz tiuffri som anders henricsson **ibidem** för vitade honom och framdelis anders henricsson sak til iij (marker) för orette kär effter xii:a ranzacan

- Dömdes anders henricsson i **vhinemj** viij faar igen wtoff oleff oleffsson **ibidem** som hans hundh beth ihiel och framdelis oleff oleffsson for sak til iij (marker) for hund beet effter xii:a ranzacan

Kulsialan talvikäräjät 16.1.1510

(s 298) Anno dnj m d x:o onsdagen nest för sti henrix dag (16.1.1510) tha war vinter ting mz almwgen i **kulsiala** soken i vskialaby welboren herre närwarandis her ake jörienson höffman pa tauasthus

nämpden: morten laurisson ladickala, per matzson lacentaka, jons laurisson ladickala, hans oleffsson sotala, jons laurisson **lengenmä**, kaupi tordzson **vhinemj**, per laurisson **kotka**, knwt nilison vskiala, michel andersson kotila, lauri henricsson ladickala, jons laurisson ibidem, lauri henricsson mäkis

- Dömdes xii men millan per oleffsson ladickala och nilis oleffsson ibidem at skiffte theris fäderne i tw millan ij bröder mz sammie och swornom ede effter xii:a ranzacan

for witne: lauri staffanson **rimessalo**, per laurisson **koppapa**

- Dömdes nilis persson **sackiansalo** for vj (marker) jord wtoff oleff oleffsson **vhinemj** innan iij vikur vid sin iij (marker) effter xii:a ranzacan

Todistuskappaleita Suomen historiaan. Julkaissut Suomen historiallinen seura. V. Hki 1894.

Jaakko Teitin valitusluettelo suomen aatelista vastaan v. 1555-1556.

Klagemåhls Register emot Adelen 1556 uthi Finland.

= = =

(s 299) Emott her Matz i Hattula soknn.

20 Februarij anno 56.

Beclager Erich Sigfredzsson i Löytänäladhen by, aff Kulsiala soknn och **Oriwäsi prestegeldh**, thet enn barnlöss man (aff hvad by wett han icke berette) hade giffvit til Hattula sokens cappel Törffvendö en sjettunx krok utmarck, liggendes wid Löytenänladhell, ther utaff han utgiör årligen skatt like som andre bönder. Ther utöffver gör han (effter han bygger ther upå för landboe, och icke för rett skattbonde) her Matz i Hattula årligen

Tavest Rog och korn 1 p:dh.
pundh. Smör 2 (lispund).

Längelmäen isäntiä 1500-luvun vaihteessa

Koottu Kaakkois- ja Lounais-Hämeen tuomiokirjoista

Lyhenteet: lm = lautamies, as = asianosainen, tod = todistaja

Koppalan kylä

Piet(ar)i Laurinpoika Kotikainen: per laurisson kotikaynen lm 1506, per laurisson kotikaysenpae tod 1507, per koppaepae as 1507, per laurisson koppapä lm 1509, as 1509, per laurisson kocpapä lm 1509, per laurisson kotka lm 1510, per laurisson koppapa tod 1510

Länkipohjan kylä (ent. Liiventaipale, Leväntaipale tai Skyttälä)

Kauppi (= Jaakko) Olavinpoika: kaupi ibidem (solt lengenmä) as 1507, kaupi oleffsson lengenmä as 1507 (3 kertaa), 1508, kaupi oleffsson ibidem (liuentaippale) as 1509, kaupi Oleffsson lengenma as 1509 (2 kertaa)

Niilo Olavinpoika: nilis oleffsson ibidem (lengenmä) as 1507, nilis oleffsson liuentaippale as 1509

Puharilan kylä

Heikki Puhari: Henrich Puhari ibm (i Cangasala) as 1499

Uoti Pietinpoika: Ätti Petisson ibm (i Cangasala) as 1499

Raidiston kylä (ent. Säkkiänsalo tai Röytänsalo)

Niilo Piet(ar)inpoika: nilis persson Sackiansalo as 1510

Rämesalon kylä

Lauri Tapaninpoika: lauris staffansson lm 1506, lauri staffansson remessalo lm 1507, lauri staffanson remmessalo as 1507, lauri staffanson remessalo as 1508, lauri staffanson immesalo as 1509, lauri staffansson rimessalo tod 1510

Lauri Laurinpoika: lauri laurisson remessalo as 1507

Saviniemen kylä (ent. Käkinieni tai Käkisalmi)

Piet(ar)i Antinpoika: per andersson käkinemj atti as 1507, per andersson käkisalmi as 1507, per andersson sawinemj as 1508

Solttilan kylä

Jussi Laurinpoika Solti: jöns laurisson lengenmä lm 1507, jons laurisson solt lengenmä as 1507 (2 kertaa), jöns laurisson solt as 1507, jons solt legenmä as 1509, jons laurisson lengenmä lm 1510

Talviaistaipaleen kylä

Martti Olavinpoika Haro: morten haios taluistaypale as 1506, morten haros as 1506, morten oleffsson taluistaypale lm 1506, as 1509, morten haros j taluistaypale as 1507, morten oleffsson ibidem (taluiistaypale) as 1509

Heikki Jussinpoika: Henric jonson taluistaypale as 1506, henric jonsson taluistaypale as 1507 (2 kertaa), 1508, 1509 (2 kertaa), henric jönsson taluistaypale as 1507

Marketta Niilontytär: mareta nilisdotter taluistaypale as 1507

Niilo Laurinpoika: (mareta nilisdotters son) nilis laurisson as 1507

Heikki Laurinpoika: (mareta nilisdotters son) henric laurisson as 1507

Antti Olavinpoika: anders oleffsson taluistaypale as 1507

Tunkelon kylä

Lauri Niilonpoika: lauri nilisson twngelolda as 1509

Uhiniemen kylä

Olavi **Antinpoika:** oleff andersson vhinemi lm 1506, as 1506

Kauppi (= Jaakko) Tuurinpoika: kaupi toorsson vhinemj lm 1508, kaupi torzson lengämä lm 1508, kaupi tordzson j vhinemi as 1509, kaupi tordzson vhinemj lm 1510

Olavi Olavinpoika: oleff oleffsson i vhinemj as 1509, as 1510

Antti Heikinpoika: anders henricsson i vhinemj as 1509

Västilän? kylä

Matti Västinen?: mattis vettinen lm 1506

Laamanninkäräjien tuomioita vuosilta 1604 - 1726

Antti Lehtosen Längelmäkipoimintoja

Längelmän neljänneksen laamanninkäräjät 5.2.1604

Signum KA:ssa: Etelä-Suomen LO 1 s. 29v-, mikrofilmi ES 1694

Anno 1604 d. 2 Februarij. Lagmanstingh aff Lengelma Fierdung

Nembden: Erich Nillson Kylinoija, Morthen Bertillsson Attila, Eschill Eskilson Sauiniemi, Madz Madzson Huikuri, Clemet Sig:dson Coppala, Morthen Hendhsson Taluaistaipall, Erich Erichsson Tiehenimi, Henrich Morthensson Kuiesmä, Henrich Sig:d Kuiwais, Oluff Larsson Lengelmä Pohia, Enualdh Madzson Leues, Peer Ollsson Vhiniemi

s 29v - Kom för rätta Johan Monsson i **Koppala** och giorde witterlegitt in för dhe 12 i nembden och den menige man, att **1597 haffue Klubbmän bränt vp hans hemman sosom och hans fadher ihell slagett**, och medh dett samma haffuer han **mist lagmans breffuett som den Velborne Joren Boije honnu gifuitt haffuer vpå det Jordekop som han aff Thomas Nilsson i Koppala koptt haffuer**, huilkett breff han här för rätta begerade at Jag förnya wille, huilkett Jag honnu för rättuisans skuldh icke förügia kunde efther dett att samme doom ähr vdi **Jöran Bojs Lagmans doom 1586** den 21 -- daterat lydandes, att **Johan Monssons fadher Mons Jonsson ahr tildömppt 5/24 skatt aff Thomas Nillsson i Koppala** efter Kongl. Mattz Mandatt. Aldenstundh att han för:ne skatt ödelagtt hade. Och Thomas tildömppt sin fulkomligh bettalningh för samme Jordh huilkett Jordh och - -.

s 30 - Madz Larsson i **Tungeloinen** lade fram en **Christopher Bertillson doom breff**, lydandes att **Markus Andersson i Pijttala** hade af en frij vilie vdi laglig kop vpluthit 1/6 schatt iordh liggandes i **Pijttala sin rätte fädernes arff**, ått **Sigfredh Persson Ryttere vnder Jesper Madzsons phana** för 12 Tnor Spanmols - - for för:ne Markus Andersson, Johan Monsson i Koppala skyldigh varet hafuer. Ehn hafuer Sigfred Persson tilsagt sig vilia bettala Oluff Olsson till Jaholampis? spanmoll 4½ Tnor huarföre afhende Markus Andersson för:ne 1/6 skatt Jordh vndan sigh och sijne arfuingar medh allom thess omägor i wåtho och thorro - -.

s 30v - Madz Clemetzson i Attila framlade **Henrich Jacobssons dombreff 17.3.1596** lydandes att Erich Bertillsson i Attila aff sin frij vilia haffuer medh sin barns och frenders ja och samtycke tagitt sigh till tienestman en **Hans Tysk** atth han honnum föda skulle till sijn döderdag. Efther hans egne barn icke ville tage widh honnu, när han bödh sigh till them - -. Och dermedh forskriffne **Hans Tysk tillegnade till ewerdeligh ägo 1/12 skatt iordh liggandes i Attila** mz all thess omägor - -. Och for:ne **Madz Clemetzson** är till samma iordh slecht och bördigh, haffuer han for be:de Hans Tyskes barns och frenders ja och samtycke **koptt samma 1/12 skatt** wedh liggandes vdi for:ne Attila medh alle thess vmägor for värddh, som **Christopher Bertillssons heradzdom - - daterat 5.2.1604(!)** förmäler, huilkett ärande - -.

Jesper Matinpoika Kruusin laamannintuomio 4.6.1610 Valkiajärvensarasta Keuruulla

Kts. jäljempänä Längelmäen ja Keuruun talvikäräjät 1773 § 24, KA mf ES 3459

Laamanninkäräjät 31.1. (1612) KA Etelä-Suomen LO 1, mf ES 1694

s 97v af Lengelmaa fierdungh i närwaru af Christopher Persson Lagläsare

Nämpden: Eskill i Saueniemi, Simon Ähwilax, Sigfredh Äwijärfui, Mattz Huicko, Erick Tagela, Enwald Leuaslaxi, Clemet Koppala, Erick Koroinen, Hinrick Kuifwasild, Grels Kylinoija, Mattz Ähwilax, Per Lengilmä Poija

s 98 - Mattz Larsson **Tungeloinen** framlade **Christopher Perssons Häradzdom breff 17.12. (1611)** lydandes på **1/4 krok Jord**, som **Sigfredh Mattzson Attila med sin syskon honom lagligen vplätit hafuer - -** för 116 marck, spm:ll 4 t:or 15 cap:r, lijn ½ lispund för 2 marck.

Laamannintuomio 2.2.1635 Kuoresalon saaresta

Kts. jäljempänä Johan Göösin laamannintuomio 12.2.1687, Hämeen läänin MKRI Eräjärvi 7:h

Laamannintuomio 5-6.6.1640 Valkianiemen ja Valkialahden rajoista Keuruulla

Kts. jäljempänä Längelmäen ym. talvikäräjät 1765 § 39, HMA Sääksmäki 115

Laamannintuomio 15.6.1647 Uitonniitystä Längelmäellä

Kts. jäljempänä Längelmäen ym. syyskär. 1-9.1766 § 28, HMA Sääksmäki 115

Laamanninkäräjät 7.1.1653

Kts. jäljempänä Längelmäen ym. talvikär. 1770 § 4, HMA Sääksmäki 115, mf ES 3459

Laamannintuomio 3.1.1656

Kts. Kangasalan ja Oriv. talvikär. 1665, KA Ylä-Satakunta KOa5 s. 860

- Lefueslax boor om **HeinutzMaa**, som **underlaghman sal. Hindrich Jacobson** haf:r dömbdt **3.1.1656** efter **förre laghlesarens Peer Thomassons synebreff 2.7.1655 Siniworj, Perhänkärkia, Lewenkallio** och **Kätunkifvi** rår för rätta häredsskilnadh dem emellan att hållas.

Laamanninkäräjät 29-30.1.1683. KA Etelä-Suomen LO 1, mf ES 1694

Arfwed Horn; uthi Längelmä Sochn och Tungelois Lensmansgårdh

s 408

Nembden: Jacob Johansson i Kåppala, Hindrich Mattsson i Tungelois, Jöran Peersson i Maunus, Johan Bertellsson i Serkijoki, Grells Jörenssohn i Särkjoki, Christer Andersson ibidem, Zacharias Hansson i Packala, Thomas Eskellsson i Lefwäslaxi, Mattz Jöransson i Kähö

s 408 - Anders Clemetsson i Kyllinoija praesenterade een Häredzdohm af 5.7.1681, hwarförmedelst han som äldre **Broderens** son blifwer framför den yngre **brodrens** Sahl. Jöran Erssons barn erkändt at wara närmare berättigadh till prioriteten uthaf sit **Fädernes Bördehemmans** i Kyllinoija besittningh; doch så att han Anders skulle först erlægga till Cnut Thomasson ibm för des giorde förstreckningh till hemmanet 85 d:5 21 öre S:mt. Det instälte sig Cnut Thomassons, som förrest till Nårbåtn, **hustro** Margeta Lukasdotter medh sin moder till swars. Swarade dhe försträcht til sin **Antecessor** Sahl. Jöran Erichsson, denne Anders Clemetssons **faderbroder**. Cnut tagit **änckian** Margeta Lukasdotter för 2½ år sedan till hustro. Emedan Rätten befinner Anders Thomasson (= Clemetsson) wara förmedelst laga dohm af 5.7.1681 närmare berättigat att besittia sit fädernes Bördehemman i Kyllinoija än som hans faders yngre **Broders** Sahl. Jöran Erichssons barn, dy blifwer han - - tillträda. Cnut kom fulleligen bewijsa sigh för sit giftermåhl medh Sahl. Jörans **äncka**, till hemmanetz nytta - -.

Sääksmäen ylis. kihlak. laamanninkäräjät 11-12.2.1684

KA Etelä-Suomen LO 1, mf ES 1694

(mf: s 26v) - Cnut Thomasson bewijste sigh och **sin antecessor** sahl. Jöran Eriksson hafwa betalt all dhen geld, som Kyllinoija hemmanet efter arfszskiftslängden 20.9.1675 bestigande till 249 d:r k:rmt hafwer warit graverat, enär han **gift sigh med Jörans änckia** till bem. h:n, derifrån han sedermera uthaf lagmansrätten 30.1.1683 är dömdes att afträda. Cnut Thomasson är **nuwarande åboens Anders Klemetssons syskonebarns styffader**.

(s 27v) - Henrik Matsson ifrån Längipohia androg, att han uthj een ächtenskapsaction råkat medh sin lagfäste bruudh, een pijga ifrån Åriwesi s:n och Pärwolä by Maria Matsd:r, den han öfwergaf och sigh beblendade med een annan, derföre han måste förlijka 40 d:r efter domcapitlets resol. och böta til Åbo dohmkyrckan 10 d:r, till Längelmä 10 s:r, till Åriwesi kyrckan 10 d:r och till kånan Elin Mårtensd:r, som han sedermera **till ächta togh**, 40 d:r, som han beklagade sigh altför swårt.

(s 37v) - Häradsrätten 30.3.1683 saakfält Sigfred Eskilsson af Längellmä s:n och Efwjärfwi by för öhlsahlu.

Johan Göös Lagmansting af Jämpse och Längellmä Sochnar 27.2.1685

uthi Pispala Länsmansgårdh KA Etelä-Suomen LO 1, mf ES 1694

s 597 - Matz Erichsson i **Kuifwais** by och Längellmä Sochn praesenterade een Häradzdohm af 1.2.1684 angående **Hirtlax** bys omgående rår och röör, de deruthinnan efter Bertell Matsons ibm producerade **Häradz dohmbreefs lydellsse af 18.2.1564** gillade warda och Matz i Kuifwais, som disputerar dehls een rår och dehls een hålm, benämbd **Kuoresalo eller Saari, inom Hirtolax rår**, der opå han och een **Häredzdohm af 12.8.1629, Lagmans stadfästelssebref af 2.2.1635 och än då en Häredzdohm af 4.7.1644** inlade, hwilka medh hwarandra icke ens öfwerenstemma. Een ordentelig Lagmans Syyn böhr hållas.

s 600v - Emedan Cnut Thomasson ifrån Raidisto hafuer tillfyllest igenom exsecution bekommit alt det utaf Anders Clemetsson i Kyllinoija tilldömt är, - -.

Sääksmäen ylis. kihlak. laamanninkäräjät 7.10.1686

KA Etelä-Suomen LO 1, mf ES 1695

(mf: s 160v) - Johan Jacobsson ifrån **Koppola** by och Längellmä s:n framladhe den Kongl. Rättens mandatoriales till lagmansrätten af 22.6.1686 om een saakz optagande emellan honom sampt fordom **häredzhöfdingen och numehra sal. wälbetrodde Hendrich Dafwidsson**, angående een påst spann:l, som hans fader till sahl. häradshöfd:n medh odrägeligit interesse att betala skall dömbdt wara. Johan låtit citera häradshöfd:ns änkia till lagmanstinget i Jämpsä, men änkian inttet comparerat. Upsköts.

Johan Göös in laamannintuomio 12.2.1687

Kts. Hämeen läänin MKRI Eräjärvi 7:h

- Kuivas åboerne uptedde en af fordne lagmannen Johan Göös 12.2.1687 om rår emellan Kuivas och Hirdolax utgifven dom, som angående Kuorehsalo holme är af följande lydelse:

Beträffande sedan **Kuorehsalo holme**, som Hirdolax förmenar sig tilhöra genom föromberörde gl. häradzdom, hwilken densamma deruti för en rår opnembner; så emedan den derutinnan icke beskrifves till hans ägo, utan allenast nembnes til ett bohlstada skäl, huruvida hans rår sig sträcka skola, och (som) **Jacob Jörenssons häradzdom af 12.8.1629** medh derå fölgde **lagmansdohm 2.2.1635** samt **Per Månssons 4.7.1644 utgifna resolutionen**, alla in semje dicatom gångne uthtryckeligen förmåla holmen vara dömdh och rätteligen **höra Kuivas bohlstad til**; dy måste och densamma derunder alt framgent som til detta oemotsäijeligen förblifwa likmätigt det 1 Cap. J.B. L.L. (Hofrättsdomen af 23.6.1691 innehåller, at Kuorehsalo är ett ägoskillnadsmärcke emellan Hirdolax och Kuivas boer, doch att the förre icke hafva någon del i holmen, såsom varande Kuivas hemmans enskildta tillhörighet.)

Laamannintuomiot 11-13.2.1687 ja 21-22.2.1687 Kuoresalon saaresta

Kts. jäljempänä Längelmäen ym. kihlak.oikeuden katselmus 1754, HMA Sääksmäki 14 s. 923

Ylimääräiset laamanninkäräjät 9.11.1688 KA Etelä-Suomen LO1, mf ES 1695

s 1019 uthi Lengellmä Sochn och Tungelöis Länsmansgårdh emellan Matz Lucasson i Puharla och Cnuth Thomasson i Tjhalaniemi om beskyllningh för eenfalt hoor, som Mattz honom Cnuth tillagt att hafwa begådt medh Sahl. Jöran Erichssons hustru i manssens lijfstijdh.

s 1019v - Matz Lukasson insinuerade een **uthaf Cappellanen Jöran Härpman** 9.8.1684 uthgifwen attest, hwaruthinnan han bekänner sigh 1680 hafwa ifrån skrifthållet på sochnen kommit till Prästegården, befinnandes Sahl. Jöran Ersson, då boendes i Kyllinoija medh Cnut Thomasson **Röychtä**, der trätande sin emellan, beskyllandes Jöran denne Cnuth för hoorkarl, som hade sammanlagh haft medh **hans hustru** och fördenskull af

honom begärandes / salva venia/ i fracht 100 d:r, deremoot Cnuth tagit fram sin pungh full medh sölfwerpenningar, säijandes sikh äga så många peningar, dermedh han kunde slippa den saken. **Kallat Jöran till Hanareij eller** på dett finska språket **hywä mies**, itererandes dettsamma hela affton till des att det uthbrast i slagzmåhl dem emellan.

Dett samma intygar **sacellanus widh Pendo cappellgiälldh Sigfridus Neppius**. Emoot Sigfredh sade Knut, dett han af Knut för 4 år sedan tagit 1 riksd:r tillåns och den sedan medh odugeligit toback honom illa betalt. Mats Lukasson förehölt Knut, dett han hade 1680 fölgdt medh H:r Sigfredh opå en sleta till Prästegården, der trätan passerade, då än ingen twist emellan Sigfredh warit om Rd:r eller tobacket. Emoot H:r Jöran sade han för den skulldfordran, som han opå honom medh laga dohm wunnit, efter **des antecessoris matrimonij sahl. H:r Eliae Roos** obligation, derom dhe ännu strijdige äro.

Knut Thomasson sade, att **kyrckioherdens ryttare** Simon Persson, hwilcken war Knuts **systeman**, tagit några peningar tillåns af **en annan ryttare** Knut i **Einola**, och blifwit uthe påtågh, men hustron här hemma dödh, hwilkas barn och qwarlefde ägendohm Knut Thomasson till sikh togh, fordrandes fördenskull ryttaren Knut Einola af honom betallning för sin giorde försträckningh i Tysklandh.

Knut wijste honom till kyrckioheerden att giöra sikh betalt af des der inneståndhe ryttarelöhn, reesandes dhe bägge dijt uthi ett fölie medh prästerskapet. Kyrckioheerden nekat sikh wilia betala och befalt Knut, som ägendomen hoos sikh hade, förnöija gelldenären.

Sahl. Jöran bedt honom Knut, att han wille betala, efter han nogh hade medell dertill, då Knut opwijst sin pungh, och nu inför rätten berättade sikh swarat till Jöran således: **nogh haar iagh så mycket som iagh opfyller din handh medh**. Detta ordet togh Knut igen tillbaka och sade sikh talt dettsamma till ryttaren Knut Einola.

Sedan berättade Knut, dett Jöran drucket sikh fuller af bränwijn och begynt skälla oppå een och annan, som der inne woro, bedt dem kyssa dett och dett, och enär Knut medh de andre deremoot något swarade, befalte han honom Knut enkannerligen kyssa oskälige creatur etc. och omsijder des hustru med, både baak och fram. Derföre Knut honom sedan slaghet för öhret, seijandes denne Jöran hafwa altijdh warit utj sin lijfstijdh **swagh i hufwudet**. Nämbden bekände honom fuller en tijdh warit swagh, så att han ifrån Kyrckiobackan måste bunden heemföras.

Mats Lukasson producerade **leutnantens wälb. Mårten Ulfz** attest af 16.7.1685, derutj han bekänner **sahl. kyckioherden i Lengellmä Anders Lilius** medh sin hustru 1682 berättadt för honom, huruledes sal. Jöran Eriksson i Kyllinoija och Knut Thomasson druckit en gång i Prästegården och begynt träta, sahl. Jöran beskyllandes Knut för sin hustru, dertill Knut swarat: **Hwadh skadar dett, Jagh gaf henne derföre 10 d:r s:rmt och haar wähl ännu rådth att gee henne 10 därtill, dermedh kunnen I både blifwa behulpne**. Emoth Ulfwen exiperade Knut, för dett han uthan beskedh giordt praetension till Knuts **utj Tysklandh afledne systeman sahl**. Simon Persson och fordrat peningar aff Knut i rätten, men ej wunnit.

En g:l bonde Lars Nilsson ifr. Hiukois berättade, att sahl. Jöran Eriksson ifr. Kyllinoija om en mårgon kommit till honom ifrån Prästegården uthi samma by, der han om afftonen tillförende trätte medh Knut, och **begynt bitterligen gråta**, hwarföre Lars tillfrågade honom: **Hwi han greet?**, Dertill han swarade: **må iagh icke gråta, effter som Knut Thomasson beröfwat migh min hustru**. Lars swarat sikh icke tro dett. **Ju män**, sade Jöran, **dett ähr fullkombligh sandt, jagh haar dem funnit 3 gångor tillsamman uthi sielfwa gerningen**. Detta togh Lars opå sin siählssaligheet.

Sahl. Jörans **effterlefwerska och nuwarande Knuts ächta hustru** Margeta Lukasd:r swarade: **Hwadh wiste een hufwudhswager, hwadh han talte**. Rätten förehölt henne, hwi hon togh en sådan till man. Rs:r? honom blifwit, sedan dhe sammanwigdes, förwirrath.

Än praesenterade Mats Lukasson een attest uthaf **föraren wälb. Woltter Magnus von der Pahlen**, hwilcken åhört, enär som **Knut medh sin broder** Johan Thomasson ordkastades, Johan seija till Knut: **Om iag tahlar ett paar ordh in för Lagmans Rätten, så lærer du fuller twifwels uthan dantza till Tafwastehuus**. Knut jäfwade Wolters attest, effter han 1687 om hösten öfwerfallit honom medh **swärdzhugg öf:r hufwudet**. H:r Jöran Härpman sadhe sikh åsedt, dett förarens broder slagit Knut och föraren sielf hullit honom fast, men H:r Jöran skiljt dem åth, seijandes nu till Knut: **wore iagh din afwundzman, så hade iagh icke hullpet digh ifrån dina fiendher**.

Ytterligare oplade Mats Lukasson en witnesskrift, som **nuwarande kyrckioheerden i Lengellmä Hinrich Lucander** upå en **sålldats ifr. Lewäslaxby** Isak Grelssons giorde bekännellsse 11.10.1688 extraderat. Denne Isak Grelsson, 25 årh g:l, wille Knut exipera, seijandes sikh **opå ett bröllop** i Käifwisto byen för en 10 år sedan luggat honom, efter han **obuden kom och begärte dricka uthur hans och dhe andra budne gästers stoop**. Isak nekade sikh blifwen luggader af Knut. Utj bröllopet haar han warit såssom en ung gässe och slächtingh medh brudsfålcket, helst besökiandes sin camrat, medh hwilcken **han drack afsijdes ifrån andra giäster, och hade intet behoof at gåå och ryckia öhlstoop och kannor uthur hedersammare fälcks och älldre mäns händher**. Isak bekände sikh warit **8 åhrs tijdh uti cronans dienst widh Narfwen** och för 2 år sedan heemkommandes. Nembdemannen Per Henriksson i Såltila, som **widh bröllopet warit en kåck**, erkände

det ingen tråta då förelupit. Isak berättade, att sedan han blef leigder till sålldat och för än han 1678 uthreeste, hade han en gång om kyndermässotijden samma år **gått opå öhlkrogen**, der Knut Thomasson för honom satt i Kyllinoija, **hoos Margeta Lukasd:r**, hwilcken altidh, som ännu, **bruket öhlfällning**, warandes **hennes man** sahl. Jöran då icke hemmastadder uthan i skogen. Och som han satt sigh till att **kiöpa och dricka öhl medh Knut tillsamman ungefär 2 kannor** på sin andehl, kom mannen sahl. Jöran heem, den Knut och såwähl plägade, att han **gick att liggia opå sin bedd baakom ugnen på gålfwet, hafwandes hustron bredewidh sigh, och således trötter och beskänckt insomnade**. Men **för Knut och sålldaten war beddat af halm mitt opå gålfwet framför bordet**. Och enär dhe wille gå till hwilo, befalte Knut sålldaten kiöpa än en kanna öhl, som honom resteradhe, det sålldaten gjorde, doch blef deraf intet drucket mehr än en gångh, sedan satte han kannan baakom sitt hufwudh, dermedh och eelden slåcknade. Icke länge dereffter ropade Knut till Margeta seijandes: **Maija kom hijt**. Hon frågade: **till hwadh enda?** Han swarade: **gif migh dricka. Der war ju dricka i kannan, som iagh rätt nu optappade**, sade Margeta. Men han swarade: **Denne skalcken (sålldaten) spilte dett**. Då sålldaten sachtä känt effter kannan och fan den ospillt, låtandes imedlertidh som han hade sufwit. **Hustron då stijgit op ifrån sin mans sijda och lagt sigh bredewidh Knut Thomasson, hwilcken medh henne straxt begynte bedrifwa otucht**, deröfwer sålldaten, honom dhe intet achtade, hostade sigh och gick bårt opå ugn balcken att liggia, då Knut till honom sade: **hwadh fattas digh, du weri etc poika?**, hwartill han intet swarat, uthan gick bårt och sågh medh sina ögon skeenbarligen, emedan **måånskeenet lyste in igenom gluggen**, som war till een dehl öppen. **Hennes man sal. Jöran lågh och såf så starckt**, att han derwidh intet waknade, eij heller tordes han honom opwäckia **för Knuts skull, som är en stoor, starck och ijfrigh karll, hwilcken och slåss gerna med all man, att han sällan uthan blått öga går, som nu och så på honom synt är**.

Sålldaten bekände sigh och en ander gångh om en söndagh kommit ifrån kyrckian och gått in på krogen att dricka ett stoop öhl, och **enär han uti röökstufwan inkom, fan han Knut och Margeta allena tillhoopa utj dörasängen**, derwidh fönsterbrädet hade warit tilskutit, men dett för bordzändan intet. Då han sade sigh inkommandes igenom dören hört Knut kasta sigh ifrån henne och **hon sprungit op af sängen strykandes neder sina kläder, som hade warit opdragne**, dett han klarligen sedt. Doch hade der warit intet låås för dören, uthan elliäst igenstengd. Mannen sahl. Jöran blifwit qwahr i byen på sin kyrckereesa. Sålldaten har sedan druckit medh Knut tillsamman 2 kannor öhl och gådt dermedh sin wägh. Sålldaten witnade, dett Knut Thomasson altidh och föruthan ända hållit till öhlkroghen hoos Margeta Lukasd:r, den han och **efter mansens dödh straxt ächtadhe**. Henrik Johansson i Pääskälä bekände sigh hört, att Knut altidh under sahl. Jörans tidh hafft tillhållidh opå kroghen hoos Margeta och att reesande folk, som der öfwer natten legat, talt om Knuts sammanlagh medh Jörans hustru.

Nembdeman Johan Mårtensson i Lengipochia berättade sigh en gångh hafft ehrendhe till sahl. Jöran Eriksson och råkat ingå **uti dett pörtet, som hustron Margeta Lukasd:r lågh utj barnsängh, då der warit pärteeld**, wetandes intet aff barnsängz hustron, **der han hade funnit Knut Thomasson liggia baakom hennes hufwudh gårdh, hafwandes een öhlkanna i handen** och ingen annan menniskia medh dem uti huset, derföre han gådt dedan **utj ett annat pörte, der sahl. Jöran lågh medh sina barn uti mörkret**. Margeta swarade: **hwadh skadar det, att en god fader kommer och besöker barnsängzhustron**.

Dohm: Alldenstundh af ransakninghen och witnens intygande klarligen befinnes, dett sahl. Jöran Eriksson beskylt Knut Thomasson att hafwa hafft sammanlagh medh hans ähta hustru Margeta Lukasd:r, contesterandes dett medh bittra tårar -; **Dömdes Knut Thomasson att befrija sigh sielf tålfte widh nästa lagmanstingh**, dett han intet - -. Mats Lukasson erkändes för dhe honom i häredzdohmen 7.8.1684 påförde ährerörige 40 markers böter frij.

Sääksmäen ylis. kihlak. laamanninkäräjät 16-20.1.1691

utj Lengelmä sochn och Längipohia giestgifwaregårdh
KA Etelä-Suomen LO 3, mf ES 1695

s 25 - Cappellanen ifrån Kangasala Christer Melartopaeus beswärade sigh öfwer Jöran Thomasson i Rautio, för det han twert emoot Kongl. Maj:ts dohm af 18.12.1686 tillwållat sig största dehlen ifrån Isoniemi hemmans, hwilcket Christers swärmoder rustar före, fiskewatn i Pytterlax wijken - -.

s 28 - Kyrckioherden i Sahalax Emanuel Reuter upwiste een häradsdohm af 11.7.1689, hwarmedelst Jöran Thomasson i Rautio för förwijtelse - -.

s 29v - Kyrckioherden i Sahalax Emanuel Reuther insinuerede een 20.2.1689 afsagd häradsdohm ang. een lijten änggh uthi Kurmittu, denn efter Jöran Thomassons i Rautio bekännelse - -.

s 35 - Dygdesamme hustru Regina Reuter och cappellan i Cangasala Sigfred Neppio om een gullring och een book.

s 36 - Alldenstundh smeden Mats Filipsson i Syfwäjärfwi sampt medh Henrik Johansson i Päsckölä intygade Mats Eskilsson i Sirckala hafwa, då han framreeste till Hakosallmi, sagt sigh willia hyra sigh änggh dersammast. för 3 d:rs plåth, den han i barmen hade, och sammaledes tillbaka kommandes genom smedens by åther igen berättat sigh hafwa leigt een äng uthaf Per Thomasson och des numehra sahl. moder. Emedan Per Thomasson **medh sin framl. moder ägde bördzrätten** opå sitt h:n, des ängstykke dhe för - -.

s 36v - Emedan Knut Thomasson i Tihala, hwilcken wedh extraord. lagmansting 9.11.1688 är wordet eedgång opå att befrija sig, det han **sin hustro** Maria Lukasd:r i des förra sahl. mans tijdh, som han är kommen i rychte före s. sampt och af Mats Lukasson i Puhari beskylter. Upsköts.

s 37v - Sigfred Eskilsson i Eräjärfwi appellerat öfwer en dohm af 30.3.1683, ang. att befallningzmannen Elias Backman hafwer honom olagl. ifråntagit een tunna öhl.

s 38v - Emedan uthaf fordom cammarfiscalens sahl. Anders Jacobsons 1648 håldne ransakningz-extract befinnes **Lefweslax** hemmanet, som Klemet Thomasson dersammast. nu besitter, hafwa warit öde och fallit skattwraak allaredo 1642, då een Jöran Matsson det först för ödesränta brukat och innehaft, men Filpus Matsson derföre begynt att skatta och sedermera Thomas Eskilsson, denne **nu derå warande åboens fadher** emoot för sigh stält bårgen intill för 3 år sedan, då han genom döden afledh, alt stadigt uthan någons intrång, doch emoot deraf gående skattens ehrläggande, dett af nembden bekände, denne **des son** Klemet efter sin sahl. fadhers dödh oklandert possiderat, hwilcket h:n Erik Johansson ifr. Kyllinoija, såsom **een närmare arfwinge** framför Klemet praetenderar och söker att inbekomma, förmehnades dett wara ett bördzrättzh:n. Hemmanet är dock crono.

s 39 - Ehuruwähl att appellanten och **ryttaren** Thomas Simonsson wille föregifwa sigh hafwa medelst 2 spec. richsdaler uthaf sin **framl. broder** Simon Simonson tillhandlat sigh det tomtställe, som han utj Såltila by wedh sin broders hemman haar medh sine egur anskaffande huus bebyggt, derifrån **des sahl. broder** Elias Simonsson jämppte med sin **bolagzman** Per Henriksson nu söker honom att afskillia, efter thet han them i många måtto skall wara till mycken förtreet, hinder och oförrät, hwarföre han 9.8.1690 derifrån lagl. dömdes är. Rätten erkände nu ryttarens praetension opå sit tomtställe wedh Såltila h:net aldehles skählelös, dömdes honom att afflöttia sigh derifrån.

s 39v - Såsom Johan Jacobsson **Kåppala** haar uthi Kongl. Hofrätten föredragit, som skall **häradshöfdingens sahl Hendrich Dawidzsons änkia wälb. fru Christina Lagermarck** af honom fordra interesse på interesse för den **spanmähls påst**, som **hans fadher till hennes sahl. man** förmedelst des uthändigade obligation af 1.3.1673 och derpå följde häradzdohm 29.1.1679 år skyldigh blefwen, **belöpanthe sigh till 58 t:or**, hwilcken dohm såsom gången in rem judicatom och laghmansrätten 12.2.1687 haar remitteret till execution. Johans fadher haa ånyio ingåt een förlijkning medh sahl. häradzhöfdingen 4.8.1676, dheruthinnan han uthfäster sigh wilia betahla samma hööst 25 t:or och resten 1677. 40 t:or står ännu obetahlt.

Afsades, att emedan utj denne saak finnes een dohm wara afsagd i häradzrätten 29.1.1676, hwilcken aproberat uthaf laghmansrätten 12.2.1687 och till laga execution remitterat, hwarefter Håfrättens resol. 5.7.1687 pålägger Johan Jacobsson sig hörsamligen att rätta - -. Altså dömbdes Johan Jacobsson **eller hans fader** att fullgiöra sin obligation.

Hovioikeuden tuomio 23.6.1691 Kuoresalon saaresta

Kts. jäljempänä Längelmäen ym. kihlak.oikeuden katselmus 26-31.8.1754 s 983v,
HMA Sääksmäki 14

Sääksm. ylis. kihlak. laamanninkäräjät 18-.2.1692

KA Etelä-Suomen LO 3, mf ES 1965

s 36v - Thomas Knutsson (= Knut Thomasson) i Tihala by och Längellmä s:n haar eij kunnat åstadkomma den eedhgång, som honom 9.11.1688 af denne rätten pålagt är, att befrija sigh sielff tålfte, dett han uthi **sin hustros** Margeta Lukasd:rs **förriga mans sahl.** Jöran Erikssons lijftijdh eij haar haft medh samme lägersmähl, som han är berychtat före, och **hans swåger** nembdem:n Mats Lukasson i Puharla honom dett tillagt. Fördenskull fältes Knut Thomasson, som uthi lägersmählstijden war ogifft, till sine 40 d:r och Margeta, som då war sahl. Jörans ächta hustro, till 80 d:r s:rmt. Bägge skola uthstå kyrckioplicht och afbedia församlingen.

Sääksmäen ylis. kihlak. laamanninkäräjät 10-12.3.1696

utj Tungelois Lensmans Gårdh

Etelä-Suomen LO 5, mf ES 1696

s 29 - Effter förrättad gudztiensten af kyrckioherden i Längelmä Henrich Lucandro - -.

s 29 - Mats Filipsson i Syfwäjärfwi föredrogh, at såsom utj heredzdohmen af 20.1.1696 honom pålägges des swijn, som **brofogden** Johan Simonsson af des sweed inwraät, medh ½ t:r spanmåhls werdering igenlöses, hwilket swijn brofogden numehra slachtat, föregifwandes Mats, dett brofogden ej laga gerdzlegårdh för teppar el:r sweden hafft, allenast några riskor här och där, hwarigenom swijnen lätteligen kunde inkomma att giöra skada. Brofogden inwände, att Mats först igenom des hästar och sedan af des swijn låtit opäta swedens wext. **Kyrckioherden** Henrich **Lucander** witnade. Mats blef befriad.

s 31v - Alldenstundh Daniel Bengtsson i **Lefwaslax** haar för testamenterat des ägendohm i lööst och fasta sin **yngre son** Jöran Danielsson att behålla framför **äldre sonen** Thomas Danielsson i anseende till **des grofwa förseende moth sina föräldrar** och således denne Thomas giort arflöös, dock gifwit honom 60 d:r k:rmt och skenckt honom et hemman om et öres skatt, som Daniel sigh tillhandlat i Lefwaslax by. Såsom desse Thomas och Jören Danielssöner ähro nu medh döden afgångne, dy anhöllt Daniel, att hans giorde testamente kunde blifwa ad acta fördt. Testatorn hade uthi häradsrätten 18.8.1673, 7.1.1682 och 10.8.1692 låtit des uthlåtelse stadfästa.

s 33v - Af heredzrättens 13.9.1695 afsagde dohm befinnes, att dygdesamma matrona Christina **Lillia** uthlöst begge **sine yngre systrars** och medharfwingars hustru Sophia och hustru Maria **Lillies** andelar af Paskylä rusthåldzh:ns bördzrätt, hwartil dhe samptel. warit för detta arftagande, men nu förmedelst hustru Christina Lillies åth förbenembde sine systrar utgifne lösa henne allena och eenskylt desmedelst tillkommer. **Kyrckioherden** i Längelmäki Henrich **Lucander** anhöll nu å **sin hustros** Christina Lillies wägnar om stadfästelse derå. **Swågern** Abram Jörenssohn hade bekiändt sigh och **des hustro** Maria Lillia för sin andehl. Confirmerades.

s 34 - **Kyrckioherden** Henrich **Lucander** opwijste en heradsdohm af 13.9.1695, deruthinnan han för hustru Maria **Lillies** artfelige egendhom, hwilken hon som een tutor under sin förwaltning hafft sampt hwariehanda derå flytande answar aldeles frijdömes, då han dhe 9 d:r s:rmt samt 15 t:or span:l, som än på arfwetz restituerande manglat - -. Kyrckioherden blef frijehrkiänd.

s 34v - **Kyrckioherden** Henrich **Lucander** föredrog, at aldenstundh han förmedelst sit meddehlte **mårgongåfwabref** af 21.1.1686 sampt sedermera 31.7.1695 derå giorde förklaring **tillsagdt sin nuwarande kära make** och hustru dygdesamma matrona Christina **Lillia een swart sijdentygz ähreklädning och hästen medh sadell, slede sampt des tillbehör**, såsom till förmohn af oskipta, och hennes laga giffitorätt helfften af all rörligh egendom och qwarlåtenskap, jämbwähl i lijka mätto till heders- och morgongofwo **100 d:r sölft:mt**, såsom och dertill **50 lodh sölftwer**. Kyrckioherden anhöll, att denne des yttersta wilia sampt giorde förordning för sin hustru - - skulle confirmeras.

s 35 - Klemet Thomasson i **Lefwaslax** påstår att bekomma een ny jämbkningh och **teegskiffte** utj dhe gamble bohlåkrar emellan sigh och sin granne Axel Grelsson, föregifwandes att dheer åkerdeehning, som hans antecessor för detta giordt och heredzrätten 1655 sedermera stadfäst, skall wara honom till skada och een särdeles afsaknat, ehuruwähl heredzrätten 20.1.1696 förber:de skifte och 1655 åhrs herdsdohm ånyo bekräfftat. Af senaste heredsdohmen befinnes, ded **åkerdeehningen allaredan för 40 åhrs tijdh** är dem emellan uprättat samt lagl. är **confirmerad**, helst som Klemet Thomassons antecessor **bekommit ett spannelandz uthsade ifrån Kesanpellonoijs till maantien wäräjä** mehr än grannen Axel och **till förbättringh** för det Klemetz hemmans jordemon kunnat warit något semble än den andres.

Denne rätten finner skiähligit, att mehrbe:te skiffte, som grannarne emellan itu dehl år och för een långh tijdh sedan skiedt, böör stå odisputerligt.

Sääksmäen yლისen kihlakunnan alisen osan laamanninkäräjät 4.3.1698

Taustialan kestikievaritalossa

KA Etelä-Suomen LO 7, mf ES 1696

s 131 - Rusthållaren Johan Jöransson i Tungelois framlade i rätten fordom **lagläsarens Thomas Månssons doom af 29.11.1617** sampt **Johan Wassenii häredzdoom af 16.1.1674** ang. **Winkin-saari hålm**, medelst hwilka dohmar hållmen häften under Tungelois och den andra hälften Rämäsalo såssom deres uhrminnes häfd tillerkännes. Rusth:n anhöll, att såssom han Tungelois rusthåld nyligen sigh tillhandlat, det domarnes innehåld kunde blifwa approberat. Allmogen och tingzlaghet bekände, att Winkinsaari hålma af långlige tijder lydt och häfdat blifwit hälften eller östersjidan under Tungelois och den andra dehlen Rämäsalo.

s 132 - Rusth:n Johan Jöransson i Tungelois producerade häradsrättens utslag emellan honom och enckian Karin Jöransd:r ifr. Packala 31.5.1697 ang. en t:a spanmåhls förhandling ifr. Helsingfors magazinet. (Jmf. lagmansrätten 16-17.1.1699 s. 50)

s 134 - **Jachtfogdens** Mårten Jöranssons ifr. Eefwäslaax **hustro** Margeta Grelsd:r inlagde efter denne rätts resolution af 25.2.1698 en häradsdom af 25-26.8 1697 **ang. sahl. Maria Klemetsd:rs likz jordande**, andragandes det hon Maria uthi dess siuklighet skiött och efter dess dödh låtit i dess mans frånwagro af christeligit condolence **lijket till kistan befordra, och på 2 mihl wägh till Längelmä kyrckian förskaffa**, hwarest hon **anhållit hoos kläckaren at få lijket uthi den widh stranden stående gamla tijondbodan** bland andra där inneliggjande lijken insättia, till dess den dödas systrar och slächt sigh om jordande kunnat omsorgh draga. Men som kläckaren henne det afslagit, icke heller kunnat hon då, som warit bönefredagh, opå een sådan höghfäst, förmedelst prästerskapets förhinder, låta opkasta grafwen, fast mindre sigh därtill wara obligerat, hålst som hon alls ingen egendom eller qwarlåtenskap befattat sigh medh, föruthan det att kyrkioherden till sigh tagit een g:l nooth, den afledne tillhörig, uthan som för är sagt af christeligit medlydande sydt och skiött henne uthi dess siukdom, som warat uthi samfalte 9 weckorst tijdh, och sedan lijket medh egen bekåstnadh låtit kistläggia och till kyrkian een så lāng wāgh att förskaffa, warit bekymrat, hafwandes fuller sedan för det att kläckaren icke permitterat lijket uthi den gl. tijondbodan bland andra lijken insättias, warit förorsakat där inwidh på stranden, hwarest flere lik tillförende jämbwāhl stādt, ifrån sin bāht opsättia, biddiandes fördenskull att hon nu kunde för dhe i häradsdomen henne åförde böter blifwa frijerkiānd och att hon eensammer och een willfremmand uthi sin mans frånwagro giordt alt det henne ålegat.

Jöran Larsson ifr. Mustasuu bekānde, att kläckaren wedh Längelmä icke tillstodt lijket bland andra uthi den gamla tijondbodan stående lijken att insättia, fast mindre grafwen då förmedelst böndagens fäst låtit opkasta, lāggjandes detta där till, att **den aflednes systrar** Sofia och Maria Klemetsdöttrar då tillstādes warande, låfwat såssom närmaste arfwingar deras systems lik straxt dārefter till grafwa befordra, hwarföre dhe warit förānlātne lijket ifrån båten widh bodan på stranden, dārest allmoghen warit wahne lijken stadigt opsättia, till dess den aflednes systrar efter dheras uthfāstel. skohlat det till grafwen förhielpa.

Sentens: Oansedt häradsrättens medelst dess dom af 25-26.8.1697 afsagt, att jachtfogdens hustro Margareta Grelsd:r skolat sigh förgripit emoth landshöfdingens resolution i det hon **lijket på stranden obegrafwen wedh kyrkian Längelmä lemnat**, hwarföre hon med den aflednes syster Sofia Klemetsd:r är saakfalter till sina 40 marker böter tillhoopa, doch - -. Altfördenskull erkänner denne rätten jachtfogde och dess hustro Margeta Grelsd:r för dhe henne påförde böter frij.

Sääksmäen ylisen kihlakunnan laamanninkäräjät 17.3.1700

KA Etelä-Suomen LO 9, mf ES 1696

s 22 - Det infant sigh enckian Karin Jöransd:r ifr. Packala medh rusth:n Johan Jöransson i Tungelois om den ena tunnan spanmāhl, som af cronomagazinet i Helsingfors å des wāgnar är opkiöpt och Johan för sin fordran - -

s 22v - Rusth:n Johan Jöransson i Tungelois opwijste en häradsdom och **skiötningh** af 10-12.6.1699 **oppå Tungelois** börde rusthåldzh:n, som han **af förra possessoren** Henrik Matsson jempte monderingen för 700 d:r k:rmt **sigh tillhandlat**. Första upbud 16.1.1697, andra 26.8.1697 och den tredie 21.1.1698.

s 23 - Börderusth:n Johan Jöransson i Tungelois opwijste en häradsdom emellan honom och bördeb:n Henrik Jacobsson ifr. Talfwiastaipal 10-12.6.1699 ang. deres ingångne förljknigh om **Kirfenpohianmaan uhrfiäll**, dessmedelst besagde urfiäl såsom Tungelois skattlagde ägo i förmågo af dåwarande landshöfdingens Axel Stålarms resolution af 17.2.1674 samt deras ingångne förljknigh erkānes under Tungelois rusthåldh.

Sääksmäen ylisen kihlakunnan laamanninkäräjät 19-20.9.1704

KA Etelä-Suomen LO 12, mf ES 1696

s 36 - Mårten Jöransson i Safwiniemi sampt Elias Josefsson i Rämäsalo och Längelmäki inlade häradsföfd:ns Gabriel Tammelins utslag af 22-23.1.1704, hwaruti Elias, som där kallas Thomasson, dömmes att med 2 lass höö ehersättia den skada, som på Mårtens eng af hans boskap och wallbarn skall skedt wara.

Sääksm. ylis. kihlak. laamanninkäräjät 15.2.1705

KA Etelä-Suomen LO 13, mf ES 1696

s 40 - Förehades den wärderingslängd, som uprättats öfwer Jöran Eskilssons i Harola arbete på Johan Simonssons i Tallfwiais taipell hemman, medan han efter afhandling med hans hustru i mannens frånwaro utj krijg warit antagen.

s 47 - **Studenten Samuel Forsman** inlade häradshöfd:n Gabriel Tammelins 17.10.1704 doom, ang. 4 t:or spanmähl, som **cappell:n Johan Luccander** till **lendzmannen Samuel Forsman** lånt, men till bem:te **sin sonn** lefwererat.

Sääksm. ylis. kihlak. laamanninkäräjät 9-10.2.1706

KA Etelä-Suomen LO 14, mf ES 1696

s 30 - **Majoren wälb. Gabriel Ridderkorp** föredrogh, huru såsom een jordetwist redan för 12 åhr sedan wore opkommen emellan honom å dess rusthålldh wägnar i Oxala - -.

Sääksmäen ylis. ja alis. kihlak. laamanninoikeus 15-.2.1725 Pälkäneellä

KA Etelä-Suomen LO 21, mf ES 1697

s 129 - En lagerad sak ifrån Pälkänä, Sahalax och Kulsiala s:rs tingställe af 26-.2.1724 förekom emellan fältwäbelen Gabriel Neppius och **rusth:n Johan Hoffman** ifr. Suomasema, ang. 39 caroliner, som Neppius af Hoffman fordrar.

Hoffman förklarade, - - att feltwäbelen under ryska wälde tillgriplit en honom tillhörig häst utj Neulaniemi by af Oriwesi s:n - -. Landbonden Mats Staffansson intygade, att då han 1715 warit med Neppii bref till Hoffman, har Hoffman gifwit ett breff tillbakars till Neppius och mundteligen har Hoffman sagdt sig icke hafwa penningar nu tillstädes, utan lähnte till en rusth:n i Sahalax, hwarpå Neppius 1716 afrest på swänska sijdan och ingen anfordring mehr kunnat göra för än 1722 uppå ehrhållen frijd, andragandes hästen icke hördt Hoffman utan fru Helena Ramse -.

Sääksmäen yl. ja al. kihlak. laamanninoikeus 27-30.6.1726

KA Etelä-Suomen LO 22, mf ES 1697

s 2v - B:n Erik Andersson ifr. Uhiniemi ingaf de libell utj den emellan honom och **des farbröder** Lars och Erik Jörans söner ibm wid Längelmäki s:ns tingsrätt 4-.2. nästl:t åhr dömde sak ang. det hela bördeh:net Tuomola (2/3 mantahl), ej blifwit Erik Andersson tillerkiändt, utan att det i twenne delar till huus och ägor emellan Erik och des farbröder klyfwas borde.

Resolwerades, att alldenstund det befinnes, att sedan Erik Anderssons **fader** Anders Jöransson, som först detta h:net allena besutit, 1709 blifwit så hufwudswag, att han det ej mäcktadt behörigen wårda, så har **des broder** Lars Jöransson, som haft des arfsdehl i h:net efter häradzrättens protocolli af 1709, detsamma tillträdt, jämwähl och utbetalat crono uthskylder, hafwandes under det ryska wäldet hemmanet förswarl:n häfdat och brukat samt stora swårigheter derwid uthstådt. Fördenskull och som nemden wid häradztinget intygat, att h:net är af de hwilckor, att det i 2 delar klyfwas kan, Lars och Erik Jörans söner ej wilja af des **äldsta brors son** Erik Andersson taga lösen, ty stadfäster lagmansrätten tingsrättens utslag.

s 7 - B:n Jöran Eriksson ifr. Uhiniemi emot adwocaten och häradzhöfd:n Johan Henrik Wijkman ang. ärfwodislöhn, som Wijkman af Jöran fordrar ang. arfskiptet efter Jörans föräldrars sterbhus. Wijkman ej blifwit instämd.

Längelmäen käräjien tuomioita satunnaisesti ajalta 1564 - 1695

Antti Lehtosen poimintoja

Kihlakunnantuomari Jaakko Heikinpojan tuomio 18.2.1564 Hirtolahden kylän rajoista
Kts. jäljempänä Längelmäen ja Keuruun talvikär. 1740 s. 35, HMA Sääksmäki 10

Kihlakunnantuomari Jaakko Heikinpojan tuomio 18.2.1564 Kuoresalon omistuksesta
Kts. jäljempänä Längelmäen kihlak.oikeuden katselmus 1754 s. 939, HMA Sääksmäki 14

Kihlakunnantuomari Yrjänä Heikinpojan tuomiokirje 10.3.1569 (koskee Lahdenmajan
1½ miehenosan myyntiä Vääräkeuruulla)
Kts. jäljempänä Längelmäen ja Keuruun talvikär. 1770 § 4, HMA Sääksmäki 115

Kihlak.tuomari Kristoffer Perttelinpojan tuomio 17.10.1588 1/24 koukun maasta Uuhiniemessä
Esitetty Längelmäen talvikäräjillä 1.2.1653. Kts. Längelmäen maanjako-oikeus
23.9.1786, HMA Maanjako-oikeudet 43

- - efter **Christopher Bertellssons Herads doombref, dat. 1588 den 17. Octobris**, niuter och beholler nu som
tilforende den 1/24 öres krok Jord uthi **Uhiniemi**, som Mats Larsson för 20 mk:r Peng:r af Jöns **Köröläinen** (= **Kyröläinen**) sigh tilhandlat haf:r - -

Längelmäen neljänneksen suvi- ja syyskäräjät 26.9.1593

KA Topographica Längelmäki

Copia

Anno **1593**. then 26. Septembris hult iag Christoffer Bertilsson Höst ting med almogen af Längelmä fierdung
uppå den ädle och Wälbördig Arfwed Erichssons wägna til Lindöo och Häradz höfdinge uti Säxmäki Härade,
Närwaran Hans Kongl. Maij:tz befallningzman thär samma stäs förständig Bertil Simonson och flere gode
män: Tå kom för rätta **Erich Olofsson Laidickala**, och giorde witt(e)rlig att thesse efterskrefne Råå, skulle
wara rätte **Råå emill:n Matz Wiucko och Pitkejerfwiby** efter för:ne **Erich och hans föräldrar haft af ålder**,
brukatt, samt erfwad (rätteligen: **ehrerum**) och fiske watn, så är första Råå **Passanpää, Kamarankårkia,**
Päntisenwori, Heinäjerfwi, Langajerf:i, Kaukonjerfwen salmi, Kåiwuselkä, Kaukajerfwen sari,
Kulhåkorkia, Ruiskifwi, Tungelosen suon sari, Kuffwaworikårkia, Kirfwenpåhia, Råkytaipall,
Safwitaipall, Råkysalo, och till **Passanpä** igen, hwilket ärende iag skööt til the 12, som i Nembden såto the ther
om ransakade, wittnade och efter sworo att samme Råå ähr aldelis faste Råå, Och sådane wittne dömde iag
samme Råå, stadig och fast obråsselig hålles, til ewärdelig äga, Och til yttermera wisso, bättre förwärding, högre
stadfästelse, trycker iag Signeth här nedanföre. Datum ut supra som för står åhr och dag.

(L. L.)

Föregående afskrift nom? med sielfwa originalet lijke lydande i alla dehtar ord ifrån ord betyga.

Jean Borgman

En. Joh. Naukler

Regs.skrif:e

Munst.skrif:re

Längelmäen neljänneksen suvi- ja syyskäräjät 26.9.1593

Jäljennetty Längelmäen ja Keuruun kesäkäräjillä 2-5.8.1728 Eräslahden nimismiestalossa,
KA Topographica Längelmäki

X Protocollo Judaii Territoriales.

Rusthållaren Johan Jöransson ifrån Tungelöis opwiste Christopher Bertillssons Härads dom af den 26. sept. 1593, med begiäran, at den måtte honom till säkerhet, för all wådelig händelse, i Protocollet blifwa införd, hwilcket bewilljat blef, ock lyder bem:te doom, som ännu war läslig, ord ifrån ord således som följer.

Anno **1593**, den 26. septembris hält jag Christophet Bertillsson Höst ting med allmogen af Längelmä fierdung uppå den Ädle ock Wälbördig Arfwid Erickssons wägna till Lindöo och Härads höfdinge uti Säxmäkie Härad, närwaran hans Kongl. Maj:ts Befallnings man dersammastädes förständig Bertill Simonsson, ock flere gode män. Tå kom för Rätta **Erick Ohlofsson Laidickala** ock gjorde witterlig, at desse efterskrefne Råå skulle wara rätta **Råå emillan Matts Wiucko och Pitkäjärf by** efter för:ne **Erik och hans föräldrar hafwa af ålder brukat samma Ehrerum och fiskiewatn**, som är första Råå **Passanpä, Kamarankårkia, Päntisenwori, Heinäjärfwi, Langojärfwi**, (detta råställets enrum war eij läsligt) **salmi, Käifwuselkä, Kauckajärfwensaari, Kulhååkarkie, Ruiskifwi, Tungeloisensuonsari, Kuifwaswåri Kårkia, Kirfwespåhja, Räkitaipall, Sawitaipall, Räkisahlo** och till **Passanpä** igen, hwilcket åhrande jag skiött till dhe 12; som i Nembden såtå, the terom ransakade, wittnade ock eftersworo, at samme Råå är aldelis faste Råå, och sådane witne, dömbde jag samme Råå stadig och fast obråstelig hållas till stadfästelse trycker jag Signett här nedan före, datum ut supra som för:ne står Åhr och dag.

(L. S.)

Och som föregående doom är af originalet rätteligen i protocollet afskrefwen; så blifwer detta derutöfwer till ett laga bewijs lemnat. Actum wid ord:rie Härads sommar tinget med Allmogen ock then Menige man af Längelmäki Sochn ock Keurus bohl i Ereslax Länsmansgård den 2. 3. ock Augusti **1728**: På Härads Rättens wägnar. Af den Höglåfl. Kongl. HofRätt substituerad

J. Woiwalenius.

Längelmäen neljänneksen suvi- ja syyskäräjät 26.9.1593

Kts. Längelmäen ja Keuruun talvikär. 1758, HMA Sääksmäki 18 s. 402

- Längipohia bys åboor upwiste en gammall häradsdom in originali, som är något illa medfaren men dock ännu läslig:

Anno **1593**. then 26: septembris hult Jag Christoffer Bertilsson **Höst och Sommar ting**, med almogen af **Längelmä fierding** uppå dehn ädle och wählbördig Arfwed Erichssons wägna til Lindöo och Härads Höfdinge udi Säxmäki Härade, närwarandes erlig och wäl förständig man Bertil Simonsson Ridh Fogde dersammastäds och flere gode Män. Tå kom för Rätta thesse efter:ne wittnen som äre Erick Nielsson Kyllinoja, Markus Jacobsson Råmesalo, Bertil Larsson Hakosalmi, Eskel Eskelsson Safwiniemi, Mårten Michelsson Talfwiais, Erick Olufsson Käifwuniemi hwilkit swor på Lagbooken at **desse efter:ne Råår, skulle åt skilja Uhiniemi och Pitkäjärfwi**, som är första Råår **Pasanpä, Kammar(an)korkia, Bentisenwuori, Heinejärfwen Låtheinepä, Uruterfwen? salmi, Käifwusälkä, Kaukajärfwensari, Kalchunkorkia och Ruiskifwi, Tungelöisen Suon sari, Kuwaswuorikorkia, Kirfwenpohja, Räkitaipal, Safwitaiwal, Räkisalo** och till **Passanpä** igen och thesse efter:ne såto i Nembden som äre Erick Nielsson Kyllinoja, Pehr Olofsson Käifwis?, Bertil Larsson Hakosalmi, Markus Jacobsson Råmesalo, Eskel Larsson, Clemet Jönsson Längelmäpohja, Eskell Eskelsson Sawiniemi, Lass Olofsson Längelmäpohia, Mårten Michelsson Talwiais, Erick Olufsson Käifwuniemi, Cnut Larsson Ereslax, Ma(tz) Larsson Uhiniemi, the ther om Ransakade, wittnade och efter swore, at samma Råår och Rör äro aldeles Laglige giordt och ingen häremot stode derföre dömde jag samma Rår och Rör stadig och fast obrotzlig hållas, hwid hwar och ens tre marker för Härads dom. Thes, til yttermera wisso, bättre förwarning högre stadfästelse, trycker jag mitt Signete här nedanföre. Datum utsupra som föreskrifwit står år och dag. (Signet)

Kihlakunnatuomari Kristoffer Bertilssonin tuomiokirje 28.6.1595

Pilkiäsalmen, Lyhäniemen ja Valkiajärvensaran rajoista Keuruulla

Kts. jäljempänä Längelmäen ja Keuruun talvikäräjät 1773 § 24, KA mf ES 3459

Kihlakunnantuomari Knut Jönssonin tuomiokirje 17.9.1595 (Lempäälän syyskäräjät)
 Peräistenmaan rajoista Keuruulla
 Kts. jäljempänä Längelmäen ja Keuruun syyskäräjät 1774 § 13, HMA Sääksmäki 116

Längelmäen neljänneksen syyskäräjät 10.12.1600
 KA 222b s. 10, mf ES 493

Anno (etc) 1600 Thenn 10 Decembris stodh hösth tingh mz Almognn uthi Lengelme fierdungh.

Nempden: Clemet Jönsson LengelmäPohia, Bertill Larsson Pouckalast, Erich Erichzon Tihalast, Jöns Oluffson **Hirðoilax**, Marcus Grelsson KiriasNiemij, Eskill Eskillsson Safuiniemij, Per Oluffson, Morthen Bertillson Attilast, Lasse Mattzon Huickais, Enewald Mattzon **Lewesslax**, Sig:d Larsson EresJärfui, Erich Nilsson KyllinOija.

- Dömdes Erich Larsson Måltzia enn fierdung fisk aff **Pendo bönder** effter som Jons Oluffson Hirðoilax witnadhe och bekende att the haffua **samma fisk förtärt uthi klubbo krijgh om Winteren Anno 1597** skeedde och effter han thet witnade. Derföre dömdes för:ne Erich Larsson sin fierdungh ignn effter 12 Mans Ransakan.

- Kom för rätta **Her Jons Eskilli Cappelan uthi Orihwesi** Sochun och befrågade sigh mz dem gemene Man Lengelmä fierdung om någon ährligh man weet eller hafuer honom något att beskylla för Tiusdom? eller annan ödheligit rychte som hans **kyrckieherde Her Larss** till wijtt honom thet han hafuer haft stemplingar och iadh **giffuidt Her Claus Fleming thet krijgz folcket om klubbo winteren hafuer ööffwadt Her Larss hans tingest ifrån**. Och effter nämpdnn och the Menige Man honom frijadhe och frijgiorde; Derföre dömdes för:ne Her Jöns för samma berof och rychte frij och sacklöss efter 12 M. R.

- Gaffs desse effter:ne Män emillan Bertill Larsson Pouka och Brusius Sigfredzon Wilkila till att förlne och ransaka dem emillan huilcke som hafuer huar annars tingest inne medh sigh ännu som om **klubbo winteren** är huar annan ifrån hendt haffue som är Erich **KyllinOija** och Peer Oluffson **Kouisto** gångandes mz första legenheet efter 12 Mans Ransakan.

- Kom för rätte Erich Nisiusson **Taluistapell** och bekende för the 12 i nempden, så och witterligit giorde thet han aff sin goda wilie och wälberådde **haffuer undt och laglige kiöp uplåthet till Mårthen Henrichzon 1/6 kroch jord belägnne för:ne Taluistaipall**. Och derföre bekende sigh till fulla och goda uhndije? upburitt hafue spanmål 10 t:or peningar 5 (marker). Och ännu för hwsen hafuer han upburidt enn fåla om 3 t:na spanmåls wärd ty dömdes samma kiöf stadigt och fast och obrätzligen efter 12 mans ransakan.

Längelmäen neljänneksen (kesä)käräjät 4.7.1601
 KA 222b s. 27v-, mf ES 493

Lengelmä fierdung Tingh Anno 1601 Then 4 Julij.

Nempden: Per Oluffson Koivuniemij, Thomas Nilsson Keurukoski, Jöns Oluffson **Hirðoilax**, Enewald Matzon **Lefueslax**, Sigfre Larsson Rokoisell, Bertill Eskillsson Safuiniemij, Bertill Larsson Hapasalmi?, Henrich Erichzon Koivun, Staffan Michelsson taluistaipal, Cle:t Sig:dsson **Koppapää**, Erich Erichzon Tihala, Erich Nilsson KyllinOija.

- Kom för rätte Erich Nilsson **KyllinOija** medh desse effter:ne sworne witne Erich Nilsson, Erich **Roka**, Erich Ollsson **RistiJärfui**, Staffan Michelsson **Solti**, Clemet Erichzon **Hakosalmi**, Bertill Larsson ibm bekende och witterligit giorde thet för:ne **Erich hafuer vptagit ett ödis hieman vnder 1/12 kroch jord**, som uthi många år hafuer legat udi linde och öde, och eliest vpå för:ne 1/12 deels kroch jord hafuer affbetalt till hans geldenärer P:ar 20 (marker) 1 öre, Korn ½ span. Och om till förbättringh utfäster han till näste bördemänner Mårthen Henrichzon **Talfuiaistaipall** P:nr 8 (marker) Den? förr affhende för:ne Mårthen samme 1/12 kroch jord vndan sigh och sine arffue. Och vnder för:ne Erich och hans arfuingar till ewerdeligh ägo 1/12 krock iord effter 12 M. R.

- Fältis Erich Nisiusson **Talfuiastaipall** sack till 3 (marker) för thet han hafuer **försolt samfällt uthmarck** som alle hans med grannar äre till samfelt.

- Kom för rätte Clemet Sigd:sson **Coppala** medh desse efter:ne witne som är Sigfre Nilisson **Cuiwais**, Thomas Sig:dsson **Coppala**, Oloff Henrichzon **Karfuia** och Nilis Pofuelsson **Pajukanda**, Henrich Sig:dsson ibm och giorde witterligt för the 12 och menige man att **Clemet Sig:dsson hafuer Coppala infördt till Coppala then tijdh han bleff gifft till för:ne Coppala by** som är först (2½ (marker) P:nr, 4 Köör, 2 Stut, 1 tw åhrs Qwiga, 4 tw åhrs geter, 2 fåår, 2 Swin, 1 Hest, 2 skär Rogh, 7 skär Korn, 2½ (lispund) Salt, 2 yxar, 2 Lijor, 1 Skärur, 7 (marker) Koppar, 2 st:n Bast moott, 2 Mörtinäätt, 1 lispund Lijn, 1 lispund Humbla. Ithem hafuer Thomas Henrichzon infördt till för:ne Coppala 1 Hest för 8 marker, 1 Gete, 1 Fåår, 1 yx, 1 Wälle? Kräkor.

Längelmäen neljänneksen talvikäräjät 14.2.1603

Kts. Oriveden talvikäräjät 1750, KA Ylä-Satakunta KOa68, s. 63v

s. 63v

- **Kyrckioherden, magister Anders Salowius** upwiste så lydande råbref:

Anno **1603**: dhen 14: Februarii hult Jagh **Christopher Bertilsson winter Tingh** medh almoghen **aff Lengelmä Fierdungh** uppå dhen Edle och wälborne Herres Herr Jöran Gyllenstiernas till Sundholm wägne. Och Herdshöfdinge uti Säxmäki Heradh, Närwarandes Konungi Maj:ts Befalningsman thersammestädhes Ehrligh och wälförståndigh Isack Monssonn och flere Godhe män. Thå kom för rätta Hedherlig och Wällärdh Man **Her Lars Kyckioheerdhe i Orihwässi Sochnn**, och befrogadhe till the 12: i Nempden sampt Längelmä Fierdungh ohm någre **Rår emellan Prästebols Egor och Orihwässi by**, the 12: i Nempedene sampt hela Lengelmä Fierdungh, thärtill swarade, at thesse eftsk:ne Råår haff:e aff Hedenhöss åttskilt Orihwässi by ifronn Prästebols Egor, som ähr **förste Råå Lakon Kallio, till Kirckontienristi och så til Teirijerffwenesu**, och dhesse 12: sathå i Nempnden Erik Nielsson Kyllioja, Thomas Mässä, Axel Olsson Onnistaipale, Hendrik Eriksson Röychä, Sigf:d Hendriksson ib:m, Marchus Andersson, Anders Sigdsson Westi, Matts Knutsson Hietalax, Jöns Jönsson ib:m Clemett Sigfredsson Coppala och Eskill Eskilsson Sawiniemi. Thee thärom ransakadhe och wåre faste åth, at samme Råår ähre rätte Råår Emellan for:ne Orichwessi by och Prästebols Egor, Efter sådane Ransachningh och Edhe, som här föregick dömde Jagh samme Råår stadigh och fast, at hållas til Ewärdeligh Egor, och 3: m(arke)r för Hereds dom, som härå widare klandrar, thess til wisso ythermehra, Betre förwaringh Högre stadfästelse Trycker Jagh mitt Signet härunder Datum Anno dil ett loco ut supra

L: S: Christoff:r Bertilsson m: P:ria

Synebref 16.10.1603 (Längelmäellä)

Kts. Oriveden syyskäräjät 1665, KA Ylä-Satakunta KOa5 s. 811v

- Christopher Bertelsons synebref 16.10.1603 innehollandes, att **Patzanpä** och **Pantisen wori** åthskiller Wiukala och Pitkäjerfwi byijar.

Kihlakunnatuomari Kristofferinpoika Peerinpojan tuomio 1.3.1616

Kts. Längelmäen ja Keuruun syyskär. 1695, HMK Eräjärvi 7:h

Christoffer Peerssons häradsdombref af 1.3.1616 förmählade det **Johan Mattsson (= Månsson) i Cappala** haar **förlijkt sigh medh Hendrich Sigfredsson i Kuivas** och emoth ½ (öres) landh, som **Kappola skulle äga uthi Kuivas**, låtit nöija sigh medh samfällt rättighet till timber, bräder, biälkar, giärdsle, brännevedh, näfver etc. uthaf Kuivas skogsmark.

Lainlukija Tuomas Maununpojan tuomio 29.11.1617

Kts. Längelmäen talvikär. 16.1.1674, KA Topographica Längelmäki

Här emot framlade Tungeloin fordom Lagläsarens Thomas Månssons doom dat: 29 Novemb. Åhr **1617**, där uthinnan iblandh annat förmåles, att **Johan Månsson i Koppola** haar bekommit till Arfz halfparten af samma Hollma (= **Winkinsaari**) **medh sin hustru som är gifft ifrån Tungelains hemman**, den andra deelen hörer Rämesalo till

Jämsän syyskäräjät 14.10.1626 Seppoilan kylässä
TMA Turun hovioikeus Ha:2 III, s 25
(Katovuosi Jämsässä)

Nembden

Aff Lengelmä sochn: Grels Karfua, Eskil Eskilsson Sauiniemi, Mats Mårtensson Magnus, Per Eriksson Taluistaipall, Markus Eriksson ibm, Mårten Henriksson ibm

Aff Jempse sochn: - -

- Då iblandh andre saaker begyntte almoghen den ene medh andra hårdeligen besuera sigh om deris fatigdom deruthinnan, **adt the i förleden hööst icke en cappa rogh hadhe fåth uthsää huarcken på åkrer eller suidier, allenest någhott lithett korn**, huar ef:r sin legenheet, dett och aff stormregn är blifuin förtaghin igenom weska och der igenom watobolin, så - - enär deth uthi rijarne äre torckan, hafue kornen blifuidt så små som andre små hafra korn, och föga krafft udi. Och skall wara en godh rija, som de få 1 span och till thett högsta en t:a. Der till the icke heller i denne höst finge såå rogh på åkren för regnett, allenest någre fåå, bara lithett udj suidier, ef:r som man - - legenheet derom, **deth gudh bettere udj sanningh medh för:ne ouilde nempnde män aff Lengelmä kg:d hafuer förfaritt och almoghen på tingz golfuett medh gråtande tårar udi een huar sigh der öf:r beklagadhe, emedhan the icke heller hafua fåth ruuor, kååll eller ärtter, som deris dagelige spijs wåhre, befrughtandes att deris fatighe hustrur och barn igenom hungeren skall sueltta ihiell**. Derföre högelighen begerde migh i tijdh deris elendighe legenheet den edle welborne herren gubernatorn Her Nijls Bielcke att gifua tilkenna - -. Erich Jöransson

Längelmäen suvi?käräjät 11.7.1632

Kts. jäljempänä Längelmäen syyskär. 1766 § 38, HMA Sääksmäki 115

Kihlakunnankatselmus Sääksmäen ja Ylä-Satakunnan kihlakunnissa 25.8.1632

Kts. jäljempänä Längelmäen ym. syyskäräjät 1-.9.1766 § 28, HMA Sääksmäki 115

Kihlakunnankatselmus Sääksmäen ja Ylä-Satakunnan kihlakunnissa 25.8.1632

Kts. Oriv. talvikär. 1731, KA Ylä-Satakunta KOa44 s. 129

För alla Edle, Wälborne, Ärlige, Wählärlige, förståndige, gode Män, som detta wårt närwarande öpne bref, kan händer förekomma. Tå bekenne och witterligit giörom Wij efter skrefne, som äre **Christopher Persson Lag läsare, uti Säxmäcki Härad**, å den Edle, Wälborne Herres wägnar, H:r Per Banners, Riddare till Ekenäs och Tuna, **Gabriel Berendtson lag läsare j Öfre Satagunden**, å den Edle, Wälborne Herres, H:r Bengt Bengtsons Oxenstiernas, wägnar, Friherre til Ekieby och Söderbo, och med Härads Nämnden af beggie Härader, som äro af Säxmäkie Häredt, Markus Erichsson j Talfwis Taipal, Per Erichsson ibm, Lasse Bertillsson j Wästillä, Grels Erichsson j Kyllöåja, Jacob Erichsson j Kåifwisto, Bengt Mattsson i Ereslax, Matts Grellsson j Kirjasniemi, Jören Mårtensson j Attila, Erich Bertillsson j Kåljånkanda, Mattz Nielsson j Tunggilla, Matts Larsson i Attila, Bertill Marckusson j Wästilä, och Öfre Satagunden, Simon Mattsson j Ruokoila, Thomas Bertillsson i Ruokoila, Jacob Michelsson j Harhala, Staffan Erichsson ibid, Sigfred Hendrichsson j Kifwisalmi, Philippus Jacobsson i Hietalax, Marckus Michelsson j Joensu, Mångs Michelsson j Mäyränpäsä, Lasse Simonsson j Nickilä, Joseph Hendrichss. j Kockoila, Hendrich Sigfredsson j Lydickälä, Hendrich Thomasson j Kerte. **Anno 1632 den 25 aug.** hafwe warit öfwer en långl. twist och träta, emellan Cnut Jacobsson, och Marckus Erichsson, både boendes j Paskylä j Öfre Satagunden, på den ena sidan och Lars Thomasson j Wingie och Thomas Brususson ibidem, j Sexmeckie Härädt på den andra sidan, och dem emellan hullit ett fulkoml:t **Härede Syn**, som wij dertill af beggie parterne af laga Härads Tinget äro lagl:n åskade och budne; och således befunnit, at de beggie parter äro trätande, om ena **ända Råå, hetandes Mendty nieme**, den Paskylä boer wela hafwa för en deras rätta ände Råå, och Wingie Boer wela hafwa en annan Råå, som de kalla, **Lagnamättes til ända Råå**, efter det de

hafwa derpå **Christopher Bertillssons Heredsdom Bref, uthgifwet 1586 den 4 Sept.** der Paskylä Boer intet hafwa warit tilstådes, när det utgafs, deremot **Lasse Hendrichsson, Häradthöfdingen j Öfre Satagunden**, straxt hafwer skrifwit som hans **Bref daterat 586 den 30 Decemb:r** förmåler och utwisar; altså är Christopher Bertillssons bref intet wordet exequerat in til denne dag, utan Paskylä Boer hafwa haft och hållit sine Råer oförkränck, som är **första Råen Heine odtzan, derifrån till Särckjerfwi, derifrån til Kynns Kåskie, Warannijtu och til Mändynieme**, om samma Råer de sig och nu samtel. med wänl. förlikning och handsträckning, j wår åsyn och närwaro förliktes, och samsättes, at samma Råer skola och ännu af dem bodan wara oför kränckte hulne, wid 100 d:rs wijte, och Wingie Boer lofwade afstå och til intet göra **Lagnamättes** Råer och de aldrig wara för någon Råå, at hålla, deremot lofwade Paskylä Boer afstå och unna åt Wingie Boer, **den öfre qwarnen j Kynns Kåski och hela Maranijtu äng**, dem fritt at niuta ewärdel. wid det wijte, som förmålt står, och dermed skal wara alt förlijkt, hwad de emot hwarannan hafwa brutit, in til denne dag.

Framdeles ransaka wij och synte, emellan förber:de Paskylä Boer, på den ena sidan j Öfre Satagunden, och Johan **Lättäläinen** j Hackosalmi, i Säxmäcki Härad på den andra sidan, och dem emellan således befunnes, at Johan **Lättäläinen** hafwer sig förwärfwat, **Christopher Bertellssons Häredsdom, 1593 den 29 septembris**, deruti **Reckotaipal Rå** satt och nämndt, förän som **Safwitaipal**, hwilket gör en kruuk, inuti Paskylä Boers ägor, hwilket icke borde så stå, utan som **Jappe Fallmars dom book dat. 1503 Festa crusis exultationis** förmåler, **Kifwes Lachden pohja (TMA: Kyrfwes lachden pohia), derifrån til Safwentaipal och så först till Reki taipal och til Reckinsalo igen**, der den begynnes, det Wij och samptel. gillom och stadfastom, och alt hwad Johan Lättäläinen, hafwer efter Christopher Bertillssons bref in på Paskylä gjort ågång, bör han then efter Mätzmänna ordom wedergiella.

Widare synte och ransakade wij, emellan Jöran Mattsson j Syfwenjerfwi, Per Sigfredsson ibidem, och Påfwel Bertillsson ibm j den Öfre Satagunden, på den ena sidan, och Wingie Boer samtel. j Säxmäkie Häradt, på den andra sidan, och befunnit, at Jöran Mattsson j Syfwjerfwi, Per Sigfredsson ibm, Påfwel Bertillsson ibm, hafwa gångit in **emellan Särckjerfwi Rå och KynnsKåskie**, in uppå Wingie Boers ägor, och huggit Swedjer, brändt, sådt, skurit och affördt säden, derföre Jöran Mattsson lofwat gifwa Wingie Boer 2 tunnor spanmål, lijn 1 (pund) i förlikning, Per Sigfredsson ibidem 2 tunnor spanmål, 1 (pund) lijn, Påfwel Bertillsson 1 tunna spanmål, Urbanus Bertillsson 1 tunna spanmål, dermed de wänligen förliktes, med wänl. handsträckning, och äro desse bref 2:ne lika lydandes, den ena i Wingiö By, then andra j Paskylä och Syfwejerfwi By, dess till yttermera wisso, vidare witnes byrd, högre förwaring, och til detta Brefs mera K?tt, at Wij således hafwa ransakat, skärskådat, synt och j sanningen befunnit, hafwer Wij detta med egna hender under technadt och signeter för seglat. Datum, anno Die et loco ut supra.

Christopher Persson
(L.S.)

Gabriel Berendtsson
(L.S.)

Kihlakunnankatselmus Orivedellä ja Längelmäellä 25.8.1632

(Kts. Oriv. talvikär. 1730, KA Ylä-Satakunta KOa43 s. 285)

- Rusthållaren Jöran Pärsson ifrån Hakosalmi i Längelmäki Sochn - - emot Jöran Matsson i Syfwjärfwi By, angående åwärkan öfwer Råerne, som efter **Christofer Pärssons och Gabriel Berndtssons Häradz dom af 25.8.1632** böra wara **Kirfwes Lachdenpohia** och derifrån till **Safwitaipale**.

Kihlakunnankatselmus 25.8.1632 (koskee samaa tuomiota kuin edellä)

Kts. jäljempänä Längelmäen syyskär. 1761 § 20, HMA Sääksmäki 114

Längelmäen käräjät 25.5.1635 (koskee Koppalan nuotta-apajaa)

Kts. jäljempänä Längelmäen syyskäräjät 1764 § 20, HMA Sääksmäki 114

Längelmäen syyskäräjät 14.10.1637 (koskee Attilan ja Leväslahden jakokuntien rajaa)

Kts. jäljempänä Längelmäen talvikäräjät 1766 § 22, HMA Sääksmäki 115

Längelmäen talvikäräjät 1.2.1653

Kts. Längelmäen maanjako-oikeus 23.9.1786, HMA Maanjako-oikeudet 43

Utdrag af häradsrättens protocoll hållit wid wintertinget af Längelmäki sokn den 1. Februari 1653:

Ehrkende Rätten och de 12 i Nämnden, at Matz Simonsson **Wiuhoi** efter **Christopher Bertellssons Hereds doombref, dat. 1588 den 17. Octobris**, niuter och beholler nu som tilforende den 1/24 öres krok Jord uthi **Uhiniemi**, som Mats Larsson för 20 mk:r Peng:r af Jöns **Köröläinen** (= Kyröläinen) sigh tilhandlat haf:r och Simon Ersson i **Pijjala** genom Erich Jöranssons förmedelst bem:te doombrefs frånwarande Stång fallningh

förmente sigh efter skatt och öretaal hafwa deel uthi; Doch at det öfriga måste uprättat och effter hwars och eens Skatt och Öretaal, som det af furno warit haf:r ähnnu skifftat blifwa, begynnandes ifrån Eräslax booers rää; Men hwadh anbelangar, det Pijtala Bonden föregifwer, **Wiuhkoi Matz** uthi Uhiniemi innehafwa och tilägna sigh Landh mehra ähn dhe 1/24 öres krok Jordh kan sig sträckia, det ständi honom frijdt medh nöijachtige skähl och wittnen sigh tillwinna framdeles, der han kan och gittar medh Lagh.

(Jäljennetty 23.1.1781 Turussa Hovioikeuden arkistossa Per Thomassonin tuomiokirjasta.)

(Huomautus: Jöns Kyröläinen lienee sama, joka Oriveden Lyytikkälässä piti 1540-84 Kyrölän taloa.)

Längelmäen käräjät 10.8.1653

Kts. Längelmäen maanjako-oikeus 23.9.1786, HMA Maanjako-oikeudet 43

Utdrag af protocollet hållit wid häradsdomartinget af Längelmäki sokn den 10. Augusti 1653:

Fälles Simon Erichsson i **Pijtala** effter det 28. Cap:t Kongl. B. till 40 mk:rs saak för wälde, för det han haf:r emot Jöran Johanssons i **Eräslaaxi** förbudh tillägnadht sigh ett stycke aff hans skoogh i **Caxioistenma**, och hugget der på Swidielandh öfwer deres Bohlstada Rää N: **Lehmikorfwen Nijtunpähonga** och **Pihlawajoen Ilkoinmäenalla (Ukoin...?)**, hwilka Rää fremmandhe män Måns i Eräslax Jacob i Koiwisto, Grels i Tallfwistaipall Peer ibm och Lars Wästi bekende sigh lagligen nederlagdt hafwa, och nu witnadhe, at Simon haf:r orätt giordt och den öfr gååt. Skal och Jöran behålla Säden, som nu upskäras skal. Men sin uhrminnes häfdh i Engh, som ähr på Eräslaax sijda belägen, skall Simon här effter som för hafwa sig förbehållet.

(Jäljennetty 23.1.1781 Turussa Hovioikeuden arkistossa Per Thomassonin tuomiokirjasta.)

Längelmäen talvikäräjät 15.1.1655 (koskee peltopalstan omistusta Leväslahdella)

Kts. jäljempänä Längelmäen syyskär. 1758, HMA Sääksmäki 19 s. 864

Längelmäen syyskäräjät 20.9.1656 (koskee Viitasaaren omistusta)

Kts. jäljempänä Längelmäen talvikär. 1758 HMA Sääksmäki 19 s. 348v

Längelmän neljänneksen kesäkäräjät 9.7.1659 (koskee Raidistonsalon omistusta)

Kts. jäljempänä Längelmäen talvikär. 1766 § 35, HMA Sääksmäki 115

Längelmäen käräjät 21.8.1662 (koskee Soltilan ja Talviaistaipaleen välirajaa)

Kts. jäljempänä Längelmäen talvikäräjät 17-.1.1770 § 8

ja Längelmäen syyskäräjät 1770 § 33, HMA Sääksmäki 115

Längelmäen syyskäräjät 21.10.1662

Kts. Längelmäen maanjako-oik. istunto 14.4.1788, HMA Maanjako-oikeudet 43

Utdrag af höstetingets wid Längelmäki 21.10.1662 protocoll:

Anklagade samtliga Ähreslax boerne Jacob Erichsson i Kåifwisto, för det han förledne ähr hade uprifwit och aldeles **förstört en gammal femsteena rää, emellan Saukomäki och becken** lydande, som de Ähreslax boer af fordom **under lagman sahl:e Lars Bertilsson ähr 1635** den 2. Februari tildömdt är; så emedan Jacob Erichsson til denne gerning intet neka kunde, uthan härtill af witnen lagligen öfwertygat blef; ty sakfältes han der före effter det 27. Cap. BB. til böter 40 mk:r och förordnades af rätten Knut Larsson i Wästilä samt Joseph Erichsson i Tihalaniemi som bem:t rää innan 8 dagars förlåp jempngodh igen uprätta och förnya skola. Men ängstycket anbelangande **Saukomäki och becken**, som Jöran Knutsson Päucka uthi Hakosalmi här til häfdat och brukat hafwer, skal han dem så härefter som tilförene otuberat och fritt niuta och behålla.

(Jäljennetty 16.8.1782 Turussa Hovioikeuden arkistossa Gabriel Coronanderin tuomiokirjasta.)

Längelmäen syyskäräjät ja katselmus 5.10.1664 (koskee Västilän ja Tounan välirajaa)

Kts. jäljempänä Längelmäen talvikär. 1733 s. 13v, HMA Sääksmäki 7

ja Längelmäen syyskär. 1738 s. 501, HMA Sääksmäki 9

Längelmäen talvikäräjät 23.1.1665 (koskee Korpisaaren omistusta)
Kts. jäljempänä Längelmäen syyskär. 1733 s. 177, HMA Sääksmäki 7

Längelmäen ja Keuruun syyskäräjät 2.10.1666
Kts. Längelmäen maanjako-oik. istunto 4.2.1791, HMA Maanjako-oikeudet 43

Anno **1666** d:n 2 octobris, - - blef hållit Härads Höst ting medh Allmogen af Längelmäki Sokn och Keuru kappell geldh - - .

Kom före retta Enckja hustru Gertrudh Jacobs dotter i Eräsjärfwi, och kärke til Jöran Jacobsson ibm, dedt han gått in uppå hennes jordh **Tårckelinmäki**, och **Portankiwi**, **Ratikifwi** och **Wihandakiwi** rår, och där huggit swedja, begärandes at Jöran tilböriligen derföre plichta måtte, och henne sin egendom igen wederkännas, hwartil Jöran Jacobsson swarade att be:te rårne ähro inte rätta laglige rår uthan förmenar sig medh följande rårerna **Lahdenpohjan Kiwi**, **Kåturmäki**, **Wihandokiwen pyycki** kunna samma tråtes jord behålla, då Gertrud åberopade sig til wittnes Thåmas Erichsson i Kåckila, Hinrich Grelsson i Ackola och Knut Bertilsson i Kåckila - - .

Hinrich (= Thåmas Erichsson) bekände, at **Pårtas kifwi** och ginast upemot backen ähr rätta skilnadh emellan Gertrudh och Jöran Jacobsson, sedan förehades Hinrich Grelsson i Aakoila om sine 70 år gammal, hwilcken wittnade, at **Portankifwi**, **Ratikifwi**, thår fuuru rå ähr widh een stoor lös steen til **Wihandakifwi** skiljer Gertrudts och Jacobs land åth, ladhe och detta til, at Gertrus förfäder ahtidh af urminne haf:r häfdat **Tårckelinmäki**, och aldrig hafwa Jörans förfäder kunnat eller welat sig samma jordh tilwinna. Knut Bertilssons bekännelse kom öfwerens med Thomas Erichssons wittnande. - - .

Ty dömdes rårerne **Wihandakifwi**, **Ratikifwi** däär fuuru rå ähr midt på bärgh och widh en stor sten der 5 stenar ähr ofwan uppå, och derifrån ginast til **Porraskifwi**, som ligger på engen til retta rårå, och skilnadt emellan Gertrudt Jacobsdotter och Jöran Jacobsson nu och ewärdeligen. Wad widkommer om den sweden som Jöran Jacobsson haf:r huggit inom bemålte rårå, så skall sådant Gertrudh sigh til godo åtniuta och Jacobs arbete förlöstig. Och nämndes Knut Larsson i Wästilä, Joseph Hinrichsson i Tihalaniemi och Thåmas Thåmasson i Puharila **att hugga ett kårss på Påraskifwi och Wihandakifwi** och att förstone - - . Hendrich Dawidsson, lagläsare.

Längelmäen ym. talvikäräjät 26.3.1670 ja syyskäräjät 12.10.1670 (koskee Hakosalmen kylää)
Kts. jäljempänä Längelmäen ym. syyskäräjät 1755, HMA Sääksmäki 16 s. 850

Längelmäen syyskäräjät 11-12.10.1670 (koskee rajaa Puharilan kylässä)
Kts. jäljempänä Längelmäen talvikär. 1738 s. 846v, HMA Sääksmäki 9

Längelmäen ja Keuruun syyskäräjät 9.10.1671
Kts. Längelmäen maanjako-oik. istunto 16.9.1788, HMA Maanjako-oikeudet 43

Ex protocollo posserat medh almogen af Längelmäki Sochn den 9. Octobr. åhr 1671.

(Dömb)des Hattulansarka til skiftes emellan (Länds)mannen Matz tungelåin och Kåifwistå (boor,) hwilket at förrätta nembdes (Knut) Larsson i Wästilä, Philip Månsson i (Eres)lax, och daniel Bengtsson i Talvistaipal, de och dermedh så skola laga el:r disponera, at **Tungeloin bekommer tree och Kåifwisto boor en stångh jordh.** Men hwadh widhkommer **den skoggen, som Tungeloin wedh Hattulansarka aff dee Satakunda boer wunnit** hafwer; så behåller han det enskylt, emedan han allena därå mycket anwent och bekåstat hafwer och dee Kåifwisto boor ei sådant wela till honom förnöija, utan heller godwilligen afsade sigh ifrån samma jordh. Actum ut supra.

Hendrich Dawidzson (mpria)

Utdrag af höstetingets af Längelmäki och en del Keurus protocoll af 9.10.1671:

Dömbdes Hattulansarka til skiftes emellan Ländzmannen Matts Tungeloin och Kåifwisto boor, hwilket at förrätta nämndes Knut Larsson i Wistilä, Philip Månsson i Ereslax och Daniel Bengtsson i Talviaistaipal, dee och dermedh så skola laga och disponera at **Tungeloin bekommer (tree) och Kåifwisto boar een stång Jordh,** men hwad wid kommer **den skoggen, som Tungeloin wid Hattulansarka af de Satakunda boar wunnit**

hafwer; så behåller han det enskylt, emedan han derå allena mycket anwänt och bekåstat hafwer och de Kåiwisto boar ej sådant will till honom förnöija, utan heller godwilligen afsade sigh ifrån samma jordh.
(Jäljennetty Turussa Hovioikeudessa 25.1.1783 Henrich Dawidssonin tuomiokirjasta.)

Edle - - Heradshöfdinge - - -.

In för Edle och högachtadt H:r heradshöfdinge och den wähl Höflige Häradzrätten, är iag - - föränlåthen - - desse undertecknade wittnen, som - - intyger, att de utaf sijne förfäder och af några Heradsdom hört - - at fölliande Råår, som åthskillier **Hattulan sarcka** eller ded: uthmarck, som min antecessoren Rusthållaren uppå **Tungelä Rustnings stämnet wunnit af åbålans åboar**. Inom desse Råår wed **Kuckåiärfwij** kallatt: som närlagde Herredzdom uthwijsandes warder af d:n 9: octob:r **1671**: Nembl:n af **Kuckååskan nijty** mot sielf:a **altijd löpande åhn if:n Kuckåiärfwj** in uthi åbolän Rååstellen till **Kuckååskij**, sedan till **Kuckå Åijan suhun**; till **wähän Kuckåiärfwen**, wedh? **Kärian? silldan; Kuckålachten**; och **weniärfwenlepån; Rimmjiärfwen Kifwen; Heinäiärf:n**; om häraf bijder iag - - stadfästelse - -.

Ödmiukaste Tienere Johan Jöransson Tungel(oin)

Sanningen - - med wore Nampn - - intygar: Morthen Jöransson ifrån Safwijniemi, Johan Jöransson ifrån Kårpij och åbolähn, Johan Simonsson ifrån Efwierfi och åbolähn, Jacob Ehrichsson ifrån Käckila och åbålän, Jöran Andersson ifrån Kåifwijstå, Hindrich Hindrichsson ifrån Kåifwistå.

(Kirje noin vuodelta 1732) KA Topographica Längelmäki

Upwistes denne rätts **doom af 9.10.1671**, hwarigenom **Hattulan Sarka jordstycke dömmes således till skiftes emellan Tungelöis rusthåld ok åboor i Kåifwisto by, at rusthåld skulle därå tre stänger ok Koifwisto boorne een stång jord tilldehla**, ock rusthållet skulle enskylt få behålla den skogen wed åfwannämbde jordstycke, som des då warande åboo af Satakunda boorer wunnit. (Kts. Längelmäen syyskär. 3-4.11.1732 s.204, HMA Sääksmäki 6a)

Längelmäen talvikäräjät 16.1.1674 uthi Tungela Länsmansgårdh

KA Topographica Längelmäki

(Mainitaan myös lautamiehet)

Förekom Ehrich i Rämäsalo och kårde till Ländzmannen Matz Nielsson Tungeloin, att ehuru wäl en Hollma **Winckinsaari**, af ålder hafwer lydt och legat under hans hemman och han måste swara för skatten, haf:r likwäl Tungeloin bem:te hollma heel och hållen under sigh äggat. Här emot framlade Tungeloin fordom Lagläsarens Thomas Månssons doom dat: 29 Novemb. Åhr **1617**, där uthinnan iblandh annat förmåles, att **Johan Månsson i Koppola** haar bekommit till Arfz halfparten af samma Hollma **medh sin hustru som är gifft ifrån Tungelains hemman**, den andra deelen hörer Rämäsalo till; hwarföre och denne Ehrich will medh gamble mäns wittne bewisa, att hela denne holmen af hedenhöös och uhrminnes hörer Rämäsalo och inttet Tungeloin till. Denne saak öfwerlades medh Nembden och slötz till fölliande.

Sentens:

Alldenstundh af Thomas Månssons doom dat: den 29 Novemb. Anno **1617**. klaart ähr att see att **halfwa Winkinsaari hörer Rämäsalo till**; dy behåller Erich i Rämäsalo den deelen af Tungeloin aldeles oturberat likmätigt Kongl. Maj:ts allernådigste placat den 2 Maj A:o 1673 utgifwit, Och **skall hollman i twenne iembn lijka deelar medh en skilliegårdh af främmande män skifftas i tuu**. Men hwad den andra halfwa delen som Tungeloin än innehafwer anbelangar, så stände Ehrich i Rämäsalo än fritt och yppet där å widh näste tingh att skaffa beskeedh, då Rättens wtslagh den den deelen af Hollman och ? höllia skall. Actum ut supra.

Johan Wassenius (M pria)

Längelmäen ja Keuruun talvikäräjät 12-13.2.1684 (koskee Hirtolahden kylän rajaa)

Kts. jäljempänä Längelmäen talvikär. 1740 s. 35, HMA Sääksmäki domsaga 10

Längelmäen käräjät 8.8.1688 (koskee Puharilan kylässä)

Kts. jäljempänä Längelmäen talvikär. 1738 s. 440, HMA Sääksmäki 9

Längelmäen syyskäräjät 2.10.1688 (koskee Koiviston ja Kirjasniemen kylien välirajaa)

Kts. jäljempänä Längelmäen talvikär. 1757 s. 440v, HMA Sääksmäki 18

Längelmäen syyskäräjät 13-14.9.1689 (koskee Uitonniityn omistusta Attilan kylässä)
Kts. jäljempänä Längelmäen syyskär. 1766 § 38, HMA Sääksmäki 115

Längelmäen syyskäräjät 13.9.1689 (koskee Lahdensaran omistusta Attilan kylässä)
Kts. jäljempänä Längelmäen talvikäräjät 1768 § 36, HMA Sääksmäki 115

Längelmäen syyskäräjät 26.10.1693 (koskee Talviaistaipaleen ja Maunuksen välirajaa)
Kts. jäljempänä Längelmäen syyskäräjät 1771 § 25, KA mf ES 3459

Längelmäen syyskäräjät 13-14.9.1695

Kts. Eräjärven kappelin ja Oriveden pitäjän MJO:n istunnon 15.2.1791 pöytäkirja
HMK Eräjärvi 7:h

Anno 1695 den 13:e och 14:e september blef ordinarie höstetingh hållit - - af Längelmä s:n och Keurus cappelgjäld uthi Tungelöis länsmans gårdh - -.

- **Ryttmästaren välb. Gabriel Riddercorss** insinuerade **Christoffer Peerssons häradsdombref af 1.3.1616** förmählade det **Johan Mattsson (= Månsson) i Cäppala** haar **förlijkt sigh medh Hendrich Sigfredsson i Kuivas** och emoth $\frac{1}{2}$ (öres) landh, som **Käppola skulle äga uthi Kuivas**, låtit nöija sigh medh samfällt rättighet till timber, bräder, biälkar, giärdsle, brännevedh, näfver etc. uthaf Kuivas skogsmark. Ryttmästaren, som numehra röstar för Cäppola, begiärte, att häradsrätten ville samme förlikningh efter 1677 års placat om skattskyldigh jords delningh och förminskande opphäfva, enär Kuivas bonden **Matts Ericsson** sielf densamme brutit och förvägrat ryttmästaren timber af skogen, det han doch såldt till andre öfverflödig. **Ryttmästaren begiärde att få niuta igenom laga skifte och stångfall sin andeh, som är fierde parten efter $\frac{1}{2}$ (öres) skatt utaf alla Kuivas ägorne oafkortat**, emoth dhe $1\frac{1}{2}$ (öres) skatt, som Kuivas bonden sielf efter jordeboken skattar och står före, eftersom och sådane ägor vore undan dess rusthåll Cäppola omisteliga och Kuivas bonden dessutom emoth sin skatt och ränta vore fullsatt och behållen nogh.

Matts Ericsson beropade sigh oppå the förre giorda afhandlingarne, som medh domar äro stadfäste, hvarefter och denne rätten 7.8.1788 resolverat, det han och **ryttmästarens antecessor Johan Jacobsson i Cäppola** medh **Johan Bertilsson i Hirdolax** skulle sigh rätta.

Doch som det af ryttmästaren Riddercorss nu producerade documentet af 1.3.1616 intet tillförene varit oppvist och han nu klagar, det Cäppala intet fått sig fyllnadh vidh den förre förlikningen, som doch häradsrätten 1688 förmeht, jemvähl behöfver dess gamla ägor under dess skatt och rusthåll nogsamth framföre vederparten i Kuivas, som dessutom intyges vara fullsatt efter dess skatt och andeh, i hwilcket fall kongl. maj:ts förklaringh öfver 1677 års placat af 1690, ryttmästaren jemvähl härutinnan bijfaller. Således föränlåta nya skähl denne rätten att taga detta låfwandet i öfvervägande, hvadh kongl. maj:ts placat och förordningh om skattskyldigh jords dehlning och förminskande härvidh förmåhr. Detsamme innehåller, at alle sådane gamle contracter och afhandlingar om skattskyldige ägor utan anseende skohla opphäfvas, oachtadt dhe vore medh domar och bref stadfästa. Kongl. maj:ts intresse beror vidh rusthållens bistånd och conservation, hafvandes Cäppola rusthållet styrcka af dhe prejudicerlige förlikningarnes ophäfvande mehra än hemmanet i Kuivas där af lider. **Rätten pröfvar, det böra alle dhe förre emellan desse parters antecessorer giorda förlikningar om deras ägor vara ophäfne** och hvar i så måtto gå till sitt igen, hvarefter ryttmästaren Riddercorss kommer att åthniuta sin gamle lott och andeh af Kuivas ägorne efter $\frac{1}{2}$ (öres) skatt, dock att Kuivas åboen förbehålles alle dess nyrödslar i åker och äng, såvida afvisningh vara lämbnadh oppå jämnghoda ställen.

På häradsrättens vägnar Cr. Loschiöldh.

Längelmäen syyskäräjät 15.9.1695 (kiistaa Taikinaperämaan ja Kuhavuorenaluksen metsästä)
Kts. jäljempänä Längelmäen talvikär. 1758 s. 333, HMA Sääksmäki 19

Längelmäen pitäjän ja Keuruun pyölin (bohl) käräjien tuomiokirjat 1696 - 1774 (- 1783)

Antti Lehtosen poimintoja

Tuomiokirjoja säilytetään Hämeenlinnan maakunta-arkistossa (HMA:ssa). Kansallisarkistossa (KA:ssa) on mikrofilmit. Vanhimmat säilyneet vuosilta 1696, 1699, 1706 ja 1724. Suurin osa vuosien 1726-1774 tuomiokirjoista on säilynyt. Satunnaistietoja muualta lisätty.

Henkilöiden etunimet normaalistettu ja joitakin lyhennyksiä käytetty.

Längelmäen ja Keuruun pyölin talvikäräjät 20-21.1.1696 Tungeloisten nimismiestalossa
Säilytystunnus: HMA Sääksmäen tuomiokunta 1, s. 31-, mf ES 3366

- Nembden: Daniel Bengtsson i Mustasuu, Mats Johansson i Koifwisto, Anders Thomasson i Puharila, Johan Thomasson i Raidisto, Klemet Thomasson i Lefweslax, Mats Lukasson i Puharila, Lars Knutsson i Wästilä, Mats Eriksson i Wingiö, Johan Knutsson Håckanen, Mats Henriksson i Ehreslax, Lars Eriksson i Collionkanda.

s 31 - Maria Nilsd:r i Kålho - -.

s 31 - Henrik Raijalain fr. Keurus - -.

s 31v - Dömdes **sold**. Jakob Henriksson Röijtäla att betala till **brofogden** Johan Simonsson sin giäldh.

s 31v - Mickel Matsson i Koifwisto emot Sigfrid Jöransson dersammastädes.

s 32 - Johan Johansson Håskari - -.

s 32 - Jöns Filipsson i ?, Mats Lukasson i Puharila, Mats Eriksson Peijakoski, Mats Erikson i ? fältes för oliud.

s 32 - Dömdes Per Henriksson i Såltila att betala sin giäldh till Erik Johansson i Kyllenoija.

s 32v - Mats Filipsson i Syfwäjerfwi ang. wärdering för skada opå Johan Simonssons swedie.

s 33 - Mats Andersson och Henrik Jacobsson i Talfwistaipall ang. skada opå Lars Grelssons rågstack.

s 33 - Johan Knutsson Häckinen i Keuru - -.

s 33v - Johan Eriksson i Hakosallmi emot Jakob Olofsson i Laxi i Cuorewesi ang. giäld.

s 33v - Markus Häckinen i Keurus - -.

s 33v - Dömdes Johan Samuelsson Touna att betala till Henrik Simonsson i Puharila giäld.

s 34 - Dömdes **jachtfogden** Mårten Eriksson att betala till **kläckaren** Mats Eriksson ifrån Cuorewesi ang. hästkiöp.

s 34 - **Ryttaren** Erik Matsson i Wilkilä dömdes att betala till Wihasjerfwi ang. borgen.

s 34v - **Sacell**. Johan **Hortelius** emot des dreng Jöran Henriksson i Häckilä

s 34v - Mats Eskilsson i Läppäkoski och Jöran Matsson i Puharila ang. swedh.

s 35v - Jordtwisten emellan Nils Matsson Mojanen och Jöns Eskilsson i Yldiä. Angår råstrecket ifrån **Hafwiankoski** till **Yldiänranda Walkiakifwi** och så till **Notakallio**. Document af 24.12.1584.

s 36v - Det påstod och begärte fuller Nils Larsson Håckan medh Johan Rajalain nu som wedh synegången, den 25: octobr: **(1)693:** och här wid Rätten den 26: Januarii **1694:**, at dem måtte, såsom i anledning af deras innehafwande **råbrefs**, dat. den 18: Decembr **1579** rätte förstånd och innehåld tillehrkiennas **uhrfiellen eller Jordstycket Kaiturinsalonmaa** framför Nils Mattsson Moijanen, hwilken - -.

s 37 - Johan Johansson Kolho - -.

s 37v - Det påstodh Klemet Thomasson Lefweslax, att thes granne Axel Karlsson skulle äga bättre och större andehl af deras gamble samfalte bohlåker, begiärandes nyy jemkning och tegskifte deröfwer, eftersom de äro af lika skatt och räntta. Men som desse bördhrättsbönders antecessorer hafwa redan **för 40 åhr sedan hållit et sådant åkerskifte**, dymedelst Axel Karlssons h:n är tillagdt **södre åkern** och Klemet Thomassons **norre dehlen** med des förbättring om ett spanneland ifrån **Kesenpellonoja** till **Mantienwäräsä**, hwilken jemkning - -, hwarmedh begge parterne warit wälh benögde, är ock welh häredsätten medelst laga **dom 15.1.1655** stadfäst, hwarefter parterne altsedan hwar sine andehlar brukat och hägnat. Fördenskull kan rätten icke efter en så lång tids förlop och sedan skiftet med doom blifwit befastadt, göra derutinnan någon ändring.

s 38 - Henrik Henriksson Kolho ang. des systerbarn Jöran Matsson Kolhos dödsställande. Hördes Witnen. Enkian Maria Nilsd:r.

Längelmäen ja Keuruun kesäkar. 23.5.1696 i Tungelois
HMA Sääksmäki 1, s 119v-, mf ES 3366

s 119v - Aldenstundh **föraren Olof Blydh** intet kunde neka, att han icke för 5 åhr sedan bedt **munsterskrifw. Johan Kijhl** cavera sig hoos ber:de Kijhls **broder** H:r **Daniel Kijhl** för ett hästwärde af otta d:r silf.m:t - -.

s 120 - Henrik Eriksson i Talfwistaipall skyldig till Jakob Jöransson Maunus.

s 120 - Johan Eskilsson i Längipohia emot Henrik Eriksson i Talfwistaipell ang. fordran.

s 120 - Cronob:n Johan Samuelsson i Touna emot **lensmannens son** Mats Henriksson (i Tungelois) ang. utmätning. **Bolagsman och syskonebarn** Titus Andersson, angår Eskil Jöranssons i Caupila byy häst.

s 121v - Markus Jöransson Häckinen fr. Keurus - -.

s 121v - Drängen Mats Jöransson och des **farbroder**, hwilken och har des **halfsyster till hustru**, Markus Jacobsson af Attila ang. **besittning till Attila**. Hemmanet är des ännu lefwande **moders** Valborg Ivarsdotters **bördejordh. Mågen** Markus Knutsson, sahl. **swärfader** Thomas Jöransson, då han träd i gifte medh Valborg. Dom 27.2. och 11.8.1660 samt 23.1.1662. Sahl. **swärfader** utlöst **moderfaders fader** Mats Larsson. **Sonen** Ivar Matsson. Lagm.rätten 11.8.1666 och 10.3.1674. Doom: Aldenstundh - - Ivar Matssons egen skattegårdh - -. sin börderätt till **mågen** Thomas Jöransson - - såsom Ivar Matssons bördejordh kommen des **dotter** och bröstarfwinge Valborg Ivarsdotter till såsom arf och intet hennes **förre mans** Thomas Jöranssons inlöste - - efter hwilken Valborg Ivarsdotter hennes **son** Mats Jöransson - -. Altså ehrkänna Mats Jöransson dertill berättigadh och dess **halfsyster** medh sin **man** Markus Jacobsson - -.

s 124v - Såssom Mats Månsson i Kiriasniemi bewiste medh ett werderingsinstrument af 3.9.1679, hurusom des sahl. **swärfaders** h:n i Kiriasniemi haar warit medh större gieldh graveradt - -.

s 125 - Inhyses Sofia Bertilsd:r i Soltilla angaf b:n Henrik Jakobsson i Talfwistaiwall för tiufnaden - -.

s 125v - Mats Eriksson i Kuifwas bewiste medh **coadjutoren** i Orriwässi Henrik **Gummeri** attest 14.7.1695 så wähl som **sacellani** Johannis **Wannea** skrift 28.2.1696, att gl. **fältwäbeln** numehra sahl. Pål Matsson och des **h:u** Sofia Klemetsd:r hafwa wedh deras yttersta testamenterat Mats Eriksson medh des **son** Thomas Matsson all deras egendom, eftersom dhe haft inga barn.

s 126 - Johan Bertilsson i Hirdolax, som nyl. blifwit **enkling**, tänker igen att träda **i annat gifte**. **Brodren** får 12 d(ale)r, **syster** 6 d:r. 4 **söner** och 2 **döttrar**.

Pälkäneen, Sahalahden ja Kulsialan syyskäräjät 24.10.1696

s 256 - **Ryttmäst:n Gabriel Ridderkorps hustru wälb. fru Christina Lagermarck**

Längelmäen ja Keuruun talvikär. 6.2.1699 i Tungelöis
HMA Sääksmäen tuomiokunnan tmk 1, s 343-, mf ES 3366

Nemnden: Anders Thomasson i Puharila, Johan Knutsson i Assunda, Lars Eriksson i Colionkanda, Per Thomasson i Kakosallmi, Sigfrid Henriksson i Pejälle, Nils Larsson i Löytenä, Mats Henriksson i Wingiö, Mats Henriksson i Ereslax, Axel Karlsson i Lefweslax, Jöran? Matsson i Puharila, Bertil Bertilsson i Lefweslax

s 343v - Fråga om oprättande af ett litet spanmålsmagazin.

s 344v - Cronob:n Olof Larsson fr. Åbo lähn emot cronob:n af Keurus Johan Thomasson.

s 345 - Framl. Markus Markusson **Häckises enkia** Sofia Pålsd:r. Hennes 1696 afl. sahl **mans successor** till hem:nt Erik Matsson.

s 345v - Emedan **snickaren** Eskil Karlsson i Coppala har effter egen bekenelse i förl. wåhras, som der skurit Johan Bertilssons i Hirdolax **nooth** såsom för det han skulle funnit Johan Bertilsson på **Coppala fiskewatn**, som han af Coppala rusthålls **possessor ryttmestarens** wälb. Gabriel **Ridderkorp** skall hafft i befallning att wachta, altså - -.

s 345v - Johan Bertilsson i Hirdolax skyldig till Johan Jöransson Tungeloin 15 c:r spm:ll.

s 346 - Erik Henriksson i Eräslax **giffit sig med** framl. Mats Johanssons i Koifwisto **sonedotter** Agneta Mickelsd:r, som är borttagen till det hem:t i Koifwisto, hwilket han medh des **broder** Samuel Henriksson 1697 om wåhren, effter Mats Johanssons och alt des huus dödlige fränfellen, kommit att boo opå, medelst husbondens öfwersteleutnamptens wälb. Anders Erik Ramses - -. Erik begiärade, det kunde han i förmågo af des hustrus arfsrätt bibehållas wedh hem:t fram för den **äldre brodren** Samuel Henriksson. Samuel Beropade sig på den af husbonden i hem:t undfångne **immissionen**.

s 347 - Bördeb:n Lars Eriksson i Colionkanda insinuerade ett af **sacellanen Joh. Luccandro** underskrifwet förljkningsinstrument af 5.10.1698, hwarigenom Larses **eendaste** medarfwinges och **systers** Brita Eriksd:rs **man** Jacob Henriksson i Oriwesi s:n och Nickilä by af Åbo lähn haar förlijkt sig för hela des hustrus, hoos brodren Lars Eriksson innestående arfslutt i fäderne och moderne.

s 347v - **Rusthåll:n** Johan Jöransson Tungeloin klagade, det Elias Josefsson i Rämässalo skall wela trängia honom ifrån ½ af **Winnin sari** holme, som effter åtskillige doomar Tungelöis tillkommer, begiärandes rååläggnig. Domen af 16.1.1674. Mats Eriksson i Wingio, Jöran Matsson Puharila och Mats Henriksson i Eräslax förrättar **råläggnigen**.

s 348 - **Jachtfougden** Mårten Jöransson oppwiste en skrift opå Simon Jacobssons öde blefne hem:t i Safwiniemi begiärandes ransakning. **Blifwit öde 1697 om wåhren igenom åboens** och alt des huusfolkz **afgång**.

s 348v - Augmenth:t i Lyhiniemi, som Mats Persson **tillförene åbodd**, men Erik Pålsso nu sitter opå. Mats Persson **afled 1697** om wåhren **af hunger**. Mats Perssons **broderson** Erik Pålsso.

s 349 - Anna Josefsd:r i Uihiniemi, som i förl. åhr blifwit **enkia** och haar een omyndig **son** effter sin afledne **man** Mats Henriksson, är nu sinadt att träda **i annat gifte medh** Jöran Simonsson i Pajucanda. Arfskiftesinstrument af 12.1.1697. **Brodren** Samuel Henriksson.

s 349v - Anders Eriksson i Uihiniemi med des **moder** Brita Sigfridsd:r gaf tillkänna, hurusom des 2 **fadersysstrar** och samarfwa Valborg och Elisabet Thomasdöttrar hafwa allaredan i sin lifstid warit medh brodren denne Anders Erikssons **fader** Erik Thomasson öfwerenskommit för all sin federnes och modernes arf af Uihiniemi h:t. Anders Erikssons afledne fahrsysstrars barns och arfwingars wegnar Erik Matsson i Lasola och Jacob Andersson i Lengipohia förlikning, och att Valborg Thomasdotters son fådt - -, men Elisabet Thomasd:rs - -.

s 350 - Sigfrid Mårtensson i Myllmäki insinuerade en **inrymningsskrift** af 19.1.1698 uppå ett förfallit bördzrättzh:t i Wästilä, som igenom bördeägandens Mats Jöranssons 1697 om wahren skedde frånfelle blifwit då öde. Den **förre bördemans dotters** Sofia Matsdotters wegnar gjorde Titus Sigfridsson i Pajula, hurusom des **son** skulle wela ähta denne Sofia Matsd:r.

s 350v - Manhaftig Olof **Blydh** att swara b:n Jöran Matsson i Puharila om giäldh.

s 352 - Pigan Sofia Klemetsd:r emot **jachtfougden** Mårten Jöransson ang. hennes och hennes **systemens** (afl. Maria Klemetsd:r) egendom.

Längelmäen ja Keuruun kesäkär. 10-12.6.1699 uti Hiukos byy
HMA Sääksmäki 1, s 475v-, mf ES 3366

s 475v - **Länsmannen** Samuel **Forssman**, **fullmacht** 18.2.1699 opå länsmanstiensten. Ett skattehem:n i Lengipohia by (uthi skattwrak) pröfwat tienligit till lensmans säthe och boställe. **Furern** Anders **Stolpe**, som utcommenderadt till Narf, fått tillståndh att optaga. Furerens nuwarande **hustru** Sofia **Lillia** sade, att Stolpe fått **immission**.

s 477 - Mats Matsson i Kålho i Keurus tillägnat des grannes Thomas Henriksson Kålhos **humblegårdh Mäkihumalisto** emot **Pulli humalisto**.

s 477 - Ang. Yldiä i Keuru, som Jöran Eskilsson åbodt.

s 477v - Cronoödeshem:t i Lefweslax, som Thomas Bertilsson 1.1.1698 fådt **inrymning** opå. Blifwit öde förr år 1697, då **förre åboen** Klemet Thomasson medh alt sitt husfolck **igenom hunger aflidit**. Cautionister: bönderne Grels Knutson i Lefweslax, Thomas Matsson i Kuifwais och Lars Eriksson i Sålala.

s 478 - **Jachtfougden** Mårten Jöransson panttat een gråå klädescarbuus? medh blått foder af **ryttaren** Erik Matsson i Wilkilä.

s 478 - Cronob:n Johan Samuelsson i Touna och dess **swåger** Josef Sigfridsson gaf tillkänna, att emedan Johan Samuelsson haar i dessa ååhren kommit aldeles af sig, så haar han nu antagit swågren Josef Sigfridsson till sigh på hem:t.

s 479 - Cr.b:n Johan Samuelsson i Touna haar för leega utgifwit twenne bönder ifr. Wihasjerfwi byy i Oriwesi Henrik Jöransson och Thomas Mickelsson att hugga ett swedielandh opå Touna cronoägorne. Johan fick böter 40 d:r.

s 480 - Johan Samuelsson i Touna skyldig till framl. Henrik Jöransson i Paskylä 20 c:r spm:ll, hwarom creditores **fader** Jöran Henriksson såsom sonens nermaste arfwinge nu gjorde anfordring. Johan dömdes att betahla. Han påstod, att ryttaren Per Bertilsson i Rautajerfwij och Hauho s:n gälden uthpanttat.

s 480v - Erik Henriksson i Ereslax (des **äldre broder** Samuel Henriksson) haar i förmågo af des **hutrur** Agneta Mickelsd:rs arfsrätt handhafdh wedh bördzrätten af Koifwisto hem:t, som han medh den eldre brodren 1697 kommit att beboo, warandes hustrun **sidsta åbons** och bördeägandens Mats Johanssons **sonadotter** och endaste brystarfwinge till denne bördejorden. Erik berättigad, helst som han med Agneta gifft blifwit.

s 481 - **Förre brofougden** Johan Simonsson bewiste med ordres af 19.2.1694, att han warit befogadt till att uptaga dedh af Såltila Per Henrikssons egendom, som **lensmannen** Samuel **Forssman** nu tillthalte honom förr.

s 481v - Rusthåll:n Johan Jöransson Tungeloin och b:n Henrik Jacobsson i Talfwistaipell, begge rättsägande sine bördzrätten på deras hem:n, twistade nu som förl. år om possessionen och häfwandhet af **urfiällen Kirfwenpohianmaa**, för hwilcken uhrfiell rönttan och skatten ligger på Tungelois efter resolution 17.2.1674. Men Henrik Jacobsson i Talfwistaipell haar 18.8.1673 een häradsdoom derå. Blef tilldömdh Johan Tungeloin.

s 482v - Rusthåll:n Johan Jöransson **Hambainen** medh köpebref och instrument af 15.1.1697, hurusom han haar för 700 d:r tillhandlat sig bördzrätten af Tungelois rusthåll i Lengelmä. Afl. **seliarens** Henrik Matssons Tungelois **enkia** Anna Joransd:r wille nu protestera emoth Hambainens ansökning om fastebrefwet i wäntan för een rijk och förmögen måg.

Längelmäen ja Keuruun syyskär. 3-5.10.1699 uthi Lengipohia Lensmansgårdh
HMA:n arkistotunnus: Sääksmäen tuomiokunnan tmk 1, s 585-, mf ES 3367

s 585 - **Bröderne** Samuel och Erik Henrikssöner i Koifwisto hafwa sedan sidsth. häredsting förljikt sig medh hwarannan om dehl dem emellan då bewiljade **skiftet**, så att - -.

s 585v - Mats Henriksson i Ereslax gaf tillkänna, hurusom han intet haar kommet begåa sig tillsamman medh des **äldste måg** Simon Larsson, hwilcken - - flydt sig allaredo på ett annat cronohem:t der i byyn, kunnandes Mats Henriksson icke heller allena föreståa des federnes hörde hem:t. Som han haar 9 **söner**, haar han welat antaga een **man åth des yngre dotter**, Elias Kristersson, sigh till hemmanets uphållande. Matses **far lefwer** ännu.

s 586 - Lars Eriksson i Coliancanda gaaf tillkänna, hurusom han ännu intet kan sielf (hålla) hemmanet (i) bruuk och häfdande, som han - - af des småå och omyndige söner, och fördenskull - - att taga sig een **måg** Simon Matsson ifrån Wihasjerfwi i Åbo lähn, medh deth förordnande, att - -.

s 586v - Militiebönderne Henrik Jöransson och Thomas Mickelsson ifrån Wihasjerfwi byy och Oriwessi s:n ang. **swedie**- och skogtillwärlning, som dhe begådt opå Touna cronoh:ns ägor af Längelmä s:n. Sade att b:n Johan Samuelsson af Touna förundt dem ett swediestycke att hugga.

s 588v - Simon Simonsson i Welkonieni klagade öfwed dess granne Samuel Simonsson i Liuko ang. åwärkan öfwer wisse råår opå **Palosari**? holm.

s 588v - Militieb:n Elias Josefsson i Rämässalo, att i förl. maji honom een **wädeldh** öfwergådt, hwarigenom **heele hans wählbygde manngårdh**, bestående af 2 nye pörten, 1 skorstensstufwa, 1 kiök, 1 badhastugu, 1 stall, 1 lada, 1 hembligitt huus, 1 gl smedia och 1 glt kiällarhuus, är **platt i aska lagdt**, jämte 2 (lod) kopar, 4 järngrytar, 1 hufwuskeendh, 2 teenflaskor, 2 tryggskahr, 1 rosta, 2 daagtråtz och 1 wesecarp sampt hwarjehanda annat huusgeråd och kläde.

s 589 - Emedan **en kian** Brita Sigfridsd:r i Wiuhkola, opå wederparsens Jacob Anderssons i Lengipohia hembjudande, medh eedh i book ehrhölt, det hoon el. hennes barn intet är skyldig att swara till dhe 10 d:r smt, som Jacob effter des afl. **swågers** Johan Eskilsson medh ytterste giorde uthsagu och **sacellani Joh. Luccandro** derå gifne attest af 25.6.1697 - -.

s 589v - Drängen Henrik Thomasson i Wähkajerfwi haar olagl. panttat och tillägnat sig een rödh klädeskiörtell - - hoos Jacob Andersson el. des **swåger** i Lengipohia.

s 590 - Ransakning ang. beskaffenheten af Mats Henriksson i skattwrak förfallne hem:t i Lengipohia byyn, som **lensm:n** Samuel **Forsman** efter landshöfd:ns resolution af 3.4.1699, fådt cronobefall.m:ns (Petter Forsteens) **inrymbning** opå, - - efter **furerens** Anders **Stolpes** derwedh giorde uthsade - -. Mats Henriksson medh sitt huusfolck **afljdit 1697** om wåhren, warefter **Stolpe optagit, lemnadt sitt booställe** handlööst, att flyttia sig till boostället igen. **Forsman opdragit och inrymbdt**.

- Pittala emot Uhiniemi bys åboer ang. en del af theas Isonnittu ängs giärdesgård, som the Uhiniemi boer genom **häradsdom af 5.10.1699** blifwit pålagde at uprätthålla, enär ängsbytet parterne emellan skiedt med Jockunittu och Isonnittu ängar. (Kts. Längelmäen talvikär. 1761, HMA Sääksmäki 114)

Längelmäen ym. syyskäräjät 12-13.11.1700

Kts. Längelmäen ym. talvikäräjät 1755, HMA Sääksmäki 16 KA mikrof. 3375-3376

Anno **1700** d:n 12 och 13 Nowembr. höltz ordinarie Hösteting - - af Längellmä s:n och Keurus capelgiäld i Längipåhia Länsmans Gård - -.

Kläckaren Abraham Jöransson gaf till bekänna, det han omöijeligen kunde komma till rätta med den frihet för 1698 och 1699, som honom till det A:o **1697** i öde förfallne hemmanetz opbringande i Såtila efter frihetz brefwet af 9.2.1699 blifwit förundt, intygandes nemnden och cronones **länsman** Samuel **Forsman**, at denne Abraham Jöransson till hemmanetz och des egit bestånd - - detta är ett indelt hemman och **förarens Olof Blydz hustru Maria Lillia** påstå nu för rätta - - så råddes kläckaren att låta åtnöija sig med den på hemmanet allaredo ehrhåldne friheten - -.

På häradsrättens wägnar. Cr. Löschiöldh.

Längelmän ja Keuruun kesäkäräjät 26-27.6.1703

KA Sääksmäki KOb1, s 53, mikrof. JK 1338

- A:o 1703 den 26 och 27 Junii blef Ordinarie Häradz Sommar Ting hållet med almogen och den menige man af Lengelme S:n etc. Uppå **Majorens** Wälb. Gabriel **Ridderkärps** begiäran **uplystes** första gången **Kåppola skatte Rusthåldh** som han af **des K. Frus Sahl**. Christina **Lagermarcks** debitorer inlöst, hwarå ingen klandrade.

Längelmäen ym. syyskäräjät 16-17.10.1703 Kts. Oriv. talvikär. 1704,

KA Ylä-Satak. KOa24:220

- Ang. **widhskeppelse och signerij**, som Eskel Erichsson ifrån Bengtilä by och Oriwesi s:n blifwit beskyllter före. Eskel Erichsson hade medelst bem:te häradzdom i Längelmä frij erkändh för de förwijtelsereller misstankar han medelst widskepelige kånstens idkande der i sochnen skall sig tillbracht.

Längelmäen ym syyskäräjät 17.10.1704

Kts. Längelmäen maanjako.oik. istunto 16.9.1788, HMA Maanjako-oikeudet 43

Upwistes häradsdom af 17.10.1704, utgifwen af Gabriel Tammelin, hwaraf erfors, det Henrick Jacobsson (i Talwiastaipal) för rätta tilstått sig af Johan Jöransson Tungeloin hafwa återbekommit de för **Kirwenpohjanma** erlagde 70 daler k:rmt.

Pälkäneen, Sahalahden ja Kulsialan talvikär. 9-11.1.1705 (ilmoitusasiat) mf JK 1338

s 7 - **Cornetten Mårthen Wintter** uptedde en skrift, hwarutinnan han berättar sig wara **sinnad at träda i** det heliga **ächtenskapsståndet med leutnantens sahl. wälborne Gabriel Ridderkärpz enkia wälborne Fru Maria Elisabeth Ridderkärp**. Han förnimmer sahl. leutnant contraherat en anseelig geld så förr som under warande echtenskap, och att creditorerna fördenskull nu anfächta henne, frun, för samme geld. Dy och emedan han kommit i ehrfarenheet af ded, att hoos **leutnantens fader H:r majoren wälborne Gabriel Ridderkärp** skall oclarerat innestå så wähl leutnantens möderne som **fruus, med hwilckens moder sahl. wälborne fru Christina Lagermarck han senare gången giffter wardt**, så fäderne som möderne, uthan och större dehlen af dhe 219 Rd:r 36 s:r, som fallet af leutnantz i Påhlen effterlembnade, samt dersammastädes för auctionerade egendohm, alltså anhåller han, att emot sådane innestående arfzpraetentioner majorens egendohm så i löst som fast måtte särdeles för leutnantens creditors skull lagl. in protocollerad blif:a.

Längelmäen ja Keuruun talvikär. 19-20.2.1706

(Längelmä s:n och Keurus bohl i Lengipohia lensmans gård)

HMA:n arkistotunnus: Sääksmäen tuomiokunta 2, s. 54-, mf ES 3367

Nemnden: Lars Eriksson i Kålljonkando, Mats Eriksson i Wingiö, Per Thomasson i Hakosalmi, Mats Henriksson i Eräslax, Sigfrid Henriksson i Pajula, Jöran Matsson i Puharila, Sigfrid Thomasson ibidem, Mats Matsson i Lengipohja.

s 54 - Ang. legofolcketz löner.

s 54 - Det bewilliades rusthåll:n Mats Jöransson i Attila, eftersom han är sinnad att gå i annat gifte, att afwittra barnen efter dess **afl. h:u** Maria Josefsd:r, som äro en **sohn** Jöran och 2 **döttrar** Maria och Sofia. Constituerades till förmyndare för Maria Josefsd:rs efterlemnade omyndige barn deras **mohrbroder** Elias Josefsson ifrån Rämäsahlo.

s 54v - Erik Henriksson ifr. Kåifwisto dömbdes att betahla till rusth:n Jöran Tungeloin sin geld.

s 54v - Nembd:n Mats Eriksson ifr. Wingiö och Elias Jöransson ibm tilltahlte Mickel Henriksson ifrån Wiuhkola och Johan Johansson ifrån Kaupila om den **brand**, som öfwergådt deras **qwarn** 30.1.1706 om natten, att hafwa förorsakat branden. Johan Johansson fr. Kaupila och des **fadersyster** Sofia Larsd:r. Bortrest ifrån ofwanrörde **Kåppola fierdingz qwarn**.

s 55v - Brita Henriksd:r fr. Heckilä by och Keurus bohl emot drängen Johan Johansson **Håskeri**, hwilken förtijden tienar hoos **cappelan** i Keuru Johan **Hortelius**, ang. ächtenskapslöfte.

s 56 - Nembden och tingslaget anhölt, att som detta är ett **mycket lijtet tingställe**, uthur inwånarene under påstående krigztijder blif:t skingrade och till krigztiensten uthtagne, så många hem:n dessmedelst förfallet i ödesmåhl - -. Altså 2 ting per år torde räcka.

Längelmäen ja Keuruun kesäkär. 3-4.7.1706 HMA Sääksmäki 2 s 156-, mf ES 3367

s 156 - Karin Thomasd:r ifr. Liettu wille påstå dess framl. **moder** Karin Jöransd:r tillstält nembd:n Erik Matsson ifr. Keurus till afbetalning - -.

s 156 - Markus **Häckises enckia** Karin Jöransd:r, inhys:n Grels Johansson, Mats **Mojanen** och Thomas? **Kopare**, allo ifr. Keurus bohl, att betahla till **capell:n** wed Cuowesi capel Axel **Palander** sin skuld. Palanders framl. **fader fordohm pastoren** i Keurus s:n sahl. **Abraham Axelii**. Nils Larssons **syster** Sofia Larsd:r. Hennes **man** Olof Henriksson. Framl. Jöran Markusson **Särkinen**. Jöran Maraissons andre afl. **broders enckia** Sofia Pålsd:r.

s 157 - Maria Jöransd:r ifr. Taipale ehrhölt med edh uppå Abraham Jöranssons ifr. Såtila defererande, ded dryckeskärlet om 40 d:r - -.

s 157 - Uppå cronoböndernes i Juriskaniemi Johan Jöranssons och nämbd:n Erik Matssons begäran förordnades - - att bepröfwa, på hwad sätt **skogen** dem emellan beqwämligit skulle blif:n **skifters dehl**.

s 157v - Johan Markusson Mentzä ifr. Keurus opwijste ett **kiöpebref** emellan sig och Nils Larsson **Häckanen** af 13.4.1705. Häckanen försålt till Mentzä dess hem:n Löytänä el. Kåuckulaxi. **K:herden** Jöran **Härpman**.

Längelmäen ja Keuruun syyskär. 12.10.1706 HMA Sääksmäki 2, s. 225-, mf ES 3367

s 225 - Såssom Josef Sigfridsson ifr. Touna uppå attest med förra posessoren af dess besittande h:n Johan Samuelsson tillträdt hem:t, att han dess skuld skulle betahla - -.

s 225 - **Lentzm:n** Samuel **Forssman** angaf Filip Eriksson ifr. Keurus och Asunda hem:n och Maria Henriksd:r ibm för lönskaläger.

s 225v - Abraham Jöransson ifr. Såtila tillstod sig haf:a tagit till lånns förl. åhr om sammaren 20 c:r spm:ll och 4 c:r ertter af sin **swägerska** hust:o Sophia **Lillia**. Hennes man fältwäbelen And:s Stålpe. - - kiörtel, som Abraham förebär wid **arfskiftet** samptl. framl. **kyrckioherdens Lillii** erf. emellan, blif:t sin hust:n Maria **Lillia** tilldehlt, men hustron Sofia sig tillägnat.

s 226 - Nils Larsson ifr. Löytänä har förl. winter skiutzat fram dubbleringzsoldater af den rotan han intresserar uthi, ifr. Syssmä kyrckian alt till Wijbårgz stadt.

s 226 - Gösta Knutsson ifr. Eräslax tillstod sigh emoottagit af Malin Eriksd:r ifr. Pittala något **lijn att försälja i Wasa stadh**. Intet funnet i dess släda.

s 226 - Samuel Henriksson ifr. Ereslax anhölt om arfskifte hoos des **broder** Mats Henriksson, hwilcken **besitter hem:t efter deras framl. föräldrar**.

s 226v - Twist emellan grannarne Johan Jöransson och Erik Matsson ifr. Häckilä om deras skogmarck, som dhe härintill samfält häfwat. Elden släpts lös. Föliliande **råår: Tanhuansu** och fätåget ifr. byn emellan åkrarne, sådan långz med winterwägen öfr. **Kårkiajerfwi** träsk, sedan långz med **Hallijerfwi** till **Longajerfwi**, **Perämäenpäsun**, tädan till **Ristilambi**, så till **Pahkaworen? saren** som tillijka med - - små hållmar **Sutari** kallad - - brister i **Hallimäki** - -. I fiskewatnet äro fölliande råår: **Jurakoniemi**, tädan till **Hoassalmi?**, så till **Tynnerisalmi** hälften hwardera, kommandes och **Gåttis? sahri** hålm Erik Matsson till - -.

s 227 - Undersökning efter nembdem:n Erik Matsson **Häckinens** ifr. Keurus begiäran om en ung dreng Daniel Matsson. Blifwit bisagd Erik Matsson och tagen i des barndom samt sedan underhållen och opfostrad till den ändan att blifwa des soldat, men han kommit att gifta sig i Åbo lähn och Lanckåå by af Keurus s:n och ansetts där en löscher karl och dy för en rota till soldat intecknad, warandes han barnfödd i detta lähnet å Liuttu hemman af Keurus by.

Längelmän ym. syyskäräjät 27-28.9.1707

KA Sääksmäki KOb1 s 64, mf JK 1338

- Uppå **öfwerstens** wälb. Anders Erik **Ramsei betientes och gårdhskrif:re** mons:r Samuel **Forssmans** begiäran blef auguments bondens till wählbem:t öfwerstens rusthålds Kiärckis Mats Ersson i Wingiö hemmans skatte- eller bödrsrätt första gången upbuden emot den rest - -, hwarå ingen klandrade - -.

Längelmän talvikäräjät 17-18.2.1708

KA Sääksmäki KOb1 s 65, mf JK 1338

- Uplystes andra resan nembdemans Mats Erikssons i Wingiö h:ns skatte- och bödrsrättigheet för den rest af 60 d:r s:mt, som han å ordinarie ränttorne blif:t skyldig till öfwersten Anders Erik Ramse, hwilcket är rusthåll. i Kerckis dess h:n till augment anslagit, hwarå ingen klandrade.

Längelmäen syyskäräjät 19.9.1708

KA Sääksmäki KOb1 s 75 mf JK 1338

- Upbödz tredie resan Mats Erikssons i Wingiö h:ns börde- eller skatterättigheet emot den rest af ordin:e ränttorne han häfftar före öfwersten Anders Erik Ramse hvars rusthåld Kerckis dess h:n till augment är anslagen, hwarå ingen klandrade.

Längelmän talvikäräjät 18-19.1.1709 (sama asia jo sivulla 31, jossa lueteltu myös

lautamiehet) KA Sääksmäki KOb1 s 78, mf JK 1338

- Frälsebonden Erik Henriksson fr. Kåifwisto tillijka med **dess hustru** Agneta Mickelsd:r gaf tillkänna sig hafwa försåldt deres h:n, hwartill besagde Anna warit efter nu upwijst laga besked och domar rätte bördeäganden, till Henrik Henriksson fr. Kockila by i Oriwäsi s:n för 150 d:r k:mt sampt en tunna råg, hafwandes derjempte förbehållit sig till enskyldt nytta 6 c:rs land i åkren straxt wid byen jempte husrum såsom och swedie - - item göra up en ny åker - - anhållandes at sådant kiöp nu stadfästas kunde, hwilcket h:n Henrik Henrikssons **moder**

Agnata Henriksd:r äfwen begiärte. Frälseägande öfwersten Anders Erik Ramse. Hemmanet blef nu första gången upbudt.

Längelmän talvikäräjät 17-18.1.1710

KA Sääksmäki KOb1

s 85 - Nembdeman Mats Thomassons måg Erik Henriksson fr. Putkilax by och Jembse s:n anhöll altsom hans swärfader efter cronobefall:s Petter Forstens attest öfwerdragit honom dess h:n, som i jordeboken opføres för skatte, emot dett han sig åtaget att swara till rest och försäkrat 10 c:eland åkerland i Låhdenmoisio iten ängesland i Lahdan kårpi. Nämns äfwen gäldenärer bl.a. **capell:n Luccander såsom warande kyrckiowärđ** samt **bårgarens Jacob Rökmans broder** Mårten Jöransson i Safwiniemi.

s 100 - Uppå **kyrckioherd:s i Hattula** s:n Emanuel **Reuters** begiäran blef dess augumetz bondes Henrik Jacobssons i Talfwias Taipal h:ns bördzrätt förste gången upbuden emot den rest - -.

Längelmän syyskäräjät 5.10.1710

KA Sääksmäki KOb1 s 90

- Uppbördz andra gången Wästile hemman, som Mats Thomasson tillförene åbodt, **dess måg** Erik Henriksson fr. Putkilax och Jembse s:n till, emot det han åtagit sig att swara för cronans och räntetägarens rest, hwarå ingen klandrade.

- Uppbödzt skattringheten af Henrik Jöranssons h:n i Talfwiastaipale andra gången uppå kyrckioherdens i Hattula Emanuel Reuters anhållan genom dess fullmächtig Johan Forss emot den rest han i dess ränta har honom contraheradt.

Längelmän talvikäräjät 24.1.1711

KA Sääksmäki KOb1 s 91

- Uppå kyrckioherdens af Hattula s:n Emanuel Reuters begiäran blef dess augumetzbondes till Uskela rusthålds Henrik Jacobssons i Talfwias Taipale h:ns skatterättigheet 3:e gången upbuden emot den rest - -.

- Opbödzt tredie resan skattringheten af nembdeman Mats Thomassons h:n i Wästile by dess måg Erik Henriksson till säkerhet mot den rest - -.

Längelmän talvikäräjät 24.3.1712 Länkipohjan nimismiehentalossa

KA Sääksmäki KOb1 s 101

- Nembden: Erik Eriksson Koliankanda, Mats Henriksson Eraslax, Per Thomasson Hakosalmä, Sigfrid Henriksson Pajula, Sigfrid Thomasson Puharila, Mats Matsson Längipohja, Gustaf Knutsson Ereslax.

- Öfwersten wålb. Anders Erik Ramse upwijste des förskrifning till des fruu Dorotea Sofia Ritter uppå någre sine alodial frälsen, lydande: Såsom jag till mine särskilte tarfwer hafwer angripit min käre hustrus wålb. fruu Dorotea Sofia Ritters arfgodzt, och dem dehls förbydt och förpantat - - efterskrefne alodial frelseh:n, nembl:n - - Längelmäki s:n Eresjerfwi Anders Staffansson - - ibid Erik Johansson - - Kord? Johan Thomason - - Talfwos Taijpall Mickel Brusiussen - -.

- Johan Jöransson fr. Tungelais har tillförene twenne gångor låtit uplysa Håskori h:n i Keuru bohl, som är crono, för sin augumetzbondes innestående 3 åhrs räntor. Uplystes nu för tredie gången.

- **Länsman Samuel Forsman** anhölte å cronobegallningsmans Petter Forssteens wägnar, som ordres till sig åtnutit, det måtte i Längelmäki s:n de 2 af öfwersten Anders Erik Ramse i banquen pantsatte frälsegodzt i Koiwisto by nu trijdie gången blifwa uplyste.

Längelmäen syyskäräjät 12.11.1712
KA Sääksmäki KOb1 s 112

- Wästila Mats Thomassons börsrätt blef för de 39 d:r s:mt rest, som han regementsskrifw:n Elsunds sterbhus i ränntorna tillijka med Jacob Johansson fr. Hirdolax h:nts börsrättighet för - -. Blef första gången upbuden.

Isonvihan aikana 1713 - 1721 käräjiä ei pidetty.

Längelmäen ym. talvikäräjät 15.-1.1723 Eräslahden nimismiehentalossa
Kts. jäljempänä Längelmäen talvikäräjät 1768 § 28, HMA Sääksmäki 115

- Anno **1723** den 15. etc Januarii hölts ord. härads **winterting** - - af Längellmä sokn och Keurus bohl uti Ereslax länsmansgård - -. Nemndemannen Sigfred Henriksson fr. Pajula by och Sipilä h:n, som är augment under Saris rusthåld, gaf rätten till känna, hurusom **sedan ryssen i landet kom**, han så **aldeles blifwit ruineradt**, att han sitt hemman omöijeligen mera kunnat beboo och oachtat han detsamma anbudit **sin son** Jöran Sigfredsson att emottaga och förestå, så har han doch med sine barn måst öfwer gifwa detsamma och **med bettlande kring landet sökia sin föda**, hwar på han efter 3 åhrs förlåp kom at **gifta sig med en soldats enkia i Uiherla** by och Oriwäsi s:n, som äfwen ägde en **son** Lars Eskilsson. Och som han ingen hielp af sin son, som skal wara bräckel. och mycket siukel. hade at förwänta, så har han öfwertalt Lars Eskilsson att **gifta sig med sin dotter** Sofia Sigfredsd:r emot den försäkran och tillsägelse, att han efter des död och framför des andre barn skulle blifwa ägare af detta Sipilä h:net på det han måtte hafwa tillfälle att tillika med honom förwärfwa sig sitt h:n och med så mycket större flit uptaga detsamma, som då aldeles låg i öde, utöfwer hwilket alt han äfwen låtit uprätta en skrift 1.6.1718, som - - nu framwistes. Så upstedde han landshöfdingens tillstånd af 28.10.1722 till detta hemmanets updragande till **sin måg** Lars Eskilsson.

Längelmäen pitäjän ja Keuruun pyölin kesäkäräjät 3.- 8.1723

Eräslahden nimismiehentalossa. Närwarande cronobefall.man Henrik Löffman
KA Sääksmäki KOb1, mf JK 1338

s 141 - Nemnden: Sigfrid Henriksson fr. Pajula, Mårten Matsson fr. Längipohja, Jöran Matsson fr. Puharla, Jöran Filipsson i Wingiä, Mats Henriksson fr. Ereslax, Petter Thomasson fr. Hackåsalmi, Jacob Henriksson fr. Talfwiaistaipal, Samuel Henriksson fr. Såltila och Jöran Jacobsson fr. Ereslax.

- Erik Johansson Kärpi fr. Längipohja by inlade en af Johan Johansson fr. Längipohja by uprättad **köpeskrift af 1.4.1722**, därmedelst han tilstår och bekänner sig hafwa till **des syskonsbarn** Erik Johansson försåldt des ½ **Kaupila bördesh:n i Längipohja** by för 200 d:r k:rmt, hwarå han under ryska tiden undfått 102 d:r k:rmt och derefter 66 d:r. **Upbödz för andra gången** klanderlöst.

s 142 - Krister Klemetsson fr. Koljonkando by inlade en af Johan Larsson utij fremmande mäns **länsman** Anders **Coveens**, Simon Anderssons och Bertil Bertilssons närwaru 20.5.1718 **uprättad köpeskrift**, dermedelst han tilstår och bekänner sig hafwa för 200 d:r k:rmt till Krister Klemetsson **försåldt des bördeh:n Koljonkando** emot wisse wilckor, nembl:n at Krister Klemetsson skulle till Johan Larsson åhrl:t till des uppehälle at sielf få bebruka aflåta 20 capperslandh af den så kallade nya åkren, item till kåhlland ett stycke af 5 alnars bredd och längd, som det nuförtijden finnes, item 3 lass höö af **Safwiniemi äng**, till husrum 1 g:lt pörte, 1 lijtet warmt huus, 1 g:lt wisthuus och 1 g:lt halmlada. **Uplystes nu för andra gången** klanderlöst.

s 144 - Bondedrången Erik Andersson fr. Uhiniemi giorde till **des faderbroder** Jöran Eriksson om **bördehemmanet Uhiniemi**, som des fader tillförene innehaft, den praetention, at han, som wore äldste broderonen, skulle till besittningen deraf wara den närmaste, och at Jöran Eriksson måtte påläggas detsamma at afstå samt lemna honom derutj inrymbning.

Jöran Eriksson upwijste till des förswar dåwarande, numera framledne häradhöfdingens Gabriel Tammelins protocolli af 8 etc 9.1709, dermedelst han bewijste **des broder** Lars Eriksson, hwilcken genom afhandling honom possessionen deraf updragit, hafwa 1709 i närwaru af Erik Anderssons **moder** Lisbeta Henriksd:r emot den cronorest af 35 d:r s:mt han Lisbetas **man** eller kärandens **fader** Anders Eriksson, som af hufwudswaghet

skall wara bekajad tijd efter annan, hemmanet åsenckat, jemte 7 d:r s:rmt, som han åhret tillförene till cronoskulders afbetalning försträckt, lagel:n å tinge **första gången** sig till säkerhet, hemmanet låtit **upbiuda**, hwaremot då Lisbeta Henriksd:r ej haft något at inwända, mindre gälden, hwarföre h:net häftat, mächtat sig afbörda. - - Hwarefter besagde des broder i anseende till des sedermera påkomne siuklighet och däråf wikade fattigdom - - på honom des rätt transporterat. - Jöran Eriksson bewiljades nu **andra upbudet å Uhiniemi h:n**.

s 152 - Å Henrik Henrikssons fr. **Kåifwisto** wägnar gaf **des moder** Agneta Henriksd:r tillkänna, huruledes des son ingått handell med dåwarande frälseb:n Erik Henriksson och **des h:u** Agneta Mickelsd:r om deras sk.h:n utij Kåifwisto by för 159 d:r k:rmt m.fl. Erhållit 18-1.1709 **första upbudet** och 15.1.1723 **andra upbudet**. Anhöll nu det tredie upbudet.

Säljarens hustru Agneta Mickelsd:r inlade en af **des son linwäfwaregesällen** Johan Eriksson (**Biörckman**) upsatter skrift, som war ifrån Åbo 26.7.1723 daterad, därmedelst han berättar sig fuller wijd nästförledit wintertinget welat sökia ändring utij den handell **des fader** Erik Henriksson med frelseb:n Henrik Henriksson om des sk.h:n Kåifwisto ingått, men at wid det tillfälle - -.

Henrik Henriksson bewiljades det **tredie upbudet**.

Längelmäen ja Keuruun talvikäräjät (helmikuussa) 1724 (alkuosa pöytäkirjasta tuhoutunut)

Arkistotunnus: HMA Sääksmäki 3, mf ES 3367-3368

s 1 - först slagit des hustru och dotter (?) gånger - - hwilket Iså Attila rustholl:ns **son** Jöran Matsson åsedt - - hwarigenom han befahrar bostellet aldeles blifwer öde. Holmström tilstod, at han honom den första gången slagit - -. Sluth: Såsom Sigfred Simonsson föregifwer sig af **foreren** Johan **Holmström** wara så lilla handlader krop och hufwud, att han drager - -.

s 1v - Såsom brofogden Juhan Kampinen fr. Padasjåcki s:n, skall förutan den åhrl. brokappan honom tillkommer, willia twinga Klas Markusson, som äger ett h:n i Löytänä by och Längelmäki s:n, att - - åtaga sig (?) i Cuhmois s:n - - såwida han emellan Löytänä och Pajula nog har med wägrödning och brobyggnad att syssla - -.

s 2 - **Corporalen** Anders **Kilberg** instämt Jakob johansson Hoskari ifr. Keurus ang. 8 d:r.

s 2 - Sedan **majoren** Niels Gabriel **Wetterberg** sig beklagat öfwer **fendricken** Carl Gu(staf) **Leps**, som han nu andra gången låtit instämma ang:de en häst, (som) fendricken ifrån des rusthåld Kåppala i Längelmäki s:n under den ryska tijd och medan han warit på upbörden, till sig tagit. Leps inte tilstades. **Landbonden på Kåppala** rusthåld den tiden Simon Andersson hördes. **G:la länsmans** (= Samuel Forsmans) **måg** Per Henriksson. **Jachtfogden** Jöran Johansson.

s 4 - Kirstin Jöransd:r fr. Alhoby i Jämsiöö s:n emot Johan Markusson ifr. Mänte och Keurus s:n.

s 4 - Efter fulmacht af munsterskrifw:n Johan Speitz å des ränthebondes Anders Klemetsson wägnar fr. Karfwia by och Längelmäki tillkiärde befallningsm:n Gabriel Woivalenij Wingiö mantal:t ang. en häst för detsamma under ryska wäldets tijd blifwit uttagen samt till capit. Jalagin afförder. Tagits til mantalshäst. **Jachtfogden** Elias Eliasson.

s 6v - Johan Johanssons fader framl. Johan Thomasson fr. Mickola by i Keurus s:n har för ett år sedan död blifwit och efter sig lemnat 12 barn. Johan anhöll om arfskifte af **länsman** Anders **Coveen** och nembdem. Jöran Puhari.

s 6v - Henrik Johansson fr. Hirdolax att stå emot Erik Larsson fr. Hafwisto ang. 20 c:r spmll, som des **fader** Lars Staffansson gifwit åt des fader emoth åhrl. wäxt.

s 7 - (Följande saken är överstruken i konseptdomboken:) Johan Johansson fr. Längipohja by dömts wid sidsth. sommaring at betala till Lars Eriksson fr. Uhiniemi 30 d:r. Mainiteras äfwen Johan Henriksson **Mustasu** och Karl Axelsson **Mickola**.

s 7v - Häradsrätten i Oriwesi s:n och Cuorewesi cap:ll 11.10.1723 uppå denne rätts begiäran af 9.10.1723 resol., att länsman Henric Ruuth m.m. skulle **besichtiga halfwa broon öfwer LäppäHamban Kåski ån, som Längelmäki s:ns inwånare nu ånyo opbyggt efter ett g:lt contract med Jemsiö, Lauckas, Witasari, Sarijärvi och Rautalambi s:r samt Keurus** cappelgiäll, hwilka åtagit sig dem därför att betala.

Wärderingsmännen hafwa 22.10.1723 värderat sielfwa bygnaden till 160 d:r samt stockarne till 20 d:r, som denna sochn af Hawistå boers skog härtill åtnutit. Summan 180 d:r bör emellan ofwan specificerande sochnar repareras, som denna sochns inwånare sedan hafwa att sin emellan dehla.

s 8 - Eftersom Karl Axelsson ifr. Mickola, som efter publication af predikstolen bort föllia med Johan Henrikssons häst ifr. Mustasu till påst och aflösa därifrån Lars Eriksson ifr. Uhiniemi, som där för Johan Johansson ifr. Långipohja allaredan 3 dagar stå öfwer sin termin, huarigenom **postkarlen** kommit att öfwer gifwa **posthästen**, som sedan blifwit till Tafwastehuus förder och därstädes - -. Johan dömd at betala 30 d:r.

s 8v - Johan Mårtensson ifr. Mäntäby och Keurus s:n skiltt ifrån sig de äldsta sine 6 söner och hwar och en skiffat sitt hemman.

s 9 - **Knutila** h:net i Ereslax by **opbödz nu tridie gången** uppå Henrik Mårtenssons och Jöran Henrikssons begiäran, emot det ingångne ? med nembdem. Mats Henriksson.

s 9 - Hustru Margareta Grelsd:r uppå Lars Erikssons ifr. Uhiniemi opgifwande med ed uhrhölte, att Lars för henne under det ryska wäldet intet foragie betalt.

s 9v - Nembdem. Jöran Matsson ifr. Puharila betalar sin giäld till Elias Josefsson ifr. Rämäsalo.

Längelmäen ym. kesäkäräjät 20-22.8.1724 i Ereslax länsmansgård
Arkistotunnus: HMA Sääksmäki 3

s 285 - Henrik Thomasson ifr. Kåhlhå och Keurus bohl tilstår sig hafwa warit i kiötzig beblandelse med Karin Henriksd:r ibm. Ett piltebarn.

s 285v - Länsman Anders Coveen föredrog, hurusom för honom berättats af en och an, att under det ryska wäldet ungefär 1721 skall Lars Jöranssons **hustru** Maria Jöransd:r ifr. Ereslax by och **Säppälä** h:n warit orsaken till des barns död, som warit 4½ weka g:lt. Enckan Karin Sigfredsd:r ifr. Ereslax skal hafwa twättat barnet och funnit därpå några åkommor. Lars Henriksson ibm gjort kista åt detsamma. - Maria Jöransd:r förklarade, att des späda **flickebarn** har uti ett helt ? låtit illa och klagat sig och derpå om natten hoos henne i sängen afsomnat. Des man legat äfwen hoos henne. Sold:n Johan Samuelsson med sin mor legat i samma huset. - Mannen Lars Jöransson beklagade, att ett sådant osant tahl är lyfft på des hustru. Sedan han om dagen hemkommit ifrån hållskiutzen och funnit sitt barn (siuk), har des h:u långt på natten gåt af och an - - barnet på gålfwet och omsijder lagt det (på) des ställe, omsijder tystande och när - - blifwit optagit, har det warit dödt af siukdomen. -

Karin Sigfredsd:r berättade, att hon blifwit af Maria dith kallat att twetta des barn mårgonen bittijda, hwarmed hon funnit, at barnet warit blöt om des läppar och r(öd) på ? af ansichtet.

Maria Jöransd:r frijkallades ifrån beskyllning.

s 287 - Jöran Eriksson Häckinen ifr. Häckilä by och Mats Jöransson ibm hafwa förlijkts att dela dem emellan till hälften ett ½ t:nas åkerland, som - - en äng i Myllinsildapå och Kifwinitu.

s 287 - **Swänksa såld:n** Pål **Säff**, som är gift i Nora Bergzlag Söfskäby och Halfors s:n. Lägersmål med ogifta qwinspersonen Lisa Persd:r ifr. Pajulaby. Et **piltebarn** föddes 4.3.1724. Mainiteras **corporalen** Anders **Gillbergh** och **såld:n** Anders **Wijman**.

s 287v - Uppå Johan Markussons begiäran ifr. Mättesby och Keurus s:n verkställes arfskifte efter des hustru Karin Olofsd:r.

(Jatko hävinnyt.)

Längelmäen ym. syyskäräjät 1-3.9.1725

Kts. Längelmäen talvikäräjät 1755, HMA Sääksmäki 16, s 260, 274v

Anno **1725** d:n 1. 2. och 3. September hölts ordinarie härads hösteting - - i Ereslax länsmansgård.

Såsom **kläckaren** Salomon Abrahamsson och Mickel Jöransson warit stridige om praeferencen till kronohemmanet Såltila, hwilket föraren till frihemman är anslagit, och nu således sin emellan öfwerens kommit, att Mickel lemnar honom få boo med sig öfwer winteren i ett pörte, eller till des han på en annan platz hinner upbyggja för sig sielf ett nytt. I lika måtto efterlåter han 1 bodh, 1 stall och 1 fähus, hwilcka huus tillfalla Mickel, sedan kläckaren förskaffat sig andra i deras ställe. Så behåller och kläckaren den af honom utsådde åkerteppan, hwartill och Mickel låfwar utsee för honom ännu ett lika stort stycke på en annan läglig platz. Härtill med afstås **Loinasoja äng** samt tillstånd få rödia sig äng wed **Kätalachden strand** om honom så behagar. Än tillstädier Mickel honom att få betiena sig af kåhllandet, till dess han får upbryta för sig annorstädes, låfwar och hielpa honom med swedia - - men efter denne kläckares död skall ingen å des arfwingar hafwa dertill någon praetention - -. På häradsrättens wägnar: And. Ignatius.

Anno **1725** d:n 1. 2 och 3 Septembr hölts - - hösteting af Längelmäki - - . Sedan upwiste Anders Klemetsson ifrån Kyllinäija tillika med Anders Jöranssons fullmächtig **kläckaren** Salomon Abrahamsson **Mustelinus** et contract, som Klemetsson om sit skatte:h:s besittning därstädes med Anders Jöransson 5.4.1725 uprättadt och **kyrckioherden** mag. Henricus **Lillius** jämte kläckaren Salomon Mustelinus såsom witne underskrifwit, lydande:

Wij underbenämnde hafwa - - om possessionen af Kyllenoja sk.h:n sådant contract ingångit, at iag Anders Klemetsson, som hertil warit ägare, utfäster, at Anders Jöransson, som sig nu ärnar at träda i **ächtenskap med min dotter** Kirstin Andersd:r, i anseende dertil at han Anders kommer til at ophielpa hemmanet ifrån des olycka uti råkade slatte tilstånd, skal, så framt **min enda son** Grels Andersson mig öfwerlefwer, med denne min son besitta Kyllinoja h:n til hälften, så at de andre mine barn skola låta sig therifrån utlösa, - -.

Längelmäen ym talvikär. 21-22.1.1726i Ereslax länsmansgård (**Länsman** Anders Coween)

Arkistotunnus: Sääksmäen tuomiokunnan tmk 2 1726, 1727, mf ES 3367

s 306 - **Brofougden** Bertil Bertilsson ifr. Tihalaniemi **aflade sin troheetz- och embetseed.**

s 306v - **Föraren** Johan **Holmbohm** beswärade sig öfwer nembdeman Jöran Matsson ifr. Puharila, som i förl. höstas wed han återkommit ifrån resan till **regementzmötet** och skulle till honom återställa den lånte **reeskarpen**. Holmbohm hade wed samma tillfälle fordrat de **skoore**, som Jöran af honom wid framresan till regementzmötet å corporalens wägnar uttagit - -. Nembdemannen hade utbrustit i mycket skamlösa ord, nembl. **kallat honom** 8 gånger **till skiälm** sampt esomåftast **till Koira och åt honom spåttat**. Äfwen dess **son** Jöran hade honom **till Koira kallat** och sagt, **at han länge sedan wore i Helfwete**. Jöran nekade. Måst taga sin tillflyckt till sin bod och därstädes taga en stöör sig til förwar.

Pigan Brita Jöransd:r ifr. Ripilä berättade, att hon hört nembdemannen säija: **toinen koira toisella koiralla maata syöttä, he owat frijtt herrat mutta silloin kuin miestä tarwita, nijn he menewät katajan ala.**

Nembdeman Samuel Henriksson ifr. Såltila hade hört Jöran Matsson säija åth föraren: **litet skiöter jag om een sådan grefwe som du är een casseradt förare** och straxt därpå: **toinen koira toisella koiralla maata syöttä, mutta kuin miestä tarwita, nijn katajan ala mennä.** Därpå har föraren swarat: **Gud gifwe mig godt tålmodh.** Sonen Jöran sagt till föraren: **I hafwer åfta gifwit Eder den onde i wäld, han tager wähl Eder een gång.** Opskiözt.

s 308 - Bårgaren Henrik Antonii Amerbusk emot b:n Henrik Johansson ifr. **Hirdälax** ang. giäldh, som Amerbusk medelst des swärfaders afl. bårgarens i Åbo Henrik Wittkops book bewist Henriks afl. **fader** Johan Bertilsson honom **1712** blifwit skyldig - -. Nämns Henrik Jöransson ifr. **Mustasuu.**

s 308v - Jöran Eskilsson ifr. **Harola** uthfäster sig till Jöran Johansson ifr. Pitkäjärfwi by och Oriwesi s:n att betala sin giäldh af stodet, som Jöran Johansson **1714** sigh tillhandlat och Jakob Andersson ifr. Längipohja **2.4.1718** - - blifwit tilldömd.

s 308v - Emedan **länsman** Anders Coween till **kläckaren** Salomon **Mustelin** - - at lefwerera des resterande kläckarens rättighet 1722-1726 15 t:r spanmähl.

s 309 - Nembdeman Jakob Henriksson ifr. Talwiaistaipall inlade en skrift, hwarutinnan han begiärer, att som 5 lador äng med **Kirfwenpåhjama** under den tijd, thes afl. **fader** des bördeh:n **Eskåla** besuttit, ifr. des gl. bohlstadh kommit under Johan Jöransson **Tungeloins** bördrusthåld. Tungeloin tillstod, att desse ängiar blifwit kiöpte, hwilket kiöp sedermera genom doom confirmerat.

s 309v - Munsterskrifw:n Enock Joh. Naukleer begiärde, att **Mettäs** bördeh:n i Liefweslax by, som b:n Henrik Johansson åboor, måtte för årens 1723-25 rest blifwa första gången opbiudit.

s 310 - Rusth:n Mats Stoor Attila, b:n Erik Samuelsson Lill Attila, **brofougden** Bertil Kåppala, **gästgifw:n** Erik Henriksson ifr. Wästälä och Mats Josefsson ifr. Tåuna åtaga sig att betala 15 c:r spmll till Karin Sigfridsd:r ifr. Åuni för det dess **son** Mats Sigfridsson i ryska tiden **1720** för deras mantahl blifwit uttagen och **till Rysslandh affsändt**.

s 310v - Framl. **befallningsm:ns Forstens son** Henrik Forsteen klagade öfwer afl. **länsmans** Samuel **Forsmans dotter** Sofia Forsman ifr. Längipohja, för dett länsman aff b:n Johan Johansson Cauppila ifr. Längipohja låtit uttaga 1 stodfohl, som des fader (Forsten) wid sin flychtande hoos honom lemnat, samt aff cronob:n Simon Jacobsson ifr. Tarckala hoos honom een wrånskfåhla lemnat. H:o Sofia **Forzman med sin man Johan Fräser** opwiste, ang. Simon Tarckala, ryska comendanten Zacetskis ordres af 21.3.1716, hwarmedelst länsman Forsman blifwit beordrat de hoos honom een fougdeshäst till Tavastehuus att sända, med påstående att **förrymbde svenska soldaterna Herranen, Patanen och Päskeyinen** uttagit och till Tavastehuus affördt samma häst. Ang. Cauppilas fåhlan, haar de förrymbde soldaterne uttagit och hoos hennes fader qwarlemn timer till foders tils dhe återkommit. Fåhlan blifwit död. Tingslaget intygade, att efter ryska öfwerhetens swåra puclicationer ingen understod sig dhe flychtingars ägendom undandölja. Sofia blef befrijad.

s 312 - Sål:d:n Johan Samuelsson ifr. Ereslax och pigan Lisa Henriksd:r Puharila wille skilias ifr. hwarandra och icke gå i ähtenskapet.

s 312v - B:n Thomas Johansson **Häckanen** ifr. Keurus s:n androg, hurusom fienden **ryssen** honom **1714 wed sin återresa ifrån Kyrö slaget** fölliande **ägendom ifråntagit**: 1 häst, 16 t:r spanm:ll, 10 c:r hampfrö, 1 kåpparkettell, 6 paar nyija laderskoor, 1 ny wepa, (jatkuu).

s 312v - B:n Anders **Kåpari** ifr. Keurus s:n klagade, at fienden **ryssen** honom **1714**, då han **ifr. Kyro slaget till Syssmä s:n återmarcherat**, fölliande **ägendom** med wåldsam hand **ifråntagit**: 7 t:or 10 c:r tröskat råg, noch i skogen 3 stackar samt 1 rija full med otröskat råg, 20 t:or 25 c:r ärtter, 16 klefnööt, 10 fåhr, 3 swijn, 25 c:r hampfrö, 2 c:r lijnfrö, 8 spec. caroliner, (jatkuu).

s 313 - B:n Thomas **Rajalainen** ifr. Rajala h:n i Keurus s:n opwiste en förteckning på den ägendomen fienden **ryssen** honom **1714 wed dess återmarche ifrån Kyro slaget afhändt**: 2 hästar, 3 qwigor, 2 fåhr, 1 t:na råg, 1 säck, 1 t:n korn, 5 c:r hwete, 5 c:r bönor, (jatkuu).

s 313v - B:n Erik Samuelsson ifr. **Lill Attila** by och Längelmäki s:n klagade, att fienden **ryssen af honom 1714 wid dess återkombst ifr. Kyro slaget afhändt**: 2 hästar, 5 koor, 2 oxar, 2 swijn, 8 fåhr, 5 t:or otröskade ärtter, 5 t:or råg, 1 råck, 1 paar sämisk böxor, 3 paar lederskoor, 1 klädes camisol, 1 sängtäcke, 2 wepor, 1 hufwuddyna, 1 förgylt sölfwerring, 2 briskar af söloffwer, 1 taffts halsduuk, 8 qwinfolckshattar, 15 halsdukar, 7 wallmars kiortlar, 1 manfolckspäls, 1 wallmars tröija, 3 silckes halsduuk och 2 qwinfolcks öfwerdehlar.

s 314 - Rusthåll:n Mats Jöransson ifr. **Stoor Attila** by och Längelmäki klagade, at **fienden 1714 honom ifråntagit** 5 hästar, 2 dragoxar, 3 swiin, 7 t:or ärtter, 20 t:or råg, 3 t:or korn, 1 t:a hwettmiöhl, 1 klädeströija samt mycket annat, som han ej kan nu mehra erhindras.

s 314 - Unga drängen Johan Eliasson ifr. Ereslax opwiste ett contract, som **änckian** Anna Simonsd:r 8.3.1725 underskrifwit, hwarförmedelst hon såsom rätta **arfvinge till ½ Knutila** bördeh:n ibm detsamma till Johan Eliasson affstår emoth dhe wilckor, att hon - - **Hyvikälä bodorne** under 4 c:ars land detta h:n tillhörig teeg wed **Cnutila badstugu, så ock Kålminittu** äng till hööslag. Opböds 1. gången.

s 314v - Samtel. Längelmäki s:ns inwånare klagat, att åboerne wed **Ihari fårss** i Biörneborgs lähn och Kangasala s:n, **hwarigenom Längellmäki siön haar sitt uthläpp**, skall dessmedelst **watnetz dämmande** därstädes tillfogat dem een stoor skadhe, såwida deras åkrar och ängiar igenom watnetz opstigande blifwa förlägl:re. Ansökning till landshöfdingen.

s 315 - **Jachtfougden** Elias Eliasson ifr. RämäSahlo och nebdem. Jakob Henriksson ifr. Talwiais-taipall föredrogo, att ehuruwähl dhe **1722** wed denne rätt blifwit öfwertalte att gåå i bårigen för **länsman** Anders **Coveen**, då till **Kullila** h:net i Ereslax **på friheet kommit att tilldehla**, så kunna dhe wed denne caution nu intet vidare stå.

s 315v - Sedan **jachtfougden** Elias Eliasson blef förestält at afläggia sin **troo- och embetzed**, begiärte han för sin siuklighet denne tjenst intet vidare förestå.

s 316 - Ang. nyija måhlkiärils inlösen till denne s:n sade nembden och allmogen att inte behöfwa, eftersom här i s:n fins **1 crönt tunna, 1 fiärding och 1 skäpa**, hwarest dhe **wed tijondes inbärgiande** sig nogsamt kunna betiena.

s 316 - B:n Johan Johansson ifr. Längipähia by klagade, at **fienden ryssen** honom **1713** wåldsambl. **afhändt** 2 hästar, 2 koor, 8 fåhr, 1 swijn, 3 t:or tröskat råg, 10 t:or otröskat, 3 t:or korn, ½ t:a hwete, 1 klädes kiörtell, 1 klädes tröija, 1 förgylt sölfwerring, 2 sölfwerbriskar, 3 stampjärn, 3 lijor och 2 yxar.

s 316v - Nembden och allmogen intygade, at **gästgifw:n** Johan Henriksson ifr. **Mustasuu** by **1714** genom **fienden** ryssens hand blifwit **afhändt**: 1 förgylt silfwerring, 1 d:o af sölfwer, 1 förgylt sölf.brisk, 2 kåpparkittlar, 2 t:or 20 c:ar råg, 4 t:or korn, 10 c:ar malt, 15 c:ar salt, 2 marker tobak, 3 t:or ärtter, 6 hästar, och tillijka med des **son** om sine 8 åhr 2 oxar, 2 koor, 5 fåhr, 5 getter, 3 kläds kiörtlar, 1 d:o utan rask, 2 d:o af wallmars, 1 förkläde, 3 snörläst, 1 tafftshalsduuk, 1 cartuns d:o, 1 silckesmyssa, 1 d:o af cartun, 2 klädeströijor, 2 wallmarsräckar, 2 paar sämisk böxor, 2 sämisk, 1 filthatt, 2 manfålcksmysar, 1 d:o af ull, 3 sängtäcken, 1 bortäcke, 3 wepor, 1 barntäcke, 2 hahrskins fällar, 1 hufwuddyna, 16 laakan, 1 randigt sparlakan, 3 halsdukar, 7 örngåtzwahr, 12 paar ullstrumpor, 2 paar skoor, 6 paar wanttor, 1 kista med lijnkläder, 2 paar plogjärn, 4 yxar, 6 lijor, 2 grytpädiar, 2 skiärur, 2 steenhuggarejärn, 1 järnliusstaka, 4 nycklar, 1 finsk **psalmbook**, 7 swiin.

s 317 - Nembden intygade, at **fienden tagit** ifr. b:n Henrik Johansson ifr. **Hirdålox** by och Oriwesi s:n **1714** 10 t:or spanm:ll, 5 t:r otröskade ärtter, 1 häst, 3 d:o uti skiutzen ihiäl körde, 1 oxe, 5 koor, 6 swiin, 1 qwinfålckströija af kläde, 4 manfålcksräckar af wallmar, 1 fåhrskinsfäll, 1 wepa, 1 sarsskiortell jämte alle dess gång- och sängkläder, 1 bila, 2 paar skoor, 1 paar nyija böxor af sämisk, 1 barkad huud, 10 slädar och 1 paar ramkar.

s 317 - Landshöfdingens bref 17.12.1725 till tingslaget, om de icke wille samtyckia till det förslag, som öfwerjägmemstaren Birckholtz till nyja **jachttygz anskaffande, på det odiuren ifrån landet kunde utdödas**.

s 317v - B:n Erik Henriksson **Ki(esi)nen** ifr. Keurus s:n kiärde dess grannar Jöran Eriksson och Mats Jöransson **Häckinen** om en utmarck och **skogteeg Walkiajärfwen Sarka**. Jöran Jönssons **lagmansdom** af 4.6.1610, den confirmerat Christopher Bertilssons **häradsdom** af 28.6.1595. Råerne: **Pilckinsalmi, Lyhyniämij och Walkiajärfwen Sarka** till watn och landh, Anders **Kiesinens bohlstadh**, som till lägenhet opbyggia. Härpå blef af **sacellanen i Kårpilah** Elias **Forsanders**, nembden och - - intygat - - **Äitila sund**.

Längelmäen ja Keuruun syyskäräjät 26-27.9.1727 uti Ereslax länsmansgård
Arkistotunnus HMA:ssa : Sääksmäki 4

s 17 - Afl. nebdeman Jakob Henrikssons **äncka** Magdalena Matsd:r ifr. Talwiaistaipall är sinnadt at **träda i ett annat gifte** med bondeson Per Jöransson ifr. Äriwesi s:n och Kåpsema by. Anhöll om att dess med sin förra man sammanafladhe barn måtte blifwa afwittrade. Bewiljades.

s 17v - Erik Eriksson ifr. Ereslax tilstod uppå länsman Anders Coveens angif:de, det han gådt uth at **meeta fisk**, då folcket söndagen redan till kyrckan inreest. **Gatulopp**.

s 17v - Nembd:n Johan Matsson fr. Puharila mot såld:n Mickel Sigfredsson fr. Pajula om slagsmål.

s 19 - **Corporalen** Anders **Kihlberg** bewijste med skrifw:n Jakob Aspelins och länsman Anders Coveens intygan, att nembdeman Jöran Matsson i Puharila utbrustit emot honom til oqwädens ordh.

s 19 - Ogifta qwinspersonen Ingeborg Eriksd:r ifr. Tungelois påstod, att drängen Erik Larsson ifr. Såltila henne 24.6.1726 wåldtagit, sedan hon honom **med en eckståck sundet** desse byar emellan **öfwersat**. Förljktes. Des **swåger** Mickel Jöransson ifr. Såltila, hoos hwilcken Erik Larsson nu är i tienst, utlyster sig att betala.

s 19v - Angående soldatetorp i Keurus s:n.

s 19v - Karl Axelsson ifr. **Mickola** uppå Simon Henrikssons påstående ifr. Ripilä kunde ej redo erhålla, att han under ryska wåldtz tijd af een bångare i Åbo - - ang. betalning.

s 20 - Jöran Eriksson Häckinen och des granne Mats Jöransson Häckinen ifr. Keurus ang. een kalfhaga och åkerland. Förljchts. Fråga äfwen om Myllinsildapå och Kifwinittu ängar.

s 20v - Nembdeman Jöran Matsson ifr. Puharila klagar, att han ej säkert weet om skogsmarcks rår emellan Puharila och Ripilä.

s 20v - I lika måtto begärte Simon Henriksson ifr. Ripilä syn.

s 21 - Nembdeman Erik Henriksson Kiefnien och Henrik Henriksson Liettu emot Mats Simonsson ifr. Walckianiemi ang. ägoskildnader i Harmalahdenpåhia och Rihi(lahden)lewä.

s 21v - Uppå framl. nembdeman Mats Matssons arfwingars begiäran ifr. Längipåhja bewiljades arfskifte.

s 21v - Henrik Mårtensson ifr. Ereslax betalar till såld.hustrun Kirstin Jöransd:r des resterande pigelöhn.

s 22 - Uppå b:ns Johan Thomassons ifr. Kålhå samt Olof Thomassons Kåparis begiäran togs i ögonsichte en åwerkan, som medelst swediehugge - - .

s 22 - Josef Eliasson ifr. Rämäsahlo med des **swåger** Erik Andersson ifr. Uhiniemi contro-verterat så om ½ **Tuomola** hemmanetz besittning i Uhiniemi, des därpå arbete, som dhe omkåstningar. Förljchts.

s 22v - Henrik Johansson **Mettäs** ifr. Liefweslax och Johan Thomasson ifr. **Einola** gofwo till handen, att dhe ang. fordran Henrik till Johan giort för 1 häst, som han påstådt genom Johan Thomassons förwållande wara i ryska öfwerwåldets tid död blefwen. Förljktes.

s 22v - B:n Elias Jöransson ifr. Åriwesi s:n och Kauppila by tillkiärde b:n Karl Axelsson **Mickola** i Liefweslax ang. **Wehkåja äng**, som Axelsson någon tid innehaft. Åberopade häradshöfd:n Wasenij 24.1.1676 utgifwen dom.

s 23v - Jöran Andersson och Henrik Henriksson ifr. Kåifwisto påstådt, att nembdem. Jöran Jacobsson och b:n Henrik Mårtensson ifr. Ereslas egenwilligt borttagit rågwäxten af en swedia, som dhe under ägor emellan Ereslax och Kåifwisto tillwärvat.

s 24v - Kirstin Eriksd:r ifr. Ereslax witnade, at sedan bondeh:un Maria Jöransd:r ifr. Ereslax öfwerfallit Henrik Mårtensson ibm med oqwädens ord, har han henne fattadt i brystet och stött i kull.

s 24v - Nembdem. Elias Eliasson ifr. Rämäsahlo och Jöran Henriksson ifr. Safwiniemi gofwo tillkänna, dett dhe, ang. mellangårdens oprättandhe deras hemmans ägor emellan, således förljcht, att emedan Elias wid sess hemman oprätthåller een lång broo, ty åtager sig Jöran mellangård 2/3, men Elias 1/3 ifrån **Ilwes Lahden kiwi** rår till en steen på **Safwiahde**, så till **Heine nittun kurun mändy**, och dädan till **Sydämen nijttun mäen Sywänpäiwän puolellen pallta**, samt widare till **Kärpäsen oja** ändaråå.

s 25 - Nembdem. Elias Eliasson ifr. Rämäsahlo fordrade af Erik Andersson ifr. Uhiniemi ersättning för den utläggning - - ang. **Tuomåla** hemmans besittning.

s 25v - B:n Johan Markusson Mäntzä ifr. Keurus s:n emot capitein Carl Cristian Eenmann ang. een häst, föregifwande att capitain den till honom 4.8.1715 för 63 d:r försåldt.

Längelmäen ja Keuruun kesäkäräjät 2-5.8.1728 Eräslahden nimismiestalossa
KA Topographica Längelmäki

X Protocollo Judaii Territoriales.

Rusthållaren Johan Jöransson ifrån Tungelöis opwiste Christopher Bertillssons Härads dom af den 26. sept. 1593, med begiäran, at den måtte honom till säkerhet, för all wådelig händelse, i Protocollet blifwa införd, hwilcket bewilljat blef, ock lyder bem:te doom, som ännu war läslig, ord ifrån ord således som följer.

Anno **1593**, den 26. septembris hält jag Christopet Bertillsson Höst ting med allmogen af Längelmä fierdung uppå den Ädle ock Wälbördig Arfwid Erickssons wägnar till Lindöo ock Häradshöfdinge uti Säxmäkie Härad, närwaran hans Kongl. Maj:ts Befallnings man dersammastädes förständig Bertill Simonsson, ock flere gode män. Tå kom för Rätta **Erick Ohlofsson Laidickala** ock gjorde witterlig, at desse efterskrefne Råå skulle wara rätta **Råå emillan Matts Wiucko och Pitkäjärf by** efter för:ne **Erik och hans föräldrar hafwa af ålder brukat samma Ehrerum och fiskiewatn**, som är första Råå **Passanpä, Kamarankårkia, Päntisenwori, Heinäjärfwi, Langojärfwi**, (detta råställets enrum war ej läsligt) **salmi, Kåifwuselkä, Kauckajärfwensaari, Kulhåkarkie, Ruiskifwi, Tungeloisensuonsari, Kuifwaswåri Kårkia, Kirfwespåhja, Räkitaipall, Sawitaipall, Räkisahlo** och till **Passanpä** igen, hwilcket åhrande jag skiött till dhe 12; som i Nembden sätå, the terom ransakade, witnade ock eftersworo, at samme Råå är aldelis faste Råå, och sådane witne, dömbde jag samme Råå stadig ock fast obråstelig hållas till stadfästelse trycker jag Signett här nedan före, datum ut supra som för:ne står Åhr och dag.

(L. S.)

Och som föregående doom är af originalet rätteligen i protocollet afskrefwen; så blifwer detta derutöfwer till ett laga bewijs lemnat. Actum wid ord:rie Härads sommar tinget med Allmogen ock then Menige man af Längelmäki Sochn ock Keurus bohl i Ereslax Länsmansgård den 2. 3. ock Augusti **1728**: På Härads Rättens wägnar. Af den Höglåfl. Kongl. HofRätt substituerad

J. Woiwalenius.

Längelmäen ym. talvikäräjät 7-2.1729

Kts. Längelmäen talvikäräjät 1755, HMA 16, s 274v

Anno **1729** d:n 7. etc Febr. blef wid ordinarie härads winterting med Längelmä s:n uppå Anders Jöranssons begiäran **halfwa Kyllenoja** skattehemmanet första gången klanderlöst **upbudit**.

Längelmäen ja Keuruun syyskäräjät (10-10.)1729 (alkuosa konseptipöytäkirjasta hävinnyt)

HMA Sääksmäki 5, mf ES 3368 (Antti Lehtosen poimintoja)

s 175 - (alku puuttuu) förömrörde huusesyn; blifwit efterlåtitt att i stället för den allaredan förfallen **biskopsstugan och cammaren**, hwilka rum dhe dherstädes tillförene opbyggt ock widmacht hållit, opsättia allenast een liten stuga, 9 alnar i längden ock 8 alnar i bredden. Therpå ock enär **kyrckioherden** mag:r Henric **Lilius** andragit, at föregående dhe Cuoriwesi boors begiäran är skählig, åtogo sig åboerne i Tungeloinen, Talwistaipall, Kåifwisto, Tihalaniemi ock Maunus byar att till muhrmästare löhnen för cammarskårsten 20 cappor span:ll betala ock så densamme in till stugu skårstens pipan alt framgent widmachthålla.

- Mats Johansson Mäntzä ifr. Keurus bohl klagade, at des fader Johan Markusson, som besittningen af ½ Mäntzä cronoh:net ännu innehafwer - - ang. en sweed. Siufson såldat Henrik Henriksson ifr. Kertee by ock Cuoriwesi s:n.

s 177v - B:n Erik Andersson ifr. **Uhiniemi** klagade öfwer des **fahrbroder** b:n Jöran Eriksson ibm, hwilcka till hälften innehafwa **Tuomåla** skatteh:n, för det des fahrbroder sig af huusen tillwållat dett låft, som honom blifwit tildehlt, då **huusdehningen** uppå h:net i anledning af landshöfdingens resolution 29.7.1726 förrättadt blifwit, beklagandes at hemmanets huus, åker ock äng ej blifwit rätt dehlte. Jöran påstod, att låften honom igenom deras öfwerenskommelse tillfallit. Delnings-instrumentet fattas. Förordnades om en ny dehling.

- **Framledne rusthållarens** Mats Jöranssons **änckia** Brita Eskilsd:r ifr. Attila anhöll å egne ock des med sin man sammanaflade barns wägnar **arfskifte** öfwer dess mans qwarlåtenskap. Hennes **stufson** Jöran Matsson samtyckte hertill.

s 178 - Maria Jöransd:r ifr. Ereslax hade af hastigo modhe **kallat** nembdeman Jöran Jakobsson ibm **för hästtiuf**.

- Uppå b:n Anders Jöranssons begiäran ock i anledning af det contracht, som han med dess **swärfader** Anders Klemetsson om **Kyllenåja** skatteh:ns besittning oprättadt, blef ½ af hemmanet, som honom genom contracht tillfaller, nu andre gången utan klander **upbudit**.

s 178v - Nembdeman Jöran Jakobsson ifr. Ereslax klagade, att dess granne Lars Johansson bärgat ½ winterlass höö af den **äng i Hangas? suonpä**, som **rättaren** Pål Larsson, hwilken densamma af skogen oprögt, till honom opdragit, hwilket han med denne rätts attest af 17.1.1728 bewiste.

- Skatteb:n Per Jöransson **Eskola ifr. Talwiaistaipall** klagade öfwer åboerne på **Kårhåla** cronoh:n i samma by Henrik Matsson och Mats Josefsson för det dhe medelst swediehygge öfwer råerne på des skogsmarck een **åwårkan** föröfwat och rätten till den **på Kuljuniemi** udd oprögde åker tillägnat, som Eskåla h:ns bohlsstad af ålder warit underlydande. Förliktes, att emedan deras ägor stöta tillsamman uti **Rångoisten Lewon alainen pää**, ty bör råastrecken därifrån löpa till **Kålmi Kouran nitun alasen noron alasen pää** ock därifrån längs med **Rihinitu** äng till **Rihinitun weräjä**, samt dädan recta linea till **Jouttikas Johdet**, ock eftersom råastreket emellan **Rihinitun Weräjä** ock **Jouttikas johdet** löper mitt öfwer den på **Kuljuniemi** udd oprögde åker under 10 c:ars utsäde, fördenskull hälften af bette åker Eskola h:n och därunder halfwa dehla - -.

s 179v - **Föraren** Johan **Holmbohm** opwiste numera framledne **kyrckioherdens wid Keuru** försambling Georgius **Hermans** skrifwelse, som genom dess **swårson sergeanten** Henric Johan **Långhielm** wid innewarande åhrs wintterting produceradt. Emot b:n Thomas Olofsson och des swåger Isak Henriksson ock dess son Anders Thomasson ifr. Kåpari h:n i Keurus bohl - -.

s 180v - Som Jöran Eskilsson ifr. Haråla ? till Josef Eliasson ifr. Rämäsahlo - - den brännwijnsspanna, som des **fader** Elias Josefsson till h(onom) för 28 d:r krmt försåldt - -.

- Simon Henriksson ifr. Magnus utfäst sig till Erik Samuelsson ifr. Attila ang. deras nuwarande såldat.

s 181 - Frählse?bönderne Jöran Andersson och Henrik Henriksson ifr. Kåifwisto påstodo, at **länsman And. Coveen, som Kullila** cronoh:net i Ereslax **åboor**, ock b:n Henrik Matsson ifr. Kirjasniemi måtte förplicktas till hälften den intressera uti **een skiliegårds opbyggande** emellan Kullila, Kiriasniemi ock Kåifwisto till sammanstötande skogsmarck ock ägor.

s 181v - Rusth:n Johan Jöransson ifr. Tungelois opwiste een skrift, som han ang. **Tungelois rusthålds besittning** af des barn efter des dööd låtit oprätta, lydande: - - at jag - - med min **h:us** Margeta Jöransd:rs samråd oppå min **sons** Mickel Johanssons **bröllop**, som skedde (30.9.1729) föranstaltadt, att mitt köpta börderusthåll Tungeloinen skall fter mitt frånfälle possideras af mina 2 söner Elias ock Mickel Johanssöner till hälften, doch så at dhe sine samsyskon utaf h:net utlösa.

30.9.1729 Johan Jöranson (Tungelois)

Intyga: Henric Lilius, Past. Loci A. Indrenius, Adj. Min. i Längelmä
Salomon Mustelin. Kläckare i Längelmä

s 182 - Länsman And. Coveen hade instämt b:n Simon Henriksson ifr. Ripilä för det han ej till denne tid flytt dhe af honom ock des rotheinteressenter opbygde **såldatetorps huus** på det stället, hwarest cronobefall:n Gabriel Melart utsedt, at deras såldatetorp skall opsättias. Simon påstod ang. kostnader, att dess rotheinteressent Jöran Jöransson ifr. Puharila warit wållande dertill, att huusen böra flyttias.

Längelmäen ja Keuruun syyskäräjät 14-16.10.1730

HMA Sääksmäki 6, mf ES 3368

s 1 - Underskrefwen förordnad at uti ordin. häradshöfdingens Anders Ignatii ställe under des påstående siukdom.

s 1v - Nembdeman Erik Henriksson Kiefinen ifr. Keurus by siuk.

- B:n Jöran Persson ifr. Hakåsalmi är till b:n Simon Jöransson ifr. Syfwäjärfwi skyldig 4 d:r krmt.

- B:n Jöran Jöransson ifr. Puharila påstod, att dess granne b:n Simon Henriksson tillägnat ett Jöransson tillhörigt 1 åhrs gammalt swijn. Simon Henrikssons **hustru** Sofia Persd:r.

s 2 - Nembden ock närwarande allmogen intygade, att **wägen emellan Längipåhia** by uti Längellmäki **och Sirkala by** af Cuorewesi cappelgiäld böör oundgängeligen wedmachthållas, emedan dhe resande ej kunna des utom ifrån Längellmäki sochn till Keurus sochn framkomma.

- Sammaledes intygades, att **wägen emellan Längipåhia** by uti Längellmäki ock **Käckåla by i Åriwesi** sochn bör oundgängeligen widmachthållas, eftersom **dhe resande ifr. Rautalambi, Witsaari, Saarjärfwi, Lauckas ock Jämsiö sochnar som ock ifr. Längellmäki församling tillika med inwånarne uti någre sochnar af Ny Slåt lähn** måste sig af samme wäg betiena, när dhe **fortsättia sine resor till Åbo stadh och Hariu marcknadsplats.**

s 2v - Länsmän Anders Coveen föredrog, att han förnummit, dett ogifta drängen Johan Matsson, hwilcken i nestl. junii genon een olycklig händelse **druncknat**, haar med ogifte qwinspersonen Anna Jöransd:r ifr. Wingiö lägersmåhl föröfwat, men hon icke rådd blifwit. **Häfdat under ächtenskapslöfte, hwaraf kyrckioherden Henric Lilli intyg.** Hennes **bröder** Simon och Mats Jöransöner ifr. Wingiö. Rätten finner skiähhligt att i förmågo af den 14 # uti kongl. kyrkiolagens 15 cap. **förklara Anna Jöransd:r för Johan Matssons hustru.**

s 3v - Framl. inh:ns Jöran Simonssons arfwingarnes fullmächtig **såld:n** Johan Bengtsson **Tata** ifr. Sålala påstod, at b:n Erik Eliasson ifr. Pittala måtte påläggas till dess **swärfaders** arfwingar betala 2 t:or korn och 9 d:r kopp.rmt, som Jöran Simonsson till Eriks **fader** Elias Johansson försträckt.

s 4v - Den ½ **deel af Kyllinäja** skatteh:net, som b:n Anders Klemetsson til sin **swärson** b:n Anders Jöransson 5.4.1725 medelst ett contract, som tagit 1.9.1725 uti denne rätts protocoll, uplåtit, blef tredie gången utan klander **opbuden.**

- Sedan b:n Jöran Matsson ifr. Syfwjärfwi sig å eene och dess hustrus wägnar klagat, at des afledne **mohrbroders** nembde.... (jatko tuhoutunut).

Längelmäen ja Keuruun talvikäräjät 4-6.2.1731

HMA Sääksmäki 6

s 49 - Johan Markusson Mänttä ifr. Keurus och sonen Mats Johansson är skyldige till Jöran Eriksson Häckinen ifr. Keurus 14 d:r.

s 49v - Nembdeman Krister Klemetsson ifr. Kålionkando har med sin contrapart Jakob Johansson Kuifwas förlijkt ang. fordringar.

- Åboerne ifr. Pitkäjärfwi by ock Åriwesi sochn hafwa 7.2.1729 sig inför denne rätt klagat, at inwånarne i Wiuhkåla by af Längellmäki föröfwat på dhen deras åboende hemman tilhörige skogsmarken een åwärkan utöfwer af ålder inrättade och bohlstada skiähl. Saken då upskutits. Wiuhkåla boer hafwa då påstått att icke hafwa utöfwat åwärkan öfwer rätta råår **Pentisen wuori, Kamaran kårkia ock Patzanpä.**

Instälte sig nu (kronobönderne) Henrik Thomasson Saricko, Grels Thomasson Nickilä, Erik Thomasson Natucka, Henrik Thomasson Mickåla, Thomas Thomasson Håifwala, Adam Grelsson Sipilä, Lars Jöransson Sipilä, Henrik Klasson Laurila, Jöran Larsson Heickilä och Sigfred Larsson Uotila, äfwen för Erik Jöransson Antilas wägnar, samt ifr. Wiuhkola by Jöran Eriksson ock Erik Andersson fr. Tuomala skatteh:n och Henrik Matsson fr. Mattila h:n.

Pitkäjärfwi boar: rätta råår **Pentisen wuori hufwudråå**, hwarifrån rååstreket löper till **Kamaran Kårkia**, hwarest een steenrösia finnes, samt så till **Patzanpä råå**. Dhe begiärte, at häradshöfdingarne på båda tingslag jämte nembdemän skulle syn förrätta.

Wiuhkåla åboerne anförde, at dhe sine ägor häfdat inom i **häradsdomen** 26.10.1665 och **lagmansdomen** 10.7.1669 förmälte råår. Rån från Pentisen wuori till Patzanpä skulle löpa linea recta. - Förrättas syn.

s 52 - Skatteb:n Jöran Matsson Uotila ifr. Längipohia by ock skatteb:n Jöran Mårtensson ifr. Wilkilä by ang. råår ock bohlstada skiehl dem emellan. Öfwerenskommit, att rätta skillnaden emellan deras skogsmark skall förblifwa ifrån **Valkiajervinpäkifvi** til **Läljärfwen hättä** ock så till **Lapinlachden mäen åtza** eller udd när

intill **Lapinlax strand**, dock med det förbehåld, at det till swediefall tienlige skogsstycket wid **Lapinmäenätza**, hwarigenom råstrekt däröfwer till **Lälåjårfwen hättä** löper, blifwar af Jöran Matsson Uotila och dhe Wilckilä boor hädanefter att framgent till hälften häfdat och at det uti **Lapinlax** warande ena **nootwarpet** således nyttias, det Jöran Matsson **häfdar det ena åhret** och Wilkilä boor **det andra**.

s 52v - B:n Jöran Matsson Uotila ifr. Längipåhja föredrog, att han will låta bönderne Jöran Mårtensson och Axel Johansson ifr. Wilkilä fälla på den des h:n tilhörige ostridige skogsmark een swed under 2 t:ors utsäde.

s 53 - **Kyrkioherden** mag. Henric **Lilius** opwiste domcapitlets i Åbo resolution 23.12.1730, hwarigenom han blifwit anmodad at foga den anstalt, det **såldatens** Petter Ham(m)ars i Längellmäki försambling wistande **hustru Valborg** Thomasd:r skulle i anledning af den **extraord. tingsräts 22.8.1730 i Sverige** anställte, ransakning öfwer Hammar, som äfwen skall wara gift, blifwa förhörd, om de omstendigheter, som i undersökning gifwas - -.

Valborg Thomasd:r berättade, at år **1712** om hösten, enär **hennes man Per Pullinen**, hwilket då tient wid et dragoneregemente, blifwit qwarterat uti Syfwäjärfwi by i Längellmäki, haar han blifwit bekant med henne, som då i Wiuhkåla hade sitt tilhåld, hwarpå han henne uti **januarii 1713** i fremmande mäns widerwaro **trolåfwade**. Sedan för dem blifwit 3 söndagar lyst i Längellmäki sochns kyrkia, har Per låtit sig med henne **1.2.1713 af** numera afledne **kyrkioherden** Jacob **Rungius sammanwiga**. Per fördrögde så i Längellmäki till Maria bebodelsedagen eller 25.3.1713, under hwilken tid han med henne såssom man och hustru sammanlefwat. Derpå blef han **commenderat till Ruowesi** sochn, hwarföre Valborg, hwilken ej kunde honom åtfölja, blef qwar utj Wiuhkåla by. Därefter har hennes man blifwit **siuk i Ruhala** by ock Ruowesi, dijt hon uppå des begäran reste i slutet af maji 1713 och skiötte honom då i des siukdom uti 8 dagar. Sedan reste hon till Wiuhkåla tillbaka, uppehållandes sig där i 14 dagar, sedan åter till sin man någre dagar för midsommaren och wistades hoos honom den gången i 8 dagar, hwarunder hennes man kom sig något före och **marcherade** med sine camrater **till Tavastehuus**. Då skilde hon sig ifrån honom ock kom tillbaka till Wiuhkola, hwarefter hon ej taalte med sin man för änn **1714** Bertelsmessotiden, då han **ifrån Österbåtn, sedan slaget wed Stoorkyro** warit öfwerstådet, kom **till Kåifwisto** by i denne sochn, hwarest hon då war i pigetienst. 6 wekor därefter flytte hon sig åter till Wiuhkola, ifrån hwilken tid han wistades hoos henne till junii sluut **1716**. Under samme tid sammanaflade de et **flickebarn**, som hon någre dagar för Walborgh 1715 framfödt och ännu lefwer. Per **följde** så med wåre **swänska partier till Sverige**.

Sedan Valborgs man Per Pullinen, hwilcken hon nu förnimmer kalla sig **Hammar**, 1716 reest härifrån till Sverige, erhöit hon ingen kunskap, om han war wid lifwet eller död blefwen, förränn een såldat under Kymmenegårds infanterieregemente Henrik **Neuwonen**, hwilcken uti nowember **1721** ifrån Sverige hit öfwerkom, för henne berättadt, at hennes man blifwit **såldat i Helsingeland** ok låtit henne tillsäija, det hon ej skulle ängsla sig öfwer dess bårtowaro, eftersom han innan kårt skulle föfoga sig till henne. Om det ej eljest kunde ske, så skulle han rymma hit. I anledning däraf **lät Valborg länsman Coween 1722 skrifwa till sin man** ok styrde brefwet till Helsingland. Någon tid därefter affärdade hon till honom äfwen ett annat bref med een kiöpmann ifrån Österbåtn, hwilcken försäkradt at genom publication uti kyrckiorne i Helsingland låta hennes man efterspana. Kiöpmannen hade då föregifwit sig wilja straxt därefter resa igenom Helsingeland till Stäckhålm.

Om desse bref blifwit hennes man inhändigade är henne obekant, såwida hon sedermera af honom ej något swar erhållit ok ej eller någon kunskap hwarken genom **prästmannen Samuel Salowius** eller någon annan om Pers tillstånd, förränn **1729** om hösten, då een föräfskiedat **dragon Johan Muckonen**, hwilcken samma år in majo kom till Keurus sochn ifrån Sverige, henne på denne tingsplats berättat, at **hennes man Per Pullinen** hade allaredan **i Helsingland inlåtit sig i giftermåhl med een annan qwinsperson** ok med henne barn sammanaflat. Därföre hade **Valborg** wid episcopall wisitationen uti Längellmäki in januario **1730 för biskopen Laurentius Tammelin beswärat sig**, hwarpå äfwannämbde ransakning i Sverige lærer i anledning af biskåps med höga wederbörande förde correspondens blifwit anstald.

Som swar till företedda frågor berättade Valborg Thomasd:r, att hon blifwit **född i Såltila by** ok Längellmäki sochn af **fadren ryttaren Thomas Simonsson ok modren Margetha Matsd:r**, af hwilcka dess moder är död men fadern än wid lifwet. Valborg har i Längellmäki i hela sin lifstid haft sitt tilhåld och förmenar sig nu wara **40 år gammall**. Till Per Pullinens beskyllningar wid extraordinarie tingsrätt i Sverige, att Valborg skulle blifwit af **capitein Johan Malm** lägrad och med barn rådd, swarade hon, att hon icke ens sedt capiteinen och att hon 1713 ej födt något barn, betygandes på sin siähls saligheet, at hon med någon annan änn hennes man Per Pullinen kiötslig beblandelse plägat och således ej med någon lägersmåhl föröfwat. Eftersom såldaten Henrik Neuwonen ej wiste utnämna sochnen, hwarest hennes man i Helsingland wistades ok Neuwonen lämnat henne den försäkran, at Per will besökia henne här i orten, kunde hon som een fattig menniska ej anträda någon resa till Sverige.

Bonden Henrik Matson ifrån Wiuhkåla intygade eedeligen, att Valborg Thomasd:r är född i Såltila by och haar ungefär uti 28 års tid haft mestadels på dess hemman sitt tilhåld. Een **dragon Per Pullinen**, hwilcken 1712

om hösten i Syfwäjärfwi by blifwit inqvarterad, hade **uti januarii 1713 anmodat honom till des taalman**, hwarpå Pullinen uti dess ok numera afledne kyrckioherden Jacob Rungii widerwaro trolåfwadt Valborg ok efter tre lysningar i kyrckian låtit sig 1.2.1713 med henne sammanwiga. Härpå wistades Valborg hoos sin man ungefär 7 wekors tid, då han blef commenderad till Ruowesi, hwarest hon om sommaren därefter besökt honom 2 gånger. Sedan Pullinen blifwit commenderad ifrån Ruowesi till Tavastehuus 1713 i julio, kom han till henne ej förrän 1714 uti augusti och uppehölt sig hoos henne till 1716 om midsommarstiden, under hwilcken tid han aflade med henne det flickebarn, som hon Walborgsmessotiden 1715 framfödt. Pullinen reeste med våre partier till Sverige, sedan han förnummit, at **ryska befählhafwande skulle låta gripa honom ok föra honom fångslig till Ryssland**, qwarlemnades dess hustru i Matsons gård. Walborg har ej födt annat barn änn et flickebarn 1715. Henrik Matsson betygade det Valborg sig ährligen ok wähl förhållit. Nembden och allmogen betygade, det Valborg ej någon olåfligt omgånge eller lägersmåhl förofwat, utan ährligen förhållit samt nyttiadt obehindradt sine saligheets medell.

Så warder denne undersökning till **kyrckioherden mag:r Lilius** afsändt, hwilcken om des öfwerstyrande till consistorium i Åbo lærer draga försårg.

s 58 - B:n Mats Simonsson Walkianiemi ifr. Keurus by emot bönderne Kiehinen ok Liettu ifr. samma by ang. twister.

s 59v - B:n Johan Markusson ifr. ½ Mäntzä h:n i Keurus by utlåfwat till dess son b:n Mats Johansson - -.

- **Majoren** wälb. Niels Gabriell **Wetterberg** opwiste et utdrag af häradsrättens 27.3.1712 hållen protocooll: Anno 1712 den 27, 28 och 29 Martii blef ordinarie Härads Winterting hållit - - af Pälkänä, Sahalax ock Kulsiala Sochnar i Äimälä by, - -. Eftersom ock utj denne Pelkäne sochn Wälborne Herr Öfwerste Anders Erich Ramses så wähl sätegård som twenne allodial frälssehemman äre belägne, anhåller - -. (Angår byten och förpantande.)

s 61 - Sedan framwiste **majoren** Niels Gabriell **Wetterberg** et utdrag af denne rätts 24.3.1712 författade protocooll lydande: Anno 1712 d:n 24. Martii blef ordinarie Härads Winterting hållit - - af Längelmä s:n och Keurus bohl i Längipåhia by - -. Det anhölt wähl **Länsman** wählachtad Samuel **Forsman** å Crono Befallningsman Wälbet:de Petter Forstens wägnar, det måtte i Längelmä s:n de twenne af - - öfwersten Anders Erich Ramsen i Banquen pantsatta Frälse godz i Käifwisto byen tredie gången blifwa oplyste; - -.

Längelmäen ja Keuruun syyskäräjät 9-11.9.1731, HMA Sääksmäki 6
i Ereslax länsmansgård, mf ES 3368

s 95 - Ogifte drängen Mats Jöransson ifrån **Kåppala** ok ogifte qwinspersonen Valborg Simonsd:r ibm tillstodo, det de kiötzig beblandelse förofwat, hwaraf hon 20.4.1731 framfödt ett ännu lefwande barn. Till borgen gick landbonden Mickel Sigfridsson ifr. **Kåppala**.

s 95v - Allmogen beklagade med tårar öfwer den stoora swårighet, som den genom den aldra högstes hemsökelse i nästförl. augusti såmedelst öfwergådt, at genom den då tillstötte **nattfråsten ej allenast all deras korn hafwer ok ärtwäxt i åkerer blifwit fördärfwad, utan ok all deras swediewäxt i råg ok korn**, förutan det een dehl af almogen lidit skada på deras åkrarne warande rågwäxt, anhållandes at som de nu ej hafwe något förråd på wåhr uti säde - -.

s 97v - Bondesonen Simon Jöransson ifr. Syfwäjärfwi by opwiste des **faders** b:ns Jöran Matssons wägnar häradsrättens i Oriwesi dom af 6.3.1731 - -.

s 98v - **Kyrckioherdeänckian** madam Elisabeth **Bocks swärson kyrckioherden** wid Längellmäkie förs. **Israel Wallinus. Hennes son esquadrons predikanten Joseph Wallenius. Des afledne man kyrckioherden Johan Wallenius.** Fråga om den aflednes egendom.

s 100 - Skatteb:n Lars Eskilsson ifr. Pajula emot dess granne bördeb:n Thomas Persson ang. ängstegar.

s 100v - B:n Jöran Fräser ok **dess hustru Sophia Fårsmän** ifr. Längipåhia med deras granne b:n Jöran Johansson ang. twistigheter.

s 101 - B:n ok nembdeman Jöran Jakobsson, som Yrckölä cronoh:n i Ereslax åboor, emot b:ns Jöran **Erikssons ifr. Uhiniemi hustru** Beata Eskilsd:r ang. swedie och skogseldar. (Jöran Eriksson besitter ½ Tuomåla skatteh:n i Uhiniemi.)

s 105v - Bondehustrun Beata Eskilsd:r ifr. Uhiniemi tilstår 1730 utan **hennes mans** b:ns Jöran Erikssons låf antändt en till råg ämnad swed, så att elden afsluppit löös och afbrändt en dehl af Ereslax bys skogsmarck.

s 107v - Emedan b:n Jöran Persson ifr. Hakåsalmi tillstod, at han utan böndernes Samuel Karlssons och Knut Grelssons ifr. **Liefweslax** tillstånd huggit 10 lass gårdsell af den deras h:n tilhörige skogsmark, sakfältes - -.

s 108 - Skatteb:n Jöran Persson ifr. Hakåsalmi androg, at ehuruwähl han till denne tid häfdat till des åboende h:n et stycke **Wesijättö staräng** under **Einåla** cronoh:nets **ängsteeg Kallioinen**, så will han ängen till Einåla hemmans åboo Knut Grelsson afstå. Hänwisas till häradzdom 26.3.1670.

- B:n Jöran Henriksson, hwilken Safwiniemi cronoh:n åboor, beklagade öfwer b:n Elias Eliasson, som Rämäsahlo skatteh:n besitter, ang. skogsmarck. Hänwisas till häradzdom 24.10.1672.

s 108v - B:n Johan Johansson ifr. Längipohja tillstod, det han till b:n Johan Eliasson ifr. Ereslax är skyldig.

s 109 - Nembdeman Jöran Jakobsson ifr. Ereslax emot bönderne Jöran Andersson ok Henrik Henriksson ifr. Kåifwisto, för det de **tagit een skälla ifrån des koohals** såsom till ett widermähle, för det han låtit drifwa sin ok des grannars samt **länsmans Anders Coween** booskap på Kåifwisto boernes **enskylte skogsmarck Kiriasniemi udd**, eftersom länsman haar sit mulbete och betesmark wid samme udd.

Längelmäen ja Keuruun talvikäräjät 15-17.2.1732, HMA Sääksmäki 6a, mf ES 3369

s 103 - Ogifta såldaten Elias Samuelsson **Hiort** ok förnedrade qwinspersonen Anna Jöransd:r ifr. Längipåhia tillstodo, det de kiöztlig beblandelse föröfwat. Födt ett piltebarn 10.2.1731.

s 103v - Föräfsk. såldaten Mats Mårtensson ifr. **Raukåla tårp** erhöit uppå b:n Henrik Johansson ifr. **Hirdålox**, at Henriks numera **afledne fader** b:n Johan Bertilsson - - ang. skuld.

s 104 - **Såldaten** Johan **Tata** haar kallat b:n och nembdeman Krister Klemetsson ifr. Kåliånkando för **hundars nembdeman**. Johan **Tatas hustru** Anna Eskilsd:r kallat Kristers **hustru** Maria Eliasd:r **landslöperska** och des **dotter** Maria **hoora**.

s 104v - B:n Karl Axelsson ifr. **Mickola** kunde eij neka, at b:n Johan Henriksson ifr. **Mustasuu** haar under ryska öfwerwäldets tid 1720 lefwererat een skiorta - -.

- B:n och nembdeman Johan Johansson ifr. Längipåhja uplåter ½ af **Kauppila** skatteh:ns besittning till sin **swärsonn** b:n Erik Samuelsson emot wissa wilckor.

s 105v - Johan Johanssons ifr. Längipåhja **framl. swärfader** Mats Henriksson ifr. Knutila h:n (i Ereslax).

s 106 - Såldaten Axel **Hilianen** tilltalte sine rotebönder Johan Henriksson ifr. samma by samt - - ang. rotespanmähl.

s 107 - Bönderne Johan Henriksson ifr. Raidisto och Henrik Henriksson samt Jöran Eriksson ifr. Eresjärwi ang. deras såldatetårp på Raidisto h:ns ågor.

-B:n Henrik Thomasson ifr. **Påucka** skatteh:n i Hakåsalmi by. Dess numera **afl. fader** b:n Thomas Olofsson. Angår twist om **Qwiwi?saari** emot Ereslax, begynt redan 9.10.1723. Lagläsaren Erik Jöranssons synebref 12.8.1629. Kristoffer Perssons häradsdom 6.10.1632. Domen: Anno 1631 d:n 16 Febr. uti Lagmanstinget af längelmä fierdung - -.

Längelmäen ja Keuruun syyskäräjät 3-4.11.1732, HMA Sääksmäki 6a

s 197v - B:n Erik Samuelsson ifr. Lill Attila by och dess **broder** drängen Mats Samuelsson ifr. Uhiniemi anhålla **arfskifte efter deras** numera afledne **fader** Samuel Eriksson ok **moder** Maria Johansd:r emellan deras tillsammans aflade barn. Samuels **andra hustru**, ännu lefwande änka Margeta Markusd:r.

- B:n Jöran Persson ifr. Hakåsalmi anhåller **arfskifte efter** dess numera afledne **fader** b:n och nembdeman Per Thomasson emellan des i lifwet warande **änckan** Sofia Jöransd:r och deras aflade barn. **Brodern** drängen Johan Persson ifr. Hakåsalmi by.

s 200v - B:n Jacob Jöransson ifr. Haråla by upwiste en skrift af 28.3.1732: Som jag Erik Eliasson (ifr. Pijjala) med min hustrus bejakande **försåldt ½ af mitt innehafde bördeh:n Pijjala** till Jacob Jöransson i Harola för 230 d:r - -. Blef första gången upbudt.

s 204 - Rusthållaren Johan Jöransson, som Tungelois skatterusthållet besitter, upwiste denne rätts **doom af 9.10.1671**, hwarigenom **Hattulan Sarka jordstycke dömmes således till skiftes emellan Tungelois rusthåld ok åboor i Kåifwisto by, at rusthåld skulle där af tre stänger ok Koifwisto boorne een stång jord tilldehlas**, ock rusthållet skulle eenskyt få behålla den skogen wed åfwannämde jordstycke, som des då warande åboo af Satakunda boorer wunnit.

Rusthållaren androg, att **Kåifwisto boorne innehafwa** allaredan i anledning af berörde doom **sin andehl utaf Hattulan Sarka** jordstycket, men som hwarcken dhe emellan des Tungelois ock Kåifwisto ägorne därstädes inrättadh råmärcken, eij heller dhe omkring jordstycket warande röör, hwilcka äro **Kuckååkasken nittu, Kuckååkaski, Kuckååjansu, Wähä Kuckåjårfwi, Wehkåjansilda, Kuckålahti, Ahwenjårfwen Lepå, Niemijårfwen Kifwi ok Heinåjårfwi**, ännu blifwit genom doom faststälte, så anholte han, att bönderne - - äga pålitelig kunskap därom.

Skettebönderne Jöran Andersson och Henrik Henriksson ifr. Kåifwisto tillika med b:n Per Jöransson, hwilcken Eskåla skatteh:net i Talwiaistaipale by besitter, och Simon Simonsson, som Tarkala cronoh:net därstädes åboor, samt Elias Johansson, hwilcken innehafwer ett landshöfdingen Anders Erik Ramsai tilhörigt frälseh:net, åfwen Tarckala kallat, jämwähl ock åboen opå Maunus cronoh:net Simon Henriksson kunde icke wittna. Upsköts.

s 205 - Pigan Maria Jöransd:r ifr. Uhiniemi tilltahlte sin **syster** Sofia Jöransd:r ock **hennes man** b:n Jöran Persson ifr. Hakåsalmi by ang. des hoos dem innestående fädernes och mödernes **arf** - -.

s 205v - B:n Thomas Persson, som Kåntila skatteh:net i Pajula by åboor, beswärade sig, att des granne b:n Lars Eskilsson, hwilcken besitter Sipilä skatteh:net i samma by, hafwer större åker och ängstegar innom åkergården än honom efter des öhre och skattetahl böör tilldehlas, andragandes sig wara onögd med allaredan förrättade jämkningen. Förordnades nämдемән at **igenom stångfall rätt mäteligen dehla och jämkka dee åker och ängs tegar**.

s 207 - B:n Mats Jacobsson ifr. Hiukois by utfäste sig till **kyrckioherden** wed Längelmäki Israel **Wallinus** 20 lispund råg at betala för ätioskador på Prästegårds med råg besådde åkertegar.

s 207 - B:n Johan Henriksson ifr. Röyhtälä försäkrade till **såld:n Axel Hiljanen** ifr. samma by een tunna rofwor och Valborg Thomasd:r ifr. Uhiniemi 3 d:r - -.

s 207v - **Kyrckioherden** Israell **Wallinus** tilltahlte bönderne Johan Johansson och Erik Johansson samt förafsk. **såld:n** Lars Matsson ifr. Längipohja by för åwärckan på Prästebohlen tilhörige skogsmarcken och hööbohlet. Förljktes. Erik lemnade kyrckioherden tillstånd at nyttia den af honom på **Terriniemi jordstycket** fälte sweden.

s 208 - (Ang. Keurus by)

s 208 - B:n Knut Grelsson, hwilcken **Einåla h:n i Liefweslax** by åboor, försäkrade till b:n Henrik Johansson ifr. Hirdålx 6 d:r att betala, ang. Einåla h:ns förra åboors skuld.

s 208v - Förafsk. såld:n Lars Matsson emot b:n Henrik Jöransson ifr. Längipåhja ang. fordran.

s 209 - Bönderne Erik Eliasson och Jacob Jöransson, hwilcka Pittala skatteh:net till hälften besittia, tilltahtle b:n Henrik Matsson ifr. Kirjasniemi ang. 4 lispund höö af **Wasikanpä äng**, som Pittala h:net tillhör. Förlijktes.

s 209 - Rusthållare änckian Brita Eskilsd:r ifr. Attila beklagade sig öfwer sin **stiufson** rusth:n Jöran Matsson ifr. samma by ang. nyttjande af en åkerland, som han wid arfskiftet 1730 öfwer des föräldrars qwarlåtenskap försäkrat till hennes uppehälle.

s 209v - Bondehustrun Maria Jöransd:r ifr. Ereslax by försäkrade till b:n Jöran Jacobsson ifr. samma by een d:r at betala.

Längelmäen ja Keuruun talvikäräjät 31.1.-1.2.1733

uti Ereslax by HMA Sääksmäki 7, s. 11-, mf

s 11 - (Ang. Keurus by i Keurus och Juoslax by i Jämsä)

s 12v - **Tårparen** Mats Staffansson ifrån **Kåppala** erhöite uppå bondens Erik Anderssons ifrån Uhiniemi begifwande, at han insatt uti een aff honom till Wingiö qwarn framfördt säck råg - -.

s 13 - Den halfwa deel af **Pittala** skatteh:net, som b:n Erik Eliasson till b:n Jacob Jöransson ifr. Haråla för 230 d:r 28.3.1732 **försäldt**, blef nu andra gången **upbuden** utan klander.

s 13 - (Keurus-ärende)

s 13v - B:n och nembdem:n Elias Eliasson ifrån Rämäsahlå och numera afl. nembdem:ns Jacob Henrikssons arfwingars wägnar dess **swårson** b:n Per Jöransson Eskåla ifrån Talviaistaipall by, som utfäst sig i bårngen för b:n Johan Larsson, då han tillträdt Heickilå cronoh:net i Ristijärfwi by - -.

s 13v - B:n och gästgifwaren Erik Henriksson ifrån **Wästilä** upwiste een af häradsdomaren Gabriel Hansson 18.12.1680 undersskrefwen attest: (jäljennös lyhennettynä:) Emedan såssom nämbdeman Knut Larsson i Wästilä af mig undersskrefwen begiärar ett attestatum och synebewijs öfwer den synegång, som jag efter föregående laglig utslag wid hösttinget 5.10.1664 tillika med nämbdemännerne, framl. sahl. Per Eriksson i Tafwiaistaipale och Grels Markusson ibm förrättade emellan honom Knut Larsson kärande och Henrik Johansson i **Tåuna** swarande, angående deras byeråår och ägoskillnader - - till följande **råår**, som är första begynnelsen ifrån **Kåskihåro**, dädan till **Wataisten Rihen Kiufwas**, sedan till **Talwitaipale** och sidst till **Sinipilckan randa**, men huruledes sedan eller och om saken ens wid winttertinget 1665, som Knut Larsson föregifwer, om detta måhl dömdt är, kan jag det intet weta, eller minnas så lång tid tillbaka, eftersom hoos mig intet är bem:te åhrs doombook, utan hoos assessoren samt häradshöfdingen Johan Wasenium, hwarest härom wissare beskied finnes - -. Datum Styerpohja 18.12.1680 Gabriel Hansson.

s 14 - Länsman Anders Coveen och nembdem:rne - - blefwo uppå **kyrckioherdens** Israel **Wallins** och böndernes Elias Matsson och Jacob Matssons ifrån Hiukois begiäran förordnade att **dehla** grannarne emellan i byn efter öre och skattetahl alle om deras åkrar opsatte **gärslegårdar**.

s 14v - (Keurus ärende)

Längelmäen ja Keuruun syyskäräjät 3-5.10.1733 uti Rämäsahlo by

HMA Sääksmäki 7

s 169 - (Ang. Keurus ärenden)

s 170 - B:n Sigfrid Simonsson ifrån Myllymäki tillstod, dett han 1732 lånhtagit af b:n Johan Sigfridsson ifrån Tåuna 20 c:ar råg - -.

s 170 - Som b:n Elias Jöransson, Henrik Knutsson och Anders Thomasson ifrån **Kauppila by** och **Åriwesi** s:n anhåller - - förordnas att upgå råstreket emellan Kauppila bys och Hirdålax h:nets bohlstadha skiähl. Emedan b:n Henrik Johansson, som **Hirdålax** h:n nu besitter, - -.

s 170v - Sedan b:n Sigfrid Simonsson ifrån Myllymäki tilltalt b:n Josef Sigfridsson ifrån Tåuna ang. des **broders såld:ns** Mats Simonsson **Käkis** hoos honom till år 1713 inestående lega och fåhrskinnspäls samt 3 alnar fint lärft, som bem. dess broder hoos honom 1713 qwarlemnat. **Brodren aflidit barnlös 1719.** Josefs **son** b:n Josef Josefsson ifrån Wästilä pantsatt 1713.

s 171 - (Ang. Keurus)

s 171v - **Såld:n** Johan **Gillberg ifrån Liefweslax** tilstod uppå gamla mannens Karl Axelssons ifrån samma by angifwande, att han slagit Karl 5 gånger, hwaraf han bekommit 2 blodrispor och såår m.m. Straff: **Afböön och gatulopp.**

s 172 - B:n Henrik Johansson **Mettäs ifrån Liefweslax** tilstod, dett des **sonahustru** Kirstin Larsd:r förskutit till des åboende hemmans utskylders betalning 45 d:r.

s 172v - **Kyrckioherden** Israell **Wallin**, som **prästebohet** i Hiukois by innehafwer, beklagade sig öfwer b:n Elias Matsson, hwilcken **Seppälä** cronoh:net i samma by besitter, och b:n Mats Jacobsson, som **Jaakåla** skatteh:nn däst. åboor, samt **capellanen** Johan **Lucander**, som **Nickilä** cronoh:net derst. innehafwer, för dhet dhe för någon tid sedan sig tillägnat större dehl af åkrar och ängiar än deras åboende h:n efter det dem påförde skatt och öretahlet bör tillfalla. Anhöll att dårå nytt **skipte** kunde bewiljas. Lucanders landbonde Mats Eriksson.

s 173v - Nembden och närwarande allmogen intygade, att all den **Längellmäki sokns kyrcka tilhörige skruden blifwit 1714 af riksens den tiden warandhe fiende ryssen spolieradt** och dett des församlings ledamöter sedermera warit oförmögne någon annan skrudh förskaffa och upköpa. Kyrckans wäggar och innanrede nuförtiden mycket boofällig och förfallen. Reparationen fordrar ansenlig omkåstnad. Nu finnes ej någon annan skrud än een liten kalck och pateen af silfwer, hwilcka för några år sedan blifwit upköpte.

s 173v - B:n Simon Henriksson ifrån **Uiherla by i Äriwesi** s:n fördrag, att han blifwit underrättad, dett **dess hustrus** Maria Eliasd:rs **broder** b:n Erik Eliasson haar i förledit år (=28.3.1732) **försåldt ½ af Pittala** skatteh:net till b:n Jacob Jöransson för 230 d:r, som Jacob Jöransson ej är i någon skyldskap med des hustru. Simon är sinnad å des hustrus och **hennes ogifte systers** pigan Sofia Eliasd:rs wägnar inbörda bem. ½ skatteh:n, eftersom **des swärfader** Elias Johansson, hwilcken det genom arf efter sine föräldrar tillträd, haar det någre år sedan till **sin son** Erik uplåtit. - Simon fick inbörda.

s 175v - Länsman Anders Coween och nembdem:rne - - förordnades på Jacob Jöranssons ifrån Pittala begiäran wärdera den omkåstnad och arbete han föregifwer sig hafwa användt på den ½ deel af Pittala skatteh:net, som han - -.

s 176 - Förnedrade qwinspersonen Kirstin Larsd:r ifrån Såltila tilstod uppå länsmans Anders Coveens angifwande, det hon nästleden Michaeli dag burit på sitt hufwud een mössa af rodt blåneradt sidentyg, och ett swart silckesband samt ett stycke under myssan och hållands lärft. Altså finner rätten, at i anledning af 4 # i förordning 3.6.1720 och 9 # i förordn. 8.11.1732 plichta derföre med 8 dagars fengelse wid watn och bröd samt därjämte mista mössan, stycke och band, eftersom hon dhesamma emot förbud brukat.

s 176v - Bönderne Erik Andersson och Jöran Eriksson ifrån Uhiniemi tilltalt deras **såldat** Mats Samuelsson **Wiuhkä** ifrån samma by för dhet han deras åboende hemmans skog och hööbohl till denne tid utan deras tillstånd nyttiad samt dem förolämpat.

s 177 - B:n Mats Johansson, som Tåuna skatteh:net i Mulkåla by besitter, upwiste häradshöfd:ns Johan Wassenius doom. Utaf Wintter Tings Protocollo - - af Längellmäki sochn och Kuorewesi, uti Länsmans gården Tungelois 23.1.1665: Henrich Jöransson i Tåuna beswärade sig öfwer Knut Larsson i Wästilä, at han Henrich hafwer sielfwer huggit ock een deel låfwat een Bonde ifrån Satagunden Eskill Jöransson i **Hietalax** at bruka på een hálma **Kärpisaari** för deel eller afrad, då de Wästilä boer säden borttogo om en afton, hwilcket dem af Lagläsaren war förbudit. Härtill dhe Wästilä boer swaradhe hálman wara deras uhrminnes häfd, det de må witen och skähl wilja bewisa. Men Henrick i Tåuna bewiste det dhe Wästilä boer på samma hálma brukade för 10 år sedan, då han dem säden afhande, därpå de intet tordes klandra. Men de stodo än på sine ord. - - syyn (bl. a. Daniel Bengtsson i Lefweslax). Johan Wassenius, Häradshöfdinge.

s 178 - (Ang. Keurus)

s 178v - Nembdemännen - - blefwo på böndernes Erik Anderssons och Jöran Eskilssons begiäran, hwilcka Tuomåla skatteh:net i Uhiniemi by till hälften hwar åboo, och på bondens Henrik Matssons anhållan, som Mattila skatteh:net därst. besitter, - - förordnade dett förrätta behörig dehlning öfwer Tuomåla och Mattila hemmans tåmter och åkrar samt dhe ängstycken, som innan åkergårdarne finnes.

s 179 - (Ang. Keurus)

s 179v - **Länsm:n** Anders **Coveen** och nembdemännen Jöran Jacobsson ifrån Ereslax, Johan Johansson ifrån Längipåhja och Erik Henriksson Kiehinen ifrån Keurus gåfwo tillkänna, dett dhe wilja till **jachtfougden** Anders Mårtensson ifrån Ereslax betala 5 d:r.

s 180 - Nembdem:n Elias Eliasson ifrån Rämäsahlå anhöll att blifwa entledigad för des siuklighet.

s 180 - (Ang. Keurus)

s 180 - Sofia Eriksd:r ifrån **Liefweslax** böötlades för upropets försummelse till 1 d:r.

s 181 - **Nembdem:n** Jöran Jacobsson ifrån Ereslax tilltahte **jachtfougden** Anders Mårtensson ifr. samma by ang. växten af een sweed, som jachtfougden på Ereslax byys samfalte skogsmarck tillwerkat, samt någre lass giödnung. Jachtfougden sade, att Jöran Jacobsson är een **trätodryg och illsniten menniskia**. Beskylldningar ömsewis.

(Vuoden 1734 alkuper. käräjäpöytäkirjat tuhoutuneet)

Längelmäen käräjät 19.8.1734

Kts. Längelmäen maanjako-oik. istunto 4-10.10.1787, HMA Maanjako-oikeudet 43

Häradsdomen af 19.8.1734 tydeligen fastställer **Sawitaipall** N: 7 tre rå emellan Sawiniemi hemman på den ena samt Paskylä och Sywäjärwi byar på den andra sidan, och samma rå i den uptedda **häradssynedomen af år 1632** jämwäl förmåles wara skilnad emellan Attila och Sawiniemi ägorne.

Pälkäneen ja Kulsialan talvikäräjät 12-15.2.1735 HMA Sääksmäki domsaga 8

s 89v - Sedan rusth:n Johan Jöransson ifrån **Tungelois by i Längelmäki** s:n och nembdem:n Johan Matsson ifrån **Pajukanda by i Åriwesi** s:n å egne och dess **systems** Sofias wägnar sig däröfwer beswärad wid nästl. winterting, att **den förres hustru** Margeta Jöransd:r och **den senares numera afl. moder** Sofia Jöransd:r ännu eij blifwit för det dem tillfallande arfwet efter **deras afl. fader** rusth:n Jöran Thomasson och **deras nu äfwen framl. moder** Helga Josefsd:r tilfredstälte, hafwa bem. Margeta och Sofia Jöransd:rs **broder comministern** Henrik **Rauthelius** och **des afl. broders** Henrik Jöranssons **swärson** b:n Henrik Jöransson, hwilcka dett rusthåll i Rautio by och Sahalax s:n, som till Rauthelii föräldrar i deras listid warit tilhörigt, till hälften hwardera nu besittia, sig wid ber. ting uptagit att förskaffa sig dett **arfskiftsinstrumentet**, som emellan Rauthelius och des syskons blifwit ongefähr år **1704** af numera framl. häradshöfd:n Gabriell Tammelin uprättadt.

Rauthelius påstår, at då han ½ af rusthållet, hwilket lærer numera wara crono, tillträdt, haar han ingen löös ägendom åtnutit, som des afl. föräldrar warit tilhörig. Henrik Jöransson föregifwer sig den andra hälften af samma rusthåld hafwa tilhandlat sig af **des hustrus** Sofia Henriksd:rs **broder** rusth:n Jonas Henriksson i Kärpiniemi, påståendes sig eij heller någon dehl af des afl. swärfaders föräldrars qwarlåten ägendom hafwa åtnutit, men att detta rusthållet Rautio, som dhe nu till hälften besittia, warit Rauthelii föräldrar i deras listid tilhörigt.

Rauthelii **broder** rusth:n Thomas Jöransson ifrån Hardikala.

Längelmäen ja Keuruun talvikäräjät 19-21.2.1735 uti Rämäsahlo by

HMA Sääksmäki 8

s 98v - Ogifte qwinspersonen Kaisa Jöransd:r ifrån **Liefweslax** beswäradhe sig däröfwer, at ehuruwähl ogifte **såld:n** af Tafwastehuus lähns infanterieregemente Jöran **Biörn** ifrån Pittala haar henne under ächtenskapslöfte häfdat samt henne 1.10.1733 uti **förarens** Johan **Holmboms** och **såld:n** Thomas **Käkis** ifr. Rämäsahlå närwaro

med een silfwerring trolåfwat och härefter om natten med henne kiötslig beblendelse föröfwat i ett wisthuus, will han icke tråda i ächtenskap med henne.

Biörn sade, att Kaisa inbillat honom, at hon kunde blifwa ägare af besittningsrätten till Mustasuu h:n, hwarföre han henne några gånger i Mustasuu h:ns badstugu häfdat. - Holmbom warit som talesman. Hans boställe Myllymäki h:n. - Rätten förklarade Kaisa Jörand:r för såldatens Jöran **Biörns hustru**.

s 102 - B:n Henrik Johansson, hwilcken **Hirdålx** skatteh:net besitter, upwiste häradsrättens i Oriwesi utslag af 6.3.1733, hwarigenom han och bönderene Elias Jöransson Jussila, Henrik Knutson Heickilä och Anders Thomasson Mattila ifrån **Kaupila** by i Åriwesi s:n blifwit pålagde efter skattetahlet uprätta och widmachthålla een skiljegård emellan byar **ifrån Perhonwuori råastället till Kurcki pycki**. Förrättas dehlningen.

s 103 - B:n Johan Henriksson (po: Henrik Johansson) ifrån Liefweslax föredrog, at han hoos landshöfdingen giort ansökningen at få kiöpa skatträttigheten på **Mettäs cronoh:net i Liefweslax** by. Wärderas.

s 104v - B:n Jacob Jöransson ifrån Harala ansökt att kiöpa skatterättighet på Yriälä cronoh:net i Ereslax by.

s 106 - Ogifte bondesonen Anders Eriksson ifr. Paskylä har wid Åriwesi hösteting angifwit bondesonen Lars Jöransson i Puharila by med ogifte qwinspersonen Lisa Jöransd:r ifrån Pajulax för lägersmåhl. - **Såld:n** Anders **Wärling** ifrån Safwiniemi.

s 108 - (Ang. Keurus)

s 108v - B:n Elias Matsson ifrån Hiuckois tillstod, det han är skyldig till **des broder dragonen** Mats Matsson ifrån Attila ett lispund salt m.m.

s 108v - B:n Erik Samuelsson ifrån Lill Attila beswärr sig, att b:n och gästgifwaren Erik Henriksson ifrån Wästilä haar på de des åboende h:n tilhörige ägorne skadelig åwärckan föröfwat. Erik Henrikssons **son** Lars Eriksson. Förrättas syn.

s 109 - **Daniel** Andersson **Coween** ifrån Ereslax beswärrade sig, att Henrik Mårtensson och Johan Eliasson ifrån samma by, hwilcka Knutila h:n därt. till hälften besittia, hafwa sig tillägnat ett stycke af **Kiwitåke ången**, som des åboende **Kullila cronoh:n** i samme by af ålder warit underlydande. Daniel begjärde undersökning och besichtning, som bewiljades.

s 110 - Nembden och närwarande allmogen intygade, at **majorens wälb. Niels Gabriell Wetterbergs** numera **afledne swärföräldrar** och bemälte major efter deras död hafwa rusttiensten för **Kåppala cronorusthållet** N:o 25 under Neder Hållåla compagniet af Nylands och Tafwastehuus dragoneregemente uti sidsta kriget behörigt widmachthållit, till des nuwarande herr major blef år **1713 af Riksens dåwarande fienden ryssen twungen at begifwa sig på flychten till Sverige**; hwarpå bemälte rusthåld stannadhe i obruuk och ödesmåhl, och at majoren Wetterberg har dett år **1722 utur des dåwarande ödesmåhl uptagit**, samt sedermera med ansenlig bekåstnad bracht till alle dehlar i behörigt stånd, jämwähl den derföre erfordradhe rusttiensten sedermera tilböriligen praesterat. Altså warder detta för omrörde major därutöfwer uppå des begäran till ett laga bewijs meddelt. Majoren ansöker skatterättighetens upkiöpande på detta Kåppala rusthåld.

s 110v - Rusthållaren Johan Jöransson, som Tungelöis skatterusthållet besitter, föredrog, at ehuruwähl han allaredan 30.9.1730 uti åtskillige främmande mäns närwaro förordnat, dett **des äldste son** Elias skulle ½ af rusthållet och **des yngre son** Mickel den andra hälften däråf efter des död få tillträda och besittia, så will han dock ½ af rusthållet till des son Mickel (med wissa wilckor) deladt uplåta.

s 111v - (Keurus-ärende)

Längelmäen ja Keuruun syyskäräjien 1735 pöytäkirja tuhoutunut

Längelmäen ja Keuruun talvikäräjät 23-25.2.1736 uppå Kåppala rusthåll
HMA Sääksmäki domsaga 8

s 753 - B:n Jöran Jacobsson ifrån Ereslax tillstod, at han i junii utfäst sig till **kyrckioherden** Israell **Wallin** i denne wintter lefwerera 100 d:r i afräkning, som han efter des obligation - -.

s 753v - Sedan drängen Erik Henriksson ifrån Hapasari och Kangasala s:n med b:n Johan Larsson i Ristijärfwi controwerterat, angående den ähtenskapsförbund, som Erik med Johans **dotter** Sofia, nu om 13 åhr, genom trolåfning ingått, hwilcket Johan Larsson och des **hustru** Kirstin Henriksd:r, så wida deras dotter Sofia är ett barn och eij will sig - -, sedermera - -. Förlijktes.

s 754 - **Förafsk. såld:n** Lars Matsson ifrån Längipåhja föredrog, at **des son** Henrik Larsson **är i lijnwäfwareläran hoos mäter Matthias Rönqwist i Åbo** stad. Anhöll honom ett attentatum. Larses numera **framledne ähta hustru** Lisa Eriksd:r.

s 754v - B:n Jöran Jacobsson ifrån Ereslax bewijste med nembdeman Henrik Matssons ifrån Kårhåla intygan, at wid den syn, som bemälte nemdeman förrättadt emellan honom och b:n Erik Andersson ifrån Uhiniemi, har Erik **kalladt honom för teräwäkuono och weriwitunpoika**.

s 755 - Jöran Jacobsson ifrån Ereslax dömdes att betala skadestånf för obefogad syyn.

s 755v - B:n Jöran Jacobsson ifrån Ereslax tillstod, at han ifrån den swed, som han emellan **Soukonmäenpä och Aukossuo råställen** fält och med rotråg besådt, växten bortfördt och sig tillägnat.

s 756 - Rusthåll:n Johan Jöransson Tungeloinen påstod, at framl. landshöfdingens Ramsaiis arfwingar måtte med böter ansees, för det de icke funnit den stämning at stå till swars, ang:de **Hattulansarka jordstykke**, hwarom han med Per Jöransson Eskola, Simon Simonsson Tarckala, Elias Johansson Tarckala och Simon Henriksson Maunus ifrån Talfwiaistaipall by är i twist, hwilcken saak han redan 3.11.1732 anhängiggjort.

s 756v - Samtelige åboerne uti Ereslax by anhålla, at cronobefall:n Gabriel Melart och nemdemännen - - förordnas at efter öre och örtug dem emellan **dehla och jämka deras utåkrar**, hwarom de äro i twistigheet. Bewiljades.

s 757 - Kyrckioherden Israel Wallin ang. Keurus-ärenden.

s 757v - Qwinspersonen Kaisa Jöransd:r ifrån Liefweslax by upwiste domcapitletz i Åbo resolution emellan henne och **såld:n** Jöran **Biörn** ifrån Pijttala. Hon will at blifwa med honom sammanwigd, men Biörn will det icke. Biörn dömdes för des hårdnackenheet at uti Tafwastehuus hächte sittia 8 dagar i fängelse på watn och bröd.

s 758 - Skatteb:n och gästgifwaren Erik Henriksson och cronob:n Josef Josefsson ifrån Wästilä tiltalte skatteb:n och nemdem:n Erik Samuelsson ifrån Lillattila för det han twertemot framl:ne assessorens Johan Wasseii, deras antecessor och fastdömde förlikningzdom öfwer **Leppjärfwen pycki, Leppjärfwi och Härmanitun Kuru råår** in på deras skogsmarck åwärckat och will äganderätten till ber. marck praetendera. Förrättas syn.

s 759 - Ang. Keurus-ärende.

s 760v - B:n Elias Israelsson ifrån Wehkajärfwi by af Sahalax emot **såld:n** Jacob **Wirman** ifrån Wingiä. Elias icke närwarande.

Pälkäneen ja Kulsialan talvikäräjät 5-8.4.1736 HMA Sääksmäki domsaga 8

s 792 - Uppå rusth:n Johan Jöranssons **hustrus** Margeta Jöransd:rs ifrån Tungelois by i Längelmäki wägnar **deras son** Mickel Johansson och uppå Margeta Jöransd:rs numera **afl. systers** Sofia Jöransd:rs wägnar **hennes son** och arfwingars fullmächtig b:n och nembdem:n Johan Matsson ifrån Pajukanda gaf tillkänna, att ehuruwähl dhe hitintils warit med förenämbdhe **deras mödrars** Margeta och Sofia Jöransd:rs **broder comministern** Henric **Rauthelius** och **des afl. broders** Henrik Jöranssons **dotter** Sofia Henriksd:r, som är **gift med** b:n Henrik Jöransson, twistige om deras rättighet till Rautio rusthålls besittning, hwilcket Rauthelius och Sofia Henriksd:r nu till hälften besittia, samt dett arf dem efter deras föräldrar bort tillfalla, hafwa dhe med Rauthelius och Sofia Henriksd:r därom nu förlikte, att - -.

Längelmäen ja Keuruun syyskäräjät 28.9.1736 på Kåppala rusthåld
HMA Sääksmäki domsaga 8
(Asiakirjasta säilynyt vain ensimmäinen sivu.)

Längelmäen ja Keuruun talvikäräjät 29.-3.1737 (Alkuper. pöytäkirja hävinnyt)
Kts. Längelmäen maanjako-oikeus 16.9.1788, HMA Maanjako-oikeudet 43

Framlades häradsrättens protocoll af 29.-3.1737, hwaraf erfors, at Kåiwisto och Tungelois byamän på den ena samt Maunus och Tarkala hemmans åboerne från Talwiaistaipall samfällighet på den andra sidan twistat om råerne emellan de förres **Hattulansarka** skogsteg, **hwaraf Tungelois rusthåll trefierde delar och Kåifwisto en fierde del tillkommer** och den wid samma skogsteg belägne och af Satakunda boerne til Tungelois rusthåld wundne skogsmarck, samt redan nämde Talwiaistaipala boernes ägor, hwarom flere witnen på ömsesidan då blifwit afhörde, derefter Tungelois och Kåifwisto boer afstått en del af den omtvistade jorden til Maunus och Tarkala boer, hwarjämte parterne omkring Hattulansarka skogstegen och den derinwid belägne och ifrån Satagunda boer til Tungelois rusthåld wundne marken erkänd följande rår för ostridige, nämligen ifrån **Isåheinä-järwenojansu til Niemijärwen Kiwi och Ahwenjärwenlepå** samt derifrån til medelpuncten emellan **Wähäkuckojärwi och Wehkåjansilda**, det de kallat **Rijtapyycki**, dädan til **Wähä-Kuckåjärwi** och sedan långs åt bäcken til **Isokuckojärwi**, hwaröfwer rästreckat bör löpa til åmynningen på andra sidan om träsket, och sedan utmed samma åa til dess Åbo läns skilnader möta, hwarmed bemälte skogsteg och mark skulle derifrån följas åt intil **Isoheinäjärwi**. Och har häradsrätten icke allenast enligt 20 cap. RB. fastdömt omrörde förlikning samt wid tijo daler s:rmts wite förbudit parterne at öfwa åwerkan på hwarandras sida om bemälte rår, utan ock, enligt 7 § i XII cap. JB:n förordnat twenne nämde män at wid första barmarck then upgå och å then behörige rösmärcken upsättia.

Längelmäen talvikäräjät 29-31.3.1737 på Kåppala rusthåll
VA Sääksmäki KOb2 s 91 mf JK 1338

- B:n Jöran Jöransson fr. **Puharila** bewiste med denne rätts 1.9.1725 författade protocoll, att des numera **afledne fader** nembdemannen Jöran Matsson har sig då förklarat des wilja wara, att han skulle framför des öfrige barn wid besittningen till des bördeh:n efter des död bijbehållas. **Puhari h:n** i Puharila by **blef nu första gången upbudt** för des son Jöran Jöransson.

Längelmäen ja Keuruun syyskäräjät 7-8.10.1737 på Kåppala rusthåld
HMA Sääksmäki domsaga 9

s 52v - (Angår Keurus)

s 52v - B:n Henrik Jöransson, som ½ af Laurila h:net i Längipåhia besitter, har i brist af manshielp tagit drängen Johan Jöransson ifrån Hassila by i Jämsä s:n, som **will gifta sig med des dotter** Lisa Henriksd:r. Johan är berättigad efter Henriks död till ½ Laurilas besittning.

s 53 - B:n Henrik Henriksson ifrån Kåiwisto har utfäst sig till **des broder** b:n Jöran Henriksson ifrån Sawiniemi een koo och 10 d:r kopp:rmt at lefwerera och till **des syster** änckan Sofia Henriksd:r ifrån Wehkalax 15 d:r, till **deras syster** Kirstin Henriksd:r ifrån Tarckala 15 d:r samt 30 d:r till **deras syster** Maria Henriksd:r, som är **gift med** b:n Elias Eliasson ifr. Rämäsahlå. **Deras afl. fader** Henrik Johansson och **moder** Agneta Henriksd:r. Eliases **broder** nämbedem:n Josef Eliasson ifrån Rämäsahlå.

s 54 - **Majoren** Niels Gabriell **Wetterberg** upwiste uppå öfwerstelieutn:ns Alexander Willhelm Ramsais wägnar en afskrift af ett 26.10.1735 af ryttmäst:n Carl Gustav Jägerhorn och des hustru Sophia Charlotta Ramsai underskrifwit kiöpebref, ang. bl.a. 1/3 af Sigfred Brusiussons eller Järfwi h:n i Eräsjärfwi by i Längellmä s:n. (Upböds för första gången. Kts VA Sääksmäki KOb2 s 117)

s 54v - Qwinspersonen Agneta Grelsd:r ifrån Einåla påstod, att hon hoos **des numera afl. halvesyster** Kaisa Jöransd:r lemnat i förwahr 7 t:or spanmähl och 50 d:r kopp:rmt, och at **kläckarens** wid Kuhmois församling

Per Henrikssons **h:u** Valborg Jöransd:r, som är Kaisa Jörand:rs **samsyster** och hennes qvarlåten ägendom nu haar om händer, kunde påläggias --. Förliktes.

s 55 - Bondeh:un Margeta Grelsd:r ifrån Sawiniemi föregaf, att b:n Elias Eliasson och **såld:n** Thomas **Käki** ifrån Rämäsahlå låtit deras boskapscreatur giöra skadha på **Piedinnittu** ängen.

s 55v - Ang. Keurus. Faststæld rågången ifrån Kuiwaluotå recta linea till Mutelinåjansuu.

s 56v - B:n Jöran Jöransson, som Puhari skatteh:n nu besitter, utfäste sig till **des broder** b:n Mats Jöransson ifrån Wingiö 110 d:r k:mt at betala och till **des broder smeden** Lars Jöransson ifrån Myllymäki 70 d:r, een yxa, 1 lya och een skiära at lefwerera, samt till **deras syster** änckian Sofia Jöransd:r ifr. Puharila 40 d:r, efter **deras afl. föräldrar** nembdem:n Jöran Matsson och Sofia Eriksd:r. Puhari h:ns äng **Kårte sarcka**.

s 57v - **Puhari skatteh:net** i Puharila by blef uppå bondens Jöran Jöranssons begiäran, som samme h:n nu besitter, **andra gången upbudet**, eftersom han bewiste med rättsprotocoll af 1.9.1725, dett **dhes numera afl. fader** nembdem:n Jöran Matsson sig då förklarar, at han böör efter des död för dee öfrige barn blifwa ägare.

s 58 - Gamble mannen Henrik Jöransson och **des h:u** Elin Persd:r förklarade sig, dett dhe äro oförmögne at förestå wärdskapet af Maunus h:net, och allaredan afstådt detsamma till **deras son** Simon Henriksson. Fråga om deras uppehälle.

s 58v - **Wäfwaren ifrån Åbo** stadh Lars Eriksson **Biörckman** will börda ett frälseh:n ifrån Kåiwisto, dett b:n Henrik Henriksson nu åbor. Wäfwaren androg, at han är berättigad at få h:net börda, emedan **des numera afl. fader** Erik Henriksson har för någon tid sedan till Henrik Henriksson försåldt detsamma, som är des **ännu i lifwet warande moders**, änckians Agneta Mickelsd:rs arfwejord, utan hennes tillstånd. Henrik Henriksson tilstod, at han 1709 för 150 d:r och een t:a råg sig köpt af wäfwarens Biörckmans föräldrar des nu åboende skattefrälseh:n i Kåifwisto by. Fått fastebref 20.8.1724. Upwiste utdrag af **rättsprotocoll af 18.1.1709 ang. försäljning**. Henrik Henriksson då i Låukila?. Wäfwaren Lars **Biörckmans broder** i Åbo wäfwaren Johan Eriksson. Johan Eriksson hade wid tinget 7.8.1723 högeligen protesterat emot des faders med Henrik Henriksson slutne kiöp. - Henrik får behålla h:net. Wäfwaren Lars Biörckman erlade waadpenningar för lagmansrätten ang. domen.

s 63 - Nembdem:n Henrik Matsson ifrån Talwiaistaipall, som ½ af Kårhåla h:net där besitter, beswärade sig, at bönderne Elias Johansson och Mats Simonsson ifr. samma by hafwa med deras ängshägnad intagit een dehl af Kårhåla h:n tilhörige skostegen **IkainLahden Sarcka**.

Längelmäen ja Keuruun talvikäräjät 20-22.3.1738 uti Kåppola rusthåll
HMA Sääksmäki domsaga 9

s 431 - Majoren Nils Gabriel Wetterberg anhölt å öfw.leutn. Alex. Wilh. Ramsais wägnar om andra upbudet af 1/3 utaf Sigfred Brusiussons och Järfui h:n i Eräsjärfwi by och Längelmä s:n. Upböds för andra gången.

s 431v - B:n Jöran Jöransson ifrån Puharila by ang. ett skatteh:n i Puharila, som **des afl. fader** Jöran Matsson öfwerdragit. Hänwisning til domboken 1.9.1725.

(VA Sääksmäki KOb2 s 107, mf JK 1338) - B:n Jöran Jöransson fr. Puharila by anhöll tredie upbudet uppå sitt innehafwande Puhari h:n. **Hans bröder** b:n Mats Jöransson fr. Wingiö och **smeden** Lars Jöransson fr. Myllymäki samt **syster**, änkan Sofia Jöransd:r fr. Puharila. Bewiljades **tredie upbudet**.

s 432 - Kronolänsn: Anders Cowen påminte om rättens undersökning och dom uti den sak, hwarföre han ogifta qwinspersonen Margeta Mårtensd:r ifrån Safwiniemi wid winterting 29-.3.1737 angifwit ang. beblandelse, deraf hon et dödt piltebarn 2.11.1736 framfödt. Föregifwit som barnafader gifta såld:n Anders Silfwer Patron, stadder i Friedrickshamn.

s 432v - Landshöfd:n Gyllenstiernas ordres 28.10.1737, hwarigenom befallles cronobefall:n Gabriel Melart antyda de, som eij warit nögde med den **bänckedehlningen**, som i denne sochns kyrkia 10.7.1737 ähr skiedt. Nu inga anmärkningar. **Kyrkioherden** Israel **Wallin** berättade, att alla warit nögde undantagandes Wiuhkola

Lars Andersson och Hiucko smeden Mats Eliasson, hwilka nu nöjde med bänckejämckningen, som Wallin giordt.

s 433v - Angår mantallängd. Kronob:n Simon Jöransson ifrån Wingiä by och Ylöstalo h:n undandölgt **sin dotter** Maria, född 7.1.1719. Simons **hustru** Sofia Josefsd:r.

s 434v - B:n Lars Andersson ifrån Westilä by kiärde till Josef Josefsson i samma by ang kåstnader uti en ägotwist emot Mulkola by, samt ang. fiskewatn.

s 435v - (Ang. Keurus-ärenden.)

s 436 - B:n Lars Andersson ifrån Uhiniemi emot Erik Andersson därst. ang. slagsmåhl, som Erik skall allaredan 1726 föröfwat uppå numera afl. Lars Eriksson, som war Lars Anderssons **moderbroder**. Erik sade, at han blifwit redan 1726 dömd, då han än warit omyndig. Upsköts.

s 436v - B:n Erik Andersson ifr. Uhiniemi jämte **des fadersyster** Sofia Eriksd:r tiltalte b:n Jöran Eriksson i samma by ang. af Brita Sigfridsson qwarlämnade egendom, emedan Brita skll hoos honom aflidit. Jöran sade ingen qwarlåtenskap finnas. Förrättas uppteckning.

s 437 - På begäran af såld:n Thomas Käcki och nämbdem:n Josef Eliasson, såsom fullmäktig för sin **broder** Elias Eliasson i Rämäsahlo, har förordnats at syna. om giärdegården omkring **Piedinnijttu** äng warit gill. Gärdesgården om Piedniniyttu warit låg och oduglig.

s 437v - Henrik Jöransson ifrån Paijulax jemte **des syster** förnedrade qwinspersonen Lisa Jöransd:r kiärade till **deras faderssysteman** b:n Lars Eskilsson därst. ang. Sipilä skatteh:nets besittning uti Pajula by, hwilket **deras faderfader**, gamle nämbdem:n Sigfrid Henriksson tilförne ägt, men nu af deras faderssysteman besitter. Swaranden: Nämbdemannen, som ännu lefwer, är Larses **stiu ffader** och allaredan 1.6.1719 updragit honom all sin och sine medarfwingars och barns börderättighet uppå Sipilä h:n, och den skulle **hans dotter** Sofia Sigfridsd:r, hwilken skulle h:net uptagit, hwar på Lars sedermera under 28.10.1722 förmådt sig rântetagens till detta h:n, som är augment under Saris rusthåll, uppå landshöfdingens stadfästelse fått hemmans besittning. Wid winterting 15-.1.1723 förmäles hemmanets ödesmåhl under ryska öfwerwäldets tid, samt thes sons Jörans, som warit käranderne fader, siuklighet samt oförmögenhet, och som med betlande kring landet sig födan (måst) sökia. Kiäranderne inwände, at deras faderfader giordt theras numera afl. fader orätt, sedan han gift sig med theras **stiu fmoder**, denne Larses moder, och drifwit theras fader ifrån hemmanet, då han blifwit nödsakad at söka sig födan annorstädes, det faderfadren sedermera uttydt, som hade han theras fader för sin siuklighet h:net måst öfwer gifwa och sig med sina barn på betlande begifwa. Lars befrijades för klagan.

s 440 - B:n Jöran Jöransson ifrån Puharla och bönderne Simon Henriksson samt Sigfrid Simonsson i samma by tiltalte ömsom ang. råer, som åtskiljer theras och Jörans ägor efter häradsdomarne 11-12.10.1670 samt 8.8.1688, **Radakesilda och Ruhawuorenodza**. Förrättas besickning.

s 441 - B:n Johan Johansson Mickola lånt för 2 år sedan af **cappell:n** Johan Lucander en t:na råg.

s 441 - Erik Andersson ifrån Uhiniemi kiärade till Jöran Eriksson och Lars Andersson i samma by 1) ang. grindars widmackthållande, 2) om ?ckenpä styckeäng och linda wid en åkerteg, 3) betr. råers rubbande emellan theras åkertegar samt 4) ang. skada. - Jöran Eriksson jämte thes bolagsman och sytningson Lars Andersson betala till Erik Andersson.

s 441v - Erik Andersson ifrån Uhiniemi tiltalade Jöran Eriksson och Lars Andersson ang. någon wid arfskiftet 28.2.1727 undandölgd egendom: en kåpparpanna, en kiettel, en järnstör, en yxa, en lija, ett stampjärn, ett järndrag, en järnskafthammare, en isbild, ett järnspiut mm. Förliktes.

s 442v - B:n Jöran Jacobsson ifrån Eräslax emot nämbdem:n Johan Johansson ifrån Längipohia ang. fordring af en häst.

s 443 - B:n Simon Jöransson ifrån Syfwjärfw by emot bönderne Mats Eliasson Säppälä och Jacob Matsson Jacola uti Huikå by ang. skogshygge uppå hans enskylte **Lackapå skogsmarck** samt fiskande uti **Syfwälax wijken**. Upsköts.

s 443v - B:n Lars Andersson ifrån Uhiniemi kårade til b:n Erik Andersson dårst. ang. fordran.

s 444 - Bårdeb:n Elias Eliasson ifrån Råmåsahlo tiltalte kronob:n Jåran Henriksson ifrån Safwiniemi ang. en giårdesgård's upråttande samt ågor emot håstetingets 26.9.1727 fårlikning. - Syn.

s 445v - Bondesonen Jåran Henriksson ifrån Hirdolax emot drången Johan Johansson ifrån Hafwisto i Oriwesi ang. et råfskin. Warit behielpelig wid des fångande. Fråga åfwen om tiufweri.

s 446 - B:n Jåran Jacobsson ifrån Erslox tiltalade **jactfougden** Anders Mårtensson ang. beskyllningar i ty jactfougden skall sagt, at Jåran och des barn skola slagit hans koo, så at hon i otid kommit at kalfwa, samt en geth.

s 446v - Gamble mannen Mårten Jåransson ifrån Safwiniemi emot **sin måg** Jåran Henriksson dårst. ang. en stut, som Jåran får 13 åhr sedan tagit af honom och fårdt til Lapwesi marcknad, men ej helt betalt.

s 447v - Kronolånsman Anders Cowen klagade å embetes wågnar b:n Johan Johansson Mikola ifrån Keurus - -.

s 448v - **Jacktfougden** Anders Mårtensson anklagade bårderne Johan Eliasson ifrån Ereslox och Elias Matsson Huicka, får det den fårre såssom innom skalls och den senare utom skals men wid et en wecka får Jacobsmessos hållit **biårnskall**, ej skola giordt sin skyt, och biårn, som i nåtet 2 gångor kommit, stuckit, utan låtit honom undslippa.

Elias Matsson, som warit utom nåtet, uhrsåktade sig at han, då han årnat sticka biårn, som warit i nåtet, ikull fallit framfår biårn, då biårnen hunnit utreda sig ur nåtet, innan han åter hunnit upstiga.

s 449v - **Jactfougden** Anders Mårtensson anklagade bårderne Jåran Eriksson i Westilå och Jacob Matsson Huicka samt Henrik Jåransson Laurila ifrån Långipohja, de 2 fårre får dhet the i otid, innan låf gifwits, bortgådt ifrån **cronoskallet**, och then senare får thet han ej åger någon biårnåth.

s 450 - **Brofougden** Bertil Bertilsson klagade bårderne Erik och Lars Andersssåner och Mats Henriksson ifrån Uhiniemi by, får thet the ej wid **wågarådningen** i augusti, efter antydan på kyrkiowallen, infunnit, skiånt han tilstår them dagen derpå sig sin sårndriga bro lagat. Dagen efter lagat bro med 10 man.

Långelmåen ja Keuruun syyskåråjåt 18-20.9.1738 uti Kåppola rusthåll HMA Sååksmåki domsaga 9

s 500 - 3:ie upbud å 1/3 (Jårfwis) h:n i Eresjårfwis får - -.

s 500v - Undersåktes om detta **tingstålle** i anledning af landshåfdingens befalning. Allmogen swarade, at tingstållet hår på Kåppola rusthåll år obeqwåmligt såssom liggande afsides och på en kant af socknen. Majoren Wetterberg, innehåfware af Kåppala, sade sig ej heller wilja långre tinget hålla. Beslåts, at tinget bår flyttas till Långipohja by hoos b:n Jåran Johansson Fråser, såssom warande mit uti socknen och wid landswågen. Dock som hoos honom nu icke heller en stugu till tingshus finnes, blef åfwerenskommit, at majoren Wetterberg ånnu i winter håller tinget och socknen gifwer åt Jåran Johansson i håst 1 cappa skarpsåd af hwart h:n och sedan hwart åhr till hielp samt upbygga och widmachthålla nådige tingshus.

s 501 - Fråga om Wåstilå bys råer emot Touna i Mulkola. Kronobefall:n påstod, at Wåstilå by bår bibehålla wid de råer, som nåmnas uti fordom håradsdom:n Gabriel Hanssons dom af 18.12.1680 och en syn af 5.10.1664, hwaruti fårsta begynnelsen ifrån **Kåskihåro**, dådan till **Wataisten Rihen Kiufwas**, sedan till **Talfwitaipale** och sidst till **Sinipilkunranda**. Håremot anfårde Tåuna h:ns ågare i Mulckola by råerne åltid warit ifrån **Kåskihoro** till **Witasten lachden pyki Pålwen puolell**, tådan till **Yxpuisenluoto** till **Hongasarenpål Pohjaspuolen**. Fåråttas syn.

s 503 - Upsk. målet emellan lånsman Anders Coween och b. Johan Johansson i Mickola (Keurus).

s 504v - Upsk. målet emellan Jåran Jacobsson ifrån Ereslox och jactfougden Anders Mårtensson i samma by. Fårliktes.

s 505v - Johan Matsson ifrån Ristijärfwi kiärade till enkan Lisa Matsd:r ifrån Kårhola ang. en them emellan ingången trolåfning, ther Lisa nu ej will hålla, utan honom öfwer gifwit. Lisa påstod, at han henne öfwer gifwit. Dom: trolåfningen skall återgå.

s 507 - Nämndem:n Johan Johansson ifrån Längipohja kiärade til Jöran Jacobsson ifrån Ereslax ang. en bod, som tilhördt afl. gl:e mannen Mats Henriksson och blifwit af honom i listiden updragen til den, som skulle betala hans mullpengar til kyrckian och så kallat testamente til prästerskapet, hwilcket Johan med en af kyrckioherden Lilius och H:r Johan Lucanders witnesskrift af 20.3.1727 upwiste. Dom: Jöran Jacobsson bör til Johan Johansson afstå ber. boden.

s 510 - Föraren wälb. Hans Reinhold Kiöhler kiärade till kronob:n Josef Josefsson och bördeb:n Lars Eriksson i Westilä ang. **Luchta äng**, hwilken föraren förmenar tilhöra des boställe Myllymäki, efter ängen ligger emellan des åker och innom des råer. Swaranderne sade ängen af ålder underlegat deras hemman. Upsköts.

s 510v - B:n Jöran Henriksson ifrån Safwoniemi emot Elias Eliasson i Rähmäsahlo ang. en skilliegård, hwarom twistats 1727 och sedan förlikts. Jöran påstod, at Elias ej upsatt skilljegården efter förlikningen på rätta stället, neml. ifrån **Sydämaennijun mäen syrjän päiwen puolelen palta** till **Kärwäsenoja** ändarå. Eliases **broder** nämndeman Josef Eliasson sade, at des broder hållit wid en dom af 24.10.1672. Förlikningen uphäfdes.

s 511v - Bostäls landbonden Simon Sigfridsson ifrån Myllymäki emot Sigfrid Simonsson ifrån Puharila ang. en nedhuggen stäck.

s 512 - Landbonden Simon Sigfridsson i Myllymäki tiltalte Sigfrid Simonsson ifrån Puharila om slagsmål på resan ifrån Harju marcknad wid Pispala h:n på en backe 1/4 mihl ifrån marknadsplatsen, der de suttit och spijsat. Slagsmålet upstått af den orsak, at kåranden **budit honom föraktel. såssom en hund uti mycket folcks närwaru sina fiskben at gnaga på** samt dertill **kallat honom tiuf**. Utslag: Bör dömas ther görningen är giord.

s 512v - G:le mannen Lars Matsson i Längipohja emot Johan Jöransson derst. ang. 16 c:ar råg.

s 512v - Ang. ett ärende i Keurus.

s 513 - Änkan Valborg Jacobsd:r ifrån Längipohja fordrade af des **måg** Jacob Matsson ifrån Hiuko det medgifte, som hon gifwit sin numera i barnsnöd **afl. dotter, dennes hustru** Kirstin Mickelsd:r, med hwilken han 2 åhr och 3 månader sammanlefwat, och det så mycket mera, som fostret jemte henne aflidit. Jacob påstod, at swärmodren redan fått sin andel. Hennes **andra måg dragonen** Anders Mickelsson **Plan**. Upsköts.

s 514 - B:n Sigfrid Simonsson ifrån Puharila emot bostäls landb:n Simon Sigfridsson ifrån Myllymäki för det han skall honom på sin hemresa ifrån Bertilsmessomarknad i Tammerfors eller Harju på Pispala h:ns ägor i Birckala s:n med oanständige utlåtelser af hund och tiuf förolämpat.

s 514v - Upwistes ett syneinstrument af 15.6.1738. Nämndemännerna - - warit at bese, hwarest rågårdens emellan Safwiniemi kronoh:n, som b:n Jöran Henriksson nuförtiden besitter, och bördeh:net Rämäsahlo, som Elias Eliasson possiderar, med rätta bör upbyggas. Efter förlikningsdom af 26.9.1727 bör upbyggas ifrån **Ilfwes lahdenkifwi** hufwudrå til en steen på **Safwiahde**, hwilken ligger 2 fambnar bättre opp åth på backen ifrån den af Safwiniemi b:n påstådde steenen, hwarest nu någre åhr sedan är ett korss ihuggit, derifrån äfwen linea recta till **Heikinnitun Kurun mändy**, hwarest finnes en nedfallen furu, dädan till **Sydämen Nijun mäen Syrjän Päifwänpuolen palta** eller högsta kullen på bärget, derifrån rå rätt till **Kärpäsen åja** ändarå, en bäck eller rennels utlop wid **Kärpäses** siöstrand åth Attila sidan, hwarest inwid sielfwa inloppet finns en liten widebuska. Ther påstådde Safwiniemi åbo wara **Kärpäsen åjan su** råstället. **Ilfwes lahden Kifwi** skall upsättias mitt emellan **Kärkesari** hålmen, som Safwiniemi tilhör, och **Sikasari** hålmen, som Rämäsalo tilkommer. Parterne woro nögte med synerättens giöromåhl.

s 516v - B:n Johan Henriksson ifrån Lefweslax emot Knut Grelsson thest. ang. ett ängstycke på **Läfwässari** holmen, som kåranden säger sig sedan fredslutet uprödiat och altsedan innehaft, til des swaranden i denne sommar ängen sig tillägnat. Upsköts.

s 517 - B:n Jöran Jacobsson ifrån Eräslax kiärade til Erik Eriksson i samma by ang. någre ängstycken och råers bortskaffande. Åkerdehlning 23.8.1736. Förrättas syn.

s 517v - B:n Jöran Jacobsson ifrån Eräslax emot **jackfougden** Anders Mårtensson i samma by ang. ett torp, som han säger sig swaranden låtit på sitt innehafwande h:ns enskylte tomt uppsättia åhr 1737 efter ett contract. Jackfougden må niutta sitt torpställe.

s 518v - Förnedrade qwinspersonen Margeta Mårtensd:r ifrån Safwiniemi fordrade af kronolänsman Anders Cowen ersättning för en resa till Oriwesi ting.

s 519 - B:n Jöran Jacobsson ifrån Eräslax kiärade til b:n Lars Johansson i samma by, at hans **son** Johan Larsson skal låtit boskapen upbeta des i skogen warande lijnwäxt, då han warit i wall.

s 519 - Kr.b:n Josef Josefsson ifrån Westilä kiärade til bördeb:n Lars Eriksson i samma by ang. ett stycke til äng tienlig marck. Upsköts.

s 519v - Keurus-ärende.

s 520 - Upsk. målet ang. afl. Maria Sigfridsd:rs qwarlåtenskap, hwarföre b:n Jöran Henriksson jemte **des h:u** Kirstin Mårtensd:r, hwilken är den **afladnes faders mosterdotter**, tiltalt b:n Elias Eliasson ifrån Rämäsahlo, och han åter de förre om ersättning för Maria Sigfredsd:rs skiötning under hennes siuklighet. Upteckning efter Maria 27.8.1738. Förliktes.

s 520v - B:n Lars Eskilsson ifrån Pajula upwiste en af **kyrckioherden** wid Sahalax Anders **Salowius** utgifne skrift 26.3.1738 utöfwer **Larses numera afl. swärfaders** Sigfrid Henrikssons utlåtelse ang. besittningsrättigheten af Sipilä bördeh:n. Lyder: Då b:n ifrån Pajula by och Sipilä h:n Lars Eskilsson hölt bröllop för sin son 26.3. anni infra dati, så bekräftade hans swärfader Sigfrid Henriksson sin förre låfwen om h:nt Sipilä, som för detta wid 1723 års härads winterting stadfäst blifwit, och derhoos bekände, at hemmanet utom denne hans swärsöns flitiga arbete aldrig kunnat af honom eller **hans äldsta son** Jöran, som aldeles bräcklig war, af sitt ödesmål upbrukas, utan fallit til en främmande, som redan på det ödelagde hemmanet inträngde. Sonen undandragit för sin bräcklihet skull och allenast sedermera åtniutit hans rum, åker och äng för sig, sin hustru och barn. Sahalax 25.6.1738. Andr. Salowius, pastor in Sahalax.

s 521v - Bönderne Johan Henriksson och Samuel Samuelsson ifrån Lefwäslax beswärade sig öfwer bönderne Knut Grelsson och Samuel Karlsson i samma by ang. en hästhaga uppå theras marck, som de senare skola sig enskyldt wela tilägna, änskiönt kiäranderne såssom uti ett samfält byalag wilja hafwa del uti thensamme, efter som the genom en af framl. härads höfd:n Eric Lohskiöld under 16.9.1675 utgifwen syneransakning wille bewisa sig med swaranderne wara samfält i ägor. Swaranderne sade, att käranderne aldrig tilförene med them thenne hästhaga samfält nyttiat, eftersom the skola **genom särskilte råer** wara ifrån hwarannan **åthskilde**. - Upsköts.

s 522 - Sedan **brofougden** Bertil Bertilsson och Grels Andersson ifrån Kyllioja en stund twistat ang. någon fordran, som **Bertils hustru** Kirstin Grelsd:r lånt för 15 åhr sedan **sin förre swärfader Grels fader** Anders Klemetsson, så förliktes, at Grels betalar 9 d:r.

s 522 - Bondesonen Elias Jöransson ifrån Hakosalmi, som instämt **torp:n** Axel Bertilsson ifrån **Raukola** ang. en ängs instängande, instälte sig, men Axel intet. **Majoren Nils Wetterberg** berättade, at Axel, såssom warande hans torpare, har med saken intet at giöra, utan majoren sielf, som befalt sin tårpare at instänga denne äng och ett stycke deraf. Upsköts.

s 522v - B:n Erik Andersson ifrån Uhiniemi tilltalte brofougden Bertil Bertilsson ifrån Tihala om arfwode för en brobyggnad, som han twungit des dräng för 2 åhr edan utgiöra för Keurus bohl. Brofougden nekade sig hafwa befalt drängen at uptaga någon bro, utan allenast upfylla sin wäg, som warit straxt wid Keurus bron. Förrättas syn.

s 523 - B:n Erik Andersson ifrån Uhiniemi emot brofougden Bertil Bertilsson ang. en kiärfwa halm, som han menar brofougden hafwa sidtsl. juhlafton tagit utur des lada. Brofougden nekade. Inga witnen. Förliktes. Erik gifwer brofougden 3 kiärfwor.

s 523v - Nämndem:n Jöran Andersson och b:n Johan Henriksson i Koifwisto emot bönderne Bertil och Johan Bertilssöner för det de 3 resor drifwit kärandernes boskap ifrån Tungelöis tilhörig holme, der käranderne haft låf dertill. Swaranderne wiste ei om låf och uhrsächtade.

s 523v - Skrifwaren Sven Östring såssom af afl. **borgarens i Åbo** Jöran Jöranssons **änka** Anna Jacobsd:rs befullmächtigad emot b:n Mats Jöransson ifrån Harola ang. **arf efter hennes afl. mans och swarandens** numera äfwen **afl. föräldrar** Jöran Eskilsson och Maria Thomasd:r, hwilka för detta, fadren för 7 och modren för 5 år sedan, död blifwit och lämnat efter sig 4 söner och 2 döttrar. Östring begiärade, at uppteckning. wärdering och skipte å qwarlåtenskapen må skie. Förrättas.

s 524 - Elias Eliasson ifrån Rämäsahlo emot Mårten Jöransson ifrån Safwiniemi ang. en giärdzle-gårds uppsättiande å sine ägor, som kallas **Pielinijtu**. Mårten Jöranssons **hustru** Margeta Grelsd:r uppå sin siuka mans wägnar swarade, at den omtwistade giärdzlegården redan är flytter. Upsköts.

s 524v - Enkan Margeta Jöransd:r ifrån Tungelöis rusthåll och samtel. hennes barn, som äro 4 myndige söner och 1 dotter, begiära **arfskipte efter** deras nästl. währas **afl. man och fader** rusth:n Johan Jöransson. Förordnades härads höf:n jemte 2 nämbdeman at förrätta skiptet.

s 525 - B:n Jacob Matsson Hiucko emot **jacktfougden** Anders Mårtensson, för det han skall Jacobsmessotiden wid ett **kronoskall** slagit des **syster** Anna, så at hon skall warit blå upp bröstet. Jachtfougden medgaf, at han med et litet i handen hafwande spö sökt styra och till lydno bringa the olydiga och kan ej minnas, om han jemwähl kommit at aga kiärandens syster. Nämnden intygade, at skallfougden måste med et spö styra the i skallet sig wistande olydige, hwaraf dock ingen åkommo kan förordsakas.

Längelmäen ja Keuruun talvikäräjät 15-17.1.1739 uppå Koppola rusthåll
HMA Sääksmäen tuomiokunta 9

s 836 - Upsk. målet. Bostäls innehafwaren af förarebostället Myllymäki Wilh. Hans Kiöhler och kronob:n Josef Josefsson i Westilä ang. twist om **Luchta äng**. uppsköts.

s 836v - Upsk. målet. Kronob:n Josef Josefsson ifrån Wästilä emot sin granne bördeb:n Lars Eriksson ang. ängsdehlning. Upsköts.

s 837 - Wid sidtsl. ting är kronob:n Johan Henriksson i **Lefwexlax** pålagd at giöra ansökning om kronofullmächtiges anskaffande. Saken ang. et ängestycke på **Liefwessari** hålmen. Upsköts.

s 837 - Likaledes målet ang. en hästhaga i **Liefwexlax**.

s 837v - Drängen Henrik Jöransson och **des syster** förnedr. qwinspersonen Lisa Jöransd:r ifrån Korpiemi by i Sahalax :n upwiste lagmansrättens dom af 28.8.1738 ang. Sipilä h:n. Att **äldsta sonens barn** måtte få tillträda sin **faderfaders** bördeh:n Sipilä, emedan the förmena sig thertill rätt äga framför **theras faster** Sofia Sigfridsd:r och **hennes man** Lars Eskilsson, som thet nu äga och innehafwa. Lars Eskilsson jemte des hustru anförde, at Sipilä h:n 1) allaredan i ryska tiden 1.6.1718 blifwit genom en skrift af des numera afl. swär- och stiu ffader honom Lars **updragit**, då det allaredan lutat aldeles till undergång och ödesmåhl, 2) som wid häradsrätten 15-.1.1723 stadfästes, 3) Lars Eskilsson 28.10.1722 förundt sig räntetagaren landshöfdingen Anders Eric Bomsois och sedermera des sons öfwersteleutn. Alexander Wilh. Bomsois 10.3.1735 utgifne attest at få Sipilä h:n besittia, 4-6) - .

Käranderne sade, at **deras afl. faderfader**, sedan han trädte i gifte med deras stiu fmoder, förskutit deras fader och twungit honom at skilja sig ifrån hemmanet, som ännu warit i godt stånd, och det sedan åth sin **stiu fson** denne Lars Eskilsson afstådt, der dock deras fader såssom äldsta son förmenas dertill wore närmast berättigad. - Beslöt at frijkalla Lars Eskilsson ifrån kiärandernes tilltahl.

s 840v - Upwistes ett cautionsbref af 16.1.1739: Aldenstund Tungelöis rusthåld n:o 23 efter förordnande medelst **klyfning** utsatt för framl. rusth:ns Johan Johanssons söner emellan til besittning, i anledning hwaraf **äldsta sonen** Elias Johansson för des innehafwande andel anhåller om caution kongl. majt och kronan till säkerhet för des rättighet - .

s 841 - B:n Jöran Henriksson ifrån Safwiniemi kiärade till **såld:n** Anders **Silfwerpatron** ang. 25 fambnars giärdzlegård, som **des swärfader** Mårten Jöransson upsatt omkring et swedieland i skogen och honom lämnat, men af denne soldat bortkiört.

s 842 - Sedan hustru Anna Jöransd:r ifrån **Uiherla** by i Äriwesi s:n med b:n Henrik Johansson ifrån **Hirtolax** by twistat ang. 2 tunnor råg, som hennes moder ungefär för 32 år sedan försträckt **swarandens fader** Johan Bertilsson til utsäde, hwilken den tiden stådt för Hirtolax h:net. Förliktes.

s 842 - Rusth:n Jöran Eriksson ifrån Attila emot des afl. **dragouns** Mats **Tranas** efterlämnade **änka** Brita Teofilid:r i samma by, för det hennes afl. man skall i lifstiden wid des resa till regementsmötet 1737 söndrat bakbohen på gl. monderingssadelen och lämnat honom Jöran det at förfärdiga låta och des lön - -.

s 843 - Synemännen förrättat 23.8.1736 en åkerdehning och jämckning grannarne emellan uti Erslox. Onögdhet finnes. Nämnas följande ortnamn: **Mäentanjtu, Pajuaron åkerteg, Mäentanjtun åkerteg, Ruissari holmen, Ruissari äng.**

s 845v - Upsk. saken emellan Jöran Jacobsson Prowasti i Erslox och jacktfougden Anders Mårtensson ang. det Jöran och des barn 1736 många gånger slagit och illa hanterat Anderses boskapscreatur. Jacktfougden lämnade sin talan.

s 846v - Upsk. målet emellan bönderne Sigfred Simonsson och Simon Henriksson ifrån Ripilä samt Jöran Jöransson i Puharila ang. wedz afförande af enskilte mark. Synen 7.9.1738. Häradsdomarne af 11-12.10. 1670 och 8.8.1688 faststälte råerne **Radakesilda, Puhala wuori** och des öfwersta spitz. Jöran Puharila innehafwer **Kifwiachtenpeldo** åkerstycke samt **Ajaxennijtu** äng, **Orikårpi** äng och **Nykästen nijtu** äng. **Radakesilda och Puhalanwuoren otza** råer. **Kifwinachtenpeldo, Ajaxennijtu, Årikari och Nykästen nijtu** äro nyrödzlor.

s 850 - Ang. arf efter Adam Johanssons i Pohjalax by, des broders drängen i Åbo Benjamin Johanssons, deras broders bördeb:n Johan Johanssons ifrån Pohjalax samt deras systers Elin Johansd:rs föräldrar (i Keurus).

s 850v - Änkan Brita Teofilid:r ifrån Attila kiärade til rusth:n Jöran Eriksson i samma by ang. ersättning för upgiord dragouneåker uti **des sahl. mans dragouns Mats Tranas** lifstid, hwilken i wåhras aflidit. Swaranden sade, at afl. Trana, som warit **släckt med afl. rusth:n** Jöran Matsson, har af honom fådt låf at upgiöra sig åker oansedt han åtnöt sin fulla dragounelöhn. Förliktes.

s 851 - Nämndeman Henrik Mårtensson ifrån Ereslox kiärade til länsman Anders Coveen ang. ersättning för det han födt en kalv öfwer winteren under ryska tiden. Länsmannen betalar 1 d:r s:rmt.

s 851v - Henrik Järnström ifrån Rautalambi s:n och Toikala by kiärade til brofougden i Längelmäki s:n Bertil Bertilsson ang. 11 daler.

Längelmäen ja Keuruun syyskäräjät 17-18.9.1739 i Längipähja by HMA Sääksmäki domsaga 9

s 1186v - Kronolänsman Anders Coveen angaf ogifte **såld:n** Jöran Thomasson **Biörn** ifrån Pittala och ogifte qwinspersonen Sofia Johansd:r ifrån Attila ang. kiötslig beblandelse.

s 1187 - Ang. Keurus.

s 1188 - B:n och nämndemannen Henrik Matsson, som ½ af Kårhåla kr.h:n i Talwias taipall by besitter, b:n Mats Jöransson, hwilcken Haråla kr.h:n i samma by åboor och änkan Lisa Matsd:r, som den andra hälften af Kårhåla h:n innehafwer, anförde emot bönderne Grels Andersson och Anders Jöransson, hwilcka Karwia eller Kyllinäja sk.h:net till hälften åboo, för det dhe wilja tillägna sig samfält rättighet med dem at få nyttia **Särkjärfwi skogsmarcken** och fördenskull derstädes allaredan een swed tillwärckat. Swaranderne förklarade sig, att Särkjärfwi skogsmarcken är ifrån uhrminnes tider warit deras åboende Karfwia h:n och käranderne samfält tilhörig. Upsköts.

s 1189 - Ang. Keurus.

s 1189v - Bönderne Erik Eliasson och Anders Larsson, hwilcka Pittala sk.h:n till hälften besittia, anhöllo **dehlning af Pittala h:n tilhörige tompten**, som bewiljades.

s 1190 - Nämndeman Josef Eliasson ifrån Rämäsahlå upwiste ett köpebref af 17.9.1739: Jag Jöran Eriksson har **försåldt ½ af Tuomåla sk.h:n** i Wiuhkåla by till **min afl. broders** Anders Erikssons **måg** nemdeman Josef Eliasson ifrån Rämäsahlå för 300 d:r k:rmt med de wilckår, at jag fåhr nyttia åker för ½ tunna råg samt en lada äng **Rusinittu** till hööbohl och swedieland. **Upböds för första gången.**

s 1190v - B:n Simon Henriksson ifrån Maunus utfäste sig till **des syster** änckian Maria Henriksd:r ifrån Raidisto 35 d:r innom 5 åhr betala och till **des syster** Kirstin Henriksd:r ifrån Talwiastaipall 45 d:r som arf efter **deras afl. fader** Henrik Jöransson. Kirstins **man såld:n** Måns **Callerman** ifrån Talwiastaipall. Simon utfäste sig till **des moder** änckian Elin Persd:r lefwerera 1 t:a råg, 5 d:r, een röd qwiga, 1 gryta, 2 skedar, 1 drickstunna och 5 mölckbunkar.

s 1191v - Brofougden Bertil Bertilsson har låntagit af Thomas Jöransson ifrån Kåiwisto 20 c:ar råg och 1 d:r. **Brofougdens son** b:n Johan Bertilsson.

s 1192 - B:n Lars Andersson ifrån Wiuhkåla eller Uhiniemi by emot **des moderbroder** b:n Jöran Eriksson ifrån samma by för det han haar til nemdeman Josef Eliasson ifrån Rämäsahlå försåldt ½ af Tuomåla sk.h:n i Wiuhkåla. Lars upwiste rättprotocoll 13.8.1734, hwaruti anföres, att Jöran Eriksson haar funnit sig föranlåten till **des systerson** Lars Andersson at updraga des ½ Tuomåla h:n med dhe wilckor, at Lars Andersson honom och des hustru samt **des äldsta broder** Lars Eriksson til deras dödedag - - håller som sine egna föräldrar - Jöran Erikssons **hustru** Beata Eskilsd:r. Krävde at köpet af 1739 borde uphäfwas. **Afl. broders** Anders Erikssons **måg** nemdeman Josef Eliasson ifrån Rämäsahlå. - Upsköts.

s 1196v - Ang. Keurus.

s 1197 - **Såld:n** Johan **Gillberg** ifrån Lieweslax tilltalte b:n Samuel Karlsson därst. för det han i augusti med ett trä af wåda slagit ett honom tilhörigt swin, så at des ena bakfoth blifwit lamt.

s 1197v - B:n Jöran Jöransson ifrån Puharila fick **fem paar spöo** för obetalda böter.

s 1198 - Ang. Keurus-saker.

s 1199 - Brofougden Bertil Bertilsson son b:n Johan Bertilsson ifrån Tihalaniemi åtagit sig Thomas Jöranssons ifrån Kåifwisto hoos brofougde ägande fordran.

s 1200 - Berör capitain Eric Johan StiernCrantzes fordran.

Pälkäneen, Sahalahden ja Kulsialan syyskäräjät 22-26.9.1739 HMA Sääksmäki domsaga 9

s 1217 - **Såld:n** Mats Eriksson **Lindbom** ifrån Måltzia by warit berychtad at kunna **genom signerier bota siukdomar och sår**. **Kyrkoherden** Anders **Salowius** förestälte, at en eländig och illa inwärtas plågad hustru alt ifrån Sibbo sockn hade hit kommit at söka boot hoos honom, anwist ifrån en gammal officerare, när till Fredrikshamn boende, hwilkens dotter han äfwen hade botat. - - -

Lindbom tillstod nu **med läsande kunna boota sår, som af ormbett blifwit giorde**, men inga andra sår eller siukdomar. Enär rätten förestält honom, at han bör utnämna alle dem, som genom ormbedt blifwit sargadhe och han botadt, tillstod han ungefär för 6 åhr sedan hafwa på dåwarande **pigans uppå Sahalax s:ns prästegård Susanna Andersd:r Coveens** begäran instält sig hoos henne, som då war **af ormbett sargad** och allaredan däraf 4 dagar legat siuk. Som han befann på hennes kråp atskillige bläsår fulle med guhlt weta, haar han dem med een knif öpnat och des utom därwid **läst** den af honom på finska så kallade **Madån luku** samt därigenom welat boota denne hennes siukdom, hwarpå hon ungefär 14 dagar därefter blef frisk. Hwarest denne Susanna Coveen nu är wistande, weet han intet. Lindbom påstod sig flere menniskior för ormbett eller andre siukdomar eij hafwa bootadt hwarken genom läsande eller på något annat otillbörligit sätt.

Susanna Samuelsd:r ifrån Taustiala by berättade, att enär ett hennes siuke barn af **ögonsiuka** beswäradt och hon hört ett rykte därom, at såld:n Mats Lindbom kunde sådana siukdomar bootas, har hon gådt till denne, som då

war i drängetienst på Kauppila i Packala by, och anmodat honom boota des barns siuka ögon. Sedan hon uppå Lindboms begäran gifwit honom litet salt och ister? uti een kammare på Kauppila h:n, **stod han framlutad een liten tid och talte någre ord** så sachta, att hon det ej kunde höra, och **under detsamme spåttade och blåste någre gånger på saltet**. Sedan hade han lagt saltet för sig på een kista, hwarefter Lindbom återlefwereade till henne samme salt och **bad henne aflägga det i watn och sedan med samma watn twätta barnets ögon samt därpå kasta watnet neder på marcken närreth**. Ehuruwähl hondet äfwen fullgiort, haar dock des barns ögonsiuka därpå **blifwit bootad**. - Upsköts.

Pälkäneen, Sahalahden ja Kulsialan talvikäräjät 14-20.3 1740

HMA Sääksmäki domsaga 10

s 124 - Widare undersökning emot såld:n Mats Eriksson Lindbom ifrån Moltzia ang. at han föröfwadt signeri och widskeppelse.

Pigan Valborg Johansd:r ifrån Packala by, nu 21 år gl, berättade, att hon någon tid sedan, då hon war een växande flicka och 13 eller 14 år gammal, hade af **ögonsiuka** blifwit beswärad. Valborg **tillstälte Lindbom på des begäran ett litet stycke swinister, hwarpå han wände sitt ansikte ifrån henne och såg een liten tid på samme ister samt taalte därwid någre ord**. Sedan återlefwereade Lindbom till henne istern och **antydde henne at smörja därmed sine ögon**. Ehuruwähl hon det straxt giorde, kändhe hon dock därpå ej någon lindring.

Därpå blef Lindbom förmant at gifwa wid handen, på hwad sätt han bootadt siukdomar. Han berättadhe, det han dhe **sår, hwilcka med hwassa järn blifwit giordhe**, således bootadt, att han **med järnet, hwarigenom skadan skiedt, någre gånger trykt på såret och sagt därwid desse ord på finska: Rauta kipe, ole sinä terwe**. Om han därigenom ej kunnat stilla bloden, hade han lagt i såret aska och fnösk.

Enär han bootadt fålck, som **af ormbett blifwit såradhe**, haar han dett giort genom een af honom så kallad **Madon Lucu**, som han därwid läst och han sadhe bestå i följande ord: **Matå musta maan alanen, mytty mättän raossa, teit hywin ettäs pistit ei pahembi jos sä parannat madon mustan kipe**. Men om een orm af annär än swart färg sargadt den såradhe, haar han i anledning därpå, **wid det han läsit Madon Lucu, kallat samme orm efter des färg**. Lindbom androg, att **des numera afledne moder Lisa Jacobsd:r haar honom lärt således at lääka sår**, som af hwassa järn och ormbett äro giordhe. Lindbom påstod, at han genom läsande eller des utom ej kan boota ögonsiuka.

Bonden Samuel Larsson ifrån Packala by berättade, att han med een yxa sargadt des ena foot. Emedan han sååret ej kundhe förekomma, hade han gådt till Lindbom. Lindbom tog i des hand yxen, hwarmed Samuel sig sargat, trykte därmed någre gånger på sååret samt ladhe sedan uti samme sår aska och fnösk. Samuel kunde ej märcka, det Lindbom genom läsande då brukat signeri. Lindbom widgick, att han hade i stilhet sagt desse ord: Rauta kipe, ole sinä terwe, då han Samuels sår således welat läka. - Upsköts.

Längelmäen ja Keuruun talvikäräjät 8-11.3.1740 uti Längipähja by

HMA Sääksmäki domsaga 10

s 35 - B:n Henrik Johansson ifrån **Hirdälax** opwiste een **häradsdom af 12.2.1684**, som lyder:

Anno **1684** den 12 och 13 Februarii hölts ordinarie Hereds Wintter ting med allmogen af Längellmä sochn samt Keurus Capellgäld, Närwarandes Nemden som i Protocollet förmähles.

Förekom Bertill Mattsson i Hirtalax och begärte utslag uppå den syn och besichtning som ähr hållen emellan honom och Mats Ericksson Kiufwas i förledne sommar uti Härads höfdingens närwaro af Nemdemännen Knut Larsson i Wästilä, Mats Johansson i Käifwistå, Mats Lukasson i Puharila och Daniel Bengtsson i Lefweslax om deras Råår och byjaskilnader, Inläggandes fordom Härads höfdingens uti Säxmaki sahl. Jacob Henrichssons **dombref af dh:n 18 Febr. A:o 1564**, hwarutinnan förmäles at de Råår, som Bertill Matsson praetenderar skohla wara hans ägors rätta **omgående Råer, som ähre Perhåwuori, Kurkiwuori, Kalakäti, Lewelax, Kurusahlå och till Perhåwuori igen**, hwilcka Råå namn och stellen Matts Ericksson icke heller kunde med något skiähl disputerat at icke de äre uppå de rum som Bertill dem wist hafwer, oansedt Mats Ericksson där öfwer någon tid häfdat, hwilcket sig därpå förorsakat, at Bertill Matsson intet sielf warit om desse sine Råår wiss för än han nu nyligen har denne doom upspanat och bekommit af Jacob Johansson i Kåppala, hwilcken dom och aldeles bekräftar och öfwerens stämmer om Råerne med den bekenneelse som en gammal man Staffan Olofsson i Kaupila wid sidste Sommar Tingh edeligen intygat hafwer, då upskutit blef till Jacob Johanssons i Kåppala tillstaddes kāmmande at witna om det upwiste Kalakäti skulle wara det rätta, hwilcken nu tillika med alla där intill boende grannar intygade det fullkombiligen wara Rätta Kalakäti at icke Matts Ericksson det nu mehra disputerat kunde; och att därför såssom ock det, at ehuruwähl samme Råår faller löpa mycket i krook, så sade Synnemännen sig intet kunna dem emot domens klara innehåld ogilla; afsades at desse stridige parter rätta sig

aldeles derefter lickmätigt 1 Cap. i Jorda B. och 26 i Byg. B. och dömdes Matts Ericksson at afstå de engiar som han uppå trätesmarcken öfwer förberörde Råår röddiat hafwer. Actum ut Supra.

Uppå Härads Rättens wägnar

Hendrick Dawidsson Härads Höfdinge i Säxmäki härad.

s 36 - B:n Henrik Johansson ifrån **Hirdålx** föredrog, det b:n Elias Axelsson ifrån Säppälä by och Jämsä s:n haar medelst swediehygge på Hirdålx h:ns ägor åwårkan föröfwat. Elias är nu af hastig feber beswärad. Upsköts.

s 36v - Henrik Johansson ifrån **Lefweslax** utfäste sig til **des son** Mats Henriksson ifrån samma by 9 d:r at betahla för försträckningar.

s 36v - B:n Johan Henriksson, som **Mustasuu** sk.h:net i **Liefweslax** by besitter, föredrog, at eftersom bondesonen Elias Jöransson ifrån Sywäjärfwi allaredan **trädt i ächtenskap med des äldsta dotter** Maria Johansd:r och sig nu utfäst att wilja på honom och **des hustru** Brita Eriksd:r i deras lifstid med barnslig lydno tillhanda samt använda all möjelig flit till Mustasuu h:ns widmackthållande till bygnad och bruk, så haar Johan sig däremot nu welat des barn och arfwingar till efterrättelse förklara, at förenämde des måg böör efter des och des hustrus död wara framför des öfrige barn berättigad till Mustasuu h:ns besittning, emedan han inga söner med des hustru tillsammans aflat och **dess änn lefwande fader** gamle mannen Henrik Jöransson till denne samtyckt.

s 37v - **Såld:n** Henrik **Hammar** ifrån Uhiniemi tillstod uppå ogifte qwinspersonens Maria Jöransd:rs i samma by angifwande, at han i wredesmord **kalladt henne rysk hoora**.

s 37v - Ang. Keurus-ärenden.

s 38 - Rusth:n Ivar Eriksson ifrån Tartila by och Säxmäki s:n tiltalte b:n Johan Bertilsson, som ett des åboende rusthåld i bem. by underlydande augmentsh:n Tihalaniemi besitter, för 35 d:rs räst, som han sig åsamkat. Förliktes.

s 39 - Öfwerstleutenantens Alexander Wilhelm Ramsais fullmächtig Johan Tammelin upwiste kiöpebref af 26.10.1735 ang. Järfwis frälseh:n i Eresjärfwi by.

s 40v - B:n Lars Andersson ifrån Uhiniemi och b:n Jöran Eriksson ifrån samma by tillika med nemdeman Josef Eliasson ifrån Rämäsahlå gåfwo tillkänna, det dhe ang. twistigheter hafwa kommit öfwerens, att eftersom Jöran Eriksson ang. bl.a. ½ Tuomåla sk.h:n - -. Josef Eliasson får behålla ½ Tuomåla h:n.

s 42 - Nemdeman Krister Klemetsson, som Kåljänkandå sk.h:net besitter, och b:n Johan Henriksson, hwilcken **Mustasuu** sk.h:net i **Liefweslax** by åboor, samt b:n Samuel Samuelsson, som **Mettäs** sk.h:n i **samma by** innehafwer, kåradhe till bönderne Samuel Karlsson och Knut Grelsson, af hwilcka den förre **Mickola** sk.h:net och den senare **Einåla** kr.h:net i **Liefweslax** by besitter, för det dhe ej wilja låta dem samfält nyttia all den förenämde 5 h:n underlydande skogsmarcken. Kåranderne wela, att skogsmarcken skulle emellan hemmanen dehlas. Swaranderne påstodo den deras åboende Mickola och Einåla h:n tilhörige skogsmarcken ej är samfäld med kåranderne innehafwande h:ns skog, utan är därifrån med råer afskild. - Upsköts.

s 42v - Ang. Keurus-ärenden.

s 43 - **Såld:n** Johan Bengtsson **Tata ifrån Liefweslax** bötades för des bortwaro. Likaledes b:n Jöran Persson från Hakåsalmi.

s 43 - Nemdeman Josef Eliasson ifrån Rämäsahlå upwiste kiöpebrefwet ang. ½ Tuomåla h:n i Wiuhkåla by. Blef å andra gången utan klander upbudet.

s 44 - B:n Jöran Persson ifrån Hakåsalmi tilstod sin skuld till rusth.änkan Margeta Jöransd:r ifrån Tungelois. Des son rusth:n Mickel Johansson.

s 44 - Ang. Keurus.

s 49 - Nemdeman Johan Johansson ifrån Längipåhja kiäradhe till b:n Jöran Jacobsson ifrån Ereslax ang. fordran.

s 50 - Änckian Brita Teofilid:r ifrån **Liefweslax** tiltalte dragon Jöran Johansson ifrån Attila rusthållet ang. 9 kappar henne tilhörige rootkåhl och roofblad. Änckian flytt från dragonetorpet i Attila till Liefweslax.

s 50v - B:n Jöran Eriksson ifrån Wiuhkåla föredrog, at han will till b:n Thomas Thomasson Påucka ifrån Hakåsalmi 25 k:ar råg och 15 k:ar korn betahla.

s 50v - Mats Henriksson ifrån **Einåla** utfäste sig till Elias Jöransson ifrån **Mustasu** 9 d:r betahla.

s 51 - B:n Samuel Samuelsson ifrån Liefweslax kädhe till qwinspersonen Lisa Larsd:r ifrån Wiuhkåla ang. städslande.

s 51 - B:n Samuel Samuelsson, som **Mettäs** sk.h:n i Liefweslax by besitter, tilltalt **des swärfader** Henrik Johansson i samma by ang. någre huus, som des swärfader på Mettäs h:n innehaft. Förliktes. Henrik afstår till des måg dett foderhuset och the 2 wisthuus, hwilka han på Mettäs h:n hittils innehaft. Däremot uplåter Samuel till des swärfader ett agnhuus och ett g:lt wisthuus.

s 51v - Nemdeman Josef Eliasson ifrån Rämäsahlå sk.h:n utfäste sig at uplåta b:n Jöran Henriksson, som Sawiniemi h:n åboor, een sweed på Rämäsahlå h:ns ägor.

s 52 - Qwinspersonen Lisa Gustafsd:r ifrån Attila will till b:n Jöran Jacobsson ifrån Ereslax 22 k:ar råg betala.

s 52v - B:n Jöran Jacobsson ifrån Ereslax kädhe till nemdeman Henrik Mårtensson och bönderne Johan Eliasson och Erik Eriksson ifrån samma by ang. een dehl af bem. bys tomt och ett **åkerstycke Pärtin pielinen**. Swaranderne androgo, att Ereslax bys tomt och åkrar äro dem emellan allaredan någon tid sedan behörigen dehlte.

s 53 - Nemdeman Krister Klemetsson, som Kåljänkandå sk.h:n besitter, kädhe till b:n Henrik Matsson, som Kirjasnemi kr.h:n åbor, för det Henrik ej wil låta honom **fiska wid stranden till Rekisari hålm**, än sock Kåljänkandå h:ns ägor sträcka sig in till bem. hålm.

Swaranden androg, att emedan Rekisari hålm och fiskewatnet wid des strand haar till hans åboende Kirjasnemi h:n ifrån urminnes tider blifwit nyttiadhe, är han ej befogad till käranden afstå någon dehl af samme fiskewatn. Han upwiste denne rätts **29.3.1683 afsagde doom**, hwarigenom Rekisari hålm blifwit des innehafwande Kirjasnemi h:n tillerkändh. - Upsköts.

s 53v - B:n Jöran Henriksson ifrån Sawinemi widgick uppå b:ns Simon Thomassons ifrån Uiherla föreställning, att Simon har honom åhr 1724 förträckt 20 d:r och att han då däremot pantsatt till Simon een silfwerbegare.

s 54 - Förnedrade qwinspersonen Margeta Mårtensd:r ifrån Tungelöis emot b:n Jöran Henriksson ifrån Sawinemi ang. hennes löhn.

s 54v - B:n Henrik Johansson **Mustasuu ifrån Liefweslax** lät lemna sin talan emot **såld:n** Johan Bengtsson **Tata** ifrån samma by.

Längelmäen ja Keuruu syyskäräjät 3-6.10.1740

HMA Sääksmäki domsaga 10

s 290 - Ang. Keurus-ärenden.

s 292 - Ogifte rustmestaren wälb. Georg Johan von Schildt och ogifte qwinspersonen Maria Samuelsd:r ifrån Puharila föröfwat kiötslig beblandelse under hennes pigetienst hoos rustmästaren och sammanafat ett piltebarn.

s 293v - Ogifte bondesonen Samuel Josefsson och ogifte qwinspersonen Anna Henriksd:r ifrån Wästilä föröfwat kiötslig beblandelse. Anna, som icke blifwit hafwande, påstod, att densamma skiedt efter ähteskapslöfte. Samuel erkändes fri från ähtenskapet.

s 296 - **Framledne gästgifwarens** Erik Henrikssons **änkia** Anna Gustafsd:r ifrån Wästilä anhöll om uptekning öfwer i hennes mans boo wid des dödsfall befundne ägendom.

s 296v - Änklingen b:n Elias Eliasson ifrån Wingiö anhölte uptekning öfwer den ägendom, som fans i boo efter **des numera afl. hustru** Maria Andersd:r.

s 297 - B:n Simon Sigfridsson ifrån Myllymäki anhölte å egen och des syskons wägnar uptekning efter Simons numera **afl. fader** Sigfrid Simonsson och nu jämwähl **framl. moder** Lisa Eriksd:r.

s 297 - Keurus-ärenden.

s 301 - Nemdeman Josef Eliasson ifrån Wiuhkåla bewiste med ett köpebref 12.9.1739, att b:n Jöran Eriksson ifrån samma by till Josef försålt ½ Tuomåla sk.h:n för 300 d:r. Upböds tredie gången.

s 301v - B:n Elias Eliasson, som Rämäsahlå sk:h:n besitter, upwiste een skrift: Emedan **min dotter** Anna Eliasd:r mig med barnslig lydno hitintils gådt tillhanda - - giöra een sådan författning om det mig tilhörige Rämässalo h:n, att min dotter Anna skall efter min död blifwa ägare af ½ utaf Rämässahlo - -, men ang. den andra hälften will jag disponera, som tidernes omwäxling det kan fordra. Längipåhja 6.10.1740. Elias Eliasson ifrån Rämässahlo.

s 302 - B:n Elias Eliasson, som Rämäsahlå h:n besitter, lemnade **såld:n** Thomas **Käki** ifrån samme h:n otiltald för det Käki haar ber. hemmans skog och öfrige ägor nyttiad.

s 302v - B:n Johan Thomassons ifrån Ereslax nya rija och 5 t:or korn äro genom wådeld i aska lagde. Anhöll om brandstod.

s 303 - B:n Simon Jöransson, som Mattila sk.h:n i Pajulax by besitter, klagade, att han sitt h:ns bruuk eij kan behörigen widmakthålla med det antahl på tienstehion, som förordningen stadgar, emedan h:net består af 1/ mantahl med ringa åker.

s 304 - B:n Johan Johansson ifrån Kuifwas föredrog, at **des h:u** Beata Henriksd:r haar 2.5.1740 utan bröstarfvingar blifwit död. Tillika med **des afl. hustrus fader** nemdeman Henrik Jöransson och **moder** Maria Henriksd:r ifrån Aackåla haar han således kommit öfwerens om den ägendom, som Beatas föräldrar henne gifwit i hemfölgd, då hon trädde i ähtenskap med Johan, och om den ägendom, som fans i deras boo wid hennes dödsfall, at Johan lefwererar till des swärföräldrar 18 d:r k:rmt, 1 brokat sängtäcke, 1 handduuk, 1 tröja af grådt walmar, 1 håårband, 1 spinråk och 1 karp.

s 304v - B:n Simon Jöransson, som Ylinen h:n i Wingiö by besitter, och bönderne Elias Eliasson och Jöran Matsson, hwilka Alanen h:n i samme by till hälften innehafwa, föredrogo, at dhe ongefähr för 30 åhr sedan lemnat Attila, Wästilä och Puharila boorne samt Tåuna h:ns åboo tillstånd at **bygga een qwarn** uti een Wingiö by tillhörig ström med dhe wilckor, at dhe åtagit sig till Wingiö byys inwånare 3 cappar spanmähl hwartera åhrligen at erläggia. Gästgifwaren Lars Eriksson ifrån Wästilä haar dock det i nästl. åhren eij welat fullgiöra. Swaranderne låfwade härefter erläggia sine 3 k:ar.

s 305v - B:n Mårten Jöransson ifrån Sawinemi h:n gaaf tillkänna, att han för någre åhr sedan afstådt till **des måg** Jöran Henriksson Sawinemi h:ns besittning. Jörans **swärmoder** Margeta Grelsd:r. Fråga om swärföräldrarnes uppehälle.

s 306v - Rusth:n Elias Johansson och des **broder** rusth:n Mickel Johansson, hwilcka Tungelöis rusthållet till hälften besittia, kiärådhe till b:n Johan Johansson, som ½ af Mickåla sk.h:n i Keurus by åboor, som är Tungelöis h:ns augment, ang. betalningar.

s 310v - Kronobefallningsmannen Gabriell Melart angaf bondehustrun Margeta Grelsd:r ifrån Sawinemi för det hon haar om en söndag i juni **uti Längellmä sockns kyrcka genom oliudh förargelse föröfwat**, då gudstiensten derstädes skulle företagas. Margeta nekade.

Länsman Anders Coween berättadhe, att han sååg i kyrkian Margeta Grelsd:r gå ifrån sacristian sägandes någre ord med högt liud till des bänk. Enär hon stigit uti des bänk, hadhe hon med högt liud desse ord utlåtit: **Hwar man må taga här af exempell, at den som agar sitt barn, blifwer som jag illa medfaren.** Therföre förmante kyrckioherden i Längellmä försambling Israel Wallin henne at ej göra oliud och förargelse i Herrens huus, med föreställning det henne ej anstår at slå sin dotter, sedan densamme är gift och gifwen sin man i wåld. Men som Margeta därpå sadhe uti wredesmodhe och med högt liudh desse ord två gånger: **Jag will äfwen framdeles slå mitt barn,** så blef hela församblingen, som då allaredan war i kyrckian, där af wärkeligen förargad.

Nemdeman Henrik Matsson ifrån Talwiaistaipall berättadhe, at Margeta, när hon gådt ifrån sacristian åt des bänck, sagt: **Hwar man må på det sättet upfostra sine barn, som jag giordt, och här af må man taga exempell.**

Margeta Grelsd:r utleet sig, at hon war sinnadh den söndagen begå Herrens nattward och haar, sedan hon sig då infunnit sig i kyrckian, gådt till sacristian till at undergå skriftermåhl. Men som hennes dotter Kirstin Mårtensd:r, som är gift med b:n Jöran Henriksson ifrån Safwinemi, då äfwen instält därstädes och henne angifwit för det hon någre dagar föruth des dotter med hugg illa hanterat, så haar medhielparen Christian Flodström förbudt henne at begåå Herrens nattward, före än hon skulle förena sig med hennes dotter. Emedan hon där af blef förtörnad, haar hon sig, då hon gick ifrån sacristian till des bänck, af lättsinnighet således utlåtit som witnen intygat.

Doom: Margeta fick böter 25 d:r s:rmt samt kyrckioplikt. Margeta kan ej betala sine böter, hwarföre hon böör plikta derföre med **12 dagars fängelse wid watn och bröd.**

s 313v - (Följande saken är öfwerstruken i protocollet) På b:ns Henrik Jöranssons ifrån **Mustasu** wägnar anhölte **des afl. sons** Johan Henrikssons **änkia** Beata Eriksd:r och de af henne med hennes afl. man sammanaflade omyndige **barns faders morbroder** och förmyndare nemdeman Krister Klemetsson ifrån Käljånkandå uptekning efter den afledne.

s 314 - Upsk. målet. B:n Johan Henrikson ifrån **Hirdålx** emot b:n Elias Axelsson ifrån Säppola by och Jämsä s:n ang. de åwärkan han genom swedjehygge på Hirdålx h:ns skogsmarck föröfwdt. Elias ej närwarande.

s 315 - Förnedr. qwinspersonen Margeta Mårtensd:r ifrån Tungelöis rusthåld tillstod uppå **des swågers** b:n Jöran Henrikssons ifrån Sawiniemi föreställning, at Jöran betalt de henne för 1737 åliggande kronoutlagor.

s 315 - Ang. Keurus.

s 315v - Rusth:n Jöran Eriksson ifrån Attila emot b:n Jöran Jacobsson ifrån Ereslax, för det swaranden dragit noot uti det kändens åboende Attila rusthåld (underlydande fiskewatn). (Pöytäkirjan loppuosa hävinnyt.)

Längelmäen talvikäräjät 16-18.3.1741

KA Sääksmäki KOb2 s 243, mf JK 1338 (muu osa talvikär. 1741 pöytäk. hävinnyt)

- Rusthållaren Elias och Mickel Johanssöner, hwilcka Tungelöis sk.rusthållet till hälften besittia, upwiste denne rätts dom af 3.10.1740, hwarigenom b:n Johan Johansson, hwilken åboor ½ af Mickåla sk.h:net i Keurus by, som til augument under Tungelöis är indelt, blifwit pålagd till dem för obetalte ränttor ifrån och med 1733 till och med 1739 - -. Mickola h:n blef för resten nu första gången upbudet.

Längelmäen ja Keuruun syyskäräjät 2-6.10.1741

HMA Sääksmäki domsaga 10

s 563 - Kronolänsman Anders Coween föredrog, att han haar på denne tingstad instält den för **barnamord** angifne qwinspersonen Sofia Thomasd:r ifrån Keurus sockn - -. (24 sivua pitkä asia.)

s 575 - Rusthållarne i Tungelöis rusthåld Mickel och Elias Johanssöner emot deras augments-bonde i Keurus ang. räst.

s 575v - Ang. Keurus.

s 577v - B:n Josef Sigfridsson ifrån Tåuna och **des hustrus** Beata Samuelsd:rs numera **afl. systers** Kirstin Samuelsd:rs **son** b:n Simon Henriksson ifrån Ripilä föredrog, att dhe hafwa både ang. Kirstin Samuelsd:rs fädernes och möderns arf som ock om 5 d:r 20 öre k:rmt, hwilka Josef Sigfridsson haar Simon Henriksson för någon tid sedan försträckt, således kommit öfwerens, att - -.

s 578 - Nemdeman Henrik Matsson och b:n Erik Matsson, hwilcka Kårhåla kr:h:n i Talwiastaipall by till hälften åboo, och b:n Mats Jöransson, som Haråla kr:h:n där besitter, begiärte vidare undersökning företaga den emot bönderne Grels Andersson och Anders Jöransson, hwilcka Karfwia sk:h:n till hälften besittia, för detta gjorde twisten om **Särckjårfwi skogsmarck**.

Gamle mannen Johan Simonsson ifrån Lydickala berättadhe, att för honom, som nu är ungefär 70 år g:l, hafwa numera afl. gamle män berättadt, at **Kalkunkårkein och Kalkunpåhja äro af ålder** blifwit hållne för Kårhåla och Haråla h:ns samt Karfwia h:ns **ägoskillnader**, intygandes därjämte det han haar för 40 år sedan ungefär i 5 eller 6 år åbodt Haråla h:n, men under samme tid hafwa Karfwia honnom witterligen ej giort någon åwårckan på den nu omtwistadhe marcken eller med Haråla och Kårhåla h:ns innehafware twistadt därom, utan nästnämndhe hemmans åboor samma marck opåtalat nyttiat. Då witnet war een wäxande gässe, haar han warit i tjänst på Karfwia h:n, men samme h:ns åboor hafwa ej då heller tillwårckat någon swed på trätesmarcken.

Smeden och b:n Johan Larsson ifrån Tihalanemi, nu 60 år g:l, witnadhe, at han ungefär 40 år sedan med? des numera **afl. faderfader** Henrik Jacobsson, som åbodt Eskola h:n i Talwiastaipall by, **dragit nooth uti Kalckunpåhja wiken i Ewändä tråsk** tillika med karendens Henrik Matssons nu **framl. faderfader** b:n Mats Andersson, hwilcka då besittat Kårhåla h:n i samme by, och att een sweed wid **Kalkunpåhja** wiks strand då warit af Karfwia h:ns åboo tillwårckad. Som Henrik Jacobsson och Mats Andersson då berättadt för witnet, att **Kalkunpåhja** wik är Karfwia h:nets samt Kårhåla och Haråla h:ns ägoskillnad, äfwen ock att råågängen deras ägor emellan böör därifrån gå till **Kalckunkårkein råå**, så har jämwähl witnet om sommaren uti nästa åhret därefter gådt ifrån Eskola h:n i Talwiastaipall till Kårpi h:n, som des numera **afl. faderbroder** Johan Jöransson då åbodt. Therest har bemålte des faderbroder berättadt för witnet, det Karfwia boorne hafwa een dag förut anmodat honom at wisa den **Kalckunkårkein** råå, men han har dock då ej deras begäran fullgiort, utan sagt till witnet, att Karwia h:ns dåwarande, men numera afl. åboo Anders Klemetsson ej wiste, hwarest **Kalckun Kårkein** råå wore, för än b:n Mårten Swensson ifrån Wilkilä honom därom underrättadt. Vidare intygade witnet, att utom det förenämde Henrik Jacobsson och Mats Andersson för honom berättadt **Kalkunkårkein och Kalkunpåhja** wara Karfwia h:ns samt Haråla och Kårhåla h:ns ägoskillnader. Witnet haar jämwähl af andra gamle man blifwit underrättad, att den af parterne nu omtwistadhe **Särckjårfwi skogsmarck** är Kårhåla och Haråla h:nen tilhörig och at Karfwia boerne ej hafwa nyttiat densamme utan genom rååstreket emellan **Kalckunkårkein och Kalkunpåhja** warit skildhe därifrån.

B:n Johan Henriksson ifrån Røyhtälä berättadhe, at ungefär för 10 år sedan haar han och des numera **afl. fader** Henrik Johansson, hwilcken då åbodt des nu innehafwande Røyhtälä h:n, tillwårkat een swed på den skogsmarck, som är belägen på nårra sidan om een ifrån **Iså Särckjårfwi** träsket till **Wähä Särckjårfwi** träsk rinnande bäck. Ehuruwähl witnets fader då för witnet berättadt, at han och Haråla h:ns åboor hafwa bem. swedielandh jämwähl tillförenne nyttiat, äfwen ock att den på nårra sidan om bäcken belägne marcken är Røyhtälä och Haråla h:nen eenskit tilhörig samt att Karfwia h:ns åboor hafwa genom swediande nyttiat den marck, som ligger söder om bäcken, och på parternes trätesmarck är belägen, så haar dock witnets fader sig då ej utlåtit, om Karwia boorne warit berättigadhe därtill eller ej. Vidare berättadhe witnet, att des fader haar 1722 eller 1723 tillika med Haråla, Kårhåla och Karfwia boorne låtit någre nemdemän syna dhe åwårkningar, som Kårpi h:ns åboo då genom swediande giort på deras ägor och att af dem då blef öfwerenskommit, det Karfwia h:ns numera afl. åboo Anders Klemetsson skulle betahla framl. nemdeman Jacob Henriksson ifrån Talwiastaipall arfwådhe för ber. förrättning. - Upsköts.

s 582 - Ang. Keurus.

s 583 - Smeden Johan Larsson ifrån Tihalanemi tilstod, at han är bondesonen Erik Henriksson ifrån Røyhtälä förstråkningar een t:a råg och 6 c:ar korn skyldig.

s 583 - B.sonen Erik Henriksson ifrån Røyhtälä beswäradhe till b:n Jöran Jacobsson ifrån Ereslax ang. en pantsatt ring af silfwer.

s 584v - Pigan Valborg Mårtensd:r ifrån Sawinemi tilstod, at hon i wredesmod om een söcknedag kallat qwinspersonen Kirstin Karlsd:r ifrån Mettäs tiuf.

s 585 - Änckian Maria Abrahamsd:r ifrån Attila tilltalte **des numera afl. mans** Samuel Henrikssons **broder** b:n Simon Henriksson ifrån Ripilä ang. een henne tilhörig häst, som Simon till sin eenskilte nytta användt. Förliktes.

s 585v - Ang. Keurus.

s 586 - B:n Jöran Jacobsson ifrån Ereslax emot sold.änckian Anna Eliasd:r ifrån Liefweslax ang. een häst.

s 586v - Nembdemännerne Josef Eliasson ifrån Wiuhkola och Erik Samuelsson ifrån Attila, bönderne Per Jöransson Eskola ifrån Tallwiastaipall och Mats Johansson Mentzä ifrån Keurus by utfäste sig ett exemplar hwathera af **finska lagbok wilja kiöpa**.

s 587 - Bönderne Lars Eriksson och Josef Josefsson ifrån Wästilä, Simon Henriksson och Simon Sigfridsson ifrån Puharila och nemdeman Erik Samuelsson ifrån Attila på egen och rusth:ns Jöran Erikssons ifrån Attila och b:ns Jöran Matssons ifrån Puharila wägnar gåfwo tillkänna, att eftersom de finna sig wara oförmögne till at behörigen widmakthålla een af dem innehafwande skattlagd **qwarn**, hafwa dhe antagit sig till hielp b:n Mats Josefsson, som Tåuna h:net besitter. Tåuna åtog sig af den qwarntull, som ber. qwarn är i qwarntullslängden påfördt, till Kongl. Majj:tt och cronan hädanefter åhrligen 5 kappar spanmål at erläggia.

s 588 - B:n Jöran Jacobsson ifrån Ereslax kändhe till qwinspersonen Maria Jöransd:r ifrån samme by, at hon rifwat någre gånger gräas ifrån känden åboendhe **Yrckälä h:ns åkertegar Lättäläisen kiwen sarcka och Randa Ladån Sarcka**.

s 590v - B:n Jöran Jacobsson ifrån Ereslax kändhe till b:n Erik Eriksson ifrån samme by, att Erik tillägnat 3 lispund hö af een kändens åboende **Yrckälä h:n tillhörig ängsteeg på Peldåsari** hålmén med mera. Fråga äfwén om **Luhä äng**.

s 592 - B:n Jöran Eriksson Wiuhkåla och förafsk. såld:n Mats Samuelsson ifrån samme by gåfwo tillkänna, det dhe hafwa om alle deras fordringar kommit öfwerens.

s 592v - Drängen Simon Sigfridsson ifrån Ereslax betalar till b:n Jöran Jacobsson 1 d:r 16 öre.

s 593 - B:n Knut Grelsson, som **Einåla kr.h:n i Liefweslax** by besitter, upwiste landshöfd:ns resol. 25.9.1741 ang. cronofullmäktiges förordnande, ang. twisten emot numera afl. b:n Johan Henriksson, som **Mustasu sk.h:n** besuttit, om ett **ängstycke på Lefwes Sari** hålmén. Mustasu h:ns nuwarande åboo Elias Jöransson. Knut Einåla påstod, att till Mustasu h:n haar ungefär i 40 nästledne år blifwit nyttiat ett ängstycke på **Lefwäs Sari**, som des åboende Einåla h:n ifrån urminnes tider warit tillhörigt. Elias påstod, att Einåla icke innehaft någon äng på Lefwäs Sari.

Änckian Sofia Klemetsd:r ifrån Kåpsama by i Åriwesi s:n, nu ungefär 64 år g:l, berättadhe, at **hennes numera afl. faderfader** Thomas Thomasson har intill des 50 år sedan timadt dödsfall åbodt kändens nu innehafwande Einåla h:n samt at **witnets nu äfwén afl. fader** Klemet Thomasson **och framledne moder** Maria Henriksd:r, hwilka efter witnets faderfaders död besuttit samme h:n in till deras **1694** timade dödsfall, hafwa för witnet berättadt, att Einåla h:net äger een äng på **Liefwes Sari** hålmén, och för witnet utwist samme äng och den ladha där då war bygd samt den omkring ängen upsatte, men då redan förfallne gärdesgården. Som ängen war då redan skoggången, såwida den blifwit skoglupen under den tid witnets fader war såldaten, och des moder i brist på manshielp ej kundhe densamme åhrligen bärga, så haar witnet ej sedt des föräldrar bärga därpå något hö, emedan hennes föräldrar woro sinnadhe att låta skogen därstädes wäxa, till des den kundhe till swediande nyttias. Mustasu h:ns åboor ej hafwa under den tid witnets föräldrar besuttit Einåla h:n, twistadt om denne äng eller welat sig den tillägna. Witnet haar i nästl. maii för parterne upwist ber. ängen, som med skog är ifrån dhe öfrige ängarne på **Lefwas Sari** hålm afskild. - Upsköts.

s 595 - B:n Henrik Jöransson ifrån Eresjärwi föredrog, att ett brukligit kiök i april blifwit på des åboende Hasa h:n genom wädeld i aska lagde. Anhöll om brandstod.

s 595v - Ang. Keurus.

s 596 - B:n Henrik Jöransson ifrån Längipåhja haar i nästl. maii till **des måg** Johan Jöransson uplåt it det af honom innehafde ½ Laurila kr.h:n. Johans **swärmoder** Anna Simonsd:r. Fråga om swärföräldrarnes

uppehälle. De wela nyttia 2 åkerstycken i **Lukkåmäen? pärä och Pullien?perä** åkerstycket och en liten del af kåhllandet samt **Käppanittu och Wähä Liuhå? huhta ängiar.**

s 597 - Upsk. målet: B:n Jöran Eriksson ifrån Wiuhkåla tilltalht nemdeman Josef Eliasson ifrån samme by ang. den åhrswäxt och gröda, som nemdeman 1740 bärgat af åkrar till ½ dehl af Tuomåla h:n, som sålts.

s 601 - B:n Jöran Jacobsson och numera framl. **jagtfogdens** Anders Mårtenssons **enka** Maria Andersd:r ifrån Ereslax föredrogo, det dhe hafwa ang. dhe huus, som jagtfogde för någon tid sedan bygt på Jöran Jacobssons åboende Yrckälä h:ns tomt i Ereslax by, således kommit öfwerens, at Jöran will låta enkan Maria Andersd:r boo uti samme huus till Mickelsmessodagen 1742. Maria bör då bortflytta ifrån Yrckälä h:ns tomt.

s 601v - B:n Mats Eriksson ifr. Ristijärfwi kändhe till b:n Josef Matsson ifrån samme by för det swaranden har besädt någre åkerstycken, hwilka des åboende cr.h:n blifwit erkiändhe wid en syn. Swaranden: Åkerstyckena hört af urminnes tid til des h:n. - Upsköts.

s 603 - Qwinspersonen Beata Eskilsd:r ifrån Wiuhkåla utfäste sig till nemdeman Josef Eliasson ifrån samme by 8 k:ar råg, 3 kärftar halm och 24 öre betala.

s 603 - Drängen Simon Persson ifrån Längipåhia emot b:n Henrik Jöransson i samme by om fordringar.

s 603v - Numera afl. jagtfogdens Anders Mårtenssons enka Maria Andersd:r ifrån Ereslax utfäste sig till nemdeman Johan Johansson ifrån Längipåhia een daler betala.

Längelmäen ja Keuruun talvikäräjät 1-3.1742, HMA Sääksmäki domsaga 11

s 140 - Rusthållarne Elias och Mickel Johanssöner, hwilka Tungelois rusthåll till hälften besittia, ang. rusthållets augmentsh:n i Keurus.

s 141v - B:n Jacob Eliasson ifrån Kalcku emot såld:n Mats Jöransson ifrån Uhiniemi ang. 3 d:r.

s 142 - Bondesonen Mats Eliasson irån Kalcku emot reserwekarlen Jöran Johansson ifrån Längipåhia om 6 k:ar korn.

s 142v - B.sonen Erik Henriksson ifrån Raidisto emot nemdeman Henrik Mårtensson ifrån Ereslax om 16 k:ar korn.

s 143 - Förafskiedade **såld:n** Anders **Wiman** ifrån Hakåsalmi och res.karlen Henrik Johansson ifrån Kåljänkandå hafwa ang. een swart walack, som Wiman till Henrik i augusti såldt, således öfwerenskommit, at - -

s 143v - Ang. Keurus.

s 143v - **Kyrckioherden** i Längellmä s:n Israell **Wallin** kändhe til b:n och gästgifwaren Lars Eriksson ifrån Wästilä för det Lars på Pässkylä h:net **kallat honom** i wredesmodhe **Längellmä sockns kyrckas tiuf och förstörare**. Saken skall behandlas wid Oriwesi tingslag.

s 144v - Numera **framl. trumslagarens** wid Jämsä comp. af Tafwastehuus lähns infanterie-regemente Krister **Hurtigs änka** Anna Sigfridsd:r ifrån Wilckilä kändhe till **trumslagaren** Mats **Lustig ifrån Mustasu**, för det swaranden Mats Lustig haar 1734-39 upburit af nemdeman Thomas Grelsson ifrån Kirpu by och Pelkäne s:n 8 k:ar spanmähl åhrligen för den kronotijonde spanmähl, som bem. nemdeman böör för des åboende Hissa h:n i Kirpu by betala. Kärändens Anna påstår, att swaranden ej warit berättigad därtill, såwida - - bort hennes afl. man Hurtig, hwilken uti **actionen wid Willmanstrand** blifwit slagen.

s 146 - B:n Jöran Jacobsson ifrån Ereslax kändhe till b:n Henrik Johansson ifrån **Hirdålax**, för det Henrik på Kuifwas h:net **kallat honom** i wredesmodhe een gång **liugare och weriwittunpåika**. Swaranden sade, at så händt på skämt. Res.karlen Johan Abrahamsson ifrån Sirckala witnade.

s 147 - Före detta landb:n Mats Johansson ifrån Längipåhia föredrog, att **des hustru** Kaisa Matsd:r haar i nästl. october blifwit död. De hafwa aflats **een son** Johan Matsson och **två döttrar** Kaisa och Sofia Matsd:r, af hwilcka **den förre är gift med** drängen Simon Mårtensson i Sywäjärfwi och **den senare med såld:n** Mats Mårtensson i Haråla. Nemdeman Johan Johansson ifrån Längipåhia är **gift med** Kaisa Matsd:rs **syster** Beata Matsd:r. Fråga om arf efter Kaisa Matsd:r.

s 148 - B:n Knut Grelsson ifrån **Liefweslax** föredrog, att 2.11.1741 haar een brukelig rija, 1 t:a 15 c:ar korn och 3 parm halm blifwit på des åboendhe **Einåla** h:n genom **wådeld** i askalagde. Anhöll om brandstod.

s 148v - B:n Samuel Karlsson ifrån Liefweslax tilltalte nemdeman Jöran Johansson Fräser och b:n Erik Johansson ifrån Längipåhia, för det deras hundar hafwa 29.12.1741 på mangården till Otila h:net tagit utur des släda ett lispund swinkött och detsamme förstört.

s 149 - Ang. Keurus.

s 149 - 149v - Nemdemännen Krister Klemetsson ifrån Kåljäknandå, Johan Johansson ifrån Längipåhia och Jöran Johansson Fräser ifrån Längipåhia anhölte, at dhe kunde ifrån nemdemanna beställning i anseende till deras siuk- och bräcklighet entledigas.

s 150 - Landbon Thomas Sigfridsson ifrån Ruotzula tiltalte b:n Mats Eriksson ifrån Ristijärfwi ang. een bååth. - Förliktes.

Längelmäen ja Keuruun syyskäräjät 4-5.10.1742, HMA Sääksmäki 11

s 278 - Förafsk. **såld:n** af Tafwastehuus lähns infanterieregemente och Jämsä comp. Elias **Hiort** ifrån Längipåhia föredrog, att han haar uti det wid Willmanstrand i augusti 1742 skiedde fältslaget erhållit een rysk häst, som är een bleckröd walack med bläas i pannan. Han har samme häst sedermera försåldt tll b:n Jöran Jacobsson ifrån Ereslax.

s 278v - B:n Jöran Jacobsson ifrån Ereslax opwiste på drängens Mats Gustafssons ifrån Kåiwisto wägnar een skrift lydande: Att drängehustrun Anna Persd:r ifrån Koifwisto på sitt yttersta uti sin sotesäng, sedan hon genom förgången gudelig beredelse delachtig blifwit af Herrens högwärdiga nattward, testamenterade all sin ringa egendom åt **sin man** Mats Gustafsson. Längellmä 8.3.1742. Christ. Flodberg. w.D.M. i Längelmä. - Anna Persd:r har inga bröstarfvingar.

s 280 - Nemdeman Jöran Andersson ifrån Kåiwisto upwiste på **des faderbroders** Thomas Jöranssons ifrån samme by wägnar een skrift lydande: Att hustru Maria Thomasd:r ifrån Kåiwisto - - i sin sotesäng - - gjorde sitt testamente med dess orden: Såssom **min kära man** Thomas Jöransson, då han låg för döden, testamenterade all sin egendom åt mig, så will jag - - lemna all min egendom åt honom - -. Längellmä 9.3.1742. Christ. Flodberg.

s 282 - Rusth:ns Jöran Erikssons ifrån Attila rija och 4 t:or råg blifwit om natten mellan 5. och 6.3.1742 på des innehafwande Stoor Attila rusthåll genom wådeld i askalagde. Anhöll om brandstod.

s 282v - B:n Mats Eriksson ifrån Ristijärfwi klagade, at een brukelig rija, 2 t:or 15 k:ar råg och 3 parm halm blifwit 16.9.1742 på des åboende h:n genom wådeld i askalagde. Anhöll om brandstod.

s 283v - Bönderne Axel Johansson och Jöran Mårtensson ifrån Wilkilä samt Jacob Eliasson ifrån Kalcku föredrogo, at dhe hafwa för någon tid sedan städslat drängen Jöran Johansson ifrån Längipåhia til wargärningssåldat för deras rotha och till honom i städsell och lega redan lefwererat 150 d:r k:rmt och 22 c:ar råg. Sedermera hafwa de städslat een annan karl för Jörans ställe.

s 284v - B:n Johan Persson ifrån Hakåsallmi och dragoneänkan Anna Henriksd:r ifrån Tungelöis hafwa ang. bem. ankans **dotters** Sofia Henriksd:rs hoos Jöran innestående fäåherdelöhn förlikts.

s 285 - B:n Per Jöransson Eskåla och b:n Simon Jacobsson Tarkala i Talwiastaipall by hafwa med förafsk. **såld:n** Måns **Kallerman** ifrån Längipåhia öfwerenskommit om alle sine twistemåhl.

s 285v - B:n Erik Matsson, som ½ af Kårhåla h:net i Talwiastaipall besitter, utfäste sig till förafsk. **såld:n** Måns **Callerman** ifrån Längipåhia 4 d:r och een kappa spanmål at lefwerera Lemnar därjämte med **des swåger** nembdeman Henrik Matsson ifrån Talwiastaipall alle sine twistemåhl.

s 286 - B:n Mats Eriksson ifrån Ristijärfwi by emot b:n Josef Matsson ifrån samme by ang. något höö i kalfhagan och een gärdesgård omkring Matses h:n tilhörigt åkerstycke Tomtåker.

Längelmäen ja Keuruun syyskäräjät 2-3.9.1743 HMA Sääksmäki 11
(alkuosa hävinnyt)

s 631 - - - Jöran och Josef Eliassöners wägnar, af hwilcka den förre är 14 åhr och den senare 12 åhr g:l, det dhe förmena sig framför **deras afl. broders** Mats Eliassons barn wara berättigade Seppälä h:n (i Hiukois by) at besittia, emedan h:net är krono och deras broder Mats Eliasson ej har i des lifstid innehaft ber. hemmans bruk, såwida **deras framl. fader** Elias Matsson intill des död det besuttit och des bruk sielf förestådt, men efter deras faders död har Elias Eliasson hitintills användt all möjelig flit till detta h:ns widmachthållande och kan jämwähl ställa för sig förmögne löftesmän. Elias Eliasson anhölte, det han ock kunde Seppälä h:ns besittning bibehåll framför **deras afl. broders** Mats Eliassons **änka** Kaisa Jöransd:r och deras barn.

Nemdeman Josef Eliasson ifrån Uhiniemi gaf tillkänna på ränteägarens rusth:ns Jöran Erikssons ifrån Attila wägnar, at rusth:ns wilja är det änkan Kaisa Jöransd:r och dhe af henne med des afl. man Mats Eliasson sammanaflade barn kunde wid detta h:ns besittning blifwa bibehållne i Hiuckåis by.

s 632 - Ang. Keurus.

s 633 - Förre åboen på Maunus h:net Simon Henriksson föredrog, at eftersom han i nästl. winter blifwit oförmögen samme h:ns bruk widmakthålla och des utlagor betala, haar han då warit föranlåten h:net till b:n Krister Eriksson ifrån Paskylä afstå. Krister har till honom allaredan betalt 250 d:r k:rmt och 1 t:a råg samt lefwererat till sergeanten Mats Åman 22 d:r i afräkning för ränttan. Fråga om uppehälle. Simon Henrikssons **moder** Elin Persd:r. Nämns **Wehkåsuu** äng.

s 634v - B:n Axel Johansson ifrån Wilckilä emot drängen Jacob Samuelsson irån samme by angående 1 1/4 kanna win.

s 635 - B: Elias Eliasson ifrån Rämäsahlå kårade till b:n Jöran Henriksson ifrån Sawiniemi för det Jöran honom i julii med hugg och slag således öfwerfallit, at Jöran med ett trä slagit honom på des wänstra reeskbeen och honom håårdragit och gjort ett litet såår i ansichtet.

s 636 - Ang. Keurus.

s 637 - Enkan Elin Persd:r ifrån Maunus tilltalte **des son** före detta b:n Simon Henriksson ifrån samme by ang. spanmål.

s 637v - B:n Jöran Henriksson, som Sawiniemi kr.h:net besitter, opwiste een doom af 18.9.1738, hwarigenom han och b:n Elias Eliasson, som Rämäsahlå sk.h:net åboor, blifwit pålagde at upgiärda skiljegårds giärdslegård deras ägor emellan således, at then by som för mera ligger må ock mera giärda. Elias har ej hittills upsatt sin andehl.

s 639v - Nemdeman Josef Eliasson irån Uhiniemi eller Wiuhkåla by upwiste ett kiöpebref af 17.9.1739, hwarmedelst b:n Jöran Eriksson ifrån samme by haar till Josef Eliasson, som är **des afl. broder** Anders Erikssons **måg**, försåldt det honom tilhörige ½ Tuomåla sk.h:n i Wiuhkåla by för 300 d:r jemte wilckor, att han får nyttia bl.a. **Rusinnittu** een lada äng. Anhöll om faste- och skiötebref.

s 643 - B:n Jöran Henriksson ifrån Sawiniemi hade för några åhr sedan lefwererat till **wäfwaren i Åbo** stad Lars **Biörckman** någre mark lingarn med dhe wilckor, att wäfwaren skulle theraf till thes förnödenhet wäfw 9 alnar lärft. Wäfwaren har bem. garn ej därtill användt, utan af gröfre garn wäfwat 9 alnar lärft, som wäfwaren

honom tillstålt. Så har han samme lärft strax till wäfwaren **Biörckmans moder** änkan Agneta Matsd:r ifrån Kåifwisto lefwererat. Agneta blef frierkänd.

s 644 - B:n Jöran Henriksson ifrån Sawiniemi kårade till b:n Elias Eliasson ifrån Rämäsahlå för den skada, som swarandens boskap giort på **Taipalennittu, Keskinen och Perkiå ängiar**, hwilka des åboende Safwiniemi h:n äro tillhörige.

s 645 - Söld:n Johan Larsson ifrån Pittala tiltahlte nemdeman Henrik Matsson Kårhåla ifrån Talwistaipall, för det Henrik i junii, då de reest till Hellsingfors, på Ilmoila bys i Hauho s:n ägor slagit honom med en kindpuust.

s 645v - B:n Elias Eliasson ifrån Rämäsahlå androg, att **söld:n** Thomas Sigfridsson **Leijon** ifrån samma by bärgat wäxten af ett när intill den des innehafwande såldatetorp underlydande åkren.

s 646v - Ogifta qwinspersonen Sofia Thomasd:r ifrån Wiuhkåla föredrog, at ogifte bondedottren Kirstin Eliasd:r ifrån Rämäsahlå haar i junii, då dhe uti een bååth fart ifrån Längellmä sokns kyrcka till deras hemwist, tagit ifrån hennes hufwud een henne tilhörig qwinfålcks hufwa af lärft med påstående, at hon densamme Kirstin ifrånstulit. - Upsköts.

s 647v - Ang. Keurus.

Längelmäen ja Keuruun alkuper. käräjäpöytäkirjat ajalta 1744 - 1752 hävinneet.

Längelmäen talvikäräjät 1.3.1746

KA Sääksmäki KOb2 s 441, mf JK 1338

- B:n Simon Jöransson fr. Keurus by upwiste ett 3.9.1744 ang. ½ Mickola h:n i Keurus by författadt köpebref: Emedan häradsrätten medelst fastebref af 1.3.1745 tillerkändt underskrefwne, dett af b:n Johan Johansson hitintills innehafde ½ Mickola sk.h:n i Keurus by - - så afstå wij till Simon Jöransson ½ Mickola - -. Elias Johansson. Mickel Johansson fr. Tungelöis. Bewiljades första upbudet.

Längelmäen syyskäräjät 8.10.1746

Kts. Längelmäen talvikär. 1758 HMA Sääksmäki 19 s. 338

Höstetinget af Längellmä sokn och Keurus bohl 8.10.1746: B:n Mickel Jöransson Såtila upwiste en skrift med begäran, at then i domboken kunde blifwa införd: Det hafwer b:n Sigfred Simonsson fr. Ripilä uplåtitt och afstådt til thes roteinteressent b:n Mickel Jöransson fr. Såtila twenne åkerstycken, **ämmän och nalupeldo** kallade, af 11 cappars utsäde, til corporalens roteåker, som af Mickel Jöransson och thes arfwingar ewerdeligen och utan klander nytties och brukes, hwaremot b:n Mickel Jöransson til honom erlagt 6 d:r 24 öre s:rmt. Längipåhja 8.10.1746. Sigfred Simonsson. Mickel Jöransson.

Längelmäen talvikäräjät (26)-28.1.1747

Kts. Längelmäen syyskäräjät 1764, HMA Sääksmäki 114

Karfwia h:ns och Harola h:ns åboer twistar om delachtighet uti **Särkijärfwenma** jordstycke. Igenom **denne rätts utslag af 28.1.1747** har marcken förklarats för samfält, uthi hwilcken hwarthera hemmanet borde åtniuta sin andel efter öre och örtug.

Längelmäen talvikäräjät 5.2.1748

KA Sääksmäki KOb3 s 53, mf JK 1338

- B:n Anders Larsson, hwilcken ½ Pittala sk.h:net besitter, bewiste med thenne rätts doom af 3.10.1733, att **thes hustru** Sofia Eliasd:r och **hennes syster** Maria Eliasd:r skola få börda besagde ½ h:n, som **theras broder** b:n Erik Eliasson 28.3.1732 för 230 d:r k:rmt såldt till b:n Jacob Jöransson. Blef ½ **Pittala h:n** nu första gången **upbudet** för Sofia Eliasd:r.

Längelmän syyskäräjät 19.10.1748

KA Sääksmäki KOb3 s 73

- Andra upbudet å ½ Pittala h:n för Sofia Eliasd:r.

Längelmän talvikäräjät 20-21.3.1749 i Längipåhia by,

närwarande **kronolänsman** wälachtad Axell **Coween**.

KA Sääksmäki KOb3 s 116, mf JK 1338

- **Tredie upbudet å ½ Pittala h:n** för Sofia Eliasd:r. **Thes broder**son Erik Eriksson klandrade.

s 119 - B:n Samuel Samuelsson, hwilcken Mättäs sk.h:n i Liefweslax by besitter, anhölte, att eftersom han med denne rätts 28.9.1736 protocoll bewiste, thet **thes numera afl. swärfader** Henrik Johansson sig förklarar, att hwarken han eller thes barn kunna äga rättighet till Mättäs h:ns besittning eller inbördande, såwida Samuel af egne medell betalt then af thes swärfader åsamkade resten af ordinarie räntor och kronan erlagt lösen för skatträttighet. **Mättäs h:n blef andra gången upbudet**.

Längelmän syyskäräjät 17.10.1749

KA Sääksmäki KOb3 s 165, mf JK 1339

- Tredie upbudet å Mättäs h:n i Liefweslax by Samuel Samuelsson til säkerhet.

Längelmäen talvikäräjät 31.1.1750

Kts. Längelmäen talvikäräjät 17-.1.1770 § 20, HMA Sääksmäki 115

- Upwistes utdrag af **denne rätts 31.1.1750 protocoll**, hwari förmäles, at nuwarande käranderne sökt påstå at **Kuterinoja och Kirjaxensaren Kifwipyki wore Pittala och Kirjasniemi hemmanens rår**; och som käranderne sielfw tå (?) Kuterinoja bäck för laga skilnad, - -.

Längelmän talvikäräjät 31.1.1751

KA Sääksmäki KOb3 s 217, mf JK 1339

- Öfwersteliets:n Anders Henrik Ramsai upwiste ett 21.8.1750 af wälb. Anders Erik won Köhler underskrifwit kiöpebref: Jag Anders Erik won Köhler - - till Anders Henrik Ramsai försåldt twenne frälseh:n nämligen Tallwiastaipall i Längellmä s:n och Wuosikäski Warlax i Witasari s:n. Bewiljades **första upbudet å Talwiastaipall frälseh:n**.

Längelmän syyskäräjät 21.10.1751

KA Sääksmäki KOb3 s 249, mf JK 1339

- Andra upbudet å Talwiastaipal frälseh:n.

Längelmäen talvikäräjät 3.2.1752

KA Sääksmäki KOb3 s 301

- Tredie upbudet å Talwiastaipall frälseh:n.

Längelmäen käräjät 1750-luvun alkupuolella

(osa säilynyt ja sidottu vuoden 1696 suvikäräjien pöytäkirjan jälkeen)

HMA Sääksmäki 1, s 127-132v, mf ES 3366

s 127 - Ang. ett testamente å Korhola h:n. Kyrkioherden Odenius varit på halfva Korhola h:net at skrifta afl. Erik Matsson. Svaranden förklarar thes man böra undfå all hennes lösa egendom, ifall han henne efterlefde, hvilken författning afledne Erik Matsson tå anmodat kyrkioherden Odenius at skrifteligen uppsätta.

Doom (s 129): Ehuruval käranderne Josef Matsson, Erik Henriksson och Simon Samuelsson påståt, at thet emellan svaranden Maria Matsd:r och hennes afl. man Erik Matsson uprättade och - -.

s 130 - Sedan anhölt b.enkan Maria Matsd:r fr. Korhola, at kr.länsman Axel Coveen samt nemndemännen Johan Jöransson fr. Längipohja och Josef Eliasson fr. Wiuhkola kunde få uptekna och värdera then ägendom, som fans i hennes afl. mans Erik Matssons boo vid hans dödsfall.

s 130v - B.sonen Simon Samuelsson fr. Korhola och Talviaistaipall by androg emot b.enkan Maria Matsd:r, at sedan thes hustrus Anna Matsd:rs numera afl. Erik Matsson och hans hustru eller Simon Samuelssons modersyster enkan Maria Matsd:r fr. Korhola för siu år tillbaka antagit Simon Samuelsson sig till hielp å Maria Matsd:rs nu innehafvande halfva Korhola sk.h:n, hafva Erik Matsson och Maria Matsd:r någon tid therföre inför häradsrätten sig förklarar, at the skulle låta Simon Samuelsson efter theas död blifva ägare af ½ Korhola h:n. Simon Matsson (= Samuelsson) upviste nu utdrag af häradsrättens 3.2.1750 författade protokoll, hvaruti förmäles, at Erik Matsson och Maria Matsd:r, som varit barnlöser, antagit Simon Samuelsson sig till hielp - -. Hänvisas till protokoll 16.3.1741. Svarandens fader Mats Matsson updragit Maria Matsd:r ½ Korhola h:n. Doom: (loppuosa hävinnyt)

Längelmäen ja Keuruun syyskäräjät 17-9.1753 Länkipohjan kylässä HMA Sääksmäki domsaga 13

s 389 - **Kronolänsman Axel Coveen** kårade til b:n Mats Eriksson, hwilken thet til **länsmans boställe** i thetta tingslag **anslagne Heickilä** h:net i Ristjärfwi by åbor, för thet Mats hitintils ej haar lagt humlegård på Heickilä h:ns ågor, ånskiönt han samme h:n allaredan 1742 om wintern tilträdt.

s 391 - Kr.länsman Coveen angaf b:n Simon Jacobsson Eskåla i Talfwiastaipal by, för thet han ej har wid hemmanet härtills humlegård anlagt.

s 392v - Samma angifning emot b:n Mats Simonsson Tarckala i Talwiaistaipal.

s 393 - 393v - Kronobönderne Johan Johansson Heickilä och Erik Eriksson Säppälä i Ackola by och Oriwesi s:n androgo, at Wiuhkola och Pittala byars samt Ereslax bys samt Hasa och Järwi h:nens inwånare hafwa drifwit och wallat theas fää på Ackola bys enskilte ågor. Förböds swaranderne at walla på Ackola bys ågor.

s 394v - B:n och enklingen Jöran Jacobsson ifrån Ereslax by anhölte om uptekning och wärdering af then ägendom, som fans i hans bo wid thes numera **afl. hustrus** Valborg Andersd:rs dödsfall.

s 394v - Förre nemdeman och enklingen Henrik Mårtensson ifrån Ereslax begärte at få uptekna och värdera then ägendom, som fans i hans bo wid des numera **afl. hustrus** Sofia Jacobsd:rs död.

s 395 - B:n och enklingen Lars Eriksson ifrån Wästilä anhölte om uptekning och wärdering af egendomen efter thes numera **afl. hustru** Lisa Josefsd:r.

s 395 - Nemdeman Jöran Henriksson emot b:n Erik Samuelsson ifrån Attila ang. soldateskiuts.

s 397 - Nemdeman Jöran Henriksson ifrån Sawiniemi emot **sold:n** Thomas **Leijon** och **thes h:u** Sofia Johansd:r samt **hennes fader** Johan Persd:r och **hans son** Elias Johansson ang. een käranden tilhörig brun walack, som 27.5.1753 blifwit död på en wid sold:n Leijons innehafwande sold.torpen belägen åker. - Upsköts.

s 397v - Nemden och then närwarande allmogen androgo, at the hädaneftir ej wilja löna någon jagtfogde, grundande sig på kongl. maijt:s resol. 29.6.1752.

s 398v - Kr.länsman Axel Coween kände til b:n Mats Eriksson, hwilken thet til länsmans boställe anslagne Heickilä h:n i Ristjärfwi by åbor, ang. 14 d:r 9 öre s:rmt.

s 399 - Sk.b:n Sigfrid Simonsson Ripilä i Puharila by föredrog, at han ej kan betala sina böter.

s 399v - B.sonen Johan Eriksson ifrån Wästilä by kände til b:n Mats Josefsson ifrån samme by ang. ett sängtacke, som Mats utfäst sig i afräkning å **kärandens hustrus** Sofia Josefsd:rs fädernes arf til Mats lefwerera.

s 400v - B:n Lars Eriksson Laurila i Wästilä by kände til Mats Josefsson Pertula i samme by, för thet Mats 3 åhr sedan bortföt 80 famnar gärdesgård, som omkring Wästilä bys åker warit upsatt.

s 401 - Nemdemännerne Joha Jöransson och Johan Fräser samt bönderne Erik Samuelsson, Erik Johansson och Mats Jöransson ifrån Längipåhia by tiltalte bönderne Jacob Matsson Jakåla och Mats Jöransson Säppälä samt landbon Thomas Eliasson ifrån Hiuckois by ang. giärdesgård. Hiuckois bys åker **Palåsuonperä och Låakorpi**.

s 401v - Nemdeman Josef Eliasson, hwilcken ½ Tuomåla sk.h:n i Uhiniemi by besitter, androg, att sedan thenne rätt (wid winterting 1747) förordnat kronolänsman Axel Coween jämte 2 nämndeman till at dehla emellan honom och **thes swåger** b:n Erik Andersson, hwilcken then andra hälften af Tomåla innehafwer, samt Mattila sk.h:nets i Uhiniemi åboo Henrik Matsson dem tilhörige södra åkren och the innom thes hägnad befintelige ängsstycken, hafwa skiftesmännen 1749 dehlt ber. ängsstycke. Men som Erik Andersson i nästl. sommar och 1751 slagit och bärgat 2 lispund höö åhrligen på ett Josef Eliassons åboende ½ Tomåla h:ns wid skiftet tilldehlt ängsstycke **Wilkin rinnan Isån pellow alus**, har Josef Eliasson låtit Erik Andersson therföre till thetta ting stemma. Nämns ock **Sawipellån alus** ängsstycke. - Landmätaren skall förrätta delningen.

s 408v - Sk.b:n Erik Andersson Tuomåla i Uhiniemi kände til andra hälftens innehafware nemndeman Josef Eliasson ang **Rimbinnänpeldo** åkerstycke, som parternes åboende Tuomåla sk.h:n är tilhörigt och en g:ll **soldat** Mats **Wiuhkå** från år 1752 nyttiat, men swaranden nu upplögt. Parterne låta dela bem. åkerstycke.

s 411 - Kr.länsman Axell Coween upwiste ett bref af landshöfdingen, som påminner 1734 åhrs skogsordning och des förklaring af 4.4.1739.

s 413v - Josef Eliasson i Uhiniemi, Anders Larsson och Erik Eliasson Pitälä, Johan Henriksson Kirjas samt Jöran Jacobsson Yrckälä i Ereslax wela ej hädanefter löna **brofogden** Johan Bertilsson, emedan the wilja sielfwa draga försorg om theas wägstyckens och broandelars iståndsättande.

s 414 - Nemdemannen Jöran Henriksson ifrån Sawiniemi klagade på thes hustrus Kirstin Mårtensd:rs wägnar, at qwinspersonen Valborg Axelsd:r ifrån Rämäsahlå har henne i junii på **Ilfweslax** ängen med hugg öfwerfallit, tå swaranden wallat Rämäsahlå h:ns fäa. Swaranden androg, at Kirstin först slagit med thes hand swaranden een kindpust. Valborg befriades.

s 415 - Länsman Coween androg, att Heickilä h:nets i Ristjärfwi åboo Mats Eriksson hafwer hos landshöfdingen angifwit länsmannen för åtskillige måhl. Upsköts.

s 417 - Länsman Coween kände til bönderne Mats Sipilä, Mickel Mattila och Henrik Kåntila ifrån Pajula by för theas wägstycken emellan Ereslax by och Tihalaniemi h:n.

s 417v - Nemndeman Johan (½) Laurila i Längipåhia by kände, at b:n Erik (½) Laurila slagit och bärgat ett lispund hö af **Kärkesuo** ängstycke, som kärandens åboende ½ Laurila h:n är tilhörigt. Swaranden påstod, at ängstycket hör til thes åboende ½ Laurila h:n och at han detsamme 1731 af skog til äng rödiadt och sedermera nyttat. Swaranden will låta käranden hädanefter nyttia föromtaldhe ängstycke ifrån **Kärkesuon sari** til **Karian Lepo** eller boskapstället.

s 418v - B:n Erik Andersson ifrån Uhiniemi emot rusth:n Elias Johansson och **thes hustru** Maria Thomasd:r ifrån Tungelöis ang. oanständige utlåtelser. Upsköts.

s 418v - Nemndeman Jöran Sawiniemi emot Erik Samuelsson Lill Attila ang. kostnader för deras soldater och reserwekarlar från åhret 1741.

Längelmäen ja Keuruun talvikäräjät 7-2.1754 HMA Sääksmäki 14

s 184v - Kr.länsman Axel Coween föredrog, at b:n Elias Jöransson Hackosalmi försummat at inställa sig på vägarödning. Elias förklarade, at hans broders bröllop hölts dagen förut och han, som war thes broders taleman, efter ortens bruk nödwändigt borde bröllopet biwista, hafwandes ej heller förr kunnat ifrån bröllopslaget skilja, änn alle gästerne woro bortresta. Elias blef befriad.

s 185v - Sk.b:n Samuel Karlsson **Mickåla** och kr.b:n Knut Grelsson **Einåla i Liefweslax** by kårade til sk.b:n Elias Jöransson Hackosalmi, för thet Elias haar någon tid sedan med gårdesgården omkring thes åboende Hakosalmi h:ns äng och ängshage, **wesijättö** kallade, intagit en del af Mickola och Einåla h:n tilhörige och när intil besagde **wesijättö** äng och hage belägne skogsmarcken och thensamme ungefär i 20 åhr nyttiat. Swaranden anförde, at all then marck, som nu innom besagde ängs och ängshages hägnad är belägen, af ålder warit Hakåsalmi h:n tilhörig. - Upsköts.

s 188 - Sk.b:n Samuel Karlsson **Mickåla** och kr.b:n Knut Grelsson **Einåla ifrån Liefweslax** by androgo emot sk.b:n Elias Jöransson Hakåsalmi ang. äganderätten till 4 starrängstegar, hwilcka på **Mustasu, Mättäs** och Kåljänkandå samt Mickola och Einola h:ns oskifta skogsmarck och **Lewassuo** kärr äro belägne och blifwit af Hackosalmi h:ns åboer i långlige tider nyttjade. Swaranden förklarade sig, at the 4 ängstegar ifrån uråldriga tider warit nyttjade under Hakosalmi h:n. - Upsköts.

s 190 - Nemdemannen Mats Eliasson jemte thes grannar i Wingiö by bönderne Jöran Simonsson och Mats Jöransson androgo emot Ripilä h:nets i Puharila förre åbo Simon Henriksson, för thet denne någre åhr sedan på Wingiö bys enskilte skogsmarck när intil **Hapakorpi** äng af skog til äng rödiadt och nyttat ett jordstycke. Käranderne påstodo, at **Rajaniemi, Kåiwunpårras och Ruskekiwi** råer af ålder blifwit hållne för laga skillnad emellan Wingiö bys och Ripilä h:ns tilsammanstötande ägor. Swarandens söner Sigfrid och Josef Simonssöner sade, at längsta **Rajaniemi udden, Halkion Kiwi och Nurmitaipalen walkama** råer af ålder blifwit hållne berörde bohlstada skiähl. Förordnades nemndemän att förrätta rågång.

s 193 - Afl. **kyrckiwächtares** Abraham Henrikssons ifrån Hiuckois by **son sold:n** Johan Abrahamsson **Hak** ifrån Sirckala anhölte, at länsman Coween med nemndeman Johan Fräser ifrån Längipåhja kunde få uptekna och wärdera then ägendom, som fans i thes afl. faders bo wid hans död.

s 193 - På numera afl. **klockarens** Salomon **Mustelins enckas** Lisa Jacobsd:rs ifrån Såltila by wägnar anhölte **jagtfogden** Elias Johansson, at länsman Coveen -- skulle uptekna och wärdera den ägendomen, som fans efter klockaren.

Kihlakunnan katselmus 26-31.8.1754 Hirtolahden ja Koppalan kylissä Kalakodin rajanpaikalla ja maalla
HMA Sääksmäki 14

s 923 - Åhr 1754 then 26 augusti instälte sig underskrefwen - - på Hirdolax h:n i Längellmä sokn och Tafwastehus län tillika med nemdemännen - - i ögna sigte taga **Kalakåti råställe och Kalakåti marck**, hwarom **Hirdolax skatteh:ns och Koppala skatterusthålds** innehafware blifwit twistande, och theras twist therom afgiöra.

Therwid infunno sig **capitainen** Jacob **Boisman**, som Koppala rusthåld besitter, samt Hirdolax h:ns innehafware bönderne Jöran Henriksson och Johan Henriksson jemte **landtmätaren** Johan **Levong**, hwilken af landshöfdingen blifwit förordnad thenne häradsyn at biträda.

Wid 1753 års winterting hafwa Hirdolax boer Jöran och Johan Henrikssöner twistat med Koppala sk.rusthålds innehafware Boisman om nyttiorätten till **Kalakoti jordstycket** och påstått, at Boisman, som tå redan där **låtitt upsättia en wäningsbygning**, kunde påläggas samme bygning at bortflytta. Käranden har tå påstått, at rågången emellan **Perhowuori och Kalakoti råställen** skulle liusligen ådaga lägga, at Kalakoti jordstycket, ther bygningen står, faller på Hirdolax sida. Tå har häradsrätten pålagdt at goda män ber. rågång upgå, hwilket parterne fullgiordt, men therwid har yppats twist om Kalakoti råställets rätta läge.

Företogs synen. Boisman upwiste thes förmente **Kalakåti råställe, til utseende som lemningar af ett ugnställe** och mitt uti långa stenar, som i längden wiste åt Perhowuori rå. I anledning af detta stenröse skulle then af Boisman upsatte bygningen blifwa på Koppala rusthålds sid om rågången emellan Perhowuori och Kalakåti råer.

Hirdolax boerne bestridde detta stenrös til rå och upwiste theas Kalakåti ställe, belägit utmed en wäg innom then gierdegård, som Koppala torparen widmachthåller öfwer then Koppala rusthåld ostridigt tilhörige **Kullanpä udd eller marck**, hwilket ställe och stenar hade det utseende, som skulle therstädes fordom warit brändt, men ganska få och små stenar funnos ther kring strödde ligga, utmed gierdesgårdens sida åt wägen, hwilket the föregåfwo böra hållas för skillnad, och det så mycket mera, som at derifrån under linien åt **Kurckiwuori rå** skall wara flere wisare, äfwen som under linien ifrån samma ställe til **Levelax rå**, hwilka råställen enligt **lagmansdomen af 21.2.1687** äri skillnad emellan Hirdolax och Kuiwas h:n. Upwistes ber. dom och landssynemännens 5.9.1686 hållne ransakningsprotocoll öfwer Hirdolax och Kuiwas sk.h:ns tilsammanstötande ågors rå, hwarutinämnes, at Hirdolax ågors skiljemärke äro **Perhowuori, Kurkiwuori och Kalakåti**, hwaremellan rågatan sluter Hirdolax ågor liksom in uti en triangel. Ifrån Kalakåti rå löper rågången desse begge h:n emellan til **Leweslax rå**, dädan til **Koresalo holm** och åter igen til Perhowuori hufwudrå.

Boisman påstod, at rågången ifrån Perhowuori til Koresalå öfwer Kalakoti äfwen åtskiljer Koppa rusthåld samt Kuiwas och Hirdolax h:ns sammanstötande ågor, underställandes om icke nödigt wore, at twistemarkens belägenhet blefwe af landtmätaren aftagen och alle til Kalakåti rå löpande rålinier efter begge parternes påstående uppgågne.

Hirdolax boer wille med witnen bestyrcka, thet then gierdesgård, som är uprättad wid theas Kalakåti rå, har af ålder blifwit kallad och hållen för **Raja-aita eller rågård** Koppala och Hirdolax emellan. Theröfwer begärade parterne synerättens utlåtande.

Kuiwas sk.h:ns, som är augment under Koppala rusthåld, innehafware b:n Johan Johansson förklarade sig, ang. det rätta Kalakåti, wara nögd med synerättens fastställande.

Synerätten beslöt, at landtm:n Johan Levong skal författa en charta öfwer råställen.

27-29.8.1754 förrättade Lewong mätningen och åtföljde honom synerättens ledamöter. 30.8.1754, sedan **rättens ledamöter sammanträd uti den af Boisman på twistemarken upsatte bygningen**, ingaf Levong **chartan öfwer twistelinierne** jämte så lydande beskrifning:

Til sakens beliusande upgingos rålinierne ifrån Kalakåti råställen til the råer, som uti lagmansdomen af 21-22.2.1687 omförmälte finnes. Rågången begyntes ifrån Perhonwuori (1), en ostridig hufwudråå skiljande Koppala, Hirdolax och Liewenlax af detta län samt Kaupila by af Biörneborgs län ifrån hwarandra. Therifrån gicks til Kalakoti (2), som Hirdolax boer påstå, hwilket war en kullrig sten af en mans börd med smärre å sidorne, på stenig swediemarck belägen, stående therwid en gammall gierdesgård och på andra sidan stenen gick en wäg.

Hirdolax boer wisade 12½ aln i nordost någre skingrade stenar, som the påstodo wara lemningar efter en pörtugn. Böisman påminte, thet thetta röset snarare kunde anses wara ifrån thenne stenige marcken wid swedlandet samladt och icke anses för ungslemningar. Lagmansdomen likwäl klarligen säger, at ett ugnställe tå för rå blifwit ansedd. Den gamla gierdesgården blifwit af thes företrädare upsatt på smalaste stället af udden, tå then blifwit brukad til hästhage, och underhålles af Koppala enskildt och går snedt ifrån linien in på twistemarken.

Böisman upwiste sitt Kalakoti (A), ett widgadt röse af ganska många stenar, til utseende som en gammal riugn, hwarest funnos 2 något större stenar, hwilka wiste till Perhonwuori. 18 alnar närmare mot stranden upwiste Böisman twenne skilde löse stenar, som påstods wara thet stället, som Hirdolax åboer wid synen 1686 upwist, hwilket tå blifwit ogilladt.

(s 934) Sedan påstod Böisman, at såwida Koppala rusthålds ågor å thenne sidan sluta sig emot linien, som går ifrån Perhonwuori (1) til Kalankoti och widare til **Ristinkallio**, och then första och sidsta af thesse råer ligga på höga ställen, så förmente capiatinen yheraf följa skulle, at Kalankoti rå borde falla så nära uti linien them emellan, som efter gamla tidens noggrannhet kunde wäntas, begiärandes utstaka linien ifrån begge Kalakoti til siöstranden för at röna, hwilkethera af Kalankoti råer närmare uti linien woro liggande. Befans, at Kalakoti (A) träffade närmare uti linien. Såwida linien ifrån Kalankåti råer til Ristinkallio ej kunde upgås för then emellan liggande stora siön, så upwiste Böisman et utdrag af **landtmätaren Kanters år 1741 uprättade charta** öfwer rågången emellan Biörneborgs och Tawastehus läner, af hwilcken finnas kunde, at Ristinkallio rå är belägen wid lit:a B.

Kurckiwuori (3) ostridige rå, som skiljer Kuiwas och Hirdolax h:nen samt någre byar af Biörneborgs län ifrån hwarandra, war ett stenröse på ett berg af åtskillige stenar samladt och såg ut som en afskuren pyramid. Upgicks linien ifrån Kurckiwuori til Kalakåti (2). Sedan linien till Liwelax ostridige rå (4) emellan Kuiwas och Hirdolax. Här woro twå stenar wid twenne ifrån en rat upwuxen biörckar på wallen, som skiljer den rögdä och tillandade ängen ifrån hwarandra - -. Joh. Lewong.

(s 938v) Böisman ingaf **Hofrättens dom af 23.6.1691 ang. Kuoresalo hålm** som lyder:

Den Kongl. Rätts i Storfurstendömet Finland sentens och dom, uti den ifrån Lagmans tinget, hållit den 21 och 22 Februarii **1687** uti öfre Säxmäki Härad och Sahalax Prästegård med allmogen af Sahalax, Pelkäne och Kulsiala soknar, appellerade sak emellan Bertel Matsson ifrån Hirdolax by, å des wägnar adwocaten Henric Juslenius, kärende, och Mats Eriksson i Kuifwas bägge af Längellmä sokn med thes Fullmächtige adwocaten

Henric Johansson, swarande, angående rätta skillnaden desse byar emellan, och Cuoresa holma, som de hafwa twistat om, afsagd i Åbo d. 23 Junii år **1691**.

(s 939) Ehuruwål Bertil Matsson i Hirdolax medelst **Häradshöfdingens Jacob Henricssons dom**, af den 18 Februarii **1564**, söker at med röserne **Kalakåti** och **Lefwelax** tilägna sig halfwa delen af **Kuoresalo** hållma, hwaruti ock 2:o Häradsrätten år **1684** den 12 och 13 Februarii honom bifallit 3:o hans wedertpart Mats Eriksson i Kuifwas jemwål med honom en förlikningh ingåt, sedan Lagmans domen den 11 och 13 Februarii **1687** afsagd och saken igenom wad i denne Kongl. Rätten war anhängig giord, uti hwilken förlikning Mats til Bertil en äng, under 8 lass höö, uppå ber:de **Cuoresalo** holma efterlåtit, likwål enär deremot anses åftabemälte **1564** års Häradss dom, så utwisar den klarligen, Hirdolax hemman wara med wissa råer skildh ifrån Kuifwas ägor, och Cuoresalo hollma deruti nämnes såsom en rå til hwilken råsträcket löper, men icke at Hirdolax deruti någon del äga skall, 2:o hafwer och Lagmans rätten för berörde 1687 dömdt det rätta **Kalakåti** wara opå det ställe, Mats Eriksson det upwist hafwer, nembl:n icke långt ifrån stranden hwaruti **förre tider hafwer warit et fiskare hus, der ugnns rössiarna ännu synes** till 15 alnar ifrån det rummet som Häradss rätten i förber:de dom af A:o 1664 (1564?), har statuerat, at **Kalakoti** wara skulle, så derifrån til **Lefwelax**; **warandes nu en jordwall, som af gammalt en inwik warit**, och sedan derifrån til **Cuoresalo**, som i anledning af förr berörde råer blifwer på Kuifwas sida, med hwilket och **Jacob Jöranssons häradsdom af år 1629**, samt ther uppå följde **Lagmans domen af 1635**, och **Påhr Mårtenssons resolution** af den 4 Julii **1644**, öfwerenskomma, hwilka, alla innehålla, at merbemälte hollma, Cuoresalo, Kuifwas hemman tilhörer, hwarföre af sådana skiäl, erkännes meråfta bem:te hollma **Cuoresalo at, framgent blifwa under Kuifwas hemman**, såsom af ålder efter det 1 Cap. Jorda Balcken L.L. och 12 Cap Bygninga B. likmätigt Lagmans domen, hwarmed ock den förlikningen, om 8 lass äng, som Mats Eriksson med Bertil Matsson hafwer ingåt, såsom sträfwande emot Kongl. Maj:tt placat och förordningar emot skatt skyldige Jords förminskning af år 1673 och 1677, blifwer ogillat och ophäfwen; och ehuruwål Bertil Matsson hafwer Häradss dom för sig, likwål såsom Mats Eriksson har suttit i rolig possession af holman in til thes Bertil utan laga skiäl begynt där uppå att klandra, samma härads dom är ock såsom den på inga laga skiäl grundat, af Lagmans rätten uphäfwen, deremot Bertil medelst appellation dragit denne Mats til action, under denne Kongl. Rätt, hwarigenom han oskyldigt är kommen under swår kostnad, alt så bör Bertil erlægga till Mats uti anwände expenser tolf daler silfwermynt, och detta alt med rätta. Actum ut supra.

På den Kongl Hofrättens wägnar

(L. S.) Nils Tungell vice Praeser Daniel Pheif R.J. secretarius.

(s 940v) Efter ofwanstående erkände Hirdolax boer, thet the ej hafwa anspråk ang. äganderätten til Kuoresalo holm och at densamme är rå emellan Kuifwas och Hirdolax h:ns ägor samt at Koppala rusthåld ägor äfwen falla intill Kuoresalo holm.

Fortsattes med **witnenas hörande**. Mats Thomasson ifrån Kuifwas är jäfwig, emedan han är Kuifwas h:ns nuwarande åboens Johan Johanssons **faderbroder**.

1) Bonden Thomas Jacobsson Kaupi ifrån Nickilä (c:a 50 år g:ll) berättade, att han all sin tid sedt then gierdesgård, som Hirdolax boer påstå wara rågård, stå der den nu står. Den blifwit allment kallad til **Raja aita eller skiljegård** emellan Hirdolax och Koppala ägor. Wisste ej, om den werkliken är skiljegård. Intygade, at den utmed gärdesgården löpande **soknewägen** (= urgamle vägen soknarne emellan) af ålder warit där den nu är. Wisste intet af något ugnställe.

2-3) B:n Erik Thomasson Heickilä ifrån Uiherla, ungefärl:n 60 år g:ll och b:n Thomas Mårtensson Jussila ifrån Nickilä, ungefärl. 70 år g:ll, berättade på samma sätt som den föregående.

4) B:n Mats Henriksson Heickilä ifrån Kaupila berättade, att gierdesgården blifwit kallad för **Rajaaita** emellan thet Koppala tilhörige **Kullanpä torpet** och Hirdolax h:ns ägor. Wisste ej, hwarest Kalakåti rå är belägen.

5) Inhysingen Jöran Johansson Jusla? ifrån Kaupila berättade på samma sätt som den föregående.

6) B.hustrun Kristina Henriksd:r ifrån Pitkäjärwi, något öfwer 60 år g:ll, berättade sig hafwa wistats på Koppala rusthåld hos **sin moderbroder** Jacob Johansson til thes hon fyllt 30 år, under hwilken tid gierdesgården blifwit kallad **Rajaaita**. Hon will påminna sig, at Jacob Johansson, som äfwen warit nemndeman wid then år 1686 hållne synen, för henne berättat, at det ställe, som Hirdolax boerne kalla Kalakåti, skulle wara det, som wid samme syn och af lagmansrätten för rå emellan Kuifwas och Hirdolax ansedt blifwit. Intygade äfwen, at twistemarcken blifwit då af Hirdolax åboer nyttiad.

7) Inh:n Lisa Pettersd:r ifrån Pajukanda, öfwer 50 år g:ll, berättade, att gierdesgården blifwit kallad för **Raja aita**. Witnets numera **afl. man** Simon Andersson, hwilken **warit landboson på Koppala** rusthåld, har för witnet berättat, at **Kalakåti råställe skulle wara en pörtsugn** och belägen på andra sidan om det ställe, der bygningen nu står, närmare åt **Isosuo** kärr.

8) Enkan Maria Klemetsd:r ifrån Leweslax berättade, at **1686, tå landssynen hölts på Kalakoti marck**, gick hon i wall med Kuifwas h:ns boskap och **hörde syningsmännen ropa, hwarpå strax upsteg rök på trenne ställen**. Den medlersta röken syntes wara närmare kärret **Isosuo** än Boismans bygning nu står. Intygade, at Kuifwas och Hirdolax h:ns boskap hafwa den tiden och sedermera gåt i bet på Kalakåti marck.

9) B:n Johan Simonsson ifrån Pitkäjärvi berättade, at **thes moder** förenemnde änka Lisa Pettersd:r har för honom berättadt, förrän denne twist börjades, at **witnets fader** Simon Andersson, som varit landbosen på Koppala, sig för witnets moder utlåtit, at **Kalakåti råställe wore ett ugnställe** och belägit på Kalakåti marck längre up än bygningen nu står.

10) G:la enkan Kirstin Andersd:r, inhysinge på Koppala rusthåld samt i **skylskap med Boismans landbofolck och dragon**, sade sig wara öfwer 90 år g:ll och nu för swag at utan hielp stå samt nästan utan hörsel. Kirstin berättade, at då landssynen hålts **1686, war gierdesgården**, der den nu står, af **numera afl. majoren Riddarkorp, som tå ägde och bodde på Koppala rusthåld, påsatt emellan smalaste stället af Kullapå udd**, hwarpå majoren hade sine hästar. Witnet har ej hört, at samme gierdesgård wid berörde syn blifwit för **Raja aita** ansedd, änskiönt den så blifwit kallad. Intygade, at rålinien bör gå högre up åt **Sickala ängen** ifrån gierdesgården och at **ett gammalt ugnställe skulle under linien ifrån Kuoresalo holm til Perhowuori rå wara Kalakoti rå**.

- B:n Jöran Jacobsson ifrån Ereslax har wid wintertinget förl. år witnat efter numera afl. bondens på Kuifwas h:n Thomas Matssons och äfwen framl. b:ns Mickel Johanssons ifrån Uihela för honom gjorde berättelse, at **wid landssynen 1686** har sedermera framl. **majoren Riddarkorp**, som den tiden ägde Koppala rusthåld, **påståt, at gierdesgården skulle bortflyttas**, men synemännen det ej bewiljat, emedan en stenrössa tå skall funnit under besagde gierdesgård, hwarföre Hirdolax boer påstodo deras påstodde Kalakåti deraf såwäl som ock af de ifrån samme ställe under linien til de ostridige Kurkiwuori och Lewelax råer befundne wisare liusliga styrckas.

(s 955v) Underskrifwen kan ej annat dömma, än at thet af Böisman, kåranden, påstodde ställe, som har utseende af en ugn eller eldstad, är det samma, som lagmansdomen nämner, och til rå emellan parternes ägor bör anses, hwarföre underteknad pröfwar för sin del rättwist kårandens påstående at gilla, blifwandes således Böisman fri för den af Hirdolax boer påstodde plikten för thet han upsatt berörde bygning. Men som nemnden war enhällig, at Hirdolax boers upwiste rå skulle för det rätta Kalakåti anses, altså blef i anledning af 2 § uti rätttegångsbalcken nemndens mening för dom i thenne sak tagen.

Utslag: - - kan häradsstyrelsen ej annat än **förklara det af swaranderne, Hirdolax boer, upwiste ställe för det rätta Kalakåti råställe** samt i anledning theraf **pålägga kåranden capitain Böisman at borttaga then på twistemarcken upsatte byggningen tillika med the flere af honom therstädes bygde hus**; dock pröfwar häradsstyrelsen skäligt at befria kåranden ifrån then af swaranderne påstodde plikten, eftersom kåranden företagit sig husbyggnaden i anledning af lagmansdomens innehåld.

Kåranden Böisman wädiade under lagmansrätten. Saken bör fullfölja å nästa lagmansting.

Längelmäen ja Keuruun syyskäräjien 1754 pöytäkirja hävinnyt.

Längelmäen syyskäräjät 19.-9.1754 i Längipohja by
KA Sääksmäki KOb3 s 417, mf JK 1339

- 21.9.1754 upwiste b:n Anders Jöransson fr. Kyllenoja et 2.4.1754 författadt köpebref, hwarigenom **thes swåger** b:n Grels Andersson för 500 d:r k:rmt sålt honom ½ Karfwia eller Kyllenoja sk.h:net, lydande: Som iag efter **min fader** Anders Klemetsson i arf bekommit ½ Karfwia eller Kyllenoja h:n - - icke kan längre uprätthålla - - emedan jag är barnlös - så är jag nödsakad det afstå. Och emedan **min syster** Kirstin Andersd:r och **hennes man** Anders Jöransson utfäst sig mig och **min hustru** Kirstin Samuelsd:r - - innehafwa ett pörte och en bod - - en tunna råg årligen - - **Kolmekoura äng** - -. Bewiljades **första upbudet**.

Längelmäen ja Keuruun talvikäräjät 10-13.2.1755 i Längipohja by
HMA Sääksmäki 16

s 199 - B:n Anders Jöransson ifrån Kyllenoja anhölte, at ½ Karfwia eller Kyllenoja sk.h:n kunde honom och **thes h:u** Kirstin Andersd:r til säkerhet **2. gången upbiudas**, eftersom han thet med ett af Kirstins **broder** förre b:n Grels Andersson 2.4.1754 underskrifwit köpebref sig tillhandlat.

s 200 - Kr.länsman Axell Cowen anhölte undersökning om lägersmåhlsak emellan qwinspersonen Anna Andersd:r, som nu bor i Tihalaniemi h:n, och res.dragonen Mats Matsson ifrån Attila rusthåld.

s 201 - B:n Jöran Jacobsson Yrckälä i Ereslax by androg, att Yrckälä samt Seppälä och Kuldela h:n äro till en soldaterotha anslagne och han någon tid sedan byggt een bodh på h:nets soldatetårp.

s 202 - B:n Krister Kristersson ½ Kåljämkandå föredrog, at han och thes **broder** Elias Kristersson, som den andra hälften besitter, hafwa 1751 gifwit drängen och blifwande res.soldaten Jöran Henriksson lof at bygga åt sig några huus och upodla åker intill **Turwetsu wiken** på Kåljämkandå h:ns samt Mustasu, Mettäs, Einåla och Mickola h:nens i Lieweslax oskifte marck. Jöran blifwit 1754 cassetad. Jöran will ei sitt **Turwetsu tårp** afträda. Upsköts.

s 204 - Ang. Keurus.

s 205v - B.sonen Erik Eriksson ifrån Uhiniemi upwiste en af **adjuncten** Christian **Flodberg** 17.9.1754 utgifwen attest, ang. thet testamente, som **Eriks moder** Sofia Jöransd:r til honom och **hans h:u** Kirstin Eliasd:r på thes sotesäng gjort: At wärdinnan Sofia Jöransd:r ifrån Wiuhkola by och Erola h:n - - at **sonen** Erik Eriksson må efter hennes död undfå en beslagen kista, ett täcke och en blå kiortell af hemwäfwit tyg, **sonah:un** Kirstin Eliaed:r en swart tafts halsduk och **dotren** Maria Eriksd:r en röd klädeskiortel, samt at de 20 plåtar, som **hennes man** Erik Andersson tagit utaf Mats Jöransson Otila ifrån Längipohia af hennes rätt mäktige arf, til sine böters utbetalning, ej måtte efter hennes död wid arfskiftet uptagas. Erik Eriksson tilstod, at han hitintils ej låtit **thes fader** b:n Erik Andersson ifrån Uhiniemi ber. testamente kungjöra, änskiönt han detta testamente **thes syster** Maria Eriksd:r och **hennes man adjuncten** Josef **Ahllöf** allaredan kungjort.

s 207 - Ang. Keurus-ärenden.

s 210 - Drängen Jöran Henriksson ifrån Paskylä har ansökt, at Ylinen kr.h:net i Wingiö by kunde emellan honom och samme h:ns nuwarande åbo Jöran Johansson (= Simon Jöransson) klyfwas. Ylinen h:ns åboo Simon Jöranssons **son** och fullmächtig Jöran Simonsson androg, at - -.

s 212v - **Fourieren** Hans Henric **Brumer** androg emot **gästgifwaresonen** Mickel Eriksson ifrån Laurila gästgifwaregård i Wästälä, för det swaranden hafwer i januari på Ripilä h:net i Puharila i minut **såldt bränwin utan lof**. **Thes moder** Anna Gustafsd:r med **thes äldsta son** Lars Eriksson.

s 214 - **Infanteriecorporalen** Johan **Frimodig** ifrån Pittala by emot b:ns Jöran Jacobssons ifrån Ereslax **h:u** Kirstin Eriksd:r ang. fordringar. Förlikts.

s 214 - B:n Mats Eriksson Heickilä ifrån Ristijärfwi androg, at samme h:n samt Rämäsahlå och Tåuna h:n äro till een soldaterotha anslagne. Nämnes **sold:n** Thomas **Lepån**.

s 216 - Einåla kr.h:ns åbo i Liefwelax änkan Karin Thomasd:r och Mickola sk.h:ns innehafware Samuel Karlsson anholte emot Elias Jöransson Hakosalmi afgjörande ang. äganderätten til 4 starrängstegar, hwilka på Mustasu, Mättäs och Källionkando samt Mickola och Einola h:ns oskifte skogsmarck och **Lewässuo** kärr äro belägne, samt til en del af then Mickola och Einola h:n tilhörige, när intil Hakosalmi h:ns **wesijetto** äng och ängshaga belägne skogsmarcken. Upsköts.

s 218 - Upwistes en till landshöfdingen ingifwen böneskrift ang. widmachthållande af landswägen emellan Längellmä och Jämsä soknar, som löper öfwer Kuhmois capellgjälds skogsmarck och är 1 1/8 mihl lång. Upsköts.

s 220 - B:n Erik Andersson ifrån Wiuhåla kårade til **thes son** Erik Eriksson, för thet sonen i september utan faderns lof farit ifrån Wiuhåla by till Mattila by med faderns två hästar. Sonen förklarade sig, at tå han med thes faders samtycke reest tillika med **thes faderssystersson** Elias Josefsson till Mattila by, eftersom swaranden tå wille hålla fästning med een bondedotter i Mattila by, hafwer han tagit 2 hästar, hwarmed han med Elias ridit til Mattila.

s 222 - På **kyrckioherdens** i Längellmä mag. Johan **Odenii** wägnar androg länsman Axell Coween, att enär Odenius 2.1.1755 sändt thes 3 drängar Henrik Jacobsson, Josef Eliasson och Mats Matsson med 3 lass **sääd till een möhlqwarn Ylinen Wingiön Mylly til at i qwarnen till möhl mahla**, hafwa af drängarne Henrik och Josef kiört theas lass med een häst hwartera öfwer een broo, som öfwer strömmen när intill möhlqwarnen är bygd, men tå drängen Mats skulle fara öfwer broon med ett Odenius tillhörigt brunt stod, hafwer stodets ena baakfoot i bron blifwit afbruten, eftersom een brostilja tå blifwit i strömmen nederfallen, och stodet tåraf dödt. Bron har blifwit bygd af innehafwaren af Ylinen Wingiön Mylly möhlqwarn. Innehafwarne äro åboerne af Kåppala rusthåld, Pajukanda och Päilax byar samt Kuiwas och Hirdolax h:n i Åriwesi sokn samt åboerne af

Einåla h:n i Liefwelax, Kåljämkandå, Sawiniemi, Påucka och Hakosalmi h:n, Tungelois rusthåld och Syfwäjärfwi by samt Mattila och Erola h:n i Uhiniemi. (En lång redogörelse om brons widmachthållande skyldighet.) Swaranderne blefwo befriade.

s 228v - Sk.b:n Samuel Matsson Tåuna betalar 48 d:r till Ylinen och Alanen h:ns i Wingiä by samt Puhari, Ripilä och Myllymäki h:ns i Puharila åboer ang. ägotwistkostnader.

s 229 - Förre nemndemannens Henrik Mårtenssons ifrån Ereslax **afl. sons** Mats Henrikssons **encka** Sofia Jöransd:r ifrån samma by emot sagde Henrik Mårtensson ang. 2½ lispund lin med mera.

s 230 - Fortsatta lägersmålssak ang. ogifta qwinspersonen Anna Andersd:r ifrån Tihalanniemi, Födt ett piltebarn. Påståt fadren wara res.drag:n Mats Matson ifrån Attila, som dock blifwit befriad. Anna fick böter. Kan ej betala, hwarför fick fängelse 7 dagar.

s 231v - Uppå numera afl. b:ns Knut Grelssons **enkas** Karin Thomasdr:s ifrån Liefweslax wägnar anhölte **hennes måg** Erik Jöransson uptekning och wärdering efter den afl. Knut.

s 232 - Anhöltes syn å Eskola hemmanets i Talwiastaipall by enskilte skogsmarck för swedjande.

s 233 - Sammaledes å Harola h:ns i Talwiastaipall enskilte skogsmarck.

s 233v - Sammaledes å Längipåhia, Hiuckois, Karfwia eller Kyllenåja och Ristijärfwi byars samt Såltila, Rämäsalo, Sawiniemi och Kiriasniemi h:ns skogsmarck.

s 242 - Förra b:ns Grels Anderssons ifrån Karwia eller Kyllenoija h:n 7.4.1754 **afl. hustrus** Kirstin Samuelds:rs **sambröder** inh:n Samuel Samuelsson ifrån Wiuhkola by och inh:n Mats Samuelsson ifrån Wilkilä by och **hennes halfbroder sold:n** Mats Samuelsson **Snell** samt **hennes syster** förnedr. qwinspersonen Sofia Samuelds:r ifrån Wilkilä och **hennes afl. systers** Anna Samuelds:rs **son** och enda bröstarfwinge **drag:n** Samuel Åkerberg ifrån Attila jämte **hennes systers** Maria Samuelds:rs **man** och fullmächtig b:n Jöran Mårtensson ifrån Wilckilä föredrogo på egne och Kirstin Samuelds:rs **broders** inh:ns Jakob Samuelssons ifrån Wilckilä wägnar, at ehuruwål Kirstin Samuelds:r haar i thenna rätt 3.2.1750 til **hennes man** Grels Andersson testamenterat all sin lösta ägendom. Kirstin och Grels hafwa inga gemensamma barn afladt. Altså the kårde emot Grels Andersson ang. Kirstins ägendom. Uptekningen skedt 28.10.1754. Swaranden får egendomen.

s 244 - Länsman Axell Coween angaf ogifte **studenten** Gustaf **Kihl** och ogifta qwinspersonen Maria Eriksd:r ifrån Tåiwila by och Jemsä s:n ang. under ähteskapslöfte föröfwad kiötslig beblandelse med hwarandra. Maria födt ett piltebarn 17.11.1754. Maria förklarades för Kihls ähta hustru.

s 245v - Ylinen och Alanen h:nen i Wingiö by samt Puharila åboer emot ½ Ripilä åbo ang. 45 d:r.

s 246 - B:n Mats Henriksson Mattila ifrån Uhiniemi by, at Mattila påföres i jordeboken 2/3 mantahl. Fråga om antal legohion.

s 248 - Wästilä bys åboer anhölte synen för swediande på byns skogsmarck.

s 249 - Sammaledes ang. Wingiö by, Attila rusthåld, Wähäattila h:n, Maunus h:n, Puharila by och några byar i Keurus samt Tungelois rusthålds **Kotoniemi och Kirwespohianma** jordstycken.

s 260 - B:n Mickel Jöransson ifrån Såltila kr.h:n föredrog, att **kläckaren** Johan Salomonsson **Mustelin** haar hoos landshöfdingen ansökt, att Såltila h:n skulle emellan honom och Mickel klyfwas. Bör undersökas om tiden, tå Mickel begynt bruka Såltila h:n och med hwars tillstånd thet skedt samt om Mustelin någonsin besuttit hemmanet samt om detsamma tåhl klyfning.

Mickel Jöransson berättade, att sedan Såltila h:ns **förre, numera afl. åboo** Samuel Henriksson, hwilken warit **gift med kläckarens** Johan Salmonssons **faderssyster** Maria Abrahamsd:r, åhr 1724 blifwit oförmögen samme h:ns bruuk widmachthålla, hafwer Mickel betalt 1724 åhrs räntta. Så haar Mickel 1725 om wåhren tiltrådt Såltila, hwarest huusen tå woro förfallne samt thes åker warit i wanbruuk, hwarefter Mickel hitintils h:net besuttit. Kläckaren Johan Mustelin haar eij Såltila besuttit, utan all then rätt, som han till thetta h:n kunnat äga, til Mickel Jöransson wid 1725 åhrs hösteting aftrådt, eftersom Mickel utfäst sig at wilja låta kläckaren i sin lifstid på Såltila nyttia the af honom thårstades bygde huus samt någre åker- och ängstycken.

Klåckaren Johan Salomonsson Mustelin berättade, att **hans numera afl. faderfader klåckaren** Abraham Jöransson haar Såltila h:n 1697 af ödhe uptagit och thet sedan till thes ongefär 1717 eller 1718 timadhe dödsfall besuttit. Men som klåckarens Johan Salomonssons **numera framl. fader klåckaren** Salomon Abrahamsson **Mustelin** warit allenast 13 åhr gammall, tå **thes fader** Abraham Jöransson blifwit död, så hafwer Salomon **Mustelins systers** Maria Abrahamsd:rs **man** bondesonen Samuel Henriksson ifrån Ripilä tillträdtt Såltila h:n såsom thes swågers klåckarens Salomon Mustelins förmyndare och bolagsman och thes bruuk samfält med klåckaren Salomon Mustelin widmachthållit till och med 1724, änskiönt Såltila h:ns **wäxt och gröda blef** samma åhr om sommaren **af swårt hagellfall fördärfwad**. Förrän Samuel Henriksson och klåckaren Salomon Mustelin kundhe 1724 åhrs räntta för Såltila till tåwarande ränttetagaren fältwäbelen Antell betala, hafwer Mickel Jöransson lönligen betalt ränttan och sedan i anledning af fältwäbelen tillstånd tillägnat sig besittningsrätten uti h:net. Ehuruwål Salomon Mustelin låtit Mickel til 1725 åhrs hösteting stemma, hafwer Mickel wid tinget öfwertalt klåckaren Salomon Mustelin, som tå war omyndig och allenast 19 åhr gammall, at ingå sådan förlikning, at Salomon skulle få på Såltila några åker- och ängsstycken i sin lifstid nyttia. Klåckaren Johan Salomonsson förmenar, att thes faders förlikning ej kan gälla, eftersom han ej warit berättigad then honom genom arf efter thes fader Abraham Jöransson tillfallne besittningsrätten uti Såltila till Mickel afstå, såwida Abrahams barn borde h:net efter hans död ärfwa.

Klåckaren Johan Salomonsson upwiste afskrifter af thenna rätts ransakning 12.11.1700 och landshöfdingens resol. 17.12.1700 jemte rättsprotokoll af 1.9.1725, hwilka lyda:

1) Anno **1700** d:n 12 och 13 Nowembr. höltz ordinarie Hösteting - - af Längellmä s:n och Keurus capelgiöld i Längipåhia Länsmans Gård - -.

Klåckaren Abraham Jöransson gaf till bekänna, det han omöijeligen kunde komma till rätta med den frihet för 1698 och 1699, som honom till det A:o **1697** i öde förfallne hemmanetz oppbringande i Såltila efter frihetz brefwet af 9.2.1699 blifwit förundt, intygandes nemnden och cronones **länsman** Samuel **Forsman**, at denne Abraham Jöransson till hemmanetz och des egit bestånd ännu wähl skole behöfwa ett åhrs prolongation på friheten - -, men som detta är ett indelt hemman och **förarens Olof Blydz hustru Maria Lillia** påstå nu för rätta att fåå ändtel. på des mans wägnar för innewarande åhr räntan af hemmanet, så råddes klåckaren att låta åtnöija sig med dem på hemmanet allaredo ehrhåldne friheten - -.

På häradsrättens wägnar. Cr? Löschiöldh.

2) Klåckaren Abraham Jöransson kan intet åtniuta nogon prolongation på frihetet - -.

Hellsingfors d:n 17 December 1700.

3) Anno **1725** d:n 1. 2. och 3. September hölts ordinarie härads hösteting - - i Ereslax länsmansgård.

Såsom **klåckaren** Salomon Abrahamsson och Mickel Jöransson warit stridige om praeferencen till kronohemmanet Såltila, hwilket föraren till frihemman är anslagit, och nu således sin emellan öfwerens kommit, att Mickel lemnar honom få boo med sig öfwer winteren i ett pörte, eller till des han på en annan platz hinner upbyggia för sig sielf ett nytt. I lika måtto efterlåter han 1 bodh, 1 stall och 1 fähus, hwilcka huus tillfalla Mickel, sedan klåckaren förskaffat sig andra i deras ställe. Så behåller och klåckaren den af honom utsådde åkerteppan, hwartill och Mickel låfwar utsee för honom ännu ett lika stort stycke på en annan läglig platz. Härtill med afstås **Loinasoja äng** samt tillstånd få rödia sig äng wed **Kåtalachden strand** om honom så behagar. Än tillstädier Mickel honom att få betiena sig af kånllandet, till dess han får upbryta för sig annorstädes, låfwar och hielpa honom med swedia - - men efter denne klåckares död skall ingen å des arfwingar hafwa dertill någon praetention - -. På häradsrättens wägnar: And. Ignatius.

Klåckaren Johan Salomonsson påstod, att han är berättigad åtminstone hälften af Såltila h:n besitta.

Hördes witnen:

1) Qwinspersonen Ingeborg Eriksd:r ifrån Paskylä berättade, at **1711** om wåhren hafwer hon flyttadt sig till Såltila h:n, som afl. **klåckaren** Abraham Jöransson tå besuttit, och bodt thärstädes till åhret **1725**, samt at Abraham Jöransson Såltila h:n till thes död **1717** betalt h:nets utlagor. Men som thes numera afl. son klåckaren Salomon Abrahamsson så warit allenast 13 åhr gammall, haar **thes dotter** Maria Abrahamsd:r **gift sig med** bondesonen Samuel Henriksson ifrån Ripilä, hwarefter Samuel med **thes swåger klåckaren** Salomon Abrahamsson Såltila h:n widmachthållit och warit tärstädes uti ett maatlag till 1724, tå Såltila h:ns wäxt och gröda blef på thes åker **af swårt hagellfall fördärfwad**.

2) B:n Jöran Jakobsson ifrån Ereslax berättadhe, att enär han **1719** tillträdde thet af honom innehafwande Yrkälä h:net i Ereslax by, war **klåckarens** Johan Salomonssons **faderfader** Abraham Jöransson allaredan död och **thes måg** Samuel Henriksson innehade tå Såltila h:ns bruuk, eftersom Abrahams **son klåckaren** Salomon Abrahamsson **Mustelin** tå warit een wäxande gässe. Doch woro Samuel och Salomon i ett maatlag på Såltila, til thes 1724 åhrs wäxt och gröda blef af swårt hagellfall fördärfwat. Sedan Såltila h:ns nuwarande åboo Mickel Jöransson betalt 1724 åhrs räntta, hafwer Mickel Såltila 1725 om wåhren med fältwäbelen tillstånd tillträdtt. Huusen på Såltila warit tå förfalne, men åker war tå i fult bruuk och med råg besådt, eftersom Samuel utsåde tærtill af gifmilde menniskor undfådt. Witnet ansedt åhren 1723 och 1724 Samuel Henriksson för Såltila h:ns

åboo. Sedan Samuel 1725 om wahren skildt sig från Såltila h:ns bruuk, hafwer kläckaren Salomon Mustelin, som tå redan warit gift, stemt Mickel til tinget.

3) Förre b:n Grels Andersson ifrån Karwia berättade som åfwannämnde och att Mickel Jöransson åker af nyijo upodlat under hela then tid, som han Såltila besuttit.

Wid utförda synen besichtigats bl.a. ängstycken: **Törmän alusta, Lakenkärwen suo, Saari och Kåtalachden kylänpuoleinen nittu.** Nämnes **Såltinniemi eller Luhtastennenä marck och Ketunkorpi** kärr. Mickel Jöranssons **swäger kyrckiowachteren** Erik Larsson och **swägerska** gamla pigan Valborg Larsd:r hafwa nyttiat någre ängstycken. Såltila torde tåhla klyfningen.

s 272 - Innehafwaren af **Kåppala** rusthåld, stabscapitainen wälädle herr Jacob **Böisman** androg, at natten emellan 22. och 23. 9. 1754 har en rija, 5 t:or korn, 15 k:ar ärt, 16 t:or agnar och 3 parm halm genom **wådel** afbrunnit. Anhöll om brandstod.

s 273v - Torp:n Johan Andersson ifrån Koppala rusthåld föredrog, at han har **thes stiufermoder** enckan Magdalena Klemetsd:r allaredan tilfredstält för then rätt, som han till then uti **hennes numera afl. mans och Johans faders** Anders Johanssons bo befundne ägendomen kunna hafwa, åfwen ock at Johan Andersson sig förlikat med **thes syster** Maria Andersd:r, som är **gift med torp:n** Jöran Henriksson ifrån **Turwetsu**, ang. thet henne tillfallande fädernes och mödernes arf. Johan Anderssons **framl. moder** Sofia Simonsd:r.

s 274v - På ogifta bondedottrens Sofia Andersd:rs ifrån Karwia wägnar kårade hennes förmyndare b:n Erik Eliasson ifrån Pittala til Sofias **syster** Kirstin Andersd:r och **hennes man** b:n Anders Jöransson, hwilcka Karwia eller Kyllenoija sk.h:n nu besitta, ang. then hälft af h:net, som kårandens Sofia Andersd:rs **broder** Grels Andersson innehaft, men genom köp til swaranderne Kirstin och Mats? (=Anders) afståt. **Parternes afl. fader** Anders Klemetsson.

Upwistes utrag ur rättsprotocollet af 1-3.9.1725:

Anno **1725** d:n 1. 2 och 3 Septembr hölts - - hösteting af Längelmäki - - . Sedan upwiste Anders Klemetsson ifrån Kyllinäija tillika med Anders Jöranssons fullmächtig **kläckaren** Salomon Abrahamsson **Mustelinus** et contract, som Klemetsson om sit skatteh:ns besittning därstädes med Anders Jöransson 5.4.1725 uprättadt och **kyrckioherden** mag. Henricus **Lillius** jämte kläckaren Salomon Mustelinus såsom witne underskrifwit, lydande:

Wij underbenämnde hafwa - - om possessionen af Kyllenoija sk.h:n sådant contract ingångit, at iag Anders Klemetsson, som härtil warit ägare, utfäster, at Anders Jöransson, som sig nu ärnar at träda i **ächtenskap med min dotter** Kirstin Andersd:r, i anseende dertil at han Anders kommer til at ophielpa hemmanet ifrån des olycka uti råkadade slatte tilstånd, skal, så framt **min enda son** Grels Andersson mig öfwerlefwer, med denne min son besitta Kyllenoija h:n til hälften, så at de andre mine barn skola låta sig therifrån utlösa, - - .

Anno **1729** d:n 7. etc Febr. blef wid ordinarie härads winterting med Längelmä s:n uppå Anders Jöranssons begiäran halfwa Kyllenoija skattehemmanet första gången klanderlöst upbudt.

Anno **1729** d:n 10. octobr oplystes wed - - höstetinget uppå Anders Jöranssons begiäran halfwa Kyllenoija sk.h:net andra gången utan något klander.

Anno **1730** d:n 15 octobr blef hälften af Kyllenäja sk.h:net - - uppå Anders Jöranssons tredie gången klanderlöst uplyst.

Anno **1729** den 7. och 8. Februarii hölts ordinarie härads winter ting - - af Längelmä s:n och Keurus bohl i Ereslax länsmans gård - - . Förutan den disposition Anders Klemetsson ifrån Kyllenoija giordt angående sit skatteh:n emellan **sin son** Grels Andersson och **måg** Anders Jöransson, som denne rätts extractum protocolli af den 1. etc September 1725 utwisar, berättade Anders Klemetsson uti mågens och sonens närwaro, det han åfwen all sin lösa ägendom - - desse bågge emellan så fördelt, at de - - , hwaremot såwål mågen som sonen utlofwat, den förra gifwa **sin ogifte swägerska** Maria Andersd:r 40 d:r k:rmt och den senare til **sin syster** Sofia Andersd:r åfwen 40 d:r - - .

Sofia Andersd:t tilstod sig hafwa fått 40 d:r. Swaranderne blefwo befriade.

s 280v - Wiuhkola eller Uhiniemi bys åboer föredrogo, at jagtfogden i thetta tingslag Elias Johansson och nemndemännerne - - hafwa synt Wiuhkåla bys skogsmarck för swediande. Pröfwades, at hwarthera Tuomåla och Mattila h:ns åboer kan hädanefter åhrligen få swedia en tunnans land.

s 281v - I Ereslax by får Knutila h:n åhrligen swedia 4 c:ars land samt Yrkälä och Säppåla h:n 12 c:ars land, i Talwiastaipall Kårhola h:n 8 och Tarckala h:n 14 c:ars land, Kuldela h:n 10, Tihalaniemi h:n 8, Påucka h:n 6, Hakosallmi 20 samt Tåuna h:n 1 tunna och 15 kappars land.

Längelmäen ja Keuruun syyskäräjät 5-8.9.1755 på Tihalaniemi länsmansgård
HMA Sääksmäki 16

s 846v - B:n Anders Jöransson ifrån Kylänoja bewiljades tredie upbud på ½ Kylänoja sk.h:n.

s 847 - Ang. Keurus-saker.

s 849 - Vice kr.befalln:n Axel Fredrik Favorin tiltalte en dehl af detta tingslags inwånare för thet the 27.5.1755 försummat at inställa sig uti Ånkala by til Biörneborgska infanteriets afskiutsande, men lemnade sin talan.

s 850 - Fortsatta mål. B:n Erik Jöransson Einola och b:n Samuel Karlsson Mickola i **Lieweslax** by emot b:n Elias Jöransson Hakosalmi ang. äganderätten till en del af Einola och Mickola h:n tilhörige skogsmarcken samt en äng och ängshage **wesijetto** kallade.

Käranderne påstod, at then Hakosalmi äng och ängshage, som är belägen uti Mickola och Einola h:ns marck, fordom warit theas hemman tilhörige och blifwit såsom en **morgongåfwa** therifrån gifwen, warit allenast ½ tunneland, men sedermera utwidgads till flere tunneland. Swaraden bestred och upwiste häradsrättens **dom af 26.3.1670**, hwarigenom han bewiste, at **wesijätto** äng och ängshage tilhörer Hakosalmi h:n, och en annan **dom af 12.10.1670**, hwarmedelst Liewelax boerne blifwit sakfälte för thet the nyttiat wesijätto äng och ängshage.

Förre **corporalen** Anders **Gilberg** intygade, at han någon tid sedan ibland the å Hakosalmi h:n warande skrifter läsit ett ganska gammalt document, hwaruti stod, at Hakosalmi fåt af Lieweslax i morgongåfwa en hage wesijätto nämnd, men minnes ej documentets åhratal. Swaranden betygade, at han ej har andra document än ofwannämnda. Förrättas syn.

s 852v - Fortsatta mål. Mickola och Einola h:ns åboer i Liefweslax emot Hakosalmi åbo ang. äganderätten till 4 starrängstegar, som äro belägne innom Mickola, Einola, Mustasu och Mättäs h:ns samfälte skogsmarck. - Upsköts.

s 854v B:n Mickel Matsson Heickilä i Ristijärfwi anmälte, at thes **föräldrar** Mats Eriksson och Margeta Matsd:r äro afledne. Mickels **syskon** Maria, Anna och Lisa Matsdöttrar. Förlikts om arf. Marias **man** Johan Matsson i Ristijärfwi. Lisas **man**? Johan Johansson ifrån Tarckala. Anna är **ogift** och bräckelig.

s 856 - Ang. Keurus.

s 863 - Kr.länsman Axel Coveen har angifwit res.karlen Simon Thomasson ifrån Wästilä såsom tienstlös hos kr.befalln:n Daniel Leween och begiärt at få Simon i sin tienst. Simon instält i länsmans tienst men genast rymt. Swaranden sade, att han inskrifwit i gästgifwarens tienst i Wästilä hoos gästgifwaren Lars Eriksson Laurila. Jagtfogden Elias Johansson och brofogden Johan Bertilsson hade gripit Simon på Laurila h:n.

s 869 - Nemndeman Johan Jöransson och b:n Johan Fräser, hwilcka Laurila sk.h:n i Längipohia by till hälften åboo, upwiste ett af kr.länsman Axel Cowen jemte 2 nemndemän öfwer samme h:ns tomt, åker och äng 30.6.1755 uprättadt delningsinstrument:

Åhr 1755 den 30. juni instälte sig underskrefne å Laurila sk.h:net i Längipåhja by **at dela h:net tilhörige tomt, åker och ängar uti jämnghoda delar**, men sagde bönder, sedan tomtdelningen för sig gådt, om åker och ängsskifte öfwerenskommit å följande sätt:

Tompten emellan Johan Fräser och Johan Jöransson deltes enligt **ensigneurens Johan Lewongs geometriska charta af åhr 1751** så, at Johan Jöransson behåller den öfre sijdan af tompten, som är längden 48 aln, och Johan Fräser häremot nedre sidan af samma längd. **Fräsers stuga** står något på Johan Jöranssons tomt och **Johan Jöranssons stegerhus** på Fräsers tomt, men besagde hus få stå på sina ställen så länge the kunna nytjas. **Uthusen** böra äfwen stå på sina förra ställen, änskiönt the äro på hwarandras tegar af **kohlländer**. Under desse tompter har Fräser wästra sidan, i norra ändan bred 21 aln, i södra ändan 22 aln. Härnäst har Johan Jöranssons kohlland af samme storlek. Hwardera nytiar **lindan** under sit kohlland, undantagandes at Johan Jöransson behåller sit för upodlade **plantland**, som åhr under Fräsers kohlland i nårra ändan bred 4 aln, hwaremot Fräser behåller att lika stort jodstycke äfwen för des kohlland eller näst wid des **badstuga**.

Af **Wähäpeldo åkerstycket** behåller Johan Jöransson omätt honom förut tilhörig första teg och Johan Fräser äfwen sin gamla teg. Then tredie tegen behåller åter Johan Jöransson efter gamble rån och then fierde tegen Fräser.

Af **Lietopeldo** behåller Fräser första tegen och Johan Jöransson den andra.

Wähä Lietopeldo behåller Fräser ända til gierdet ifrån backen, häremot Johan Jöransson **Wähäpeldo** ända til **Wainionsilda**.

Lackomäen sarka med ett litet åkerstycke öfwer landswägen behåller Fräser. **Lackomäen alanen sarka** tillika med 2 små åkerstycken behåller Johan Jöransson.

Kataja sarka behåller Johan Jöransson, **Kåifwu sarka** Fräser.

Pitkanitun sarka med thet så kallade **Hamari** åkerstycket behåller Johan Jöransson. **Wasickaoijan peldo sarka** första teg behåller Fräser och näst wid landswägen Johan Jöransson.

Wasikaoijan Ladonedusta åkren, then the kalla **hamari**, behåller Fräser, häremot Johan Jöransson **Sårsanrapackå** åkerstycket.

Mättänpeldå nyttjar Fräser med et litet åkerstycket derwid och ett nytt åkerstycke. **Mantien silda** behåller Johan Jöransson.

När sidan af åkeren **Pårtin edustan sarka** ända till och öfwer **Kydon oja** behåller Fräser. Häremot Johan Jöransson **Rihentausta sarka** ända äfwer **Kydönoja**.

Tredie teg fick Fräser alt öfwer **Kydönoja**, fierde Johan Jöransson öfwer **Kydönoja**.

Usipeldo teg fick Fräser emot äfwan sagde **Katajansarka**.

Waihe ahon Hamari och **Hepärinnan perimmäinen peldo** åkrar behåller Fräser enskilt, såwida hans förenämnda åkertegar äro mindre än Johan Jöranssons, i synnerhet **Wähäpeldo** åkerstycket.

Wid **säldattorpet** åt östsöder ifrån byn fins nyt uptagit åker, hwaraf Fräser fick **Idänpuoli** och Johan Jöransson **Länsipuoli**.

Af en g:l swed näst therwid, then the äro sinnade at rödja til åker, fick Fräser **Länsipuoli** och Johan Jöransson **Idänpuoli**.

Wid **Pitkäniitu** fins äfwen en g:l swed, then the kunna upodla til åker.

Tegen näst wid **Uotila** pörtet behåller Fräser, **Isombi** eller **luotenpuoli wainiota**.

Pättimäen sarka behåller Johan Jöransson och **oja sarka** Fräser.

Käyrän mäen sarka behåller Johan Jöransson.

Särkän ojan saran kakon puolinen kulma Fräser. **Luoten puolinen** Johan Jöransson.

Särkän ojan takanen sarka har Johan Jöransson. **Särkin usij peldo** Fräser.

Särkin niytun peldå fick Johan Jöransson. Af samma åker behåller Fräser östra sidan.

Ett nytt åkerstycke ther sammastädes åt **ojnasjoki** behåller Johan Jöransson. Äfwen wid **Keyrän pälun wierij** ett litet åkerstycke.

Näst wid byn första teg, then the kalla **Aitajoni**, fick Johan Jöransson, then näst Fräser en teg, then the kalla **Rihijoni**.

Lammikon aron jonij sarka samt. **Leden joni sarka** af **Rijhimättä** behåller Johan Jöransson.

Lännenpuolinen pä i två små stycken af besagde skog behåller Fräser.

Första **Rihi mättän takanen sarka juoni** behåller Johan Jöransson, andra **Rihi mättän takanen sarkajoni** Fräser.

Tredie **Rijhi mättän takanen sarkajuoni** enda til **Iso niitu** wäg ficj Johan Jöransson. Äfwan besagde wäg en teg ända til skogen behåller Fräser.

Kallion juonen sarka fick Fräser med et litet åkerstycke wed **qwarnbron**, then the kalla **Hamari**. **Kalliman juonen sarka** behåller Johan Jöransson.

Äijän juonen sarka första teg fick Fräser och andra teg Johan Jöransson.

Lähden niytun ojan pälwen juon sarka behåller Fräser, **Pullian pärän sarka** Johan Jöransson, **Ison Niytun pældå** äfwen Johan Jöransson.

Af **Lächden niytun Hamari sarka** behåller Fräser **Idänpuoli** och Johan Jöransson **Länsipuoli**.

Usipeldo Idänpuoli Johan Jöransson, **Länsipuoli** Fräser.

Af tredie **Usipeldo** eller **Lächden niytun ladon pældå** fick Jöran Johansson **Idänpuoli** och Fräser **Länsipuoli**.

Under dessa tegar nyttjar och brukar (**Idänpuoli wainio** ängar) hwartera höbohl.

Lähden Pochjan umbi aitan ängstyckets södra sidan fick Johan Jöransson och Fräser när sidan tillika med then så kallade **Hamarin alusta**. Skilnaderna blefwo med stenar belagde.

Södra sidan af bäcken behåller Johan Jöransson, börjande ifrån Fräsers ladas gafwelknut ända til en nedsat sten wid stranden.

Af **Pitkä nitu** två tegar, **Peltoin keskinen aro**, **Wasikain ojan ladon edusta** tre tegar tillika med the så kallade ängsskurur, **Ajoxen nitun** af **Mantien suo** samt **Wasickain ojan pärästä** två tegar, som äro skogwäxne, **Wähä aro** äng, **Särkenoja**, **Ojnasjoki**, **Kydoxen niitu** och **Lapinlaxi** ängar, tegarne af **Iså nitu** samt **Mustanitun sarka** behålla the samfällt.

Af **Hächden niitu** behåller Fräser **Lännenpuoli** och Johan Jöransson **Idänpuoli**, then the kalla **ladon koihluhta(?)**. Til sidstn. tegs ersättning behåller Fräser ett litet ängstycke **idänpuolinen pä**.

Låkakårwfen sarka har Fräser åt öster, jämwäl **mandurun suo** och **Wihinijtu**. **Teiriniemij** och näst thärwid fyra tegar har Fräser med **Kaiwånnon Pellon alusta**. Häremot Johan Jöransson af **Låkakårpi** östra sidan tillika med then så kallade **raiwio** under hans nya åker, **Wihinitu pärästä** två tegar, af **apilas nijtu** två tegar och **Lautakarko** äng en teg, jämwäl **Kaiwånån nijtu**.

Fräser behåller följande skogsängar: **Sirtiän nijtu** och **nåuris Latånen**, en teg för **Sirtiän latå**, **Perimäjsen nijtun**, **Länsipuolij Rachkasuon sarasta**, **Rautian** och **Isolahden huchta**, **Hånga latå**, **Pitkäoan suru** (=siwu?), **Walkejärfwen nijtu**, **Wähä Rommacko**, **Kårkesuo usij nijtun alla** ängar.

Marian pächja samfält. Af **Iså Rommako**, som är samfält med Kaupila h:n, nyttiar Fräser och Johan Jöransson theas innehafwande Laurila h:ns andel samfält.

Johan Jöransson behåller följande skogsängar: **Kåpen nitu** tillika med tre små ängsfläckar, **Watikisten nijtu** och **Idänpuoli suosarasta** af **Pitkä nijtu** en teg, **Kolmikoura** ängs tre tegar, **sywån ojan Kuru**, **Heinisuo**, **Wähälähä huchta**, **Alanen Kårkesuo** och **Ylänen Kårkesuo** tillika med ett litet ängsstycke **Kartia ojan suru** (=siwu?), **liewjärfwen pä**, **hullunjärfwen suru** (=siwu?).

Gierdesgårdarne böra Johan Fräser och Johan Jöransson til hälften widmachthålla.

Således wara delt, och bönderne Johan Fräsers och Johan Jöranssons öfwerenskommelse rätteligen intagen, intygar: Axel Cowen , krono Länsman

Nämbdemän: Jöran Andersson ifrån Kåifwisto Josef Eliasson ifrån Uhiniemi

Johan Jöransson Yläaurila Johan Jöransson Fräser Alalaurila

s 874 - Ang. Keurus.

s 875 - B:n Erik Andersson ifrån Wiuhkola androg, at **thes son** Erik Eriksson tilstält honom thet testamente, som **hans moder och Erik Anderssons numera afl. hustru** Sofia Jöransd:r til sine och Erik Anderssons sammanafnade barn, berörde Erik Eriksson och **hans syster** Maria Eriksd:r 17.9.1754 giort hafwer. Sonen Erik må efter hennes (= Sofias) död undfå en beslagen kista, ett täcke och en blå kiörtell af hemwäfwit tyg, **sonehustrun** Kirstin Eliaed:r en swart tafttshalsduk för det hon skiött henne under des swåra siukdom, och dottren Maria Eriksd:r en röd klädeskiörtell, samt at de 20 plåtar, som hennes man Erik Andersson tagit utaf Mats Jöransson Otila ifrån Längipåhia, af hennes rättmätiga arf, till sine afbetalning, ej måtte efter hennes död wid arfskiftet uptagas. Maria Eriksd:rs **man adjuncten** Josef Ahllöf.

s 878 - Gamle mannen Johan Matsson och **hans h:u** Maria Matsd:r ifrån Ristijärfwi androgo, at emedan the under sitt ähtenskap icke blifwit med barn wälsignade, hafwa the sin emellan uprättat (ett inbördes testamente).

s 878v - Rusth:n Mickel Johansson, som ½ af Tungelois sk.rusthåld besitter, föredrog, at 22.10.1738 hafwer kr.befall:n Gabriel Melart förrättat **delning** emellan honom och **des afl. broder** Elias Johansson, som andra hälften innehade, **å rusthållets bohlåkren**. Men som Melart tå icke ägde tilräcklig tid at noga jemnka och dela, utan en stor del gisningswis afdelte, så blef såmlige skiften eller tegar mindre och sämre än såmlige, hwarigenom Mickel Johansson förmenar sig wara mindre lott tildeld. Har stämt **des broder** Johan Eliasson, som efter sin fader innehafwer ½ Tungelois. Johan motsatte sig jämnkningen, men medgaf, at årets 1738 delning icke blifwit lagligen gillad eller inför rätta upwist.

s 881 - **Mustasu, Mättäs, Kåljonkando och Mickola** sk.h:ns i Liefweslax by åboer Elias Jöransson, Samuel Samuelsson, Krister och Elias Kristersson tillika med **Einola** kr.h:ns åbo Erik Jöransson androgo, at jagtfogden Elias Johansson med nämndemän hafwa efter förordnande i ögnasichte tagit hela then theas åboende h:n oskift tilhörige skogsmarcken och besedt till swediande nyttige ställen. Pröfwades at **å hwarje öresland kan åhrligen swedia ½ tunneland**.

s 882 - Mustasu, Mättäs, Kåljonkando, Mickola och Einola h:ns innehafware i Liefweslax emot deras förra res.soldat Jöran Henriksson, för thet han icke will skiljas wid thet torp, som han 1751 utom theas tilstånd på theas oskifte skogsmarck wid **siöwiken Turwetsu** bygd.

Afsades: Swaranden Jöran Henriksson har wäl förment sig wara berättigad at få thet af honom å kårandernes h:ns ägor anlagde torp alt framgent besitta och til nybygge upodla, oachtadt han widgådt sig ej kunna i bewis leda, at han samme torp med laga tilstånd anlagdt - - icke kan utan de gamle hemmans skada bibehållas. Ty pröfwar rätten i anledning af skogsordning af 12.12.1734 skiäligt, - - at torpet rifwas. Dock får swaranden ersättning för arbete.

s 885v - Pittala sk.h:ns innehafware bönderne Erik Eliasson och Anders Larsson androgo, at hemmanet tilhörige åkren samt ängstycken uti bohlåkren och alle ängar hitintils ej blifwit them emellan behörigen delte. Länsman Coween samt 2 nämndeman skola **förrätta delningen**.

s 886 - B.sonen Elias Simonsson ifrån Tarckala och **des h:u** Sofia Matsd:r wela uprätta (inbördes) testamente, emedan the äro barnlösa.

s 886v - B.sonen Erik Eriksson ifrån Längipåhia by kårade til b:n Erik Johansson dersammastådes ang. besittningsrätten till ½ af Kaupila sk.h:net, men lämnade sin talan.

s 887 - Förra landbon Simon Sigfredsson ifrån Myllymäki ingaf en emellan honom och b:n Sigfred Simonsson ifrån Puharila 29.10.1754 författad skrift, hwarigenom Sigfred til Simon **såldt ½ Ripilä h:n i Puharila**, lydande: Sedan Sigfred Simonsson, som ägt ½ Ripilä sk.h:n i Puharila, är så med fattigdom blefwen beträngd, at - har jag - ½ Ripilä h:n med des bruk och besittning til landbon Simon Sigfredsson - at år 1755 updraga med det wilckor, at berörde landbo låter **des dotter** Sofia träda i ähtenskap med **min son** Henrik Sigfredsson, sedan the hunnit til laga gifta år eller ifall thesse barn med döden afgå - samt at jag får til min dödedag enskilt behålla the 2 nya åkerstycken **Ajoxen udet pellot**, som jag rödiat och kunna med 12 kappar säd besås, jämwäl **Rusken Korwen nijtu** och **Hanhi Suo** ängar - af huusen större delen af skullan på stallet, kammaren i förstugan emellan pörtet och källarehuus, och boo i pörtet eller badstugan til thes jag mig nödige huus kan upbygga, samt något skog och lijnländer. Wiljande Sigfred nu gifwa åt min son Henrik Sigfredsson, som kommer at skilja sig ifrån mitt matlag til Simon Sigfredsson, i hemfölgd en wränskföla, en koo, en get, ett får, en yxa, en lija, en skiära, 2 stampjärn och en järnstör. **Upböds för första gången.**

s 889v - B:n Josef Matsson ifrån Ristijärfwi och **thes systrars** Maria och Anna Matsdöttrars **män** b:n Erik Henriksson ifrån Raidisto och drengen Simon Samuelsson ifrån Talwiastaipall föredrogo, at Josef Matssons samt Maria och Annas **afl. broder** b:n Erik Matsson (½ Korhola) ifrån Talwiastaipall och **hans h:u** Maria Matsd:r hafwa kort för Erik Matssons död sådant testamente sig emellan uprättat, at then maka, som öfwerlefde then andra, skulle blifwa ägare af all theas lösa ägendom. Käranderne wela ogilla ber. testamente af 4.5.1755. Kyrkioherden Johan Odenius witnade.

Längelmäen ja Keuruun talvikäräjät 11-14.2.1756 på Tihalaniemi h:n
HMA Sääksmäki 17, s 1635-

s 1636v - B:n Simon Sigfredsson ifrån Puharila anhölte om **andra upbud** på ½ Ripilä h:n. Köp 29.10.1754 af Sigfred Simonsson. Sigfred Simonssons **broder** b.sonen Simon Simonsson ifrån Wästilä by klagade. Sigfred Simonssons **son** Henrik Sigfredsson och **fader** Simon Henriksson.

s 1638v - Kr.länsman Axel Coween föredrog, at b:n Mats Jöransson Seppälä ifrån Hiuckois by 18.1.1756 under gudstiensten instält sig drucken i Längellmä s:ns kyrckia. Mats nekade. Nemndem:n Jöran Andersson ifrån Käifwisto witnade, at Mats kommit till kyrckian och gåt förbi then bänck i choret, ther witnet satt, till hans dräng Henrik Eliasson, hwilken på ett bräde therstädes suttit, hwarest han talt med drängen någre ord, och thereafter gåt till kyrckioherdens Johan Odenii bänck samt med kyrckioherden talt någre ord med så högt liud, at folcket i närmaste bänckarne kunnat thet höra. Enär Mats gåt ut ifrån kyrckian förbi witnets bänck, har witnet frågat Mats, om mantalscommissarien Frantz Rydman, som dagen förut förrättade mantalsskrifning med Längelmä sokns inwånare uti Hiuckois by, ännu wore qwar, hwartill Mats swarat, at han tå skulle beställa skiuts åt comissarien, och therjemte sagt till witnet: nog ser tu mi, hurudan jag är. Tå han gåt bort tärifrån, har han bugat sig för witnet, af hwilket witnet trodde, at swaranden warit öfwerlastad af drycker. - Mats medgaf, at han nutit en sup bränwin, som länsman Cowen på thetta Tihalaniemi honom gifwit. - Anstånd.

s 1640 - Ang. Keurus.

s 1647 - Förnedr. qwinpersonen Valborg Larsd:r ifrån Pittala har 13.12.1755 födt ett ännu lefwande piltebarn. Hon bekände fadren wara ogifte **studenten** Axel **Fingerros**. Fingerros nekade och sade, at han sedan 17.2.1755 icke warit i Längellmä utan uti Birckala s:n. Fingerros blef beriad.

s 1652 - Föraren Carl Magnus Gestrin kårade till fourieren Hans Henrik Brümmer, som till fardagen i nästl. år besedt thet af Gestrin nu innehafwande Myllymäki förareboställe. Ang. boskapsfoder.

s 1653 - Föraren Carl Magnus Gestrin (Myllymäki boställe) emot ½ Ripilä h:ns i Puharila by åboo Simon Sigfredsson, tidigare landbo i Myllymäki, ang. boskapsfoder.

Sold:n Elias **Klingfeldt** ifrån Wästilä witnade, att han sedt swaranden om vinteren före fardagen föra 2 parm halm till Ripilä h:nets **ojanittu** ängslada.

s 1655 - B:n Mickel Matsson Heickilä ifrån Ristijerwi by klagade, at ett stall med skulla och ett foderhuus samt hö blifwit af liungeld i aska lagde. Anhöll om brandstod.

s 1656 - Rämäsalo h:ns åbo Johan Jacobsson androg, at rågången emellan Rämäsalo och Sawiniemi h:ns tilsamman stötade ägor i långliga tider ej blifwit uppgången. Rågången werkställes.

s 1658 - Enckan Brita Markusd:r ifrån Mäntä h:net i Keurus by kårade till b:ns Mats Jöranssons i Längipohia by hustru Maria Henriksd:r ang. een kåranden tilhörig fårskinspås, som uti ett pörte på Mats Jöranssons åboende Otila h:n 1743 om vinteren förkommit. Swaranden anförde, at tå kåranden om en natt legat uti ett pörte på Otila h:n, hwarest åthskillige resande tå äfwen legat, har kåranden om mårgonen saknat thes pås, men swaranden ei hafwer thesamma tagit ej heller wet på hwad sätt then förkommit.

s 1659 - Inh:ns Erik Matssons **hustru** Maria Sigfredsd:r ifrån Järfwenpä by (i Oriwesi s:n) kårade till **thes broder** b:n Simon Sigfredsson ifrån Puharila by, för thet swaranden hitintils ej tilfredstält kåranden för then bröllopskåst, som swaranden wid thet emellan parterne 1741 förrättade arfskiftet åtagit sig till henne betala. Swaranden lofwade betala.

s 1659v - Ang. Keurus.

s 1660 - B:n Simon Sigfredsson ½ Ripilä i Puharila by androg, at sedan han i sommar bergat 2 lass hö af ett ½ Ripilä tillhörigt ängstycke **Wehkojanaho** och samme hö thärifrån fördt till **Wanhan kylän nittu** ängslada, skall **corporalen** Carl **Gladfeldt** hön ifrån ladan borttagit.

s 1661 - Bönderne Josef Simonsson och Simon Sigfredsson, hwilka Ripilä h:net i Puharila till hälften besitta, kårade till nämndem. Mats Eliasson och b:n Jöran Simonsson ifrån Wingiä by, för thet swaranderne tillerckat een swed på Ripilä h:ns enskilte jordstycke **Nurmitaipall**. Förrättas syn.

s 1661v - B:n Samuel Samuelsson Mettäs, hwilken **gästgifweriet i Liefweslax** by hitintils förestått, androg, at han framdeles ej förmår gästgifweriet uppehålla. Anhöll at någon annan af åboerne i Liefweslax by kunde utsees till gästgifware i hans ställe. Mickola h:ns åboo b:n Samuel Karlsson förklarade sig wara nögd emottaga gästgifweriet i Liefweslax by.

s 1662 - B:n Mats Jöransson Otila i Längipohia by kårade till nämndemännen Johan Jöransson och Johan Fräser, hwilka Laurila h:n i samma by till hälften besitta, samt ½ Kaupila h:ns åboo Erik Johansson, för thet swaranderne tagit wed och gårdsell på **Liwijärfwi** mark, som til Otila h:n skall enskilt höra. Swaranderne sade, at marken är oskift. Swaranderne befriades.

s 1664 - **Kyrckioherden** i Längellmä mag. Johan **Odenius** kårade till inh:n Johan Pettersson ifrån Rämäsalå för thet swaranden 1753 och 1754 icke betalt **påskpenningar**. Sammaledes förafsk. **dragon** Jöran Johansson ifrån Attila rusthåld och förafsk. **sold:n** Erik Matsson ifrån Sålala h:n. Swaranden Johan Persson är inh:n hos **sin måg sold:n** Thomas **Lejon** och är arbetsför.

s 1666 - **Corporalen** Johan **Frimodig** ifrån Pitala witnade i saken ang. b:n Mats Jöransson ifrån Hiuckois, som skall warit drucken i kyrckan, på samma sätt som det tidigare hörda witnet.

Kyrckioherden Odenius berättade, at Mats kommit i kyrckan och sedan gåt fram på gången intill choret och winckat åt thes dräng Henrik Eliasson, som satt på ett bräde i choret. Mats kommit till witnets bänck, hwar på witnet frågat Mats, hwarföre han går i kyrckian under gudstiensten. Mats tillsagt sig wara antydd at skaffa skiuts åt mantalscomissarien Rydman. Som witnet märkte, at Mats tå war något drucken, har witnet tillsagt honom at gå bort ifrån kyrckian. Mat kunde gå utan stamplande. - Upsköts.

s 1670 - B:n Josef Simonsson (½) Ripilä i Puharila föredrog, att sedan **thes fader** Simon Henriksson 11.4.1747 till honom afstått ½ Ripilä h:n, med the wilckor, - -. Josef hafwer tillfredstält **thes bröder** Henrik, Mats och Simon Simonssöner för thes arfsrätt till ½ Ripilä. **Theras syster** förnedr. qwinspersonen Kirstin Simonsd:r. **Theras moder** Sofia Jöransd:r.

s 1671 - Ripilä sk.h:ns i Puharila förre åboes Simon Henrikssons **söner** Mats och Simon Simonssöner androgo, at ehuruwähl theas fader Simon Henriksson hafwer 11.4.1747 afstådt til **theras broder** Sigfrid Simonsson ½ af Ripilä h.n med hwilckor - -. Angår börderätt.

s 1674 - Kr.länsman Axel Coween, som Tihalaniemi kr.h:n åbor, anholte afgjörande i saken emot Tungelois rusthålds innehafware Micken Johansson och Johan Eliasson ang. at swaranderne hafwa tilägnat sig nyttiorätten til **wita sari** holm, som Coween förmenar wara Tihalaniemi tilhörig.

B.hustrun Regina Henriksd:r ifrån Talwiastaipall berättade, at hon är ungefär 76 år g:l, född på Tungelois rusthåld och ständigt bodt i Längellmä s:n. Hon har ej sedt Tihalaniemi h:ns åboer nyttiat **wita sari** holm eller hört berättas, at samme holm skulle warit Tihalaniemi h:n tilhörig, men Tungelois åbor hafwa witasari ständigt nyttiat och bärgat höet.

B:n Henrik Mårtensson ifrån Ereslaxi berättade, at han är ungefär 70 år g:l och at han ständigt bodt i Längellmä och alltid sedt Tungelois åboer nyttia **Wita sari** holm såsom rusthållens ostridige ägor.

Förafsk. **sold:n** Axel Axelsson **Hiljanen** witnade, at han nästledne 45 år (sedan 1711) bodt i Längellmä och at han under samme tid sedt Tungelois boerne bärga höet af the å **witasari** holm belägne ängar samt at the ungefär 26 år sedan tilwerkat en swed på holmen.

Enkan Agneta Mickelsd:r ifrån Kåifwisto, nu ungefär 80 år g:l och ständigt bodt i Längellmä, berättade, att Tungelois altid nyttiat **witasari** holm, men någon tid sedan har Tihalaniemi h:ns förre åbo brofogden Bertil Bertilsson tilwerkat en liten swed på holmen med Tungelois lof. - Upsköts.

s 1680 - Rusth:n Mats Jöransson ifrån Attila kårade till kr.länsman Axell Coween ang. 24 d:r. Coween swarade, at han lefwererat penningarne til kårandens **stiu ffader** Jöran Eriksson. Coweens tåwarande piga och förre **studenten** Gustaw **Kihls fästeqwinna** Maria Eriksd:r kunna wittna. Wistas nu i Kaipåla rusthåld i Jämsä s:n. Kårandens **hustru** Lisa Johansd:r. - Upsköts.

s 1683v - Hakosallmi h:nets åboo b:n Elias Jöransson anholte om undersökning och afgjörande i saken emot Liefweslax bys åboer ang. 4 starrängstegar. Upsköts.

s 1684 - **Brofogden** Johan Bertilsson har med thes **broder** Henrik Bertilsson ingåt sådan förlikning ang. arf efter theas afl. föräldrar, at Henrik undfår af Johan en röd qwiga.

s 1686 (14.2.1756) - B:n Samuel Samuelsson **Mettäs** ifrån Liefweslax by emot b:n Johan Henriksson ifrån Hirdolax ang. 54 d:r k:rmt. Johans **broder** b:n Jöran Henriksson i Hirdålx.

s 1686v - På **adjunctens** Christian **Flodbergs** wägnar androg thes fullmächtig länsman Axell Coween emot b:n Erik Andersson ifrån Uhinemi, at denne i olaga tid skilt adjuncten ifrån thes hos swaranden på hans ½ Tuomåla h:n innehafde qwarter och husrum. - Upsköts.

s 1687v - Nemdemannen Jöran Henriksson ifrån Sawiniemi anholte i anledning af thes siuklighet at blifwa entledigad. Bewiljades.

Längelmäen ym. syyskäräjät 9-9.1756 på Tihalaniemi
HMA Sääksmäki 17, KA mf ES 3377-3378

S 503 - Upteddes en afhandling 19.10.1754, hvarmedelst b. Sigfred Simonsson afståt thes innehafde ½ Ripilä sk. h:n i Puharila by till b. Simon Sigfredsson emot thet, at Simon Sigfredssons **dotter** Sofia Simonsd:s skulle träda i ächtenskap med Sigfred Simonssons **son** Henrik Sigfredsson. Beviljades tredje upbud.

S 504 - B. Anders Jöransson fr. Karvia eller Kyllänoija h:n upviste ett af hans **hustrus** Kirstin Andersd:rs **broder** förre b. Grels Andersson 2.4.1754 underskrifvit köpebref, hvarigenom han Grels Andersson emot 500 d:r krmt försålt till sin syster Kirstin Andersd:r och hennes man Anders Jöransson ½ Karvia eller Kyllänoija sk.h:n. Beviljades fastebref.

s 505 - B:n Gabriel Jöransson Häckinen ifrån Keurus föredrog, at **kronolänsman** Axel **Coween** skall wid sidsta mantalsskrifning med Längellmä s:n swikeligen angifwit hans städs slade wallhion pigan Brita Thomasd:r wara å Gabriels åboende Häckinen h:n öfwerlopshion. Gabriel förmenar, at Coween obefogat sökt göra honom orätt. (Sivulla 512 Coweenin allekirjoitus 25.5.1756.)

S 530 - Wid wintertinget har kr.länsman Axel Coveen angifwit b. Mats Jöransson Seppälä fr. Hiuckois by för thet han 18.1.1756 i Längelmä sokns kyrckia under gudstiensten drucken instält samt oliud och förargelse föröfwat. Men som corporalen Johan **Frimodig**, hwilken för dödsfall skull i samma mål blifwit afhörd är af Mats Jöransson i anseende thertill jäfwad, at han skull thenna sak för länsman Coveen angifwit, hwilket Mats Jöransson åtagit sig wid thetta ting med afledne **kyrckioherdens Israel Wallins sons Simon Wallins** witesmål bewisa.

s 534v - Hofrätts auscultanten Eric Forell föredrog, at **probsten i Oriwesi Anders Salowius** instemt **torp:n** Mats Staffansson och **hans son landbon** Anders Matsson **ifrån Kåppala** rusthåll för thet the skola hafwa sig om honom wanwördeligen utlåtit och misfirmat. Swaranderne sade, at så händt i hastighet, och anhöllo om förlåtelse. Käranden lemnades saken därhän.

s 535v - Upsk. målet. **Liefweslax** boer emot Hakosallmi innehafw:n Elias Jöransson ang. äganderätten till 4 starrängstegar. **Kåppala** sk.rusthålds innehafware **cap:n** Jacob **Boisman** säger, at Kåppala äger äfwen dehl i den kärresmarck och i öfrige Lieweslax bys skogsmarck, hwarå de omtwistade ängstegarne äro belägne. Liefweslax boer medgåfwo Kåppalas delaktighet uti kärrmarcken men icke i skogsmarcken.

- G:la b:n Henrik Johansson ifrån **Hirdolax**, 70 år g:l, berättade sig, tå ryska öfwerwäldet förra gången inföll, hafwa warit i drengetienst hos **Mustasu** h:nets i Lieweslax tåwarande åbo Henrik Danielsson. Henrik Mustasu har tå berättat, at Hakosalmi h:n icke ägdt någon del uti Lieweslax bys ägor, innan Henrik Danielssons **broder** Thomas Danielsson, hwilken **bygt Raukola torp** å Lieweslax bys ägor och nyttiat ber. 4 ängstegar under torpet, flyttat till Hakosallmi h:n och sedan therunder nyttiat samme ängstegar, men när thet skedt eller om thet skedt, thet wet witnet icke. Hakosalmi nyttiat samme ängar så länge han minns.

- B:n Erik Samuelssons ifrån Längipohja **moder** Johanna Eriksd:r, öfwer 70 år g:l, berättade, at under the 9 år, när hon **warit soldatehustru** uti Lieweslax inemot 40 år sedan, hafwa Hakosalmi boer nyttiat ber. ängstegarne.

- B:n Erik Samuelsson ifrån Längipåhia, ungefärligen 50 år g:l, witnade, at Hackosalmi h:ns åboer hafwa under hans tid bärgat höet af ber. ängarne.

Dom: Pröfwades at bibehålla Hackosallmi h:ns åbo wid den åkomne häfden.

s 540 - Upsk. målet ang. äganderätt till **wesijettö äng och ängshaga**, som Hakosallmi h:n innehafwer inom **Lieweslax** by. Besichtning 30.8.1756. Hänwisning till 1670 års hösteting, hwaruti förmåles, at Leeweslax 2 bönder den tiden blifwit skyldige kände at betala till Hackosallmi h:ns åboen för giort **intrång på wesijetto** äng och ängshaga 14 lass hö.

B:n Erik Samuelsson ifr. Längipåhia berättade, at straxt efter förra ryska öfwerwäldets tid har han blifwit warse, at gierdesgården omkring **wesijettö** äng war flyttad och mera skog intagen än tilförene; hafwandes **torp:n** å **Raukola torp**, icke långt therifrån, nyttiat någon del af skogen till linland med Einola h:ns tåwarande åbos Johan Thomassons lof, och sielf har Johan Thomasson äfwen haft therå linwäxande. Ängen har den tiden warit med rishag stängd.

Erik Samuelssons **moder** Johan Eriksd:r fr. Längipåhia berättade, at inemot 40 år sedan, då hon warit **soldatehustru uti Lieweslax** by, har Hackosallmi h:ns åboen bärgat wesijettö äng, hwaromkring tå warit rishag. B:n Henrik Johansson ifr. Hirdolax, 70 år g:l, berättade, at i all then tid han minnes, har wesijetto äng blifwit af Hackosallmi boer bärgad, men nu har witnet sedt, at then är utwidgad. Tå förra ryska öfwerwäldet inföll, tiente witnet för dreng hos Mustasu h:ns tåwarande åbo Henrik Danielsson, hwilken för witnet berättat, at hans **broder Thomas Danielsson skall anlagt Raukola torp å wesijetto marck** och ängen derunder nyttiat, och som Thomas Danielsson sedermera flyttat sig till Hackosallmi h:n, har han jemwäl wesijettö äng under samma h:n nyttiat. - Förrättas syn.

S 545v - **Föraren** Carl Magnus **Gestrin** fr. Myllymäki förareboställe emot förre landbonden å samma boställe Simon Sigfredsson, som fardagen 1755 flyttat sig och nu åboor ½ Ripilä h:n i Puharila, ang. boskapsfoder.

S 548v - B. Lars Erikssons fr. Wästilä **broder** Johan Eriksson begärte delning af ½ Laurila h:n.

S 550 - Sold.enkan Sofia Jöransd:r fr. Koiwisto emot b. Johan Henriksson fr. Kirias ang. en wäfskål.

S 550v - Nemndem. Johan Jöransson fr. Längipohia by emot b. Erik Johansson ang. at thes wränsk sparkat och rifwit nämndemannens walack.

s 556v - **Wäfwaren** Elias Jöransson ifr. Oriwesi by emot **sold:n** Thomas **Leijon** ifr. Rämäsalo ang. slagsmål. Upsköts.

S 558v - Nemndem. Mats Eliesson tillika med thes grannar i Wingiä by föredrogo, at sedan the wid 1754 års winterting tilltalt Ripilä h:nets i Puharila by förre åboo Simon Henriksson samt thes **söner** Sigfred och Josef Simonssöner, hwilka nu Ripilä h:n besitta, ang. rödiande af **Hapakorpi** äng. Berättades, at the upgått rågången ifrån **Nurmitaipalenlevonlahti** till **Rajaniemi** - -. Gärdesgården omkring **Murronpeldo, Pitkäpeldo och Kivitykönen** åkrar.

s 560v - B:n Jöran Henriksson ifr. Sawiniemi kårade till **torp:n** Axel Bertilsson ifr. **Koppala** för thet han 3 åhr sedan wid ett bröllop på Einola h:net i **Lieweslax** by tagit kårändens knif i thes hand och tillwitt kåranden för tiufnad.

S 561 - Bertula kr.h:ns i Wästilä by åboo Mats Josefsson emot Laurila h:ns innehafware b. Lars och Johan Erikssöner ang. skifte å Bertula och Laurila h:ns tomt, åker, äng, humle och gärdesgårdar.

s 565 - Kr.länsman Axel **Coween**, hwilken Tihalaniemi h:n besitter, emot jagtfogden Elias Johansson, hwilken Tarckala h:net i Tallwiaistaipall besitter, för det han intagit 4 kåranden tillhörigen swin och them illa handterat, hwaraf ett swin blifwit så siukt, at thet måst slachtas.

S 567 - Drängen Simon Samuelsson fr. Talwiastaipall by emot des **modersyster** Maria Matsd:r, hwilken nu är **gift med** b. Lars Eriksson fr. Wästilä, ang. thet arbete, som kårändens **h:u** Anna Matsd:r på thes förut innehafde ½ Korhola h:n i Tallwiastaipale - -.

S 568 - B.sonen Henrik Jöransson fr. Sawiniemi emot b. Anders Larsson fr. Pittala ang. en elg, som the samfält dödat.

s 569 - Länsman **Coween** fr. Tihalaniemi emot Mickel Johansson och Johan Eliasson Tungelois ang. äganderätten till **Witasari** holm.

- Fortsatta målet, Coween emot Tungelois åboer ang. åwerckan å Witasari. Tungelois h:n får bibehålla Witasari holm.

s 575v - Länsman **Coween** är nu af siukdom beswärad.

s 576 - Drengen Johan Henriksson ifr. Attila föredrog, at sedan han i början av detta åhr träd i **ächtenskap med framl. b:ns i Lieweslax** by och Mustasu h:n Johan Henrikssons **dotter** Kirstin, har arfskiftet blifwit efter hennes fader 9.2.1756 förrättat. Johan Henrikssons **äldre dotter** Maria och **hennes man** b:n Elias Johansson, som i flere år jemte sin **swärmoder enka** Beata Eriksd:r förestått wårdskapet å thet hans swärfader Johan Henriksson i arf tilfallne Mustasu sk.h:n, hafwa wid arfskiftet icke welat afstå Kirstin Johansd:rs arfsandel uti h:net. - - huruledes kåranden Kirstin Johansd:rs och swaranden Maria Johansd:rs **fader** Johan Henriksson wid häradsrätten 8.3.1740 med **des faders** Henrik Jöranssons samtycke updragit till swaranderne Mustasu h:n med wilkor, at de - - förnöija. Arfskifte 21.3.1741 uti Henrik Jöranssons bo emellan hans barn, som woro **sonen** Johan Henriksson och **4 döttrar** Sofia, Kirstin, Maria och Valborg. Maria Johansd:r blifwit laglig ägare. 1749 fullgiort arfsförening. Swarandens **ogifta syster** Valborg Johansd:r och **syster** Lisa Johansd:r, **gift med** rusth:n Mats Jöransson fr. Attila.

Maria Johansd:r och Elias Jöransson förklarades laglige ägare af 2/3 uti Mustasu h:n, men widkommande parternes faders genom arf tilfallne 1/3, hwaruti hans 4 döttrar lika lott äga, så emedan dottren Lisa och hennes man Mats Jöransson samt å dottren Valborgs wågnar hennes moder enkan Beata Eriksd:r wid arfskiftet efter parternes fader 9.2.1756 afstått deras andelar till dottren Maria och hennes man Elias, och dottren Kirstins lott eller 1/12 icke kan af Mustasu utbrytas, ty bör Kirstin af sin syster Maria och dess man taga lösn 600 d:r k:rmt. - Appellation.

S 586 - B. Erik Andersson fr. Wiuhkola by, hwilken af länsmannen tilltald af at hafwa warit med drycker öfwerlastad.

s 588 - B:n Mats Simonsson ifr. Talwiastaipall by anmålte, at han i junii fört säd till en qwarn at malas, hwaruti hans åboende Tarckala h:n dehlachtighet äger. Sedan har han stält qwarnen i gång och gått hem, men lemnat inemot 80 åhr g:le och årklöse **fader** Simon Jacaobsson jemte sin 13 åhr g:le **son** Simon Matsson i qwarnen at efterse mårlden. Som Tihalaniemi h:n utom många flere äro uti qwarn dehlachtige, har Tihalaniemis

åbo **kronolänsman** Axel **Coween** dagen derpå skickat sin piga Kirstin till qvarnen at låta efterse, om qvarnen war ledig, utan at hon haft någon säd med sig. Någon tid thereafter närmare aftonen hafwer Coween kommit tit ridandes och öfwerfallit Mats Simonssons fader med oqwädens ord och **med wäld klipt af hans skiägg och hår på wänstra sidan**. Simons skiägg och hår, men i synnerhet skiägget warit långt och tiokt, så at han nu med den qwarblefne delen hade aldeles förstält utseende.

Coween sade sig icke hafwa skurit eller afklipt Simons skiägg och hår.

Reserwekarlen Jöran Eliasson fr. Jerfwis h:n wittnade, at han blifwit af sin husbonde b:n Johan Henriksson ifr. Jerwis skickad till qvarnen at mala. Tå witnet kommit till qvarnen, hwarest gamle mannen Simon Jacobsson och hans sonason Simon Matsson förrut woro, han **länsman Coween straxt therpå kommit tit ridandes, full klädd med stöflar och spärrar samt wärja wid sidan**, kastat betselltygell uppå en släda utanför qvarnhuset samt med mycken ifwer til Simon sagt: **Är min piga icke här at mala? Hwarföre lemnar du icke henne qvarnen?** Då Simon Jacobsson swarat, at hon för någon stund sedan wäl warit ther, men gåt therifrån. Om hon hade haft mäld med sig, hade hon fått mala. Therpå hade länsmannen utbrustit: **Du har icke lemnat henne qvarnen, du weriwittunpoika, jag skal nu skära skiägget af dig**. I det samma har han tagit up en sax ifrån sine kläder samt biudit till at klippa under det Simon Jacobsson stod, men **Simon har fattat med bägge händer fast om skiägget och bedt om förskoning. Therpå har länsman stött Simon omkull å golfwet och med saxen klipt af både skiägget och håret på den wänstra sidan**, hwarunder Simons sonason Simon Matsson lupit hem til sin fader. Länsman har therpå genast rest hem samma wäg han kom ifrån. (Coveenilla oli sinä viikonpäivänä jauhatusvuoro, mutta vapaana aikana oli tapana, että muutkin saivat jauhaa.) - Anstånd (till sidan 603).

S 593v - Rusth. Mats Jöransson fr. Attila emot länsman. Axell Coveen ang. 24 dalers lån.

s 597 - Upwistes en skrift utgifwen af cappellan i Eräjärfwi cappell Henric Sundström:

Husbonden Jöran Henriksson uti Hirdolax by är född 20.5.1718. Ang. thes christendoms-kunskap så är han aldeles trög och försummelig samt i lefwernessätt benägen till fylleri, hwarföre han ej kunnat blifwa delachtig af Herrans nattward sedan 29.11.1752, änskiönt han 1753 anmodat sig till skrift och nattward - - men besynnerligen af underskrefwen uti kyrckiones sexmans Johan Johansson Cuiwais närwaro 25.1.1756, tå Jöran äfwen slagit sin hustru - -. Jöran kan icke läsa i bok - -. Anstånd.

s 599 - Nemdem:n Henrik Matsson ifr. Talwiaistaipall by föredrog, at thes **fader** Mats Matsson, hwilken Korhola sk.h:n innehaft, är nyligen dödblefwen och at han Henrik Matsson har med thes **broder** Jacob Matsson hans **systrar** Lisa, Anna och Maria och the två sistnämndas **män** landbon Thomas Josefsson ifr. Myllymäki och b:n Lars Eriksson ifr. Wästilä om arf öfwerenskommit således, at - -. Enkan Lisa Matsd:rs **son** drängen Simon Samuelsson. **Den aflednes enka** Regina Henriksd:r.

S 600v - Kyrkioherden Johan Odenius, hwilken Längelmä sokns Prästegård innehafwer, föredrog, at Prästegårds förre innehafware framl. **kyrkioherden Israell Wallin** hos konungens befallningshafwande giordt ansökning om skifte å Prästegårdens uti Hiukois by ägande åker, äng, och skogsmark, men som framl. landshöfdingen Axel Eric Gyllenstierna genom resolution 12.7.1739 i anseende dertill förwist saken till häradsrättens åtgörande, at i Hiukois by finnes skattehemman, så har kyrkioherden nu stemt Jacola sk.h:ns i Hiukois by innehafware b. Jacob Matsson samt Nickilä och Seppä kr. h:ns åboerne **capell. Johan Lucander** och b. Mats Jöransson såwäl som Längipohja bys åboer, hvilka i äng och skog med Hiukois by skola samfällighet äga, anhållandes kändan Odenius, - -. Upsköts.

s 603 - (Fortsättning till det på sidan 588 företedda ang. klippande af skiägg och hår med wäld.) Rätten pröfwar skiälgit **Cowen**, som således i upsåt at skada göra öfwerfallit Simon Jacobsson uti qvarnhuset, at sakfälla till 40 d:r s:rmt. Hemställes hofrätten. Coween upgaf sig wara oförmögen at betala böter.

s 609 - **Kyrckioherden** Johan **Odenius**, som Längelmä sokns Prästegård innehafwer, tilltalte Nickilä h:nets i Hiukois by åboos **cappell:n** Johan **Lucanders måg** Simon **Wallin**, för thet Simon plögt och besådt **Humalisto tykönen åkerstycke**. B:n Erik Samuelsson ifr. Längipohja berättade, at **framl. kyrckioherden** Jacob **Rungius** har under then tid han Längelmä Prästegård innehaft, upgiordt detta åkerstycke och sedermera låtit witnets **fader** Samuel Mårtensson, som war hans **fiskare**, åkerstycket nyttia.

S 610 - Längipohja bys åboer, hwilka äro sk.h:ns innehafware, androgo at theras skogsmarck hittils ei blifwit them emellan skiftad och anhöllo om delning.

S 610 - Nämndem. Johan Jöransson, hwilcken ½ Laurila h:n i Längipohia besitter, kårade till ½ Kaupila h:ns åboo Erik Johansson samt Otila h:ns åboen Mats Jöransson, thet the hafwa till sine åkertegar intagit en del af någre kårändens åkertegar. Swaranderne förklarade sig, at såwida åboen å den andra ½ Laurila h:n Johan Jöransson Fräser haft i någre tegar mindre andel än honom tillkommit och han derföre - -.

S 611v - Nämndem. Johan Jöransson ½ Laurila fr. Längipohia tilltalte ½ Kaupila h:ns åboo Erik Johansson för thet han slagit en del af kårändens **Lahdenpohia** äng.

S 612 - **Sergeanten** Carl Fredrik **Leclair** emot **studenten** Johan **Palander** ang. någre förförkennlige bref. Ej tilstådes.

Längelmäen ym talvikäräjät 11-14.2.1757 på Tihalaniemi h:n.

Närwarande kr.länsman Axel Coween.

HMA Sääksmäki 18, mf ES 3378-3379

S 402 - Nemndem. Henrik Matsson, som ½ af Karhola sk.h:n i Talviastaipall by innehafwer, och på egne och thes **broders** samt then andra hälftens af samma h:n ägare b. Jacob Matsson vägnar, upviste utdrag af höstetingets protocoll 13.9.1756: Nemndem. Henrik Matsson fr. Tallviastaipall föredrog, at thes **fader** Mats Matsson, hvilken Karhola h:n innehaft, är nyligen död blefven och at Henrik har med thes **broder** Jacob och **systrar** Lisa, Anna och Maria Matsdöttrar och the två sidstnämndes **män** landbon Thomas Josefsson fr. Myllymäki och b. Lars Eriksson fr. Wästilä således öfverenskommit ang. fädernes och modernes arf, at Henrik Matsson nu utfäste sig till thes broder Jacob 30 koppardaler och til sin syster, enkan Lisa Matsd:r en tunna råg - -. Beviljades 1. upbud.

S 406 - B. Johan Fräser fr. ½ Laurila h:n i Längipohia kårade til nämndem. Johan Jöransson ½ Laurila, för thet swaranden gjort sig farwäg öfwer en kåranden tilhörig **Naurislato** äng.

S 411 - B. Johan Fräser fr. Längipohia emot b. Erik Johansson fr. samma by för thet Erik icke vill lemna honom och drengen Johan Månsson behörig dehl af huden till een biörn, som the tillika med honom dödad.

S 413 - Kyrckioherden Johan Odenius emot Hiuckois och Längipohia byars åboor ang. skifte å then åker, äng och skogsmarck, som Längellmäki sokns Prästegård i Hiuckois by samt Seppälä, Nickilä och Jackåla h:n i samme by och Längipohja by oskift tillhöra. Upsköts.

s 417 - **Capitainen** wällärde Jacob **Böisman**, hwilcken **Kåppala** rusthåld innehafwer, androg, at han om sommartiden blifwer **beswärad med resandes förande med båt öfwer Koppala sundet**. I anseende dertill begärte han lindring theremot uti wägrödnigen, eftersom Pittala h:ns åboer jämwäl någon tid warit lindrade i wägrödning för wägfärandes skull öfwer **Pittala sund**.

s 418 - **Capit:n** Jacob **Böisman** kårade till **Hirdolax** h:ns åboer bönderne Jöran Henriksson och Johan Henriksson, för thet the om winteren på **Kåppala** rusthålds ägor när in **Perhowuori** rå huggit och till Hirdolax h:n fört 25 furutimmerståckar. Swaranderne bestredo. Anstånd.

S 419 - B. Anders Larsson, som ½ af Pittala h:n besitter, emot b. Erik Eliasson fr. samma by, för thet Erik uptagit en kappas land af Anders Larssons **Wälma** marck.

S 419 - B. Josef Simonsson fr. Puharila emot b.hustrun Sofia Axelsd:r fr. samma by för thet svarandens 12 åhr gamla **dotter** Maria Simonsd:r histat en swaranden tilhörig hund och kårändens 9 åhr gamla **son** Johan Josefsson och låtit den bita Johan.

S 420 - Ang. delning af tomt och åker 27.10.1755 i Pittala by.

S 420v - B.sonen Arfvid Jacobsson fr. Kuhmois by emot Lars Eriksson fr. Wästilä by ang. thet arf, som Arfvid Jacobsson **hustru** Maria Eriksd:r efter **hennes afl. föräldrar** bordt tillfalla. Förliktes.

S 421 - Infanteriecorporalen Henrik **Silfverpatron** emot thes rotebönder Erik Samuelsson fr. Attila, Jöran Henriksson fr. Sawiniemi och Krister Eriksson fr. Maunus ang. lön.

S 421v - Bertula h:ns i Wästilä åbo Mats Josefsson ang. skifte om Bertula och Laurila h:n underlydande åker och äng.

S 422v - Rusthållarne Mickel Johansson och Johan Eliasson, hvilcka Tungelois sk.rusthåld till hälften besitta, ang. jämkning. Delningen å rusthållet förrättats 1738. **Männistönranda och Männistönnitun Kuru** jordstycken.

S 424 - Kr.länsman Axell Cowen, som Tihalaniemi kr.hemman besitter, emot Tungelois rusth. innehafware ang. äganderätten till **Witasari** holm. Upsköts.

S 425 - Skreddaren Henrik Matsson till sokneskreddare.

s 425v - Fortsättning till förenämnda. **Böisman** emot **Hirdolax** åboer. B:n Samuel Karlsson fr. Liefweslax by berättade, at enär han om winteren varit på Hirdolax h:n och sedt therstädes timmerstäckar, har han frågat swarandernes **broder** Jacob Henriksson, hwarifrån stäckarne blifwit släpne, hwarpå Jacob sig utlätit, at swaranderne tagit them ifrån **Paltasaho jordstycke wid Perhowuori råställe** på Hirdolax h:ns ostridige ägor. Sedan witnet farit bort ifrån Hirdolax, har han sedt spår ifrån siön gå up i skogen åt Perhowuori råställe. Upsköts.

S 427 - B. Lars Eriksson fr. Wästilä emot thes **hustrus** Maria Matsd:rs **broder** b. Jacob Matsson fr. Korhola ang. 26 kappar råg och 9 koppard:r.

S 427v - Ang. skifte af Laurila h:ns tomt i Wästilä by emellan bröderne Lars Eriksson och Johan Eriksson.

S 428v - Samme bröder twistar om några samfält tillwerckade sveder.

s 431 - Ang. några olagligheter gjorde af kr.länsman **Axel Cowen**. Wittnades at Cowen varit af **fallande soten** beswärad. Axel **Cowens hustru** Anna Maria Eriksd:r.

s 436 - **Wäfwaren** Elias Jöransson fr. Åriwesi by emot **sold:n** Thomas Sigfredsson **Lejon** fr. Rämäsahlo ang. oqwädande och slagsmål. Kallat Elias som **hundsfott**.

s 440v - Kåiwisto bys åboor emot Kirjasniemi h:ns åbo ang. rågången. Inlades en **häradssdom af 2.10.1688, at Åjansu och Rapacko råer äro Kåifwisto bys och Kirjasniemi h:ns bohlstada skiähl**. Ingafs häradssdomen af 10.10.1729 om skiljegårds widmachthållande.

S 442v - (Keuru)

S 444v - B. Johan Henriksson fr. Kirjasniemi emot b. Henrik Mårtensson fr. Ereslax an. 18 kappar råg. Svarandens numera afl. **son** Mats Henriksson.

Kihlakunnankatselmus 9.6.1757 vesijättöniityn omistuksen selvittämiseksi
 Leväslahden ja Hakosalmen asukkaiden kesken
 HMA Sääksmäki 18

s 1282 - 9.6.1757 blef uti twisten emellan Mickola och Einola h:ns i **Lieweslax** by åboer Samuel Karlsson och Erik Jöransson, käreande, samt Hakosalmi h:ns åboe Elias Jöransson, swarande, rörande äganderätten till **wesijättö äng och haga** - - laga häradssyn förrättad. Sammanträde på **Raukola torp inwid wesijättö äng**. B:n Jöran Jöransson fr. Puharila berättade, at han åhret för thet förra ryska öfwerwäldets tid eller 1712 tient för dreng på Mustasu h:n i 3 åhr. Då har han sedt Hackosallmi bärga höet af ängen, hwaruppå lada då jämwäl varit. Inh:n Mats Staffansson fr. **Koppala** utsade, at under förra ryska öfwerwäldets tid har **Raukola torparen** Mats för witnet berättat, at den stora sten, som ligger wid **winterwägen**, skulle wara rå emellan Hackosallmi h:ns wesijättö äng samt Mickola och Einola h:ns skogsmarck.

Synemännen instälte sig å wesijättö äng, som är belägen längs utmed siöwiken och til den ena ändan stöter Raukola torp och till den andra ändan Einola h:ns **äng Koljonen**, men på sidan ligger Mickola och Einola h:ns

skosmarck, hwaremellan swaranden bygt en skiljegård att ifrån **Koljonen äng** till den af witnet Mats Staffansson omrörde sten, som wid den ifrån Einola h:ns åker öfwer wesijettö äng til siön löpande wintervägen är belägen, bestående ängen af lågländt land, liksom hade det i äldre tider legat under watnet. Torra marcken derinne påstod swaranden wara den uti **1670** åhrs contractum protocolli förmälte wesijettö haga. Utslag: - - at tildömma Hackosallmi h:n wesijettö äng och haga altefter den skilnad witnen utwist.

Längelmäen välikäräjät 10-6.1757 (käsittää 100 lehteä)
HMA Sääksmäki 18, mf ES 3378

s 20 - Urtima häradsting 10.6.1757 ang. the brottmål, hwarföre en del af inwånare uti Längelmäki s:ns och Keurus bohls tingslag angifwit kr.länsman derstädes Axell **Coween**. Efter thet Kongl. Majt:ts och Riksens höglofl. Hofrätts 29.4.1757 utfärdade constitutorial till denne förrättnings verkställande wardt upläset - -.
s 39v (B:n) Erik Samuelsson (fr. Längipohja) sade länsman Coween såwida wara **med honom i swågerlag**, at Eriks **broder dragon** Samuel Samuelsson **Alart** fr. Kodiala by i Wåno sokn är **gift med** länsman Axel **Coweens syster** Kirstin Andersd:r.
s 46v Drängen Elias Johansson berättade, at ungefär 5-6 år sedan, då han tient hos länsman Coween, har han efter länsmans befallning med **länsman Axel Coweens numera afl. swärfader** Erik Filipsson om wåre farit med kornutsåde till Lieweslax och Tallwiastaipall byar, hwarest länsmans swärfader hos åtskillige hennans åboor låtit utså åt länsman något korn - -..
s 51 Valborg Larsd:rs sednaste oächta barn föddes 1656 om wintern.
s 81v Doom: - - Böter 207 daler 16 öre silfwermynt. Saken hemställes Hofrätten. Intygades, at länsman Coween, som äger ganska ringa inkomst, nu är i stor fattigdom samt therföre ei förmår böter betala. (Se vintertingets s. 342)

Längelmäen ym. syyskäräjät 27.9- 1757 i Längipohja by.
Närwarande interimis kr.länsman Carl Burgman. HMA Sääksmäki 18, mf ES 3379

S 892v - Nämndem. Henrik Matsson med thes broder b. Jacob Matsson, hwilcka till hälften besitta Kårhola sk.h:n i Tallwiastaipale by bewiste, at theas syskon och medarfwingar hafwa till them sin arfsrätt till Korhola h:n afståt. Bewiljades andra upbud.

S 893 - B. Mats Josefsson, som Bertula h:n i Wästilä besitter, emot ½ Laurila h:ns åboo b. Lars Eriksson ang. bärgandet af höet af **Mataro suo** (senare: **Matarasuo**) kärr, som förut warit innom Wästilä bys hästhaga belägit. Drängen Jöran Axelsson fr.Lieweslaxby wittnade. Upsköts.

S 895v - Laurila h:ns i Wästilä åboor Lars Eriksson och Johan Eriksson androgo, at ehuruwähl Bertula h:ns åbo Mats Josefsson twistat med Lars Eriksson ang. **Matarasuo** kärr, hwilken tilförene warit innom Wästilä bys hästhaga belägit och Mats Josefsson genom dikande till äng giordt nyttigt, - -. Lars och Johan Erikssöner hafwa 15 år sedan sig ägnat en dehl af **Lehtikorpi** kärr.

S 897 -Bönderne Josef Simonsson och Simon Sigfredsson, hwilka Ripilä h:n i Puharila by till hälften besitta, föredrogo, att the wore sinnade till äng rödia **Ruskecorpi** kärr. Nämns **Ajoxenpeldo**.

S 897v - B. Jöran Simonsson Ylinen i Wingiä emot Alanen h:ns åboor nämndm. Mats Eliasson och b. Mats Jöransson för thet swaranderne utan kändens samtycke upodlat åker på **Lukanjoen nenä och Isonsillan nenä** jordstycken. Werkställes en syn.

S 900 - Qwinspersonen Anna Johansd:r fr. Keurus emot rusth. Mickel Johansson, som ½ Tungelois rusthåld besitter, för thet att swaranden med thes numera afl. broder rusth. Elias Johansson till kändens Anna Johansd:rs **swärfader** b. Simon Jöransson såldt ½ af Mickola sk.h:n i Keurus by, som är kändens **faders** Johan Johanssons arfwejord, med anhållan, at - -.

S 901 - B. Johan Eriksson fr. ½ Laurila h:n i Wästälä emot thes broder b. Lars Eriksson ½ Laurila ang. bärgandet af växten af **Majain Lepopeldo** åkerstycke. Kändens **Tervapeldo** åkerstycket.

S 902 . B. Lars Eriksson fr. ½ Laurila h:n i Wästälä emot thes broder Johan Eriksson ½ Laurila för thet swaranden will flytta bort ifrån kändens åboende ½ Laurila h:ns tomt ett af swaranden therstädes bygt pörte mm.

s 903 - **Wäfwaren** Elias Jöransson **Menholm** fr. Oriwesi by kände til **wäfwaren** Elias Henriksson **Grönholm** fr. Kåifwisto ang. 18 d:r.

S 903v - B.sonen Henrik Eliasson fr. Wingiä föredrog, at thes numera afl. **moders** Maria Andersd:rs **systems** Kirstin Andersd:rs **man** b. Anders Jöransson fr. Karwia eller Kyllinäja h:n har till Henrik Eliasson för thes moders, hos Anders Jöransson inestående fädernes och mödernes arf, betalt 40 koppardaler, förutan thet Anders Jöransson till Henrik Eliassons moder Maria Andersd:r lefwererat en röd klädes kiörtell, en tröija af swart kläde, en koo, en fårskins fäll, ett sängtäcke och en kista, - -.

S 904 - B. Elias Eliasson fr. Wingiä androg, at thes **son** Henrik Eliasson hitintils icke medfåt all then lösa ägendom, som honom efter thes afl. **moder** Maria Andersd:r tillfallit. Fick 90 koppardaler 7 öre.

S 904v -Vice kr.befallningsman Axell Fridric Favorin androg, at numera framl. landshöfdingen Gustav Gyllenborg 1755 antydt honom, att giöra sådan anstalt thet wissa fierdingsmän uti hwarje sokn skulle förordnas, som wid hwarjehanda tillfällen kunde - -. Brofogden Johan Bertilsson och jagtfogden Elias Johansson utleto sig, at the wilja hädanefter giöra kronobetiente, handräckinig, tå the kunna - -.

S 905v - Rusth. Johan Eliasson fr. Tungelois emot lensmannen Axell Coveen ang. 8 bördor näfwer. Coveen rest ifrån thes åboende Tihalaniemi h:n till Åbo stad.

S 906 - (Angår Witasari holm.) Länsman Axel **Cowen**, som Tihalaniemi h:n innehafwer, rest till Åbo stad.

S 906v - Rusth. Mats Jöransson fr. Attila emot länsman Axell Coveen ang. 24 koppardaler.

S 907v - B. Anders Jöransson fr. Karwia h:n androg, at han will till thes hustrus Kirstin Andersd:rs numera afl. **systems** Maria Andersd:rs son och andra arfwinge, b.sonen Henrik Eliasson fr. Wingiä by betahla 8 koppardaler.

S 907v - Förre b. Lars Johansson fr. Ereslax by emot thes stufson b. Erik Eriksson, som Seppälä h:n i samma by besitter, ang. uppehälle.

s 908v - Blefwo boofaste bönderne Johan Henriksson fr. **Hirdolax** och Elias Johansson fr. Tallwiaistaipall antagne till nemdemän.

S 909 - B. Mats Jöransson Otila fr. Längipohja by androg, at ehuruwäl the inom bemälte bys åkerhägnad belägne och med skog bewuxne jordstycken i äldre tider blifwit af samme bys åboer i tegar delte, så hafwa dock Längipohja boerne i sednare tider icke welat sig thereafter rätta, i anseende hwartill Mats Jöransson låtit stemma the öfrige Längipohja bys åboer nämndem. Johan Jöransson och Johan Fräser samt bönderne Erik Johansson och Erik Samuelsson, hwilka Laurila och Kaupila h:n innehafwa, angående delning så wäl å therinnom berörde byns åkerhägnad belägne jordstycken som ock å **Teiriniemen Randa ma** wik befintelige jordstycken, hwilka härintils ej blifwit emellan Längipohja bys åboer skiftade. Mats Jöransson anhöll, at Kongl. Hofrättens auscultanten Eric Forell samkt nämndemännen Jöran Andersso fr. Koifwisto och Henrik Matsson fr. Tallwiaistaipall kunde få berörde delning.

S 910 - Nemndem. Henrik Matsson fr. Tallwiaistaipall anhöll om upteckning och wärdering af then ägendom, som fans i bemälte Henrik Matsson boo, wid hans numera afl. **hustrus** Valborg Klemetsd:rs timade död.

S 910v - Otila h:ns i Längipåhja åbo b. Mats Jöransson androg, at Kauppila h:ns åboer Johan Jöransson och Johan Fräser samt bönderne Erik Johansson och Erik Samuelsson hitintils tilwerckat sweder på then Otila h:n eenskilt tillhörige skogsmarck.

S 911 - Nämndem. Johan Jöransson ½ Laurila fr. Längipåhja anholte hofrättausc. Erik Forell mm. uti the öfrige Längipåhja bys åboers närwaro at få taga i ögnasichte the Längipåhja by tillhörige **Pullian Sarcka och Rihimettä** åkertegar.

S 911v - Nämndem. Johan Fräser ½ Laurila fr. Längipåhja emot thes grannar ang. en wäg, som Längipåhja boerne någon tid brukat till, som **Teiriniemi** udd öfwer Fräasers äng.

S 912v - B. Johan Henriksson fr. Kirjasniemi androg, at han någon tid sedan försträckt b. och förre nämndem. Henrik Mårtensson fr. Ereslax by 18 kappar råg.

S 914 - Gamla drängen Thomas Henriksson och thes **hustru** Kirstin Larsd:r fr. Attila by föredrogo, at the ej hafwa hitintils någre barn sammanafat, hwarföre the uprättat ett (inbördes?) testamente.

S 914v - B. Erik Samuelsson fr. ½ Kaupila h:n i Längipohja by androg, at han har med thes **hustrus** Kirstin Johansd:rs **syster** Maria Johansd:r och hennes **man** res. karlen Pähr Matsson fr. samme by ingåt sådan förlikning ang. thet arf, som Maria Johansd:r efter hennes numera afl. **fader** Johan Johansson och hennes jemwål framl. **moder** Beata Matsd:r borde tillfalla, at Erik Samuelsson inom 6 åhr betalar Maria Johansd:r bl.a. 65 koppardaler och en tunna råg.

S 916v - B. Mats Simonsson ½ Tarckala fr. Tallwiaistaipall emot Tihalaniemi h:ns innehafware länsman Axel Coveen ang. delning å en Tarckala och Tihalaniemi h:n tilhörig äng, **Yhteinen nittu** kallad. Upsköts.

S 917 -Ruth. Johan Eliasson fr. Tungelois uptedde en förskrifning 2.10.1756, undertecknad af länsn. Axel Coveen, ang. lån.

S 919v - Kyrckioherden i Längellmä sokn mag. Johan Odenius, hwilken sockns Prästegård i Hiuckois by innehafwer, upwiste utdrag ur wintertingets protocoll ang. ägodelningswist. Upsköts.

Joh. Woiwalenius. Häradshöfding.

Längelmäen talvikäräjät 13-.3.1758 uti Längipohja by
HMA Sääksmäki 19, mf ES 3379

S 319v - Tredie upbud å Kårhola h:n i Tallvias taipall by åt Henrik Matsson och Jacob Matsson.

s 320 - Interims kr.länsman Carl Burgman androg, at tå laga undersökning 10.6.1757 wärkställd ang. the brottsmåhl, hwarföre tå warande kr.länsman Axel **Cowen** blifwit angifwen, har Cowen såsom til jäf emot ogifta och förnedrade qwinpersonen Valborg Larsd:r fr. Pittala, hwilken til witne blifwit emot honom framställd, påståt, at han med henne nio åhr sedan, tå han war ogift, föröfwat kiötslig beblandelse, änskiönt hon theraf ej hafwande blifwit.

S 322 - Saken emot bönderne Lars Eriksson och Mats Josefsson fr. Wästilä ang. at the skola hyst hos sig zigeuner eller tattare.

S 322v - B. Simon Sigfridsson fr. Ripilä skall arbetat under then andra bönedagen 1755.

s 330 - Tarckala kr.h:ns i Talfwiaistaipall åboo Mats Simonsson anholte, at rätten wille företaga thet af honom emot Tihalaniemi kr.h:ns innehafware **förre länsmannen** Axel **Coween** anhängig giorde måhl ang. delning å en Tarckala och Tihalaniemi **oskift tilhörig äng Yhteinen nittu**.

S 331 - Kyrckioherden Johan Odenius, innehafware af Prästegård i Hiuckois by, ang. ägodelningstwist. Therpå upwiste - - 1695 (s 333) - - Doom: Emedan kåranden Odenius ansökt jämnkning och skifte å Hiuckois bys tomt samt påståt - - pröfwar rätten i anledning af förordning 5.4.1757 ang. ägornes läggande i storskiften, at Hiuckois bys tomt skall emellan Prästegården och the öfrige h:n i samme by behörigen jämnkas och samma bys

åker them emellan läggas i storskiften efter hwarhe h:ns öretal, och som rätten af Odenius upwiste häradsdomen af 15.9.1695 inhemtat -.

s 333 - Kyrckioherden Johan Odenius upwiste denne **häradsrätts dom af 15.9.1695** uti then twist, som emellan Längellmä sokns Prästegårds innehafware och the öfrige Hiuckois bys åboer tå warit med Längipohia bys inwånare **ang. Taikunaperäma samt Kuhawuoren alus skogsmark såwäl som ang. någre tillandade ängar**, som Längipohia bys innehaft uppå Hiuckois bys sida öfwer åkergården, hwilcka ängar Hiuckois boerne sökt Längipohia bys åboer ifrånwinna. Och som Hiuckois och Längipohia boerne tå icke kunnat bewisa med bref eller andre skiähl, at the med wisse råer warit ifrån hwarannan skilde, hafwa Längipohia boerne tå begärt nytt skifte och jämkning med Hiuckois boerne i skog och - -. Rätten pröfwat om dehlning efter öre och örtug. (Delningen ofullbordad?)

S 337v Ripilä h:ns i Puharila by åboor Josef Simonsson och Sigfredsson androgo, at the med Såltila h:n til en soldaterota - - och som Såltila h:n någon tid nyttiat till soldaternas åker för samme h:n 2 åkerstycken **Ämmänpeldo och Nalupeldo**, änskönt - - (jatko s 338)

s 338 - Inlades en kopia ang. **Höstetinget af Längellmä sokn och Keurus bohl 8.10.1746**: B:n Mickel Jöransson Såltila upwiste en skrift med begäran, at then i domboken kunde blifwa införd: Det hafwer b:n Sigfred Simonsson fr. Ripilä uplåtit och afstådt til thes roteinteressent b:n Mickel Jöransson fr. Såltila **twenne åkerstycken, ämmän och nalupeldo** kallade, af 11 cappers utsäde, til corporalens roteåker, som af Mickel Jöransson och thes arfwingar ewerdeligen och utan klander nytties och brukes, hwaremot b:n Mickel Jöransson til honom erlagt 6 d:r 24 öre s:rmt. Längipåhja 8.10.1746. Sigfred Simonsson. Mickel Jöransson.

s 342 - (Fortsättning ang. s 320 emellan Coveen och Valborg Larsd:r. Dom: Sedan förre kr.länsman Axel Coveen fr. Tihalaniemi friwilligt bekänt sig hafwa 9 åhr sedan, tå han warit ogift, föröfwat kiötlig beblandelse med ogifta och numera förnedrade qwinspersonen Valborg Larsd:r fr. Wiuhkålaby, änskiönt hon theraf eij hafwande blifwit, har wäl Valborg Larsd:r ständigt påståt, at hon med Coveen aldrig lägersmåhl föröfwat. Men som soldatecorporalen Johan Frimodig intygat, at ha 9 åhr sedan om sommaren werckeligen åsedt, tå Coven och Valborg uppå en fähusskulla uti Pittala by - - hvilken **corporalens h:u** Maria Jöransdotter besannat - -

S 345 - Fäherden Johan Johansson fr. Längipohia by warit öfwerlastad af drycker.

s 346 - Förre kr.länsman Axel **Cowen**, innehafware af Tihalaniemi h:n, emot Tungelois åboer ang. **Witasari hollme** (upsk. målet). Swaranderne upwiste häradsdomsbref af 20.9.1656.

s 348v - **Anno 1656, den 20 september** hölts lagha **Höst tingh** - - af Längellmä och Keuru kyrkiogiäll - -. Kom för Rätta Mats Michelsson (= Nilsson) i Tungelois och kårde til Jesper Hendrichsson i Tihalaniemi, at han Jesper har haft en tidh för leggho en hållma, **Witasari** benämnd, för ett halft pund lin om åhret, och begärade nu bemålte Tungelois sin holma igen, efftersom han tycker legan wara för ringha, och Jesper Hindrichsson sadhe sigh medh godh willja hållman afstå och betala thet halfwa linpundet; derföre dömdess merabemålte hållma Tungelois och hans arfwingar at bruka och behålla; detta är skedt effter tålff manna ransakan - -. Datum ut supra. Christian Rosencrantz.

Efter detta sade Coween icke wara befogad någon twist.

S 350 - Keurus-sak.

S 357v - Interims kr.länsman Carl Burgman angaf b. Jöran Simonsson fr. Wingiä samt bönderne Häckinen, Häckanen, Ållila och Håskari fr. Keurus by ang. öfwerlopshion.

S 358 - B. Jacob Matsson fr. Talfvias taipall begärte drengen Henrik Eliasson fr. Wingiä, kyrckioherden Johan Odenius pigan Lisa fr. Häckinen, giestgifwaren och påstbonden Mats Johansson Mäntä fr. Keurus by - - äro i mistning af nödige tienstehion - -.

S 360 - (Flere Keurus-saker.)

S 380 - ½ Kålljonkando sk.hemmanets innehafwares b. Elias Kristerssons **hustru** och fullmächtige Kirstin Henriksd:r emot Eliases **broder** b. Krister Kristersson, som then andra hälften af samme h:n besitter, ang. delning å them Kålljonkando h:n tilhörige åkren och the til åker och äng innom samme åkers hägnad nyttige jordstycken, efftersom therå hitintils eij blifwit laga skifte förrättadt. Förordnades länsn. Carl Burgman och 2 nämndemän att förrätta skiftet.

S 380v - B.sonen Jöran Jöransson fr. Saviniemi kårade till förra kr.länsman Axell Coven fr. Tihalaniemi, för thet Coven hitintils ej betalt till honom the 120 daler kop:rmt - -.

S 381 - Ylinen sk.h:nets i Wingiä by åbo b. Jöran Simonsson androg, at han wid höstetinget tiltalt Alanen h:ns åboer nemndem. Mats Eliasson och b. Mats Jöransson för thet the å Wingiä bys oskifte mark upodladt åker. Förlikts, at Jöran Simonsson får Isosillan nenä jordstykke och annorstädes på Wingiä bys oskifte mark til åker upbruka så mycket som - -.

S 382 - B. Jöran Simonsson, som Ylinen h:n i Wingiä besitter, kårade til Alanen h:ns innehafware Mats Eliasson och Mats Jöransson ang. then Ylinen och Alanen tilhörige tomtens samt - - bohlåkrars och gamla ängars läggande i storskiften och gierdesgårdars delning. Härads höfdingen Johan Jansson samt 2 nemndemän skola förrätta storskiftet.

S 383 - Tungelois rusthålds innehafware, rusthåll. Mickel Johansson och Johan Eliasson androgo, at rusthållet tilhörig **Witasari** holm är när intill Tihalaniemi h:n belägen, hwarå någon ängemark och skog finnes, och ehuruwål the låtit Tihalaniemi h:ns åbo, förre kr.länsman Axell Coven - -.

S 383v - Keurus-sak.

s 386 - Elias Jöransson, som Mustasu sk.h:net i **Liefweslax** innehafwer, föredrog, at nämndem:n Krister Klemetsson fr. Kåljonkando, som warit förmyndare för Elias Jöranssons **hustrus** Maria Johansd:rs ogifta **syster** Valborg Johansd:r, någon tid sedan blifwit död. Arfskifte 9.2.1756 efter **hennes afl. fader** b:n Johan Henriksson. Johan Henrikssons **encka** Beata Eriksd:r. Johan Henrikssons **moderssystem** b:n Erik Samuelsson fr. Attila och hans **moderbrodersson** b:n Erik Eliasson fr. Pittala blefwo hennes förmyndare.

s 387 - Erik Samuelsson fr. Attila och Erik Eliasson fr. Pittala, som förordnats till förmyndare för theras numera **afl. moderbroders och moderssystemers sons** b:ns Johan Henrikssons fr. Liefweslax ogifta **dotter** Valborg Johansd:r blefwo underrättade om arfskifte 1756 på Mustasu h:n.

S 388v - B. Anders Larsson fr. Pittala by kårade till thes numera afledne **systemers** Sofia Larsd:rs **man**, inh. Mats Gustafsson fr. Wingiä by, för thet Mats hitintils ej låtit - - emellan sig och thes med bemälte Sofia sammanaflade samt ännu omyndige **son** Johan Matsson skifta then ägendom, som fans hos Mats Gustafsson wid thes h:us dödsfall, och 7.11.1748 af förra länsman. Axell Coveen upteknad blifwit. Länsman. Burgman förrättar med en nemndeman arfskiftet.

S 389v - Rusth. Johan Eliasson fr. Tungelois ang. antal legohion.

S 390v - Karfwia h:ns åboor bönderne Anders Jöransson och Mats Andersson emot bönderne Johan Axelsson och Jöran Jöransson, hwilcka Wilkilä h:net besitta, ang. rågångens upgående emellan Karfwia och Wilkilä hemmanens tilsamman stötande ägor från **Ruiskivi** till **Kalkunkorkia** råå. Käranderne wilja bestrida **Papinsilda** rååställe emellan Ruiskivi och Kalkunkorkia.

s 392 - B:n Erik Andersson fr. Uhiniemi eller Wiuhkåla by kårade till **thes son** Erik Eriksson, hwilken han med thes numera **afl. första h:us** Sofia Jöransd:r sammanafladt, ang. 18 plåtar. **Dottren** Maria Eriksd:r, hwilken nu är **gift med adjuncten** i Nåusis sokn Josef **Ahllöf**. Afl. **moder** Sofia Jöransd:r. Arfskifte.

S 401 - B.sonen Erik Eriksson fr. Wiuhkola by twistat md thes **fader** b. Erik Andersson fr. samme by ang. thet arf Erik Eriksson - - ? afledne **moder** Sofia Jöransd:r borde tilfalla. Erik Andersson utlet sig, thet han numera icke will behålla thes **son** Erik Eriksson och hans **h:u** Kirstin Eliasd:r uti sitt boo och matlag. - -

s 402 - Längipohia bys åboor upwiste en gammall häradsdom in originali, som är något illa medfaren men dock ännu läslig:

Anno 1593. then 26: septembris hult Jag Christoffer Bertilsson **Höst och Sommar ting**, med almogen **af Längelmä fierding** uppå dehn ädle och wählbördig Arfwed Erichssons wägna til Lindöo och Härads Höfdinge udi Säxmäki Härade, närwarandes erlig och wäl förståndig man Bertil Simonsson Ridh Fogde dersammastäds och flere gode Män. Tå kom för Rätta thesse efter:ne wittnen som äre Erick Nielsson Kyllinoja, Markus Jacobsson Råmesalo, Bertil Larsson Hakosalmi, Eskel Eskelsson Safwiniemi, Mårten Michelsson Talfwiais, Erick Olufsson Käifwuniemi hwilkit swor på Lagbooken at desse efter:ne Råår, skulle åt skilja Uhiniemi och

Pitkajärfwi, som är första Råår **Pasanpä, Kammar(an)korkia, Bentisenwuori, Heinejärfwen Låtheinepä, Uruterfen? salmi, Kåifwusälkä, Kaukajärfwensari, Kalchunkorkia och Ruiskifwi, Tungeloisen Suon sari, Kiuwaswuorikorkia, Kirfwenpohja, Räkitaipal, Safwitaiwal, Räkisalo** och till **Passanpä** igen och thesse efter:ne såto i Nembden som äre Erick Nielsson Kylinoja, Pehr Olofsson Kåifwis?, Bertil Larsson Hakosalmi, Markus Jacobsson Rämäsalo, Eskel Larsson, Clemet Jönsson Längelmäpohja, Eskell Eskelsson Sawiniemi, Lass Olofsson Längelmäpohja, Mårten Michelsson Talwais, Erick Olufsson Kåifwuniemi, Cnut Larsson Ereslax, Ma(tz) Larsson Uhinemi, the ther om Ransakade, wittnade och efter swore, at samma Råår och Rör äro aldeles Laglige giordt och ingen häremot stode derföre dömde jag samma Rår och Rör stadig och fast obrotzlig hållas, hwid hwar och ens tre marker för Härads dom. Thes, til yttermera wisso, bättre förwarning högre stadfästelse, trycker jag mitt Signete här nedanføre. Datum utsupra som föreskrifwit står år och dag. (Signet)

S 403 - Landbon Thomas Eliasson fr. Kuoreniemi emot b. Jöran Henrikssons fr. Sawiniemi **hustru** Kirstin Mårtensd:r ang. 16 kappar spanmähl, som käranden påstår sig å capellanens Johan Lucanders wägnar hafwa 8 åhr sedan - - till swarandens halfwuxen son med the wilckor, att han samme spanmähl skulle tillställa thes **broder wäfwaren** Elias Jöransson fr. Åriwesi by såsom wäfwarelön - -.

S 403v - B. Josef Simonsson fr. Puharila by kärade till b.h:un Sofia Axelsd:r fr. samme by, för thet swaranden låtit thes tålf åhr gamle dotter Maria Simonsd:r 1756 hissa swarandens hund på kärandens 8 åhr gamle son Johan Josefsson, och som hunden genom bitande - -.

s 405v - Mustasu, Mettäs, Mickåla och Einåla h:ns i **Lieweslax** by åboer androgo emot b:n Krister Kristersson, som ½ Kåljonkando h:n besitter, för thet Krister hitintils icke dehltagit uti parternes **samfålte båthuus byggande**. Förliktes.

S 405v - Interimslänsm. Burgman angaf b. Lars Eriksson fr. Wästilä för thet then skall hafwa een bränwinspanna om handen, som han hertils undandölgd - -.

S 406v - Interimslänsm. Burgman androg, at förre länsmannen Axell Coveen gifwit honom tilkänna, at nemndem. Johan Johansson Kålhå fr. Keurus by - -.

S 407 - Kärade bönderne och bröderne Lars och Johan Erikssöner, hwilka i Wilkilä by besitta - - och Bertula h:n - -. Fråga om möhllqwarn.

S 408 - Int.länsman Burgman angaf sold. Johan Fisk? fr. Kåpari h:net i Keurus by ang. slagsmål.

S 408v - Keurus-sak.

S 410 - Sawiniemi kr.h:ns åboo b. Jöran Henriksson fördrog, at sedan b. Johan Jacobsson fr. Rämäsalo 1749 hos konungens befallningshafwande ansökt at få af krona köpa Saviniemi h:n till skatte, saknade skattewärdering. Inlämnade nu värderingsinstrumentet af 8.6.1749.

S 413 - Kyrkioherden i Längelmä sokn mag. Johan Odenius ang. uppehålle.

S 413v - Harola och Röyhtälä h:nens åboer Mats Jöransson och Jöran Johansson emot Mattila och Heickilä h:nens i Ristjärfwi åboer b. Josef Matsson och Mickel Matsson ang. rågångens upgående emellan deras ägor.

Längelmäen ym. syyskäräjät 16.-9.1758 uti Längipohja by

HMA Sääksmäki 19, mf ES 3380

Närwarande vice krono befallningsman Axel Faworin.

s 854v - Tre härwarande **giestgifwerier** Längipohja, Tåuna och Liefweslax. Finnes en stugu, icke tilräckeligen försedde. Ifrån Längipohja til Raidanlax (= **Raialax**) **giästgifwaregård** i Orewesi s:n 4 mihl.

S 855v - Kr.befallningsman Axel Favorin upwiste en skrift: Som wid then i dag skedde confrontationen emellan Johan Matsson och Brita Thomasd:r ang. then förres tredska, at med then sednare wilja efter häradsrättens dom träda til wigsel - -.

S 856v - B. Jonas Andersson fr. Keurus - -.

S 859v - Keurus-sak.

S 860v - B.sonen Johan Henriksson fr. Ereslax by androg, at thes moder Sofia Jacobsd:r någre åhr tillbaka aflidit. Af den ock, at thes **fader** förre nemndem. Henrik Kristersson jemwål 25.3.1758 död blifwit, och ehuruwål thes fader, som åbodt Knutilla halfwa skatteh:n i berörde by, uti witnens närwaro giordt til honom testamente - -. **Systrarne** Maria och Kirstin Henriksdöttrar. Afledne **broders** Mats Henrikssons barn. Maria Henriksd:rs **fästeman** drengen Jöran Sigfredsson.

S 861v - B. Erik Samuelsson fr. Wähä Attila emot Iso Attila rusthålds innehafware rusth. Mats Jöransson, för thet han i sistl. sommar bärgat höö utmed **Säunalax** wiks strand, som under Wähäattila h:ns åker är belägen.

S 863v - Halfwa Knutilla h:ns i Ereslax by åbo Johan Eliasson kårade til Påucka h:ns innehafware Herman Jacobsson för thet han icke will hägna omkring **Såukånittu** äng, hwari han del äger.

s 864 - Mickola sk.h:ns i **Liefweslax** innehafware Samuel Karlsson upwiste en häradsdom af 20-21.1.1696: A:o **1696 den 20 och 21 Januari - - winterting** - -. Det påstod Clemet Thomasson Lefweslax, at thes granne Axel Grelsson skulle äga bättre och större andehl af deras gamble och samfalte bohlåker, begärandes jämkning och tegskifte deröfwer, eftersom de äro af lika skatt och ränta. Thesse bönderättbönders antecessor hafwa redan **för 40 åhr sedan hållit et sådant åkerskifte**, dermedels Axel Grelssons h:n är tillagdt **södre åkern** och Klemet Thomasson **norra dehlen** med des förbättring om ett spanneland ifrån **Kesonpellonoja** til **Mantien wäräjä**, hwilken jämkning, hwarmed bägge parterne warit wäl benögde, är ock wed häradsrätten medelst **dom 15.1.1655** stadfäst, hwarefter parterne altsedan hwar sine andelar brukat och hägnat. Fördenskull kan rätten icke efter en så lång tids förlop och sedan skiftet med dom befästat, giöra deruti någon ändring. Upwistes ock lagmanstingsdom af 10-12.3.1696 ang. samma sak. - - ifrån **Kesonpellonoja** til **Mantien Wäräjä**. (Vertaa laamanninkäräjät 1696.)

S 865v - Keurus sak.

S 879 - Til förmyndare för framl. bondens Simon Sigfredssons fr. Puharila by omyndige döttrar förordnades theras **faders syskonebarn** b. Herman Jacobsson fr. Påuka, eftersom han är närmaste skyldeman samt thertil skickelig.

S 879v - Allmogen och then menige man swarade enhälligt, at ifrån september månads början til slutet af october månad faller dem alldra lägligast biwista höstetingen, men sednare hafwa de som i Keurus bohl äro boende, i anseende till siöar och eljest elaka wägar, swårt at färdas och om wintren woro dem bäst om tingen uti martii månad blefwe hållne, emedan de då hade giort sine stadsresor och angelägnaste kiörslor ifrån sig.

S 881 - B.sonen Henrik Sigfredsson fr. Puharila föredrog, at thes ännu lefwande **fader** Sigfred Simonsson har 29.10.1754 afståt des då innehafde ½ Ripilä sk.h:n til dåwarande landbon Simon Sigfredsson fr. Myllymäki, med the wilckor, at Henrik Sigfredsson, som då war minderåhrig, skulle wid laga ålder träda i gifte med Simon Sigfredssons **dotter** Sofia Simonsd:r. Men som Henrik Sigfredsson, som nu först i åhr fylt 21 åhr, icke will träda i gifte med Sofia, så hade Henrik stemt til thetta ting Simon Sigfredssons **änka** Sofia Axelsd:r, at med henne öfwerenskomma, på hwad wilckor hon ½ Ripilä h:n will til honom afstå. Hennes **systeman** reservekarlen Henrik Simonsson. Ingafs en skrift:

Sedan jag Sigfred Simonsson, som ägt ½ Ripilä sk.h:n i Puharila, är så med fattigdom blefwen beträngd, at jag eij utlagor therföre betala mächtar, har jag h:net til landbon å Myllymäki förareboställe, Simon Sigfredsson wåhr frudag 1755 updragit med de wilckor, at ber. landbo låter des dotter Sofia träda i ähtenskap med min son Henrik, sedan the hunnit til laga giftoåhr - - samt at jag får til min dödodag nyttia the 2:ne nya åkerstycken, Ajoxen udet pellot kallade, som jag rödiat, - - jämwål **Rusken Korwennijtu** och **Hanhi Suo** ängar, som detta ½ h:n tilhöra, större delen af skullan på stallet, kammaren i förstugan emellan pörtett och källarehuus och bo i pörtet eller badstugan til thes jag mig andre nödige huus kan upbygga - -. Myllymäki 29.10.1754. Förrättas skifte af den ägendom, som fans i Sofia Axelsd:rs i nästl. Sommar afledne **man** b. Simon Sigfredsson bo.

S 885 - Angafs, at b.sonen Jöran Simonsson fr. Wingiä har wid ett läsmöte uti samme by stött des **fader**, gamla b. Simon Jöransson med handen mot bröstet. Simon Jöransson berättade, at wid ett skrifthåll uti Wingiä nästl. wåhr, då kyrkioherden Johan Odenius äfwen emottog påskpenningar, upkom tahl om en inhysesshion, och då Simon Jöransson begynte at tala i den saken, bad sonen Jöran honom wara tyst och låta honom såsom hemmansåbo utreda saken och i detsamma med sin hand mot armen hindrad honom at komma fram til

kyrkioherden, eftersom sonen förmärkte honom wara något plägad. **Adjuncten** Kristian **Flodberg** och **kyrkioherden Odenii stufson** Jan Gabriel **Liungberg** wittnade.

S 887v - Rämäsalo h:ns innehafware b. Johan Jacobsson kårade til Sawiniemi h:ns åbo, ånkan Kirstin Mårtensd:r, för thet then emellan ber. h:ns ågor bygde skiljegård icke blifwit linea recta uti rågatan upsatt.

S 888v - Till förmyndare för framl. bondens Jacob Matssons fr. Jacola h:n i Hiukois by omyndige och med thes **första hustru** Kirstin Josefsd:r sammanaflade **barn**, Sofia och Anna Jacobsdöttrar, förordnades thesas **moderbroder** b. Mats Josefsson fr. Wästilä. Till förmyndare för framl. b:ns Jacob Matsson Jacolas samt med **des andra h:u**, ånkan Maria Jöransd:r sammanaflade omyndige fem **barn** Jacob, Johan, Israel, Maria och Walborg warder thesas **fadersfaders broder** b. Johan Matsson Mattila.

S 890 - Rusth. Johan Eliasson fr. ½ Tungelois rusthåld emot andra hälftens ågare rusth. Mickel Johansson, för thet Mickel hela åhret sedan Mickelsmessodagen enskilt behållit reservedragon för deras rusthåld Elias Eliasson och icke tillåtit honom hos Johan arbeta.

S 896 - Nemndem. Johan Fräser fr. Långipohia by kårade til thes förra tienstehion Maria Johansd:r, som nu är **gift med sold**. Elias **Frost** fr. Korhola by, för thet hon lönligen tagit sin kista och kläder ifrån hans hus och icke instålt uti pigetienst.

S 898v - Rusth. Johan Eliasson fr. ½ Tungelois rusthåld kårade til den andra häftens ågare Mickel Johansson, för thet han icke i behöriigt stånd att en å rusthållets ågor belågen **Jokisilda** bro, utan allenast inråttadt den tre alnar bred, ånskiönt Johan Eliasson sin del deraf sex alnar bred bygt.

S 900 - Långellmä sokns Prästegårds innehafware kyrkioherden Johan Odenius föredrog, at i sidstl. Junii månads början utskickade han sitt folck at draga not uti Prästegård med Hiukois och Långipohia byar samfålt tillhörig fiskewatnet, men då de kommo uti **Eliaxensarensallmi notwarp**, instålte sig b. Simon Jöranssons fr. Syfwåjårfwi tre söner och tilågnade sig både båt och not, samt dem sedermera hos sig haft. Kyrkoherden kråvde laga plicht och skadeersåttning, emedan han påstod sig, om i åhr som åhren förut håndt, kunnat få i salt til sex a siu tunnorr fisk af giåddor, braxen, mört och åbbor. — Upskiöts.

S 902v - Kyrckioherden Johan Odenius, som Långellmä sokns Prästegård innehafwer, tillika med thes grannar i Hiukois by Simon Wallin, b. Mats Jöransson och b.ånkan Maria Jöransd:r samt Långipohia bys åboer nämndem. Johan Jöransson och Johan Fräser samt bönderne Erik Jöransson, Erik Samuelsson och Mats Jöransson kårade till b. Simon Jöransson fr. Syfwåjårfwi by för thet han å Hiukois och Långipohia byars oskifte skogsmark och **Kuvasvuori** jordstykke tilwerkat en swed. — Upskiöts.

S 903v - Rusth. Johan Eliasson fr. Tungelois kårade till sin granne Mickel Johansson Tungeloin för thet han på en söndag i wredesmode kalladt honom **menniskiofråtare**. Mickel utlåt sig, at han allenast sagt, at han träter och kifwas med alla menniskior. Therpå sade Johan, at Mickel är en winglare samt lika som en af eld itånd nåfwer.

B. Johan Jacobsson fr. Rämäsalo och Simon Mickelsson fr. Påskylä intygade, at Mickel på en söndag sagt til Johan: "**Du åter mig och ock min reservekarl, du menniskioåtare.**"

S 905 - B.sonen Jöran Jöransson fr. Sawiniemi h:n ingaf en skrift, som hans numera afl. fader b. Jöran Henriksson giordt på sin sotesång: Såsom jag till min son Jöran Jöransson samt med min hustrus samtycke testamenterar vårt Safwiniemi h:n, först efter min död - - först efter min hustrus eller des moders död at få tiltråda hemmanet - -. Safwiniemi 3.4.1758.

S 908 - B. Mats Johansson Seppälä fr. Hiukois slagit med ett trä drengen Mickel Eriksson, som kallat sin husbonde **svåltinge**.

S 1093v § 1 - Angaf interims cronolänsman Simon Wallin ogifta och förnedrade qwinspersonen Maria Eriksd:r fr. Lengipohja by för thet hon, then 26.10.1758 födt ett ännu lefwande oächta flickebarn. Hon påstod, at ogifta drängen Johan Månsson fr. Röchtölä henne lägradt. i Lengipohja by. Johan nekade.

S 1096 § 2 - Angafs ogifta qwinspersonen Anna Thomasd:r fr. Attila, then 7.1.1759 framfödt ett ännu lefwande piltebarn. Hon kunde ej namngifwa then manspersonen, som med henne samma barn aflat. Hon påstod, at hon af en okänd manspersonen wid ett tillfälle, tå hon ifrån Attila rusthållet skulle fahra til Pittala by, henne i sin släda tagit.

S 1097 § 3-4 - Keurus-saker.

S 1099 § 5 - Kyrckioherden Johan Odenius, som Prästegården i Hiukois by innehafwer, emot b. Simon Jöransson fr. Syfwäjärfwi by ang. fiskande uti **Eliaxensarensallmi** (jmf höstetingets s 900). Bönderne Mickel Johansson och Mats Adamsson fr. Syfwäjärfwi påstodo thet i twist warande **Eliaxensaren sallmenapaja** notwarp wara samfalte fiskewatn. Dragon Jacob Henriksson Böna, 40 åhr gammal, witnade, at han några och tiugu åhr sedan hos tåwarande kyrckioherden Israel Wallin tient för dreng i fem åhrs tid, under hwilken tid kyrckioherden såwål som the öfrige Hiukois bys åboer såsom å egit fiskewatn, utan någons lof eller påtahl, dragit not uti Eliaxen saren sallmen apaja notwarp, men witnet har aldrig sedt eller hört berättas, at Syfwäjärfwi bys åboer fiskat uti samma notwarp. - Anstånd.

S 1105v § 6 - Keurus-sak.

s 1106 § 7 - Kåppala sk.rusthålds innehafware capit:n Jacob **Böisman** upwiste **Kongl. Maijt:s dom af 14.4.1758** ang. råer och bohlstada skiäl emellan **Kåppala** och **Hirdolax** sk.h:n. Thet af Böisman påstodde **Kalakåti råställe** har blifwit igenom bemålte dom stadfäst til laga skilnad emellan Kåppala och Hirdolax til samman stötande ägor, hwarifrån rågången bör gå linea recta til **Perhowuori hufwudrå**. Nembdemännen Jöran Andersson fr. Kåifwisto och Josef Eliasson fr. Wiuhkola förordnades at verkställa rågången.

S 1108 § 8 - Längellmä sokns Prästegårds innehafware Johan Odenius m.fl. emot Syfwäjärfwi åboer (jmf höstetingets s 902v) ang. swedrödiande å Hiukois och Längipåhja byars samfalte skogsmarck och **Kuvasvuori** jordstycke.

Dragon Jacob Henriksson **Böna** fr. Tungelöis berättade, at han är 47 åhr g:l och at hans **fader** Henrik Jacobsson, som bodt i Hiukois by, tillika med en gl. soldat fr. samma by å thet jordstycke, som kallas boskapshwiloställe å Kuwaswuori marck, tilwerkat en liten swed, som the sådt - -.

Inh. Samuel Samuelsson fr. Wiuhkola berättade, at han sedt kyrckioherden Lilius och cappellanen Axel Palander nyttia en swed wid wästra ändan af **Heinäjärfwi** träsk. Sigfred Eskilsson fr. Sirkala för witnet berättat, at rågången emellan Hiukois och Längipohja byars å ena sidan samt Syfwäjärfwi bys å andra sidan ägor skulle gå ifrån **Ruiskiwi** rå til **Tungelöinsuonsare** och tädan til **Kuvasvuoren åtsa** ock til **Heinäötsa** rå. — Anstånd.

S 1113v § 9 - Kärade Håskari h:ns i Keurus by - -.

S 1116v § 10 - Kärade Håskari h:ns i Keurus - -.

S 1117 § 11 - Jagtfogden Elias Johansson warit härtills förmyndare för ogifta b.dottren Anna Matsd:r fr. Ristjärfwi by. Til förmyndare blir hennes **broder** b. Mickel Matsson fr. samma by.

S 1117v § 12 - Sedan b. Simon Jacobsson, som Eskola h:n i Tallwiastaipall besitter, tiltalt ½ Kårhola h:ns i samma by innehafware nemndem. Henrik Matsson för thet Henrik i sidstl. sommar bärgadt ifrån **Eskolajärfwi** siö under Eskola h:ns **Kuljunittu** äng fräkenhö - -.

S 1118v § 13 - Saken emot b. Thomas Matsson Mojanen fr. Keuru by.

S 1120 § 14 - Interims kr.länsman Simon Wallin wille höra witnen några lägermålssaker - -.

S 1122v § 15 - Ogifte drengen Johan Månsson fr. Røyhtälä eller Raidisto ang. lägersmålssak med ogifta qwinspersonen Maria Eriksd:r fr. Längipohja by.

S 1124v § 16 - Jonas Andersson fr. Liukå h:n i Keurus - -.

S 1126 § 17 - Ang. Kårhola h:ns saker i Talwiastaipall.

S 1127v § 18 - B. och enklingen Simon Jacobsson fr. Tarckala kr.h:n i Talwiastaipale föredrog, at thes **h:u** Kirstin Henriksd:r är tio åhr sedan död blefwen. Upteckningen uprättats 22.4.1749. **Sonen** Mats Simonsson, **döttrar** numera afl. Maria, **gift med** b.sonen Johan Jöransson fr. Hakåsalmi, och Anna.

S 1130 § 19 - Vicekr. befall.man Axel Favorin androg, at han i anledning af domcapitlets i Åbo til kyrkioherden i Keurus sokn Indrenius anmält, at b.sonen Johan Matsson fr. Walkianiemi - -.

S 1132 - **Kyrckioherden** i Sahalax Engelbrecht **Rancken** föredrog, at sedan en del af Längellmä sockns inwånare hos domcapitlet i Åbo beswärat sig theröfwer, at **probsten** Anders **Salovius**, tå han förledit åhr förrättadt probstvisitation i Längellmä sockn, skall sig lagstridigt förhållit, har domcapitlet - -. Ingafs en skrift: Wid then 5. februarii sidstl. i Längellmäki moderkyckio håldne probstvisitation hafwer förelupit, at the trenne bänckar, som kyrckioherden Odenius låtit uti Längellmäki sockns kyrckia, församlingen owettande insätta, hwarigenom kyrckiogången till sacristian blifwit så godt som tilstängd, änskiönt största delen, af församlingens ledamöter sådant högeligen bestridt, blifwit tillåtna - -. Och som församlingen - -. Emedan probsten Salovius brukat den egenwillighet wid kringresandet i församlingen, at han af kyrckiomedlen tager och betalar skiutsen, för, till sådane resor nyttjade hästar; hwarföre som ock, at probsten, då han, then 5. februarii holt visitation och satt för altaret både i wredesmode upsprang ifrån sitt säte, samt på en söndag öfwerföll och stötte en af församlingens lemmar mot bröstet, som hade fallit i kull, om han ej ifallit stap plat å det bakom honom stående folket, hwarefter probsten stampadt med foten å gålfwet och med hög röst ropade, at kläckaren skulle föra honom i ståcken. — Upskiöts.

S 1138 - (Se höstetingets 1758 s 900). Hördes flere witnen. Utslag: (se s. 1146) Sedan kyrckioherden Johan Odenius tiltalt b. Simon Jöransson fr. Syfwäjärfwi för thet han - - til sig pantat - - en honom tilhörig not och båt - - uti **Eliaxensaren Sallmen apaja** notwarp - -.

S 1148 - Kyrckioherden Johan Odenius med Hiukois och Längipohja byars åboer wille ytterligare bewisa theras innehafwande nyttiorätt till then marck, hwarå Syfwäjärfwi boer tilwerkat twenne sweder. Hördes flere witnen.
Utslag: - - kåranderne - - med flere witnen bewisat, at Hiukois boer tilförene nyttiat thet, - -.

S 1154 - B. Mats Henriksson, som Mattila h:n i Wiuhkola åbor, kårade til ½ Pittala h:ns åbo b. Erik Eliasson, för thet swaranden bärgadt hö på thet ställe, som igenom watuminskningen i sednare åhren wid siöstranden under Mattila h:ns **Taipalennittu** äng tort blifwit. Upskiöts.

s 1155 - Twisten emellan Johan och Jöran Henrikssöner fr. **Hirdolax** om rågångskostnader.

S 1157 - B. Anders Jöransson, som Karwia eller Kyllinåja h:net besitter, kårade til b. och nemndem. Jöran Jöransson fr. Wilckilä by, thet swaranden tilwerkat en swed på Karwia h:ns enskilta skogsmarck.

S 1157v - B. Anders Larsson fr. Pittala by föredrog, at drängarne Mickel Matsson fr. Wiuhkola och Samuel Samuelsson fr. Pittala, hwilka hos honom warit i tjenst, ang. en hingsts död.

S 1158v - B. Sigfred Johansson ½ Liucko fr. Keurus, ang. testamente.

Längelmäen syyskäräjät 11.-9.1759 HMA Sääksmäki 20, mf ES 3381

S 303 § 1 - Interims kr.länsman Simon Wallin angaf förnedrade qvinspersonen Anna Thomasd:r fr. Uhiniemi för lägersmål. Hon bedyrade högeligt, at en mansperson på landsvägen i mörkret henne lägrat, den hon ej kända kunde.

B.sonen Elias Eriksson fr. Wähä Attila berättade, at enligt rychtet skulle Anna Thomasd:r sielf sagt barnet, som hon framfödt, ej blifvit giordt på Attila rusthåld, hvarest hon den tiden tient, och jemväl sig utlåt, at den som är fader til barnet, har nog råd thet at föda.

Anna Thomasd:r sade sluteligen, at gifta corporalen Johan **Frimodig** fr. Pittala henne med et piltebarn rådt.

S 305 § 2 - B. Mats Josefsson Bertula fr. Wästilä by ingaf ett af kr.befall.mannen Axel Favorin 14.8.1759 författadt skattevärderingsinstrument. Hemmanet til husbyggnad efter ortens plägsed uti försvarligt stånd. Åkren i godt bruk för 4½ tunnas åhrligit utsäde - -. Humlegården - -. Ängar öfveralt til 10 vinterlass - -.

s 306v § 3 - Ingafs af kr.befallningsm:n Axel Faworin 15.8.1759 på **Einola kr.augmentsh:net i Liefweslax** by uppå **Kåppala** rusthålds innehafwares capit:n och riddaren af Kongl. Majjt:s swärdsorden wälädle Jacob **Böismans** begäran författadt skattewärderingsinstrument, hwarigenom Äinola kr.h:n, som til augment under Koppala kr. rusthållet n:o 25 af nedre Hollola compaqnie är anslagit, **til skatte lösen värderat**. Undersökning af husbyggnad, åkrar, ängar och mullbete. Fiskewatn uti **Koljosiö** wikmynningen nyttigt. Åboen af Äinola h:n änkan Kaisa Thomasd:r jämte sin **måg** Erik Jöransson wille lösa h:net.

S 308v § 4 - Soknesmeden Mats Pålssons fr. Keurus måg och lärodräng Jöran Johansson - -.

S 309 § 5 - Afl. b:ns Johan Thomasson enka Anna Johansd:r - - fr Kålho h:n i Keurus by - -.

S 310 § 6 - B. Simon Jöransson Mickola fr. Keurus by - -.

S 310v § 7 - Nemndem. Johan Johansson ½ Kålho h:n i Keurus by - -.

S 311 § 8 - B. Mats Johansson Harola fr. Talviastaipal androg, at thes grannar Kårhola och Tarkala h:ns åboer föröfvat åvärkan på Harola h:ns **Huhta Korfven ma** jordstykke. Svaranderne påstodo, at samma mark är them samfält tilhörig.

S 311v § 9 - Gamla och blinda b. Lars Johansson fr. Ereslax beklagade sig, at hans hustru nyligen aflidit och at han nu ej har någon som honom skiöter. Thes **stiufson** Erik Säppälä.

S 312v § 10 - Nemndem. Johan Jöransson Fräser föredrog uti thes **svärfaders** b:ns Henrik Johansson Kålhis närvaro, at han i nästl. vinter gift sig med thes svärfaders dotter Valborg, som straxt derpå med döden afgåt, utan at de med hvarannan något barn sammanafldt. Öfverenskommits om den egendom Valborg ifrån sin fader med sig haft.

S 313 § 11 - B. Johan Eriksson Laurila fr. Wästilä emot b. Mats Josefsson Bertula och thes h:u Maria Matsd:r för thet the skolat vid en besichtning, som svaranderne anstält öfver någon stöld, som ifrån thes åker medelst rågband mist, ährerörigt sig utlåtit - -.

S 314v § 12 - B. Johan Henriksson Kiriasniemi ingaf ett af Axel Favorin 16.8.1759 författadt skattevärderingsinstrument.

S 316v § 13 - Förefsk. sold. fr. Hiuckois Anders Samuelsson **Stålt** kärke til sold. ifrån samma by Elias Henriksson Stålt ang. 10 kappar spanmåhl. Elias Stålt skall slagit Anders en öhrfihl och Anders stött desförinnan Elias med en järnstöhr i bröstet.

S 317v § 14 - Säppälä h:ns åbo fr. Hiukois Mats Jöransson kärke til sold. Elias **Stålt** för thet Stålt räfsat höö af kärändens äng.

S 318 § 15 - B. Johan Jacobsson Rämänsalo emot afl. b:ns Jöran Henrikssons enka Kirstin Mårtensd:r fr. Safviniemi ang. en äng.

S 318 § 16 - Interims kr.länsman Simon Wallin gaf vid handen, at han nu instält gifta corporalen Johan Frimodig, hvilken ogifta qvinnan Anna Thomasd:r igår namngaf at hafva henne med thet oächta piltebarn rådt. Frimodig nekade.

S 319 § 17 - B. Mats Henriksson Mattila fr. Uhiniemi emot b. Erik Eliasson ½ Pittala för thet han bärgadt hö utaf thet ställe, som genom vatnminskningen i sednare åhren vid siöstranden under Mattila h:ns **Taipalen nittu** äng tort blifvit. Synen hållits 10.9.1759. Nämns **Kuttrinoja** rå. Ägoskilnaden emellan Uhiniemi och Pittala bör först utredas.

S 322 § 18 - Prästegårds i Hiukois by innehafvare, kyrkioherden Johan Odenius föredrog, at för några år sedan har han, tå Seppälä h:ns åbo i samma by åbo b. Mats Joransson tiltalt smeden Elias Eliasson för thet han fält en sved på **Ruskanen** jordstycke, anmält, at han ville therstädes åker upodla - -.

S 326 § 19 - Utslag: Thet har väl ogifta och förnedrade qvinspersonen Anna Thomasd:r fr. Uhiniemi påstått, at gifta infanterie corporalen Johan Frimodig, då han henne under vägen emellan Attila rusthåld och Pittala by, då han henne med sig till Uhiniemi kiördt, uti en släda lägrat. Men som Frimodig nu gittat med sielf sins ed erhålla, at han ej har med Anna Thomasd:r ber. piltebarn sammanafat eller med henne någon gång kiöttslig beblandelse föröfvat, tå pröfvar rätten skiälligt atbefria corporalen Frimodig för tiltal.

S 328 § 20 - B. Lars Eriksson fr. Västälä by anmälte, at eftersom han fådt höra, at skattevärderingsinstrumentet å Bertula h:n blifvit verifcerat, så påstod han nu å egen ock smedens Jacob Knutssons samt thes **bröders** Simon och Sigfred Knutssöners vägnar, at the såsom rätte arfvingar til förbemälte Bertula h:n äro framförr Mats Josefsson berättigade til Bertula h:ns besittning. Mats Josefsson icke närvarande.

S 328v § 21 - Rämäsalo h:ns innehafvare b. Johan Jacobsson ville få slutligt afgörande ang. thet han flyttat hägnaden omkring en Safviniemi h:n numera lydande ock å Rämäsalo h:ns enskilte ägor belägne **Piedinnittu** äng.

Utslag: Emedan - - svaranden Kirstin Mårtensd:r icke flyttadt gjerdesgården tillbaka, så - -.

S 331 § 22 - Kyrckioherden Johan Odenius fr. Prästegård i Hiukois by tillika med the öfrige thes grannar i samma by interims kr.länsman Simon Wallin och bönderne Mats Jöransson och Johan Johansson samt Längipåhja bys åboer - - emot Syfväjärfvi bys åboer - - ang. en sved samt ett boskapshviloställe. Utslag.

S 336 § 23 - Bönderne Jöran Simonsson Ylinen och Mats Jöransson Alanen fr. Vingiä emot Hiukois och Längipåhja byars åboer ang. rågångens upgående. Upsköts.

S 337 § 24 - Kyckioherden Johan Odenius fr- Längelmä sokns Prästegård i Hiukois by emot thes grannar ock annat inhysesfolk i samma by ang. svedjande i oskiftade skogen.

S 338 § 25 - Seppälä h:ns i Hiukois by åboe Mats Jöransson emot sine grannar kyrckioh. Johan Odenius samt interims länsman Simon Wallin och b. Johan Johansson Jacola ang. delning å the omkring Hiukois bys åkrar och ängar varande gjerdesgården. Svaranderne motsatte sig, enär the redan giort ansökning om storskiftsdelning öfver åker och äng.

S 339 § 26 - Kyrckioh. Johan Odenius fr. Prästegård i Hiukois by emot b. Mats Jöransson Seppälä fr. samma by för thet Seppälä å **Safvio** äng slagit på tvenne ställen öfver råen in på Prästegårdens äng.

S 340 § 27 - B. Jonas Andersson Liukå fr. Keuru by - -.

S 341 § 28 - Interims kr.länsman Simon Wallin angaf sold. Johan **Hiort** och res.karlen Pär Matsson fr. Längipohja by för thet the hafva hvarandra i går med hugg och slag öfverfallit och tärjemte varit af drycker öfverlastade.

S 341v § 29 - Nemndem:rne Johan Fräser och Johan Jöransson fr. Laurila h:n tillika med Caupila och Otila h:ns åboer fr. Längipohja by emot Wilckilä h:ns åboer ang. svedjande å kärändernes skog. Upsköts.

S 343 § 30 - Rusth. Mickel Johansson och Johan Eliasson fr. Tungelöis i tvist med hvarandra. Upsköts.

S 343v § 31 - Syfväjärfvi bys åboer föredrogo, at the icke orka betala thes böter i saken ang. tilverkning å Hiukois och Längipohja byars mark, och anföllo at få samme böter plichta med fängelse.

S 344v § 32 - Hos domcapitlet i Åbo hafva flere Längelmä sokns invånare angifvit probsten och mag. Anders Salovius, för thet han skall vid probstvisitation i Längelmä sokns kyrkia i förledit år åtskillige olagligheter begådt, hvarom the begärt laga beifrande - -. (Loppuosa syyskäräjien pöytäkirjasta puuttuu; lienee tuhoutunut)

S 173v § 1 - Interimslänsman Simon Wallin angaf ogiffte qwinspersonen och inh. Sofia Eriksd:r fr. Keurus by.

S 175v § 2 - Inh. Anders Anderssons h:u Anna Johansd:r fr. Keurus by - -.

S 176v § 3 - B. Henrik Henriksson fr. Lyhäniemi h:n i Keurus by - -.

S 177v § 4 - B. Mats Josefsson fr. Westilä by upwiste thet skattebref, som kammarkollegiet 15.11.1759 för honom utfärdadt på Bertula h:n.

S 178 § 5 - Sedan b. Gabriel Jöransson Häckinen fr. Keurus - -.

S 178 § 6 - Bönderne Gabriel Jöransson och Johan Jacobsson fr. Häckinen h:n - -.

S 178v § 7 - Sold. Jacob Henriksson **Lagergreen** fr. Raidisto by föredrog, at dess afl. **modermöder** Agneta, som varit **gift med** b. Anders Sigfredsson fr. Längelmä sokn, härstammar fr. Pietilä h:n i Sappis by och Pälckäne sokn. Jacob förmenar sig i stöd deraf wara berättigad at söka til sig winna Pietilä h:n så framt thet är skatte.

S 179 § 8 - Bönderne Mickel och Gustaf Johanssöner fr. Asunda h:n i Keurus by - -.

S 181v § 9 - Rämäsalo h:ns innehafware b. Johan Jacobsson emot b.änckan Kirstin Mårtensd:r, som Sawiniemi h:n besitter, ang. äganderätten till **Piendenittu** äng, som ligger innom Rämäsalo h:ns rågång, och tå watnet wändt sig ifrån Sarsa fors igenom Ihari fors blifwit äng utaf watnminskningen. Sawiniemi: ängen blifwit af urminnes tider under Sawiniemi h:n häfdad. Upskiöts.

S 182v § 10 - Pittala h:ns innehafware bönderne Erik Eliasson och Anders Larsson föredrogo, att emellan them och b. Mats Henriksson, som Mattila h:n i Uhiniemi by besitter, har upkommit twist om den tillandning, som blifwit under Mattila h:ns **Taipalennittu** äng, sedan Ihari fors i sednare åren är vorden ränsad. Swaranderne Mats Henriksson, Josef Eliasson och Erik Andersson anförde, at rågången icke bör gå linea recta ifrån tallen wid Taipalennittu äng till **Kuttrinoja**, som kåranderne påstå, utan från tallen längs med gierdesgården till det diupaste eller mitt uti **Paskolax** wik, och tädan till Kuttrinoja råställe. I ett gammalt råbref har nämnts **Pattanpä** rå. Swarandens Josef Eliassons företrädare å hemmanet, numera afl. Jöran Eriksson har för kåranden Erik Eliasson utlåtut, at rågången skulle löpa ifrån Kuttrinoja till **Taipallenaiddanjochtesen**. Kåranderne påstodo thet förskingrade stenröse hafwa varit mellanrå under linien ifrån Kuttrinoja till **Taipallen aidan mändy** eller den utmed gierdesgården stående tall. Hördes flere witnen. Förrättas syn.

S 193 § 11 - Kyrckioherden Johan Odenius föredrog, at Hiukois by, uthi hwilcken Prästegården ligger, om winter och sommar altid bruka samfäldt strand at taga watn ifrån til alla theras behof. Men som han therigenom haft then olägenhet, at thes grannar i Hiukois by nyttadt samma wak, som kyrckioherden för sin egen räkning låtit upwäcka, och esomoftast igenom theras boskap och klädtwätt watnet orenat samme tid, som han tarfwat watnet åt sig til matlagning, hwarigenom händt, at han nödgats ganska ofta wäcka sig ny wak - -.

s 194 § 12 - Twist emellan Jöran och Johan Henrikssöner fr. **Hirdolax** om fordringar upsköts.

S 194v § 13 - Wingiä bys åboer emot kyrckioherden Johan Odenius ang. deltagande i rågångens uphuggning.

S 196 § 14 - Inh. Sigfred Simonsson fr. Ripelä by emot b. Simon Jacobsson Eskola fr. Talfwiastaipal för thet Eskola honom med oqwädens och förachtelige ord förolämpadt.

S 196 § 15 - Bönderne Erik Eliasson och Anders Larsson fr. Pittala h:n föredrogo, at ehuruwäl the Uhiniemi byamän någon tid sedan stadnadt med then i förlikning om skilnaden emellan theras bröstmark, hafwa the Uhiniemi boer icke hållit förlikningen, utan skiljegården bygd på orätt ställe.

S 198 § 16 - B. Mats Henriksson Mattila fr. Uhiniemi androg, at thes afl. **swärfader** b. Lars Mickelsson, som hela Pittala h:n innehaft, med Mats Henrikssons tilstånd - - rödjat en äng **Salmensuon pärä**, och som Lars Mickelssons son Anders Larsson, hvilken ½ af hemmanet efter sin fader nu åbor, samme äng hitintils nyttadt och eij afstå wil - -

S 198v § 17 - Corporalen Johan Frimodig kårade til rusth:ns Mats Jöransson Isoattilas h:u Lisa Johansd:r för thet hon wid det hon gåt bort ifrån hans åboende tårp tillika med b.h:un Maria Jöransd:r fr. Påskylä, skall kåranden för Maria berychtadt at hafwa welat öfwa otucht med henne om hon welat thertil samtycka - -.

S 201v § 18 - Til förmyndare för sold. Johan Jöransson **Salins** efterlemnade omyndige son förordnades den aflednas **mosters son** b. Johan Eliasson Knutila fr. Ereslax by.

S 202 § 19 - Alatalo h:ns i Kåifwisto by åbo b. Johan Henriksson har stämt Ylinen h:ns ägare nämndem. Jöran Andersson ang. storskiptsdelning å the besagde h:n underlydande ängar, emedan Johan förmenar sig wara wanlottad. Tidigare delningen är faststæld 1694 af denne rätt. Skiftet werkställes af landtmätaren hemmanen underlydande på nytt rögte som gamla ängar.

S 204v § 20 - Alanen h:ns åboerne i Wingiä Mats Eliasson och Mats Jöransson hafwa öfwerenskommit, at interimslänsman Simon Wallin jemte två nämndemän dela theas åboende h:ns tomt, åker och äng them emellan.

S 205 § 21 - Pittala h:ns åboer Erik Eliasson och Anders Larsson föredrogo, at soldatetorpet för then rota, hwaruti theas hemman är delachtigt, hitintils stådt under theas åker inwid byn them til mycken olägenhet. The önska samma torpets flyttande til Karfwia h:n, som är theas roteinteressent.

S 206 § 22 - B. Erik Andersson fr. Uhiniemi emot b. Mats Henriksson Mattila och afsk. sold. Mats Matsson Wiuko fr. besagde by, then förre för thet han hyst hans tienstehion och then sednare, igenom hwilkens förwållande en två år g:l tiur skall bortkommit ifrån betet. Sätta et sit barn i stället, som kåranden kalladt "**yxi äpäpä lapsi**". Kallat swarandens dotter, som wallat hans kreatur, **äpäpä, emedan med ordet förstås liten och orklös**.

S 209v § 23 - Rusth. Johan Eliasson Tungeloin ingaf en inlaga: För mig är angelägit at få edeligen afhörde någre hitkallade witnen om mitt ägande Tungelois rusthålds ägoskilnader och i synnerhet rågången ifrån **Suonsari** till **Mu?tinkamäki** och therifrån till **Kirfvenpåhja** - - linien ifrån **Suonsari** till **Kufvasvuori** och så til ost södra delen af Kirfvenpåhja. Hördes flere witnen, bl.a.

B. Johan Jacobsson Mattila fr. Äväjärfvi sade sig wara född åhr 1695 och altid wistats här i sockn och hördt berättas, at **Ruiskivi**, Suonsari och Kufvasvuori skulle vara länegräntse råer emellan Tafvastehus och Biörneborgs läner.

S 213v § 24 - Uhiniemi boer emot Ereslax boer ang. bohlstada skiäl emellan Uhiniemi och Ereslax byars tilsamman gräntsande ägor, emedan the blifwit stridige om **Lehmi Kårfvenporras** råställets rätta läge, då rågången ifrån **Kifvitåkenojasu** blifwit upgången. Upskiöts.

S 216 § 25 - B. Johan Eriksson fr. Westilä kårade til thess reservekarl Simon Thomasson fr. samme by för thet Simon olofligen bärgadt en honom tilhörig ängsteg **Rangacorpi**.

S 216v § 26 - B. Mats Jöransson Säppälä fr. Hiukois emot b. Johan Johansson Jacola för thet Jacola upplögt til åker hälften af en Säppälä h:n tilhörig **Salmennittu** äng. Upskiöts.

S 217v § 27 - B. Mats Säppälä fr. Hiukois emot b. Johan Jacola för thet Johan uti tingsförstugun under det rätten öfverlade om ett ärende (se § 26), kalladt honom skiälm.

S 218 § 28 - Längipohja byamän emot nemndem. Jöran Jöransson och b. Johan Axelsson Wilkilä för det de skola förmedelst swediande åverkadt å Längipohja bys skog och marck. Wid synen funnits å then emellan **Rajavuori** och **Nimisten Levonalus** jordstycken belägne marken tvänne sveder.

S 220v § 29 - B. Johan Henriksson fr. Kirjasniemi by emot sold. Elias Stolt fr. Hiukois by för thet han tilvållat sig mera roteäng än honom bordt. Upskiöts.

S 221v § 30 - B.sonen Markus Johansson Liucko fr. Keurus by - -.

S 222v § 31 - Nämndem. Johan Jöransson Laurila och b. Mats Jöransson Uotila fr. Längipohja by emot de öfrige hemmansåboerne i samma by ang. skogens nyttjande.

S 223v § 32 - Nämndem. Henrik Henriksson Liettu fr. Keurus by emot **upsyningsmannen** Axel **Coveen** ang. redogiörelse för någon brandstod.

S 224 § 33 - Inhysingens Jöran Henrikssons fr. Längipohja h:u Brita Andersd:r kårade til res.karlen Pähr Matsson fr. samme by för thet han henne med oqvädins ord öfverfallit.

S 226 § 34 - Interimslänsman Simon Wallin androg, at han hos landshöfdingen Anders Johan Nordenschiöld anhållit at få thes åboende Nickilä kr.h:n i Hiukois by til skatte köpa och therå erhållit genom resolution af 8.5.1759 befallning til vicebefall.man Axel Favorin at Nickilä h:n til skatte värdera, hvilket blifvit förrättadt. Värderingsinstrumentet 24.10.1759.

S 227 § 35 - Rusth. Johan Eliasson Tungeloin ang. rusthåldets ägoskilnad, framställte några vitnen.

S 228 § 36 - Rusth. Johan Eliasson, som ½ af Tungeloin h:n besitter, föredrog, at thes numera afl. **fader** Elias Johansson har vid arfskiftet efter thes afl. föräldrar blifvit ägare af ber. rusthåld. Uptedde ber. instrument af 26.2.1739. Elias **fader** Johan Jöransson och des **änka** Margeta Jöransd:r. Theras **sönerne** Elias, Mickel och Johan samt den yngsta **medhjelparen** i Padasjoki Matias **Svedelius**, **gift med** Maria Arenia, och **dottren** Maria Johansd:r, som är **gift med** b. Mats Simonsson i Valkialuoma by och Keurus sockn. De äldsta två sönerne tillkommer Tungelois h:n til hälften. Änkan får behålla et åkerstycke i hvarthera åkren Arfskiftesinstrumentet 2.4.1754 efter Johan Eliassons fader Elias Johansson. Des **andra h:u**, nuvarande änka Maria Thomasd:r och **första h:u**, numera afl. Sofia Jöransd:r. Från första giftet en **son** Johan Eliasson och tre **döttrar** Maria, Sofia och Karin Eliasdöttrar, af hvilka Maria **gift med** b. Johan Axelsson fr. Wilckilä, Sofia **med** b. Jöran Johansson fr. Kärpi h:n ock Karin **gift med** drengen Johan Johansson fr. Tungelois. Förtekning öfver egendomen. Enckans Maria Thomasd:rs **halsyster** Karin Jöransd:r i Kuhmois. Koonamn: **Pilkanen, Lemmicke, Mansicke, Häluna**.

S 236v § 37 - Rusth. Mickel Johansson Tungeloin kårade till rusth. Johan Eliasson Tungeloin, för thet han skall med en stång slagit honom ett slag öfver thes högra rör eller höft. Hördes två vitnen.

S 239 § 38 - Rusth. Mickel Johansson Tungeloin, ägare af ½ Tungelois h:n, föredrog, at 1754 hafva länsman Axel Coven samt två nämndemän emellan honom och rusth. Johan Eliasson Tungeloin delat några ängsstycken, gierdesgårdar, broar och grindar, som förut icke varit them emellan jemnt delte, vid hvilket tilfälle Johan Eliasson tilföll en grind at bygga och vidmachthålla nära intill Mickel Johanssons badstugun, **saunan nurckan väräjä** kallad, hvaremot Mickel Johansson tilfallit en grind vid Johan Eliasson humblegård, men thet oachtadt - -. **Saunan nurckaväräjä**.

S 241v § 39 - Rusth. Elias Johansson Tungeloin emot rusth. Mickel Johansson Tungeloin ang, stadfästade af en ängsdelning å Tungelois rusthåld.

S 242 § 40 - Rusth. Johan Eliasson Tungeloin androg, at ungefär tiugu år sedan, då hans numera afl. fader Elias Johansson delat Tungeloin rusthåld emellan sig och sin broder Mickel Johansson, har en brun, som rusthållets mangård då var gräfven, fallit uppå Mickel Johanssons tomt, hvaremot han förbundit sig at uppå Elias Johanssons mangård samfält at gräfvä en annan brun, som och genast skedt, men som samme brun både mitt i vintren ock sommaren tryter vatn, - -.

S 245 § 41 - B.sonen Johan Matsson fr. Valkianiemi h:n i Keurus by - -.

Längelmäen syyskäräjät 10.-9.1760 HMA Sääksmäki 21, mf ES 3383
Närvarande oeconomiecommissarien och kronolänsman Anders Favorin

S 754 § 1 - Economiecommissarien och kronolänsman Anders Favorin angaf ogifta qwinspersonen Anna Andersd:r fr. Hiukois för thet hon framfödt et oächta flickebarn. Hon påstod, at under hennes tienstetid såsom piga hos gifta b. Mickel Matsson fr. Ristjärvi har han henne flere gånger lägrat. Mickel nekade och blef befriad. Anna blifwit ock tidigare för lägersmål afstraffad.

S 756 § 2 - Inh. Anders Anderssons h:u Anna Johansd:r fr. Keurus by - -.

S 758 § 3 - Inh. Anders Anderssons h:u - - fr. Keurus - -.

S 759 § 4 - B.sonen Johan Henriksson fr. Lyhiniemi - -.

S 762 § 5 - Jacola h:nets i Hiukois by åboo b. Johan Johansson beklagade sig öfwer then skada honom timat, at en brukelig rija, 6 tunnor råg och 6 parm halm genom wåldeld blifwit upbrände.

S 763 § 6 - Nemndem. Jöran Andersson Ylinen fr. Kåifwisto by föredrog, at han med sin granne b. Johan Henriksson Alanen öfwerenskommit at dela alle gårdesgårdar och grindar - -.

s 763v § 7 - B:n Johan Henriksson såsom åboe af $\frac{1}{2}$ **Hirdolax** sk.h:n androg, at et kärr **Raiwiocorpi** skall wara hela Hirdolax h:n underlydande. Hans **broder** Jöran Henriksson ($\frac{1}{2}$ Hirdolax) har hindrat kärrets delning. Delningen förrättas.

s 764 § 8 - Johan Henriksson ($\frac{1}{2}$ **Hirdolax**) föredrog, at han sitt h:ns bruk med thet therå bestådde antahl af tienstefolck icke widmachthålla kan, hels h:net någre åhr sedan blifwit klufwit, hwarigenom anseenligt arbete med husens flyttande och nya hus upbyggande användas. Tarfwar en fullwuxen dräng til.

S 765 § 9 - Rusth. Mats Jöransson Iså Attila föredrog, at tiufvar brutit sig uti en honom tilhörig bod på det sättet, at de öfver dörren och emellan utbyggnaden til loftet brutit lös en balck, och kommit såmedelst in på bodloftet eller skullan och sedan innan före bögd lås stängen förbi märkan och dörren öpnadt - -, ifrån hvilken bod blifwit stulne 5 marker fin lingarn och 2 marker gröfre dito, 5 långa manfolcks och 12 qvinfolcks halsdukar af fint lärft, 1 brokig stor silkeshalsduk, 1 par nya manfolcks och 1 par qvinfolcks ullstrumpor, 1 ny skiorta af lärft, ett halft lispund ull uti en af bast väfd påsa, som förut blifwit till en miärda nyttiad, $2\frac{1}{2}$ lispund smör i 2 byttor insatt, 2 silfverbriskar, den ena förgyld, och 2 silfverringar, den ena af dem förgyld. En del af den stulne ägendomen igenfunnits uti infantericorporalens Johan Larsson **Frimodigs** i Pittala innehafvande bod och lada. Ransakningen skiedt i corporalens h:us Maria Jöransd:rs närvaro, eftersom hennes man varit förrest til commenderingen i Helsingfors. — Anstånd.

S 766v § 10 - B. enkan Sofia Jöransd:r fr. Puharila by föredrog, at ehuruval hennes **son** b. Josef Simonsson och **sonason** Henrik Sigfredsson, som Ripela h:n uti hennes afl. **mans** lifstid fåt tilträda, emot thet the förbehållit sig - -.

S 766v § 11 - Drengen Simon Samuelsson fr. Tåuna emot b. Jacob Matsson Kårhola fr. Talviastaipall ang. drengelön.

S 767 § 12 - B. Lars Eriksson Laurila fr. Wästilä emot b. Mats Josefsson Bertula fr. samma by ang. någre skrifter Bertula h:n rörande. Mats Josefssons afl. **faderbroder** Knut Larsson och des **måg** Knut innehaft förut Bertula h:n.

S 768 § 13 - B. Lars Eriksson Laurila fr. Wästilä emot sin broder b. Johan Eriksson Laurila ang. en förstreckning.

S 768v § 14 - Wid höstetinget 1760 har b.Henrik Sigfredsson föredragit, at thess fader Sigfred Simonsson, som $\frac{1}{2}$ Ripilä h:n i Puharila i arf efter sine föräldrar bekommit, har, sedan han såsom oförmögen ingåt med landbonden Simon Sigfredsson sådan afhandling - -. Henrik Sigfredsson erhållit fastebref å $\frac{1}{2}$ Ripilä h:n.

S 771 § 15 - B. Mats Josefsson Bertula fr. Wästilä androg i närvaro af sine grannar b. Lars och Johan Erikssöner Laurila, at han är sinnad söka storskifte öfver åker och äng i Wästilä by och the närmst byn til åker och äng tienliga ställen. Upskiöts.

S 772 § 16 - B. Lars Eriksson Laurila fr. Wästilä uti sin h:us Maria Matsd:rs ombuds närvaro androg, at ifall han före sin hustru med döden aflida skulle - -.

S 773 § 17 - Innehafvaren af Längelmä sokns Prästegård i Hiukois by kyrckioherden Johan Odenius emot the öfrige hemmansåboerne i samma by ang.hägnadens flyttande omkring Hiukois bys bohlåker, utmed hvilcken flere ställen af ängar och bröstmärk blifwit intagne, och åkerhägnaden således mycket loftig at vidmachthålla. Swaranderne motsatte sig flyttande före storskiftet.

S 775v § 18 - K.herden Johan Odenius föredrog, at ha af sine grannar i Hiuckois by haft flere olägenheter igenom theras efterlåtenhet med broars och fävägars vidmachthållande, såsom **Maiviansilda** och **Kaitaoja** bäck, därest äfven bro för boskapen är nödig.

S 776 § 19 - B. Mats Jöransson Seppälä fr. Hiuckois by föredrog uthi the öfrige grannarnes Prästegårds innehafvaren k.herden Johan Odenii, Nickilä h:ns åbos interimslänsman Simon Vallins och b. Johan Johansson Jacolas närvaro, det deras ängar derigenom fördärfvas, at byssens boskap och andre kreatur drifves och vallas uppå dem.

s 777 § 20 - B:n Samuel Tåuna androg, at **Järfwenpä** boer wallar sina hästar och boskap öfwer råer på Tåuna h:ns ängar och swedier. Upskiöts.

S 778v § 21 - (Se vintertingets 1760 § 9) B. Johan Jacobsson Rämäsalo emot b.änkan Kirstin Mårtensd:r Safviniemi ang.äganderätten til **Piedinnittu** äng.

B. Elias Jöransson fr. Hakosalmi vitnade, at thes numera afl. **faderfader**, som ägde Hakosalmi h:n, Petter Thomasson ofta för vitnet berättat, at en inhysinge vid namn Petter, hvilken någon tid bodt på Rämäsalo h:n, skall then nu omtvistade Piedinnittu äng af nyo rödjadt samt under thess på Rämäsalo hemman vistande ständigt bärgat, men sedan bem. inhysinge flyttat sig ifrån Rämäsalo til Safviniemi h:n at bo, skall han Piedinnittu äng i tålf tärpåföljande år nyttiadt med Rämäsalo åboens tilstånd hvarefter och sedan Petter död blifvit, hafva Safviniemi h:ns åboerne tilägnat sig samme äng.

Upwistes capell:n Johan **Lucanders** attest: 24.3.1726 bekände Jöran Simonsson i Salala soldatshus på sin sothesäng - - huruledes han i den tiden, som han tient i Safviniemi nästan 40 år sedan, tå han med andra gårdsfolck war at inbärga höö i **Piedinnittu**, hörde han, at folcket talte sins emellan, at samme äng förr hade hört Rämäsala till, men allenast således kommit til Saviniemi, at Safviniemi gifvit til Rämäsalo så mycket läder, som ett par skoor skulle affärdas och alt så mycket som uti ett faat rymmas kan. — Upskiöts.

S 784 § 22 - Uhiniemi bys åboerne emot Knutila och Yrkölä h:ns innehafvarne i Ereslax by jemte Seppälä h:ns åbo ang. **Lehmi kårfan pårras** råställets rätta läge. Upskiöts.

S 787 § 23 - (se vintertinget 1760) Vingiä bys åboer emot Hiuckois och Längipohja byars innehafvare ang. rågångens upgående emellan **Salmivuori** och **Häiniäotta** råer. Nämns **Myllykäski** rå. Upvistes en synedom af 25.8.1632 emellan Vingiä by af detta och Paskylä by af Biörneborgs län, som förmäler, at Vingiä bys ägor stöta til Heiniäotta.

S 789 § 24 - (se ofvan § 9) Corporalen Johan Frimodigs h:u Maria Jöransd:r påstodde, at någon emot henne och hennes man illasinnad menniskia nedsatt thes stulna i theras lada blott i tancka at giöra henne och hennes man misstänkte.

S 793 § 25 - (se § 24 ang tiufsaken) Ändteligen bad Maria Jöransd:r, at käranden Mats Jöransson skulle lemna sin talan och erböd honom i förlikning 30 daler kopparmynt samt lofvade tilställa honom - -. Maria Jöransd:r berättade bl.a., at dess man Johan Frimodig sig utlåtit, at det skedt allenast til at hämnas på rusth. Mats Jöransson för det han inför denne rätt vid 1759 års hösteting vitnat i en emot Frimodig angifven lägersmålssak, och för det Mats Jöranssons hustru Lisa Johansd:r skall om honom utspridt någre förklenlige rychten, hwarjemte han sig utlåtit, at han aldrig tänkt behålla den nu stulne egendomen, utan sagt til sin hustru Maria Jöransd:r, at enär han skulle med Mats Jöransson och dess hustru vara vid thetta ting - -.

S 796v § 26 - Landbonden å Hassa frälseh:n Henrik Jöransson kårade til b. Jöran Jacobsson Yrkälä fr. Ereslax för thet Jöran Jacobsson skall genom rädning utvidgat **Hassanalanen** äng, som är Yrkälä h:n tilhörig, men nämnde Hassila frälseh:ns bohlåker belägen. Upskiöts.

S 798 § 27 - Jöran Simonsson Ylinen samt Mats Eliasson och Mats Jöransson fr. Alanen h:n i Vingiä by anhöllo stadfästelse af delningsinstrument af 6-8-9.1759 ang. storskiftesdelning öfver theras tomt, åkrar och ängar.

Åhr 1759 den 6. 7. och 8 september instälte sig underskrefven vice häradshöfding tillika med nemndemännen Jöran Andersson ifrån Kåifvisto och Johan Jöransson ifrån Längipåhia uti Vingiä by och Längellmä sochn til at efter böndernes Jöran Simonssons, Mats Jöranssons och Mats Eliassons begäran - - förrätta storskiftesdelning öfver theras Ylinen och Alanen h:ns tomt, åkrar och ängar - -.

Först utmättes bredd för den igenom byn löpande allmänna landsvägen. Tärnäst upmättes begge hemmanens gamle tomter. Befans Alanen h:ns tomt för 2:ne åboer vara ganska trång. Derföre utvidgades den och mättes till

84 alnar i fyrkant. Den humlegård Ylinen h:n haft intil Alanen h:ns hus, kommer at flyttas längre up, dit tomträen nu lagd blef. Deremot såvida hemmanen äro aldeles lika stora i öre och mantal, tillades Ylinen h:n den jord, som stöter up till landsvägen, lika bredd som Alanens tomt, men på östra sidan 108 alnar ock på västra sidan 60 alnar lång, hvilcken plan han til riegård och annat sitt behof härtils nyttiat, eftersom Ylinen h:ns huus äro uppå en byn oskift tilhörig bergachtig bakhympel bygde. De hus, som Alanen h:ns åboer komma at flytta, åtogo de sig med samfält kåstnad at flyttad. Den del af besagde berghympel, som Ylinens man- och fågårdshuus innehar, afmättes, hvilcken innehåller 90 allnar i längden och 72 alnar i bredden; Der när invid fågata allena emellan, tildeltes Alanen en aldeles lika del af stenig mark, hvarå soldatetorpet nu till en del står, hvilket dock kommer ut ifrån byn at flyttas. Des utom öfver om Ylinens hus på norra sidan lemnades en sankig och stenig mark odelt, hvaröfver bysens creatur gå til betesmarken.

Nedan om Alanen h:ns huus, i söder intill siön eller åån är ett jordstycke af 126 alnar i längden och af lika bredd med tomten wid husen, nembl. 84 alnar, men vid siöstranden 102 alnar. Långs med västra sidan utstakades en gata til siön af 6 alnars bredd. Vid siöstranden näst neder om husen afmättes kohlland för begge grannarne 60 alnar långt samt 84 alnar bredt i öfre- men i nedre ändan 96 2/3 alnar, hvaraf hälften hvardera tillfölje så måtto, att Ylinen bakom den västra- och Alanen den östra sidan, hvilken sidstnämde nu är i fullkomligt bruk, men den västra sidan är til en del ganska sidlåndt och icke öfveralt til kålland dugelig, hvarföre - -.

Then del, som emellan siön och kållandet ligger, deltes i tu - -.

Uppå alla skillnader och råställen nedergräfdes stenar, så att - -.

Sedan begåfvo förrättningsmännen sig till åkerdelningen, uppå östra giärdet, som eljest kallas **Vähäsillanpuolen**, de utsågs förts riegårdar för bägge hemmanen.

Ylinen hemmanet tilföll **Karianmäki** och **Pettopeldonmäki** jordstycken, som till ingen upodling nyttige är. Deremot bekom Alanen h:net **Tervamäki**, hvilken backe icke helt är till upodling tienlig.

Igenom geometrisk mätning giordes början med delningen på **Luodetpeldo** jordstycke, men grannarne komma öfverens at efter värderande, utan mätning, dela åkren, helst som de äro underrättade om hvar och ett åkerstyckes godheet och storlek, hwarföre uppå deras begifvande dermed fortfors och tilföll 1:mo Alanen berörde **Luodetpeldo** ock så rundt om **Tervamäki** all åker på siösidan intil vägen, som löper ifrån Alanen h:n up till Tervamäki, hvarest lades femstena rår i begge ändarne af samma väg. Bekom Ylinen h:n deremot all åker, som ligger mot byn emellan Tervamäki och landsvägen in til den väg, som bakifrån åkren löper öfver **Hattuntilat** utmed Luodetpeldo up til Tervamäki, hvarest äfven lades stenar til rår vid bägge ändarne af vägen. 2:o Ylinen bekom bemälte Hattuntilat ock **Kattienåjanpeldo**, men den linda, som derunder ligger, faller hälften til Ylinen och hälften til Alanen, mitt i tu ifrån steenrån vid vägen til en enbuska, ock så gerad til en stor steen vid diket längre nehr, och sedan är diket skillnad alt til siön. Häremot tildeltes Alanen **Kolmenmurrot pelлот** med underliggande linda. 3:tio Ylinen **Usipeldo** och **Kesti Heinipeldo** med derunder liggande linda, dock för Ylinen en del af lindan under **Kolmen murot pelлот**, intil första sten ifrån diket. Alanen bekom häremot **Lietopeldo** och **Usipeldo** med tilliggande linda. 4:to Ylinen bekom **Vähäsillan nänä** ytterst ock Alanen **Wähäsillan luoto kucan?peldo**. Till skillnad deremellan togs en jordfast steen å baksidan ock en nedsatt stnne vid lindan, som deltes i samma linea til åån, eftersom Ylinen behåller lindan bakom Wähäsillan nänä vid åstranden. **Lucanjoenpeldo**, som Alanen h:ns åboer ånyo upodlat, behålla de. Deremot får Ylinen upodla sig lika mycken jord till åker.

Andra gierdet til västra eller **Ajoxenpuolen**. Der tilföll 1:mo Ylinen **Vähä aitapeldo** ock Alanen **Ym?einen peldo**. 2:o Ylinen bekom **Kuckapeldo** och Alanen deremot **Mäkensalmenpeldo**. 3:tio Ylinen **Kätapeldo** och **Mäenalanen peldo**, deremot fick Alanen **Polentak** ock **Mantienmäenpeldo**. Emellan dette skifte lade femsteena rår, ett vid bygatan, andra vid skogsbacken och det triede mitt emellan vid diket. 4:o Ylinen **Ristipeldo**, **Neulapeldo** ock **Töyrypeldo**, Alanen deremot **Lähdetpeldo**, **Ojanpeldo**, **Not?peldo** ock **Niempeldo** vid siön. 5:o Ylinen **Niempeldo** mot ängen, **Ymberskäin** ock **Kandopeldo**, deremot Alanen bekom **Iso- ock Vähä vartian suopeldo**, ock på båda sidor om backen intil nu lagde femstenarår, samt des utom **Eskopellot** ock **Manväräjänpeldo**. Uti detta giärde som äfven i det andra gierdet nyttiar hvardera de lindor, som ligga under deras åkrar - -, men den lind som ligger under **Lähdetpeldo** ock **Åjanpeldo** emot siön, - -. Vingjä 8.9.1759. Jan Jansson, vicehäradshöfding.

27.6.1760 wärckstältes ängsdelning.

Ajäxennittu äng deltes således, at Alanen bekom uti ett stycke, begynnandes ifrån **Ajoxenpeldo** vid landsvägen til en stor jordfast sten, der vintervägen kröker inpå ängen - -.

Tarhinannittu, den deltes - - samt til fyllnad ett litet ängsstycke **Äjänhucta** kallat. **Rihinkorvennittu** tillföll them äfvendeles til hälften - - Ylinen fick den öfreändan åt **Keckjärvi** - -.

Heponnittu nyttia de - - tourvis.

De öfrige ängarne deltes således, at Ylinen tilföll **Puirattanittu** och **Järffventaustannittu**, Alanen deremot **Marannittu** och **Iso Kekjärffven nittu**, Ylinen bekom **Vähä Kekjärffven nittu**, Alanen deremot **Rasinittu**, Ylinen tilföll Heicki rajvio eller Lahdenpohja nittu, Iso- och Vähäjoennittu - - äfven och Sarin?nittu,

Matilahdennittu och **Pusanittu** - -, deremot har Alanen **Hapacorvennittu** - -, **Usinittu** eller **Puruniemen lato** och **Saukolato nittu** - -, samt **Iso- och Vähä rimbä nittu** på båda sidor om **Rimbä**.

Inom östra bohlåkerhågnaden hafver hvarthera hemmanet en äng **Keckosennittu** kallad - -.

Jan Jansson vice Häradsh.

Längelmäen talvikär. 17-.1.1761 Länsman Anders Favorin
HMA Sääksmäki 114, mf ES 3458

1 § - Rusth. Johan Eliasson beviljades tredje uppbudet å ½ af Tungelois rusthåld.

2 § - Länsmannen Anders Favorin föredrog, huruledes han kommit i erfarenhet, det b. Mats Jöransson Otila, som i åhr förestådt giästgifveriet i Längipohja by, dymedelst förorsakat resande något hinder i theras resa, at han ej med den skyndsamhet, som honom ålegat, skaffat dem skiutzhästar, hvarigenom händt, at resande flere gånger nödgats halfva dagarne vänta på skiutshästar. Mats Jöransson sade sig aldrig hafva upsåteligen och af någon tredska uppehållit någon resande i brist på hästar.

3 § - Längipohja bys åboer anmälte, at the för någon tid in för thenna rätt i kr.befallningsmans närvaro med Hiukois bys åboer stadnat i sådan öfverenskommelse, at Längipohja bys åboer ständigt böra förestå och uprätthålla **giästgifveriet**, hvaremot Hiukois bys åboer ständigt blifva ansvarige för härads postförslen. Meddeltes.

4 § - Länsman Favorin föredrog, at vid mantalsskrifningen för 1760 har mantalscommissarien Frants Rydman erfarit, det b. Gustaf Johansson fr. Asunda - -.

5 § - Länsman Favorin föredrog, at hos vicelandtsecreteraren Gustav Levander, som häradsfogdesyslan i detta härad nu förvaltar, blifvit klagat deröfver, at **någon allmän och öpen väg igenom denne Längipohja by, såsom gestgifveri, icke finnes vintertiden**, utan måste de vägfarande resa igenom gårdarne, hvarigenom stor olägenhet och trängsell förorsakas, då mycket folk tillika ankomma, utom det at ingen fred på giestgifvaregården finnes för resande om nattetid. Uppå tilfrågan om icke gata in uti byn kunde inrättas, svarade Laurila h:ns åboer, so bo mitt i byn, at samma hemman äger en teg på hvarthera sidan om byn, ock ena af dem utom all delning, och så framt Otila h:ns åbo Mats Jöransson skulle vilja utvidga sin tomt på den in til hans hus liggande tegen och lemna rum utaf sin tomt til gata utmed Laurila tomten, så vilja de demed at nöjas, helst Otila tomten är på den sidan, som ligger til Laurila tomten, obebyggd. **En gata af nio alnars bredd utmätas** utaf (Otilas) tomt längs med Laurila hemmanet, dock des källarehus icke at rubba.

6 § - Vid höstetinget har rusth. Mats Jöransson fr. Iso Attila angifvit, hurusom stöld hos honom - -. Corporalen Johan Frimodig har i Längellmä sockn försåldt åtskillige järnsaker och sådane instrumentalier, som vid kronans fästningsbyggnad i Helsingfors blifvit brukade. Frimodig föreburit, at han samme järnsaker utaf handtverkare vid fästningsbyggnaden kiöpt. Skrifvelse af 21.12.1760 från fästningsbyggnaden å Sveaborg.

7 § - Nemndem. Mats Eliasson och b. Mats Jöransson, som Alanen h:n i Wingiä by til hälften besitta, gofvo tillkänna, at the hafva vid höstetinget ansökt, thet någon kunde blifva förordnad til at förrätta delning dem emellan öfver Alanen h:ns tomt, åker och äng.

Interimslänsman Simon Wallin jemte två godemän förrättade delningen 9.6.1760. Först deltes tomten emellan Alanen h:ns åboer, som blef 42 alnar i längd till hvarthera. Tärnäst deltes kålland således, at Mats Jöransson åtog sig then kålland, som under hans h:n ligger till söder åt siön och nämndem. Mats Eliasson åtog sig kålland åt västrasidan om siöstranden och blef uppmätt til hvarthera 21 aln å öfre ändan och 28 alnar i nedre ändan åt siön och - -.

Sedan deltes åkren å södrasidan på följande sätt, at Mats Jöransson Alanen tilkom vänstra sidan af **rantapelto** och Mats Eliasson södra sidan af rantapelto. **Tervämäki** åkren deltes på det sätt, at the tvenne stycken i **vähä ranta Pelto** och Ylinen **terfvapelto** kommer til Mats Eliasson och theremot til Alanen Mats Jöransson **Tervämäen alanen Pelto** och **ranta Pelto** Mats Jöransson Alanen tilkommer och af **luotopelto** västra sidan och Mats Eliasson theremot **luoto Pelton syria** å Tervämäki sidan. **Källmenniurun pellot** Mats Jöransson har **lännepuoli** och Mats Eliasson theremot **idänpuoli** andra sidan på samma sätt. Å **vähän Sillan pelto** har Mats Eliasson idänpuoli och Mats Jöransson theremot Etelänpuoli. Mats Eliasson har luotopelto och Mats Jöransson Alanen theremot vähä usipelto.

Julii den 3. Blef ängarne delte på följande sätt. Mats Jöransson åtog **pisponsilda** sidan och Mats Eliasson theremot **mantienpuoli** af **aioxen nittu** äng. Af **Isänitu** äng har Mats Jöransson **alanenpuoli** och Mats Eliasson

Ylinen puoli af samme äng. Af Alanen äng blef ett stycke til ersättning åt Mats Eliasson. Mats Jöransson **rihikorfvenittu** och Mats Jöransson theremot tarhinnannittu. Mats Jöransson Alanen käkjärffen nittu och Hepå nittu ängar theremot Mats Eliasson **Isånpärimminittu**. **Marannittu** är samfäldt Mats Eliasson **vähä rimbi**, hvilken rå löper långs med åhn, Mats Jöransson theremot **Saukonlatå** och **Niemilatå** berörde. Mats Jöransson bekom **rasinnittu** äng och deremot Mats Eliasson **lahnajärfvennittu** äng. **Hapakorfvennittu** och **Usinnittu** ängar äro samfälda och **Ranta nitu** är til hälften åt hvarthera delt, dock nyttias den tourvis.

October den 9. Blef delning förrättadt.

Lännepuoleinen vainio. Mats Jöransson **idänpuoli af lähdepelto** och Mats Eliasson **lännepuoli**.

Åjapelto Mats Jöransson idänpuoli och Mats Eliasson theremot lännepuoli.

Mats Eliasson **Niemipelto** och Mats Jöransson theremot **Iså vartia Suo**; dito Mats Jöransson **vähä vartia suon pähiaspuoli** och Mats Eliasson theremot **Päifvänpuoli**.

Nåtkåpelto Mats Eliasson Päifvänpuoli och Mats Jöransson Påhiaspuoli. **Maveräjänpelto** Mats Eliasson idänpuoli och Mats Jöransson länne puoli. Eskonpelto Mats Jöransson och Mats Eliasson theremot **Jussinpelto**. **Mäenalasen rinta** Mats Eliasson påhianpuoli och Mats Jöransson Päifvänpuoli. **Mäkensalmen peltå** Mats Jöransson påhianpuoli och Mats Eliasson Päifvänpuoli. **Mäkensalmen ymmerkäinen** Mats Jöransson idänpuoli och Mats Eliasson lännepuoli. **Puodintakasen peltå** Mats Jöransson påhianpuoli och Mats Eliasson Päifvänpuoli. Af **idänpuolinen vainio** har Mats Jöransson idänpuoli af **lietåpeltå** och Mats Eliasson theremot lännepuoli. Ängen under idänpuolinen peltå slår Mats Eliasson och theremot Mats Jöransson lännepuoli.

Således vara delt och öfverenskommit - -. Vingä den 9. October 1760 S I Wallin.

8 § - Johan Henriksson fr. **Hirdolax** emot dess broder Jöran ang. fordringar.

9 § - Johan Henriksson fr. **Hirdolax** emot thes broder Jöran ang. syn och delning å **Raiviocorpi äng**. Jöran öfwerfallit länsman Favorin med ohöfwiske ord och århäfwor uti ett almant embetsrum.

10 § - B:n Johan Henriksson fr. **Hirdolax** upptedde ett af thes afl. **fader** Henrik Johansson honom meddelt testamente af 31.1.1753. Henrik Johansson och hans **h:u** Brita Jöransd:r gifwer till **ungsta sonen** Johan ½ af Hirdolax, som Henrik bördekiöpt och 11-12.2.1730 theruppå fasta och skiötebref undfått. Updragelse 28.10.1758: Sonen Henrik Henriksson skulle bekomma 1/4 af noten och dottren Maria Henriksd:r en tunna råg och en ko. Bröderne Jöran och Jacob Henrikssöner.

11 § - Länsmannen Favorin anmälte, at i Längellmä sokn härtills ännu ingen varit, som kunnat them med skomakare handtverket betiena. **Skomakaregesällen** Johan **Steenroos**, hvilcken i Åbo hos skomakare åldermannen Petter Stake skomakarevercket lärt, förklarar sig villig at blifva sokneskomakare.

12 § - Förre länsman och uppsyningsman Axel Coveen emot afskiedade **sold**. Sigfred Knutsson **Hiort** fr. Längipohja by, för thet Hiort, som vid sidsta mantalsskrifningen blifvit b.Erik Samuelsson Ylä Kaupila i Längipohja by påförd, icke varit ledig - -.

13 § - Vid höstetinget hafva Uhiniemi och Ereslax byars åboer tvistadt om **Lehmi Kårfvan parras** råställets rätta läge. Åttele h:ns värdinna Sofia Eriksd:r, som är född i Uhiniemi by, har berättat, at hn haft sig bekant, at Lehmikårfvan parras råställe är belägen emellan **Lehmikårfvan parras nittu** och **Hasannittu**. För ett vitne hade numera afl. länsman (Anders) Coven omtalat, at en gl. qvinsperson, numera afleden, bodt på Kuldela hemman, vid namn Kirstin Johansd:r, för Coven berättadt, at Lehmikårvan parras skulle vara rätter rå emellan parternes ägor, men icke nämndt, hvarest samma rå vore belägen. Landbon Johan Henriksson fr. Järvis berättade, att han hördt sine förfäder berätta, thet ett ställe **Kåivunlepo?** skulle vara parternes bohlstada skilnad. Hördes flere andra vitnen. Förrättas härads syn.

14 § - Angår åter then emot corp. Frimodig och hans h:u Maria Jöransd:r anhängige stöldssaken. Förekallades Maria Jöransd:rs **broders snickaren** Mats Jöranssons **hustru** Kirstin Eliasd:r, eftersom hon med sin man varit hos Frimodig på hans torp den natten stölden skiedde. Kirstin berättade, at sedan Frimodig och hennes man Mats Jöransson i sohlsättningen kommit hem till Frimodigs torp ifrån **Kuttrinpohja** äng, hvarest de varit at bärga hö, gingo Kirstin och Frimodigs hustru til Pittala badstuga at bada sig och kåppa Pittala h:ns värdinna, hvarifrån de återkommo i skymningen eller då det började at blifva mörkt, hvarefter Kirstin och hennes man samt Frimodig och hans hustru lade sig at såfva uti ett hus?, hvarthera paret uti sin särskilta säng, ock om morgonen åter upstego utan at - -. Maria Jöransd:r berättade, - - at hon insomnat en liten stund, innan hon begaf sig ensam med båt til Attila at ståla och derifrån återkom för dager, samt lade sig hos sin man - -. — Anstånd.

15 § - Försätter saken emellan b. Johan Jacobsson Rämäsalo och b.änkan Kirstin Mårtensd:r Saviniemi ang. äganderätten till **Piendinitu** äng.

B.änkan Sofia Jöransd:r fr. Hakosallmi, til hög ålder kommen, utsade, at hennes **faderbroder** b. Elias Josefsson, som flere år sedan aflidit, innehade Rämäsalo h:n och henne berättade, at Piendinitu skulle tilhöra Rämäsalo h:n, och har hon desutom af annat g:lt folk hört den berättelse, som skulle samme h:ns åbo Johan varit så fattig, at han til Saviniemi h:n afstått ängen emot et fat med salt och läder til ett par skor.

B.hustrun Maria Jöransd:r fr. Pittala vitnade sig hafva hört, at Rämäsalo h:ns åbo Johan igenom fylleri kommit ifrån hemmanet och såldt Piendinitu til Saviniemi för et fat salt och ett par skosälor, hvilket vitnets numera afledne **svärmoder** Kirstin Eliasd:r i anledning af sin moders för henne gjorde berättelse vetat at tala om.

Sold. Elias Thomasson fr. Västälä vitnade, at då han var en liten gässe hemma hos sin fader, som var soldat för Rämäsalo h:n, hände sig, at vitnets faders häst gick in uti Piendinitu äng, som ligger icke långt ifrån soldattorpet, men Saviniemi h:ns dåvarande åbo Mårten Jöransson tog in hästen och bannades uppå vitnet sålunda, at det var obilligt släppa hästen in uti ängen, som til Saviniemi h:n är vorden köpt med salt och skoläder.

Förefsk. sold. Anders Matsson fr. Paskylä utsade, at en ganska g:l och redan afleden inh.qvinna, som varit född på Rämäsalo h:n, har för vitnet berättat, thet Piendinitu således kommit ifrån Rämäsalo til Saviniemi h:n, at den blifvit lemnad til vedergällning för ett fat salt och ett par skosälor.

Dom: Kärändens påstående varder förkastad och svaranden vid häfden bibehållen.

16 § - Försätter saken emellan Mats Bertula samt Lars och Johan Laurila i Västälä ang. storskiftsdelning öfver byns åker och äng. Upsköts.

17 § - B.änkan Kirstin Mårtensd:r fr. Saviniemi emot väfvaren Elias Grönholm fr. Kåifvisto ang. fordran af 150 koppardaler, som thes afl. **man** Jöran Henriksson honom försträkt, men hon sedermera på thes **äldsta son väfvaren** Elias Jöransson **Menholm** transporteradt.

18 § - Sold. Mickel **Winterfeldt** kårade til res.karlen Johan Eriksson fr. Talfviastaipall, för det han lockat at thess lilla son tre stycken 12 öre silfvermynts stycken eller dubbla piesar emot någre metkrokar.

19 § - Bönderne Erik Eliasson och Anders Larsson fr. Pittala emot Uhiniemi bys åboer ang. en del af thesas Isonnitu ängs gårdesgård, som the Uhiniemi boer genom **häradsdom af 5.10.1699** blifwit pålagde at uprätthålla, enär ängsbytet parterne emellan skiedt med **Jockurnitu och Isonitu** ängar. Förrättas syn.

20 § - Uhiniemi bys invånare emot Pittala h:ns åbo ang. äganderätten till **Sallmensuonperä** äng, som Pittala boerne sig tilvällat och rödjadt på Uhiniemi bys ägor. Upsköts.

21 § - Nämndem. Henrik Matsson Korhola fr. Talfviastaipal klagade, at thess granne b. Simon Jacobsson Eskola bärgat vassen under Korhola h:ns vid **Eskolajärfvi** belägen **Rihinitu** äng. Simom Eskola sade, at vassen ligger inom Eskola h:ns rå. Förrättas syn.

22 § - Upsk. målet emellan Tåuna innehafware och **Järfwenpä** åboer ang. skada af wallande.

23 § - Försätter stöldsaken ang. corp. Johan Frimodig. Utslag.

24 § - B. Samuel Matsson fr. Tåuna gaf tilkänna, at han med des **syster** Maria Matsd:r ock hennes **man** b.sonen Erik Matsson fr. Harola ang. hennes fädernes och mödernes arf således kommit öfverens, at han lefvererar til thess svåger och syster 200 d:r kopparmynt och een ko samt gångkläder - -.

25 § - B. Jöran Mårtensson fr. ½ Vilckilä h:n föredrog, at emedan han allaredan funnit til så hög ålder, - - at thess äldsta son nemndem. Jöran Jöransson skal få ensam besitta ½ Vilckilä h:n emot - -.

26 § - B. Samuel Matsson fr. Tåuna föredrog, at vid arfskiftet 15.1.1745 efter dess **faderfader** afl. b. Josef Sigfredsson emellan nu äfven afledne **fader** Mats Josefsson och hans syskon hafva the afstådt Tåuna h:n til Samuel Matssons fader och thes arfvingar til evärdelig besittning. Josef Sigfredssons med sin **första h:u** Brita Johansd:r sammanaflade **son** Josef Josefsson och med des **andra h:u** Brita Samuelsd:r sammanaflade fyra **söner** Mats, Samuel, Elias och Thomas Josefssöner och tre **döttrar** Sofia, **gift med** b. Simon Jöransson fr. Vingiä, Maria, **gift med** b. Samuel Larsson fr. Liefveslax, och Lisa, **gift med** b. Lars Eriksson fr. Västälä. Samuel Matsson beviljades första upbud å Tåuna h:n.

27 § - Afsk. sold. Axel Axelsson **Hiljanen** fr. Pittala tiltalte thess måg res.karlen Elias Matsson fr. samme by, för thet han icke til följe af höstetingets förordnnde låtit uptekning skie öfver then ägendom Axel Hiljanen med thess måg tillsammans hafft, men som - -.

28 § - Wilckilä h:ns åboer emot kyrckioherden Johan Odenius samt Nickilä, Jakola och Säppälä h:ns innehafvare i Hiukois by samt Laurila, Kaupila och Otila h:ns ägare i Längipohja by ang. råer och bohlstada skiähl emellan Wilckilä h:ns samt Hiukois och Längipohja byars ägor emellan **Lapilahdensari** och **Walckiajerfvenpäkifvi**. Svaranderne påstodo **Valckianjerfvenkifvi**, **Lehdejärfvenhätesen** och så til **Ruiskifvi** vara rätta bohlstada skilnad deras och de Wilckilä h:ns ägor emellan. Upsköts.

29 § - Nemndem. Mats Eliasson fr. ½ Alanen h:n i Wingiä by med thess grannar emot Hiukois bys åboer, bl.a. kyckioherden Johan Odenius och interimslänsm. Simon Wallin, samt Längipohja bys åboer, ang. bohlstada skiähl Wingiä, Hiukois och Längipohja byars emellan ifrån **Heinäotsa** linea recta til **Sallmenuuri**. Upsköts.

30 § - Kyrckioherden Johan Odenius föredrog, at en Prästegården samt the öfrige Hiukois byss invånare tilhörig **qvarn**, hvilken är bygd på Vingä bys ägor, af illa sinnadt folck i så måtto giöres för honom och the Hiukois boer onyttig, at damluckan för samme qvarn altid hålles öppen, hvaraf den olägenhet härrör, at vatnet, som annars är nog knapt, frugtlöst genom samme lucka så bortrinner, at enär antingen han eller the andre Hiukois boer sedan therpå mala vilja, qvarnen i brist på vatn icke kan hafva sin gång. Upsköts.

31 § - Johan Jöransson Laurila fr. Längipohja by emot thess grannar ang. delning och jemkning å giärdesgårdar och grindar samt en ny fägata ifr. Längipohja by til muhlbetet. Förliktes.

32 § - Rusth. Elias Johansson fr. ½ Tungelois rusthåld emot thes faderbroder Mickel Johansson fr. ½ Tungelois til at erhålla stadfästelse å de delningar, som uppå hus, tomt, åkrar, ängar, giärdesgårdar, grindar, broar och bevuxen siöstränder dem emellan flere resor blifvit förrättade. Upteddes delningsinstrumenter, varandes thet första hållit 22-.10.1738. Blefvo stadfäste.

Längelmäen syyskäräjät 3-.9.1761

HMA Sääksmäki 114, mf ES 3458

1 § - Medelst arfsförening har b. Samuel Matssons fr. Tåuna **syster** och enda medarfvinge Maria Matsd:r och hennes **man** b. Erik Matsson fr. Harola afståt hemmanet åt Samuel Matsson emot thet Samuel betalt til sin syster 200 daler kopparmynt. Upböds för andra gången.

2 § - B:n Elias Jöransson fr. **Liefweslax** androg, at tå bönderne Jöran och Johan Henriksson **Hirdolax** någon tid sedan warit twistande med capit:n Jacob **Böisman** fr. **Koppala** om ägor och bohlstada skiähl, hafwer Elias lemnat them et g:lt råbref, som angåt Liefweslax bys ägoskilnad. Swaranderne sade, at deras adwocat Olof Montan tagit råbrefwet.

3 § - Johan Henriksson **Hirdolax** emot thess broder Jöran om fordran.

4 § - Puharila h:ns i Puharila by åboe b.Erik Jöransson föredrog, at natten emot 16.2. hafver en brukelig ria, 4 t:or råg och 4 parm halm igenom vådeld blifvit i aska lagde. Intygades, at thensamma af våda timat.

5 § - Afl. b:ns Simon Jöranssons fr. Mickola h:n i Keuru by måg b. Johan Eriksson upviste ett testamente - -.

6 § - Förmyndare för afl. Simon Jöranssons fr. Keuru by omyndige dotter - -.

7-8 § - Keuru by.

9 § - B. Erik Jöransson jemte thess b Simon och Jöran Jöranssöner föredrogo, at the ang. thet them i arf efter theras afl. **fader** Jöran Jöransson tillfallne Puharila h:n, ingåt förlikning ang. lösöre efter theras fader och thess ännu lefvande enka eller theras **moder** Maria Matsd:r tilfallit eller tilfalla kan, på sådant sätt, at - -.

10 § - Länsman Favorin föredrog, at någre åhr sedan har b.sonen Johan Matsson fr. Valkianiemi h:n i Keuru -
-.

11 § - Länsman Favorin angaf ogifta qvinspersonen Brita Henriksd:r fr. Lyhiniemi - -.

12 § - B. Henrik Henriksson fr. Lyhiniemi blir nemndeman.

13 § - Länsman Favorin angaf b.sonen Mickel Thomasson fr. Pajulax samt ogifta qvinnan Maria Pärds:r fr. samma by, för thet the med hvarandra lägersmål föröfvat och et flickebarn aflat, som tre veckor sedan afgådt.

14 § - Favorin anmälte, at ogifta qvinnan Maria Simonsd:r fr. Ollila h:n i Keuru by - -.

15 § - Någre personer uteblifvits ur mantalslängden.

16 § - Enkan Margeta Samuelsd:t fr. Maunus upviste et af thes numera afl. **man** b. Krister Eriksson giordt testamente, hvarigenom han uplåt it til thes äldsta **son** Erik Kristersson besittningen af Maunus h:n.

17 § - Bouptekningen förrättas efter afl. b. Krister Eriksson fr. Maunus.

18 § - B. Simon Mickelsson fr. Paskylä förordnades til förmyndare för afl. b:ns Krister Erikssons omyndige barn.

19 § - Fortsätter tvisten emellan Wilckilä och Hiukois by ang. ägor och bohlstada skiähl, ifrån **Lapilahdensari** til **Walkiajärfven päkifvi** eller enligt svaranderne ifrån **Walkianjärfvenkifvi** til **Lähdejärfven hätesen** och så til **Ruiskifvi**. Upsköts.

20 § - Upsk. målet. Wingiä byss åboer twistat med Längipohja och Hiukois byamän ang. ägor och bohlstada skiäl theas h:n emellan. Bewistes med en gammall **härads synedom af 25.8.1632**, at theas ostridiga **änderå är Häiniäotsa**, hwilken syn, ehuru den varit emellan Paskylä bys å ena och Wingiä boerne å andra sidan, likwäl fastställer ber. råställe.

Nemndem. Josef Eliasson fr. Uhiniemi berättade, at dess ungefärligen tiugu år sedan afledne **fader** Elias Josefsson, som varit född i Vingiä by, för vitnet berättat så väl som vitnets äldre **broder** Elias Eliasson, at råen skulle löpa ifrån **Häinävuorenotsa** eller **Häiniäotsa** rå linea recta til **Salmivuori**, äfvensom han berättat, at Vingiä boerne ostridigt fiskat uti **Kalliojärfvi** och **Lahnajärfvi** insiöar. Härvid anmälte svaranderne, at så vida **Kalliokåski** råställe ligger på Hiukois byss sida om Kalliojärfvi insiö, så hafva ock käranderne eller Vingiä byamän saklöst fåt fiska täruti, såsom fallande äfven å theas sida om råen.

B. Sigfred Simonsson fr. Puharila berättade, at hans numera afl. **faderbroder** Samuel Samuelsson fr. Soltilla berättat, at tå Samuel varit en gång i arbete hos **capellanen Axel Palander** i Hiukois by, har capellanen, som Prästegården (innehafde), berättat, at Häinäotsa vore rå, men huru - -, vidare berättade vitnet, at då Hiukois boerne uti Kalliokoski ungefärl. 40? år sedan bygt en qvarn, har vitnet hört berättas, at det skall skiedt med Vingiä boers lof. — Anstånd tils i morgon.

21 § - Längipohja bys åboer emot Hiukois bys åboer för thet Hiukois byss hästar igenom theas ogilda giärdesgårdar kommit inpå Längipohja boers ängar.

22 § - B. Jöran Mårtenssons **h:u** Maria Samuelsd:r, thess **halfbroder** sold. Mats Samuelsson **Snäll** och **broder** inh. Jacob Samuelsson, alla fr. Wilckilä by, föredrogo å egne och theas **samsyskons** inh. Mats Samuelssons och Sofia Samuelsd:rs fr. Wilckilä inh. Samuel Samuelssons fr. Wiuhkola by och theas **systemens** drag. Samuel **Åkerbergs** fr. Attila vägnar, at theas **syster** Kirstin Samuelsd:r, som varit **gift med** förra b. Grels Andersson fr. Karfvia eller Kyllinoja h:n, och blifvit död 7.4.1754, med thes man berörde Grels Andersson giort inbördes testamente - -. Grels Andersson afgåt i october nästledit år utan bröstarfvingar. Arfvingarne äro afl. Grels Anderssons **systrar**: b:ns Anders Jöranssons **h:u**, Kirstin Andersd:r och pigan Sofia Andersd:r fr. Karfvia samt b.hustrun Maria Andersd:r fr. Vingiä.
Före utslaget bör uppteckningen uprättas.

23 § - B. Jöran Jöransson fr. Safviniemi föredrog, at thess numera afl. **fader** b. Jöran Henriksson jemte thess än lefvande **moder** Kirstin Mårtensd:r 1758 giort om Safviniemi h:ns besittning testamentarisk författning, at Jöran Jöransson borde få samme h:n tilträda - -. Jöran Jöranssons **broder skiepparen** Erik **Lilberg**, **väfvaren**

Elias **Menholm** samt Anders, Johan, Henrik och Mats Jöranssöner. Jöran Jöranssons **syster** Maria Jöransd:r är **gift med** b.sonen Jöran Eriksson fr. Längipohja by.

24 § - Landbonen å Hassa frälseh:net Henrik Jöransson har tiltalt b. Jöran Jakobsson Yrckala fr. Ereslax by för utvidgande af thess på Hasa h:ns ägor belägne **Hassanalanen** äng. B. Johan Henriksson Kirjas utsade, at dess afl. moderbroder Henrik Mårtensson, som bodt i Ereslax by, har sagt för vitnet, at Hassanalanen äng ej borde til så stor del, som den nu skall finnas, höra Jöran Jakobsson till, emedan den tilföre varit ganska smal. Upsköts.

25 § - Fortsätter saken ang. storskiiftsdelning å Bertula och Laurila h:nen i Wästilä by tilhörige åkrar och ängar. Svaranden: Wästilä byss åkrar äro allaredan i så stora skiften lagde, at hvarje skifte består af 30 och 40 alnars bredd. Rätten kan rätt till nytt skifte ej bifalla.

26 § - B. Mats Josefsson Bertula fr. Wästilä kårade til b. Lars Erikssons fr. samma by ang. en dehl af **Hiukalar?** (**Hinkalax?**) nyrödsle, som Lars bärgat. Förliktes, at Mats Josefsson låter Lars opåttalt behålla thet höö han theraf i år bärgat, emot thet han sedan får samme nyrödsle enskilt behålla.

27 § - B. Mats Jöransson Otila fr. Längipohja by tiltalt nemndem. Johan Fräser, för thet han skall slagit et stycke af **Pickanojan varsi**.

28 § - Otila h:ns i Längipohja by åboe b. Mats Jöransson emot thes öfrige grannar ang. jämkning å Längipohja bys åkrar. Förrättas jämkningen.

29 § - Fortsattes ägo- och råskilnadstvisten emellan Wingiä by och Längipohja och Hiukois byar. Anstånd.

30 § - Förrättas uptekningen och värderingen af then egendom, som afl. pigan Anna Matsd:r fr. Tarckala med thes timade död varit tilhörig.

31 § - Delning af giärdesgårdar och grindar och jemvähl the innom hägnad til åker och ängs upodlingar tienlige ställen 3.7.1761 uti Käifvisto by.

Först deltes ängar emellan begge grannar, hvarvid fick Ylinen h:n följande: **Majanittu, Hepolax ängen, Salmennittu, Kuckaronsarennittu, Ajoxennittu, Kurjennittu, Talasari, Niemenkandas Hauikannittu, Kildäväises, Kukonnoronnitu, Mustalachden nittu, Kirjasniemen valkamannitu, Auken Suon nittu, Kuckojärfven suon korfves, Halkon nitu uti Kildäväisen hagas, Lachdenpochjannittu, Kaxioisten Suo, Lina Lammin nittu, Huchtasen Suon nitu, Pahan auken Suo nittu.**

Alinen h:n tilkommer: **Majanlahdennittu, Hepolahdennittu, Lopennittu, Kifvikottan nittu, Talasari äng, Ikiännittu, vesijättö äng, Kildäväisen hakas äng, Alasen Härmas äng, Ylinen Härma ängen, Linnalammin Järfven rannal eller Pispän tallix kutsudan, Witasaren hakan nitu, (Kurjenniemi udden), Sammaliston nittu, (Loppen peldojoen pälä), (Hepolachden nitun ja pellon välilä), (emellan Heposari och Lopennittu), (bakom Ristölado? ägor), (Talassaren päldä).**

Sedan deltes the gierdesgårdar, som fins i öfra gårdet - - den giärdesgården, som löper åt **Lopenselkä** eller **Heppolachden jochtesen** - - **Kildäväisen nittun aita** - - **Niemenkanda Raija aidas** - - **Witasaren Hajan aidas** - - **Kurjenniemes** - -.

Följande grindar äro delat åt Ylinen h:n på östra gårdet: **Olkiladon nurkan veräjä, tallin nurckan väräjä, pinonpän veräjä, Hackan aitan veräjä, ladosten veräjä, Peldoma veräjä** och tvenne grindar ifrån **Kildäväises Hagas**.

Deremot äger Alanen h:n i östra gårdet **Majalachden veräjä, Rihen nurkan veräjä, Talli veräjä, Raitinsun veräjä, Hepolachden jochten veräjä, Halkonitun veräjä** och tvenne uti **Kirjas niemen rajaaidas**. Än kommer til Ylinen h:n **Kildäväisen aidanjochtes** eller **Halkonlachdes**, deremot har Alinen h:n **Hepolachden jochtes** och **Röchkiönlachdes**, i västra gårdet varande **jochtet** eller **Kirjasniemi 2:ne raja aitajohdet** hålles samfällt - - den vid **Kildäväises** och **Halkonittu alusta** - - begynnandes ifrån **Kyllmälahden pohiast** alt till den ängen som kallas **Ychteinen nitu, Witasaren ja Hepolachten nittun alusta** - - ifrån **Kurjennittun** och **Äfvändäsallmi** - - **Kifvi Kotan nittun alusta** - - **Talasari udden** - - **Kildäväisen laidas, sen veden syrja** ända til den furu - - **Vanhannittu** - - **Talasari udden** - - **Malachdenpohja** - -.

Delningen fastställes.

32 § - Fortsattes saken emellan Uhiniemi och Pittala byar ang. giärdesgårdar. Upsköts.

33 § - Fortsattes tvisten emellan Korhola och Eskola i Talfviaistaipall ang. vassbärgning vid **Eskolajärfvi** siö belägne **Rihinitu**. Upsköts.

34 § - Förra b. Erik Andersson fr. Uhiniemi föredrog, at emedan han numera af ålder är - - den författning, att dess lösa egendom bör tilfalla dess med sin nuvarande **andra hustru** Kaisa Sigfredsd:r sammanafnade barn Erik Eriksson.

35 § - Förrättas bouptekningar efter afl. inhysingerne Mats Gustafsson fr. Vingiä och Thomas Henriksson fr. Attila.

36 § - Förrättas bouptekning efter afl. sold. Thomas Leijon fr. Salo.

37 § - B. Abraham Sigfredsson fr. Hafvisto blir til förmyndare för thes **broders afl. sold. Thomas Leijons** fr. Rämäsalo omyndige barn.

Längelmäen talvikäräjät 23-1.1762 uti Längipohja by
HMA Sääksmäki 114, mf ES 3458

1 § - B. Samuel Matsson fr. Tåuna har med sin syster och enda medarfvinge Maria Matsd:r och hennes man b.sonen Erik Matsson öfverenskommit ang. hennes arfslott uti Tåuna h:n, hvilken hon emot 200 koppardaler afstådt till Samuel Matsson som nu erhöill det tredie upbudet å h:net.

2 § - Mickel Thomasson Juopåla fr. **Uiherla** by emot Jöran Henriksson fr. Hirdolax ang. fordran.

3 § - Ächtenskapstvisten emellan b.sonen Johan Matsson fr. Valckianiemi och thess fästqvinna Brita Thomasd:r.

4 § - Länsman Anders Favorin gaf tilkänna, at sold. Johan Frimodig olofligen skall bruka silfvergalon uppå thes hatt, både enär han går til kyrckian och annorstädes. Frimodig icke tilstädes.

5 § - Fortsätter saken emot ogifta qvinspersonen Brita Henriksd:r fr. Lyhaniemi.

6 § - Beviljades fastebref å ½ Tungelois rusthåld åt rusthållaren Johan Eliasson. I ägo bekommit igenom förening med sine **systrar** Maria, Sofia och Karin Eliasdöttrar och theras män. Arfskifte 2-3.4.1754 efter theras fader Elias Johansson.

7 § - B.sonen Elias Jöransson fr. Hakosallmi gaf tilkänna, at vid arfskiftet 6.4.1757 emellan honom och thess syskon, har han blifvit ägare af Hakosalmi h:n och blifvit pålagd at til thes **systrar** Sofia, Kirstin och Maria Jöransdöttrar betala - -. Sofia Jöranssons **man jagtfogden** Elias Johansson. Elias Jöranssons **broder** Johan Jöransson.

8 § - B.sonen Mats Matsson uppå thes faders b. Mats Johanssons vägnar fr. Mäntä h:n i Keuru ang. eldvådan.

9 § - B:n Johan Thomasson fr. Ereslax by föredrog, at 1756, enär arfsförening blifwit förrättad emellan honom och thess **styfbarn** uppå thes åboende **Kuldela** h:n, hafwer han sig med dem om deras fädernes och möderns arf således förent, at **sönerne** Samuel **Åkerblom** och Mickel **Winterfält** samt **dotren** Maria med **dess man brofogden** Johan Bertilsson förklarar nöjde så at - - men **sonen** Johan Mickelsson, so tå warit omyndig - -.

10 § - B:n Mickel Juopola fr. **Uiherla** emot b:n Johan Johansson **Kuifvas** om 60 d:r k:rmt.

11 § - B:n Mickel Thomasson Juopola fr. **Uiherla** androg emot thes **halfsyster** Kirstin Simonsd:rs **man** b:n Johan Johansson fr. **Kuifwas** ang. redowisning för arf efter parternes af. **moder och swärmoder** Valborg Henriksd:r, som Johan Johanssons hustru kommit at niuta. Valborg bodt uppå Juopola h:n sin lifstid och där afgådt. Bör behandlas wid Orihvesi tingsrätt.

12 § - B. Johan Henriksson fr. Raidisto har nyligen med döden aflidit och efter sig lemnat en omyndig dotter. Til förmyndare för henne förordnades hennes **faders halfbroder** b. Johan Henriksson fr. Nickilä by och Eräjärfvi capelgäld.

13 § - **Lieuten.** välb. Gustaf Vilhelm **Ramsaji** föredrog, at han medelst afhandling med thess svåger landshöfd. Anders Johan **Nordenschiöld** blifvit ägare af Hasa frälseh:net i Längellmä sochn. Och som han utaf landbonden therå Henrik Jöransson blifvit underrättad, det b. Jöran Jakobsson Yrkola fr. Ereslax by igenom utvidgande af thess på Hasa h:ns ägor belägne **Hassanalanen** äng intagit en del af Hasa h:ns skog - -.

Brofogden Johan Bertilsson vitnade, at han i sin barndom sedt, at Hassanalanen äng varit långt mindre - - icke eller sträkt sig längre än utmed den vid **Rummakosilda** bro löpande landsväg.

Sold. Jacob **Largren** fr. Raidisto berättade, at han 19 år varit på Hasa h:n, hafvandes Hassanalanen äng then tiden varit mäst med skog bevuxen. Giärdesgården bestådt allenast af riskor och gådt utmed then vid Rummakosilda bro löpande vägen. — Förrättas häradsyn.

14 § - Länsman Favorin föredrog, at b. Mats Persson Hongola fr. Jämsä sokn, hvilcken nu är stadd på sin stadsresa til Åbo stad, beklagat, at enär han i går tagit nattqvarter hos Laurila h:ns i Längipohja by åboe nemndem. Johan Jöransson, dels at beta sin häst, dels ock at vänta på sine resecammerater, hvilcka i Jämsä sochn efter honom qvarblifvit, hafva någre illasinnade menniskior lönligen om natten såmedelst honom ofredat, at de sönderskurit romarne til hans rankor, hvarigenom han lidit hinder i thess resa ock gådt i mistning af des romar. Han tror sig skadan hafva blifvit utaf den anledning tilfogad, at han förmant någre personer, hvilcka uti Laurila h:ns boningspörte i går aftons, som var en söndag, suttit ock spelt kort, det de icke så borde förnöta sin helgedag, emedan sådant strider emot Guds och Sveriges lag.

Laurila h:ns värdinna Lisa Henriksd:r berättade, det hon märkt, at någre spelt kort uti pörtet någon liten tid, men sade sig ej just sedt efter hvilcka de varit. Dock tykte hon, at det var b.sönerne Mickel och Johan Jöranssöner fr. Wilckilä och inh. Jöran Jöransson fr. Längipohja by. — Upsköts.

15 § - Nemndem. Johan Fräser fr. thenne Längipohja by, hvilcken rättens ledamöter med nödige hus och värma härtills försedt, gaf tilkänna, det han numera thermed icke kan utkomma, emedan han har sine hus sielf af nöden.

Interimslänsman Simon **Wallin** androg, som det för ett så litet tingslag, som detta är, torde blifva altför kostsamt at uti dessa dryga tider upbygga rätten tingshus. Så vil han hädanefter åtaga sig rätten med nödige hus och värma förese, ifall allmogen therföre vilja erlægga til honom en kappa säd årligen af hvart hemman, såsom the til Fräser betalt. Allmogen förklarade sig vara villig thertil.

16 § - Fortsatte saken ang. tvisten om rätta skillnaden emellan Wingiä samt Hiukois och Längipohja byar.

Torp. Jöran Matsson fr. Noxiois, ungefär 50 år g:l, född i Vingiä by och therstädes vistats, tils han någre år sedan utflyttadt, betygade sig hafva hört af des moder och moster, som bodde inhyses uti Vingiä by, berättas, som skulle **Heinä otsa** och **Salmenvuori** vara rätta bohlstada skiähl emellan byars ägor.

B.sonen Johan Persson fr. Hakosalmi, om 60 års ålder, vitnade, at thes redan afledne fader Per Thomasson berättadt, at rågången skulle gå recta linea ifrån Heinä otsa till Salmen vuori, hafvandes vitnets numera afledne (**fader**)**broder** Thomas Thomasson, som ungefär åhren 1720 och 1721 tjente på Prästegården i Hiukois by för dreng, sig utlåtit, at herr Axel Palander, som då innehade Prästegården, låtit fälla en sved utmed **KåiraKårften mäki**, hvilken sved då hållits före vara på Vingiä bys ägor eller sida om rågången. **Kalljokoski** är ej någon rå.

Dragon Jakob Böna fr. Tungelois utsade, at Hiukois bys förre åboer berättat, thet Kalljokoski och Salmenvuori skulle vara bohlstad skiähl.

Sold. Elias Stolt fr. Hiukois gjorde lika berättelse och tillade, at förre åboen på Ylinen i Vingiä Mats Eriksson samfält med Seppälä förre åboen i Hiukois skolat nyttiat en sved vid **P?atokofvi** - - hafvandes Hiukois bys boskap längs med **Lahnajärfvi** strand på Hiukois sidan gåt i bete, äfven på andra sidan om samme siö til någon dehl, å hvilken mark Hiukois boer bruka boskapshviloställen, af hvilka ett **Wiljasten lepo** kallas.

Valherden Johan Abrahamsson fr. Kalcku, född i Hiukois by, hvarest han i sin barndom och växande ålder vistats tils han 20 år sedan utflyttat. Hört berättas, at Kalljokoski skulle vara rå. Hiukois bys åboer nyttiat marcken längs med **Kaljojärfvi**. — Anstånd.

17 § - Seppälä h:ns i Hiukois by innehafvare b. Mats Jöransson samt Jacola h:ns åbo b. Johan Johansson ock rëntetagaren af desse h:n rusth. Mats Jöransson Iso Attila föredrogo, at i sidtsl. höst hafva landtmät. Miltopeus jemte 2 nemndemän förrättadt storskiiftsdelning å then Hiukois by tilhörige bohlåkren och vid samme tilfälle har Prästegården, som i samme by belägen är och tilförene legat i tegskifte, bekommit all thes åker uti ett stycke näst intill byn af bästa slags jordmon, men Seppälä och Jacola och äfven Nickilä h:n hafva i flere stycken fåt theras åkerdelar - - förutan thet Prästegården blifvit lagd den äng, som bymålet tilförene samfält innehaft - -. Upsköts.

18 § - B:n Jöran Henriksson fr. **Hirdolax** tiltalt b:n Mickel Juopola fr. Uiherla för thet han kallat honom **jumalatoin**. Förlikts.

19 § - B:n Jöran Henrikson fr. **Hirdolax** är i så fattigt och beträngt tilstånd, at han ej utan thes h:ns fördärf förmår the honom ålagde 20 d:r silfvermynts böter betala. Försonar sitt brott med 7 par spö, 3 slag af paret.

20 § - Tingslagets invånare, hvilka böra herrdagsmannen med underhåll vid Riksdagen förese, tilspordes, huruvida the vilja förskiuta honom stötte dagstractamente - -. Svaret: nej.

21 § - B. Anders Larsson Pittala föredrog, at han bygdt en båt ock lofvat taga Saviniemi h:ns åbo, änckan Kirstin Mårtensd:r med sig till interessent, men hon har icke fullgiort sin skyldighet vid virkets tilförslande. Pröfvades skilja Kirstin ifrån delachtigheten.

22 § - Skräddaren Erik Jöransson fr. Keurus by - -.

23 § - B.sonen Anders Jöransson fr. Saviniemi emot b. Henrik Matsson Mattila fr. Uhiniemi, för thet han skall kallat Anderses äldre broder Johan til **hundsvott**.

24 § - Fortsättning, se till 16 §. Jakob Jakobsson (Ottele) berättade, at **faders fadermoder**, dotter ifrån Seppälä h:n i Hiukois by, Valborg Klemetsd:r, kort för sin under förra ryska ofredstiden timade död sig utlåtit, tå vitnet varit ongefär 15 år g:l, at rågången emellan Vingjä och Hiukois byars ägor skulle gå linea recta ifrån **Häinäotsa** till **Salmenvuori**, hafvandes Valborg Klemetsd:r vid dödstimman varit 120 åhr gammal och dödt i Ottele by.

Ingafs en skrift af Johan Odenius. Utslag: Parterne skola ansöka om landtmätarens förrättning.

25 § - Rusth. Mickel Johansson fr. ½ Tungelöis rusthåld androg, at vid arfskiftet efter hans afl. **fader** Johan Jöransson har han blifvit ägare af rusthållets hälft. Anhöll nu första upbudet. Uptekning, värdering och skifte 26.2.1739 efter afl. rusth. Johan Jöransson emellan des **änka** Margeta Jöransd:r och **deras barn**: äldsta sonen Elias, andra sonen Mickel, tredie Johan och yngsta sonen **medhielparen** i Padasjoki Mathias **Svedelius** samt dottren **gift med** b. Mats Simonsson i Valkialuomi by i Keuru. Beviljades första upbud.

26 § - Angår thet enfalte horsbrott, som qvinspersonen Kaisa Pålsd:r vid urtima ting uti Jorrois sokn 31.8.1761 bekänt sig hafva begådt med gifte **corporalen** vid Jämsä compagnie Tafvastehus regemente till fot, Anders **Silverpatron**, här i Längellmä sokn. Kaisa Pålsd:r berättade, at hon 1759 om våren suttit hächtad uti stockhuset i Helsingfors, och ther har Silverpatron, som tå ståt på vacht, öfvertalt henne til lägersmåhl med sig, hvaraf hon dock icke blifvit rådd. Sedan han therifrån blef hem commenderad, viste hon icke af honom, innan han åter träffade henne, som hon vill minnas, två åhr sedan uti Tafvastehus, då hon der fångslig satt och han bivistade recreuteringen, hvarest han tilsadt henne at komma til sitt hemvist uti Längellmä, så snart hon kunde slippa; hvarföre ock som hon straxt derpå slap på flychten, instälte hon sig 1760 uti januarii hos Silverpatron uti des innehafvande soldatetorp i Attila by, ock der tils efter påskhelgen förblef; unden hvilken tid han med henne sammanlag plägade, fast hon theraf icke heller blef hafvande, men förstiden efter påsk lätt han sin son med häst och släda skiutsa henne till Mustila by i Luopiois, närmare sex mihl väg, hvarefter hon uppehölt sig uti Lampis sokn; och ehuru hon hade försäkradt Silverpatron, att pingesthelgen åter infinna sig, blef hon dock hindrad af siukdom i sin fot, så at hon icke kunde titt slippa för än Jacobi tiden, då hon till Silverpatrons torp hant, hvarest Silverpatrons **syster** Valborg Bertilsd:r botade hennes fot. Efter fem veckors tid begaf hon sig til fot ifrån Silverpatrons hus, sedan hon under den tiden åtskillige gånger haft beblandelse med honom. Hans **hustru** Kirstin Thomasd:r och theas barn begynte oroa sig öfver hans upförande med henne, hvaraf hon befarade någon olycklig påföljd, helst han hatade sin hustru; ock ty gick hon sin väg.

Silverpatron, som detta alt åhörde, sade sig icke vilja vara denne gång, efter som han icke har någon compagnie fullmächtig eller haft tilfälle denne sak sine förmän berätta - -. Silverpatron påstod, thet han sedt Kaisa Pålsd:r i stockhuset i Helsingfors, men icke öfvat lägersmål med henne då, icke heller sednare, ånskiönt hon, utan at han budit eller velat af henne, instält sig 1760 om våren på hans innehafvande soldatetorp i Attila by och ther, under thet hon sytt någre linkläder åt honom, vistat två eller tre veckors tid; ock jemvähl en veckas tid Larsmessotiden samme åhr, då hon åter instält sig hos hans syster Valborg Bertilsd:r at låta läka och hela ett sår på des ena tå, hvarefter hon afvikit ock afhändt honom åtskillige klädessorter och en tenflaska, hvilka hans son henne åter ifråntagit på Kullarpä torp i Eräjärfvi capelgäld, der han henne ertappadt.

Kaisa Pålsd:r bedyrade des giorde bekännelse vara sanfärdig och påstod, at Silverpatron gifvit henne the kläder och den tenflaska hans son sedan återtagit; berättandes äfven at han om våren budit henne fiorton plåtar i sedlar och tre plåtar i hvit mynt, men hon har icke emottagit mera än sex daler och två sexstyfvers stycken. Vid sin ditkomst första gången har hon skiänkt åt hans son Jakob en dubbel silkesnäsduk och åt Silverpatrons hustru

tvenne mössor, den ena af brocatstyg och den andra af rödt slätt sidentyg och ett randigt örnegot? vahr, som hon haft med sig, och hon nu föregaf sig hafva sielf med äran skaffat sig.

Silfverpatron vidgick, at Kaisa Pålsd:r skiänkt omrörde persedlar, men nekade sig biudit eller gifvit henne någre penningar vidare än sex daler, dem han vid hennes afresa gaf henne för thet hon sydt åt honom linkläder. Silfverpatron tilspordes, om han hade sig bekant, hvarifrån Kaisa Pålsd:r var hemma och i hvad belägenhet hon skadt var. Han svarade sig aldrig vetat vidare om henne, än thet han sedt henne i stockhuset i Helsingfors ock i Tavastehus sitta häktad för stöld och brott, som hon begåt. Angående lägersmålet betygade Silfverpatron sig vara oskyldig.

Dragonreservekarlen Mats Matsson fr. Iso Attila berättade, at ungefär Hendriksmessotiden eller nu tu åhr sedan har han blifvit af Silfverpatron at laga des släda. Under then tiden en afton har Kaisa Pålsd:r kommit til dragon Ackenberg's inved Silfverpatrons torp liggande dragontorp, välklädd och med kläde knutit om hufvudet, hvilken var okänd af alla. Silfverpatron har tå, sedan han fick höra, at det var ankommen en okänd qvinna, kommit dit, och sagt sig känna henne, med hvilken hon åtfögd til hans torp, hvarest han spiset henne tillika med sig och vitnet, som var hans dagakarl. Under det the spiset, har vitnet frågat hvem hon skulle vara, och hvarifrån hon vore hemma, men hon har tigit stilla och Silfverpatron genast svarat, thet hon vore hans fasterdotter och ärnade sig til Rautalambi orten, och som vitnet någon tid förut kommit at berätta för Silfverpatron, thet vitnet varit sinnad besöka sin i Rautalambi orten varande broder, så har Silfverpatron anmodat vitnet at anträda den resan och taga Kaisa Pålsd:r med sig. Vitnet har dertil svarat, at han uppskiutit den tiltänkta resan tils en annan tid. Sedan vistades Kaisa Pålsd:r tils efter påskhelgen hos Silfverpatron såsom des slächtinge och sydde linkläder åt honom, men rycktet gick i svang, at han öfvade lägersmål med henne. Under samma tid var hon tvenne resor uti Längellmä kyckia, klädd i Silfverpatrons hustrus kläder, hafvandes vitnet hört berättas, at Kaisa skiänkt åt Silfverpatrons son en silkesnäsduk och åt hustrun granna mössor och andra kläder. Vitnet sade sig hafva hört Iso Attila dragon Ackenberg, som är nu commenderad til Pommern, berätta, at Silfverpatron en gång blifvit ond på Kaisa Pålsd:r för thet hon icke ville följa honom ut, och då utlåtit sig til henne: **"Du förbannade, om icke fan tager dig, skall du följa mig, hvarföre har jag då löst dig med siuplåtar ifrån stockhuset"**, Sedan Silfverpatron lät thes son Jakob med häst och släda följa Kaisa Pålsd:r sex mihl väg, hat vitnet hört honom vänta henne pingsttiden tillbaka, men hon kom först i slutet af höbärgningen eller då rågskiörden begyntes Jacobitiden och Larmessotiden åter bortgått. Vitnet kan icke på sin ed taga, at Silfverpatron öfvat lägersmål med henne, såvida vitnet thet icke sedt, likväl som sådant rychte upkommit och vitnet ock sluta kan, at han icke för annan orsak härbergade henne, emedan han hade både hustru och fullvuxen barn, som kunnat uträtta hans syslor.

Drengen Johan Henriksson fr. Liefveslax by vitnade, at ongefär Henriksmessotiden eller något för Kyndersmessan nu tu åhr sedan, erfor vitnet, at en fremmande qvinns person vistades hos corporal Silfverpatron, then han sade vara hans faderssystems dotter och ärnade sig åt Rautalambi orten. Men efter påskhelgen skiutsade hans son henne med Silfverpatrons häst til Mustila by i Hauho sokn, sex mihl väg, under hvilken tid hon hos Silfverpatron sydt och måltadt och jemväl legadt i hop med honom, som vitnet hördt berättas. Påskhelgen har vitnet i följe med dragon Ackenberg, då de gåt til Liefveslax by, vikit in hos Silfverpatron och emedan han bedt dem åter hälsa på sig, när de rilbaka komma skulle, ty hafva the thet giordt, men såsom då något på natten lidit var, hade hans husfolk lagdt sig, och han fans icke hos sin hustru eller i stugun, derföre hafva vitnet och Ackenberg frågat efter honom och den fremmande qvinnan. Hustrun har sagt, at han låg uti en kallkammre i förstugun och qvinnan gåt med Silfverpatrons son till Viuhkola by, hvarpå vitnet och Ackenberg gåt sin väg, och hade väl vitnet tänkt se in uti cammaren, emedan vitnet trodde honom hafva qvinnan hos sig, men Ackenberg hindrade vitnet. Silfverpatrons syster Valborg Bertilsd:r skall berättadt för vitnet, at Silfverpatron och den fremmande qvinnan eller Kaisa Pålsd:r skola legat i hop och har han en gång blifvit förtörnadt på henne och sagt: **"Du förbannade, om icke fan tager dig, skall du följa mig"**

Silfverpatron nekade sig hafva med Kaisa Pålsd:r lägersmål föröfvat eller legat med henne tilhopa, icke heller sagt henne vara hans fasterdotter.

Kaisa Pålsd:r berättade, at hon väl var van vid hans horlefnad, såvida han förut begåt hor med en numera afledne qvinns person Margeta Mårtensd:r i Saviniemi. (Saken omfattar 17 sidor). Anstånd. (Se 31 §.)

27 § - Uhiniemi bys åboer emot Pittala bys åboer ang. äganderätten til **Salmen pärä** äng. Svaranderne utsade, at Salmenpärä äng af ur gammalt varit thes åboende Pittala h:n tilhörig. Nära är belägen **Ahonpärä**. Förrättas syn.

28 § - B.sonen Anders Jöransson fr. Safviniemi tiltalte b. Mats Henriksson Mattila fr. Uhiniemi, för det han med våld tagit bort en parterne samfält tilhörig qvarn, änskiönt det då varit Safviniemi h:ns tour at derstädes få mala, samt omkring strödt en del af den mald, som då varit på qvarnen, och hotat med i handen hafvande stång at slå honom. Upsköts.

29 § - B. Johan Eriksson Mickola fr. Keuru - -.

30 § -B. Jonas Andersson Liuko - -.

31 § - (Fortsättning, se 26 §) Hördes flere vitnen. Corp. Anders **Silfverpatrons** hustru Kirstin Thomasd:r berättade, thyet hennes mans upförande och öfvade besynnerliga vänskap med Kaisa Pålsd:r mycket oroat och ängslat henne, helst som han så väl om dagar och nattar sökt hennes umgänge och henne underhållit, ehuru han henne icke behöft, lemnandes hon theas gierningar, them hon icke vet beskrifva, under Guds dom.

Systren Valborg Bertilsd:r påstod, at Silfverpatron med Kaisa legat tilhopa och eljest visat henne öfverflödig vänskap, hvilken oanständighet Valborg honom förehållit, i synnerhet då han oskyldigt hatade sin hustru, hvilken han en gång fattadt i hufvudet och velat illa handtera.

Kaisa Pålsd:r påstod, at Silfverpatron så vähl sön- som andre dagar öfvat med henne otuchtigt lefverne och jevahl en gång, då han gick til Herrans H. Nattvard, lemnade sig en liten stund hemma ock bedref sin onda lusta med henne, samt sedan for til kyrckian. Silfverpatron betygade sin oskuld. Kaisa kunde icke säga, när hennes barn blifvit födt, men påstod at det skiedt någon tid för Johannisdagen.

Rätten vil undfå underrättelse om tiden då Kaisa sitt öächta barn uti stäckhuset i Lovisa födt. (Omfattar 11 sidor) Anstånd.

32 § - I anledning af häradsskrifvarens Jakob Johan Biörckells begäran blef om hans upförande härstädes, under den tid han häradsskrifvaresyslan förestådt, nu undersökt.

33 § - Länsman Favorin föredrog, at han til tinget stämt förre infantericorporalen, numera soldaten Johan **Frimodig, för thet han burit silfvergalon på sin hatt.** Frimodig var icke närvarande.

34 § - B. Anders Jöransson fr. Karvia h:n emot b. Jöran Mårtensson ½ Vilckilä ang. den dehl af **Pappilan sillan virran nittu** äng, som ligger på Karvia h:ns sida om rågången. Svarandens hustrus **brors änka** inh. uti Vilckilä Anna Eriksd:r berättade, det hennes **fader**, som varit ryttare, samme ängsstycke först af skog rödjadt.

B.sonen Erik Henriksson fr. Raidisto vitnade, at ett år sedan har numera afl. närmare 80 år gamle mannen Elias Matsson fr. Kalku berättadt, at då Elias Matsson var dreng på Jacola h:n i Hiukois, har Vilckilä h:ns virran nittu äng, som nu är hägnad, blifvit til Jacola h:n emot lega bärgad, men - -. Upsköts.

35 § - Uhiniemi bys åboer Tuomola, Erola och Mattila föredrodo, at the vid vintertinget blifvit af Pittala åboer tiltalte ang. hägnadens vidmachthållande på den sidan om Pittalas **Isonittu** äng, som vetter åt Uhiniemi bys åker. - - Sägandes Pittala boerne, at då Pittala och Uhiniemi förre åboer bytt ängar, ock Pittala bekommit Isonittu emot **Jokurnittu** - - hafva Uhiniemi boer åtagit sig at vidmachthålla hägnaden emellan Iso nittu äng och Uhiniemi åker, hvartil utaf **1696 åhrs derom fallne protocoll** var at inhemta - -.

Längellmäen syyskäräjät 9-9.1762 på Nickilä h:n i Hiukois by
HMA Sääksmäki 114, mf ES 3458

1 § - Hofrätten vil få allmogens utlåtande, huruvida de kunde komma til väga sten **bygнад til tingshus** samt med hvad beqvämlighet tingslag kunde läggas tilsamman til vinnande af kostnaden - -. Invånarne af detta tingslag yttrade sig enhälligt thet the helst åstunda at få nyttia theas hitintils hafde öfverenskommelse med dem som förseidt tingsrätten med nödige hus, neml. at betala en kappa sp:l af hvart hemman i tingshushyra, eller at inom soknen bygga tingshus af trä - - i händelse - - emot deras förmodan - - at tingsbyggnaden då bygdes vid Sahalax kyrckia, som ligger ifrån närmaste byar af Längellmä sokn half tredje mihl och ifrån Keuru åtta a tijo mihl väg.

2 § - Ingafs ett af **lieuten.** Henrik Adolf **von Qvanten** uprättat köpebref af 19.5.1762, hvarigenom han försåldt til **öfversten** Anders Henrik **Ramsai** 2/3 af thess ägande Järfvis frälseh:n i Eresjärfvi by. Upböds för första gången.

3 § - Andra upbud å ½ Tungelois h:n åt rusth. Mickel Johansson.

4 § - Anhöls, at **linväfvaregesällen** Axel **Lewander**, barnfödd i Längellmä sokn och uti Åbo stad samma hantverk väl lärdt, skall blifva soknelinväfvare i Längellmä.

5 § - Länsman Favorin angaf ogifta qvinspersonen Maria Eriksd:r fr. Hiukois by för thet hon 25.2. framfödt ett oächta piltebarn. Hon påstod sig vara lägrad af en okänd mansperson, men gaf sednare tillkänna, at ogifta studenten Johan Gabriel **Liungberg** henne lägrat under hennes årstienst på Prästegård. Studenten nekade och blef befriad.

6 § - Fortsätter ächtenskapstvisten emellan b.sonen Johan Matsson fr. Valkianiemi och thess häfdade fästeqvinna Brita Thomasd:r.

7 § - Länsman Anders Favorin anmälte, at vid det han sidstledne natt legat uti Uhiniemi eller Wiuhkola by, har han ungefär midnattstiden hört gamle b. Erik Andersson Erola fr. samme by ropa om hielp. Och som länsmannen trodt, det honom något vållade, så har han funnit, det Erik Andersson til rop ej haft någon anledning, utan at det skiedt allenast af öfverdåd.

Erik Andersson påstod, at dess **systemson** b.sonen Elias Josefsson honom skuffat ut ifrån Thomola h:ns farstugu, för det han stått derstädes tyst. Och som Elias dervid skall svårt vridit dess tummelfinger, så hade Erik Erola sig hafva varit föranlåten at ropa om hielp, emedan ingen då var närvarande, som honom kunnat skilja ifrån Elias. -

Utslag: Ehuruvel Erik Erola påståt, det han blifvit så svårt handteradt af dess systemsson Elias Josefsson, at han blifvit tvungen ropa om hielp, så är likväl igenom de afhörde vittnen utredt, det han ensam på gården skriat, utan at någon varit honom när eller tilfogat honom någon skada - -.

8 § - Res.karlen Henrik Simonsson fr. Ripilä skall påskdagen (under åttesången) varit i Längelmä kyrcka drucken.

9 § - Inhysingens Henrik Matssons fr. Västilä hustru Sofia Samuelsd:r skall på en söknedag med svordom och oväsande framfarit.

10 § - Bönderne Lars och Johan Erikssöner Laurila samt Mats Bertula fr. Västilä by skola emot lag brukat gossar til sine valhion.

11 § - B. Erik Eriksson fr. Ereslax föredrog, at Mickel Jöransson Yrckölä fr. samme by slagit och bärgat hö af then tillandning, som genom vatnets affall tilkommit under dess tvänne tilhörige åkerändar. Upsköts.

12 § - B.sonen Mickel Jöransson fr. Ereslax by gaf tillkänna, thet hans fader Jöran Jacobsson i maii aflidit och efter sig lemnat 2 omyndige barn. Til theras förmyndare blifver b. Erik Eliasson fr. Pittala, såsom närmaste skyld med them.

13 § - Förrättas arfskifte efter framl. b. Simon Jöransson Ylinen fr. Vingiä by.

14 § - B. Jonas Andersson Liuko i Keuru by - -.

15 § - Puharila och Ripilä h:nens i Puharila by innehafvare föredrogo, at 1758 har en långvarig tvist varit anhängig emellan Puharila by och flere thes grannar å ena samt en dehl af Kuhmois sokn i Nedre Hollola härad å andra sidan, rörande härads- och byaskilnaden. Tvisten blifvit af Hofrätten afgjord, hvarigenom **Kärmävuori** och **Sinivuori** råställen blifvit faststälde. Tvisten angår nu rödjade ängar **Keckelen ojanittu** och **Rihiniemen nittu**. Upsköts.

16 § - Bröderne Lars och Johan Erikssöner Laurila i Västilä by tvistade om en ängshägnad.

17 § - Samma bröderne föredrogo, at the hafva upgiordt små åkertäppor i skogen, **Majalepo** kallade, hvarpå valldriften hvilar och såmedelst giöder samme åker, som i anseende til aflägsenheten ifrån Västilä by, icke annorlunda kan giödas - -.

18 § - B. Mats Josefsson Bertula i Västilä by föredrog, at han är sinnad anlägga ett torp uppå hemmanets enskilte ägor.

19 § - B. Jonas Andersson fr. Keuru - -.

20 § - Torp. Thomas Johansson Pihlajamäki fr. Keuru - -.

21 § - B. Henrik Johansson Hoskari fr. Keuru by - -.

22 § - Torp:n Mats Johansson och **dess h:u** Maria Simonsd:r fr. **Suonmasenma** by i Orivesi androgo, at Maria Simonsd:rs **fader** b:n Simon Henriksson och **moder** Sofia Jöransd:r äro döde, den förre för 2½ åhr sedan och den sednare i sistl. sommar. Och som deras **swåger** eller Marias **systerman** drengen Samuel Samuelsson fr. Touna och **hans h:u** Kaisa Simonsd:r hos sig behållit alla qwarlåtenskapen - -. Samuel och Kaisa upptedde en författning af 1747.

23 § - Drengen Samuel Samuesson fr. Touna och **dess h:u** Kaisa Simonsd:r kårade til Kaisas **broder** res.karlen Henrik Simonsson och **syster** enckan Kirstin Simonsd:r fr. Ripilä ang någon del af den ägendom, som parternes **swärfader och fader** b:n Simon Henriksson och **hans h:u** Sofia Jöransd:r efter sig lemnat.

24 § - Torp:n Mats Johansson och **thess h:u** Maria Simonsd:r fr. **Suomasenma** kårade til Marias **broder** b:n Josef Simonsson och **broder**son b:n Henrik Sigfredsson, hwilka åboo Ripilä sk.h:n, ang. andel i Ripilä h:n.

25 § - Förafsk. sold. Mats Mickelsson Crants fr. Keuru by - -.

26 § - Gl. mannen Henrik Jöransson fr. Längipohja föredrog emot thess **svärsson** nemndem. Johan Jöransson Laurila ang. sytningsvilckor - - hvarutom Henrik Jöransson i thess lifstid får behålla **Cåpannittu** äng.

27 § - B. Mats Jöransson Säppälä fr. Hiukois by ställer sig treskosamt emot den anhängiga storskiiftsdelningen.

28 § - Länsmannen Favorin tiltalte Nickilä, Jacola och Säppälä h:ns i Hiukois by åboer Simon Walin, Mats Jöransson och Johan Johansson för det de icke bygt en innom byns åker varande landsvägstrumma eller bro så bred, som lag förmår, eller ånyo upsatt en mihlstolpe utanför byn, som är gammal och snart ikullfaller.

29 § - Länsmannen Favorin emot Hiukois bys åboer ang. anseenlige svediehyggen. B. Mats Jöransson Säppälä skall tilverckat följande sveder: vid **Låukannittu** en sved, vid **Löytynjerfvi** insiö en sved, under **Cuvasvuori** berg en sved. Inh. Henrik Matsson skall tilverckat: vid **Rumakonpeldo** en sved, vid **Vähäheinis** en sved.

30 § - Länsmannen Favorin emot Syväjärfvi bys åboer ang. skadelig åverckan å **Kauniemi** marck. Upsköts.

31 § - Innehafvaren af Prästegård kyrckioherden Johan Odenius föredrog, at igenom en nedfallen giärdesgårds del Hiukois bys skall ärtväxt blifvit såmedelst skadat, at svinen tärigenom ingått.

(32 § samt några sidor af protocollet torde saknas)

33 § (en del sidor fattas)

(Vilki)lä hemmans gamla **Virannittu** äng som - -. Förafsk. dragon Jakob Henriksson **Böna** berättade, at gl. b. Henrik Jöransson Laurila fr. Längipohja by för vitnet någon tid sedan berättadt, det han för förra ryska ofredstiden, då han var hemmans åboe i Wilkilä by, af det nu omtvistade ängsatälle, som då varit skog, släpat granris til Vilkilä, hafvandes Henrik Jöransson sagt at en gammal ryttare vid namn Erik, som bodt i Vilkilä, samme ställe först af skog til äng rödiat, hvarefter Henrik Jöransson jemte en g:l gubbe Knut släpat den afrödiade skogen hem til Vilkilä til rived, skolandes ängsrödslen sig tildragit efter förra ryska ofreden.

Dom: Af thet som i saken - - at efter det parterne tre år sedan förlikts om råsträkningen theras åboende hemmans ägor emellan - - ang. den del af **Papillan sillanvirrannittu** äng, som faller på Karfvia hemmans sida om samme rågång, -.

34 § - B. Mats Jöransson Otila fr. Längipohja by besvärade sig täröfver, at thess grannar vela inrätta en gata af thess åboende Otila h:ns tomt. Svaranderne anförde, at tå tomtdelning i Längipohja by någon tid sedan blef förrättad, hafva grannarne öfverenskommit om någon gatas inrättande, hvarföre och som thensamma likväl är nödig i anseende tärtill, at vinterlandsvägen löper igenom byn, så hafva the tårom sedermera uppå kronobetientes påstående med käranden Mats Otila sålunda öfverenskommit, at emot thet af Otila h: ns tomt skulle tagas så stor del som til gata vore nödig, hafva svaranderne af theras tegar å andra sidan om tomten lemnat Otila deremot svarande jord.

Längelmäen talvikäräjät 17-.3.1763 på Nickilä h:n i Hiukois. Länsman Favorin.
HMA Sääksmäki 114, mf ES 3458

1 § - Andra uppbudet å Jerfvis fr.h:n i Eresjerfwi by åt lieuten. Henrik Adolf von Qvanten.

2 § - Ingafs följande kiöpebref af 18.1.1763: Som öfversten - - Anders Henrik Ramsaji genom kiöp med lieuten. Henrik Adolf von Qvanten 19.5.1762 blifvit ägare af 2/3 uti Jerfvis fr. h:n i Längellmä s:n - - att dett ligger ifrån mit hemviste på Löfkåski långt uppe i Tavasteland - - gör jag Anna Sopfia Wright vitterligt - - till öfversten Ramsaji sagde min ägande 1/3 uti Jerfvis h:n. Första uppbudet å 1/3 uti Jerfvis h:n.

3 § - Andra uppbudet å ½ Tungelois rusthåld åt rusth. Mickel Johansson.

4 § - B. Mickel Jöransson fr. Ereslax upptedde arfskiftesinstrumentet af 13.9.1772 efter hans afl. fader Jöran Jakobsson (Yrckola). Thess **första hustru** Valborg Andersd:r, med hvilken 3 **söner** Mickel, Krister och Jakob Jöranssöner och 2 **döttrar** Maria, gift med b.sonen Mickel Jöransson fr. Leppäkoski by i Kuhmois, och Sofia, gift med b.sonen Erik Eriksson fr. Pittala by. Med thess **enka** Kirstin Eriksd:r har Jöran Jakobsson allenast 2 omyndige döttrar. Mickel Jöransson erhåller Yrckölä h:n, kiöpt til skatte 27.4.1741. Krister Jöransson får nyttia en utåker **niemi Hulan lepopeldo**. Första uppbudet åt Mickel Jöransson å Yrckölä h:n.

5 § - B. Jöran Johansson fr. Raidisto fr.sk.h:n androg, at vid arfskiftet 15.3.1762 efter hans afl. fader Johan Henriksson har han blifvit ägare af samma h:n. Den aflednes **enka** Sofia Sigfredsd:r och **söner** Jöran och Elias Johanssöner samt **döttrar** Brita, gift med rusth.sonen Mickel Mickelsson fr. Tungelois, Maria, gift med b.sonen Jpohan Mickelsson fr. Såltila, och Sofia, ogift; förmyndare dess **faders halfbroder** b. Johan Henriksson fr. Kaupila. Jöran Johansson fick första uppbudet.

6 § - Ang. at brandstodsföreningar borde uprättas.

7 § - Nämndem. Henrik Henriksson Lyhäniemi och - - i Keurus by - -.

8 § - B. Johan Eriksson Mickola fr. Keuru - -.

9 § - Uprättas uppteckning och värdering efter afl. b. Krister Kristersson fr. Kåljonkanda.

10 § - Til förmyndare för afl. b. Krister Kristerssons fr. Kåljonkanda omyndige barn förordnades deras faders **skyldeman** b. Erik Eriksson fr. Pittala.

11-12 § - Handtlangaren Anders Andersson Junbergs hustru Anna Johansd:r fr. Keurus - -.

13 § - B. Johan Eriksson Mickola fr. Keuru by - -.

14 § - Puharila och Ripila h:ns i Puharila by åboer emot Mulkola h:ns innehafvare ang. äganderätten till **Keckelenojannittu** och **Rihiniemennittu** ängar. Rågången 30.6.1758 ifrån **Kärmävuori** til **Sinivuori** rå. Hördes flere vitnen.

B. Jacob Jacobsson fr. Ottele berättade, at hans **stiuftmoders moder** Brita Thomasd:r, som varit barnfödd på Mulkola h:n och jemväl dotter til förra Mulkola h:ns åboen, berättat för vitnet, at Keckelenoja och Rihiniemi ängar skola varit Mulkola h:n af uråldrige tider underlydande, äfven ock, at hennes fader skall haft en förbudsdom för näst gräntsande grannar at icke på samme ängar valla sin boskap. Upsköts.

15 § - B. Mats Henriksson Mattilas fr. Viuhkola by son kårade emot Pittala boer ang. deltagande uti **Taipalennittu** ängs giärdesgårds upresande, ifrån **Paskolax** vik åt **Rajamändy** råtall. **Kuttrinoja** bäck.

16 § - Å b. Mats Henriksson Mattilas vägnar androg des son Henrik Matsson, at then Uhiniemi by samfält tillhörige skogsmarken hitintils blifvit anseenligen derigenom medtagen at icke hemmansåboerne efter deras ägandeandelar therutinan svedia, - -.

17 § - Nemnde. Mickelsson fr. Soltala föredrog, at vid uppteckning och arfskifte efter des afl. svärfader Johan Henriksson fr. Raidisto befarar han thes svärmoder Sofia Sigfredsd:r hafva undandölgat någre penningar. Förliktes..

18 § - Åboen å Tihalaniemi kr.h:n **skogsupsyningsmannen** Axel **Coveen** upwiste skattewårderingsinstrumentet ang. samma hemman med anhållan - -. Henrik Bertilsson påstod sig wara framför Coveen til skattekiöpet berättigad, eftersom thess afl. fader Bertil Bertilsson thessamma innehaft under fiendtelige tiderne och för hemmanet utrustat 3 soldater och sielf warit såsom soldat 1712 för h:net. Henriks äldre broder Johan Bertilsson öfwer gifwit 1743, då en Mickel Thomasson tilträdte. Henrik warit då omyndig. Coveen upwiste immissionsskrift af 21.2.1744 för Mickel Thomasson, som åbot h:net til 1753, då han det til Coveen updragit, som erhållit immission 11.2.1754. Coveen medgaf det han nu är i fattigt och gäldbundit tilstånd och sade sig med egne och icke lånte penningar vilja hemmanet til skatte kiöpa. Saken bör afgöras hos befalningshafvande i detta län.

19 § - B. Mickel Matsson (= Thomasson) Mattila fr. Pajulax i närvaro af thess **systers** Lisa Thomasd:rs **man** Henrik Jakobsson fr. Pohja by upviste ett efter des afl. **fader** Thomas Simonsson 6.1.1763 författadt arfsföreningsinstrument. **Enka** Sofia Jakobsd:r samt **sönerne** Mickel Erik och Mats Thomassöner och **döttrarne** Anna, **gift med sold.** Mats **Förstenberg**, Lisa, **gift med** drengen Henrik Jakobsson på Majjala h:n i Pohja by, Maria, **gift med** b.sonen Simon Thomasson Jacola uti Påhia by, och Sofia, **gift med** b.sonen Jöran Thomasson Kåntila i Pajulax by.

20 § - Linväfvaren Elias **Grönholm** fr. Kåifvisto kårade til brofogden Johan Bertilsson fr. Tarckala ang. betalning betalning för ett Grönholm tilhörigt stod, som ett år sedan igenom brofogdens förvållande omkommit. Johan Bertilsson anförde, at han väl stodet uppå Grönholms begäran låtit simma jemte en honom tilhörig häst, men som hästarne med våld fört båten, så at han den icke styra kunnat, hvarvid båten kommit på Grönholms stod, som vid båten varit fastbundit, och lærer trykt stodet under vatnet, der det blifvit förqvåft, då Johan hielpte sin egen häst.

21 § - Gamla b.Erik Andersson fr. Viuhkola kårde til b.sonen Erik Eriksson fr. Pittala ang. en bränvinspanna, som han Erik försåldt.

22 § - Skogsupsyningsm:n Axel **Coween** anmålte, at 19.12.1762 efter gudstiensten hafwa soldaterne Mickel Winterfelt fr. Harola och Elias Fract (= Frost) fr. Talwiaslax öfwerfallit honom hemma i sitt hus med slagsmål. Upsköts.

23 § - Drengen Jöran Sigfredsson fr. Pittala emot gl. b. Erik Andersson fr. Uhiniemi ang. drengelön.

24 § - Fortsatta saken emellan b. Erik Erikssons fr. Ereslax son Jöran Eriksson emot b. Mickel Jöransson Yrkölä fr. samma by, för det Mickel bärgat hö af then tillandning, som igenom vatnets affall tilkommit under Säppälä h:ns åkerändar **Randalato sarcka** och **Hasiasarcka** kallade - -. Mickel Jöransson påstod at enskilt få alla tillandningarne under Yrkölä h:n nyttia, såvida des fader ensam påkåstat tvisten om Ihari forss ränsningen, hvarigenom tillandningarne upkommit.

25 § - Sold. Johan **Frimodig** fr. Pittala kårade til b. Johan Henriksson fr. Kirjas by ang. tålf koppard:r.

26 § - B. Jöran Johansson fr. Raidisto emot förafsk. sold. Jakob **Largreen** fr. samma by ang. eftersatt skyldighet vid det af Largreen innehafde soldatetorps byggande och iståndsättiande.

27 § - Bönderne Henrik Sigfredsson och Josef Simonsson fr. Ripilä h:n i Puharila by anhöllo om delning af **Ojanenpeldo** åker och den derinno varande ängen samt alla andra åkrar och ängar, som dem emellan kunna vara odelte.

28 § - Bönderne Mats Josefsson Bertula och Lars samt Johan Erikssöner Laurila fr. Västilä by, som til en rota äro anslagne, kårade til deras afledne soldats Elias **Klingfelts änka** Sofia Jakobsd:r, ang. flere öfverlevereringar - -.

29 § - Inhysingarne Jöran och Jakob Henrikssöner fr. Längipohja by kårade å egne och och theras broders Johan Henrikssons vägnar til sin svåger nemndem. Johan Jöransson Laurila fr. samma by samt hans svärfader och kårändernes fader gl. b. Henrik Jöransson ang. arf efter deras afl. moder Anna Simonsd:r. Upsköts.

30 § - B. Jöran Johansson fr. Raidisto emot rusth. Johan Eliasson fr. Tungelois ang. ersättning för 3½ lispund smör.

31 § - Rusth. Mickel Johansson ½ Tungelois föredrog, at 15.10.1754 har förra länsman Axel Coveen delat med 2 nemndemän all inkom rusthåldets åkerhågnad varande åkerterg och äng emellan honom och then andra hälften åboen Johan Eliasson och därvid äfven nedsatt en femstena rå neder invid en bro åt siöstrand, men i höstas har Johan Eliasson uprifvit och förskingrat samme råstenar. Johan svarade, at han med Mickel bytt ett ängestycke vid den delning, som interimslänsman Simon Walin 1761 förrättat, hvarvid parterne skola öfverenskommit, at gamle råmärken borde kulslås och nya uppsättas.

32 § - Rusth. Johan Eliasson ½ Tungelois kårade til rusth. Mickel Johansson ½ Tungelois ang. anhållande af skifte å de tilländningar, som igenom vattuförminskningen upkommit, sedan Ihari fors blef öppnad.

33 § - Meddeltes **fastebref å Tåuna h:n** för b. Samuel Matsson. I ägo bekommit hemmanet medelst förlikning af 20.1.1761 med **syster** och enda medarfvinge Lisa Matsd:r. Hemmanet har vid arfskiftet 15.1.1745 efter Samuel Matssons **faderfader** Josef Sigfredsson tillkommit Samuel Matssons fader Mats Josefsson.

34 § - Bänkan Anna Larsd:r fr. Soltilla tillika med hennes med sin numera afl. **man** Mickel Jöransson tillsammanafnade **söner** Johan, Mickel och Jöran Mickelssöner samt enda **dotters** Maria Mickeldotters **man** torp. Henrik Eriksson föredrogo, at the ang. det dem i arf efter förenemnde Mickel Jöransson tilfalne Soltilla h:ns besittning stadnat sådan förlikning, at ehuru - - hemman är utaf Mickel Jöransson under varande ähtenskap med Anna Larsd:r inlöst til skatte, och hon i anledning theraf vore berättigad at åtniuta af detsamma en trediedel för des giftorätt, vil hon dock til sine barn nu genast uplåta all sin rättighet - -. Äldsta sonen Johan erhåller hemmanet. Konamn: **Hermicke, Joutike, Punike, Papunen, Pilkannen, Sinike.**

35 § - Länsman Favorin emot b. Mats Jöransson Säppälä samt inh. Henrik Matssonfr. Hiukois för olofligt svedande. Henrik Matssons måg skokneskomakaren Johan Steenroos. Förrättats syn vid **Loukansuo** kärr, invid **Rumacko** ängen, vid almäna landsvägen åt Jemsiö, vid **Loukanpärä** ängen.

36 § - Länsman Favorin anmälte, at vid höstetinget har b. Mats Jöransson Säppälä fr. Hiukois tillfälligtvis kommit at nemna, det kyrkioherden Johan Odenius nyttiat en gäste til - - i anseende hvartil länsmannen icke kunnat undgå at honom å ämbetes vägnar tiltala, påståendes nu å kyrckioherden laga plicht. Odenius vidgaf väl, at han haft en gäste Abraham Abrahamsson at gå i vall för. sommar, men som han icke varit ständigt valhion, utan syslat byssens samfälta valherde, som är en gl. karl, såsom medhielpare - -.

37 § - I anledning af kyrckioherden Johan Odenii angifvande tiltalte länsman Favorin b. Mats Jöransson Säppälä fr. Hiukois by, för det han skall nyttiat gästvalhion, men Mats Jöransson nekade. Interimslänsmannen Simon Walin vitnade, at han sedt gässen Johan Matsson, som är i tjenst hos Mats Säppälä, flere gånger i vall för Säppälä, då hans tour fallit at städsla vallhionet med hielpare.

38 § - Kyrckioherden Odenius anmälte, at qvinspersonen Maria Eriksd:r, som vid höstetinget plichtat för första resan öfvat lägersmål, och dervid påståt, at **Odenii stiußson studenten Liungberg** skall henne lägrat, har sedermera, då hon skulle undergå enskilt skrift och aflösning i sacristien i närvaro af bönderne Erik Eriksson fr. Pittala, Johan Henriksson fr. Karfvia? Och Jakob Eriksson fr. Längipohja, bekänt, at drengen Mats Henriksson, som nu skall vara vistande i Åbo stad, med henne sammanafplat, det af henne framfödde foster, hvilket - -. Upskiöts.

39 § - Gla b. och inh. Jöran Eriksson fr. Attila föredrog, at han icke mera mächtar skiöta sig sielf eller des gamla och blinda hustru Valborg Samuelsd:r, anhållandes derföre at få behålla deras son Samuel Jöransson hos sig till hielp.

Längelmäen ym. syyskäräjät 15.-.10.1763 i Hiukois by
HMA Sääksmäki 114, mf ES 3458

1 § - Beviljades första upbud å Soltilla h:n åt nemndem. Johan Mickelsson. I ägo bekommit medelst förlikning af 19.3.1763. Jmf. Vintertingets § 34.

2 § - Beviljades tredje upbud å 2/ 3 af Jerfvis frälseh:n åt öfversten Anders Henrik Ramsaij.

3 § - Beviljades andra upbud å 1/3 af Jerfvis h:n åt öfversten Anders Henrik Ramsaij.

4 § - Ollila h:ns i Keuru åbo b. Mats Matsson - -.

5 § - Kyrckioherden i Keuru sockn Abraham Indrenius - -.

6-7 § - Handtlangarehustrun Anna Johansd:r fr. Keuru - -.

8 § - B. Johan Eriksson Mickola fr. Keuru by - -.

9 § - Torp. Mickel Matsson fr. Ollila - -.

10 § - Ogifte drengen Johan Jöransson samt ogifta qwinnan Anna Samuelsd:r, begge fr. **Koppala** by tiltaltes för lägersmålsbrott.

11 § - Länsmannen Favorin föredrog, att 13.9.1762 har han varit resande ifrån Keuru by tillika med thenne rätts ledamöter, som hade varit at verställa ett urtima ting derstädes, vid hvilket tilfälle han erfarit, at ½ Liukå h:ns innehafvare Sigfred Johansson lössläpt skogseld uppå en holm - -.

12 § - Länsman Faworin anmälte, at skogsupsyningsman Axel **Coween** wid wintertinget angifwit soldaterne Mickel Winterfeldt och Elias Frost om slagsmål. De nekade.

13 § - Ang. b:ns fr. Kirjasniemi by Johan Henrikssons hustru Elli Jakobsd:rs svordomssak. Upsköts.

14 § - Fortsatta saken. Qvinspersonen Maria Eriksd:r fr. Soltilla har vid begåt skriftermål bekiänt, at timmermannen Mats Henriksson fr. Åbo skall med henne sammanafldt thet öächta barn, under then tid Mats såsom dräng tiänt på Prästegården. Namngifvit tidigare til fader **kyrckioherden Odenii stiußsson ogifte studenten Johan Gabriel Liungberg**.

Maria Eriksd:r tilstod, at hon för kyrkoherden sagt, det timerman Mats Henriksson vore fader til hennes öächta barn, men påstod, at hon af rädhoga för kyrkoherden thertil varit tvungen, emedan han, förän hon i så måtto ändrat sitt vid häradsrätten gjorde påstående om barnfadren, icke låtit henne undergå dett henne ålade skriftermål, anförandes therjemte at då hon med sin fader följt til Prästegården at läsa och undervisas i sin christendom och fadren af kyrkoherden blifvit trugad at gå utur stugan, har hon, som då ensam måst blifva qvar med kyrkoherden, i fruchtan för hård medfart af honom, bekänt lägersmålet på Mats och äfven sedermera varit i samme bekännelse vid skriftermålet i sacristian enständig, änskiönt hon sade sig i sitt samvete icke veta af någon annan lägersman än Liungberg och förklarade, at timmermannen Mats Henrikssons är aldeles oskyldig. Derjemte anförde hon at kyrkoherden Odenius under förevändning om hennes ringa kundskap i christendomen hela nio veckars tid, efter thet hon vid tinget blifvit dömd för sitt lägersmål, uppehållit henne at få undergå skriftermålet och therigenom varit stängd ifrån sine salighetsmedels nyttjande, ehuru hon bevisligen flere gånger thertil sig desförinnan anmält. Och fastän hon under samme tid äfven en gång varit så siuk, at hon als intet hopp haft at blifva vid lif, då och hennes anhörige äfven i fruchtan derföre skaffat henne til kyrkan, har kyrckioherden dock nekat henne at begå sitt ålagde skriftermål - -.

Länsmannen Favorin vidgick, at kyrckioherden först nio veckor sedan hon fåt sin dom, henne kyrckotagit, ehuru Favorin äfven uti skrifvelse uppå hennes trägna begäran, kyrckioherden theroom påmint. — Upsköts.

15 § - **Einola** sk.h:ns ägaren i **Leweslax** by capit:n Jacob **Böisman** hade erfarit, det hos åboerne i Liefweslax by skohla finnas råbref, som utwisar skilgnaderne omkring Lieweslax bys marck. Mustasu, Mickola, Mättes och Kåljonkando h:ns åboerne Samuel Mickola, Samuel Mättäs, Krister Eliasson och Krister Kristerssons enka Sofia Henriksd:r Koljonkando anförde, at the icke hafwa någre domar eller råbref Liewarlax by angående, men då twisten ang. ägor emellan **Kåppala och Hirdolax** war anhängig, har Elias Mustasu lånt et råbref til Hirdolax h:ns åbo, men icke fått tillbaka.

16 § - Capit:n Jacob **Böisman**, som **Kåppala** sk.rusthåld innehafwer, kårade til **Mustasu** sk.h:ns åboe Elias Jöransson för thet han bärgat höö under Kåppala tilhörig **Lieweslaxpohia** äng. Elias Mustasu sade samma ställe wara tillandadt af det derunder belägne wattn. Och som ängen ligger inom **Liefweslax** bys mark, hwaruti Koppala rusthåld icke äger någon samfällighet, så förmente han tillandningen icke böra åtfölja kårändens gamla äng. Böisman sökte med **häradsdomen af 25.5.1695** bewisa, at Koppala äger där fiskerätt. Häradsrätten dömde den omtwistade tillandningen i qwarstad, til thess parterne genom äganderättstvist - -.

17 § - Capi:n Jacob **Böisman** föredrog tillika med allmogen af tingslaget, at the förut icke äga någon i sochnen, som kunna them med murararbete betiäna. Anhöll at få **lärodrängen** Henrik Thomasson **til sochnemurmästare**.

18 § - Längelmä sochns samtel. innewånare anhålla at få **skraddarelärodrenge fr. Liefweslax** b.sonen Johan Samuelsson til **sochneskräddare**.

19 § - Efter thet b. Josef Simonsson ½ Ripilä h:n tvistat med sin granne Henrik Sigfredsson ½ Ripilä h:n och corporalen Karl **Gladstedt**, som står för kneckt vid theas rota, ang. corporalens utestängande ifrån **Äijän ahonpeldo** åkers vidare nyttjande, såvida densamme vid förrättad delning til hälften blifvit Josef tilerkiänd, stadnade Josef och Henrik i förlikning.

20 § - Rusth. Mats Jöranssn Iso Attila och b. Elias Eriksson Wähä Attila kärke til Wästilä byamännen för thet the icke hållit giärdesgården omkring sin hästhaga vidmacht.

21 § - B. Mats Josefsson Bertula fr. Wästilä by emot sine öfrige grannar för thet the ej ansökt eller låtit honom söka landtmätare til storskiftes förrättande.

22 § - B. Lars Eriksson Laurila fr. Wästilä föredrog, at han redan 3 år betalt kronoutskylderne för des reservkarl Simon Thomasson och des hustru, men - -.

23 § - Sold. Johan Hörsam fr. Keuru - -.

24 § - B. Thomas Thomasson Rajala fr. Keuru - -.

25 § - Fortsätter saken emellan Puharila och Mulkoila boer ang. äganderätten til **Käckälänoja-** och **Rihiniemen nittu** ängar, eftersom the skola vara på Puharila bys sida, men blifvit af Mulkoila åboe ånyo rödjade. Upsköts.

26 § - B. Henrik Sigfredsson ½ Ripelä fr. Puharila by ingaf et delningsinstrument af 10-11.6 - 22-24.9.1763 ang. delning af tomt, åker och ängar emellan Henrik Sigfredsson och Josef Simonsson å Ripelä h:n. Först deltes begge h:ns tomtten i tu lika delar och fans vara 37 alnar bred och til längden 55 ¼ alnar hvarderas, som är med visse råstenar utmärkt.

Dernäst utstakades en gata, som löper ifrån byn til **Jokivainio**, 6 alnar bred bakom begge h:ns fähus - -.

Derefter besågs och jämkades begge h:nens rieplaner. Befants Henrik Ripelä hafva större riplan, hvarföre Henrik Ripelä kommer at flytta rigården bakom rian, närmare til gaffelväggen - - och den linnan, som derigenom blef öfrig, tilföll Josef Ripelä h:n til.

Åkrar.

Sedan begofvo delningsmännen til **östra åkren** och deltes **Rihirinnan** åkertegar på det sättet: Öfre ändan är rån vid en jordfaster steen och löper tädan til andre ändan vid giärdesgården, giord af fem stenar; hvaraf Henrik Ripelä fick södra sidan och Josef norra tegen, - -. Dernäst deltes **Wähä vainio** åkertegen i tvänne - -. Derefter deltes de 2:ne dernäst liggande tegar i tu - -. Dernäst gafs åt Josef ett åkerstycke bakom Puhari rian, **Pähjas suinen** kallad, hvaremot Henrik bekom den tegen, som ligger bakom hans boningspörte. Och som det fants vid upmätningen ej svara emot det Pähjas suinen åker, som Josef fick, så gafs åt Henrik bristen af **Härckä** tegen.

Sedan gingo delningsmännen til **Rajaniemi** och deltes Rajaniemi åkertegarne på det sättet, at Henrik Ripelä äger den första tegen, som kallas til **Rajaniemi nänäpeldo** teg, dernäst Josefs teg. Dernäst har åter Henrik sin teg **Keskinen peldo** och Josef lika stor til öster, hvilka tegar blefvo med visse steenræer åtskilde. Dernäst äger Henrik af **Pärä peldo** tegen - -. Vidare kommo Henrik och Josef öfverens med hvarandra utyan vidare mätning: Af **Siemenen kalättajan** åkertegen äger Henrik - -. I **Iså murtå** åkren äger hvar sin teg - -. Dernäst äger Henrik **Wähä murtotegen** och Josef deremot äger **Kalipeldo**; men som det så kallade Kalipeldo är litet emot Murto tegen, så gafs åt Josef en åkertappa til fylnad, **Lächden peldo** kallad, ved vägen til **Haraväräjä**. Af Haraväräjä åkertegar äger Josef östra tegen och Henrik deremot - -. Näst intil förenämde åkren finnes en dehl vara til åker tiänlig, **Heinästoja** kallad, som blef äfven delt i tu - -.

22-24.9.1763 giordes början med **Mäisiä** åker delningen - -. Vid andra delningen bekom Henrik Ripelä **Vähäsalmen** åker, **Itapohjanpuoli** kallad - -. Vid tredie dehlningen Henrik **Äijän aho** åkertegen åt väster och Josef - -. Hvaremot fick Henrik lika stor del äfven skogbevuxen ved **Aijoxen** stora åker tegändan. 4:de skifte **Aijoxen perä pellot** blef delt i tu, hvaraf Henrik fick norra tegen och Josef **Päifvapuolinen**. 5:te delningen, Josef och Henrik kommo öfverens om **Ajoxen Isopelto** tegen på det sättet - -. 6:te delningen börjas ved

Gladstedts åkergården - -. 7:de den åkeren, som kallas **Nittun takanen**, förblifver efter gammalt til samfällighet til dess den hinner komma uti fult bruk. 8:de delningen uti samma **Máisio** varande åker **Äijänpeldo** kallad blef delt i tu - -. 9: angående **Jokivainio** åkertegen förentes - - och äger Josef **Luotokallionpeldo** och en til bakom Josefs fähus, deremot bekom Henrik **Alangotegen**. Därefter bekom Josef **Köykä** tegen, som vetter til sunnan - -. 10. Hvad vidkommande åkrar, som de äger i **Myllymäki** åkrar, så förblifva de utan skifte, ståendes efter gammalt. Til kohlland bekom Josef Ripelä **Joki Kalima**, när vid siön - -. Plantland äger hvar sin vid stranden i Kalfhagen. Med Kalfhagen förentes sålunda, at den nyttias af grannarne samfält som härtils - -.

Ängar.

1:mo. **Ajoxen nittu** äng deltes sålunda, at Josef Ripelä fick ett styckeäng näst til änges skiljegården, som kallas til **Ralakon Korfven sarka**. Därefter fick - - alt til gårdesgården, som är emellan **Ylinen Ajoxen nittu** ängen, hvaremot - -. 2:do. **Ylinen Ajoxennittu** äng deltes äfven i tu, - -. 3:ie. **Ruskien kårpi** nyröddad äng kommer at förblifva efter gammalt - -. 4. **Haraväräjä** ängen äger Josef och deremot har Henrik **Oja nittu** ängen **Korke sarka** - -. 5:o **Sallmennittu** ängen, som ligger i åkren, bytes af grannarne tourvis om och ladan uppehålles samfält - -.

Än äger Josef Ripelä följande ängar: **Tuppisuo, Myllysuu, Årinkorpi, Lautasilda, Lehmikorpi, Wuorjårfvenpä, Nurmitaival, Pirtisuo, Weckoja, Karpale suo** och **Randaladon** ängen.

Deremot äger Henrik Ripelä **Nykästen nittu** tillika med den der inved varande **Korpi eller ökn**, som fins å bägge änderne af **Nykästennittu**. Än tilkommer Henrik **Rusken korven pärä nittos, Hietahuhdannittos, Udenladon nitos, Hanhisuo, Kummjankorvennittos, Wanhankylän mahanittu, Wanhankylän pärä nittu, Surettajan kurunnittos, Karpalensuon pärännittos** och **Ahonittos**.

Caxinainen nittu nyttiar Henrik och Josef samfält - -.

Henrik Ripelä transporterar **Lautasillan nittoxen** lada til **Ajoxennittu** ängen och Josef deremot **Udennitun** ängesladan til **Lautasilda** igen - -.

På delningsmännernes vägnar

And. Favorin Jöran Andersson (bom.) Mats Eliasson (bom.)

27 § - Nemndemannen Jöran Andersson och b:n Johan Henriksson, hwilka Kåifwisto sk.frälseh:n i Kåiwisto by besitta, föredrodo, att bönderne Johan Tarkala, Johan Bertula, Mickel Matsson och Thomas Thomasson Keckonen fr. **Kåckila** by i Oriwesi hafwa fäldt en swed på **Iso Kuckonjårfven tausta marck** och Kåifwisto bys sida om rågången emellan **Ahvenvuori och Kuckonkåskan nittu råställen**. Kockila boer förklarade, at tå the erfärit, at sweden är på Kåifwisto bys sida belägen, så afstodo the arbetet. The sade, at the öfwergått **rågången ifrån Håinäjårfvi til Ahvenvuori gerad öfwer Taulinsuo til Kuckonkoskennittu**, hwilken rågång **landtmätarne Kanter och Nicklin** åhr 1740 upgått och charta affattadt, som Kåifwisto boer nu upwiste.

28 § - Sold.änkan Anna Larsd:r fr. Ereslax kårade till b:n Johan Thomasson **Kuldela** för thet han bärgat växten af halfredje cappas linsådd, som hon på en sved sådt med hans lof, äfven ock för thet han på en söknedag med hugg och slag öfverfallit henne, tå hon velat återtaga sitt lin.

29 § - Nickilä h:ns i Hiukois by innehafvaren, **interimslänsman Simon Wallin** föredrog, at vid en i höst förrättad storskiftesdelning med grannarnes samtycke förklarar sig nögd att å sitt h:ns lott behålla en utifrån byn belägen åker, **Pellonma** kallad, och at **tit flytta at bygga ock bo** til vinnande af bättre bekvämlighet för de andre h:n, så väl uti åker som tomt; hvarföre ock som the åtagit sig at vara honom behielpelige vid husflyttningen, såsom han ock förmenar them vara skyldige at giöda sine åkertegar uti Pellonma åker, som i flere års tid under påstådd delning blifvit ogiödde. Kyrkioherden Odenius lofvar flytta ett fähus samt bygga en ny rija å Pellonma, til alla delar så god, som Wallins rija här å gl. tomten är, hvarutom kyrkioherden skall giöda Prestegårdens ena teg i Pellonma åker, **Latå murto** kallad. Mats Jöransson Seppälä försäkrade at flytta ett fähus och nya stallet til Pellonma - -. Johan Jacola bygger ett nytt pörte åt Wallin på des nya tomt - - och giödar Jacola h:ns förra **Hasiapeldo** teg och Pellonma.

30 § - Hos landshöfdingen har Heikilä h:ns i Ristjårfvi by åbo länsmannen Anders Favorin ansökt at få skattevärdering å samme hemman. Vårderingen förrättats 28.9.1763.

31 § - Fortsatta saken. Pittala h:n emot Uhiniemi by ang. rätta råskilnaden emellan theras ågor. Lagmansrätten afgjordt tvisten til Pittala h:ns fördel ifrån en tall vid **Taipale** ängs gierdesgård gerad till **Kuttrinoja**. Frågan är nu om åganderätten til Taipale äng. Upsköts.

32 § - Uhiniemi och Pittala byars åboer förente sig, at länsman Favorin jemte nemndemän skola upgå rågången theras ågor emellan.

33 § - B.sonen Jöran Henriksson besvärade sig deröfver, at des systers man nemndem. Johan Jöransson Laurila fr. Längipohja vid thet han emottagit ½ Laurila h:n, tilägnat sig af sin svärfaders och Jöran Henrikssons faders lösa egendom åtskillige stycken.

34 § - B. Erik Eliasson ½ Pittala h:n besvärade sig öfver thes soldat Johan Frimodig, för thet han håller mycken boskap och en häst, them han å h:nets åkrar och ängar beta vill.

35 § - Vid vintertinget har inlupit, at torp. Josef Eliasson nyttiat svedjebruk med sin husbondes kyrkioherden Odenii tilstånd. Upsköts.

Längelmäen talvikäräjät 27-.2.1764

HMA Sääksmäki 114, mf ES 3458

1 § - Tredie upbud å 1/3 af Järfvis fr.h:n i Eresjärfvi by åt öfversten Anders Henrik Ramsaij.

2 § - Första upbud å Mattila h:n i Pajulax b åt b. Mickel Matsson. Arfsförening 6.1.1763.

3 § - Inteckning (Anders Henrik och Gustav Vilhelm Ramsaij).

4 § - B. Mats Johansson Mäntä fr. Keuru - -.

5 § - B. Mickel Jöransson Yrckölä fr. Ereslax emot sine öfrige grannar ang. någon tillandning.

6-9 § - Torp. Thomas Johansson Pilämäinen fr. Keuru by - -.

10 § - Nemndem. Henrik Henriksson Lyhaniemi - -.

11 § - Til sin afl. **broders sold. Johan Rasks** fr. Rämäsalo efterlemnade barns förmyndare förordnades res. sold. Matsson fr. Pittala.

12 § - Länsm. Anders Favorin anmälte, at sedan sold. Elias Fråst fr. Talviastaipal hos sin rotebonde Jakob Matsson i samma by såmedelst snatteri föröfvat, at - -.

13 § - Länsmannen Faworin anmälte, at han öfverkommit b.sonen Johan Johansson fr. **Kuiwas**, då han en söndag **malit uti en i Päskenen kåski forss upbygd qwarn**. Likaledes drängen Simon Jöransson fr. **Koppala**, som malit i samma qwarn. Fråga om sabbatsbrott.

14 § - Faworin tiltalte **torp:n** Mats Staffansson **Pärnäniemi fr. Koppala** för det han å en söndag arbete förrättat. Rest til skogen at afhemta wed til en qwarn, där han dagen derpå skulle mala.

15 § - Länsm. Favorin anmälte, at han fått förnimma det inh. Henrik Matsson fr. Puharila by skall igenom **signerier** och hvarjehanda vidskieppelser sökt bota folck för siukdomar och jemväl denne vinter igenom slika ogudachtigheter sökt bota inh. Jakob Pålsson fr. Pajulax by, som hos honom sökt hielp.

Henrik Matsson berättade, at han icke igenom signerier sökt bota - - men väl har han **igenom ett slag gräs**, hvars namn han sade sig icke veta, **upkokat och såsom baddning pålagt**, ibland kunnat söka at hielpa dem, som varit plägade af värck i ben, eller ock annars, då någon honom derom anlitat, men aldrig annars än igenom naturliga läkemedel.

Länsmannen åtog sig igenom vittnen bevisa, det Henrik äfven igenom läsande, ovanligt skriande samt annars sökt bota siukdomar.

Landbosonen Josef Thomassons syster Regina Thomasd:r fr. Myllymäki berättade, at en måndagsafton i skymningen hafva Henrik Matsson och värfda sold. Henrik Simonsson kommit till boningspöret på Myllymäki förareboställe. Henrik Simonsson tagit tvenne pärtor ifrån åsen, i hvilcka han itändt eld, och med desamma sagt sig vilja gå och söka slipsten. Sedermera har vitnet fått höra, det inh. Jakob Pålsson varit bestäld af Henrik Matsson sig til möte i samme boställes badstuga at derstädes undergå någon slags cour. Förmärkt, at mycket folck ifrån flere orter sökt honom, troligen at söka bot hos honom.

Josef Thomasson fr. Myllymäki berättade bl.a., at enligt ryktet har Henrik Matsson igenom hvarjehanda **bönors läsande** samt andre signerier sökt bota siukdomar.

Sold. Simon Thomasson fr. Västälä berättade bl.a., at tvenne karlar fr. Padasjoki varit i Myllymäki h:ns stufva. Vitnet hört Henrik Matsson **läsa och ofta nämna fan** - -. Sedan han slutat at läsa, hafva karlarne sagt: **tag nu er betalning af den stora penningen**. År 1761 har en karl fr. Vesima by i Asickala kommit resande och sökt bot hos Henrik. Karlen haft med sig salt och brännvin, af hvilket han gifvit **saltet** åt Henrik, som **deruti spåttat med utlåtelse, at fan må läsa, din andra siunga**. Vitnet vet icke, hvad han därmed ment, men i vedergälning har karlen gifvit Henrik en silfverring och ett litet spänne eller så kallad brisk, af hvilket Henrik gifvit vitnet ringen, det han skulle tåga med det han sedt. Ut i ett stall i Västälä hat vitnet hört Henrik Matsson äfven **läsa och nämna ömsom Gud och Fan**. Henrik läst aldrig sine böner sacht, så at vitnet, ehuru han ibland hört någre ord, icke kunnat lägga til minnet eller få något sammanhang af samme böner, den Henrik altid brukat, dock icke vanlige gudachtighets böner utan af sin egen sort.

Hördes flere andra vitnen.

Utslag: Ehuru väl inh. Henrik Matsson fr. Ripilä nekat, at han med signerier och vidskepelser framfarit; likväl som - - utredt at han **igenom pengars rullande** söken upptäcka vedsakerne til siukdomar med mera, - - igenom ten?slipande eller **spänors täljande** sådant sökt urskilja - - at han **igenom läsande samt guds namns misbruk** sökt gifva någre af honom utdelte läkemedel större kraft än de annars kunna äga; altså - - sakfälla honom - - samt pålägga honom at undergå uppenbar kyrckioplikt - -.

16 § - Ang. signerisaken (15 §) tillade res.karlen Simon Thomasson fr. Västälä, at värfda sold. Henrik Simonsson blåst på saltet i Kårvis by på en Åbo resa, då någon af husfolcket varit besvärad af siukdom. Henrik Simonsson tilstod äfven, at han gifvit gårdsvärden 2:ne **af så kallat risgräs tilvärkade riskakor**, hvilka han fåt af sin moder - -.

17 § - **Kåppala** sk.rusthålds innehafwaren capit:n Jacob **Böisman** föredrog, at Koppala rusthåld icke äger någon sådan skogsmark, warå timmer eller storvärksträn äro finnande, utan består allenast af löf- och annan onyttig skog. Åkren är icke nyttig til rofwe- och linutsäde. Anhöll om at få swedia.

18 § - Länsman Favorin tiltalte b:n Jöran Henriksson fr. **Hirdolax**, för det han i förl. höst å ett **bröllop på Kuifwais torp** enligt infant.corporalens Otto Gråstens angifwande varit af drycker öfwerlastad och **försmädadt gud**. B:n och **kyrkiones sexman** Mickel Thomasson (Juopunen) fr. **Uiherla** berättade, at Jöran sagt: **Jag bryr mig fan om gud eller öfwerhet, allenast jag får dricka**.

19 § - Länsmannen Favorin föredrog, at Bertilmässotiden ett år sedan har ifrån b. Adam Johansson Rekolas i Tapiala by i Kuhmois sokn af betesmarken blifvit stulen en hvettrun vallack, som han kort derefter funnit hos förra corporalen, men numera för begången stöld til soldat degraderade Johan **Frimodig** fr. Pittala by. Frimodig påstod, at han köpt hästen i Akola by i Orihvesi sochn af en karl, som sagt sig vara kyrckiosexmannens son fr. Kårpilax, men Frimodig sedermera blifvit underrättad, at karlen skal vara Keikala h:ns förra åbo Mickel fr. Kuhmois. Saken skal behandlas i Padasjoki ting.

20 § - Länsmannen Favorin kårade, at sold. Johan **Frimodig** emot förordningar och all anständighet (corporals)kläder med ducrings? och förgylta knapper uti. Frimodig kunde icke neka, at han har en fin blå klädning med styfningar i skiörten och förgylta knappar. Anstånd.

21 § - Länsmannen Favorin tiltalte landbonden Jöran Henriksson fr. Tihalaniemi för det han enligt des faders Henrik Matssons angifvande uti kyrckbåten under en kyrckresa skall sig emot dess fader oanständigt i ord och åthäfvor upfördt. Anstånd.

22 § - B. Erik Eriksson fr. Uhiniemi fordrade af sin fader Erik Andersson den afhandling, hvarigenom Erik Andersson 12.10.1760 til Erik Eriksson öfverdragit ½ Erola h:n. - - fåt tilägna sig - - af Erola h:ns åkertegar inom bohlåkerhågnaden, utnämmandes thertil på ena sidan i bohlåkren **Wärkaaita peldo** och **Pydysmeensarka** eller **Ojantakanen**, och på andra sidan **Wasickahakanpeldo** och **Wilkirinda isopeldo**, och ifal - - utom den åker han upodlat å **Koppanmäki**.

23 § - Närvarande Längelmä sochns innevånare androgo, at the icke äga någon, som kunde them med svarfware ock snickare handsvärcket betiäna. Thärtill antogs lärodrängen Karl Matsson, eftersom han i Åbo stad samme handtvärck lärdt.

24 § - Erola och Mattila h:ns åboerne kårade til Erola h:ns förra åbo Erik Andersson ang. någre rå- och dombref rörande Uhiniemi bys ägor.

25 § - B.sonen Mats Eriksson fr. Wähä Attila föredrog, at Leutänälax tractens innevånare åstunda hans biträde med smidande, eftersom han i flere år varit i smedsläran. Föreslogs til soknesmed.

26 § - Pittala h:ns åboer emot Mattila h:n i Uhiniemi ang. äganderätten til en del af **Taipale nittu** äng, som skal vara en tillandning ifrån siön. Rån ifrån en tall vid Taipale ängs gärdesgård til **Kuttrinoja**. Hustrun Valborg Pärsd:r fr. Orihväsi vittnade, at då hon ungefär 30 år sedan med svarandens Erik Erolas **faders** Erik Anderssons **farmor** Brita Thomasd:r varit på höbärgning, har hon, som då var värdinna på Erola h:n, omtalt, at den nu omtvistade ängen varit förut Pittala h:n tilhörig, men emot detsamme h:ns åbo bekommit en half tunna säd til låns af Mattila h:ns åbo, skall samme äng kommit under Mattila h:ns nyttjande.

27 § - Ingafs ett köpebref af 12.10.1760, hvarmedelst b. Erik Eriksson fr. Uhiniemi by tillhandlat sig af thes fader b. Erik Andersson ½ Erola h:n. Säljaren förbehåller sig nyttjanderätten til **Kåpanhaka**, **Pundinen** och **Lyhinnitu** ängar. Nämns **Werkaaitapeldo** och **Pydysmäensarka** eller **Ojantakanen**, **Wasickahakanpeldo** och **Wilkirinda Isopeldo**, **Koppanmäki** (jmf. 22 §).

28 § - B:n Mats Harola emot Tihalaniemi h:ns åboe Axel **Coven** ang. 9 åhrs lega för des andel af soldatsåkren.

29 § - **Förre länsman och nuvarande skogsupsyningsmannen uti öfre delen af Öfre Säxmäki härad Axel Cowen** föredrog, at han i anseende til thes innehafwande Tihalaniemi h:ns bruk numera icke hinner förestå besagde syssla, utan sade at han dermed icke will sig vidare befatta.

30 § - Fråga om åverckan öfver rån emellan Pittala och Uhiniemi byar.

31 § - (se § 20 §) Saken ang. at sold. **Frimodig** burit klädeskläder med ducrings och styfning uti. Upvistes en grön klädesräck - -. Frimodig befriades denne gång.

32 § - Länsman Faworin anhöll, at häradsrätten wille pröfwa, om icke wid tingslaget warande **giestgifwerier** behöfwes någon **hållskiuts**, ehuru den härtils icke warit brukad. Längipohja bys 5 grannar, hvilka tourwis förestå giestgifweriet androgo, at hållskiuts numera än förr icke är nödwändig, därest vägen wore emellan giestgifwaregårdarnes icke öfwer 2 mihl. Men som **ifrån Längipohja til Rajanlax och Knapila giestgifwerier** i Biörneborgs län är 4 mihl och likaledes til Jämsä s:ns första giestgifwaregård, hwaremellan ogjörligt är för deras hästar at orka löpa utan at desmedelst blifwa fördärfwade. Projecterade giestgifweri i **Kockola** by och Orihwesi s:n. Kusjärfwi enstaka h:n (i Cuorewesi) är giestgifweri wid wintervägen. En lika beskaffenhet är ifrån Längellmä til Sahalax.

Eljest yppade Wästilä bys åboer, at befall.m:n Lewander för ett år sedan flyttat härads påsten ifrån Tåuna urgamla påsth:n. Ereslax by kunde wara Längipohja by till hielp. Wästilä by och Tåuna befrijas. Om wintertiden borde Lieweslax 5 a 6 grannar giestgifweriet förestå.

Beträffande påstförslan tycker häradsrätten, at den förrättas beqwämligast af Huikois bys och Tåuna h:ns åboer både winter- och sommartid såsom af gammalt warit.

Rautalambi och Witosari länsmans påster om söndagen med kyrckofolcket anlände til Laukas kyrckia eller Jyfweskylä, där Laukas länsmans bref kunde komma i följe at gå til Jämsä. Förslan - - til Tafwastehus - - til Helsingfors.

33 § - Upsk. målet. Capit:n **Böisman** emot Elias Mustasu i **Lieweslax** för höbärgning af den tillandning, som blifwit under **Koppala** rusthålds **Lieweslahdenpähja** äng. Upsköts.

34 § - Vid flere ting hafva Puharila och Ripilä h:ns i Puharila by åboer - - twistat med Mulkola h:ns i Kuhmois sokn åbo om äganderätten till **Kekälänoija** och **Rihiniemen** ängar.

Hördes flere vittnen. Inh. Henrik Matsson fr. Paskylä utsade, at under förra ryska ofredstiden åren 1712 och 1713, då han tjent för dreng på Ripilä h:n, har värdinnan å samme h:n Maria sagt för vitnet, at **Keckälänoija** och **Suovasen** ängar tilföre lydt under Ripilä h:n, änskiönt Mulkola åboen tillvällats sig dem, och den tiden jemväl bärgadt dem, men **Rihiniemen** äng, som består af torr mark, har då ännu icke varit rödjad.

B. Johan Larsson fr. Vehkajärfvi berättade, at år 1713 har han med Mulkola h:ns åboens lof fåt hö ifrån Keckälänoja ängs lada, som då var gammal, men ängen mycket smal.

Sold.hustrun Anna Eskilsd:r fr. Kuhmois vitnade, att 1714, då hon i 3 år varit vallhion i Mulkoila, bärgades Kekälänoja och Rihiniemen ängar af Mulkoila.

Sold. Johan **Laurbeck** fr. Onnistaipall by i Orihvesi berättade, at då han 24 år sedan var dreng ett år på Mulkola h:n, bärgade han - -. Upsköts.

35 § - Upsk. målet emot b:n Jöran Henriksson fr. **Hirdolax** om **guds försmädelse**. Utslag: Jöran Henriksson har icke af upsåt smädat gud utan obetänkt af hastighet utlåtit sig, thet han icke bryr sig om gud eller öfwerhet allenast han får supä. Jöran **bötades med 100 silfwerdaler för en gripelse emot gud.**

36 § - Saken ang. äganderätten till **Keckälänoja** och **Rihiniemen** ängar (se 34 §) fortsatte. Närvarande serg. Arndt Johan von Hausen för regementet. Dom: Byaskilnaden har blifvit afgjordt med Hofrättens dom 30.6.1758 ifrån **Kärmävuori** til **Sinivuori**. De omnännde ängarne hafva nyttjats af Mulkola h:n under nuvarande folks minnestid, men erkändes nu til kärandernes åboende h:n i stöd af 3 § uti XV cap. Jordabalk.

37 § - Länsmannen Favorin föredrog, at i går, sedan nämndem. Johan Fräser å rättens vägnar varit at kalla b. Mickel Eriksson Seppälä i Hiukois by til at blifva adjungerad i rätten, eftersom rätten icke var fullsutten, har Mickels stufsvärfader b. Mats Jöransson Seppälä öfverfallit honom med oanständige ord, **kallat honom tiuf och sagt, at de orättfärdige ligga i helfvetet såsom fåhr.** Mats varit af drycker öfverlastad.

Hördes flere vitnen. Nämndem. Johan Jöransson fr. Längipohja vitnade, at under thet Mats Jöransson med nemndem. Fräser trätt, har Mats sagt til honom: **Du får icke så stjäla nu, som du gjort med arfvodet för Otila, eller för min gård som Mickola och Otila,** samt derhos uprepat desse ord: **De skola ligga i hälftvet såsom fåhr.** Mats slog en gång med en qvast mågen i nacken, då han sökte värja barnen, som Mats ville äga.

38 § - Förre länsmannen och skogsupsyningsmannen i Rautalambi orten Axel **Coween** wil ifrån **skogsupsyningsmannasysslan** skilgd blifwa. (Öfwerstruken)

Längelmäen syyskäräjät 15-.10.1764

HMA Sääksmäki 114

1 § - B. Mickel Thomassonfr. Pajulax by föredrog, at han genom arfsförening efter thes afl. fader Thomas Simonsson blifvit ägare af Mattila h:n. Modren, enkan Sofia Jakobsd:r, bröderne Erik och Mats, systrarne Anna och Lisa. Beviljades andra upbudet.

2 § - Angår räkenskapernes förkortande och räntepersedlarnes sammanslående.

3 § - Handtlangareh:un Anna Johansd:r fr. Keuru med hennes man Anders Jusberg - -.

4 § - Ang. kallsinnighet emellan b. Johan Matsson fr. Walkianiemi och dess lägrade fästeqvinna - -.

5 § - B.sonen Mats Matsson fr. Mäntä - -.

6 § - Ogifta drängen Johan Kristersson fr. Längipohja och ogifta b.dottren Beata Johansd:r, nu vistande i Uhiniemi by, hafva med hvarannan plägat olofligt umgänge, under det Johan haft års tjänst hos hennes **fader** b. Johan Johansson på **Kuifvas** h:n, hvaraf hon blifvit framfödt ett piltebarn. Johan och Beata hafva redan uti Äräjärvi capell låtit för sig tvänne gånger lysa, men Beatas fader ville icke tillåta dess dotter Beata bygga ähtenskap med drängen Johan, ehuru hon låtit häfda sig af honom under ähteskapslöfte. Rätten pröfvade skiäligt at pålägga Beata och Johan at skiljas.

7 § - Inh. h:un Sofia Samuelsd:r fr. Puharila har om aftonen i martii med pärteld uti fähuset stillat sin boskap. Länsmannen Favorin förmente det vara lagstridigt, at med öppen eld röras i sådane hus, där halm och annat hållas, som elden lätteligen kan itända.

8 § - Länsmannen Anders Fravorin föredrog, at afsk. infanteriecorporalen Anders Silverpatron öfvat olofligt krögeri. Silverpatron nekade.

9 § - Förordnades at förrätta uptekning efter nämndem. Johan Mickelsson Soltilas afl. hustru Maria Johansd:r.

10 § - Länsman Faworin androg, at han af **comminister i Äräjärwi** capell Henrik **Sundströms** bref til **probsten** i Äriwesi Anders **Salowi** inhämtat, det b.sönerne Jonas och Johan Jöranssöner fr. **Hirdolax** h:n skola uti en deras **faders** b:n Jöran Henriksson tilhörig ria honom **med hug och slag öfwerfallit** samt thermed hårdragit och blånader samt blodwiten tilskyndadt.

Fadern tiltalte sina söner allenast för det de wilja utestänga honom ifrån wärdskapet dess innehafwande ½ Hirdolax sk.h:n.

Drängen Jöran Gustafsson och **thes hustru** Valborg Jöransd:r (samt **hennes moder** inh:n Sofia Jöransd:r) fr. Hirdolax wittnade.

Drängen Jöran berättade, at han warit utanför husbondens Johan Henrikssons ria, som är litet stycke ifrån swarandernes faders rija belägen. Enär swaranderne Jonas och Johan gåt til sin faders ria och haft toma säckar på armen, har Johan sagt: Kom nu hit min fader, få se hwad du får. Johan sagt därjämte: Alla diäflar kunna wäl taga emot spannemål seen andre med sine drägter. Derpå har fadern gåt til sine söner i rijan. Icke långt derefter har witnet hört fadern Jöran framför sin ria någre gånger ropa (**ai ai**). Kort derpå har Jöran kommit til witnet och sagt, at dess söner slagit honom med släggan. Äldre sonen Jonas hållit fadren i håret och fadren legat på honom under ritröskelen.

Valborg berättade, at hon warit på åkern at skiära och hört Jöran ynckeligen ropa såsom hade han warit i fara. Sönerne skola framföras **til krono slottshäcktet i Tafvastehus**, tills hofrättens utslag fallits.

11 § - Länsmannen Favorin, (bor nu i Ristjärvi by), föredrog, at om aftonen 4.april, då han ännu bodde på Iso Attila rusthåld i Attila by, har något owant rop af boskapen förmärkts uti rusthållets fähus. Vid närmare efterseende har förmärkts, at en karl sprungit därifrån. Länsmannen förmenade, at karlen varit res.sold. Mickel Johansson fr. Talviastaipal, som då varit hos länsmannen i drängetjänst. Mickel Johansson nekade sig hafva varit i fähuset utan varit i stallet och gifvit nattfoder åt sin husbondes hästar.

Pigan Lena Andersd:r berättade, at hon samma natten kommit från badstugun och derunder hört något ovanligt vrål af boskapen i fähuset. Hon har gåt in i pörtet efter dricka, men sedan hon utkommit, har boskapen ständigt vrålat, hvarföre hon gåt in tillbaka och sagt för gårdsfolket, at i fähuset aldrig står rätt til, och therföre sagt at vargar vore där, tillsägandes derföre pigan Maria Larsd:r at följa med sig dit och tog således eldkål emellan 2:ne pärtor, dermed de gingo til fähuset, hvarest de funnit dörren öppen, men då de vellat gå in, har der varit en som legat på dörren och them therwid hindrat, hvarföre pigorne beslöto at blåsa up eld utanföre och med hvarsin eldsticka gå in, eftersom dörr varit i bägge ändarne på fähuset. Under det Lena Andersd:r då begifvit sig til andra dörren, har hon hört, huru den, som varit där inne, hoppat öfver mellanväggen och äfven kommit springande til samme dörr, som jemväl stå på glint samt straxt och skutit til fähusdörren därstädes, samt begifvit sig åter til andra dörren öfver mellanväggen, hvilket vittnet så mycket säkrare hört, som at fåren uti fähuset, då han 2:ne gånger sprungit öfver mellanväggen, äfven utaf räddhoga deraf sprungit ifrån ena ända af kätta uti fähuset til den andre, och mår han då andra gången kommit tillbaka til den dörr vittnet stod, har han hastigt sprungit ut ur fähuset vittnet förbi. Vittnet kunde icke igenkänna hvem det var, eftersom det var mörkt och elden redan släcknat. Karlen varit barfotad med svarta sämsk böxor, något oren lärfts skiorta och vitt ullmössa stickad med nål. Vitnet trodde, det icke kunnat vara någon fremmand mansperson, eftersom den begifvit sig straxt utom porten, dit gårdsens hund sprungit efter, men icke skiält mer än en enda gång, där den likväl nog brukat förfölja fremmant folk. Anstånd.

12 § - Länsman Faworin angaf uti afsk. **artilleriekarlens** Pål **Koffmans** närwaro b.sonen Henrik Henriksson fr. **Hirdolax** för det han genom slagsmål Koffman en åkomma uti des ena hand tilfogat. Henrik sade sig icke slagit Koffman, utan Koffman förfölgt honom med en stör och welat öfwerfalla.

13 § - Länsmannen Favorin tiltalte inh. Erik Henriksson fr. Raidisto för det han slagit höö å Heikilä och Johela kr.h:ns i Ristjärvi by tilhörig äng. Erik Henriksson påstod det hafva skiedt med Raidisto hemmans åbos, dess brorssons b. Jöran Jöranssons lof, såvida ber. äng är samme h:n tilhörig och ligger å Ristjärvi bys ägor. Jöran Jöransson förmälte, at thess faderbroder alt ifrån then tid arfskiftet skedt på Raidisto h:n emellan honom och Jörans afl. fader, samme äng bärgat och nyttiat.

14 § - Sold. Elias Frost fr. Talfviastaipal skall med slagsmål öfwerfallit sin rotebonde. Frost är på fästningsarbetet commenderad tillika med föraren Jack. Anstånd.

15 § - Brofogden Johan Bertilsson tiltalte b. Johan Jacobsson, som Rämensalo h:n innehar, för thet han försummat allmänna vägabyggnad. Johan Rämensalo förklarade, at han hit intils varit befriad ifrån allmänna vägabyggnaden emot det han vidmachthållit en öfver **100 famnar lång bro** emellan **Saviniemi udd och Rämensalo hollme**, som för sochnemännen och andre resande är oumgängeligen nödig, i synnerhet då Orivesi marknad infaller, emedan de som nyttia samme bro förbi **Salo holme** öfver Pittala sund gena af, öfver tre mihl

väg, då de annors skola resa i krok så långt förbi Längelmä kyrka och Ereslax by, innan de komma förbi Uhiniemi by, som ifrån Rämensalo icke är mer än knap fiärdedels mihl belägen. Sundet vid bron är 18 alnar djupt, hvilket förutsätter höga kistor under bron.

16 § - (Se 11 §) Saltpettersiudaren Erik **Tegell** torde kunna vittna. Upsköts.

17 § - B:sonen Jacob Henriksson fr. **Hirdolax** fordrade af sin **broder** åboen på ½ Hirdolax b;n Jöran Henriksson 16 plåtar.

18 § - Gl. b. Erik Andersson fr. Uhiniemi eller Viuhkola by har 12.10.1760 afstått til sin son Erik Eriksson ½ Erola h:n. Upbåds andra gången.

19 § - B:n Johan Henriksson fr. **Hirdolax** föredrog, at han redan 1759 stämt thes **broder** Jöran ang. flere fordringar.

20 § - Upsk. målet emellan **Böisman** och Elias **Mustasu** ang. äganderätten til the tillandningar, som äro igenom **Ihari forss ränsning** upkomne under **Koppala rusthålds Lieweslahdenpohja äng**. Elias Mustasu medgaf, at Koppalas **Liäweslachdenpohja ängar** ligga rundt omkring **Liefweslax wik**.

At Koppala rusthåld äger ostridigt och **enskilt fiskewatnet i Liefweslax wik**, det sökte Böisman bewisa med en **25.5.1635 afsagd häradsdom**, som nu upwistes, af inneholl, at Mats Enwaldsson i Lefweslaxi blifwit på Thomas Thomassons i Koppala åkärande sakfäld til 3 (marker) för det han såmedelst åwärckat å Thomas **notwarp**, at han därstädes giordt **katsar**, hwarjemte Thomas Kåppala tå kärat til Bengt Jacobsson, Jöran Matsson ifr. Lefweslax för det de hafwa tillwälat sig en åå, som warit Thomas gl. häfd och hans engiar äro på bådhe sidor belägne. Och ehuruwål Bengt Jacobsson och Jöran Matsson då förewändt, at de många åhr med dheras förfäder hade häfdat samme fiskewatn; dock som det skiedt med Kåppala Thomas och hans förfäders låff och minne; ty är åån och fiskewatnet Thomas tildömt och Bengt samt Jöran förbudne at framdeles befatta sigh dermedh widh böthar tilgiörandes. Warandes denne dom först bewitnad af Mickel Mårtensson och sedermera 9.10.1671 af. framl. häradshöfdingen Henrik Davidsson.

Swaranden Elias Jöransson medgaf, at åån, som löper igenom Kåppala Liefweslahdenpohja ängar, tilhör Koppala och att Koppala i åån äger fiskewatn, men tykte at tillandningarne icke hör till Koppala, om han ock medgaf, at Koppala äger fisket i sielfwa wiken. Förrättas härads syn.

21 § - Capit:n **Böisman**, som äger **Eirola** sk.h:n, androg, at wid höstetinget har b:n Elias **Mustasu fr. Liefweslax** i anledning af Böismans åkärande pålagt at uppte ett råbref. Hirdolax åboers advocat Olof Montan har icke återsändt brefwet. Upsköts.

22 § - B. Mats Johansson Mäntä i Keuru by - -.

23 § - Gl. b. Simon Jakobsson samt des son Mats Simonsson fr. Tarckala föredrogo, at Simon Jakobssons son Esaias Simonsson 1758 dödt, utan at han med des h:u af nuvarande encka Sofia Matsd:r någre barn sammanafat, men Sofia har det oachtadt til dem icke velat afstå andel af den ägendom, som efter Elias qvarblifvit. Sofia upviste ett inbördes testamente af 8.9.1755. Afl. Elias? Simonssons syster Anna Simonsd:r och afl. systers Maria Simonsd:rs arfvingar torde äga ingen kundskap om testamentet.

24 § - Ingafs delningsinstrumentet 29-30.6.1764 öfver Mats Josefsson Bertulas samt Johan och Lars Erikssöners Laurilas gl. åkrar och all annan till åker och äng tienlig mark i Västälä by. Först begåfvo sig förrättningsmännen till åkerdehningen uppå Västälä giärdet eller **Lännepuoli Wainio**, hvarifrån fick Laurila h:n ett åkerstycke **Rimmin pellowkappale** kallad, **Luode ilman puoli**, deremot fick Bertula h:n den teegen, som vitter åt landsvägen; men **Ajoxennitun Kuru** äng, som fins under samme åkren, äger Bertula och Laurila h:n hälften hvartera, hvilcka ängsdelar blefvo med vissa råsteenar utmärckte: och börjas första änderån från **Ajoxennitun Kurusta**, hvarest är fembstenar, och belöper tädan till en emellanrå, giord af tvenne stenar på ett berg, och går tädan till **Hackasuon pähän**, hvarest äfven fins en fembesteena rå, och så til **Luhdan silda**; men en halfunnas land färdig giord åker, som af gammalt varit giordt af Johan Laurila, hvilken åker ligger inom Bertula h:ns enskilda jord, äger Johan Laurila nyttja efter öfverenskommelse som härtils. **Kårfvasilda**, hvarest fins tienlig marck till åker, gafs åt Laurila h:n till vederläg emot det Bertula h:n äger uti **Nitusenniemi** åkren mera, - -. Uti **Kaufvansari** äger Laurila h:n 50 cappars land tienlig marck till åker, hvaremot fick Bertula h:n ifrån **Karfvakorpi hagan** 20 cappars land lika duglig jord til åker. Ån bekom Bertula ifrån **Hälisevanniemi ma** en tunnans land - - emot det som Laurila ägde i **Kårfvansari**. Vid rijgårdens öfre ändan åt **Paskolambi** är 15 kappars land - - fick Bertula bakom **Paskalambi** bäcken 10 kappars land - - samt af

Jokipeldo 5 kappars land ved landsvägen. **Såtamiiehen tarha** kallad blef efter gammalt odelt allennast med den skilnad, - -. **Peräniemi** första åker bakom Bertula h:n - -, däremot fick Laurila **Nitusenniemi** åkren - -. **Terfva Pellon alustan aro** är delt i tu, hvaraf äger Laurila **Kärfvaveräjän puoli** och Bertula **Niemennnenän puoli** - -. **Peldoniemennnenän aro**, som löper längs med stranden alt intil bys, bekom Laurila, däremot fick Bertula på andra sidan om byn hela den stranden alt til **Joki parras**, men bägge hemmanens plantland, som fins vid Joki parras blir orubbat uti des förra stelling. **Wasickalacht** deltes i tu således at - -. Rijgården blef jämkad således för bägge h:n, at de blefvo ståendes efter gammalt, men hööland - - hvarföre tillades Laurila h:n till fylldad **Jokivainion aro** alt til **Tacku** ängen, - - och den öfrige ängen af **Tacku Nijttu** och Joki parras äger Bertula. **?ton aro** deltes i tu - -. **Hepåsuo** är delt sålunda, at Laurila bekom den sidan som visar till byn, och Bertula **Länsipuoli illma. Mäyränsuo, Paskolambi** och **Rihitarhanpä** til Laurila och Bertula **Usi ajos** äng alt till ändan af Paskalambi bäcken, - -. **Kusenpellonjalan aro** fick Laurila och Bertula däremot - -. **Kannisto** ängen bekom Laurila och Bertula **Härmistå** ängen. Följande ängar bekom Bertula: **Karvakorpi** ängen alt til bron, **Manni** ängen, **Laitakorpi**. Däremot bekom Laurila h:n **Manni** ängen. Däreft bekom Bertula **Matala suo** ängen, Laurila **Hackasuo** ängen, **Paista?** ängen och vid ändan af **Matto suo**, däreft bekom Laurila **Peränittu** ängen ifrån **Majosta Härmistå** ängen, **Kalljon nittu, Ristännittu, Ylinen** och **Alanen rangakorpi** och en **nitos Kalljon päldä** och det andra **Kallion alda Kangas, Tienitu**, Bertula däremot **Maja** ängen, **Taustja Iso ajos** och **Wähä ajos, Kallion nitu** äng, **Kifvinen aho** och **Häliseva** och **Hiukonlachden nitos. Råpåkorpi?** är tienlig till ängesland - -. Om vassen under byn förentes, at Bertula h:n äger den stranden, begynnandes ifrån **Peroniemi Lax** viken längs med en bergklippa som är i siön och bekom dess gårds tomt alt till **Jokiniemi**, hvaremot bekom Laurila, begynnandes dess gård och så alt til **Kifviluoton**, som ligger i siön.

Wästilä åhr och dagar som föreskrifven står.

Anders Favorin Johan Fräser (bom.) Mats Eliasson (bom.)

Diskuterades nu i rätten om oklarhet ang. Karfvakorpi äng.

25 § - Laurila h:ns åboer i Västilä by emot b. Mats Johansson Bertula för det Mats icke tillåter dem at drifva sin boskap på deras bakom Bertula h:ns åker belägne åker, då den är i träde. Laurila h:ns **Niemivainio**. Rätten fann, at behörig gata inrättas bör med hielp af förrättningsmännen.

26 § - Efterfrågades om giästgifvarne fulgiort sin skyldighet. Ingen klagan.

27 § - B. Mickel Jöransson Yrckölä fr. Ereslax emot de öfrige Ereslax byamän Knutila och Säppälä ang. äganderätten til de tillandningar, som igenom Ihari forss öppnande tilkommit under Ereslax byss ägor. Mickel Yrckölä anförde, at dess afl. fader Jöran Jacobsson, hvilcken förut innehaft Yrckölä h:n, har allena och utan något biträde af svaranderne påkåstat tvisten om Ihari forss öppnande, såvida Ihari byamän thet bestridt, hvarvid han gått i stor utläggning, påståendes at svaranderne måtte påläggas anten afstå till Yrckölä de igenom forssrännings tillkomne tillandningar eller ock deltaga efter deras lägenheters storlek uti den kåstnad, som karendens fader haft. Upsköts.

28 § B. Henrik Mattila fr. Viuhkola emot Pittala boer för det deras hästar igenom deras bristfällige gierdesgårdar ingått uti **Taipalenittu** äng.

29 § - Pittala-bönder emot Viuhkola-bönder ang ersättning för then skada, som de sistnemndes hästar giordt å rågbrådden på Pittala bys åker.

30 -Gamle b. Erik Andersson Erola fr. Uhiniemi föredrog, at sedan han genom contract 12.10.1760 afstått dess ½ Erola h:ntil sin son Erik Eriksson, har han sedermera utbetalt sokneadjunctens rättighet med 10 kappar, klåkarens 3 och kyrckioväktaren 1 kappa, till jagt- och brofogdar tillsammans 2 kappar, Tavastehus brokappan samt lagmanskappan eller sammanräcknad 18 kappar spannemål, påståendes at Erik Eriksson kunde påläggas the samma til honom återlefterera.

31 § - Undersöktes om thet swedieutsynings richtighet, som **skogsupsyningsmannen** Gustav **Kihl** förrättat.

32 § - Karfwia h:ns och Harola h:ns åboer twistar om delachtighet uti **Särkijärfvenma** jordstykke. Igenom **denne rätts utslag af 28.1.1747** har marcken förklarats för samfält, uthi hwilcken hwarthera hemmanet borde åtniuta sin andel efter öre och örtug. Beslut: At svaranderne Henrik och Jakob Matsöner måga å them theras åboende Korhola samt karendernes innehafvande Karfwia och Harola hemmanen oskift tilhörige marcken taga näfver, löf, timmer och vedbrand til nödtoft sin, därtill finner rätten them enligt B.B. X Cap 1 § vara berättigade - -.

33 § - Twisten emellan förre skogsupsyningsmannen och länsman Axel **Coveen** samt drängen Henrik Bertilsson ang. förträde til Tihalaniemi h:ns skatteköp. Upsköts.

34 § - B. Erik Matsson Harola kårade, för det bönderne Henrik och Jakob Matssöner Korhola fr. Talviastaipall igenom gårdesgård igenstängt en för honom nödig fåtåg öfver Korhola h:ns **Kalkunpohja** äng.

35 § - Inh. Jöran Eskilsson fr. Pittala emot handtlångaren Elias Menholm fr. Saviniemi ang. fordran.

36 § - Förordnades länsmannen Favorin jemte 2 nemndemän at utstaka alnars bred gata ifrån Puharila by och thevid så jemcka at then hemmanens åboen som af sin åker til gatan utlägger, af sin grannar undfår fult genfullo i vederlag, hvarjemte the dela någre til åkerupodling tienlige marker.

37 § - ½ Kaupila h:ns i Längipoja by åboe b. Erik Johansson tiltalte nemndem. Johan Jöransson och b. Erik Samuelsson fr. samme by för det den förre icke affört någre honom tilhörige hummelstänger fr. kårandens vid storskiftet tildelte åker samt den sednare för det han icke affört tvenne å samme åker stående bodor.

38 § - Jacola och Säppälä h:ns i Hiukois by åboer b. Mats Jöransson och Johan Johansson kårade til kyrckioh. Johan Odenius ang. deltagande uti then vid gatan ifrån Hiukois by löpande gårdesgården.

39 § - Sokneskomakaren Johan **Steenroos** (fullmakt 18.5.1761) anhöll at få ifrån samme syssla afskied, emedan han icke seer sig kunna hafva sin utkomst thevid.

40 § - Bouptekningen förrättas efter framl. inh. Henrik Jöransson fr. Längipohja.

41 § - Afl. inh. Henrik Jöranssons fr. Längipohja skyldeman nemndem. Jöran Jöransson Vilkilä förordnades til förmyndare för den aflednes omyndige barn.

42 § - Seppälä och Jacola h:ns i Hiukois by åboer emot Prästegårds innehafvare kyrkioherden Johan Odenius samt Jacola, Laurila, Otila och Caupila h:ns i Längipohja by åboer ang. rättelse uti det Hiukois och Längipohja byars ängar nyligen öfvergången storskifte, hvarutinnan the sidstnemnde samt Nickilä h:ns i Hiukois by åboen int.länsman Simon Wallin förmenar sig vara vanlottade. Anstånd.

43 § - Tihalaniemi h:ns nuwarande åboe Axel **Coween** kårade till Eskola h:ns i Talwiastaipall åboo b:n Simon Jacobsson för det han fält en swed å Tihalaniemi h:ns marck å **Martinnittunsyrjä** marck. Eskola sade at han swedjat på Eskola h:ns **Taipalenmäensarcka**.

Nämndemannen Jöran Andersson fr. Kåiwisto berättade, at ungefär 27 åhr tillbaka har numera afl. Tihalaniemi h:ns åboen förre brofogden Bertil haft witnet på en syn öfwer Tihalaniemi ägor, dervid Bertil för vitnet upvist en nyss upgiord stenrösia, den Bertil sagt hemmans åboen skola vilja hålla för råå och hvilken varit et godt stycke in åt Tihalaniemi h:n i **Martinnittu** äng. Vid samma synen har Bertil äfven utvist för vitnet et stenröse uti **Isännittunkuru**, som han sagt vara Tihalaniemi, Eskola och Påuka h:ns rå, och at Eskola samt Tihalaniemi skilgdes åt ifr. **Haukanluoto** råställe til sidstnemnde rå - -.

Brofogden Johan Bertilsson intygade, at då han någon tid jemte des fader åbodt Tihalaniemi, har samme h:ns dåvarande soldat Eskil fält til sved samme ställe, där den omtvistade sveden är belägen, hafvandes vitnets fader Bertil äfven för vitnet berättat, at Tihalaniemi h:ns råer vore Haukanluoto och Isonnittunkuru samt derifr. til **Rangostenpycki**, - -. Upsköts.

44 § - Förrättas bouptekningen efter afl. b.enckan Sofia Jakobsd:r fr. Pajulax.

45 § - Til förmyndare för framl. inh. Sigfred Simonssons fr. Puharila by efterlemnade omyndige barn förordnas den aflednes broder b. Josef Simonsson fr. samma by.

46 § - Torp. Sigfred Thomasson fr. Rajalax by emot nemndem. Henrik Henriksson Lyhäniemi - -.

47 § - Nemndem. Josef Eliasson fr. Viuhkola, som inemot 30 år varit ledamot i thenna rätt, varder nu å begiäran ifrån nemndemannasysslan förafskeedad.

Längelmäen ym. talvikäräjät 8-3.1765 i Hiukois by
HMA Sääksmäki 115, mf ES 3458

- 1 § - Til ordinarie nemndeman antogs b:n Mats Samuelsson fr. Lieveslax.
- 2 § - Kusjårfvi h:ns fr. Cuorevesi capellgiäld af Ohrivesi tingslag i Åbo län åboe Mats Jöransson föredrog, at å samme h:n, som är enstaka och ifrån andre h:n i sagde län en half mihl belägit, är giestgifveri, men honom har mött then svårighet, at hållskiuts icke blifvit til samma giestgifverie anslagit, och som - -.
- 3 § - B.sonen Johan Matsson fr. Valkianiemi h:n i Keuru - -.
- 4 § - B.sonen Mats Matsson Mäntä fr. Keuru - -.
- 5 § - Tredje upbudet å ½ Erola h:n i Uhiniemi för b.sonen Erik Eriksson.
- 6 § - Till vidare undersökning anmälte handtlangaren Anders Jusberg och des h:u Anna Johansd:r - -.
- 7 § - B.sonen Olof Henriksson Liettu - -.
- 8 § - B.sonen Mats Matsson Mäntä fr. Keuru - -.
- 9 § - B. Erik Andersson fr. Uhiniemi emot sin son ang. ½ Erola h:n.
- 10 § - Handtlang. Anders Jusberg och thes h:u i Keuru - -.
- 11 § - Fortsättning til höstetingets 11 §. Hördes Erik Tegell som vittne. Mickel Johansson blef befriad.
- 12 § - B:n Elias Mustasu fr. Lieveslax anmälte, at han för någon tid sedan lånt til Hirdolax h:ns innehafvarena et document rörande Lieveslax bys ägoskilnad. Advocat Montan tagit documentet men icke återstält, ehuru påmints. Upsköts.
- 13 § - B.sonen Jacob Henriksson fr. Hirdolax har af sin broder b:n Jöran Henriksson ang. fordran grundande på arfskifte 24.10.1749.
- 14 § - Beviljades fastebref å Järvis fr.h:n åt öfversten Anders Henrik Ramsaij.
- 15 § - För sin **syster**, b.änckan Sofia Henriksd:r, hwilcken besitter ½ af **Sålala** sk.h:n i Lieveslax, kårade b:n Erik Henriksson til b:n Samuel Samuelsson **Mättäs** för det Samuel tillåtit des **son** Johan Samuelsson at å Lieveslax bys samfalta ägor til åker upgiöra ett ställe, som til Sålala h:n såsom boskaps hviloställe nyttiat blifvit. Förliktes.
- 16 § - Nemndem. Henrik Henriksson Lyhäniemi - -.
- 17 § - B. Olof Henriksson Liettu - -.
- 18 § - Testamentet emellan gl. b. Johan Matsson fr. Ristjårfvi och hans numera afl. h:u Maria Matsd:r.
- 19 § - B.sonen Jacob Henriksson fr. Hirdolax androg, at dess broder b:n Jöran Henriksson dömts at betala til honom - -.
- 20 § - B:n Johan Henriksson fr. Hirdolax androg, at han af sin broder b:n Jöran Henriksson har at få - -. Anhöll om inteckning på ½ Hirdolax h:n.
- 21 § - Torp. Sigfred Thomasson fr. Rajalax i Keuru - -.
- 22 § - B. Thomas Thomasson fr. Rajalax - -.
- 23 § - Utsynts å Tåuna h:ns marck den del deraf å **Sinivuoren** skogstract, som intet annat än svediande kan nyttias.
- 24 § - Å Pajulax byss marck har beseds then marck, som hemmans åboerne dels til deras näring, dels för mulbetets ränsning afsvediat, och funnit therstädes tålf tunnars land å **Udenhuhdan** samt **Sinivuori** skogstracter.

25 § - Isåattila och Vähäattila åboerne androgo, at länsmannen jemte 2 nemndemän utsynt å Isåattila rusthålds skog samt **Hälliseva** och **Kårtennittu** skogstracter 5 tunnars land til svediande samt å Vähäattila h:ns enskilte marck **Vuorenperckiö** och **Aitaaho** kallade två tunnors land.

26 § - Ylinen och Alanen h:ns i Vingiä by åboerne låtit utsyna the marck, som til svediande allenast kan nyttias. Synemännen funnit å Vingiä bys ägor samt **Rajaniemi**, **Isäniemi** och **Jokiahonma** skogsmarker tilsamman tio tunnors land.

27 § - Handtlangaren Elias Menholm fr. Saviniemi androg, thet hans bröder Jöran, Anders, Johan och Henrik Henrikssöner icke tillåtit honom bygga sig nödige hus på thet af them innehafvande Saviniemi h:n. Upsköts.

28 § - B. Mats Matsson Mattila fr. Uhiniemi emot Pittala h:ns åboer ang. deltagande i **Taipalennittu** ängshägnad.

29 § - Mustasu, Mättäs, Einoila Mickola och Sålala h:nens åboer i Lieveslax by föredrogo, at länsman Anders Favorin m.fl. hafva utsynt then marck, som the til svediande behöfva nyttia. Synemännen intygade, at the å Lieveslax byss ägor samt **Hevosoja** skogsmarck kunnat 12 tunneland för svediande - -.

30 § - Brottålsaken ang. b.sonen Mats Matsson Mäntä - -.

31 § - Handtlangaren Anders Jusberg emot länsmannen Favorin rörande obehörig utmätning.

32 § - Sold. Johan Frimodig klagade, at länsmannen Anders Favorin skal tre år sedan på Rämäsalo h:n först med en käpp och sedan med sin hirschvänger honom slagit och öfverfallit. Favorin sade sig icke kunna minnas, at han någonsin ofredat Frimodig. Upsköts.

33 § - Tihalaniemi h:ns åboen förre skogsupsyningsm:n Axel **Coveen** androg, at thes åboende Tihalaniemi h:n bestående af ½ öre land, Ristjärfvi h:n af 1½ öreland och Harola h:n af 3 öre land, äro til en rota anslagne. Anhöll om jemknig.

34 § - Uplästes rästlängder.

35 § - Tingslagets invånare äro sammankallade at höras om postförslan. De hemman, som varit närmast til stråkvägen belagne, hitintils känt ensamme then olägenhet. De åtogo sig at betala en cappa spannemäl af hvarje h:n til then, som postförslan sig åtaga vill. Och som Tåuna h:n ligger närmast Sahalax sokn, där påsten ifr. nedre orten emottager, och Nickilä h:n i Hiukois åter närmast til Åuni påsth:n, som förslar påsten til Jämsä sokn, så tyckte almogen at desse h:n kunna vara ständige påsth:n - -.

36 § - Se höstetingets 32 §. Ang. nyttjande af **Särkijärfvenma** jordstycke, som Karfvia, Harola och Korhola h:nen samfällt tilhörer.

37 § - B.sonen Johan Jöransson samt thes **systrar** Maria och Kirstin Jöransd:rars **män** reservekarlen Simon Andersson och sold. Mats Sundberg androgo, at vid thet the jemte thes **broder** b. Elias Jöransson fr. Hakosalmi samt **svåger** jagtfogden Elias Johansson af Tarckala, skulle skifta arf efter Johan Jöranssons afl. **moder** Sofia Jöransd:r, har tvist dem emellan upkommit.

38 § - Handtlang. Elias Menholm fr. Saviniemi emot drengen Mats Sigfredsson ang. nio dahler för en hatt. Drengens syster Karin Sigfredsd:r.

39 § - Länsman Faworin upwiste en gammal, dock än läslig dom:

Anno **1640**. den 5. och 6. Junii hölts ordinarie **Lagmans tingh** Uthi Pällkäne Länsmans Gårdh medh Almogen af Pällkäne, Culsiala, Längellmä och Sahalax Sochnar, I närvaro Länsmans Clemet Jacobssons, sittandes i Hereds Fougdens ställe samt flere gode Mäns.

Nemdden

Thomas Grelsson i Sappis, - - (lautamiehiä ei Längelmäeltä) Sigfredh Moijaises i Ridvala Fullmächtige Hinrich Johansson inlade i Rätten ett Erich Jörenssons **Hereds dombref** dat. Åhr **1626**: den 8 Februarii angående efter:ne Råår och Röör vara rätta Råår omkringh **Walkianiemi** och **Walkialax Ererum** och fiskievatn uthi Keurus belagne, som åhr först **Korkenluhda**, dedhan til **Palosaman Isäjokikifvi**, mit igenom **Korpinensuo**, så

till **Judickalan Halkisalmi**, så til **Ylisenselckä**, sedhan uth medh een bäck til **Hirijärfvi**, der ähr een stor steen, nembligh **Rajakifvi**, der opå ähr en kårss huggin, så till **Valkiajärfvenpä** till en steen, der ligger en **Tervaskando** på samma steen, ifrån **Valkiajärfvi** uth medh åån til **Mattejoensu**, så till **Halkimåtelinsuonsari Eteläpän**, så til **Harmalahden ryhilähdesen** (?) **fvenpähan**, hvilcka för:e råår och Röör ähre omkringh **Walkianiemi** och **Walkialaxi** Ererum och ähr Sigfredh Larssons fasta Fädhernes arf, eftersom Erich Jörenssons doombref vidare förmåler. Hwadh anbelangar dhen deell Jacob Mickesson i Nudala hafver haft uthi **Walkianiemi** Eherrerum eller fiskieställe, hafver han godhvilleligen uplåtit til for:ne Sigfredh Måijanen och tagit een ungh häst för penningar 7. (marker?), Rågh 4. Cap:r, såsom och gifvit honom een angh **Pirtinittu**, under två åhmar höö för 9. t:r Rågh, han Sigfredh hade blifvit skyldigh, Begärandes det jag be:te doombref medh Lagmansdom stadfästa ville. Då emedan be:te Härads dombref ähr lagligen och lagha häfdh derå kommit, ej heller någon var som derå yttermehra klandra ville; dy dömbde jagh be:te Jorda fång och Heredsdom stadigt och fast evärdeligen adt hollas, vidh hvars och ens 6. (marker) för Lagmans doom, som härå vidare klandra eller qvällja. Till mehra visso hafver jagh detta medh eghen handh underskrifvit och Signete förseglat. Actum ut supra.

Henrich Jacobsson Wesilax. (leima)

Längelmäen ja Keuruun syyskäräjät 17.-10.1765

HMA Sääksmäki 115, mf ES 3458

1 § - Tredie upbud å Mattila h:n i Pajulax by åt b. Mickel Thomasson.

2 § - B. Mats Jöransson Otila fr. Längipohja by ingaf ett uppteckningsinstrument af 18.10.1745 efter sin **fader** Jöran Matsson. **Encka** Maria Jakobsd:r, **sönerne** Mats och Jakob Jöranssöner, **döttrarne** Sofia, gift med b. Erik Andersson fr. Uhinemi, Maria, som varit gift med rusth. Mickel Johansson fr. Tungelöis, är allaredan med döden afleden, hafvandes tre söner och två döttrar, och Kaisa, gift med b. Mats Jöransson fr. Hiukois. Första upbudet för Mats Jöransson.

3 § - B. Mats Josefsson Bertula fr. Västälä emot b. Johan Eriksson Laurila fr. samme by för thet thenne skall nyttiat gäst vallhion. Pigan Valborg Sigfredsd:r fr. Myllymäki berättade, det hon varit Västälä byss valhion. Derunder har Laurila tvenne dagar skilt henne ifrån boskapens vårdande samt haft henne til andre sysslor och i hennes ställe bifallit sin son, som än är ung, at vårda boskapen i skogen.

4 § - Länsmannen Anders Favorin androg, at pigan Valborg Larsdotter och ogifta res.sold. Josef Thomasson fr. Myllymäki afhållit sig ifrån Herrans natvards begående, hvilket the hos prästerskapet skola hvarandra förbudet. Valborg Larsd:r berättade, at sedan Josef Thomasson förmant henne til lägersmål med sig, under tillsagt löfte af ächtenskaps fulbordande, har hon velat undandraga sig at det fulfölja och sidstledne våhr fäst sig med sold.dottren Maria Matsd:r fr. Pajulax - -, men som Valborg Larsd:r förmenar Josef Thomasson vara förbunden at ähta henne - -. Såsom vittnen sold. Henrik **Ripman** och des **broder** valherden Mats Simonsson fr. Ripilä. Upsköts.

5 § - Ang. Mäntä h:ns besittning.

6 § - Ang. fångarnes vård.

7 § - Vingiä byamän anmälte, at the sidstl. sommar fasttagit en förrymd soldat och qvinna. Soldaten skal enligt sold. Henrik Ripman vara ifr. Majorens compagnie och grefven Biörnbergs regemente vid namn Johan Flink. Qvinnan skall varit en zigenare, afstraffad i Helsingfors.

8 § - Brofogden Johan Bertilsson, som ½ Tarckala fr. h:n i Talviaistaipal by åboor, begärte at blifva til brandstod förhulpen för en ria 4 tunnor säd och 6 parm halm, som igenom vådeld upbrunnit.

9 § - Ang. giästgifvarene i detta tingslag, befants en del af dem hafva urachtlåtit at hålla skoddt hästar samt at vara försedde med kärror och giästestugor. Längipohja byss åboer, hvarest giästgifveriet förestås tourvis årligen af hemmansåboerne, klagade, at theas hästar icke mächta skiutsa alt til Jämsä sokn på tve och en half mil väg, hälst vägen äfven är mycket backig och svår at färdas, begärandes at giästgifveri kunde inrättas på Ouni h:n.

10 § - Länsmannen Favorin anmälte, at han utan någon vedergjälning hitintils gjort soknemagazins räkningarne.

11 § - Förrättas arfskifte efter framl. b. Elias Jöransson fr. Hakosalmi.

12 § - Afl. b. Elias Jöransson fr. Hakosalmi har lemnat efter sig omyndige barn af trenne hustrur. Utnemndes til förmyndare för Eliases **dotter** Maria Eliasd:r af **första hustru** Maria Kristersd:r b. Erik Eriksson fr. Pittala och för **sonen** af **andra hustrun** Anna Johansd:r Mats Eliasson hans **faderbroder** b.sonen Johan Jöransson fr. Hakosalmi, samt för the med thes nuvarande **encka** Maria Johansd:r tilsamman aflade barn b. Johan Jakobsson fr. Rämänsalo.

13 § - B. Mats Josefsson Bertula fr. Västilä skall sidstl. Mikaelidag varit vid återresan ifr. kyrckian af drycker öfverlast ad. Upsköts.

14-16 § - Handtlangaren Anders Jusberg fr. Keuru - -.

17 § - B. Jöran Johansson fr. Raidisto androg, at thes h:us Kirstin Matsd:rs numera afl. fader Mats Jöransson i lifstiden saknat öfver 400 daler kop:rmt, hvilcka för honom förkommit, uta at therom någon kundskap erhållas kunnat. Jöran befarar, at afl. Mats Jöranssons arfvingar hafva samme penningar. Instämt sine **svågrar** Erik, Johan och Simon Matssöner och **svägerskor** Maria, Sofia, Valborg, Lisa och Anna Matsdöttrar samt Erik Matssons h:u Maria Matsd:r.

18 § - Förrättas arfskifte efter afl. b. Mats Jöransson fr. Harola by.

19 § - Til förmyndare för framl. b. Mats Jöranssons fr. Harola omyndige döttrar Lisa och Anna Matsd:rar förordnades theas skyldeman nemndem. Johan Mickelsson fr. Soltilla.

20 § - B. Jöran Johansson fr. Raidisto emot thes **broder** Elias Johansson samt **systrars** Brita och Sofias **män** rusth.sonen Mickel Mickelsson fr. Tungelois och b. Johan Johansson fr. Karfvis samt afl. **system** Maria Johansd:rs man nämndem. Johan Mickelsson fr. Soltilla, til at höras, huruvida the enligt thet efter theas afl. fader Johan Henriksson 15.3.1762 hållne arfskifte fåt sine arfsandelar ut.

21-22 § - Ang. borgen för b.sonen Markus Mats Matssöner fr. Mäntä.

23 § - Andra upbud å Raidisto fr.sk.h:n åt b. Jöran Johansson.

24 § - B. Mickel Jöransson Heikilä fr. Ereslax klagade, at b. Johan Jakobsson fr. Rämänsalo skal beskylt honom at hafva stulit fisk utur andras fiskebragd.

25 § - Förrättas arfskifte efter afl. b.enckan Kirstin Mårtensd:r fr. Saviniemi.

26 § - B. Jöran Jöransson fr. Saviniemi tiltalte sin broder handtlang. Elias Menholm för det han hustru och barn inträngt sig at boo på Saviniemi h:n. Menholm invände, at han med sin afl. moders Kirstin Mårtensd:rs lof och minne flyttat sig at boo på hemmanet.

27 § - Handtlang. Elias Menholm tiltalte sin broder Jöran Jöransson fr. Saviniemi, för det han egenvilligt tilgripit de hus - - som kåranden å Saviniemi h:n innehaft.

28 § - B. Jöran Jöransson fr. Saviniemi androg, at thes numera afl. föräldrar Jöran Henriksson och Kirstin Mårtensd:r igenom testamente af 3.4.1758 förordnat, at han bordt blifva ägare af theas til skatte köpte Saviniemi h:n.

Förafsk. corporalen Anders **Gillberg**, res.sold. Mats Matsson fr. Läppäkåski, sokneskrädd. Henrik Matsson hördes såsom vittnen.

29 § - Handtlang. Elias Menholm emot sin broder Jöran Jöransson fr. Saviniemi ang. en brun.

30 § - Elias Menholm föredrog, at hans broder Jöran Jöransson och thes h:u Lisa Josefsd:r skola oqvådat Menholms hustru.

31 § - Elias Menholm emot hans broder Jöran Jöransson ang. sytningsmåner.

32 § - B.sonen Henrik Jöransson fr. Saviniemi tiltalte sin broder handtlang. Elias Menholm för det Menholm i des frånvoro uti de hus, som voro under Henrik Jöranssons enskilda förvaltning, anstält våldsam ransakning efter något stulet gods, thervid han med yx öpnat dörrarne - -.

33 § - B. sonen Anders Jöransson fr. Saviniemi androg, at han tilhandlat sig af sin broder handtlang. Elias Menholm en bränvinspanna, men uppå Meenholms begäran lånt thensamma til honom, som den icke återstält.

34 § - Alanen och Ylinen h:ns åboer i Wingiä by emot kyrckioherden Johan Odenius fr. Prästegård samt Nickilä, Jacola och Säppälä h:ns åboer i Hiukois by ang. Hiukois byss uti **Kalliokåski** bäck bygde qvarns nederrifvande och utdemmande, såsom för Vingiä by skadelig, i anseende til den igenom samme qvarn skieende updämning af vatn på Vingiä byss **Kalliojärvi** ängar. Hänvisning til 1741 års hösteting och ransakning. Upsköts.

35 § - B. Jöran Simonsson Ylinen fr. Wingiä klagade, at nemndem. Mats Eliasson och b. Erik Matsson fr. samme by igenom et leds inrättande igenstängt en för kåranden nödig väg til sin äng.

36 § - B. Henrik Sigfredsson fr. ½ Ripilä h:n i Puharila by ang. antal af thes tjänstefolck.

37 § - Drängen Johan Henriksson fr. **Mustasu** fordrade af dess **broder dragon** Erik Henriksson fr. Sålala arf efter deras afl. **moder** Anna Henriksd:r. Först bör förrättas uppteckningen.

38 § - B. Erik Eriksson Wähä Attila i Attila by klagade, at åboerne af Sålala h:n i Liefveslax by enkan Sofia Henriksd:r och hustru Kirstin Henriksd:r huggit neder giärdesgården af **Lahdenpohja** Attila h:n tilhörige äng och therutöfver nyttiadt väg. **Lahdenpohja nittu** äng. Upsköts.

39 § - B.enkans Sofia Henriksd:rs fästeman b:n Mats Matsson och b:n Elias Kristerssons h:u Kirstin Henriksd:r, hwilcka **Solala** sk.h:n til hälften åbo, anhöllo om **jämkning å sine tompter samt delning på theras åkrar och ängar** m.m. emedan sådan delning ännu icke skiedt.

40 § - Bertula h:ns i Västälä by åbo tiltalte Laurila h:ns innehafvare, för thet the bärgat höö öfver rån på Bertula h:ns **Ajoxennittu** äng.

41 § - B. Mats Henriksson Mattila fr. Uhiniemi emot innehafvaren af ½ Thomola h:n samme by Josef Eliasson, för thet han bärgat höö under en Mattila h:n tilhörig utåker belägen å **Torkelin (ojanviere** (yliviivattu)) **ma** mark, äfven för en therunder belägen bäck. Upsköts.

42 § - B. Josef Eliasson Thomola och Erik Eriksson Erola samt Mats Henriksson Mattila fr. Uhiniemi by emot bönderne Mickel Jöransson Heikilä och Henrik Jöransson Nickilä fr. Pitkäjärvi by i Biörneborgs län, för thet the nederrifvit hägnaden omkring Uhiniemi bys **Kamarannittu** äng. Upsköts.

43 § - Handtlang. Elias Menholm och förra b. Erik Andersson Erola å egne och sin h:us Karin Sigfredsd:rs samt hennes broder Mats Sigfredssons vägnar anmälte rörande fordringar - -.

44 § - Handtlang. Elias Menholm fr. Saviniemi besvärade sig öfver b. Anders Larsson fr. Pittala och dess broder b. Jöran Jöransson Safviniemi, för thet the lemnat honom qvar på strand vid Längelmä kyrckia och icke tagit honom i båten, då de om en söndag efter gudstjänsten begifvit sig hemåt; och hvartil Menholm tror sig så mycket mera vara berättigad som at dess broder Jöran, hvilken är värd på Safviniemi h:n, med samfäld ägendom löst sig och sitt husfolck interessentskap i Anders Larssons kyrkbåt, och Menholm icke allenast är sin broders medarfvinge, utan ock af Safviniemi h:ns husfolck.

Svaranderne sade sin emellan icke annat contract varit om kyrkbåtens nyttande, än att allenast Jöran Safviniemi och hans hustru ägde fritt att följa på kyrckobåten, men at de skulle ankomma på Anders Pittala sielf at låta någon af Safviniemi husfolcket få följa på kyrckobåten til och ifrån kyrckan. Menholm påstod sig hafva blifvit utstött ifrån båten.

Beslöts: Kåranden icke haft emot Anders Larssons vilja tilstånd at följa på båten från kyrckan tillbaka.

45 § - B.sonen Anders Jöransson fr. Safviniemi fordrade af b.hustrun Maria Jöransd:r fr. Pittala fem kappar korn.

46 § - Landbonden Mickel Matsson fr. Tihalaniemi upviste til verification det skattevärderingsinstrument, som på Heikilä h:n i Ristjärfvi by vid skattevärderingen blifvit författadt.

47 § - Sochnesmeden Elias Eliasson fr. Hiukois by föredrog å egne och dess **systers** Regina Eliasd:rs fr. Touna vägnar tillika med theas **syster** Kirstin Eliasd:r samt afl. **brodern** sold. Jöran Eliassons **enka** Kirstin Adamsd:r fr. Raidisto och afl. **broders** b. Mats Eliassons - - emot sin **broder** drängen Josef Eliasson fr. Hiukois ang. arf efter theas afl. **syster** pigan Kaisa Eliasd:r, emedan Elias Josefsson all hennes qvarlåtenskap om händer tagit. Elias Josefsson sade, at Kaisa Eliasd:r för honom testamenterat sin egendom, emot thet han skulle draga försorg om hennes hederliga begrafning.

48 § - Otila, ½ Laurila och Kaupila h:ns åboer i Längipohja by emot aboen af andra hälften af Laurila h:n ang. någon skada. Torde angå vallande uti **Skyttälänniemi** udd. Utslag: Förböds Längipohja byamän hädanefter tiudra drifva eller valla sine hästar eller andre creatur å byns sädes- eller bråddåkrar hvarken då de stå i växt eller sedan de blifva ledige, icke heller å den så kallade Skyttälän niemi mark - -.

49 § - Yrkälä h:ns åboen Mickel Jöransson fr. Ereslax by emot the öfrige Ereslax byamän ang. äganderätten til de tilländningar, som igenom Ihari forss öppnande tilkommit under Ereslax bys ägor, eftersom Mickel Jöransssons afl. fader ensam påkåstat - -. Upsköts.

50 § - Fortsattes målet emellan förra skogsupsyningsmannen Axel **Coween**, son Tihalaniemi h:n åboor, och Eskola h:ns åboen b:n Simon Jacobsson fr. Talwistaipal ang. åwärckanstwist på **Martinnittun syrjä** mark. Upsköts.

51 § - B.sonen Pär Jöransson Häckinen fr. Keuru - -.

52 § - Handtlang. Elias Menholm emot sin broder b. Jöran Jöransson Safviniemi ang. oqvädinsord. Nämndeman Mats Samuelsson Mickola fr. Liefveslax vitnade, at svaranden **kallat kåranden rackare**.

Längelmäen ym. talvikäräjät 13-.1.1766
HMA Sääksmäki 115, mf ES 3458

1 § - Tredie upbud å Raidisto fr.sk.h:n för Jöran Johanssons räkning.

2 § - Andra upbud å Otila h:n i Längipohja by för Mats Jöranssons räkning.

3 § - Länsmannen Favorin androg, det honom blifvit berättat thet drengen Jöran Mickelsson fr. Harola by skall stulit penningar ifrån b. Jöran Johansson Raidisto.

4 § - Länsman Faworin berättade, at drengen Jöran Jöransson å **Kåppala** rusthåll, som innehafwes af Jacob **Böisman**, 30.12.1765 blifwit i en rija död funnen. Jagtfogden Elias Johansson fr. Taifwastaipal hade besigtigat liket och therwid ei åkommor funnit. Prästerskapet låtit samma lik anständigt då straxt begrafwa.

5 § - Angår lägermålssak emellan res.sold. Josef Thomasson fr. Västilä och Valborg Larsd:r.

6 § - B.sonen Jöran Johansson Liukå fr. Keuru by - -.

7 § - B. Mats Matsson Ållila fr. Keuru - -.

8 § - Fortsätter saken fr. 5 §. Utslag: Emedan res.sold. Josef Thomasson sig med sin senare trolofvade fästmö Maria Matsd:r fr. Pajula förlikts och therjemte gifvit tilkänna sig vilja träda i ähtenskap med sin förut trolofvade och sedermera häfdade fästevinna Valborg Larsd:r - -.

9 § - Kyrckones uppsyningsman Josef Simonsson fr. Puharila har angifvit, at inh. Henrik Matsson fr. samme by af drycker öfverlastad med oqväden och svordom öfverfallit sin h:u Sofia Samuelsd:r och henne med et bälte slagit.

10 § - B. Thomas Johansson fr. Keuru och Walkianiemi by - -.

11 § - Redan vid 1765 års hösteting har varit tilhands saken ang. at b. Mats Josefsson fr. Västilä by varit å kyrckovägen af drycker öfverlastad. Upsköts.

12 § - Fortsättning til 3 §. Inh. Mickel Matssons hustru Maria Matsd:r fr. Tihalaniemi sade sig icke varit med sin son Jöran Mickelsson och stulit, ei eller honom dertil öfvertalt.

13 § - B. Johan Eriksson Mickola fr. Keuru - -.

14 § - Handtlang. Anders Jusbergs h:u Anna Johanmsd:r fr. Keuru - -.

15 § - Ollila h:ns i Keuru by åbo b. Mats Matsson - -.

16 § - Handtlang,h:un Anna Johansd:r fr. Keuru - -.

17 § - Uhiniemi byamän öfwerenskommo, at **Haudansari** och **Lyhäniemi** ängar skola altid stå frie för boskapsbetande, ehuru hästar derå få släppas.

18 § - Erola h:ns i Uhiniemi by åbo Josef Eliasson tiltalt sin granne Mats Henriksson Mattila för thet han skal gifwit **Pitkäjärwi** bys inhysingar lof at öfwa ängsrödning å **Cammarniemi** och **Rittaniemi** mark.

19 § - Uhiniemi bys åboer emot Pittala h:ns innehafvare ang. skiljegierdesgårds byggande emellan theas **Isonittu** och **Rimbi nittu** ängar.

20 § - Mattila h:ns i Uhiniemi åbo Mats Henriksson kårade til Thomola h:ns innehafvare Josef Eliasson för thet thenne vill förmena honom att nyttia höslag under en af Mattila å **Torckelinma** (Torkelinma) upodlad utåker, ehuru -.

21 § - Capitaine och riddaren Jacob **Böisman** androg, at någre åhr sedan, tå han, som innehafwer **Kåppala** rusthåld, war i jordatwist med sine rågrannar Hirdolax h:ns åboer, hafwa the förmåt Mustasu h:ns i Lieweslax åbo Elias Jöransson at låna sig et Lieweslax by tilhörigt råbref, men Hirdolax boers adwocat Montan har icke återstält. Olof Montan swarat, at documentet öfwersändts Kongl. Majj:t.

22 § - Iso Attila rusthålds innehafwaren Mats Jöransson och Wähä Attila h:ns åbo Erik Samuelsson föredrogo, at rågången emellan theas å ena samt Lieweslax bys å andra sidan tilsamman stötande ägor för flere år tillbaka icke blifwit uppgången.

De Attila boer upwiste en **häradsdom** af 14.10.1637, hwari nämnes, at rätta skilnaden emellan Attila och Lieweslax bys ägor löper gerad ifrån **Leppäjärfvi oja** til **Kuckonharja** och derifrån til **Rekesari** mitt uppå hollmen, utom yngre domar, som widare stadfästa samme råer och ställen. Rågången skal förrättas enligt samma dom.

23 § - Rusth. Mats Jöransson Iso Attila emot ½ Sålala h:ns i Lieweslax by åbo Mats Matsson för thet han medelst timmer- och vedhygge samt löfbrott åverkat på Attila rusthålds skog. Hållits besichtningen 13.11.1765. Mats Matsson hade just för synegången trädt i gifte med sin nuvarande hustru Sofia Henriksd:r, hvars barn med thes förre man Krister Kristersson äro ägare till ½ Sålala h:n.

24 § - Rusth. Mats Jöransson Iso Attila föredrog, at numera afl. åboen på ½ Sålala eller Kåljonkando h:n i Lieweslax by b. Krister Kristersson har med gierdesgård intagit en dehl af Attila rusthålds **Uittonnittu** äng och lagt in til Sålala h:ns ther intil belägne åkertäppa. Upsköts.

25 § - Inwånarne af **Lieweslax tract** wela få b.sonen Jacob Henriksson fr. Hirdolax til **soknesmed** uti Liewes tracten.

26 § - Fortsättning til höstetingets 1765 38 §. Utslag: Emedan Krister Eliasson fr. Kålonkando h:n vidgåt, at han huggit af ett par stör uti gierdesgården omkring Vähä Attila h:ns **Lahdenpohia** äng, för at therigenom försla någon sin skurne säd, ty - -.

27 § - Sålala eller Kåljonkando h:ns åboer Mats Matsson och Elias Kristersson emot b. Erik Samuelsson Vähä Attila ang. then tillandning, som genom vatnminskningen tilväxt under Vähä Attila h:ns **Lahdenpohja** äng. Upsköts.

28 § - B. Mats Matsson fr. Sålala angaf nemndem. Mats Eliasson fr. Vingiä, för thet han skal på en söndag förrättadt syn på Vähä Attilas begäran öfver någon skada uppå en äng. Sakfältes med tre silfverdaler.

29 § - Til följe af Hofrättens utslag af 16.11.1764 gjorde bondesönerne Jonas och Johan Jöranssöner nu inför rätten sin fader offentlig afbön.

30 § - Sokneskräddaren Johan **Leivander** föredrog, at han såsom vanför icke hinner betjena sochneboerne nöjachteliga. Vil hafva en eller två lärningar.

31 § - Fortsatta saken ang. arf efter framl. inh.änkan Anna Henriksd:r fr. Sålala. Förrättas skifte.

32 § - Sedan nämndem:n Mats Samuelsson Mickola och b.sonen Johan Samuelsson Mättäs fr. Lieweslax uppå theras **hustrurs** Valborg och Anna Persdöttrars vägnar fordrat af **sine hustruers moderbroder** b:n Simon Jacobsson Eskola fr. Talwistaipal de fordringar, som theras **afledne swärfader** Per Joransson hos honom haft, stadnade the therom i sådan förlikning uti theras **swärmoders** änkan Valborg Jacobsd:rs närvaro, at - -.

33 § - Vingiä bys åboer föredrogo, at enär rågången emellan Vingiä och Paskylä byars ägor i sidstl. sommar vardt uppgången, blef befunnit, at b. Simon Mickelsson fr. Paskylä hade rödjadt och utvidgadt des åboende ½ Paskylä h:ns **Lahdenpohja nittu** in öfver rågången på Vingiä sidan. Simon Mickelsson afstår den omtvistade ängsdelen.

34 § - Fortsatta saken ang. det testamente, som b. Simon Jacobssons fr. Tarkala son Elias Simonsson före sin död 1755 träffat med sin hustru Sofia Matsd:r, nu gift med drengen Jakob Simonsson fr. Eskola. Testamentet förklarades stadigt.

35 § - Raidisto sk.frälseh:ns åbo b:n Jöran Johansson föredrog, at thes åboende h:n är belågit uppå en kringssluten öö eller hollme, men Koifwisto sk.frälseh:n äga å samma hollme en skogsteg och äng, men som Koifwisto boer någon tid sedan tilwällat sig något utöfwer sin rätta ägolott samt en äng **Kurjenniemi nittu**, så - -.

Til vitnen kallades gamle och ålderstigne **bröderne**, som äro födde på Raidisto h:n, neml. b. Henrik Eriksson fr. Kåljonkando by och inh. Mats Eriksson fr. Porvola by och Orihvesi sochn.

Henrik Eriksson, ungefär 70 år gl. berättade, at vid förra ryska ofredens början ungefär år **1712 eller 1713**, då han, som är född på Raidisto h:n, derifrån flyttadt, har råskilnaden emellan Koifvisto och Raidisto h:n på **Kurjenniemi** udd hållits ifrån en lös sten vid foten af et berg gerad utmed **Kurjenniemen nittu** hägnad, så at ängen, hvilken Raidisto tå nyttiat, blifvit på Raidisto sidan af rålinien, och har vitnets **moderbroder** Henrik Johansson, som den tiden åbodt Raidisto h:n, nyttiat marcken i anledning af råstrecket ifrån **Salkinkifvi** och **Kivipyki** gerad til förrberörde ängshägnad ända till siöstranden, utan något klander af Kåifvisto boer.

Mats Eriksson, **ynge bror**, gjorde enahanda berättelse.

Nemndem. Henrik Matsson fr. Korhola vitnade, at öfver 30 år sedan hafva Kåifvisto boer kommit i tvist med kärandens numera afl. **fader** Johan Henriksson om en sved, som han tilverckat uppå **Kurjenniemi**, men parterne hafva då förlikts, sedan Johan Henrikssons **fader** Henrik Johansson, hvilken tå var til hög ålder kommen, underrättadt sin son om gamla råskilnaden, hvarföre och Kåifvisto boer lemnat sin tiltänkta process om sveden, och den til Johan Henriksson Raidisto afstått, hvarefter skiljegierdesgård skulle uprättas längs med den rågång Henrik Johansson tå utvist, som ock verkstält blifvit.

Afskiedade sold. Axel **Hiljanen** fr. Uhiniemi, som varit soldat för Raidisto h:n, berättade, at år 1733 hafva Kåifvisto och Raidisto h:ns åboer förlikts om råskilnaden på **Kurjenniemi** udd och til evärdelig skilnad byggt den än varande gierdesgården, hvarvid vitnet varit Koifvistos dagakarl.

- Swaranderne upwiste in originali en häradsdom lydande:

Åhr **1659** den 9. Julii, då jag underteknadt ordinarie **Sommarting** hölt med allmogen af **Längellmä fierding** i Tungelöis Länsmans gård; (- -) warande män, som i Protocollit anteknade finnas. Då ibland annat som förehades, företrädde Thomas Eskilsson af Raidisto Salo, och hade åklagan til Jacob Erichson och Mats Johansson i Koifwisto by, om ett stycke **swedjeland opå ber:de Raidisto Sahlo**; föregifwandes, at efter han Thomas Eskilsson är allena boende opå förrbe:de öö, at de Koifwisto boer äger rättighet något derpå at häfda hafwa skulle; doch emedan deras jordatwist war så när belägen, at jag den sielf bese och syna kunde; så blef på Rättens vägnar med mig förordnade af Nemnden Pähr Erichsson i Talwias taipal, Grels Marcusson ibm och Philip Månson i Ereslax, det målet ransaka och taga i ögnasyn, och efter noga inquisition, rågång och ransak blef med sanning befunnit, at de Koifwisto boer äro och skola wara delachtige til ett styckeland uppå samma föreber:de öö, emellan desse twenne råer, som är **ifrån Salkinkivi och til Kivipyki**, begge gamle och laggilde

röör, och är allenast en udd som de Koifwisto boer ifrån uhrminnes tider, utan något klander eller tiltal brukat hafwa, eftersom Nemnbden wid tinget och synelaget nu wid besichtningen offenteliga bekände; deremot Thomas Eskilsson ej heller det ringaste, hwarcken med bref eller lefwande witnen intyga kunde; behåller altså de Kåifwisto boer samma jordstycke än framgent ifrån före skrefne råer, såsom deres rätte häfd och lagfångne egendom, til thes Thomas Eskilsson med wissare och bättre skiähl dem sådant afwinner. Actum ut supra.

Dawid Bertilsson. Härads domhafwande.

- Efter upläsandet häraf sade Jöran Johansson sig nu blifwit öfvertygad, at han farit vilse med sitt påstående, hvarföre han afsade sig all vidare talan therom.

36 § - Rusth.änkan Maria Thomasd:r fr. Tungelöis jemte sin stiufrson rusth. Johan Eliasson gaf tilkänna, at the varit sin emellan oense om hennes sytningsvilkor, men numera kommit således öfverens, at - -.

37 § - B. Johan Axelsson fr. Vilkilä anmälte, at hans svåger rusth. Johan Eliasson Tungelöin är ännu skyldig på Johan Axelssons hustrus Maria Eliasd:rs arf 93 daler.

38 § - Axel **Coven** (Tihalaniemi h:n) emot Simon Jacobsson (Eskola h:n i Talviastaipal by) ang. svedande å **Martinsyrjä** jordstycke. Samma ställe kallas af Eskola til **Taipalen mäensarka**. Kallar til vitne bl.a. academie timmerkarlen i Åbo Mats Matsson Pehmonen. Upsköts.

39 § - Fortsatta saken, se höstetingets 34 §. Ang. en squalteqvarns utrifvande uti en Vingiä by tilhörig **Kalliokoski** forss. Upsköts.

40 § - B. Johan Jakobsson fr. Rämäsalo kände til framl. bondens Jöran Henrikssons fr. Saviniemi barn och arfvingar, som äro siu **söner** och en **dotter: handtlang**. Elias **Menholm**, **skiepparen** Erik **Lillberg**, b. Jöran Jöransson fr. Saviniemi, drengarne Anders, Johan och Henrik Jöranssöner samt **båtsmannen** Mats Jöransson och dottren Maria Jöransd:r och hennes man b. Jöran Eriksson fr. Längipohja by, ang. betalning för tolf koppardaler, som besagde theas fader åtagit sig - -.

41 § - B. Johan Jakobsson Rämäsalo emot framl. Jöran Henrikssons fr. Saviniemi arfvingar om betalning - -, som theas moder Kirstin Mårtensd:r - -.

42 § - Linväfv. Elias **Grönholm** fr. Koifvisto by föredrog, at han af framl. b. Jöran Henriksson fr. Saviniemi haft til låns 150 daler, hvarpå han i afbetalning betalt til Jörans son väfvaren och artilleriekarlen Elias **Menholm** 60 daler - -.

43 § - B. Mats Jöransson Seppälä fr. Hiukois by föredrog, at Jacola och Seppälä h:nen hafva en samfällt brun. Emedan den är belägen på Seppälä h:ns mangård och theraf många förtreteligheter upkomma, såvida Jacola h:ns folk skola hafva fri väg til brun, så har Mats - - at samfällt med Jacola på Jacolas tomt gräfvat en annan brun. Fullgiöres.

44 § - Seppälä h:n fr. Hiukois emot Jacola h:n för thet Jacola flyttadt en gierdesgård honom til meen.

45 § - Skiepparen i Åbo stad Erik Lillberg föredrog, at efter hans afl. moder b.änkan Kirstin Mårtensd:r fr. Saviniemi h:n har 21.12.1765 uptekningen blifwit förrättad. Fordrar redo af sin broder Jöran Jöransson. Hans bröder: Elias, Anders, Johan och Henrik. Syster Maria.

46 § - Fortsatta saken emellan b.sonen Anders Jöransson fr. Saviniemi och b.hustrun Maria Jöransd:r fr. Pittala ang. fem cappar korn.

47 § - Handtlang. Elias Menholm och förre b. Erik Andersson fr. Uhiniemi ang. fordringar.

48 § - B.sonen Henrik Jöransson fr. Saviniemi kände til sin broder handtlang. Elias Menholm, för thet han i sidstl. höst under thet Henrik varit förrest til en marknad, med yxa upbrutit dörren til en loftbod, som Henrik med sin moders lof innehaft, och lemnat boden ostängd, (då mycket egendom försvunnit).

49 § - Likaledes kände Henrik til sin broder Menholm, at under det hans moder Kirstin Mårtensd:r lemnat Menholm en bod, hvari Henrik förut haft sin egendom, och Henriks kista stod qvar i boden, har han saknat - -.

- 50 § - B. Jöran Jöransson fr. Saviniemi emot sin broder handtlang. Elias Menholm, ang. arfslott uti Saviniemi h:n.
- 51 § - Håckanen h:ns i Keuru by åbo Jöran Eliasson - -.
- 52 § - Nemndem. Henrik Henriksson Lyhäniemi emot b. Pär Eriksson fr. Keuru Kiesinen - -.
- 53 § - B. Johan Matsson fr. Ristjärfvi och hans h:u Anna Samuelsd:r hafva sin emellan gjort det förord, at - -.

Längelmäen ym. syyskäräjät 1-.9.1766

HMA Sääksmäki 115, mf ES 3458

- 1 § - Tredie upbud å Otila h:n i Längipohja by åt b. Mats Jöransson.
- 2 § - B.sonen Jöran Johansson fr. Keuru by - -.
- 3 § - Ogifta qvinnan Lisa Mickelsd:r fr. Valkianiemi - -.
- 4 § - Förrättas uptekningen efter drengen Johan Mickelssons fr. Soltilla afl. **broder** sold. Mickel Mickelsson **Vinter** fr. Harola.
- 5 § - Til förmyndare för framl. sold. Mickel Mickelsson Vinters fr. Harola efterlemnade omyndige barn förordnades theas faderbroder drengen Johan Mickelsson.
- 6 § - Förrättas uptekningen efter afl. Henrik Erikssons fr. Rihimäki fader torp. Erik Jakobsson.
- 7 § - B. Gustaf Johansson fr. Asunda blir förmyndare - -.
- 8 § - Soknesmeden Jöran Johansson fr. Kolho - -.
- 9 § - Ogifta qvinnan Maria Markusd:r fr. Ollila - -.
- 10 § - B. Johan Mickola och Mats Ollila fr. Keuru - -.
- 11 § - Inh. Henrik Thomasson fr. Loila - -.
- 12 § - Nemndem. Henrik Henriksson fr. Lyhäniemi - -.
- 13 § - Til ordinarie nemndeman antogs b. Gustaf Johansson Asunda fr. Keuru - -.
- 14 § - B.sonen Johan Johansson Liukå - -.
- 15 § - B.sonen Jöran Henriksson fr. Påucka emot sin moder b.h:un Sofia Eliasd:r samt hennes sednare man b. Herman Jakobsson Påucka ang. arfskifte efter Jöran Henrikssons afl. fader Henrik Thomasson. Jöran Henrikssons ogifta **systers** Maria Henriksd:r **faderbroder** och förmyndare inh. Thomas Thomasson fr. Syfväjärfvi.
- 16 § - Förrättas uptekningen efter framl. b. Elias Kristersson fr. Koljonkando.
- 17 § - B.sonen Erik Eriksson fr. Pittala blir förmyndare för framl. b. Elias Kristerssons fr. Koljonkando efterlemnade barn.

18 § - Res.karlen Elias Matsson fr. Pittala uppå sin h:us Brita Axeld:rs vägnar emot Britas **systrar** b. Henrik Sigfredssons fr. Ripilä h:u Sofia Axelsd:r samt värfv. sold. Henrik Simonssons h:u Maria Axelsd:r, ang. at de ingenting undandölgit vid uptekningen efter deras afl. **syster** pigan Kirstin Axelsd:r. Upsköts.

19 § - Res.karlen Elias Matsson fr. Pittala androg, at thes hustrus Brita Axeld:rs numera afl. syster pigan Kirstin Axelsd:r i lifstiden låfvat Elias Matssons dotter Maria Eliad:r ullgarn till en rya, men vid uptekningen hafva Kirstins systrar Sofia och Maria - -. Upsköts.

20 § - Inh. Mickel Matsson fr. Längipohja fordrade af inh. Thomas Thomasson fr. Syfvjärfvi en koo, som han lemnat til Thomas, tå the någre åhr sedan ingåt bolag på Ristjärfvi h:n, och hvilken qvarblifvit hos Thomas, tå the bolaget söndrat.

21 § - Korhola h:ns i Talviastaipal åboer emot ½ Tarckala fr. h:ns nuvarande åboe brofogden Johan Bertilsson, som vägrat dem at nyttia och bärga **Såukansalmenpieli** äng, hvilcken Korhola h:n skall tilhöra. Johan Bertilsson androg, at då han förledet åhr blef till landbonde af frälseägaren, landshöfdingen Anders Henrik Ramsaj intagen, skall Såukansalmenpieli äng blifvit honom tildelt. Upsköts.

22 § - Fortsatta saken. B. Johan Eriksson fr. Västilä lemnade sit påstående emot b. Mats Josefsson Bertula fr. samme by.

23 § - Beviljades fastbref å ½ Erola h:n i Uhiniemi by för b. Erik Eriksson.

24 § - Förrättas bouppteckningen och arfskiftet efter afl. b. Mats Simonsson fr. Tarckala.

25 § - B. Johan Henriksson fr. Kåivisto blir förmyndare för afl. b. Simon Matssons (= Mats Simonssons?) omyndige bern.

26 § - Sokneskreddaren Simon Jöransson anhöll at få hålla sig lärodräng.

27 § - Pigan Maria Thomasd:r fr. Soltilla kårade til sin afl. fästemens Johan Mickelssons fader, inh. Mickel Matsson fr. Längipohja, ang. 60 dahler kopparmynt. Fästemannen gifvit Maria bl.a. 3 ringar, 2 silfverspänner eller sk. briskar, en silckesnädduk, 4 enckla och 4 dobb? piesar. Förliktes.

28 § - Wingjä byamän upviste en gammal men än läslig dom:

- För alla Ädle Wälborne Herrer Ehrliche Wählachtige Förståndige Gode Män, som detta wårt närwarandes öpne bref kan hender förekomma, tå bekänne och witterligt giörom, wij efterskrefne, som är **Christoffer Peersson, Lagläsare uti Säxmäkie Heredh** å den Edle Wälborne Herrens wägnar H:r Peer Banners, Riddare til Ekenäs och Tåuna, **Gabriel Bärentsson lagläsare i Öfre Satagunden** å den Edle Wälborne Herrens H:r Bengt Bengtssons Oxenstiernes wägnar, Friherre til Ekebyy och Sederbo, och med Hereds Nämnden af bäggie Härader, som äre af Säxmäki Häradh Marckus Eriksson i Talwias taipal, Peer Eriksson ibidem, Lasse Bertilsson i Wästilä, Grels Eriksson i Kyllenoja, Jacob Eriksson i Kåiwistoo, Måns Matsson i Eresslax, Mats Grelsson i Kirjasniemi, Jöran Mårtensson i Atila, Erik Bertilsson i Koljonkandå, Mats Nilsson i Tungelöis, Mats Larsson i Attila, Bertil Marckusson i Wästilä; Af Öfre Satagunden Simon Matsson i Ruokoila, Thomas Bertilsson i Ruokola, Jacob Mickelsson i Harhala, Staffan Eriksson ibidem, Sigfred Hendersson i Kifwisalmi, Philip Jacobsson i Hietalax, Markus Mickelsson Joensu, Måns Mickelsson i Mäyränpesä, Lasse Simonsson i Nickilä, Joseph Hendriksson i Kockoila, Henrik Sigfredsson i Lydikälä, Henrik Thomasson i Kierittä, **Anno 1632. d:n 25 Augst.** hafwe warit öfwer en långlig twist och tråta, emellan Knut Jacobsson och Markus Eriksson både boendes i Paskylä i Öfresatagunden på den ena sidan, Och Lars Thomasson i Wingjä och Thomas Brusiusson ibidem i Säxmäki häradh på den andra sijdhan. Och dem emellan hållet en fullkombligh **Härads Syn**, som wi därtill af bägge Parterne af Laga Härads tingh äro lagligen eskade och bedne, och således befunnet, at de bäggie parter ähro trätande om ena **änderåå, hetandes Mendyniemi** den Paskylä boer wela hafwa för en deras rätta Ende Råå och Wingie boer wela hafwa en annan Råå, som de kalla **Lahnamättas till enda Råå**, efter det de hafwa derpå **Christoffer Bertilssons Hereds dombref utgifwit 1586: d:n 4 Septembris** där Paskylä boar intet hafwa warit tilstådes när der utgafs, der emot **Lasse Hendersson Herads Höfdingen i Öfre Satagunden** straxt hafwer skrifwit som hans **bref Daterat 1586. den 30. Decembris** förmåler och utwisar, Altså är Christer Bertelssons bref intet wordet exeqwerat in til denna dag, uthan Paskylä boar hafwa haft och hållit syne Råår oförkränkt som äro **första Råån Heinienotza, därifrån til Särkijerfvi, derifrån til Kynnyskäski, Maarannittu och till Mändyniemi**, Om samma Råår de sigh och nu samteligen med wänlig förlikningh och handsträckningh I wåre åsyn och närwaro förliktes och samsättes at samma Råår skola och ännu af dem bådhåm

wara oförkränkta håldna wedh ett hundrade dalers witte. Och Wingie boar lofwade afstå och til intet giöra **Lahnamätäs Råår**, och den aldrig wara för någon Råå, at hålla, deremot låfwade Paskylä boar afstå och unna åth Wingia boar **den öfre qwarnen i Kynnyskoski och hela Maarnittu äng**, den frit at niuta Ewärdeligen wed det witte som förbemält står; och därmed skall wara alt förlikt hwad de emot hwarannan hafwa brutit intil denne dagh.

Framdeles ransakadhe och synte wij emellan förbe:te Paskylä boar på den ena sidan i Öfre Satagunden, och Johan **Lättäläinen** i Hakosalmi i Säxmäki häradh på den andra sidhan, och dem emellan således befunnit at Johan Lättäläinen hafwer sigh förwärfwadt **Christoffer Bertilssons Hereds dom 1593. d:n 25: Septembris** deruti är **Rekitaipal Råå** sat och Nämndt för än som **Sawitaipall**, hwilcket gör en kroock in uti Paskylä boars ägor, hwilket icke borde så ståå, uthan som **Jappe Folmans doombook Daterat 1503 Festa Chrusis Exultationis** förmåler **Kirfveslahdenpohja derifrån til Safvitaipall och så först til Rekitaipall och til Rekisallo igen**, der den begyntes, det wij och samteligen gillom och stadfastom. Och alt hwadh Johan Lättäläinen hafwer efter Christoffer Bertilssons bref in på Paskylä giordt ågångh, bör han them efter Måtsmennas orden wedergålla. Widare synte och ransakade wi emellan Jöran Matsson i Syfwäjärfwi, Peer Sigfredsson ibidem, Påfwel Bärtlsson ibidem i Öfresatagunden på den ena sidan och Wingiä boar samptligh i Säxmäki Heradh den andra sidan, Och befunnit at Jöran Matsson i Syfwäjärfwi, Peer Sigfredsson ibidem och Påfwel Bertilsson ibidem hafwa gångit in **emellan Särckijärfwi Råå åth Kynnyskoski** in uppå Wingiä boars ägor och huggit Swijdier, Brandt, Sådt, skuret och affördt sädhen derföre Jöran Matsson låfwade gifwa Wingia boer två tunnor spannemål lin 1 (lispund) i förlikningh Peer Sigfredsson ibidem två tunnor spannemål 1 (lispund) lin Påfwel Bertilsson en tunna spannemål Urbanus Bertilsson ibidem en tunna spannemål dermedh dhe wänligen förliktes, medh wänligh handsträckningh. Och ähre desse bref twänne lika lydandes, den ena i Wingiä by den andra i Paskylä och Syfwäjärfwi by. Dess till yttermera wisso widare wittnes bördh högre förwahrigh och till detta breff mehr krafft att wij således hafwa ransakat, skiärskådat, synt och i sanningen befunnit, hafwe wi detta med egne hender underteknad och signeter försegladt. Datum Anno Die loco ut Supra.
Christopher Peersson. (leima) Gabriel Barentsson. (leima)

29 § - Upsk. målet emellan Isåattila samt Vähäättila emot Sålala eller Koljonkanda h:ns åboe Mats Matsson ang. åvärckan, hwarvid äfven instälte sig **Lieveslax** innehafware, hvilcka med Solala äro samfällige i skog och mark. Rån blifwit uppgången **ifrån Läppäjärfwi til Kuckonharju samt Räkisari** af landtm:n Jacob Johan Gadd. Läppäjärfwi och Kuckonharju äro ostridige, men uppå Räkisari holm hafva parterne upwist skiljachtige ändepuncter, ty kåranderne påstått til **en hög kulla eller berg Ketunlinna** kallad, men swåranderne till Kirjas h:ns äng.

B:n Josef Eliasson fr. Wiuhkola berättade, at hans afl. broder Elias Eliasson sagt, at Kettunlinna vore förklarad rå å Räkisari holme. - Förliktes om åvärckan.

30 § - Uhiniemi byamän emot Pittala åboer ang. skiljegårdens inrättande emellan Uhiniemi bys **Rimbinitu** och Pittala bys **Isonittu** tilsammans stötande ängar. Pittala åboer anförde häremot, at Isonittu äng är bytt ifrån Uhiniemi til Pittala by emot thet Pittala by afstått til Uhiniemi **Jokurnittu** äng, och som vid detta byte Uhiniemi boerne åtagit sig at gärda Isånittu - -. Enligt 1696 års protocoll, ang. Isonittu och Jokurnittu ängställen ålägger Uhiniemi boerne at bygga skiljegård - -.

31 § - B. Anders Larsson och inh. Jöran Eskilsson fr. Uhiniemi tvistade med hwarandra om fordran, oqväden och slagsmål samt **Myllyvärjä** åker. Förliktes.

32 § - Uppå comm.landtmät. Jakob Johan Gadds vägnar kårade föraren Petter Johan Austrell til bönderne i Vingiä by, för det de icke infunnit sig at uphugga rågatan emellan Vingiä och Paskylä byar.

33 § - Ingafs arfsföreningsinstrumentet af 3.7.1766 efter afl. b. Henrik Matsson på ½ Korhola h:n. **Encka** Anna Matsd:r och dess **stiufbarn**, som äro son Mickel Henriksson samt fyra omyndige döttrar Magdalena, Maria, Regina och Anna Henriksdöttrar, hwilkas rätt deras faderbroder Jakob Matsson bevakade. Sonen får hemmanet. Hans stiufmoder får en ko **Kirjanen**, tre fåhr, 1 åhrs gl. svin och en sommar gammal gris samt en tunna råg mm. Magdalena får en ko **Kackanen**, ett fåhr, en giet och en tunna råg, Maria en ko **Silike**, ett fåhr, en tunna råg mm., Regina en ko **Pullmunen**, ett fåhr, en tunna råg och 100 daler k.mynt, Anna en koo **Kuckanen**, ett fåhr mm.

34 § - Utslag i upsk. målet emellan Tihalaniemi och Eskola ang. swediande å **Martinnitunsyrjä**. Vitnen: Sold. Erik **Warg** fr. Kåivisto hade af sine förfäder hört berättas, det **Haukanluoto** och så gerad til **Isånitun kuru** vore råer emellan Tihalaniemi och Eskola h:nen. B. Jöran Jakobsson Martila fr. Kåckila by berättade, at ungefär för 40 åhr eller mera har Eskolas fader Jakob Henriksson låtit tilvercka en sved ofvanför

Rapackonnittu äng, och then nyttiat. Utslag: Emedan Tihalaniemi h:ns åboo skogsupsyningsm. Axel Coveen - gitta bevisa, at thet ställe å **Martinnittun syrjä** marck, hvarest - - ty kan häradsrätten icke annat än ansee Tihalaniemi h:ns nyttiorätt til samme mark vara fullleligen utredd - -.

35 § - Uskutne saken emellan Isåattila rusthålds åbon samt ½ Solala eller Koljonkando h:n:s åboo ang. en giärdes flyttande ifrån **Uitonnittu** äng. En ängsude **Kuru** kallad löper ifrån Uitonnittu äng. Upteddes vid vintertinget 1725 afsagde dom, hvari förmåles, at Isåattila rusthålds åbo tiltalte Koljonkando h:ns innehafvare för det de skola på deras skog vid **Uitonsuonnitunperä** föröfvat åvärckan, men som tå befunnit, at **Uitonsuonnitunpä** mark tilhört Koljokando h:n, så är sidstnemnde h:ns åbo för then öfverklagadt åvärkan befriad. Hördes vitnen. Utslag: Uitonnitu ängsude blifver Isåattila rusthåld vid des nyttjande och framdeles bibehållen.

36 § - Capt:n Jacob **Böisman** androg, at sistl. sommar har han låtit **igenom dikning göra et kärr till äng nyttigt**, men som utfall för vatnet icke annorstädes gifvits ifrån kärret än öfver det af b:n Jonas Jöransson åboende ½ **Hirdolax** h:ns äng, så har han tilkallat Jonas och anmodat honom at gräfva et aflopsdike igenom sin äng. Jonas sagt först, at han icke hinner. Böisman sagt, at han har en dikare. Förlikts då. Nu fråga om kostnadernas fördelning.

37 § - Sold. Elias **Frost** kårade til sin fader b. Erik Samuelsson fr. Längipohja ang. arfskifte efter sin moder Kirstin Johansd:r fr. ½ Kaupila h:n. En skriftelig författning af 18.10.1748. Erik Samuelssons **dotters** Maria Eriksd:rs **man** afsk. sold. Johan **Nästa**.

38 § - Upsk. målet. Sålala eller Koljonkando emot Wähäattila ang. tillandning under Wähäattilas Lahdenpohja äng. Upvistes denne rätts **dom af 13-14.9.1689**, hvari förmåles, at ehuruväl Daniel Bengtsson i **Liefweslax** med sine interessenter Mickel Knutsson och Lars Eriksson praetenderadt af Markus Jacobsson och Samuel Eriksson i Attila en äng **Uittonnihto** benemnd, lika som vore den i fornda tider bydt under Attila, emot en annan oduglig äng **Vuorennito**; hvilcket byte Lefveslax boar sökt åtrå; dock som Henrik Jacobssons **lagmansdom af den 15.6.1647** gifvit vid hand, det berörde **Uitonnitu** icke är genom byte, utan igenom laga **dom af Kristoffer Persson 11.7.1632** tildömt Attila ifrån Erik Bertilsson Koljonkando, altså är Attila boerne både häfden wid Uitonnittu äng såsom deras annan välfångna ägendom.

§ 39 - Interimslänsm. Simon Wallin uptedde ett inbördes testamente af 8.9.17?? emellan gamle b. Johan Matsson fr. Ristjärfvi och thes numera afl. h:u Maria Matsd:r.

40 § - Upskutne saken. Vingiä bys åboer emot Hiukois byamän ang. en qvarn. Upsköts.

41 § - B. Mats Otila fr. Längipohja by emot Hiukois byamän ang. storskifte. Upsköts.

42 § - Rusth. Johan Eliasson ½ Tungelöis föredrog, at om sommaren har han på des egen tomt upbyggt en ny gästestuga, men åboen å den andra hälften af samme rusthåld Mickel Johansson har invid samme gästestuga igenstängt et dike, som af gammalt blifvit öppet hållit, hvaraf hänt, at vatnet stadnat invid Johan Eliasson nya stuga - - så at huset nu växer svamp. Upsköts.

43 § - B. Mickel Yrckölä fr. Ereslax emot Knutila och Säppälä h:ns åboer ang. tillandningar eller ersättning.

44 § - Til verification upviste b. Jöran Eriksson Säppälä fr. Ereslax by thet skattevärderingsinstrument, som - - .

45 § - Hiukois och Längipohja byars åboer föredrogo, at comm.landtmät. Johan Miltopaeus skulle förrätta storskifte öfver thes byars åkrar, ängar och skog. Onöjda med förrättningen.

46 § - Fråga om vallande af får i Längipohja by.

47 § - Längipohja och Hiukois byamän öfverenskommo om tvist ang. **Vädäntausta** ängars befridande sålunda, at Hiukois boerne låfvade å **Maivian?ilda** bro inrätta port, den Jacola h:ns åbon Johan Johansson bygger och vidmachthåller; och hålla samme port så stängd, at hästar, som kunna släppas i bete på udden, icke kunna komma in på ängarne.

48 § - B. Johan Henriksson Alanen fr. Koivisto by såsom curator för b.sonen Mats Jöransson androg jemte Mats Jöranssons **syster** Maria Jöransd:rs **man** b.sonen Jöran Eriksson fr. Längipohja, at emellan them samt Matses och Marias **broder** skepparen Erik Lilberg och b.sönerne Jöran, Elias, Anders, Johan och Henrik Johanssöner upkommit tvist ang. hemfölgder. Upsköts.

49 § - (Se § 42 före). Förrättas härads syn.

50 § - Johan Eliasson ½ Tungelois upviste i närvaro af Mickel Johansson ½ Tungelois det 22.10.1763 författade delningsinstrumentet öfver de til bodställen å Tungelois rusthåld ledige backor lydande bl.a.: - -.

Längelmäen talvikäräjät 6-.3.1767

HMA Sääksmäki 115, mf ES 3458

1 § - B. Erik Eliasson ½ Pittala föredrog, at tjuftar hafva brutit sig in uti en låst bod anten med nyckel eller - . Han kan icke med visshet namngifva tiufven. Likväl som ifrån infanteriecorporal degraderade soldaten Johan Frimodig fr. samme by för tiufnad straffat, - -. Frimodig nekade. Nämns **Kuterinpohja** åker. Anstånd.

2 § - B. Johan Eliasson Knutila fr. Ereslax begärte at blifva befriad at vara förmyndare för framl. sold. Johan **Salins** son Johan Johansson.

3 § - B.sonen Johan Jöransson fr. Vingiä upviste ett testamente 25.1.1767, som Mats Jöransson Alanen fr. Vingiä gjort.

4 § - Förrättas bouppteckningen efter framl. B. Mats Jöransson Alanen i Vingiä.

5 § - Nemndem. Mats Eliasson fr. Vingiä förordnades til förmyndare för framl. b.sonen Johan Matssons fr. samme by efterlemnade omyndige barn.

6 § - Hakosalmi h:ns åboo anhöll om brandstod för then eldskada, hvori ett pörte samt två tunnor korn upbrunnit.

7 § - Erola och Mattila sk.h:ns i Wiuhkola eller Uhiniemi åboer androgo, at Pitkäjärfvi byamän allaredan 1731 anmält tvist emot them ang. rå och bohlostada **skilnad emellan Uhiniemi och Pitkäjärfvi byars ägor**. Synen har tagit upskof. Sedermera har härads synen 15.8.1734 af häradshöfdingarne Anders Ignatius och Karl Johan Jägerschiöld anställd blifvit. Synerätten har tå pröfvat, at tvistemarcken borde charteras, innan utslaget kan utfärdas. Landtmätarens syneförrättning har i september 1766 värkstälts af Hans Löfvendahl. Af chartan och beskrifningen inhemtades, at Wiuhkola boerne enligt en **lagmansdom af 30.7.1669** påståt, at rån borde gå ifrån **Pentisenotsa** n:o 2 i fult söder öfver **Camarankorkia** berg n:o 4 til ostridiga råpuncten **Patsanpä** n:o 3 vid **Koppala rusthålds strand**, men Pitkäjärfvi boerne påståt följande råer: **Pentisenvuori** n:o 1, derifrån til **Camarankorkia** n:o 5 och så til ostridiga **Patsanpä** n:o 3, hafvandes Pitkäjärfvi boerne kallat Wiuhkola byamäns Camarankorkia n:o 4 **Hietasenlahdenmäki** samt Wiuhkola boerne Pitkäjärfvi boernes Camarankorkia för **Levonmäki**.

Längelmäki häradsrätt kunde icke afgöra tvisten, enär det är äfven fråga om länegräns.

8 § - **Wiuhkola och Uhiniemi** byamän föredrogo, at the varit i långvarig tvist med Pitkäjärfvi byamän om **äganderätten til Camaranma marck**, som ligger emellan them. **Pentisenvuori** rå.

9 § - (Se 1 § före). Hördes flere vitnen. Anstånd.

10 § - Upskutne saken emellan Vingiä och Hiukois byar ang. en qvarns förstörande i Kalliokåski bäck. Käranderne anförde, at Hiukois byamän ungefär 30 åhr tillbaka eller något mera uti **Kalliokåski** bäck bygt sig qvarn, hvilken the förr haft inrättad uti **Äinasjoki** bäck å deras egen och Längipohja byss samfälta marck. Men som denne qvarn länder Vingiä byamän i så måtto til meen, at the ofvanför belägne ängar igenom updämning vid samme gvarn af vatn lida meen och Hiukois byamän under sine gvarnresor till vedbrand och qvarnbyggnad

medtaga Vingiä byss skog och marck, utan at Vingiä byamän, såsom aflägsna, ifrån samme qvarn äga tilfälle at däröfver hålla hand, och emedan qvarnömsningen til KallioKåski ifrån **Oinasjärvi** bäck icke eller skall skiedt med vederbörligt eller Vingiä byamäns låf, ty påstodo the - - flytta sin qvarn ifrån Kalliokåski. Hiukois byamän sade, at qvarnen är skattlagd, hvilket kåranderne bestridde. Upvistes utdrag af denne rätts 1741 författade ransakning ang. skattlagde qvarnar. Konungens befallningshafvandes stadfästelse af 4.10.1754 förmäler, at Hiukois bys qvarn är skattlagd för en tunna qvarntull - -.

Beslöts: Emedan parterne nu gifvit vid handen, at the hvarken med skatläggningen öfver Hiukois byss qvarn eller bevis theröfver, ifrån hvilcken tid qvarntull för samme qvarn til kronan blifvit erlagd, - - . Upsköts.

11 § - B. Mats Ollila fr. Keuru - -.

12 § - Upsk. målet. Capit:n Jacob Böisman, innehafware af Einola h:n i Lieveslax by, emot Mustasu h:ns åboe Elias Jöransson ang. ett dombref. Upsköts.

13 § - Nemndem. Henrik Lyhäniemi emot Pär Kiesinen - -.

14 § - Kiesinen och Liettu h:ns åboer - -.

15 § - Bönderne Mickola och Ollila - -.

16 § - Förrättas bouppteckningen efter torp.h:n Valborg Andersd:r fr. Pilamäinen - -.

17 § - Upskutne saken emellan Kårhola h:n i Talviastaipal by och landbonden å ½ Tarckala h:n ang. nyttjande af **Saukonsalmenpieli (Såukansalmenpieli)** äng. Upsköts.

18 § - Upskutne saken emellan Sålala eller Kåljonkando och Vähäattila h:n ang. äganderätten til **Lahdenpohja** äng, hvilken kåranderne påstå vara tillandning. Ingafs syneinstrumentet af 20.10.1766. Undersökts, huruvida Lahdenpohja äng är en ifrån Attila rusthålds **Uitonniu** afskild äng eller med densamma ihophängande samt huruvida hela Lahdenpohja äng kan sägas vara någon tillandning, sedan 1689 tillväxt eller yngre än Attila rusthålds Uitonniu äng, eller och huru stor del deraf sedan 1689 kan vara tillandat. Lahdenpohja äng fans väckeligen nu vara en afskilgd med mellangård ifrån Stor Attila rusthålds Uitonniu äng, hvilket kan skönjas af de flere växande biörkträn - -. Så synes väl ganska troligt vara at i fornda tider Uitonniu och Lahdenpohja varit under vatnet. (Innehåller en afritning öfver tvistmarcken.) Hördes tre vitnen. Förrättas häradsyn.

19 § - Inh. Johan Henriksson och thes broder Henrik Henriksson emot deras syster b.enkan Sofia Henriksd:r fr. Solala ang. arf. Upsköts.

20 § - B. Mickel Jöransson fr. Ereslax androg, at drängen Samuel Samuelsson fr. samme by väkt et stort vak inunder Ereslax by, hvarest boskapen pläga gå at dricka. Och som Mickel Jöranssons dotter Maria Mickelsd:r i det samma kom til strand samt hade boskapen för sig, har en qviga, utan at hon viste värja densamma, sprungit til det väkte vaket och dränkt sig derutinnan, utan at densamma sedermera kunnat fås up. Mickel fordrade ersättning.

Samuel förklarade sig, at han genast utmärkt vaket och bet kårandens dotter at vårda boskapen för at icke gå i vaket. Enär qvigan kommit til vaket, skall Maria med et spö i hand velat vända den bort, men då har qvigan gjort hastigt språng in i vaket.

21 § - Inh. Jöran Jöransson fr. Tarckala androg, at b. Mickel Jöransson Yrckölä fr. Ereslax blifvit honom för valhionslega skyldig tio cappar spannemål.

22 § - B. Jakob Matsson Korhola fr. Talviaistaipal tiltalte b. Simon Jakobsson Eskola för det han besåt den sved, som kåranden å Talviastaipal mark mark huggit, bränt och gärdat.

23 § - B. Josef Simonsson ½ Ripilä emot b. Henrik Sigfredsson ½ Ripilä h:n, för thet Henrik icke afflyttat et stall ifrån den tomt, som vid 1763 förrättadt ägodelningen tilfallit Josef Simonsson. Henrik Sigfredsson bestred, at någon del af stallet står på Josef Simonssons tildelte tomt. Upsköts.

24 § - Bönderne Josef Simonsson och Henrik Sigfredsson fr. Ripilä tvistade med hvarandra ang. slagsmål.

25 § - Upskutne saken. Framl. b.enckan Kirstin Mårtensd:rs arfvingar fr. Saviniemi by ang. tvist om undandölgd ägendom.

26 § - Beviljades fastebref å Raidisto h:n åt b. Jöran Johansson.

27 § - Pittala h:ns åboer Anders Larsson och Erik Eliasson emot Karfvia h:ns åboer, hvilka til en rota med Pittala h:n äro anslagne, för det de uppå Pittala h:ns marck, hvarest parternes soldatetorp står, utan Pittala åboers lof upgiort soldate ertåker för Karfvia eller Kylinoiija h:n. Nämns **Kuterinpohja** marck.

28 § - B. Henrik Sigfredsson fr. Ripilä emot gästgifvarena Lars och Johan Erikssöner fr. Västälä för det de skola förrättat honom i siu håltourer. Upsköts.

29 § - Båtsmannen Mats Jöransson Lilberg gaf tillkänna, at b. Johan Henriksson Alanen fr. Kåivisto, hvilcken varit des förmyndare under den tid Mats Lilberg på sine siöresor stadd varit, för alt det arf, som Lilberg - -.

30 § - Tarckala h:ns landbönder Elias Johansson och Johan Bertilsson med flere androgo, at the såsom samfällige i ägor låtit instemma b. Simon Jacobsson fr. Eskola, för det han igenom timmer- och vedhygge samt svedlande föröfvat åvärckan å Tarckala och Kårhola h:ns marck. Upsköts.

31 § - Drängarne Samuel och Erik Erikssöner fordrade af sin **fader** förra rusth. Jöran Eriksson och deras **halfbroder** rusth. Mats Jöransson samt **halfsyster** Maria Jöransd:rs man b. Johan Johansson Jacola fr. Hiukois by, den förre 96 och den sednare 60 daler kop:rmt, som de skola försträkt Jöran Eriksson och sin samt Mats Jöranssons och Maria Jöransd:rs afl. **moder** Valborg Samuelsd:r. Upsköts.

32 § - Upskutne saken. B. Jöran Jöransson fr. Saviniemi androg, at vid det efter des moder Kirstin Mårtensd:r 21.12.1765 hälne arfskiftet har thes broder artilleriehandtlang. Elias Menholm giort Saviniemi h:ns besitning tvistig. Angår fordringar.

33 § - Upskutne saken. B. Jöran Jöransson fr. Saviniemi emot thes broder Elias Menholm ang. flyttande ifrån hemmanet.

34 § - Artilleriehandtlang. Menholm fordrade af sin broder b. Jöran Jöransson Saviniemi betalning för et fönster.

35 § - Elias Menholm emot b. Jöran Jöransson och b.sönerne Anders, Henrik och Johan Henrikssöner fr. Saviniemi at befria sig det de icke stulit af Menholm någon ägendom.

36 § - Elias Menholm emot sin broder b. Jöran Jöransson Saviniemi ang. at Jöran vid en ransakning efter något stiuftvagods tilägnat sig af Menholm - -.

37 § - Elias Menholm emot sine bröder b. Jöran Jöransson samt b.sönerne Anders, Henrik och Johan Jöransöner fr. Saviniemi, för det de skola tilvällat sig - -.

38 § - Nickilä h:ns i Hiukois by åboe interimslänsman Simon Wallin emot Jacola h:ns åboe Johan Johansson ang. at bygga skiiljegård emellan parternes tilsammanstötande åkrar.

39 § - Handtlangaren Elias Meenholm anhöll, at honom kunde intekning bewiljas uppå Tihalaniemi sk.h:n för 96 d:r k:rmt, som innehafwaren theraf förre kr.länsman Axel **Coween** är honom skyldig.

40 § - Beviljades fastebref å Mattila h:n i Pajula by åt b. Mickel Thomasson. I ägo bekommit vid arfskiftet 6.1.1763.

41 § - Upvistes thet svedieutsyningsinstrument, som skogsupsyningsmannen Gustaf Kihl med nemndemän uti Keuru sokn sidstl. höst författadt.

42 § - Hördes vitnen, hvilka b. Erik Eliasson fr. Pittala sig åberopat til sold. Frimodigs öfvertygande om en tiufnad.

Längelmäen syyskäräjät 7-9.1767

HMA Sääksmäki 115, mf ES 3458-3459

1 § - Första upbud å ½ Caupila h:n i Längipohja by åt b. Jöran Eriksson. I ägo bekommit vid arfskiftet 13.3.1767 efter des afl. **moder** Kirstin Johansd:r. Hennes **man** Erik Samuelsson samt deras barn: två **söner** Jöran och Elias Erikssöner samt en **dotter** Maria Eriksd:r, **gift med** afsk. sold. Johan **Nästa** fr. Längipohja by. Bevis af 14.1.1745, at ½ Caupila h:n är skatte. Kirstin Johansd:r löst af sine **systrar** Maria och Valborg Johansdöttrar. Fadren Erik Samuelsson får nyttia **Nittusarikon hiukanpuoliainenpeldo** utåker samt **Lapinnittu** och **Sillannittu** ängar, hvarpå af den lösa ägendomen: 1 koo **Punike**, 1 qviga **Lähike**, 2 får, 2 getter, åkerplog, stampiärn, huggyxa, lja, skjära, skälla, granrisyxa, svedjekrok, malmklocka, fårsax, ¼ not, kläderne, 10 capper korn. Brodren Elias får nyttia i sin lifstid **Låakorvenpeldo**, **Lahdenpohiapeldo**, **Lietonpeldo**, **Löytynittu**, **Paskokorvennittu**, **Låakorvensarka** ängsteg, **Niemennittu**, **Vierupeldo**.

2 § - Ogifta qvinnan Maria Markusd:r fr. Ollila - -.

3 § - Rusth. Mats Jöransson fr. Isåattila androg, at vid arfskiftet 3.4.1754 efter des afl. fader har han tillsagt sin moder Valborg Samuelsd:r och stiu ffader Jöran Eriksson visse sytningsförmåner, af hvilka hälften borde tilfalla Mats Jöransson. Men som stiu ffadren, ehuru modren allaredan är död, icke i godo vill afstå hälften af sytningsfördelar, så -. Stiu ffadren afstår till käranden **Ämmänittu** samt behåller **Äijännittu** och en nyrödsel **Kytö** kallad.

4 § - B. Johan Henriksson ½ Kålhå h:n i Keuru by - -.

5 § - Nämndem. Johan Jöransson Fräser, som åboor ½ Laurila h:n i Längipohja by, androg, at vid en delning, som öfver en del Längipohja byss ägor blifvit någon tid sedan förrättad af framl. vicehäradshöfd. Erik Forell, har ett jordstykke å **Låakorpi** marck blifvit Laurila h:ns åboer åfvannämnde Johan Fräser och nemndem. Johan Jöransson, som besitter den andra hälften af h:net, tildelt at upodla till åker. Johan Jöransson har likväl upodlat mera än häften af marcken.

6 § - Nemndem. Johan Jöransson ½ Laurila h:n i Längipohja by tiltalte nemndem. Johan Fräser ½ Laurila h:n, för thet Johan Fräser förstört en mellangierdesgård emellan sin **Rihinnittupeldo** åker samt Johan Jöranssons åker.

7 § - Nemndem. Johan Jöransson ½ Laurila h:n i Längipohja by androg, at vid det Laurila h:ns ägor blifvit fördelte emellan honom och nemndem. Johan Fräsers ½ Laurila h:n, har väg blifvit förbehållen Johan Jöransson till des kålland igenom Johan Fräsers tomt och gård, hvilken ligger närmast kålland och neder om Johan Jöranssons tomt. Men som Johan Jöransson härigenom förordsakas olägenheter och vägen beqvämligen kunde inrättas långs med en emellan Laurila och Otila h:nens tomten inrättad gata, inunder Johan Fräsers tomt, allenast Fräser bortflyttadt och förstördt ett hus, som Johan Fräsers inhysinge innehafver, så - -. Johan Fräser motsatte sig. Verktälles syn.

8 § - Nemndem. Johan Fräser, som åbor ½ Laurila h:n, samt Otila och ½ Caupila h:ns åboer i Längipohja by androgo, at **Soikan?nänä** äng varit emellan samt åboerne af ½ Laurila och ½ Kaupila hemmanen odelt, och såvida gästgifveriet förestås samfält i Längipohja by, efter bylagets gemensamma öfverenskommelse lemnad till beteshage för resandes hästar, men i sidstl. sommar hafver nemndem. Johan Laurila och b. Jöran Caupila bärgadt samme äng, utan svarandernes vetskap.

9 § - B. Mats Otila fr. Längipohja tvistade med nemndem. Johan Jöransson ½ Laurila, för det han under **Pullianpeldo** åker tvärt emot en åhr 1757 förrättad landtmätaredelning icke lemnat en famns ren, ehuru så bred ren är Otila h:n förbehållen. Förliktes.

10 § - Hela Otila och halfva Kaupila h:nens åboer i Längipohja by kårade till nemndem. Johan Jöransson ½ Laurila, för det han utöfver rätta råan bygt mellangärdesgården inpå Otila och Kaupila h:nens **Matikistonsarka** (**Mätikistonsarka**) äng.

11 § - Jöran Eriksson ½ Kaupila fr. Längipohja by kårade till nämndem. Johan Jöransson ½ Laurila för det han bygt gärdesgården emellan Caupila och Laurila h:nens tilhopa gräntsande **Låakorpi** ängar inpå Caupila h:ns äng. Bör flyttas å sitt förra ställe.

12 § - Föraren Petter Johan Austrell, såsom fullmächtig för b.sönerne Erik och Mats Matssöner samt deras systrar Lisa och Kirstin Matsdöttrar androg, att deras numera afl. fader Mats Jöransson kort för sin död igenom testamente af 18.2.1767 tillagt sin soneson Johan Jöransson sin innehafde hälft af Alanen h:n i Vingiä by. Oklart, huruvida Johan Jöransson skulle utan lösen få tilträda h:net. Johan Jöransson meddelade at efter värderingen utlösa kändandernes andelar.

13 § - B.sonen Erik Matsson fr. Vingiä by förenade sig med des broderson Joha Jöransson, at **Mantienmäen-** och **Hietapäen** åkerstycken samt **Myllyhuchta** äng skall Erik Matsson i sin lifstid få nyttia.

14 § - B.dottren Maria Henriksd:rs fr. Påukala förmyndare jagtfogden Elias Johansson androg, at vid arfskiftet 24.2.1767 å Påucka h:n i Hackosallmi by öfverskommits emellan nuvarande åboen Jöran Henriksson och dess syster Maria, att hon årligen - -.

15 § - Landbonden å Tarckala fr.h:n i Talviastaipal Elias Johansson tiltalte åboen å Knutila h:n i Ereslax by Johan Eliasson, för det Johan skall för fem år sedan flyttadt gärdesgården omkring **Souckonpohia** äng ifrån dess gamla ställe. Upsköts.

16 § - Förrättas bouppteckningen efter framl. b. Johan Henriksson Knutila fr. Ereslax.

17 § - B. Mickel Jöransson Yrckelä fr. Ereslax förordnades til förmyndare för afl. Johan Henriksson Knutilas omyndige barn.

18 § - B. Jöran Eriksson ½ Caupila h:n fr. Längipohja by tiltalte nemndem. Johan Jöransson ½ Laurila för det han bärgadt hälften af **Nätkinsarcka** ängsteg, hvilken Jöran Caupila tilbytt sig ifrån Otila h:n. Förrättas syn.

19 § - Nemndem. Johan Jöransson Laurila sökte förplichta sine grannar i Längipohja by at låta delning öfvergå samme byss ägor. Grannarne sade, at landmätaren Miltopaeus redan börjat delningen.

20 § - B.sonen Erik Matsson fr. Vingiä jemte sin broder Mats och syster Lisa och syster Kirstins son föredrogo, att sedan theas fader b. Mats Jöransson ½ Alanen i sidtl. vinter aflidit, hafva the saknat penningar, som förvarade varit uti en bod, troligen 3000 daler kopparmynt, hvaraf 2000 förkommit. Mistanckar äro upkomne emot hans afl. broders Jöran Matssons söner Johan, Mats och Jöran Jöranssöner.

Jöran Jöransson, 13 år gammal, berättade, at han första bönedagen i år, sedan folket gåt til kyrckan, krupit in uti en bod öfver dörren, hvarest han lyft up ett bräde och ifrån samme bod hittat nyklen til en annan bod, hvori penningarne voro, samt öpnat samme bod och thärifrån tagit the penningar han redan återstält och uti en påssa på sädeslåren legat, uti hvilken påssa mera penningar qvarblifvit; viljandes han icke vidgå at någon vetat derom eller hulptit honom, icke heller at han mera penningar tagit. Men omsider tilstod han sig hafva tagit plåtar, som des äldsta broder åter burit, och sade han, at han förvarat de löse penningarne uti en näfverrifva under stallsgolfvet.

Äldsta brodern Johan Jöransson, 20 år gammal, vidgick, at han återstält elofva och half plåt, så snart han fant dem uti boden, som han och des syskon särskilt innehafva, eftersom des yngsta broder Jöran icke tordes bara dem sin faderbroder tilhanda i fruchtan för aga. Johan nekade högeligen, at han hvarken bedt eller hulptit sin broder eller vetat af hans gierning, emedan han var första bönedagen i kyrkian.

Länsmannen Favorin låter Jöran Jöransson försöka, om han kan utan någon tilhielp slippa in uti boden. Anstånd.

21 § - B. Mats Jöransson Seppälä fr. Hiukois by androg, at Jacola och Seppälä h:ns åboer hafva nyttiat en brun, som är belägen in på Seppälä tomten. Men i anseende till den ohägnad och treteligheter, som derigenom yppats, at vägen ifrån Jacola h:n til brun altid måst vara ostängd, så at ingen fred på Seppälä tomten varit, hafver han sidtl. år inför thenne rätt kommit öfverens med Johan Johansson Jacola, at uppå hans tomt samfällt med honom gräfvat en brun tillika beskaffenhet, som Seppälä brun är, men emedan redningen skulle Jacola sielf förfärdiga, eftersom Seppälä brun jemväl ånyo behöfdt in uti byggas - -. At skilja Jacola h:ns innehafvare ifrån all delagtighet uti Seppälä brun och tillåta Seppälä at tilstänga emellan hemmanen för vatnhämtningen skull hitintils nyttjade gångstig.

22 § - B. Jöran Matsson Mattila fr. Eväjärfvi by föredrog, at sidtl. vinter har han i följe med drengen Henrik Henriksson fr. Ristjärfvi by varit tillika på resan til Åbo och uti tullen uppå hans begäran försträkt honom en sex dalers bancosedel til tullpengar, men betalningen icke återfåt. Anstånd.

23 § - Drengen Henrik Henriksson fr. Ristjärfvi emot förra länsm:n Axel **Coven** om 300 d:r.

24 § - Rusth. Mats Jöransson Isoattila och thes **systers** Sofia Jöransd:rs **dotters** Sofia Samuelsd:rs förmyndare b. Jöran Simonsson Ylinen fr. Vingiä emot Mats Jöranssons stiuftader Jöran Eriksson ang. undandölgd egendom vid uptekningen efter sin afl. hustru och Matses **moder** Valborg Samuelsd:r. Jöran Eriksson betygade med ed, at han icke undandölgd.

25 § - Drengen Henrik Henriksson fr. Ristjärfvi kårade til sin syster Sofia Henriksd:r och hennes man b. Mats Matsson Sålala eller Koljonkando i Lieveslax ang. innestående drengelön, dels för den tid hon varit gift med sin förra man Kirster Kristersson, dels under des änketid.

26 § - Upskutne saken. Bröderne Johan och Henrik Henrikssöner emot thesas syster b.h:un Sofia Henriksd:r fr. Kåljonkando angående arf efter thesas afl. moder Anna Henriksd:r.

27 § - Upsk. saken. Länsmannen Favorin gaf tilkänna, thet han varit uti Vingiä by och låtit gässen Jöran Jöransson försöka, huruvida han utan hielp kunde slippa in uti boden öfver dörren, och erfärit, at han utan minsta hielp lyfte up ett bräde och trängde sig både in och ut ifrån samme öppning, ehuru den icke syntes vara synnerlig stor. Hördes vitnen. Upsköts.

28 § - Saken berörande 22 § fortsatte. Upsköts.

29 § - B. Johan Eriksson fr. Västälä by anhöll och första upbud a ½ Laurila h:n, eftersom han vid arfskiftet efter sin föräldrar 10.2.1756 blifvit thesaf ägare. Hans afl. **fader** b. Erik Henriksson och afl. **moder** Anna Gustafsd:r. Theras barn: sex **söner**, Lars, Erik, Jöran (fr. Illmola), Johan, Josef och Mickel, och tre **döttrar**, Lisa, gift med landbon Jöran Eriksson fr. Tervaniemi by, Maria, gift med b.sonen Arvid Jakobsson fr. Tapiala by, Anna, ännu ogift.

30 § - B. Krister Eliasson ½ Sålala eller Koljonkando fr. Lieveslax tillika med sine medarfvaåboer föredrog, at åbon uppå then andra hälften af samme h:n b. Mats Matsson har sielfvilligt tilvällat sig tvenne ängstegar uti åkren samt dessutom slagit öfver råen på annat ställe och giort sig väg öfver oslagne ängstegar och gräset fördärfvat. Svaranden förevände, at då delning dem emellan skiedde, skal kåranden tilståt svaranden at tilägna sig de tegar - -.

Ingafs delningsinstrumentet af 21-22.10.1766. Först upmättes begge h:ns tomter, som befans vara 57 alnar breda och til längden 64 alnar, hvilka äro tilräckeliga. Undersöktes rijtomter och befans Krister Eliassons rija vara invid des h:ns fähus, hvarföre utsyntes honom en ny plan till rijgård på en stenig backa och märktes med 2:ne steenrår, hvaremot Mats Matsson har äfven sin rijgård på en steinig backe.

Sedan begåfvo sig förrättningsmännen sig til åkerdehning. Deltas **Niemivainio** åkern på det sättet **Niemenwäriän** första teeg bekom Krister Eliasson och den andra dernäst i ordningen at byn bekom Mats Matsson, dernäst fick Mats **Ahonalustan** första teg och Krister dernäst at by fick andra teg. **Kifvikirkon** åkertegar äger Krister den första tegen at skogen och Mats den tegen, som är at byn. **Katajanpeldo** tegar blef ståendes efter gammalt. **Rindapeldo** tegar blef äfven efter gammalt ståendes. Efter grannarnes öfverenskommelse **Wäräpä** åkertegar är så delt, at then tegen, som visar at byn, bekom Mats och then andra tegen, som vetter at **Naurisniemi**, bekom Krister, hvilka tegar med 2:ne steenrår blifvit skild. **Naurisniemi** och **Kivipeldo** åkertegar blef orubbad efter gammalt.

Följande åkertegar äger hvarandera h:n uti **Wähä vainio** åkren **Rindapellon** tegar kallad, nämligen bakom Krister Eliassons fähus har Mats den första tegen, dernäst at skoken i ordning har Krister. **Ladontakanen** första tegen bekom Mats, och Krister dernäst den andra tegen at skogen. Sammaal:r? i ordningen har Mats sin teg och Krister dernäst sin teg vetter at skogen. **Kalljopeldo** 2:ne tegar är den första tegen Kristers och Mats den andra närmare at skogen. **Tervamäenpäpeldo** teg fik Mats och Krister deremot har bakom sin rija en teg **Källitsan peldo** benämd, ehuru väl denne tegen är någodt bättre änn **Terfwamäenpäpeldo** teg, som Mats förut bekom, så har Mats deremot - -.

På andra sidan om vägen vid andra skifte bekom hvar sin andehll följande tegar. **Wähä Terfwamäen** första teg at **Takaväräjän peldo** år Matses, och Krister dernäst den andra tegen at byn. **Wähät sarat** är delt sålunda, at Krister äger första tegen at skogen och Mats den andra. **Keskinen** åkertegar har Krister den första och Mats den andra at by, eller som de varit af gammalt. **Tallintaustan sarat** bekom Mats den tegen, som är närmare at skoken och Krister den andra tegen bakom hans stallsvägg. **Pättipeldo** teg är delt i tu, hvaraf äger hvardera hemman half parten - -. **Takaweräjänpeldoma**, hvarest äger så väl Mats som Krister sine trenne särskilde tegar efter gammalt. Sammaledes den ängen, som fins uti samme **peldoma**, äger hvardera nyttia - -. Kohllandet blef delt i tu - -. Angående ängar öfverenskommo grannarne med hvarandra at nyttia och bärga efter gammalt, såvida de förut hafva sig nogsamt bekant om deras afkastning. Utslag: Mats fick böter.

31 § - Kåljonkando h:ns åboer Mats Matsson och Krister Eliasson förente, at Krister åtog sig at rödja af en vidjeskog under Matses kåhlland och lemna honom öfning för Mats at bygga sig en åkergrind at färdas igenom til åkren.

32 § - B. Mats Matsson $\frac{1}{2}$ Kåljonkando kårade til rusth. Mats Jöransson Attila, för det han skall vid des **Uito** äng tilstängdt vägen - -. Vägen bör utsynas sex alnar bred emellan **Uitto** äng och åkertäppa.

33 § - Drengen Henrik Henriksson fr. Ristjårfvi föredrog, at b. Mats Matsson, som är gift med hans syster Sofia Henriksd:r och åbor $\frac{1}{2}$ Kåljonkando eller Sålala h:n, har sedan han hemmanet tilträdde, lagstridigt handtrerat skogen både med löfbrott och svedjande samt eldens lössläppande.

34 § - Puharila bys åboer Erik Jöransson Puharila, Josef Simonsson och Henrik Sigfredsson Ripilä inlade ett delningsinstrument af 12.10.1765 til att utstaka tijo alnars bred gata ifrån Puharila by til allmenna landsvägen samt at dela Josef och Henrik Ripilä emellan de til åkerupodling tienliga marker, som vid förra delningen, utom gamla hägnad blifvit odelte, och sedermera af åboerne till en del åro upodlade och rödjade - -.

Först - - besågo delningsmännen den gamla gatan, som löper ifrån Puharila by til allmenna landsvägen, som befans vara mycket sänckig och smal, hvarföre utvidgades den på södra brädden af gatan til tijo alnars bredd af bysens samfälta mark, utstakad med vissa pålar och märcken.

Samma dag upviste Josef och Henrik Ripilä i skogen ett jordstykke vid **Risken?korpi** ängen, tienligt til åker, hvilket deltes i tu lika delar åt Josef och Henrik. Dernäst upvistes bakom **Ylinen ajos på** södra sidan åkermark, som äfven blef delt i tu. Dernäst deltes bakom norra sidan af **Ylinen ajoxen nittu** äng det der befinteliga jordstykke, som äfven deltes i tu. Ytterst anmälte Josef och Henrik, at the hafva vid thetta tilfälle sin emellan öfverenskommit om ett jordstykke bakom **Heimasten oja** bäck, som härtil varit samfält, men nu blifver Josef ägare allena deraf, emot thet Henrik bekom ett stykejord vid **Haraveräjän** stora åkren.

Henrik och Josef hafva sedermera öfverenskommit, thet all den mark, som ligger inom **Haraväräjä** hägnad, får Josef nyttia enskilt och deremot tilfaller **Ojanittu** - - Henrik. Josef blifver enskilt innehafvare af nuvarande **Aita mäki** och Henrik deremot af **Läpistö mäki** til utrymme för uthus och bodor.

35 § - Tilkännagafs, att sold. Johan Frimodig fr. Pittala med döden aflidit och efter sig lemnat omyndige barn, til hvilkas förmyndare blef theras skyldeman b. Jöran Eriksson Seppälä fr. Ereslax.

36 § - Upteknas och värderas den ägendom, som funnits uti sold. Johan Frimodigs bo.

37 § - Nemndem. Johan Jöransson Laurilas fr. Längipohja by hustru skall hafva föröfvat sabbatsbrott. Upsköts.

38 § - Inh. Henrik Thomasson fr. Loila by - -.

39 § - Uprättades taxa för giestgifverierne.

40 § - Upskutne saken ang. en Hiukois byss i **Kalliokåski** bäck bygde qvarns förstörande. Upvistes ett ifrån Landscontoiret i Helsingfors 19.6.1766 utgifvit utdrag af qvarntulslängden. Gäller åren 1666, 1692, 1693, 1696, 1702, 1736 och 1741. Dom: - - allaredan år 1693 haft qvarntull, och at samme qvarntull oförändradt alt till år 1741 varit Hiukois by påförd, hvaraf följer, at samme qvarntull är ålagd Hiukois byss **Oinasjoki** bäck bygde och numera ödelagde qvarn, men icke tvisteqvarnen, hvilken efter parernes medgifvande utan föregången syn och lagligh tilstånd är ånyo bygd i Kalliokåski bäck sednare tider. Fördenskull finner häradsrätten skiäligt - - at utdömma tvisteqvarnen, såsom Vingjä by skadelig och inpå deras mark olagligen bygd och inrättad - -.

41 § - Upsk. målet. Böisman emot Mustasu ang. ett råbref. Upsköts.

Längelmäen talvikäräjät 19-1.1768 i Hiukois by
HMA Sääksmäki 115, mf ES 3459

1 § - Intekning på Jacob Böismans ägande **Kåppala** sk.rusthåld. Boisman lånt af lieuten. Jacob Gothard Marquardt 6000 daler kopparmynt (öfverstruken).

2 § - Andra upbud å ½ Caupila h:n i Längipohja by åt b. Jöran Eriksson (öfverstruken).

3 § - Andra upbud å ½ Laurila h:n i Wästilä by åt b. Johan Eriksson (öfverstruken).

4 § - B. Henrik Sigfredsson ½ Ripilä h:n i Puharila by föredrog, at sedan Längellmä sokns invånare beslutit **at ånyo bygga sin kyrkia**, hafva the kommit i tvist om stället, såvida det gamla stället är odugeligt och jemväl på en ända i soknen, hvarföre och Henrik Sigfredsson sade sig och större delen med honom hafva åstundat, at kyrkian skulle bygga uppå Hakosallmi skattehemmans ägor och således blifva belägen mitt i församlingen, sokneboerne till en lika beqvämlighet; hvilket dock den delen af soknen, som ligger närmast belägen gamla kyrckian, emotsagt, af hvilken anledning tvisten kommit under Konungens höga befallningshafvandes och Consistorii skiärskådande. Så har derom 27.12.1767 fallit utslag, och den å Hakosallmi h:ns ägor utsynta planen för bäst och nyttigast blifvit befunnen at bygga kyrckian uppå.

Uplästes en inlaga af 21.12.1767: Vår besvärliga samt långa kyrkioväg, som vi haft alt ifrån vår ungdom och våre förfäder för oss, i anseende dertil at kyrkian i fornda tider blifvit insatt å ena ändan af denne Längellmä sokn, hvilket nog tydel. utvisar med följande charta. Och som kyrkian såväl af ålder som annan bristfällighet torde behöfva at ånyo upbyggas, som syningsinstrumentet af sidstl. octobr månad utvisar, - - at kyrckian kunde mitt i församlingen byggias, hilst som Hakosallmi andra hälftens förmyndare gifvit des tillstånd därtill - -. Kolhi, Sirkala och Kusjärfvi åboer hafva väl vid sidst skiedde kyrckiosyn sig äfven besvärat, at the hafva nog besvärlig väg till kyrckian om sommaren, samt de behöfde fyra båtar, enär ther till kyrckian fara - - den stora siön, som vij om sommaren då ofta med lifsfara öfverkommas kan; då de allenast hafva helt små insiöar - - mycket mindre det besväret, som Touna, Mulkola och Ottele h:ns åboer hafva om vinteren, då de måste mest särskilt öfver siöar uppehålla ensam deras kyrckioväg. Och the andre boo tätt in ved den största landsvägen - - at Kolhi helt sellan går här i kyrckian utan i Korevesi - -. Och hvad det lithla virket angår - - at kyckian finge stå orörder, endast fönstren och gångsjärnen uttages - -. Äfven hvad angår kläckstapelen, såvida - -. Henrik Sigfredsson Ripilä å egne samt Hakosallmi, Ereslax, Löytämälax och Lieveslax byars vägnar.

5 § - Upskutne saken ang. angivelse at nämndem. Johan Jöransson Laurilas h:u Lisa Henriksd:r och b. Mats Matsson Otilas h:u Maria Johansd:r föröfvat buller och oväsande första dag pingest 1766. Svaranderne bestredo. Lisa Henriksd:r sade, at hon i köket, då Maria kommit, sedt igenom springan i köket samt sagt, hvad sqvalrar du här, hvilket Maria medgaf och sade, at hon då af Lisa med oqväden bemött blifvit, det Lisa bestred.

B.sonen Erik Jöransson fr. Längipohja by berättade, at Lisa Henriksd:r första dag pingest **kallat Maria Johansd:r till sin brödtiuf samt bedt henne gå åt helvete.**

Sold.hustrun Lisa Matsd:r fr. Längipohja berättade, at hon samme dag blifvit varse Lisa Henriksd:r stå med en vedklabbe i handen, hvarmed hon slagit i gärdesgården, samt sagt åt Maria Johansd:r: **"Sinä Helvetin Muoto, Iso leipäin varas, Nuo?si maha, mitäs tännä tulit"**. Lisa fick böter.

6 § - B.hustrun Lisa Henriksd:r kårade till nämndem. Johan Jöransson Fräser, för det han under oenighet å sädesåkren henne oqvädadt. B. Erik Jöransson Caupila fr. Längipohja berättade, at under upkommen oenighet å sädesåkren, hvem som skurit öfver råen på kårandens teg, har Fräser sagt till kåranden: **"Mitä sinä nara puhut"**. Anstånd.

7 § - Torp. och res.sold. Anders Karlsson fr. Pajula har angifvit, at sold. dersammastädes Mats **Forstenberg** annan dag juhl vist sig mycket oregerlig och honom med hugg och slag öfverfallit. Forstenberg sade, at han endast i lek och för ro skull honom vidrördt. Lisa Larsd:r fr. Ottälä berättade, at då svarandens son jemte flere barn rasat i huset, har Anders Karlsson fattadt i en käpp och med densamma hotadt slå barnen, om de ej stillade sig, då svarandens son har öfverförtörnad gått at klaga för fadren, som derpå kommit och fattadt Anders Karlsson, som setat på stohlen i bröstet, och dragit honom på gålfvet samt flere gånger kullslagit och sagt: **"Du är intet värd at aga mina barn"**.

8 § - Länsn. Favorin kårade till b. Jöran Johansson Röytälä för giord kyrckjoförargelse, medelst det han, då klockaren begynt en orätt psalm, öfverliudt ropadt: **skrik bätter**.

9 § - Nemndem. Mats Eliasson fr. Vingiä begiärte arfskiftsmän efter des afl. fader b. Elias Eliasson.

10 § - Till förmyndare för afl. b. Elias Eliassons fr. Vingiä omyndige barn blifver b. Jöran Simonsson.

11-12 § - Inh. Sigfred Sigfredsson fr. Keuru - -.

13 § - B. Mats Matsson Mäntä - -.

14 § - Gamla åboen å Lietu h:n i Keuru - -.

15 § - B. Johan Henriksson fr. ½ Kålho h:n - -.

16-17 § - Hälften Kålho h:ns innehafvare b. Johan Johansson - -.

18 § - Drengen Anders Samuelsson fr. Cuhmois emot b. Jonas Liuko - -.

19 § - B. Mats Jöransson Säppälä fr. Hiukois by gaf tillkänna, at des broder Petter Jöransson Häckinen fr. Keuru by aflidit och efter sig lemnadt en doter - -

20 § - Till förmyndare för afl. b.sonen Petter Jöransson Häckinens omyndiga dotter Hedvig blifver des faderbroder Gabriel Jöransson Häckinen.

21 § - Upskutne saken emellan b. Jöran Mattila emot drengen Henrik Henriksson fr. Ristjärfvi ang. fordran.

22 § - Rusth. Mats Jöransson Iso Attila kärke till rusth. Johan Eliasson Tungeloin ang. fordran.

23 § - Bouptekningen hålles efter afl. b. Josef Simonsson Ripilä.

24 § - Til förmyndare för afl. b. Josef Simonssons fr. Ripilä omyndige barn blifva - -.

25 § - Serg. Karl Gustaf Jack har angifvit nämndem. Johan Mickelsson fr. Soltilla, för det han med sin nuvarande hustru Maria Thomasd:r efter fästningen i et hus och bo sammanlevvat. Johan Soltilla anförde, at de ej efter trolofningen sig sammanflyttadt, utan hans nuvarande hustru redan i flere år hos svaranden tjent och han hennes tjenst den tiden icke heller mista kunnat. - -. Johan befrijades.

26 § - Rusth. Mats Jöransson Iso Attila emot sin augmentsbonde Johan Johansson Jakola fr. Hiukois by ang. obetald augmentsränta för år 1766.

27 § - Upsk. målet. Böisman, Mustasu samt Hirdolax åboer ang. Lieveslax bys råbref. Upsköts.

28 § - Angår upbud å Sipilä h:n i Pajula by. Ingafs utdrag ur härads- och lagmansrättens protocoll:
- Anno **1723** den 15. etc Januarii hölts ord. härads **vinterting** - - af Längellmä sokn och Keurus bohl uti Ereslax länsmansgård - -. Nemndemannen Sigfred Henriksson fr. Pajula och Sipilä h:n, som är augment under Saris rusthåld, gaf rätten till känna, hurusom sedan ryssen i landet kom, han så aldeles blifvit ruineradt, att han sitt hemman omöjiligen mera kunnat beboo och oachtat han detsamma anbudit sin son Jöran Sigfredsson att emottaga och förestå, så har han doch med sine barn måst öfvergifva detsamma och med bettlande kring landet sökia sin föda, hvarpå han efter 3 års förlåp kom at **gifta sig med en soldats enkia i Uiherla** by och Oriväsi s:n, som äfven ägde en **son** Lars Eskilsson. Och som han ingen hielp af sin son, som skal vara bräckel. och mycket siukel. hade at förvänta, så har han öfvertalt Lars Eskilsson att **gifta sig med sin dotter** Sofia Sigfredsd:r emot den försäkran och tilsägelse, att han efter des död och framför des andre barn skulle blifva ägare af detta Sipilä h:net på det han måtte hafva tillfälle att tillika med honom förvärfwa sig sitt h:n och med så mycket större flit uptaga dettsamma, som då aldeles låg i öde, utöfver hvilket alt han äfven låtit uprätta en skrift 1.6.1718, som - - nu framvistes. Så uptedde han landshöfdingens tillstånd af 28.10.1722 till detta hemmanets updragande till sin måg Lars Eskilsson.

- **Lagmansrättens** i Södrefinne lagsagu dom uti en ifrån Längelmäki - - **härads vinterting** 15. etc. 3. **1739** utaf drengen Henrik Jöransson och dess syster förnedr. qvinspersonen Lisa Jöransd:r fr. Kärpiniemi by och Sahalax s:n emot theras **faster** Sofia Simonsd:r och **hennes man** Lars Eskilsson ang. besittningsrätt till Sipilä bördeh:n i Sahalax s:n - -. Gifven i Tavastehus stad 24.11.**1739**. Kärändens åtahl om arfrättighet till Sipilä sk.h:n efter theras **faderfader** och Lars Eskilssons **hustros** Sofia Sigfredsd:rs **fader** gamla nemndemannen Sigfred Henriksson - -. Sigfrid updragit Sipilä h:n redan 1.6.1718 till Lars Eskilsson.

29 § - Nämndem. Johan Jöransson ½ Laurila fr. Längipohja by ang. något hö, som sidstl. sommar af hans folk blifvit slagit vid **Oinasjokipeli**. Förrättas syn.

30 § - Sold. Elias Frost emot sin broder Jöranm Eriksson Caupila fr. Längipohja by ang. ryggande af den förening de gjort om ½ Kaupila h:n. Jöran Eriksson afstod tilfyllnad i åkren **Mattinpello** (öfverstruken).

31 § - Uskutne målet. Tarkala och Korhola h:n:s i Talviastaipal åboer emot b. Simon Jakobsson Eskola ang. åverkansmål, för det han å **Ajoxenkuru pälystä ma** svedjat.

32 § - Upskutne saken. B. Jöran Eriksson ½ Kaupila fr. Längipohja emot nämndm. Johan Jöransson ½ Laurila ang. tillvällande Kaupilas andel af **Nätkinsarka** ängsteg. Besichtningen hållits 30.10.1767. Undersökts Nättkinsarka ängsteg, hvilcken teg Jöran Eriksson tillbytt sig af Otila h:n emot **Nitunsarikon perä** äng. **Nättkinsarka** ängsteg befans vara bred 27 alnar, hvaraf nemndem. Johan Hassi allenast innehaft 12 alnar på västra sidan af tegen. **Nemndem. Johan Jöransson Hassi** anmälte, at han samma 12 alnars teg varit ägare i flere år.

33 § - Sold. Elias Frost androg, at corporalen Gladstedt stemt til thetta ting handtlångaren Elias Menholm ang. fordran.

34 § - Upskutne saken. Framl. b. Mats Jöransson Alanens fr. Vingiä by barn och arfvingar ang. tvist om egendom. Upsköts.

35 § - Upskutne saken. Inh. Henrik Thomasson fr. Loila by - -.

36 § - Uppå sin fader b. Erik Samuelssons vägnar upviste des son Erik Eriksson följande originale dom:
- Anno **1689**. d:n 13 Septembr. blef ordinarie **härads hösteting** hållet - - af Längelmä sochn och Keurus cappelgåldh uthi Tungelois länsmansgård - -. Efftersom **Lahdensarcka jordateg**, som Samuel Eriksson i Attela innehafwer, är med visse råer och skiljemärcken för lengst allaredho uthmärkt och skildh ifrån des grannes Markus Jacobssons dervedh belägne teg, och således vedh det uhrgl. dem emellan skedde skiftet bem:te Samuel Eriksson eller des antecessorer lagl. tildelt; Altså skola ock parterne härefter, som til detta, rätta sigh derefter, och Markus Jacobssons nu deröfver opå samme teeg gjorde inspråk, erkennes i så motto skiälelost och af intet värde. Actum ut supra.
På häradsrättens vägnar: Er. Loschiöld.

Längelmäen syyskäräjät 12-9.1768 på Tihalaniemi hemman
HMA Sääksmäki 15, mf ES 3459

- Länsman Anders Faworin, vicelänsman Simon Wallin

1 § - Til nemndeman antogs b. Markus Matsson Mäntä.

2 § - Upbud. (mf JK 1340, s 871): 3. upbud å ½ Kaupila h:n i Längipohja by för Jöran Eriksson.

3 § - Upbud. (mf JK 1340, s 872): 3. upbud å ½ Laurila h:n i Wästilä by för Johan Eriksson.

4 § . Nemndem. Johan Jöransson Fräser fr. Längipohja mist igenom vådeld 2.2.1768 en ny rija med loga och lada samt uti rijan upsatt råg till förtorckning.

5 § - **Soknmurmästaren** Henrik **Pastell** androg, at han, som för enskillte angelägenheter warit föranlåten taga sig **hemwist i Oriwesi** s:n, numera icke kan för lång wäg biträda allmogen i Längelmäki.

6 § - Angafs ogifta qvinspersonen Valborg Jöransd:r fr. Wiuhkola by för första resan öfvat lönskaläge. Valborg berättade, at en okänd karl under det hon gått i vall med boskapen i skogen på Wiuhkola, henne rådt. Det framfödda flickebarnet lefver ännu. Adjuncten Rikberg bör söka förmå henne med tienliga föreställningar till sanfärdig bekänneelse.

7 § - Upskutne saken ang. at b. Mats Matsson fr. Solala angifvits för lössläpt skogseld. Synen hållits och funnit, at elden lös kommit ifrån Mats Matssons å **Taustianiemi** skogsmarck belägne sved. Mats Matsson urachtlåtit dika omkring sin sved.

8 § - Drängen Anders Samuelsson fr. Ruolax by i Cuhmois emot des faderbroder Mats Matsson ½ Liuko -.

9 § - Förrättas uptekningen efter b:n Samuel Samuelsson **Mättäs fr. Lieveslax afl. hustru** Kirstin Henriksd:r.

10 § - Upskutne saken. Drengen Henrik Henriksson fr. Ristjärfvi emot sin syster Sofia Henriksd:r och hennes man b. Mats Matsson fr. Solala eller Koljonkando ang. lön. Til vitnet kallade sold. Thomas Siösteen blifvit utcommenderad till fästningsarbete å Sveaborg.

11 § - Inh. Henrik Thomasson, dess h:u Valborg Johansd:r och Valborgs syster Anna Johansd:r fr. Loila by - - .

12 § - B. Lars Eriksson fr. Västälä emot framl. b. Josef Simonsson Ripiläs arfvingar ang. fordran.

13 § - Adjuncten Rikberg gaf vid handen, at han icke kunnat förmå ogifta qvinspersonen Valborg Jöransd:r til bekännelse om sin lägrare. Valborg sakfältes och pålades at undergå enskilt skrift och aflösning i sacristian.

14 § - Frälseb:n Mats Jacobsson Alho fr. Padasjoki s:n emot sin **broder** b:n Erik Jacobsson Antila fr. **Pitkäjärfvi** och sin **syster** Lisa Jacobsd:rs **man dragoun** Thomas Kocklin (= **Kopplin**) fr. Kockola (= **Koppala**) ang. arf efter **deras afl. moder** Lisa Isaksd:r, som hos svaranden Kocklin aflidit. Kocklin var på regementsmöte. Upsköts.

15 § - Drengen Mickel Henriksson fr. Korpi by emot soknesmeden Mats Matsson fr. Vingiä ang. fordran

16 § - Å sin fader b. Mats Josefsson Bertulas fr. Västälä vägnar androg des son b. Thomas Matsson, at Laurila h:ns åboer i samme by Lars och Johan Erikssöner medelst höbärgning åvärckat **Wasickalacht**i äng samt å **Simaton aro** och **Tervapellon alusta** åkerlindor. Upteddes delningsinstrumentet af 29-30.6.1764 förmäländes at **Wasickalax** blifvit delat i tu - - .

17 § - Bertula h:ns i Västälä åboe emot Laurila h:ns åboer, för det de svediat mera skogsmarck än dem tilkommit.

18 § - Laurila h:ns åboer i Västälä by emot Bertula h:ns åbo, för det Bertula flyttat sin gärdesgård på någre ställen inpå kärändernes enskille skogsmarck vid **Karvasillda**.

19 § - Laurila h:ns åboer i Västälä emot Bertula h:ns innehafvare, för det han på flere ställen plögt in på kärändernes åkerskiften, öfver deras hemmans åkrar emellan lagde råer. Förrättas syn.

20 § - Upsk. målet ang. Lieveslax bys råbref. Upsköts.

21 § - Landbonden Johan Thomasson fr. Ristjärfvi emot b. Josef Matsson fr. samme by, för thet Josefs hästar tillfogat skada på en äng.

22 § - Landb. Johan Thomasson fr. Ristjärfvi emot b. Josef Matsson ang. eftersatte åkerhågnader.

23 § - I sin **broders** Jöran Henrikssons fr. Hirdolax närvaro upviste **soknesmeden** Jacob Henriksson en dem emellan träffad förlikning af 30.10.1767. Till afbetalning för the 318 dahler, som min broder soknesmeden Jacob Henriksson har af mig at fordra, har jag - - lemnat honom til lifstid den åkertäppan, som han förut innehaft på gårdsens ägor samt **Kekonittu** ängen, hvarvid han äfven får uptaga åker och äng - - .

24 § - Förrättas bouppteckning efter framl. b.sonen Johan Eliasson fr. **Mustasu** i Lieveslax.

25 § - Förrättas bouppteckning efter framl. nemndem:n Mats Samuelsson **Mickola** (i Lieveslax). Des **fader** b:n Samuel Samuelsson.

26 § - Förmynderskap.

27 § - B. Erik Eriksson Lill Attila fr. Lieveslax by begjärte arfskifte efter des afl. fader Erik Samuelsson.

28-29 § - Förmynderskap.

30 § - Upbud. (mf JK 1340, s 872): 2. upbud å Sipilä h:n i Pajula by för Lars Eskilsson.

31 § - Vicelänsman Simon Wallin upviste uppå drengeenckan Kirstin Matsd:rs vägnar at Kirstins afl. man drengen Mats Simonsson till henne giordt testamente af 31.12.1766, hvilket fastställdes, emedan Mats Simonsson andra arfvingar deraf bekommit dehl.

32 § - Inf.corp. **Gladstedt** igenom sold. Elias Frost emot handtlang. Elias Menholm ang. fordringar.

33 § - B. Johan Jöransson och dess h:u Sofia Samuelsd:r fr. Vingiä by kårade till Sofias afl. faders b. Samuel Matsson encka Sofia Eriksd:r och hennes andra man b. Henrik Jöransson fr. Tåuna, ang. bredigande af the uptekningar, som efter Sofia Samuelsd:rs afl. fader Samuel Matsson och hans första h:u äfven afl. Sofia Jöransd:r, som varit kårandens moder, blifvit förrättade, efter Samuel Matsson 31.8.1764 och efter Sofia Jöransd:r 25.10.1749.

34 § - Bönderne Gustaf och Mickel Asunda m.fl. hafva anhållit om befrielse ifrån landsvägabyggnaden i Längelmäki sokn.

35 § - Drengen Samuel Samuelsson fr. Ereslax emot frälseb. Johan Bertilsson fr. Tarckala by ang. skuld.

36 § - Såsom förmyndare för afl. sold. Samuel **Åkerbloms** omyndiga barn kårade fl.b. Johan Bertilsson fr. Tarckala till sold.enckan Anna Larsd:r och hennes myndiga son drengen Samuel Samuelsson fr. Ereslax om laga skifte uppå framl. Åkerbloms qvarlemnade ägendom, hvilken blifvit upteknad 25.10.1762..

37 § - B. Jöran Eriksson Kaupila fr. Längipohja tvistat med sin syster Maria Eriksd:r och hennes man afsk. sold. Johan **Nästa** fr. samme by rörande arf efter deras afl. fader inh. Erik Samuelsson. Förliktes.

38 § - B. Jöran Eriksson Kaupila fr. Längipohja emot b. Erik Johansson Ala Kaupila för det han upplögt och besåt **Isonitun törmä** åkermarck. Upsköts.

39 § - B. Jöran Eriksson Kaupila fr. Längipohja emot b. Mats Jöransson Otila, för det han flyttat vägen ifrån dess gamla ställe in på kårandens åker. Mats påstod, at väg vid det i byen hållne storskiftet blifvit projecterat der den nu löper. Upsköts.

40 § - Allmogen skulle höras, huruvida then tillfölje af Kongl. Maj:ts 19.2.1768 aflätne skrifvelse ville antaga särskilte **barnalärare** i hvarje sokn samt huru mycket allmogen kunde - - at sammanskiuta så väl till särskilte **scholahus** byggan och vidmachthållande, som någorlunda tilräckeligit arfvode åt **scholamästaren**. Allmogen svarade - - icke eller kunna till ett scholahus med denne Längelmäki sokn i anseende till aflägsenheten på 5 a 6 mil herifrån sammandragas. Altså - - allmogen icke förmå hvarcken särskilt scholahus bygga eller någon scholamästare aflöna - -.

41 § - Beviljades fastebref å Otila h:n i Längipohja by för b. Mats Jöransson.

42 § - Upskutne saken ang. arfstvist emellan bröderne Joha och Henrik Henrikssöner kårande samt theas syster b.h:un Sofia Henriksd:r fr. Koljonkando, svarande, ang. arf efter theas moder Anna Henriksd:r. Utslag: - -.

43 § - B. Mats Matsson ½ Solala emot b. Krister Eliasson ½ Solala i Lieveslax by , för det han slagit och bärgat höö utaf kårandens **Peldoma** äng och under **Wäräpä** åkerstycket samt och flyttadt en af tvänne vid anställd delning nedsat råsteen uti Peldoma in på kårandens andehl.

Utslag: Emedan svaranden Krister Eliasson påståt at en jordfast sten vore rå uti Peldoma ängsstycket emellan hans och kårandens åboende hemman andehlar äfvensom höbärgningen under Wäräpä skiedt på hans vid delningen tillfallne lott, hvilket kåranden nekat, - -. Upsköts.

44 § - B. Mickel Johansson fr. Solala h:n tilltalade b.h:un Sofia Henriksd:r i samme by, för det **hon sagt, at han alltid går till tings handstens sihl i taskan.**

45 § - B. Krister Eliasson, som besitter halfva Solala h:n i Lieveslax, besvarade sig öfver åboen å den andra hälften b. Mats Matsson, för det han ensam bärgat den tillandningvid **Niton nittu**, som de vid en i förl. höst hållen häradsyn frånvunnit Lill Attila h:n. Mats påstod, at Krister deremot bärgat - -. Upsköts.

46 § - B. Krister Eliasson fr. Solala h:n emot b. Mats Matsson ½ Solala, för det han inrättadt vedrad och lagt timmerstockar uti deras samfälte kalfhaga.

47 § - B. Anders Jöransson fr. Saviniemi by emot b.enckan Kaisa Thomasd:r fr. Lieveslax ang. en half tunna rågs fordran. Upsköts.

48 § - Sockneväfvaren Elias **Grönholm** fr. Koifvisto emot landbonden Johan Bertilsson fr. Tarckala rörande fordringar.

49 § - Inh. Erik Matsson fr. Vingiä emot dess brorson b. Johan Jöransson fr. samma by ang. bristande sytningshus.

50 § - Framl. b. Mats Jöransson Alanens fr. Vingiä arfvingar, sönerne Erik och Mats samt döttrarne Lisa och Kirstin Matsdöttrar hafva vid höstetinget tvistat med deras afl. broders Jöran Matssons söner Johan, Mats och Jöran Jöranssöner ang. egendom efter afl. Mats Jöransson Alanen. Anstånd till nästa ting.

51 § - Förrättas uptekningen efter b. Johan Henrikssons fr. Koifvisto afl. h:u Brita Thomasd:r.

52 § - Socknskräddaren Johan **Leander** emot sockneväfvaren Axel **Leivander** ang. fordran. Upsköts.

53 § - Soknskr. Leander emot s.väfv. Leivander, för det han skall honom oqvädat. Upsköts.

54 § - Soknväfvaren Elias Grönholm emot soknväfv. Axel Leivander ang. en väfskied och någre väfskaft. Upsköts.

55 § - B. Thomas Thomasson fr. Raijala emot torp. Johan Randamäki fr. Moijala - -.

56 § . Upvistes förteckning uppå fraskiutsade fångar.

57 § . Nemndem. Johan Jöransson Laurila fr. Längipohja entledigades från nemndemannasyssla i grund af ålder, krämpor och siukdomar. B. Erik Lill Attila torde blifva ny nemndeman.

Längelmäen talvikäräjät 9-3.1769

HMA Sääksmäki 115, mf ES 3459

1 § - Emedan ordinarie nemndemännen Gustaf Asunda och Markus Mäntä än icke hunnit ankomma til detta ting, adjungerades - -.

2 § - Upbud. (KA Sääksmäki KOb7, mf JK 1340 s. 968): Förekom Lars Eskilssons h:us Sofia Sigfredsd:rs afl. broders Jöran Sigfredssons afl. dotters Lisa Jöransd:rs son b.sonen Jonas Andersson fr. Vehkajärvi och sökte klandra Lars Eskilssons och des h:us åtkomst till hemmanet. Beviljades det tredie upbudet å Sipilä h:n i Pajula by för Mats Larsson.

3 § - Uppå sin modersystems Lisa Matsd:rs fr. Attila vägnar upviste b. Mickel Johansson fr. Syfväjärfvi följande testamente af år 1767. Hennes man inh. Jöran Samuelsson.

4 § - Upbud. (KA Sääksmäki KOb7, mf JK 1340 s. 969): Första upbud å ½ Ripilä h:n för b. Johan Josefsson. Arfskifte 24.1.1769 efter des afl. fader Josef Simonson. Des äncka Maria Jöransd:r. Två söner Johan och Josef samt en dotter Maria Josefsd:r. Josef undfår till nyttjande utom någon åker, **Nurmitaipalennittu** och **Ruskekorvenylinennittu** ängar.

5 § - Upsk. målet emellan Wiuhkola eller Uhiniemi och Pitkäjärfvi ang. läne- och häradsgränsen. **Länegräntssynerätten** har afsagt sin dom af 13.9.1768, hvarmed rån blifvit faststæld ifrån **Päntisenvuori** i synrät strek öfver **Kamarankorckia** til **Patzanpä**, men hvad byaskilnaden angår, har saken förvists til häradsrätten. Nu tvist om trätesmarken (i Kamaranma). Upsköts.

6 § - Upbud. (KA Sääksmäki KOb7, mf JK 1340 s. 975): Första upbud å ½ Alanen eller Laurila h:n i Vingiä by. Arfskiftet 30.10.1767 efter framl. b. Mats Jöransson och thes äfven afl. h:u Kirstin Eliaed:r. Sönerne Jöran,

Erik och Mats samt döttrarne Kirstin och Lisa. Jöran är död men har efter sig lemnat sönerne Johan, Mats och Jöran samt döttrarne Maria, Valborg, Lisa och Anna. Framl. Mats Jöransson har 1.5.1717 tillhandlat sig ½ Alanen eller Laurila h:n och erhållit fastebref 4-.2.1726.

7 § - Sold. Elias Frost fr. Korhola emot pigan Lisa Mårtensd:r, för det hon 1767, då hon varit Korhola byss valhion, så missvårdat creaturen, at tvenne Fract tilhörige getter förkommit. Lisa undandrog sig svars mål, emedan då skall hustrun Valborg Matsd:r varit i vall. Upsköts.

8 § - Nemndemännen Gustaf Asunda och Markus Mäntä infunno sig.

9 § - Inh. Johan Johansson fr. Längipohja h:u Maria Eriksd:r emot sin broder b. Jöran Eriksson ang. fordran

10 § - B. Johan Jöransson Alanen fr. Vingiä tiltalte sin faderbroder inh. Erik Matsson, för det han bygt sig ett stall in på kärandens åboende ½ Alanen h:ns tomt, så att Johan icke kan kiöra ut sin giödsell.

11 § - Inh. Erik Matsson fr. Vingiä sökte förplikta sin broder son b. Johan Jöransson at afstå till honom nödigt källand.

12 § - Länsmannen Favorin androg, at inh. Jöran Samuelsson fr. Attila blifvit af trä ihiälslagen, under det han varit i skogen på arbete stadd med sine broders söner b. Erik Eriksson och soknesmeden Mats Eriksson. Erik Eriksson berättade, at Jöran varit behjelpelig med granisfällande i skogen, därtill han sig ock villig förklaradt. Efter det han jemte Erik och des husfolck ätit frukost, har Jöran begifvit sig med Erik och des bror til skogen, ungefär en ¼ mil ifrån Lillattila h:n, hvarest Erik och Jöran på en plan stadnat at fälla granar och Mats Eriksson et stycke derifrån. Efter det Jöran Samuelsson fält en gran, har han ifrån toppen qvistat den åt stubben och samlat qvistarne i hög; hvarinunder Erik högg på en annan gran och stälte så till, at trädet bordt falla längs åt en backa ifrån den tract, där Jöran Samuelsson stod. Men vädret tvingade trädet at fälla sig åt Jöran Samuelsson, hvilcket Erik Eriksson blifvit varse, under det han ännu högg på trädet, hvarföre Erik ropade till Jöran Samuelsson, som stod och samlade qvistarne utaf den af honom nedfallne granen, at han skulle löpa undan, hvaraf han blef upmärksam på Eriks träd, hvilcket sachteligen i en tät skog föll neder och trängde sig emellan tvenne tät intil stående tallar. Jöran Samuelsson sprang derföre undan för Eriks träd på sida af den samma vid roten af en stor biörck, som mot skaten hade en fem famnars lång gren, hvilcken räckte sig åt Eriks träd i den direction det föll. Men emellan samme biörck och Eriks träd stodo tvenne andra stora biörckar, vid det Eriks träd småningon fälte sig och Jöran Samuelsson stod under biörcken, rörde qvistarne af Eriks träd åfvannemnde gren, hvilcken deraf låssade och i fallet slog Jöran Samuelsson i hufvudet, så at han genast dignade neder. Erik Eriksson, som stod vid stubben af sit träd, träffade sen ifrån Jöran Samuelsson under det grenen låssade, men straxt derpå vändt sig åter mot Jöran, som redan låg nedfallen, då Erik häpen sprang til honom, som var fyra famnar på sidan om Erik snet ifrån honom, och tog honom genast i famn samt sökte vederqväcka honom, men uträttade därvid intet. Dock har han efter en stund börjat andas starkt, hvarföre Erik skiötte honom, som mögeligit var, ehuru Jöran icke talt något. Straxt efter det Erik blef varse Jöran slagen, har han ropat på sin broder Mats, som icke var längre borta än at rop hördes, hvilken och infant sig. Och som Erik genast förestälte sig, at Jöran icke skulle vederfås, så antyde han sin broder förfoga sig till Vingiä by at afhemta nemndeman Mats Eliasson til at besee beskaffenheten - -. Anstånd. (se 29 §).

13 § - Förrättas bouppteckning efter framl. b. Johan Thomasson fr. Kuldela.

14 § - Förmyndareconstitutorial.

15 § - B. Johan Jakobsson Häckinen - -.

16 § - B. Mats Matsson Ollila - -.

17 § - B. Henrik Henriksson Lyheniemi - -.

18 § - Länsmannen Favorin angaf b.sonen Thomas Matsson fr. Västilä by för oloflig brännevinsförsälgning.

19 § - Handtlang. Elias Menholm tiltalte förre länsman Axel Coveen ang. fordran.

20 § - Handtlang. Menholm tvistade med sin broder b. Jöran Jöransson fr. Saviniemi om sex cappar råg.

21 § - Förmynderskap.

22 § - Drengen Jakob Simonsson och des h:u Sofia Matsd:r fr. Harala föredrog, at som de utan bröstarfvingar äro - - gjort testamente.

23 § - Förrättas uppteckningen efter b. Johan Erikssons fr. Mickola afl. svärmoder b.enckan Kaisa Matsd:r.

24 § - B. Gabriel Jöransson Häckinen - -.

25 § - Uppå kappellanen Mikael Keilani vägnar kårade länsmannen Favorin til inh. Johan Johansson fr. Häckinen.

26 § - Inh. Johan Johanssons h:u Maria Eriksd:r fr. Längipohja ang. skuldfordringstvisten (tidigare i § 9).

27 § - B. sonen Johan Jöransson fr. Saviniemi androg, at han försträkt afsk. corporalen Anders **Silfverpatron** penningar - -. Silfverpatrons son sold. Jakob **Rask**.

28 § - B.sonen Jakob Eriksson fr. Längipohja emot sin svåger b. Erik Eriksson och stiuksvärmoderValborg Josefsd:r, för det de icke skola vid uppteckningen efter Jakob Eriksson afl. fader b. Erik Samuelsson all ägendom uppgifvit, men lemnade nu sitt påstående.

29 § - (Se före § 12 ang. ett dödsfall.) Hördes flere vitnen. Beslöts: Emedan igenom vitnens berättelser sannolikt är, at afl. Jöran Samuelsson til undvikande af skada vid svarandens Erik Erikssons nerhuggne träds fall vikit undan för detsamma, i anledning af Erik Erikssons tilkiännagifvande, men sielf stält sig på et ställe, där olycka kunnat hända och äfven hänt, och hvilcken Erik Eriksson icke kunnat förese, hvarföre ock målsäganden afl. Jöran Samuelssons äncka Lisa Matsd:r all talan emot Erik Eriksson eftergifvit; ty och som Erik Eriksson således på intet sätt vållat afl. Jöran Samuelssons död; altså pröfvar häradsrätten för skäligt at befria Erik Eriksson ifrån alt tiltal i målet.

30 § - Upsk. målet. Framl. B. Mats Jöranssons fr. Vingiä arfvingar om bodrägten (se 50 § vid höstetinget 1768).

31 § - Torp. Johan Matsson Randamäki fr. Måjanen - -.

32 § - Upskutne målet emellan drängen Henrik Henriksson, vistande nu i Tungelöis, samt des syster b.h:un Sofia Henriksd:r och hennes man Mats Matsson fr. Koljonkando, ang. drängelön.

33 § - Rusth. Johan Eliassons fr. Tungelöin rusthåld hustru Anna Jöransd:r har besvärt sig öfver sin man Johan Eliasson, för det han skall med henne lifva i dagelin kif och träta och oachtat undfångne förmaningar af prästerskapet icke sig rätta låtit. Har flere gånger varit tvungen at taga sin tilflyckt til sine anhörige. Upsköts.

34 § - Rusth. Johan Eliasson $\frac{1}{2}$ Tungelöin emot sin faderbroder Mickel Johansson $\frac{1}{2}$ Tungelöin, för det han icke skall gräfvat enligt dom sin andel af et til vatnets afledande ifrån kårändens tomt inrättat dike. Upsköts.

35 § - Rusth. Johan Eliasson $\frac{1}{2}$ Tungelöis emot afsk. dragoun Jakob **Böna** och afsk. sold. Erik **Warg** fr. Tungelöis för lössläpt skogseld. Upsköts.

36 § - B.änckan Kaisa Thomasd:r fr. **Einola** emot b.sonen Anders Jöransson fr. Saviniemi om fordran.

37 § - Handtlang. Anders Andersson Junberg i Keuru - -.

38 § - B.sonen Thomas Matsson Bertula fr. Västälä androg, at han b. Johan Henriksson Kolhos fr. Keuru by vägnar i två år förrättat des landsvägaarbete emot arfvode - -.

39 § - Handtlang. Elias Meenholm androg, at vid arfskifte efter des afl. moder Kirstin Mårtensd:r har honom tilfallit i arf två kappar råg - -.

40 § - Handtlang. Meenholm tvistade med sin broder b.sonen Anders Jöransson fr. Saviniemi, ang. en bränvinspanna. Upsköts.

41 § - Handtlang. Meenholm fordrade af dragoun Samuel **Ackenberg** fr. Attila betalning för tvenne tobaksrullor.

42 § - B.sonen Johan Jöransson fr. Saviniemi tiltalte b. Johan Axelsson fr. Vilkilä för oqväden. Upsköts.

43 § - Förra soknväfvaren Elias Grönholm (se 54 § vid höstetinget). Upsköts.

44 § - Nemndem. Johan Mickelsson Solltila emot soknesmeden Jakob Jöransson fr. Hirdolax ang. fordran.

45 § - Til ordinarie nemndeman antogs bofaste bonden Erik Eriksson fr. Lillattila.

46 § - Upsk. målet. Frälseb:n Mats Jacobsson Alho fr. Padasjoki s:n emot **dess broder** b:n Erik Jacobsson **Antila fr. Pitkäjärvi** och **svåger dragoun** Thomas **Kockling** fr. **Kåppala** ang. arf.

(mf JK 1340, s 943 § 47): - Capitain Jakob Boisman låtit intekna sitt ägande Kåppala rusthåld för 6000 k:rdaler, men har icke uptagit, hvarföre uphäfdes.

Längelmäen syyskäräjät 20-10.1769

HMA Sääksmäki 115, mf ES 3459

1 § - Upbud.

2 § - Upskutne målet. Tvist om thet testamente, som afl. inh. Jöran Samuelsson fr. Lillattila i så måtto giordt, at thes hustru och efterblefne äncka Lisa Matsd:r bordt ensam blifva egare af all hans qvarlåtenskap. Förlikts.

3 § - Angafs ogifta b.dottren Anna Matsd:r fr. Harola för första resan öfvat lägersmål. Hon påstod, at gifte och förafsk. sold. Johan Eriksson fr. Tarckala med henne barn aflat.

4 § - B. Henrik Johansson Håskari fr. Keuru - -.

5 § - Upsk. målet ang. ägotvist invid **Kamarankorkia** emellan Wiuhkola och Pitkäjärvi. Upsköts enär **länegräntsesynerättens dom af 13.9.1768** blifvit dragen uti Kongl. Majjt:s skärskådande.

6 § - Änckan Anna Johansd:r fr. Mickola - -.

7 § - Landbonden Mats Jacobsson fr. Alho by i Padasjoki emot **sin syster** Lisa Matsd:r (= Jacobsd:r) och **hennes man dragoun** Thomas **Kopplin** fr. **Koppala** samt **broder** b:n Erik Johansson (= Jacobsson) fr. **Pitkäjärvi** ang. arf efter sin **moder** Lisa Isaksd:r, som dödt hos Kopplin. Matses **andre bröder** Henrik och Johan.

8 § - B. Mats Jöransson Säppälä fr. Hiukois emot vallhionen Thomas Thomasson, Anders Matsson och Lisa Matsd:r för det de skola upbett hans ängar.

9 § - Drängen Erik Matsson fr. Äväjärvi tvistade med sin broder Mats Matsson emot sin fader inh. Mats Grelsson ang. deras arfslotts utbekommande efter deras afl. moder Sofia Henriksd:r.

10 § - Afsk. infanteriecorporalen **Silfverpatron** fr. Rämänsalo tiltalte b.sonen Johan Jöransson fr. Saviniemi, för det han tillägnat sig Silfverpatrons häst och densamma utan hans vett å sidstl. Harju marknad försålt för 78 daler kop:rmt.

11 § - B. Henrik Sigfredsson Ripilä sökte at blifva befriadd ifrån det förmynderskap för b. Josef Simonssons omyndige barn.

12-13 § - Upbud.

14 § - Upskutne saken. B. Mats Matsson $\frac{1}{2}$ Solala h:n i Lieveslax emot b. Krister Eliasson $\frac{1}{2}$ Solala ang. bärgande af höö utaf kärändens **Peldoma** äng - -. Hållits synen. Beslöts: Hvad först angår **Väräpä** åkerlinda, - - .

15 § - Inh.hustrun Anna Bertilsd:r fr. Vingiä tiltalte sin svågern soknesmeden Mats Matsson, för thet han oqvädat Anna hora och fåtsa. Mats vidgick det hafva händt i hastighet under upkommen oenighet.

16 § - Upskutne saken emellan nemndem. Johan Mickelsson Soltilla och soknesmeden Jakob Jöransson, ang. arfvode för någon exequerad egendom.

17 § - Nemndem. Johan Mickelsson Soltilla emot bönderne Mickel och Jakob Korhola, för det de å Soltilla h:n enskilt tillhörige **Soimasuo** marck fält 30 timmerstockar. Svaranderne påstodo Soimasuo marck ligga inom theras rå och rör. Upsköts.

18 § - Pigan Kirstin Henriksd:r fr. Ereslax emot sin afl. broders Johan Henriksson Knutilas efterlemnade äncka Sofia Eriksd:r ang. åtta åhrs pigelön. Upsköts.

19 § - B.änckan Maria Eriksd:r fr **Kuldala** emot sin stiufson Mats Johansson ang. sytning.

20 § - Bönderne Erik Eliasson och Anders Larsson fr. Pittala h:n androgo, at Kirjasniemi h:ns innehafvare Johan Henriksson utöfver rålinien vid **Kuterinpohja** rå huggit en sved in på Pittala byss marck. Johan Kirjasniemi påstod, at tvistemarcken in til **Cuterinpohia** bäck altid blifvit til Kirjasniemi h:n nyttiad. Upsköts.

21 § - Drengen Henrik Henriksson fr. Påucka emot torp. Josef Matsson fr. Ristjärfvi. Upsköts.

22 § - Pigan Johanna Johansd:r fr. Prästegård biträdd af sin **svåger** sokneskredd. Johan **Leivander** emot qvinspersonen Valborg Jöransd:r fr. Pittala, för thet Valborg berycktat Johanna för tiuf och påståt at hon skall stulit någre Valborg tillhörige saker samt utom Johannas vett och vilja letat i en Johanna tillhörig kista efter sine förkomne saker.

23 § - B. Erik Matsson Harola androg, at Tarckala och Korhola byamän svält sved å Harola h:ns **Riukuniemi** mark. Upsköts.

24 § - Rusth.sonen Simon Mickelsson fr. Tugelo fordrade af b. Jöran Henriksson Pouka ersättning - -.

25 § - Landbondeh:un Kirstin Sigfredsson fr. Ristjärfvi emot b.h:un Sofia Adamsd:r fr. samme by, för det hon skall henne oqvädat samt kallat henne till troll.

26 § - Länsmannen Anders Favorin emot des landbonde Johan Thomasson fr Ristjärfvi ang. fordran.

27 § - Förra länsman Axel **Coween** androg emot b:n Simon Tarckala för det han i förl. sommar låtit ifrån betesmarcken till sitt hemman drifva Coweens creatur.

28 § - B. sonen Johan Jöransson fr. Saviniemi fordrade af soknelinväfv. Axel Leivander 14 plåtar eller 84 daler.

29 § - B. Erik Johansson Kaupila fr. Lengipohja tiltalte vallhionet Jöran Sigfridsson fr. samme by för en bod, som han skall bortfört och vilken varit käränden tillhörig, samt at Jöran huggit svedieland. Upsköts.

30 § - Upskutne saken. Sold Elias Frost fr. Korhola emot pigan Lisa Mårtensd:r ang. missvårdad creatur. Pigan blef befriad.

31 § - Beviljades fastebref å Kaupila h:n i Lengipohja by för b. Jöran Eriksson. Erhållit vid arfskiftet 13.3. 1767 efter des afl. moder Kirstin Johansd:r.

32 § - Länsmannen Favorin androg, at sidstl. Matsmässodagen skall b. Henrik Sigfredsson Ripilä våldsammeligen å denne sokns Prästegård i kyrckoherdens och thes frus frånvaro trängt sig at få läsa någre skrifter. Henrik Ripilä berättade, at sedan han fåt höra, at uppå Prästegården skulle finnas hans Kongl. Maj:ts

dictamina jemte Riksens råd häremot angifne yttrande på finska språket tryckta, och han haft lust at läsa thesamma, så hade han sig ock med vederbörligt tilstånd giort thetsamma, utan at thervid föröfva något våld.. Prästegårds dreng Simon Abrahamsson berättade, at Ripilä kommit til Prästegården och äskat at få läsa några skrifter, men gårdsfolcket har vägrat thet, såvida värdsfolcket ei var hemma. Thet oachtadt har Ripilä gådt i en cammare, som ståt öppen, och therstädes stält sig at leta skrifterne. Tå vitnet har inkommit, har han haft them redan i handen och velat bortgå, men vitnet har hindrat honom och varnat Ripilä at aflemna skrifterne. Tå har ock andra drengen Johan Matsson inkommit och sagt til Ripilä: "**Lägg bort skrifterne eller tar jag til brandstaken**", men Ripilä har tillika sagt, at kyrkkoherden ville dölja samme skrifter och icke låta dem publiceras allmogen til efterrättelse, hvarföre han ville dem borttaga, och ville med våld ut, hållandes skrifterne i handen, bakom ryggen, men drengen Abraham Abrahamsson, som äfven varit inne, har tagit dem af hans hand. Tå har Ripilä bortgått, men genast återkommit med tvenne fremmande män, och tå återfordrat samme skrifter, men drengarne vägrat thet.

Henrik Ripilä sakfältes tio daler s:rmt förbudsbrots böter.

Längelmäen talvikäräjät 17-1.1770
HMA Sääksmäki 115, mf ES 3459

1-2 § - Upbud.

3 § - B.sonen Elias Eriksson upviste ett utdrag af arfskiftsinstrumentat af 23.1.1769 lydande: Den öfriga lösa ägendomen tillfaller sonen Erik - - samt betalar till sine samarfva - -. Men angående sonen Elie arfslott i hemmanet, träffade han och des broder Erik sådan förening, at Elias åtniuter i sin lifstid följande fördelar: uti **Sydänman Puoliainen wainio** åkergiärde **Aioxen usipeldo** åker och uti **Niemen Puoliainen Wainio** utöfver **Töykänen Takanen Peldo** åkerstycke tio kapparsland - - men om han skulle at desse bröder icke kunde förlikas - - at utom ofvannemnde tvänne åkerstycken, lemna under sin broders frija förvaltningen årligen **Suonniemi** och **Kuivakorpi** ängar och - - at samfält med Elias bygga åt honom et pörte bakom det kiällarepörte, som är bygt emot giästestugan - - skulle så hända at Elie hustru Anna Jöransd:r - - den arfsrätt, som han till detta Vähä Attila skattehemman - -. Joh. Woivalenius, v.häradshöfding.

4 § - B. Johan Johansson Kålho upviste följande gamle dom:

Anno **1653** den 7. Januarii, då extra ordinarie **Lagmansting** hölts i Kolhoi, med almogen af Längelmä och Keuru Kyrckiegäld, i närvaru Nempdens sampt flere gode mäns, och desse såto då i Nempden:

Pähr Erichsson i Talfviaistaipall, Mickel Nielsson i Jukojärfvi, Jacob Matsson i Pohjaslaxi, Eric Erichsson i Tihalaniemi, Jacob Erichsson i Kåivisto, Erasmus Mickelsson i Talviastaipall, Thomas Thomasson i Mäntsä, Måns Matsson i Erelaxi, Thomas Thomasson i Puharila, Lars Mårtensson i Talviastaipall, Jöran Jacobsson i Rämätaipale, Jöran Andersson Kiesinen.

Företrädde Pähl Larsson Kålhoi, och inlade i Rätten **Jöran Henrichssons** Skiötning och **Häredsdombref** Dat. Anno Domini **1569**. den 10. Martii, lydandes det **Knuth Erichsson til Rapoila**, hade af sin goda vilja och välberodd mode såldt och uplåtit, thertill Skiött och skutet undan sig och sine efterkommande Erfvingar och under förb:de välbördig man Jacob Hinrichsson och hans Erfvingar til Evärdelig ägo, half annan mans del i förbe:de **Wärä Keuru**, benembd **Lachtenmaja** för femtie två marck årligen, hvilcket han hade tilståt sigh til fulllo gode nöije upburit hafva liggjandes innom thenne efter:ne Råår, som är först **Kerihunsalmes** een tall opå tedhan til **Käkijärfvenjoken**, **Käkisvuorenotsen**, så til **Keuliän kangas**, sedan til **Keivuoren Mäntyvuoren**, så till **Sk?omokosken** sedhan till **Läutänentaipalen** suhun, **Halkiveden** öfver förbe:de **Läutenantaipall** in till **Kuru**, så till **Multamättäsen** och sedan åter till **Hunnun?salmen kari** igen.

Begärade Förthenskund be:te Pähl Kolhoi, at jag detta med Lagmans Breff confirmera ville. Då emellan be:de bref är lagligen gifven och igenom långligh häfd vordet kraftigt och ingen framkom, som derå giter mera klandra ville ; Hvilcket ärende jag sköth til de 12. i Nempden såthe, de derom ransakade, vitnade och vore? faste åth; ty dömbde jag be:te häradsdom stadig och fast at hållas, vid hvars och ens 6. (marker) för Lagmansdom, som häro vidare klandra eller qvälja. Till yttermera visso - - förseglat. Actum ut supra. Hendrich Jacobsson, under Lagman.

5 § - B. Jöran Jöransson fr. Saviniemi beklagade sig öfver then eldskada, som han - - sidstl. höst i så måtto lidit, at et större och ett mindre pörte samt ett lider upbrunnit, anhållandes om brandstod.

6 § - Sold. Elias Frost har angifvit, at pigan Lisa Mårtensd:r fr. Korhola höstetingstiden gått här på hemmanet med bar eld. Lisa medgaf, at hon med itänd pärtsticka gått öfver gården, men som marcken redan var med snö betäkt, och hon icke nalckades några foder- eller andre sådane hus, där fara för eldsvåda var, - -.

7 § - Ereslax byamän emot Uhiniemi byamän ang. en rågångs upgående.

8 § - Angående åvärckan å Soltilla h:ns enskilte **Soimasuo mark** upvistes **häradsrättens protocol** af **21.8.1662**, hvari förmäles, at **Matolachdenpohja, Mantienkifvi och Rajaniemi** blifvit dömdt til Soltilla och Talviastaipall byars ägors skilnad. Parterne gåfvo tillkiänna, at af förenemnde råer icke gräntsa flere till Korhola och Tarckala ägor än Rajaniemi, utan följas deras och Soltilla ägor ifrån sidstnemnde råställe til **Oinasvuori**, hvarest Harala h:n blifver Soltilla rågranne, och följes - - ifrån Oinasvuori til **Haukilähde**, derifrån till **Mantienkifvi** och vidare til **Matonlaxpohja** rå. Upsköts.

9 § - B.sonen Mickel Mickelsson fr. Soltilla fordrade af **klockaren Johan Mustelin** betalning för 60 daler kopp:rmt.

10 § - Soknesmeden Mats Eriksson fr. Lill-Attila fordrade af förra kronolänsman Axel **Coveen** en tunna rå, som han **Coveens hustru** Anna Margareta **Nordin** försträkt.

11 § - Drängen Mats Eliasson fr. Vingiä fordrade utaf sin afl moderbroder inh. Josef Simonssons fr. Hiukois äncka Maria Johand:r 42 daler - -.

12 § - Upskutne målet emellan Erik Matsson Harola, kärande, samt Korhola och Tarckala byamän, svarande, ang. åvärckan å **Riukuniemi** mark. B. Erik Kristersson Maunus och b. Simon Eskola påstodo sig äga samfällige ägor med Tarckala och Korhola byar och at saken rörer dem. Erik Maunus medgaf väl, at han med Harola h:n äger samfällighet uti et fiske vid en holme, men för öfrigit ingen del hvarken med Harola eller Tarckala och Korhola byar. Simon Eskola påstod sig alltid hafva häfdat sin enskilda marck, utan någon samfällighet i bröstmarcken med parterne, men utmarcken är samfällig.

Inh. Erik Larsson fr. Korpi, inemot 70 år g:l, berättade, at ungefär 40 år sedan har han varit dräng på Soltilla och Eskola h:nen och derunder set, at Harola h:ns åboen å Riukuniemi marck haft en sved - - vitnets afl. fader Lars Johansson, som varit smed på Eskola h:n äfven sagt Riukuniemi enskilt tilhöra Harola, undantagande **Matilahdenma**, som skulle tilhöra svarandernes h:n.

B. Erik Kristersson Maunus, 32 år g:l, vitnade, at han, som bor nära, aldrig set Korhola och Tarckala öfva någre hyggen å Riukuniemi marck - - hafvandes en råhågnad varit bygd ifrån **Matinlax** vik til **Riminjärfvi** träsk - - och skulle ifrån **Riminjärfvi** viken rån gå til **Rimminsalmi**, i anlednig af denne råskilnaden tilfaller en del af Riukuniemi vid **Matinlax** viken Korhola och Tarckala h:nen - -.

B. Simon Jacobsson Eskola, 53 år g:l, berättade, at han alltid set Harola h:ns åboer såsom samme h:ns enskilda marck häfda Riukuniemi marck, med gerade råskilnaden ifrån **Matinlax** vik öfver **Riminjärfvi** träsk till **Rimminsalmi** - -. Jacob Tarckala för vitnets numera afl. sväger Pär Jöranssons giort berättelse och anvisning, - -. Simon Jacobsson Eskolas syster Valborg Jacobsd:r, 60 år gl, vitnade, at - - och skall råen derifrån löpa till **Rimminsalmi** eller **Rimminlax**, enligt vitnets numera afl. **faderfader** Jakob Henrikssons för vitnet giort berättelse, som ock intygat, at Riukuniemi vore Harolas enskilda marck, i anledning hvaraf vitnets afl. man Pär Jöransson fått timmer til en boda med Harolas lof från Riukuniemi. Upsköts.

13 § - Nämndem. Erik Eriksson fr. Lillattila anmälte, at vid arfskifte 23.1. förledit år efter thes afl. fader Erik Samuelsson har thess moder, änckan Valborg Josefsd:r blifvit tillagt - -.

14 § - Rusth. Johan Eliasson fr. Tungelöis har angifvit afsk. dragon Jakob Böna, afsk. sold. Erik Warg och inh. Petter Johansson fr. Tarckala, för det de skola å Tungelöis enskilte marck olofl. brändt et af Johan therstädes till torpåker ämnat och till den ända till sved huggit land.

15 § - Rusth. Johan Eliasson ½ Tungelo emot thes faderbroder Mickel Johansson ½ Tungelo rusthåld, för det han icke vill vidmachthålla det dike, som häradssynen 5.9.1767 pålagt - -.

16 § - Rusth. Mats Jöransson och b. och nämndem. Erik Eriksson fr. Attila fordrade af bönderne Elias Jöransson Mustasu, innehafvaren af Einola h:n capitain Jakob Böisman, Samuel Samuelsson Mettäs, Samuel Karlsson Mickola, Mats Matsson och Krister Eliasson Solala then kåst the gifvit landtmät. Jakob Johan Gadd för en upgådd rå.

17 § - Rusth. Mats Isåattila och nämndem. Erik Wähäättila emot bönderne Mats och Krister Solala ang. ätioskador.

18 § - B. Johan Johansson Kolho fr. Keuru - -.

19 § - B. Erik Johansson Kaupila fr. Lengipohja klagade, at inh. Jöran Sigfridsson fr. samme by, som bodt hos kåranden, borflyttat en boda, som tillhör kåranden.

20 § - Upskutne saken ang. en fäld sved å **Kuterinpohja** mark emellan Pittala och Kirjasniemi boer. Upwistes utdrag af **denne rätts 31.1.1750 protoco**ll, hwari förmäles, at nuwarande kåranderne sökt påstå at **Kuterinoja och Kirjaxensaren Kifvipyki** vore Pittala och Kirjasniemi hemmanens rår; och som kåranderne sielfve tå (?) Kuterinoja bäck för laga skilnad, - -.
(Käräjöpöytäkirjan loppuosa hävinnyt.)

Längelmäen syyskäräjät 3-10.1770
HMA Sääksmäki 115, mf ES 3459

1 § - Upbud.

2 § - Beviljades fastebref å Sipilä h:n i Pajula by för b. Lars Eskilsson, hvilket h:n Lars Eskilssons **svärfader** nemndem. Sigfrid Henriksson fr. Pajula skriftligen under 1.6.1718 och inför denne rätt 15.1.1723 updraget til Lars Eskilsson, hvilcken - - derefter vid lagmansrätten 24.11.1739 blifvit faststæld. Lars Eskelssons **h:us** Sofia Sigfridsd:s afl. **broders** Jöran Sigfridssons afl. **dotters** Lisa Jöransd:rs **son**, b.sonen Jonas Andersson fr. Vehkajärfvi har vid tredje upbudet sökt klandra Lars Eskilssons åtkomst.

3 § - B. Henrik Jöransson Hasa fr. Eräsjärfvi anmälte, at 28.5. har å hans Hasa h:n **vådelden** löskommit samt i aska lagt ett bonings- och ett kellarepörte, en rija, en foderlada, ett agnhus, en miöl- och en sädesboda, ett fähus, ett fårhus, ett stall, ett redskapshus och en foderlada jemte en tunna råg med 15 kappar ärter - -.

4 § - **Capitainen** Jacob **Böisman** föredrog, at en vecka för pingshelg har för honom genom **vådeld å thes åboende Koppala** rusthåld afbrunnit ett pörte 12 alnar i fyrkant jemte en bagarestuga 14 alnar lång och 12 alnar bred med en kammare och förstuga. Anhöll om brandstod. Den större delen af allmogen bestredo brandstoden, enär skadan icke skedt å Koppala rusthålds gamla gårdstomt, utan ett stycke derifrån, hvarest capitainen nu å **nytt ställe anlagt Koppala gård**, hvarföre ock capitainens landbönder likafult bo på gamla bohlstaden och allmogen således trodde sig kunna komma at betala brandstod för 2 gårdar å en stam, hvaraf allenast brandstod för ett hemman utgiöras, så undandrogo de sig betalningen.
Rätten pröfvade bevilja Böisman den ansökta brandstoden.

5 § - B.h:un Anna Eriksd:r fr. Eskola h:n i Talviais Taipal by berättade, at vid det hon i maji skulle utdrifva sold. Elias Frosts häst ifrån Eskola h:ns oslagna äng, har Frost dit kommit och öfverfallit Anna med oqväden samt med hugg och slag. Elias Frost tiltalte vice versa Anna Eriksd:rs son Henrik Simonsson, för det han för denne af Anna Eriksd:rs föregifne händelses skuld förhindrat Frost at begå sine salighetsmedel tymedelst at han pingstdagen, då Frost dertil varit anmäld, angifvit denne sak för kyrckioherden, hvilket mål - -. Upsköts.

6 § - B.sonen Johan Jöransson fr. Saviniemi förmälte, at om en dag i juli, under det folcket varit i skogen stadde vid arbete, hafva tiufvar nit om dagen brutit sig i en bod å Saviniemi h:n - - med yx och stör bögt dörren så länge in åt, at låskolfven gifvit efter, hvarifrån de sedan afhändt - -. Misstänker at afsk. corpor. Anders Silfverpatron, des son sold. Jakob Rask och måg inh. Johan Jöransson, hvilka bo å Rasks innehafvande soldatetorp å Rämänsalo h:ns ägor, nära Saviniemi h:n, och varit hemma stadde, hafva gjort tiufnaden. Upsköts.

7 § - B.sonen Johan Jöransson Saviniemi emot sold. Jakob Rask ang. fordran.

8 § - Förrättas bouppteckningen efter afl.b.h:un Maria Henriksd:r fr. Längipohja by.

9 § - Mats Jöransson Iså Attila och nemndem. Erik Eriksson Lillattila emot samtelige åboer i Lieveslax by till at förplikta dem at upgå råen emellan deras byar.

Inh. Henrik Matsson fr. Pääskylä vittnade, at numera afl. b. Sigfrid Mårtensson fr. Västälä straxt efter förra ryska ofreden tillfälligtvis fördt vitnet at see råen i **Leppäjerfvenoja** bäck, och skall till vänster i samma bäck tå varit ett stenrös, hvarest råen emellan Lieveslax och Attila boer skulle vara efter Sigfrid Mårtenssons utsagu, men samme stenrös är numera förstört.

10 § - B:n Johan Johansson fr. Kuivas androg, at han antagit sig till torpare för flere år sedan å Kaukanen torp torparen Erik Johansson med de vilckor, at han skulle torpet besitta så länge han - -. Upsagt sin torpare, men denne icke utflyttat.

Capitainen Jacob **Böisman, som äger 1/4 uti Kuivas skog** och mark, upviste **häradsgården af 13-14-9.1695**, emedan Erik Johansson Kaukanen på skogsmarken allehanda skadeligt gjort. Kaukanen måste utflytta.

11 § - Upskutne målet ang. åvärkan å **Riukuniemi** marck. Anstånd till 21 §.

12 § - B.mågen Samuel Johansson fr. Keuru by - -.

13 § - Förrättas uppteckningen efter framl. b. Johan Jakobsson Häckinen fr. Keuru - -.

14-16 § - Förmynderskap.

17 § - Förrättas bouppteckningen efter framl. sold. Mickel Vick fr. Mickola - -.

18 § - Upskutne saken ang. åvärkan å Pittala h:ns marck. Upsköts.

19 § - B. Henrik Henriksson Lyhäniemi - -.

20 § - Halfva Kålho h:ns i Keuru by, Mattila kalladt, åboen - -.

21-22 § - (Se ofvan 11 §) Hördes vittnen. Anstånd.

23 § - (Se ofvan 18 §) Angår ägotvist emellan Pittala och Uhiniemi. Urgamla **Kuterinoja** rå.

24 § - B. Johan Jöransson fr. Hakosalmi by androg, at sedan han blifvit förordnad till förmyndare för sin numera afl. broders Elias Jöranssons son Mats Eliasson, har han samma förmynderskap vid arfskiftet efter Elias Jöransson 20.12.1765? tilträd, vid hvilket tilfalle han med förmyndaren för Elias Jöranssons äldsta dotter Maria Eliasd:r, numera **gift med sold. Jöran Biörck** fr. Koivisto - - träffat sådan förening, at - -. Upsköts.

25 § - b. Henrik Kålho fr. Keuru - -.

26 § - B. Johan Josefsson fr. Ripilä inlade en förlikning af 4.9.1770: - - sådan förlikning träffad, at jag Johan Josefsson, som varit gift med Erik Eriksson Mulkolas numera afl. dotter Sofia Erikd:r och med henne sammanafat en dotter Anna, hvilken öfverlevvat dess moder Sofia, men är nu med döden afgången, ei vill fordra något af det arf -.

27 § - Bouppteckningen förrättas efter afl. rusth. Jöran Eriksson fr. Attila.

28 § - Bouppteckningen förrättas efter drengen Simon Simonsson fr. Attila.

29 § - Johan Fräser blir till förmyndare för drengen Simon Simonssons omyndige barn.

30 § - Bouppteckningen förrättas efter förafsk. corporalen Anders Silfverpatrons afl. h:u Kirstin .

31 § - Uppteckningen förrättas efter afl. b.sonen Anders Jöransson fr. Saviniemi.

32 § - Upskutne saken ang. pigelön, som Kirstin Henriksd:r fr. Ereslax tvistat med sin afl broders Johan Henriksson Knuttilas encka Sofia Erikd:r och hennes nuvarande man Simon Eriksson.

33 § - Upsk. saken ang. tvist emellan Korhola och Soltilla om **Soimasuo** mark. Parterne uppgått råen enligt denne rätts dom **af 1662** samt the thärå nämde råer begynnandes ifrån **Matolax** viken ther en stor och orörlig sten är belägen och therifrån till **Mantienkifvi** samt sedan till **Rajanniemi**. - - och parterne således förent sig om råsträckningen.

34 § - Inh. Johan Jöransson fr. Råmesalo anmälte, at b.h:un Lisa Josefsd:r fr. Saviniemi kallat honom tiuf. Upsköts.

35 § - B.sonen Henrik Jöransson fr. Saviniemi fordrade af b. Jöran Eriksson Yläkaupila fr. Lengipohja, des **broder** sold. Elias **Frost** samt den sidstnämndes **syster** Maria och **dennes man** afsk. sold. Johan **Nästa** 60 daler k:rmt, som svarandernes afl. fader Erik Samuelsson - -.

36 § - B. Anders Larsson Pittala kårade till b. Johan Henriksson Kirjasniemi, för det han våldsammeligen tagit en yxa af kårändens folk i juli, under det de lagt i kårändens lada det löf, som de brutit af kårändens **Perkiö** äng. Upsköts.

37 § - B. Johan Jöransson Laurila fr. Lengipohja tvistade med dess granne b. Mats Jöransson Otila för det han bergat det hö af kårändens **Mahos** teg, som kåranden slagit. Förliktes.

38 § - B. Johan Jöransson Laurila fr. Lengipohja androg, at han för Michaeli städslat sig till dreng gässen Jöran Jöransson - - men som Jöran i junii afvikit ifrån sin tjenst honom ovitterligen. Jöran Jöransson sade, at han i brist på mat varit tvungen at vika ifrån sin tjenst. Upsköts.

39 § - Drengen Henrik Henriksson fr. Påuka emot förra länsmannen Axel Coveen ang. fordran.

40 § - Förrättas uppteckning och arfskifte efter afl. b.h:un Maria Jakobsd:r fr. Ristjerfvi.

41 § - Länsmannen Favorin anhöll i anledning af landshöfd. Anders Henrik Ramsaijs bref at ränteliqvid, som denne låtit förrätta öfver räntorne å sine här i socknen befintelige trenne frälseh:n - -. 28-8.1770 hölls husesyn öfver 2:ne Tarkala och Järfvi fr.hemmanen i Längelmä sokn. Redogörelse öfver bygnader. Förteckning uppå den egendom, som - -. Kor på Järfvi h:n: **Joutike, Ruskanen, Tehtike, Lemmike, Sunderi, Ainike**, på ½ Tarkala h:n: **Punike, Ruskanen, Joutike, Pilkkanen, Ristike**, på den andra ½ Tarkala h:n: **Kirjanen, Ruskanen, Joutike, Ruskanen**.

42 § - Förra läns:m Axel **Coveen** anmälte, at b.sonen Elias Eliasson fr. Tarkala **med slagsmål och oqvåde öfverfallit dess son** Karl i Tarkala by under det Karl letadt efter Coveens häst samt frågat af Elias, om han blifvit den varse. Elias nekade.

Frälseb:n Johan Bertilsson fr. Tarkala berättade, at vid det tilfälle Coveens son Karl frågat af vittnet och Elias efter hästen den han sökt, har Elias utlåtit sig: "**Skall du Verkasen poika alltid härstädes fråga efter din häst**" samt gått efter Carl Coveen, som gått bort utan at dem emellan någon oenighet eller ordväxling förelupit. - Elias blef befriad.

Längelmäen talvikäräjät 28.2.1771 HMA Sääksmäki 116 mf ES 3459

1 § - I anledning af Konungen befallningshafvandes skrifvelse af 14.8.1770 blefvo invånarne häri tingslaget genom tienlig föreställning anmante at räcka hielpsam hand til understöd at inskaffa tionelle kyrcka, som betarfvar reparation, samt at prästerskapet och den öfrige kyrckio betjeningen arbeta med små och otillräckelige löner. Invånarne svarade, at de förr detta yttradt sig i samma ärende och vilja icke heller nu annorlunda visa sig än hielpsamme igenom sammanskott efter råd och lägenhet, men till någon åhrlig afgiftserläggande kunde de sig icke förbinda.

2 § - Allmogen har inkallats i dag til at lemna yttrande ang. oxars nyttjande vid hemmanskiörslor. Invånarne vidgingo, at oxar hitintils icke blifvit nyttjade i anseende til lång vägakiörslor och knapt foder, såvida hästar icke kunna innböras til stadsresor och dylike resor å lång väg annorstädes, men för at visa den lydno the en nådig öfverhet skyldige äro, utfäste de sig at icke underlåta oxars nyttjande framdeles.

Längelmäen talvikäräjät 28-2.1771 HMA Sääksmäki 116, mf ES 3459

1 § - Upbud. (mf JK 1340 s 85): Upbud å Otila h:n i Längipohja by för b. Mats Matsson och des syster Anna Matsd:r. Arfskifte 19.9.1770 efter b. Mats Jöransson och hans afl. h:u Maria Henriksd:r. Sonen Mats Matsson. Dottren Anna gift m. smeden Mats Eriksson fr. Wähäättila. Fadren Mats Jöransson får nyttia till hööbohl **Särkimatinlato** och **Peldoalanittu**.

- 2 § .Sochneskr. Erik Saxberg gaf tilkänna, at han ej mera kan betjena Keuru sochns invånare med handtvärk.
- 3 § - Beviljades fastebref å ½ Ripilä h:n i Puharila by för b. Johan Josefsson. I ego bekommit vid arfskifte 24.1.1769 efter sin afl. fader b. Josef Simonsson. Dels ärft och dels tillöst sig sine samarfvas andelar.
- 4 § - B. Mats Johansson Mäntä - -.
- 5 § - Lyhäniemi h:ns i Keuru by åbo - -.
- 6 § - B. Henrik Jöransson Kolho - -.
- 7 § - Förrättas uppteckning efter afl. b. Henrik Kolho - -.
- 8 § - Länsman Anders Favorin angaf ogifta qvinspersonen Anna Jacobsd:r fr. Kåppala rusthåld för det hon födt ett oächta piltebarn. Anna sade, at en okänd man uti badstugan på Kauppila, då mörkt war, lägrat henne.
- 9 § - B.sonen Mats Johansson fr. Oinasniemi by af Orihvesi föredrog, at han i Orihvesi ting anhållit, at den **fästning** han ingåt **med** b.dottren Kirstin Mickelsd:r fr. Uiherla by kunde uphäfvas, eftersom om henne upkommit sådant rychte, som hade **hon varit at samla sig brudhielp**, snattat ett lintyg ifrån pigan Sofia Eriksd:r, hvilket lintyg då hängt efter tvättningen på en gierdesgård vid Längellmä Prästegård, där Sofia var i pigetjenst. Kirstin nekade. (Saken tog 12 sidor). - Upsköts.
- 10 § - Upskutne målet ang. at b.sonen Johan Jöransson fr. Saviniemi misstänkt Anders Silverpatron m.fl. om tjufnad. Johan Jöransson lemnade sin talan i brist på bevis.
- 11 § - Fr.b. Jöran Johansson Röytälä emot des sold.roteinteressenter Jöran Henriksson Järfvis och Henrik Jöransson Hassia ang. afkastningen af soldateåkren.
- 12 § - Tvisten emellan bröderne Lars och Johan Erikssöner fr. Vestilä om flere slags skiutsningar.
- 13 § - Upskutne saken emellan b. Anders Larsson fr. Pittala och Johan Kirjasniemi. Förlikts.
- 14 § - B. Jöran Johansson fr. Saviniemi kårade till b. Johan Jakobsson Rämäsalo för thet han låtit sine creatur giöra skada uppå Saviniemi h:ns **Ilfveslahdennittu** äng.
- 15 § - B.sonen Simon Simonsson Ylinen fr. Vingiä emot b. Jonas Jöransson fr. Hirdolax ang. fordran.
- 16 § - Johan Knutsson kårade til socknehandtvärkaren Axel Leivander ang. skuld.
- 17 § - B:n Johan Henriksson fr. Hirdolax emot des broder b:n Jöran Henrikssons ang. värdering och försäljning om Jörans ½ Hirdolax.
- 18 § - Sold. Elias Frost fr. Talviastaipal anmälte, at han af kringlupit rychte, som afsk. sold. Erik Varg fr. sagde by skall utspridt, blifvit underrättad, at des hustru Maria Johansd:r, med hvilken han i flere år varit gift, skall före, innan han med henne trädde i ähtenskap, varit flere gånger af oloflig beblandelse rådd, men fostren fördrifvit och afdagatagit. Varg nekade, at han något ondt rychte om Frosts hustru utspridt. B.hustrun Maria Mickelsd:r berättade, at Varg kommit til vitnets åboende Tarkala h:n af drycker öfverlastad och sig utlåtit, at Frosts hustru är värre än andre horor, thy hon har tre resor varit lönligen rådd och afdaga tagit tre gåsborn, fast det icke kommit dagsliuset eller blifvit uppenbart. Vitnet var öfvertygad om Frosts hustrus oskuld. Vitnet hade sig vähl bekant Vargs elacka vana, neml:n at illa tala om folck då han är drucken.
- 19 § - B. Mats Matsson Otila fr. Längipohja föredrog, at vid arfskiftet efter des fader Mats Jöransson har han kommit i besittning af 2/3 utaf Otila h:n och des syster Anna med sin man Mats Eriksson hafva tilträdt 1/3. De hafva icke kunnat komma öfverens om hus- och tomtdehningen, emedan Mats skulle icke vilja afstå någon del utaf den gamla tomten, utan heller uplåta åt sin syster ny plan annorstädes.
Utslag: Som thet är rätten bekant, att landtmät. Miltopaeus är pålagd att vid nästa barmark fullfölja och til slut bringa storskiiftsdelningen i Längipohja by, hvilken delning jemväl rörer tomterne i byalaget; altså --.

20 § - B:n Samuel Karlsson fr. Lieveslax androg, at b:sonen Krister Eriksson fr. Pittala h:n **trolofvat sig med** Samuel Karlssons **dotter** Maria Samuelds:r och förmålt prästerskapet at lysa 3 resor, utan at Krister haft Samuels tilstånd til trolofningen eller lysningen.

Maria Samuelds:r anförde, at sedan Krister Erikssons broder b:n Erik Eriksson Pittala talt vid henne å des broders vägnar om ächtenskaps byggande med Krister, hafva de begge instålt sig på Marias föräldrars hemman och då, oachtadt Marias fader samma dag icke var hemma stadd, talt henne at emottaga fästningagofvor af Krister. Men som hennes fader vid sin hemkomst dertil icke velat samtycka, hade Maria sig icke heller behålla trolofningsgofvorne, utan de återskickat.

Samuel Karlsson berättade, at den tiden lysningen uti Längellmä kyrckia skiedde, kunde icke någon komma dit ifrån Lieveslax, såvida isen då ej bar at färdas på och det icke heller var Samuel eller hans dotter bekant, at lysning blifvit äskad.

Trolofningen och lysningarne uphäfdes.

21 § - Upskutne saken ang. at Henrik Jöransson fr. Saviniemi fordrat af Jöran Yläkaupila m. fl. 60 d:er.

22 § - Smedslärlingen Krister Kristersson begärte at blifva sochnesmed i Längellmä sochn.

23 § - Ang. rågång emellan Stor Attila och Lill Attila å ena samt Lieveslax byamål å andra sidan. Upsköts.

24 § - Upskutne saken. B. Johan Jöransson Hakosalmi emot sin framl. broders Elias Jöranssons son Mats Eliasson om betalning för en häst - -. Afsades: Hvad hemmanets förvaltning vidkommer, - - at det samfält förblifver så länge arfvingar upfostrar omyndiga - -.

25 § - Upskutne saken. B. Erik Matsson Harola emot flere ang. äganderätten til Riukuniemi marck. Upsköts.

26 § - Förrättas uppteckningen efter framl. b. Erik Ylä Kaupila fr. Längipohja.

27 § - Drengen Henrik Henriksson anmålte tvist om Tihalaniemi h:ns besittning, som förre länsman **Coven** skall till honom i pant försäkrat - -, men som **ordföranden nu är ägare af hemmanet**, så kunde denne sak icke blifwa företagen.

28 § - Upskutne målet ang. Johan Laurila fr. Längipohja och hans dreng om lön. Förlikts.

29 § - B. Mats Jöransson Otila fr. Längipohja föredrog, at han uti hofrätten redan 1764 besvärat sig öfver thenne rätts författning om en gatas inrättande öfver hans tomt, hvilka besvär fallit resolution 12.2.1765, hvarigenom han blifvit pålagd at til hofrätten ingifva - -. icke blifvit af honom fullgiort - -.

Längelmäen syyskäräjät 9-9.1771 på Tihalaniemi h:n
HMA Sääksmäki 116 KA mikrofilmi ES 3459

1 § - (Kts. mf JK 1340 s 109): 2. upbud å Otila h:n i Längipohja by för Mats Matsson (2/3) och Mats Eriksson (1/3).

2 § - Uptekning och arfskifte förrättas efter afl. f.d. b. Mats Henriksson Mattila i Wiuhkola by.

3 § - Förmyndareconstitutorial.

4 § - Soknesmeden Mats Eriksson, som åbor 1/3 af Otila h:n i Längipohja by, anhöll att sig till biträde få taga en läroreng.

5 § - Upteckning och skifte af ägendomen förrättas efter af. b. Lars Eskilsson och des äfven afl. hustru Sofia Sigfredsd:r å Sipilä h:n i Pajulax by.

6 § - B. Mats Johansson Mäntä fr. Keuru - -.

7 § - Upbud. (Kts. KA Sääksmäki KOb6, mf JK 1340 s 110) - B:n Jöran Eriksson inlade ett köpebref af 7.4.1771: Sedan jag Jöran Henriksson - - har jag updragit mitt ½ Hirdolax h:n till Jöran Eriksson fr. Uihlerla by - och som min son Jonas hafwer en dotter Anna af 7 årh g:l och Jöran Eriksson en son Jöran på sit 6. ålders år, så

hafva vi öfverlagt, at enär de fyllt sine laga åhr, skola träda i äktenskap med hvarandra. Jonas Jöransson vill inbörda. Beviljades första upbudet för Jöran Eriksson.

8 § - Å tingstaden församlade allmogen anhöll om, att skreddarelärodrängen Elias Matsson fr. Tarkala kunde till sokneskreddare tillförordnas.

9 § - Upsk. målet emot ogifta qvinnan Anna Jacobsd:r fr. Koppala rusthåll i Eräjervi capell ang. lägersmål med en okänd mansperson. Des oächta piltebarn har numera aflidit. Blef bötd.

10 § - Lensmannen Anders Favorin berättade, att sold. Elias Modig fr. Pitäla hos honom angifvit, det b.sonen Mats Andersson och drengen Johan Matsson fr. Pitäla idkat olofligt brännevinsförsäljning.

11 § - Upskutne saken ang. Lyhäniemi h:ns åbo i Keuru.

12 § - B.enkan Maria Samuelsd:r fr. Kåpero - -.

13 § - Förmynderskap.

14 § - B. enkan Maria Samuelsd:r fr. Koperö - -.

15 § - B. Henrik Johansson Hoskari fr. Keuru - -.

16 § - B. Mickel Johansson fr. Syfväjerfvi å egen och des modersysters inh.hustrun Lisa Matsd:rs fr. Attila vägnar fordrade af sitt syskonebarn b. Johan Jöransson Alanen fr. Vingiä 69 daler k:rmt, dem Johan Jöransson vid arfskifte efter kändens afl. moderfader Mats Jöransson åtagit sig till kändens numera afl. moder Kirstin Matsd:r och modersyster Lisa Matsd:r att betala.

17 § - Smeden Mats Matsson fr. Vingiä fordrade af b. Johan Jöransson Alanen fr. samma by sin arfsandel.

18 § - Smeden Mats Matsson fr. Vingiä fordrade af sin broder inh. Erik Matsson två lispund och tio marker svinfläsk.

19 § - Såsom förmyndare för afl. b. Elias Eliasson Alanens omyndige barn, sonen Simon Eliasson och döttrar Anna och Lisa - -.

20 § - Nemndem. Jöran Jöransson Koivisto å egne samt enligt nemndem. Johan Jöransson Frärsers fr. Längipohja afgifne intygan å sin moders enkan Sofia Jöransd:s vägnar, i närvaro af sine samarfva bröderne Henrik, Johan och Anders Jöranssöner samt systers Anna Jöransd:rs man rusth. Johan Eliasson Tungeloin, anmälte att han med åfvannemnde des samarfva i Koivisto fr.h:n, hvilket dem efter deras afl. fader f.d. nemndem. Jöran Andersson Koivisto, i arf tillfallit, samt i all i deras föräldrars bo befintelig lös ägendom ingåt sådan förening, att - -.

De yngre af barn blifva af äldsta sonen Jöran sytt och klädd samt med alla nödtofter till dödedag försedd - - får Jöran ensam besitta Koivisto h:n emot det han för sonen Johans deri ägande arflott öfverlemnar honom till lifstidsägo den mindre **Mustalax** åker och **Talassari** färdige åkren samt **vesijettö** ängshörn och **Kifvikåtå** boskaphviloställe jemte **Talassari**, **Kuckuransari** och **Saran?korpi** ängsfläckar jemte **Kuckaransari** nyrödsell.

Till Anders Jöransson öfverlemnar Jöran Jöransson till lifstidsnyttjande häften af **Häpolax** åker och tillställer honom för des bröllopskost - -.

21 § - Sold. Johan Johansson Skog fr. Seppola by i Jämsä berättade sig hafva såsom dreng tjent b. Johan Jöransson Alanen fr. Vingiä - -.

22 § - Nemndem. Mats Eliasson fr. Vingiä såsom förmyndare för afl. b.sonen Jöran Matssons arfvingar - -.

23-24 § - Upsk. målet. B.sonen Mats Johansson fr. Oinasniemi i Oriwesi emot **thess fästeqwinna** Kirstin Mickelsd:r fr. Uihlerla by ang. skilnad i fästningen. Kirstins **fader** b:n Mickel Juopola. Upsköts.

25 § - Tvist emellan Harola samt Tarckala och Korhola byamän, företagits redan 1769, ang. åvärckan å Riukuniemi marck.

Sold. Erik **Tranbäck** fr. Wiuhkola, 41 år g:l, berättade, at han 20 år sedan tient för dräng på Maunus h:n i fem år och erfarit, at en Röshags hägnad, som varit inrättad öfver **Riukuniemi** mark ifrån **Matinlax** till **Rimminlax** vik, blifvit hållen för skilnad.

Inh.qvinnan Anna Johansd:r fr. Soltilla, 40 år g:l, berättade, at hennes numera afl. fader Johan Larsson, som åbodt ett h:n i Ristjärfvi by och dödt 24 år sedan mycket gammal, för henne under en valgång på Riukuniemi mark berättat - -.

Ingafs utdrag af **häradsrättens** i Längälmä sokn protocoll, hållit 26.10.1693.

Aldenstund Talvistaipale boer besvära sig öfver Jöran Pärsson i Maunus at han med sin boskap årligen upbeter deras svedier och ängiar opå **Riukoniemi** udd som dem med och innom råärne **Pirtitaipale** och **Kuckolachdenpohja** tilkommer, begärandes de, at få med en skiljegård afgärda samme udd och jordstykke; Fördenskull såsom Lagen i B.B. 26 Cap. dem i detta fallet bifaller; Altså medgafs bemälte Talviaistaipale boer deras begäran, och Jöran Pärsson förbiudes, sedan en sådan skiljegård blir uprättad, at tilfoga där innom desse Talviaistaipale boar någon oförrätt vid laga böter och skadans refusion; skolandes han ock efter det 10:de Capitlet i B.B. L.L. och Nämndemännens Mats Johanssons i Kåivisto samt Lars Knutssons i Wästilä värdering betala till Henrik Eriksson i Talviaistaipale tijo Cappar spannemål och två lispund lijn, som des okynnes hästar uppå bemälte Erikssons växt och tilverkning förderfvat. Utslag.

26 § - Sold Elias Modig fr. Pittala kårade till sine rotebönder Anders Larsswon och Erik Eriksson fr. samme by, för det de bärgat Modigs **Kuterin nitu** äng samt tre år sedan besått Modigs roteåker och släpat bort des gödning, som fallit efter Modigs creatur.

27 § - B.enkan Sofia Sigfridsd:r fr. Røyhtälä klagade, at hennes son Jöran Johansson, som åbor Røyhtälä h:n, icke enligt arfskiftet 15.3.1762 upfödt åt Sofia årligen en koo, en qviga, tre fåhr och ett svin.

28 § - B. Mats Josefsson Bertula fr. Vestilä anförde, att samme by underlyder tvänne kärr, **Rapakonkorpi** och **Hemminkorpi**, uti hvilka kärr Mats Josefsson sade sig vara till hälften delägare. Och som samme kärr genom dikning och rothyggning kunna nyttige göras, så har Mats låtit instemma de öfrige delägare bönderne Lars och Johan Erikssöner Laurila fr. Vestilä viljande dem förplikta att låta dela besagde Rapakonkorpi och **Häminkorpi**. Förordnades två nämndemän att förrätta delningen.

29 § - B. Johan Eriksson Laurila fr. Vestilä kårade till sin broder b. Lars Eriksson, för det han lemnat tillstånd åt sin inhysinge Lars Samuelsson att bärga höö af en slät skogsbacke, å parternes samfälte **Härmisto** äng belägen. Upsköts.

30 § - Upskutne målet ang. 60 daler.

31 § - B.sonen Jöran Eriksson fr. Uihlerla by upviste ett emellan honom och åboen å ½ Hirdolax h:n Jöran Henriksson 7.4.1771 uprättadt köpebref, till följe hvaraf han blifvit ägare af ½ Hirdolax sk.h:n. Dock har säljarens son b:n Jonas Jöransson Hirdolax egenvilligt tillgripit all ½ Hirdolax h:ns afkastning och vill återbördä. Jonas fick böter.

32 § - B. Jöran Henriksson Pouka tilltalte bönderne Mickel Jöransson Yrkölä och Simon Henriksson samt Johan Eliasson Knutila fr. Ereslax, för det de bärgat hälften af en Pouka h:n underlydande kärräng **Aukesuo** vid namn.

33 § - Afsk. sold. Erik Stålt fr. Puckois by i Kuhmois sokn emot b. Johan Henriksson Kirjasniemi ang. soldatelega.

34 § - B. Mickel Eliasson Salola eller Koljonkangas tilltalte sin granne b. Mats Matsson, för det han giort början med små skogsafrodjande till åker innom kårandens **Lahdentaustanhaka** åkerhägnad och der upplöit en linda. Mats Matsson påstod, att marken innom Lahdentaustanhaka åkerhägnad är parterne samfält tilhörig och kårande för fem år sedan densamma inhägnat af samfält mark. Mats kårade vice versa till Mickel, för det han enskilt ingärdat **Saricko?ma**, som förut varit dem samfält tillhörig. Förrättas syn.

35 § - Inh.enkan Anna Johansd:r fr. Längipohja biträdd af sin måg b. Elias Eriksson tilltalte sin afl. mans Jöran Johanssons broder b. Erik Johansson Kaupila fr. samme by, för det Erik ungefär för 10 år sedan skilt Anna vid ett åkerstykke belägit in vid **Kaivando** äng samt sedermera förnekat henne ett pörte, en boda och nödigt husrum å Kaupila h:n.

36 § - Frälselandb:n Elias Johansson Tarkala emot **auscultanten wid hofrätten** Gustav Petter **Odenius** och **des moder** enkefru, **kyrkoherdskan** Barbara **Jusleen**, såsom **ägare af Tihalaniemi** sk.h:n, för det de låtit bärga en Tarkala h:n tillhörig och innom **Tihalaniemi** åkerhägna belägen äng.

37 § - Rusth:n Johan Eliasson Tungeloin klagade, at **sokneskreddaren** Johan Samuelsson fr. Lieveslax öfver föresattan tid hos sig behållit ett par byxor, dem han af sämisk skulle åt Tungeloin förfärdiga, och gjort samme byxor för mycket trenga åt kåranden.

38 § - Gl. torp. Thomas Johansson Pilameki fr. Keuru - -.

39 § - **Hofrättsausc.** Gustaf Petter **Odenius** upptedde uppteckningsinstrumentet 4.6.1771 öfver des afl. faders, **kyrkoherden** i Längelmäki församling, magister Johan **Odenii** qvarlemnade ägendom, hvaraf inhemtades, att ägendomens värde är 2655 daler kopparmynt. Kyrkoherden Odenii **enkefru Barbara Juslen** anhåller om dubbelt nådår.

Längelmäen talvikäräjät 16-3.1772 i Hiukois by (varsinaisasiat)
HMA Sääksmäki 116, mf ES 3459

1 § (mf JK 1340 s 281): - 3. upbud å 2/3 af Otila h:n i Längipohja by för Mats Matsson.

2 § (mf JK 1340 s 282): - 2. upbud å Pouka h:n för b. Jöran Henriksson.

3 § (mf JK 1340 s 282): - 2. upbud å ½ Alanen eller Laurila h:n i Vingiä by för b. Johan Jöransson. Blifvit ägare medelst updragelse af sin faderfader b. Mats Jöransson.

4 § (mf JK 1340 s 283): - 1. upbud å Sipilä h:n i Pajulax by för b. Mats Larsson. Arfskifte 22.10.1771 efter afl. b. Lars Eskilsson och des h:u Sofia Sigfridsd:r. En son Mats Larsson och en dotter Lisa Larsd:r, gift m. b. Axel Jakobsson Ottele fr. Löytänä.

5 § (mf JK 1340 s 287): - 1. upbud å Koivisto h:n för nemndem. Jöran Jöransson. Inlades utdrag ur höstetingets 1771 protokoll § 20. **Mustalax, Talassari, vesijättö, Kivikåtå** boskapshviloställe, **Talasari, Kuckuransari, Suronkorpi, Kuckoransari.**

6 § (mf JK 1340 s 292): - 1. upbud å hälften af Raidisto Ylinen och Mattila skatte- samt Hasa frälseh:n för öfversten Karl Fredrik Nordenskiöld. Köpt 15.3.1771 af grefven, hofmarshalken och riddaren Karl Vilhelm Leijonstedt och capitain Anders Erik von Köler.

7 § - Angår förmynderskap.

8 § (mf JK 1340 s 296): - 2. upbud å ½ Hirdolax h:n för b. Jöran Eriksson.

9 § - Afsk. sold. Erik **Varg** fr. Talviaistaipal, som angifvits för utspridt vanrychte, skall försona sine böter med 9 par spöö, try slag af hvarje par.

10-11 § - B.enkan Maria Samuelsd:r f.r Kopero - -.

12-13 § - Hälftens af Valkianiemi h:n i Keuru åbo - -.

14 § - (En del af 13 § och 14 § helt och hållet förvunnits.).

15 § - Henrik Thomasson ½ Valkianiemi h:n - -.

16 § - Kiesinen h:n och Valkianiemi - -.

17 § - B. Mats Matsson Pätniemi - -.

18 § - Nemndem. Markus Matsson Mäntä - -.

19 § - Sold. Elias **Frost** fr. Tarkala jemte sin compagne fullmäktig förraren Henrik Gabriel **Boisman** androg att des rotebonde Mickel Johansson Korhola fr. Talfviastaipal by förpantat Frosts spannemål och annan ägendom och i sällskap med sin hustru Lisa Johansd:r och stöfmoder Anna Nilsd:r samt syster Lisa Johansd:r och afsk. sold. Johan **Kurman** honom och des h:u Maria Johansd:r med slagsmål öfverfarit.

29 § (mf JK 1340 s 298) - Cancellisten Efraim Blom inlade ett köpebref af 17.3.1772: Jag Jöran Eriksson försåldt mitt af b:n Jöran Henriksson köpte ½ Hirdolax h:n till Åbo hofrätts extraordinarie cancellisten Efraim **Blom** emot - -. Beviljades första upbudet.

63 § (mf JK 1340 s 300) - B.sonen Johan Jöransson fr. Hirdolax inlade i rätten 248 dahler k:rmt som sammanräknad med det bemälte Johan förut i denne rätt insatt till bördeskillning utgör 650 daler k:rmt, och som han således erlagdt så mycket som dess fader redan undfått för ½ Hirdolax h:n, så påstod han at få sagde hemmans hälft tilträda.

(Osa talvikäräjien 1772 pöytäkirjasta hävinnyt)

Längelmäen syyskäräjät 9-11.1772 på Tihalaniemi h:n
HMA Sääksmäki 116, mf ES 3459

1 § (mf JK 1340 s 460) - 2. upbud å Ylinen h:n i Koivisto by för Jöran Jöransson.

2 § (mf JK 1340 s 461) - 2. upbud å ½ Raidisto, Ylinen, Mattila och Hasa h:n:n för Karl Fredrik Nordenschiöld.

3 § (mf JK 1340 s 462) - 3. upbud å Poucka h:n för Jöran Henriksson.

4 § (mf JK 1340 s 462) - 2. upbud å Sipilä h:n i Pajulax by för Mats Larsson.

5 § (mf JK 1340 s 463) - 1. upbud å Mattila h:n i Uhiniemi by för b. Henrik Matsson. Arfskifte 30.3.1772 efter framl. b. Mats Henriksson. Des encka Brita Larsd:r, söner Henrik, Mats, Salomon och Henrik (yngsta son) samt döttrar Maria, gift m. b. Elias Jakobsson fr. Kalku, och Johanna. Mats är af fallandesot besvärad. Brodren Henrik får nyttia **Usipeldo** och **Mättäpeldo** samt **Taipalennittu**, **Sårapickonittu** och **Sallmenpäre** ängar. Sonen Salomon förblifver i matlag med Henrik den äldre, får nyttia **Mattinpeldo** och **Wanhanmiehenpeldo** samt **Kamapänittu**, **Kallion alustanittu** och **Lyhästönittu**.

6 § - B. Jöran Eriksson Yläkaupila fr. Längipohja by androg, at en söknedag i denne höst, under det han var stadd på vägen til skogs, blef han varse, huruledes des grannes b. Erik Eriksson Alakaupilas barn drefvo svin inpå Jörans bråddåker, hvilket Jöran barnen alfvarligen såsom obehörigt förehållit, deröfver Erik Eriksson och des hustru Maria Henriksd:r, som detta genom sin pörtesglugg hört, tilsagt barnen strängeligen at fortfara med svinens indrifvande i åkren, det Jöran ytterligare hindra sökt, då Maria och Erik kommit ut och Maria genast fattat Jöran i håret samt Erik med ett yxskaft slagit honom flere åkommor.

Erik Eriksson och Maria Henriksd:r förklarade, at sedan de blifvit varse, det svin trängt sig på Jörans ohägnade bråddåker, hafva de tilsagt sine där nära stående barn at hindra sådant, det barnen ock efterkommit, men under det desse sysselsatte sig med svinens bortkörande från brådden, instälte sig Jöran ganska förifrad och ville förföra sig å barnen, til hvilkas hielp och undsättning svaranderne gingo ut, då kåranden med yxskaftet, som han hade i handen, genast slog svaranderne, deraf de åkommor fåt.

Hördes vitnen. Utslag: Häradsrätten finner väl icke omständeligen vara utredt, hvilkenthera af parterne gifvit anledning till det misförstånd dem emellan, - -.

7 § - Henrik Henriksson Lyhäniemi - -.

8 § - B. Jöran Eriksson Caupila fr. Längipohja emot pigan Maria Mickelsd:r för det hon skall en natt gåt i hans olåste fähus - -.

9 § - B.sonen Jakob Jakobsson fr. Hiukois androg, at Jacola h:n i Hiukois by tilfallit honom i arf efter des numera afl. fader Jakob Matsson, men hvilket h:n efter Jakob Matsson död blifvit innehaft af Jakob Jakobssons stiuiffader b. Johan Johansson, som detsamma icke vill til Jakob Jakobssons besitning afstå.

Johan Johansson anförde, at vid bouppteckningen 23.3.1759 har han med afl. Jakob Matssons omyndige barns förmyndare öfverenskommit rättigheten at förvalta Jacola h:n. Upsköts.

10 § - Å sin faders b. Mats Josefsson Bertulas fr. Västälä vägnar kårade Thomas Matsson til bönderne Johan och Lars Erikssöner Laurila, för thet the skola å Västälä byss oskiftad marck Bertula til förfång idkat svediebruk.

11 § - Sedan capitain Jakob **Boisman** med Kongl. Maj:ts befalningshafvandes i Helsingfors öpne bref beviste, at han blifvit anmodad at å thess vägnar af underskrefven häradshöfdingen och the i Öfre och Nedre Säämäki häraders domsaga vistande samt under Kongl. Åbo hofrätt sorterande personer taga behörig **tro- och huldskapsed**, och vederbörande til i dag blifvit kallade, nemligen vicehäradshöfdingen Karl Henrik **Ulnier**, -- commissarien Gustaf **Valheim**, vicensarien Efraim **Blom** och extraordinarie cancellisten Gustaf Petter **Odenius**. Så aflades nu samme ed.

12 § - Åboen af 1/3 af Mäntä h:n Mats Matsson ang. Pättiniemi mark.

13 § - Markus Matsson Mäntä - -.

14 § - B. Johan Eriksson Mickola fr. Keuru - -.

15 § - B. Henrik Matsson Mattila fr. Uhinemi kårade til bönderne Elias Josefsson fr. samme by samt Anders Larsson och Erik Eriksson fr. Pittala, för det deras hästar trampat kårandens rågrådd.

16 § - B. Mats Eriksson Otila fr. Längipohja kårade til b. Mats Matsson Otila för det Mats Matsson utan upsägning städslat pigan Maria Mickelsd:r, som förledit år varit i Mats Eriksson tjenst.

17 § - B. Jöran Eriksson Säppälä fr. Ereslax emot b. Mickel Jöransson Yrckölä för thet han gjort sig väg öfver Säppäläs åkerlinda.

18 § - B. Mickel Jöransson Yrckölä fr. Ereslax emot sin granne Jöran Säppälä ang. ätiokador.

19 § - B. Erik Eriksson fr. Pittala emot b.hustrun Elin Jakobsd:r fr. Kirjasniemi för det hon honom oqvådat. Upsköts.

20 § - Sold.änckan Lisa Henriksd:r fr. Jäckula - -.

21 § - Upskutne målet. Sold. Elias Frost fr. Talviastaipall emot sin rotebonde Simon Eskilsson Eskola ang. fordran

22 § - Upskutne målet. Tåuna h:ns åboen Henrik Jöransson emot Koljonkando och Pittala h:ns åboer ang. en kappa spanmål af hvarandra för postförslen åhrligen enligt föreningen af 9.3.1765.

23 § - B. Mats Jöransson Seppälä fr. Hiukois by gaf tillkänna, at han och thes h:u en tid föreståt Seppälä h:n, hvarå hans hustru och hennes barn med des förste och afl. man sammanaflade barn förvärfvt sig skatträttigheten. Men som des stiuvsdotter och hennes man Mickel Eriksson, hvilka en lång tid arbetat å hemmanet, nu vilja tiltråda des förvaltning, eftersom Mats Jöransson dermed sig icke längre orckar befatta, så vilja Mats Jöransson och hans h:u afråda disposition til Mickel Eriksson, dock så at - -.

24 § - Sold.änckan Maria Matsd:r fr. Åriväsi emot sokneväfv. Axel Leivander ang. fordran.

25 § - Gamle b. Mats Josefsson Bertula fr. Västälä androg, at han i anseende til sin ålder och siuklighet icke förmår sielf - - ang. thes åboende Bertula h:n, hvarföre hans son Thomas bevakar. Thomas Matsson tiltalte nu sine grannar Laurila h:ns åboer, för thet the then Bertula och Laurila h:n samfält tilhörige skogsmarcken skola idkat svediebruk utöfver sin lott i skogen. Förrättas syn.

26 § - Bertula h:ns i Västälä åboes Mats Josefssons son Mats emot Laurila h:ns åboer för thet Lars och Johan Laurila satt sig i besitning af flere boskaphshviloställen, hvilcka till upodling äre tienlige, å byns samfält skogsmarck. Nemnde ställen bör lagligen skifta dem emellan.

27 § - ½ Laurila h:ns i Västälä åboe b. Lars Eriksson föredrog, at sedan **H?amminkorpi** kärr blifvit delt emellan grannarne i byn, har Lars afrödiat den honom deraf tillfallne andelen. Men som Bertula h:ns åboen Mats Josefsson, som fått sin lott invid Lars Erikssons numera afrödiade skifte, icke rödiat sin del deraf invid råen intil Laurila h:ns uprödning, hvarigenom uprödning blifver skadad igenom den af skogen förordsakade skuggan, så anhöll Lars, at Mats måtte påläggas afrödia skogen af sin kärrlott. Mats bör afrödia den omtvistade lotten.

28 § - Otila h:ns i Längipohja by tvenne åboerne tvistade sin emellan om husflytning. De bilade sig sin tvist sålunda, at Mats Matsson åtager sig at flytta samfällt med Mats Eriksson et pörte å dennes tomt - -.

29 § - Sold. Elias Frost tiltalte b. Mickel Henriksson fr. Korhola för thet han igenom sin dräng Mats Thomasson affört 8 lispund höö ifrån Frosts höölada och ett trälås för samme lada söndrat.

30 § - Sold. Mats Crantz fr. Sapas hustru - -.

31 § - Framledne handtlangaren Elias **Meenholms äncka** Maria Matsd:r fr. Oriwäsi fordrade af sokneväfwaren Axel Lievander 30 d:r.

32 § - Emedan rusth. Johan Eliasson Tungeloin nu vidgick, at des h:us Anna Jöransd:rs broder, nemndem. Jöran Jöransson redan til honom lefvererat hvad hans h:u i arf hade att undfå - -.

33 § - B:n Jöran Henriksson fr. Hirdolax vidgick, at han försträkt numera framl. b.sonen Anders Henriksson fr. Saviniemi en tunna råg.

34 § - B.dottren Valborg Sigfridsd:r fr. Puharila androg, at b.sonen Krister Eriksson fr. Pittala henne med ächtenskapslöfte lägrat, theraf hon nu är rådd. Krister vill nu rygga det tilsagde ächtenskapet. Krister nekade löftet.

Skredd.h:un Johanna Johansd:r fr. Pouckala berättade, at sidstl. sommar har Valborg för vitnet vist en silckeshalsduk, ett blåtrykt halsduk och en förgylld silfverring, dem hon sagt at svaranden henne gifvit i fästningagåfvor. Detsamma sagt bl.a. svarandens broders Erik Erikssons h:u Sofia.

35 § - Sold. Jakob **Rask** fr. Rämäsalo emot sin **fader** afsk. corp. Anders **Silfverpatron** ang. arfskifte efter Rasks afl. moder.

36 § - Rusth.änckan Maria Thomasdr. klagade, at drengen Henrik Bertilsson skall å henne om en soknedag i ondt upsåt kastat vatn. Förliktes.

37 § - Rusth. Johan Eliasson fr. Tungeloin emot sin stiuvmöder Maria Thomasdr ang. at utflytta ifrån det pörte, som hon innehafver - -.

38 § - G:la b. Anders Jöransson (fr. Karfvia) anmälte, at han til förekommande af tvist sine barn emellan giordt jämte sin h:u Kirstin Andersd:r sådan förfatning om deras ägendom, at - -.

39 § - Förrättas skifte af arf efter b. Anders Jöranssons fr. Karfvia by boo.

40 § - Nemndem. Jöran Jöransson Ylinen fr. Koivisto by emot bönderne Mickel Yrckölä samt Johan och Simon Knuttila fr. Ereslax, för det de skola utöfver rätta skildnaden slagit höö inpå Ylinen h:ns **Aukionittu** äng. Förliktes, at skildnaden hädanefter dem emellan går ifrån dikesmyynningen i **Saukonylinenoja** til **Vuorenalusoja** - -.

41 § - B. Jakob Simonsson fr. Harola emot landbon Jöran Mårtensson fr. Kåppala ang. fordran.

42 § - B.sonen Henrik Henriksson fr. Saviniemi föredrog, at hans numera framl. broder Anders Henriksson har någon tid sedan försträkt b. Krister Eliasson fr. Koljonkando 1½ tunna råg.

43 § - Inh. Jöran Sigfredsson och des h:u Maria Henrikssd:r fordrade utaf Marias afl. broders Johan Henrikssons äncka Sofia Eriksd:r och hennes nuvarande man b. Simon Henriksson, Marias inestående arf efter hennes afl. fader Henrik Mårtensson.

44 § - Upsk. målet emellan Böisman och Mustasu om Lieveslax bys råbref. Upsköts.

- 45 § - Saken emot Jonas och Johan Jöransson fr. Hirdolax, för at Jonas tilgripit växten af Hirdolax h:n.
- 46 § - Rusth. Johan Eliasson Tungeloin ang. vitnens hörande.
- 47 § - Rusth. Johan Tungeloin emot b. Jöran Henriksson Påucka ang. åvärckan å Tungelois marck. Upsköts.
- 48 § - Rusth. Mickel Johansson ½ Tungelois emot rusth. Johan Eliasson ½ Tungelois för thet Johan å tvenne ställen rubbat the råstenar, som til skildnad vid åkerskiftet blifvit satte. Förrättas syn.
- 49 § - Mickel Tungeloin emot Johan Tungeloin för thet Johan genom orichtige råpålar tilägnat sig en del af den rörvassa vid Tungelois rusthålds siöstrand, som Mickel tilhörer. Upsköts.
- 50 § - Rusth. Johan Tungeloin emot rusth. Mickel Tungeloin ang. at Mickel intagit igenom gärdesgård en del af Johan Tungeloins Lahdenpohja äng.
- 51 § - Johan Tungeloin emot Mickel Tungeloin, för det Mickel tvärtemot then delning, som interimslänsman Simon Wallin 1760 förrättat öfver rörvassan vid Tungelois rusthåls strand, igenom sit nothus inrättande intagit en del af den Johan tildelte vassan. Upsköts.
- 52 § - Johan Tungeloin emot Mickel Tungeloin, för det Mickel vid **Tervahauta**, Johan Tungeloins enskilte ägoskifte, inrättats sig båtställe.
- 53 § - Johan Tungeloin emot Mickel Tungeloin, för det Mickel upplöigt till åker en del af käreandens **Menniston nitun kuru** äng. Förrättas syn.
- 54 § - Johan Tungeloin emot Mickel Tungeloin för det Mickel bränt kol nära intil Johans gärdesgård, hvarigenom första växande biörckar tagit skada.
- 55 § - Johan Tungeloin emot Mickel Tungeloin för det Mickel skall gräfvit dike inpå Johans åkerteg. Förrättas syn.

Längelmäen talvikäräjät 3-.2.1773 på Tihalaniemi h:n
HMA Sääksmäki 116, mf ES 3459

- 1 § (ks. KA Sääksmäki KOB6, mf JK 1340 s 502) - 3. upbud å Sipilä h:n i Pajulax för Mats Larsson.
- 2 § (mf JK 1340 s 502) - 2. upbud å Mattila h:n i Wiuhkola by för Henrik Matsson.
- 3 § (mf JK 1340 s 503) - 3. upbud å ½ Raidisto, Ylinen, Mattila och Hasa h:n för Nordenschiöld.
- 4 § (mf JK 1340 s 504) - 3. Upbud å Koivisto h:n för Jöran Jöransson.
- 5 § (mf JK 1340 s 504) - B:n Johan Jöransson fr. Hirdolax anhöll, at ½ Hirdolax sk.h:n kunde blifva honom till säkerhet upbudit, eftersom han thet inbördat af b:n Jöran Eriksson fr. Uiherla, till hvilken Johans fader (Jöran Henriksson) thet sålt. Wicenotarien Efraim Blom gaf tillkänna, at Johan Jöransson till fullo än icke erlagt bördelösen. Anstånd.
- 6 § - Länsmannen Anders Favorin tiltalte de hemmansåboer af denne sokn, som icke instält sig i Ånkala by af Pälkänne sochn at framskiutsa Kongl. Österbots infanterieregemente 14.11. Svaranderne bönderne - - sade sig - - at de knappast kunnat framhinna. Erik Seppälä sade ock, at han instält sig i Ånkala by, men som hans häst därstädes siuknat, så har han skiutsen icke förrätta kunnat, Henrik Koivisto, at han är skattefrälsehemmans åbo och af den grund tror sig icke varit skyldig skiutsfärden sig at företaga, Simon Eskola påstod sig hafva leit för sig b. Mats Thomasson Hoivala, som skulle skiutsat i händelse hästar til öfveflöd icke varit, Mats och Henrik Karvia förklarade, at deras hästar varit nys hemkomne ifrån soldateskiutsen till Vesivehmas companients plats och på den resan blifvit så utkörde och sadelbrutne, at de till durktågs skiutsen varit onyttige. Svaranderne befriades.

7 § - Ogifta qvinnan Regina Eliasd:r fr. Hiukois by angafs för första resan öfvadt lägersmål. Födt ett flickebarn, hvilket hon påstod sig hafva sammanafldt med ogifte studenten och brännevinsupsyningsmannen Johan Gabriel Liungberg. Han nekade. Regina kunde icke bevisa eller anmäla någon annan lägrare. Liungberg befriades. Regina dömdes til böter m.m.

8 § - Stud. och brännevinsupsyningsmannen Johan Gabriel **Liungberg** androg, att sedan sold. Mats **Förstenberg** fr. Pajulax by angifvit, det res.sold. Anders Karlsson fr. samma by skall föröfva **signerie och trulldom** samt genom vidskepelige medel och tillfälligheter pläga bota folck och få återskaffa, hvad tiufvar bortstulit, och i sådanne ärenden plägar stryka landet i kring och medelst hotelseer at tillfoga folck hvarjehanda skador bringa dem at gifva sig frisk förtäring, har - -.

Anders Karlsson bestred sig någonsin hafva signeri eller trulldom föröfvadt, icke eller, såsom angifvit är - - men han plägar nyttia gräs och örter, hvilkas kraft och verkan han lärdt sig att utröna af erfarenheet och af gamla och redan afl. soldaten **Fält**, med hvilken han i sin barndom umgås, och hvilken i des ungdom tient för dreng hos en fältskär i Sverige. Och som de smörjor och salvor han af gräs plägar koka och praeparera, ofta tient till hielp och förbättring för dem, hvilka honom om hielp anlät, så misstänka de honom för signeri, hvilket han icke kan. Icke eller plägar han stryka landet i kring i sådant ärende. För at föda sig köper han up något linfrö här i soknen, hvaraf en ymnighet deraf finnes och utmärkt gådt för skäligt pris, samt reser och försäljer i andre soknar, där han får fem daler för hvarje kappa och på sådant sätt har han äfven förledit år om vintern förskaffat sig vacker vinst å de tiugu kappar han i Ruovesi sokn försålt.

Anders Karlsson blef befriad för signeri men blef föklarad för landthandel förlustig 33 daler af det försåldas värde.

9 § - Angår fångavården.

10 § - Sedan någre hemmansåboer i denne sokn angifvit **kapellanen Elfvenberg** at hafva olagligen förvärfvat sig röster vid det sidst öfveståndne kyrkoherdevalet, har undersökningen blifvit utställd till domstolen. (Behandlats vid urtima ting?) Nu fråga om några kostnader, hvartill påstförarene endast varit vållande, bl.a. påstföraren Simon Wallin.

Henrik Touna vidgick, at han den 17. helt sent om qvällen erhållit brefvet, men som söndagen inföll den 18., så, och till undvikande af särskilt möda, afsände han brefvet med sin stiufrson Samuel Samuelsson om söndagsmorgonen till Längelmeki sokns kyrka, 1½ mil, hvilken ifrån sig lemnade brefvit vid kyrkan för gudstiensten till påstföraren **Vallins** son Israel, förmenandes Henrik Touna genom des förvållande icke eller vara uppehåll händt.

Simon Vallin vidgick, at ehuru påstvägen icke går förbi körkan, som utgör en mil väg i krok, har dock des son Israel den 18. Då gudstiensten börjades, emottagit brefvet af Henrik Tounas son Samuel och efter slutad gudstienst vid hemresan från kyrkan, då han stigit ur båt vid Hiukois by, aflemnadt brefvet till Ouni påstförarens son Elias.

Mats? Jakobsson Ouni sade sig icke kunna bestrida, at des son Elias om söndagen på sin kyrkoresa erhållit brefvet och det burit hem, 1½ mil väg, men aldenstund han förmente med des fortkomst icke varit sådan hast, har han trott sig kunna få brefvet behändigt fram med någon resande, som icke förr händt än om tisdagsmorgonen, då han det afskickat till Jämsiö, tre mil väg, och undanbad sig alt ansvar, såvida han icke hade sig brevets innehåll bekant - -.

11 § - Studenten och brännevins upsyningsmannen Gabriel **Liungberg** föredrog, att sedan Kongl. förklaringen af 5.11.1772 emot brännewins bränning och försälgning blifwit å predikostolen uplesen, har b:n Jöran Jöransson fr. Saviniemi icke upgifvit till försegling des **brännevinspannehatt**, utan först 3 veckor därefter hemtat samme hatt till Kuivas by **för att förseglas med messingstråd**. Då har Liungberg confiscerat hatten, som väger 7 marker.

12 § - Brännevinsupsyningsm. Liungberg föredrog, att då brännevinspannorne i denne sokn skulle undergå ytterligare försegling med messingstråd, i anledning af Kongl. Maj:ts förklaring af 5.11.1773 - -, har b. Jöran Simonsson fr. Vingjä dit hemtat en brännevinspannehatt - -. Förglömt at låta den försegla, men derpå och sedan han ur vrak upfant hatten, har han lemnat den till byggmestaren **Pimänen** - -.

13 § - B.sonen Mats Andersson Antila och drengen Johan Matsson fr. Pitäla by ang. oloflig brännevins sälgnig.

14 § - Upskutne saken emellan b.dottren Valborg Sigfreds:r fr. Puharila och b.sonen Krister Eriksson fr. Pitäla ang. äktenskapslöfte. Hördes flere vittnen.

Sold. Elias Frost fr. Tarkala berättade, att då han för par år sedan jemte föraren Böisman varit i något ärende i Pitala by, och länge förut hört ryckte därom, at Krister skulle trolofvadt Valborg sig till fästemo, har han tillsportd Valborg om sanningen deraf, då Valborg svarat: Nog vill han hafva mig, men hans släktingar vilja icke tillåta äktenskap oss emellan.

Vallhionet Eva Henriksd:r fr. Pitala berättade, att han på Pitala h:n 1771 om sommaren en tid legat med Valborg i hop i et litet hus **kammio** kallad, men sedan flyttat sig till andra hemmanet och hört rycket säga det Krister sedermera intagit hennes rum och legat hos Valborg hvar nat en tid bortåt, och har Valborg äfven vist för vittnet en silkeshalsduk med mera, som hon sagt Krister hafva gifvit sig i fästningagåfvor - -.

Drengen Johan Matsson fr. Pittala berättade, at - - hört rycket säga, det Krister trolofvat sig Valborg och gifvit henne fästningagåfvor - - men Krister har sagt det vara aldeles grundlöst. **Om fastelagen** samme år har vittnet **efter landsens sed roat sig med skrinna utför en backa** i byn och Valborg satt sig på hans kelka och äfven skrunnit utföre, då Kristers broder son Johan Eriksson kommit till och frågat vittnet, hvarföre han skulle gifva sig i fäl att skrinna med hans faderbroders fästmo, han borde nu behålla Valborg, efter han såvida lagt sig in med henne; ty Krister ville icke mera hålla - -.

Krister Eriksson nekade vittnesberättelser. Pröfvades skäligt pålägga Krister Eriksson att edeligen fria sig om han gitter, det han icke Valborg lägrat eller med barn rådt. Krister tillstod nu, att han Valborg häfdat och med barn rådt, ehuru det icke under löfte af äktenskap skedt.

15 § - Upskutne saken emellan b.sonen Jakob Jakobsson fr. Hiukois by och des stiuiffader b. Johan Johansson ang. förvaltning af Jacola h:n. Johan vill icke afstå innan nästa höst.

16 § - Förmynderskap.

17 § - Fråga om upgående af rån emellan Pitala och Kirjasniemi byar. Rågången sker i denne vår, medan isen än ligger.

18 § - Upskutne saken ang. någon fordran emellan Saviniemi och Koljonkando boer.

19 § - Uihiniemi bys åboer anförde, att dem och Pitkäjerfvi boer i Orihvesi emellan varit långvarig tvist så väl om länerån som rätta råskilnaden emellan deras ägor samt bättre rätt till **Kamaramma** mark. Länegränsen afgjordts vid länesynerätten 13.9.1768. Upsköts.

20 § - Nämndem. Johan Fräser fr. Längipohja by, hvilken jemte b. Henrik Sigfredsson Ripilä är för sine systers och Henrik Ripiläs faderbroders afl. b. Josef Simonssons omyndige barns förmyndare emot Henrik Ripilä ang. de omyndigas ägendom. Konamn: **Tähtike, Lystige**.

21 § - Rusth. Johan Eliasson ½ Tungelöis anförde, att emedan det i framtiden icke tienar till ringa nytta att varda underrättad om des ägors rår och han om dem icke äger flere documenter än en länegränsesynedom emot de Syfväjerfvi och Paskölä boer samt en dom ang. äganderätten till **Vitasari** holme, utan skall des granne Mickel Johansson ½ Tungelöis alla rusthållets ägor rörande handlingar i sin värjo hafva, men vill dem icke för Johan uppte. Bör aflemna vid nästa tinget.

22 § - Johan Tungelo emot b. Jöran Pouka ang. åverkan. Förliktes.

23 § - Afsk. sold. Anders Silfverpatron androg, att han för siu år sedan försändt sin son sold. Jakob Rask till Tammerfors marknaden at försälja en häst för 240 koppardaler, men Rask låtit samme häst gå i köp för 174 daler.

24 § - Tvist emellan Lyhänniemi och Kolho byar om **Valkiajerfvensarkama** jordstycke. Upvistes en dom:
- För alla ärlige och beskedelige gode män, som detta mitt öppna Bref före komma kan, bekännes jag Jöran Jönsson till Cangarois Lagmans doom värje hafvande, å Edle, vällborne mans vägna Jesper Matsson Kruus till Harfvila, at A:o **1610**: den 4. Junii, då jag **Lagmans ting** hölt med allmogen och den menige man hoos Hendrich Keckoinen, uti närvaru. Kongl. Maj:ts Befallningsman Erlig och vällförständig Hendrich Talis?, samt Beskedelige och vällachtade man Hans Persson, Härads doom i värie hafvande å M?: Lasse Anfästssons vägna och flere gode mäns som då församlade voro, då kom för Rätta å satte Ting, Matts Andersson Keisonen med et **Christopher Bertilssons doombref** daterad **1595**: den 28: Junii och begärade, att jag det min doom stadfästa ville, hvilket jag genom på Rättvisones vägna, icke förvägra kunde, och Blef samme Bref genast för Rätten opläsen och lydde ord ifrån ord, som härefter skrifvit står.

- Tå kom för Rätta Anders Keisinen i Keuro med thesse två svärne vittne, som är Knut Erisson öcköö Ridvala och Bertil Knuutsson ibidem svore på lagBooken, at Mårten Hångoinen i Ridvala hafver uthi Keurus, som Judikala nu äger desse **uthmarkis stycken**, som är **Pilkiäsalmi, Lyhäniä, my och valkijerfvensarka**, både till Land och vattn, och denne förnembde Anders Keisinen besitter nu Jöran Launiasth och Bertils ägor ibidem, vid Keirois, doch svore desse mals äganderne, desse råår hafva lydt, uthaf ålder Judikala och deris ägor, som är förste råån å öster sijdan om Byen, dädan till **Löytämän lahdenpohja**, så till **Pilkiesalmi**, dädan till **Monderänniemi**, sedan till **Kålvenvasta sotha**, så till **Pilkie salmi**, vidare bekände för Rätta Sigfred Nudalan, Knut öcköö och Jacob Larsson ibidem, de där svore och bekiände desse råår, åtskilja öckois ägor, Launia, Sategunda och Kiesimäns ägor, som är första råån, **Kyllynvourenåtza**, dher rååstenar äro upreste och lagde dädan till **Kiukan Kannillan, Kangia lahdä, vousijoki**, half parten hörer till Sategunden och den andra halfparten skall Kiesinen behålla, sedan till **Lajenkolotä, Kemminkalliopåski, Niemenporä** som åtskilljer Matts och Keitinen åth, så till **Koski?n Keurunkoskensaari, Puhansalminänä**, der rån är lagda, och skiljer Olof Rökinen ifrån lunnioala ägor, så till **vijsin katava koirä louto, Harma lähten purso, mustajärfvi udi tu**, så till **Pilkiäkifvi** genast igen, hvilket ärendet jag skööt till de tolf i Nemden såto, som äro Nils Nilsson Pajutar, Matts Olofsson Jämingi, Thåmas Larsson visuvässi, Nils Larsson Mustajerfvi, Olof Suthari, Piutakorvesta, Jöran Larsson Kaisinpohjasta, Lasse Larsson Leonniemenstä, Olof Mattsson Jähdinpohiasta, Påvel Persson ibidem, Thomas Marchusson Murdåhest, Nils Larsson Kajula, Thomas Simonsson ibidem, de härom ransakade vittnade och eftersvore, att förbenemde råår äro rätta åtskillning imillan Påfvel Ajoxen och hans skiftes Bröder och Matts Keisonen och hans skiftes Broder, lika som Härads dom Bref dhett vijdare utvijsar; så at **vouhijoki och vouhijerfvi** äro rätte åtskilla bægge Parterne imillan och at på norr sijdan kommer Sæxmeki boer till och södre sijdan Satagunden bönder till benembde Påvel vijsainen och Eskil Hongainen; ty dömde jag förb:ne råår stadig och fast obrottsligen hållas ved hvars och eens sex mark för min doom, och framdeelis Eskil Hongainen och Påfvel vijsainen saak till fyratijo marker för våldsvärkan och ågång, som di hafva bruukat öfver samme råer, till yttermera vijsso att så i sanning är, då tryckier jag mit signet här nedan före Datum ut supra. (L:S:)
Att denne afskrift är lika lydande med sielfva original Brefvet dedh betygar med egen hand och signete Åbo d. 14. Novembris 1694. Carl Brochius, vice Adv. Fisc.

25 § - B.sonen Johan Hirdonlax fordrade, at b.sonen Jöran Eriksson fr. Uiherla det emellan honom och Johan Hirdonlax fader Jöran Henrikson 7.4.1771 om Hirdolax $\frac{1}{2}$ sk.h:n uprättade köpebref, hwilket Johan till sig bördadt - -.

26 § - Wicenotarien i Åbo hofrätt Efraim Blom androg, att sedan b.sonen Jöran Eriksson fr. Uiherla 7.4.1771 tillhandlat sig $\frac{1}{2}$ Hirdonlax sk.h:n af b:n Jöran Henriksson, har han och genast boflyttat till Hirdonlax och tillträdtt förvaltningen af hemmanet, men då bärgningstiden om hösten inföll, har säljares son Jonas Jöransson förhindradt Jöran at inhösta grödan och den sielf tillgripit samt till sin enskilta nytta användt.
Beslöts, att Jonas lefwererar 20 tunnor råg, 7 tunnor korn och annat till notarien.

27 § - B:n Johan Jöransson fr. Hirdonlax kårade till b.sonen Jöran Eriksson fr. Uiherla för det han försålt Hirdonlax h:n till vichenotarien Efraim Blom, innan Johan, som dertill var arffallen, haft tillfälle at bördeskillingen derföre erlægga.

28 § - Bönderne Elias Mustasu, Johan Mättäs, Mats och Kristian Solala och Krister Mickola (fr. Lieveslax by) kårade till capitain Jacob Boisman, hvilken **Koppala** rusthåll innehafver, för det han skall å deras enskilte mark föröfvadt åverkan och tädan släpat bort timmer, bräder, gärsell, granris och långved. Boisman anförde, at den mark, hvaraf han tagit någre sine nödvändigheter, är densamma, som han altid utan klander nytiat och hvilken är samfält med kåranderne.

Kåranderne medgåfvo, at Boisman ungefär 10 års tid användt marcken, men som grannarne emellan då varit godt förstånd och Boisman tillstånd anhållit, så hafva de angelagne om gransämjans bibehållande, honom det icke vägrat, helst Boisman äger Einola sk.h:n, som del i skogen med dem hafver. Upsköts.

29 § - W.notarien Efraim Blom emot Johan Jöransson fr. $\frac{1}{2}$ Hirdonlax ang. ett års afkastning.

30 § - Förrättas uptekning öfver qvarlåtenskapen efter afl. b.hustrun Maria Johansd:r fr. Mustasu.

31 § - B. Henrik Thomasson Valkianiemi - -.

32 § - B. Johan Sigfredsson Manninen - -.

33 § - Förmynderskap.

34 § - Uplestes fångaskiutslängden.

Längelmäen syyskäräjät 4-11.1773
HMA Sääksmäki 116, mf ES 3459

1 § (mf JK 1340 s 599) - 3. upbud å Mattila h:n i Wiuhkola by för Henrik Matsson.

2 § - Beviljades fastebref å 2/3 af Uotila h:n i Längipohja by för b. Mats Matsson. Erhållit af dess fader Mats Jöransson.

3 § - Länsm. Favorin angaf för första resan öfvadt lägersmål ogifta qvinspersonen Kirstin Eliaed:r fr. Poucka by. Födt ett än lefvande flickebarn, hvilken hon påstod sig hafva sammanafat med ogifta drengen fr. Hakosalmi by Elias Matsson. Elias nekade. Hördes vittnen. Elias blef befriad.

4 § - Salomon Matsson blir sochnesnickare.

5 § - Soknesmeden Elias Eliasson fr. Hiukois by anhåller at få taga en lärlinge.

6 § - Inh. Henrik Thomasson inlade hofrättens skrifvelse ang. tvist om Mickola h:n i Keuru by.

7 § - B. Olof Lietu i Keuru by ang. bränvinsbränning.

8 § - Länsm. Favorin anmälte, at han på visitation och bränvinspanförseglingen funnit piporne hos bönderne Erik Eriksson och Elias Josefsson i Uhiniemi.

9 § - Länsman Anders Favorin angaf b:n Johan Johansson Kuivas för thet förseglingen på des brännevinspanna vid upvisandet haft sådant utseende, som hade den varit öpnadt och med något annat än sigill åter tilhopa tryct, hvarutom pannan haft sådan lucht, som hade themed nys varit brändt. Upsköts.

10 § - Pigan Maria Thomasd:r fr. Tihalaniemi skall blifvit af b.hustrun Anna Henriksd:r och hennes man Erik Eriksson fr. Mulkoila samt b.sonen Samuel Samuelsson fr. Tåuna på en söndag med oqvädinsord oroad. Anna Henriksd:r skall kallat Maria till hora och kona.

11 § - Afsk. artilleriekarlen Anders Jusberg ang. en oförseglad hatt til til en bränvinspanna.

12 § - Tvist emellan Seppälä och Jacola h:ns i Hiukois by om boskapshviloställen.

13 § - Bönderne Mats Jöransson och Jakob Jakobsson fr. Hiukois ang. fordran.

14 § - B. Mats Simonsson Kåpari i Keuru by - -.

15 § - B. Johan Matsson fr. Valkianiemi - -.

16 § - Drengen Henrik Henriksson emot b. Jöran Simonsson Ylinen fr. Vingiä ang. några documenter.

17 § - Fortsättning till jordetvist emellan Uhiniemi och Pitkäjervi. Upsköts.

18 § - Tvistemål emellan Lyhäniemi och ½ Kolhå h:n i Keuru by ang. **Valkiajerfvensarka**.

19 § - Landbon Elias Johansson fr. Tarkala föredrog, at han blifvit förordnad til förmyndare för b.dottren Maria Henriksd:r i Påuka och vid arfskifte efter hennes fader ingåt med hennes broder Jöran Henriksson Påuka en förening. Nämns **Aukesuo** äng.

20 § - B. Henrik Thomasson ½ Valkianiemi h:n i Keuru by.

21 § - Valkianiemi h:n i Keuru by tvistar om 2 portar.

22 § - ½ Valkianiemi h:n i Keuru.

23 § - Förmynderskap.

24 § - Undersöktes om gestgifvarene fullgiort theas skyldighet.

25 § - Restransakningen.

26 § - Rusth. Johan Eliasson ½ Tungeloia påstod, at skiljegierdsgården emellan Tungeloins rusthålds och Syfvjärvi bys ägor är så aldeles förfallen, at icke lemningar å somliga ställen finnas. Uprättas inom tvenne år.

27 § -Tarkala fr.h:ns landbönder Johan Bertilsson och Elias Johansson samt Tarkala kr.h:ns åboen Simon Matsson förente sig, at ingen skall utom den andras lof nyttia deras samfälta åker och haga till creaturs betande eller tiudrande, medan växten och grödan är obärgad.

28 § - Sedan Hakosallmi åboen Mats Eliasson tiltalt Einola h:ns åboen Johan Knutsson samt **Kåppala rusthålds Raukola och Prästekulla torpare** för thet the efter skedt bärgning låtit deras hästar upbeta och trampa Hakosalmi h:ns intil sagde h:n och torp belägne äng. Förliktes.

29 § - B. Jöran Eriksson ½ Kaupila i Längipohja by föredrog, at vid storskiptsdelningen blef Kaupila i mistning af någon åkerjord, som de andra hemmansåboer skulle ersätta, men Otila h:ns åboer hafva icke betalat.

30 § -Afsk. artilleriekarlen Anders Jusbergs hustru Anna Johansd:r föredrog, at hennes ogifta dotter Lisa Johansd:r aflidit hos sin faster man b. Johan Eriksson Mickola i Keuru, men hennes förmyndare b. Jonas Andersson Liuko har vägrat at skifta hennes qvarlåtenskap.

31 § - Rusth. Mats Jöransson Attila kårade till bönderne Krister Eliasson och Mats Matsson Koljonkanda, för det dess sönderrifvit ledet till kårandens ägande **Uito** äng.

32 § - B. Mats Matsson ½ Koljonkanda i Lieveslax by emot Krister Eliasson ½ Koljonkanda h:n ang. förrättadt skifte öfver theas ägor.

33 § - Krister Eliasson ½ Koljonkanda emot Mats ½ Koljonkanda, för det Mats skall upplöit en del af Kristers tillhörige åkerstycken.

34 § - Upsk. målet. B:n Johan Jöransson Hirdonlax emot b:n Jöran Eriksson fr. Uiherla ang. hemmans försälgning till Blom.

35 § - Ingafs ett testamente: Som jag 25.3. besökte gl. sold. Johan Nästa, under hans siukdom och sotesäng, så testamenterade - - all sin qvarlåtenskap åt sin dotter Maria allenast - -. 20.4.1773 Thomas Rikberg, adj. Ministerii.

36 § - Jemte des compagniefullmäktig förraren Henrik Gabriel **Boisman** androg sold. Mats **Reen** fr. Längipohja, att vid storskiftet i Längipohja by har Reens inom byssens stångfalsåker belägne roteåker tillfallit hel och hållen rotebonden Jöran Eriksson Ylikaupila, som i anseende därtill redan satt sig i besittning af besagde åker - -.

37 § - Upsk. målet. Blom emot b:n Johan Jöransson fr. Hirdonlax ang. ett års afkastning.

38 § - Sold. Elias Eriksson Frost fr. Längipohja by androg, att vid arfskiftet 13.3.1767 emellan honom och des samarfva har des broder b. Jöran Eriksson Ylikaupila blifvit honom skyldig - -.

39 § - B. Jöran Ylikaupila fr. Längipohja emot sin broder sold. Elias Frost ang. fordran.

40 § - B. Jöran Ylikaupila fr. Längipohja emot sin broder Elias Frost för det han egenvilligt bortsläpat ett lass höö, som des faster Maria Johansd:r tillhördt.

41 § - Inh.enkan Maria Eriksd:r fr. Längipohja fordrade af des broder sold. Erik Frost arf efter parternes fadersyster Maria Johansd:r. Frost upviste ett testamente.

42 § - B. Jöran Ylikaupila emot des granne Johan Alakaupila ang. fordran.

43 § - Afsk. sold. Erik Eriksson fr. Paskylä fordrade af des fader b. Erik Johansson Alakaupila fr. Längipohja arf efter dess afl. moder Kirstin Eriksd:r. Förliktes.

44 § - Upsk. målet. Lieveslax bys åboer emot capitain **Boisman** ang. trädens fällande å Lieveslax bys samfalta skog. Boisman anförde, at **Coppala rusthåll är i skog och mark med Lieveslax by såvida i samfällighet, att Lieveslax däruti äger 2/3 och Koppala 1/3**, i anseende hvartill Koppala alltid tagit alla de hemmans tarfvor, som nermare Coppala bohlstaden icke fås kunnat, men ju längre det gått ut på tiden och ju mera skogen nära bohlstaden aftagit, desto större har nödvändigheten blifvit at på längre håll eller å andra sidan om Lieveslax by släpa hemmanet tarfvor. Käranderne **nekade, att Coppala rusthåll äger någon delaktighet i skogen med Lieveslax by.**

Inh:n Mickel Sigfredsson fr. Peilax by berättade, att han nu är 75 år g:l och har för 20 år sedan varit **landbonde å Koppala rusthåll** i 27 års tid, därunder numera afledne **majoren Wetterberg** varit ägare af Koppala rusthåll den mästa tiden, och har vittnet ifrån skogen å andra sidan om Lieveslax by hemtat hemmanets tarfvor, såsom pärtved, stockar och balkar, hvilka å närmare väg icke kunnat fås, därvid han ofta i skogen träffat Lieveslax boer, äfvensom vid des fram- och återresan kört förbi deras åboende h:n, alt utan något åtal därom, att Koppala icke ägde rättighet til sådant. Mustasu åboen Johan har för vittnet **berättat, det Koppala rusthåll ägde hvar tredie furu eller trä i Lieveslax bys skog och at han ägde i sin värju en dom**, som sådant tydeligen utreda skulle, hvarutom en gammal man om 90 års ålder, som bodt inhyses i Koppala rusthåll och blifvit kallad för **Koppala snikare**, äfven berättat, det Koppala ägde hvar tredie furu i besagde skog.

Landbonden Anders Matsson fr. Isoniemi i Kangasala berättade, at han nu är 56 år g:l och är **barnföd å Koppala rusthåll** och där bodt, till des han 17 år tillbaka tädan flyttat, samt alltid sett och äfven sielf nyttiat tvistesbogen utan åtal af Lieveslax boer i så måtto, att tädan blifvit släpade de hemmanets tarfvor, som på hemskogen icke varit att tillgå, hvarunder vittnet en gång sett, att då afl. **majoren Wetterberg** låtit därstädes hugga balkar, hafva Lieveslax boerne dem hemsläpat. Men sedan majoren låtit dem ting stemma - -. **Wittnets modersmoderbroder Simon** warit **dragonson å Koppala.**

Käranderne sade, sådant skedt med deras och deras företrädares goda lof och minne. Käranderne vittnena berättade:

B:n Jöran Eskilsson fr. Kopsama, 80 år g:l, har **för förra ryska feiden tient för dreng på Hirdonlax och Mustasu h:n**, då den tiden en **ryckmestare Korp** bodt på Oxala gård i Pälkäne s:n och varit **innehafvare af Koppala rusthåll**, hvars **lambönder** Simon och Adam, vid det de kört till skogs, begärt tillstånd af Mustasu h:ns åboen att taga sine tarfvor ifrån Lieveslax byss skog, och då afledne **majoren Wetterberg** innehaft sedermera Koppala, har han en gång ibland andra resor låtit å samma skog hugga balkar, dem Lieveslax boerne släpat hem till Mustasu h:n, men sedan de blifvit ting stemde, blefvo de balkar släpade till Koppala af landbönderne, utan at vittnet har sig bekant, hvad slut derom vid tingsrätten fallit.

B:n Jöran Eriksson fr. Längipohja sade, att han hört **des fader Erik Samuelsson, född å Mustasu soldatetorp**, och några andra berätta, att Koppala icke ägde någon rättighet till Lieveslax byss skog.

Beslöts: Emedan svaranden Koppala rusthålls ägaren Jacob Boisman genom vittnen bevist sig hafva nyttiat skogen å andra sidan om Mustasu, det käranderne de Lieveslax boer icke gittat ådagalaga det Koppala rusthålls ägarene därtill någonsin af Lieveslax boerne begärt tillstånd; ty och i anledning af lagen **varder ock Koppala rusthåll vid nytiorättigheten till samme skog alt framgent bibehållen, så länge och till des käranderne genom anställande äganderättstvist**, om de tro fog därtill äga skal.

45-46 § - Angå förmynderskap.

47 § - B. Mats Andersson Karfvia inlade ett testamente af 4.4.1766: Jag Mats Andersson, som åbor halfva Kylänoja skattehemman, - - testamenterar all den lösa ägendom - - till min kära hustru Sofia Sigfredsd:r - -.

48 § - B. Mats Jöransson fr. Sirkala anförde, at han som är boende i Åbo län af Längelmä sokn och hafver tilldelt landsvägalott i Åbo län och Orevesi sokn, är pålagd att bygga anseenligt stycke väg emellan Kuorevesi kapell och Längelmä sokne kyrkor - - med större vägabyggnad belastad än - -.

49 § - Förordnades - - at skifta de å Karfvia h:n befintelige hus och tomten bröderne Anders och Henrik Andersöner emellan.

50 § - Anders Andersson ½ Karfvia h:n kärade till des broder Henrik Andersson ½ Karfvia angående delaktighet i hälften af afkastningen uti en med rotråg besädd sved och - -.

51 § - Såsom ombud för **borgaren** i Åbo stad Erik **Lillberg** och des **broder matrosen** i samme stad Mats **Lillberg** androg länsn. Favorin jemte b. Jöran Eriksson Ylikaupila fr. Längipohja by, att vid den uppteckning, som blifvit hållen efter Lillbergs afl. **broder** och Jöran Ylikaupilas hustrus Maria Jöransd:rs broder afl. b.sonen Anders Jöransson Saviniemi, hafva den aflidnes bröder Henrik, Jöran och Johan Jöranssöner samt Jöran Jöranssons hustru Lisa Josefsd:r, hvilka afledne Anders ägendom om händer haft, densamme till upptecknings icke noga uppgifvit, utan - -.

52 § - B. Jöran Eriksson Ylikaupila fr. Längipohja kårade till des svåger b.sonen Henrik Jöransson fr. Saviniemi, för det han tillägnat sig ett bordtäck, som vid skiftet efter afl. b.sonen och kårändens svåger Anders Jöransson tillfallit Jörans hustru Maria Jöransd:r i arf.

53 § - Beviljades fastebref å ½ Tungelois rusthåll för rusth. Mickel Johansson Tungeloinen. I ägo bekommit medels arfsförening 26.2..1739?. Första upbudet 26.1.1762.

54 § - Afsk. sold. Johan Danielsson fr. Kopsamaby i Orivesi sokn emot afsk. sold. Simon Höök fr. Keuru ang. fordran.

Längelmäen talvikäräjät 17-1.1774 å Tihalaniemi h:n
HMA Sääksmäki 116, mf ES 3459

(Ilmoitusasiat, mf JK 1340 s 625 § 1) - 1. upbud å ½ Kyllenoja h:n för b. Anders Andersson. Arfskifte 8.2.1773 efter åboens Anders Jöranssons begäran, emellan honom och thes h:u Kirstin Andersd:r samt thes barn, sönerne Henrik Mats och Anders samt dottren Sofia, gift m. b. Johan Matsson Alanen fr. Koivisto. Sonen Mats får nyttia **Kuckoladopeldo, Tapinsilda, Kirkoväräjäpeldo, Tapulintakunenpeldo, Hautaväräjäpeldo** och **Paskalepopeldo** samt **Kolmkorusnittu, Wiranittukuru** och **Töllikönnittu**, dock lemnar han **Wirunittukuru** till hemmanet, sedan han får kärret emot **Wirunittu**.

(mf JK 1340 s 630 § 2) - 1. upbud å Jacola h:n i Hiukois by för b. Jakob Jakobsson. Arfskifte 8.11.1773 efter afl. åboen Jakob Matsson. Dess encka Maria Jöransd:r, söner Jakob, Johan och Israel samt döttrar Maria och Valborg. Jakob Matsson varit förut gift med Kirstin Josefsd:r, hvaraf tvenne döttrar Sofia, gift m. inh. Anders Matsson, och Anna, gift m. inh. Thomas Thomasson fr. Hiukois by. Maria Jöransd:rs nuvarande man Johan Johansson.

(mf JK 1340 s 635 §) - 1. upbud å Säppälä h:n i Hiukois by för b. Mickel Eriksson. Arfskifte 2.2.1773 i b. Mats Jöranssons och des h:us Kaisa Jöransd:rs bo. Kaisa Jöransd:r har med sin förra och afledne man Mats Eliasson aflat en dotter Kaisa Matsd:r, gift m. b. Mickel Eriksson, samt med hennes sednare man Mats Jöransson trenne döttrar Lisa, gift m. b.sonen Jakob Larsson fr. Wästilä, Lena, gift m. b.sonen Mickel Simonsson fr. Paskylä, och Maria, gift m. b. Jakob Simonsson fr. Hirvijärvi by i Orivesi s:n.

(mf JK 1340 s 640 §) - 1. upbud å ½ Knutila h:n i Ereslax by för b. Henrik Johansson. Arfskiftet 8.11.1773 i åboens Johan Eliassons bo. En dotter Maria Johansd:r, gift m. b.sonen Henrik Johansson fr. Orivesi s:n, med des förra och numera afledna h:u Kirstin Eriksd:r. Des andra h:u och efterlemnade encka Valborg Johansd:r, med hvilken en son Elias Johansson.

1 § - B. Henrik Henriksson fr. Lyhäniemi - -.

2 § - Vådeld 26.3.1772 hos nemndem. Johan Mickelsson fr. Soltilla. Afbrunnit en ria, hvaruti till torkning varit uppsatt råg till tre tunnors afkastning samt tre parm halm.

3 § - Upsk. målet. Länsn. Anders Favorin emot b:n Johan Johansson Kuivas, som skall rubbat och sönderslitit förseglingen å dess brännevinspanna. Det skedt utan Johans förvållande.

4 § - Lensn. Favorin berättade, att sold. Karl Henriksson **Biörn** skall 11.5. 1773 skutit en elg, hvilken nyligen kalfvat.

5 § - Förafsk. handtlångaren Anders Jusberg vill hafva arfskifte efter des afl. stiuftotter Lisa Johansd:r. B. Jonas Liuko varit hennes förmyndare.

6 § - B. Johan Eriksson Mickola fr. Keuru - -.

7 § - Nemndem. Markus Matsson Mäntä fr. Keuru - -.

8 § - B. Thomas Matsson Mojanen fr. Keuru - -.

9 § - B. Mats Andersson fr. Kyllenoja berättade, att sedan dess broder Anders Andersson efter honom tilträdt hälften af Kyllinoja eller Karfvia h:n i sidtsl. våhras, har Mats med sin broder Anders öfverenskommit, at de betala lön åt pigan Maria - -.

10 § - Upsk. målet. Uhiniemi boer emot Pitkäjervi boer ang. åvärckan. Upsköts.

11 § - Drengen Henrik Henriksson fr. Kalku emot b. Mats Eriksson fr. Längipohja by ang. fordran.

12 § - Afsk. **corporalen** Johan Ömberg (= **Enberg**) fr. Orivesi s:n kårade till b:n Jöran Thomasson Kontila fr. Pajulax i Sahalax för det han icke skal betalt den **arfsdel**, som **Ömbergs h:u** Beata Jöransd:r skall äga uti Kontila h:n. Jöran sade, att Beata icke är så nära arfvinge, att hon har rätt till arf.

13 § - B:n Mats Matsson fr. Solala by, hvilken är förmyndare för afl. b:n Elias Jöranssons fr. **Mustasu** omyndige barn, kårade till b:n Elias Eliasson, för det han skall undandölgt någon ägendom vid arfskifte efter dess afl. fader. Upsköts.

14 § - B. Jakob Jakobsson fr. Hiukois fordrade af dess stiuiffader b. Johan Johansson 120 daler, hvilka Jakob, då hans stiuiffader Johan förestått hemmanet, skall utlagt imellan gifte för hästar, som han bytt till hemmnet.

15 § - B. Jacob Jakobsson fr. Hiukois berättade, att vid arfskiftet å Jacola h:n har dess stiuiffader Johan Johansson - -.

16 § - B. Jöran Eriksson fr. Längipohja tilstaldte dess broder sold. Elias Frost 423 daler i lösen af Ylikauppila h:n.

17 § - Sold Elias Frost berättade, att pigan Valborg Johansd:r fr. Längipohja by är syster till dess afl. fader och hvilken är til sine sinnen rörd, icke hafver någon förmyndare.

18 § - B. Jöran Eriksson Kaupila och dess broder Elias Frost bilade alle sine vid detta ting hafde tvister.

19 § - Sold. Elias Frost fr. Längipohja kårade till dess syster Maria Eriksd:r för det hon i sidtsl. juhlhelg skall öfverfallit och slagit dess 14 års gamla son Elias Eliasson.

Pigan Katarina Johansd:r berättade, att när hon jemte andre **lekt i juhlehelgen**, har svaranden lagt kiortelen å kårandens sons hufvud, som haft mössan för ögonen, hvarpå han lupit efter svaranden, som gått undan bakom ugnen i pörtet, och slagit henne med halm, som varit vriden eller ihop flatad, då svaranden tagit henne halm och dermed slagit någre gånger kårandens son.

Pigan Maria Mickelsd:r sade, att när de i sidstledne juhlhelg lekt å Uotila hemman, har kårandens son äfven kommit dit och börjat leka jemte andre, hvarunder han blifvit otidig emot svaranden, hvilken sedan tagit honom i armen och stött ut ifrån dörren. Svaranden befriades.

20 § . Inh. Maria Eriksd:r fr. Längipohja by emot dess broder sold. Elias Frost för det han skall henne med slagsmål öfverfallit, hvarvid han henne illa slagit och handteradt. Frost bestred sig. Upsköts.

21 § - Länsn. Favorin androg, att sold. Elias Frost nyttjat sin 14 års gamla son i vall. Frost bestred sig. Upsköts.

22 § - Soknesvarfvaren Karl **Sargreen** berättade, att nemndem. Johan Mickelsson Soltilla, hos hvilken han bodt hitintils, låtit upsäga honom. Sargren har sielf låtit upsätta de hus, hvari han bodt. Upsköts.

23 § - Ereslax bys åboer vilja förplikta Koivisto bys åboer att upgå rån deras sammastötande ägor emellan. Upsköts.

24 § - Upskutne saken. Krister Eliasson ½ Koljonkanda emot des granne Mats Matsson ½ Koljonkanda ang. tvist om nyrödsor och upodlingar. Jemkning och delning af deras utåkrar förrättats 27.6.1773 på Solala bördeh:n i Koljonkanda by på följande sätt:

Lauhdentaustanpeldo åker som inom dess särskilde hägnad varit och innehafves af Krister Eliasson hemman, hvarest fans färdig giord åker 20 kappland - -. **Turvensu** åker - -. **Hakanitunpälä** - -. Summa 2: 2: 6.

Däremot innehafver hälften brukare b. Mats Matsson följande utåkrar och intages **Uitonmoisio** benämd äfven inom sin särskilt stängsel - -. **Turvensun peldo** - -. **Salminiemi** åker - -. Summa 2: 2: 6.

25 § - B. Jöran Eriksson Caupila fr. Längipohja kårade å egen och dess h:us samt hennes bröders Erik och Mats Jöranssöners vägnar till dess h:us öfrige bröder Jöran, Henrik och Johan Jöranssöner fr. Saviniemi för det de skola undandölgt någon del af deras afl. broders Anders Jöranssons ägendom. Upsköts.

26 § - B. Jöran Eriksson Caupila fr. Längipohja tiltalte dess granne nemndem. Johan Jöransson Fräser för det han medelst hägnaden omkring des **Kolmikoufra** äng intagit en del af Kaupila vid storskiftet tildelte skogsteg. Förliktes.

27 § - B. Jöran Caupila fr. Längipohja emot dess broder sold. Elias Frost ang. fordran.

28 § - Upskutne saken. Vicesnotarien uti hofrätten Efraim Blom emot b.sonen Johan Jöransson Hirdolax ang. fardag å ½ Hirdolax h:n, som Bloom sig tillhandlat af b.sonen Jöran Eriksson fr. Uihlerla by men sedermera till Johan Jöransson Hirdolax afståt.

29 § - Beviljades fastebref å Påuka h:n för b. Jöran Henriksson. I ego bekommit vid arfskifte 24.2.1767 efter sin afl. fader Henrik Thomasson.

Längelmäen syyskäräjät 31.10.1774

HMA Sääksmäki 116, mf ES 3459

1 § (mf JK 1340 s 733) - 2. upbud å Jacola h:n i Hiukois by för Jakob Jakobsson.

2 § (mf JK 1340 s 734) - 2. upbud å Seppälä h:n i Hiukois by för Mickel Eriksson.

3 § (mf JK 1340 s 734) - 2. upbud å ½ Knutila h:n i Ereslax by för Henrik Johansson och des h:u Maria Johansd:r.

4 § (mf JK 1340 s 735) - 3. upbud å ½ Alanen h:n i Wingiä by för b. Johan Jöransson.

5 § - G:la b. Anders Jöransson fr. Kylenoja androg, at vid det arfskifte, som han och dess h:u Kirstin Andersd:r låtit förrätta 8.2. emellan sig och sine barn sönerne Mats Henrik och Anders samt dottren Sofia Andersd:r, gift med b.sonen Johan Johansson fr. Koivisto, hafva barnen förent, at sonen Mats förnögt sig med visse sytningsförmåner - -.

6 § - Försättning till vintertingets 12 #. Inlemnades följande betyg: Att afsk. **corporalen Johan Enbergs hustru** Beata Jöransd:r varit b.sonen Jöran Jöranssons fr. Pajula by Kontila h:n i Sahalax s:n **dotter**, och at **hans svärfaders fader** Jöran varit verckelig hemmans åbo å sagde Kontila h:n, hvilken Enbergs **swärfader** för förra ofreden varit dreng och sedermera **ryttare å Suomasema** rusthåll i Oriwesi s:n, tills han uti förra ryska krig med döden afgått och **hans broder**, som äfven hetat Jöran Jöransson, eller nämnde Kontila åboens son, åboe å Konti h:n i Oriwesi by. Oriwesi 28.10.1774. Anders **Händelius, kyrckoväckare**. - - -. Anstånd.

7 § - G:la b. Mats Jöransson Seppälä fr. Hiukois androg, at han för sig och sin h:u till sytning årligen vid arfskiftet förbehållit - -. Dess stiuvmåg b. Mickel Eriksson Seppälä.

8 § - Angafs ogifta qvinnan Anna Johansd:r fr. Mikola h:n i Pohjaslax af Keuru - -.

9 § - Länsman Favorin angaf ogifta qvinnan Katarina **Ollonqwist fr. Koppala** för lägersmål. Födt ett gässebarn, det hon påstod sig hafva aflat med ogifta **sergeanten Gabriel Boisman fr. Koppala**, hvilken nekade. Upsköts.

10 § - Länsm. Favorin tilltalte ogifta qvinnan Kirstin **Cajander**, nu vistande i Jämsä s:n, för det hon under des tienstetid uppå Tihalaniemi h:n låtit lägga sig, hvarifrån hon en ännu lefvande gässebarn födt. Hon påstod, at ogifta drengen Abraham Matsson fr. Tihalaniemi under löfte af ähtenskap henne häfdat. Drengen nekade. Hördes vittnen. Anstånd.

11 § - Upskutne saken. Soknesvarfvaren Karl Sargren emot Johan Soltila ang. ersättning för någre hus.

12 § - **Sokneskreddaren** Johan **Leander** fr. Leveslax androg, at han **antagit i skreddarelära** hos sig torparesonen Mats Henriksson fr. Koppala, som olofligt gått ifrån honom, änskiönt han i 4 års tid bordt lära sig skreddarehandtverck.

Mats Henriksson jemte **dess moder afl. torp:n** Henrik Matssons **encka** Helena Larsd:r fr. Koppala anförde, at Mats, innan han fylt 15 års ålder, träd i tjenst hos Leander utan des förmyndares samtycke. Leander slagit och krossat Mats samt förment honom maten. Hördes vittnen. Upsköts.

13 § - B:n Thomas Matsson Måijanen fr. Keuru by - -. Ingafs följande originale utslag:

- År **1696**: den 20: och 21: Januarii, blef ordinarie Härads **vinter ting** hållit, - - af Längellmä Sokn och Keurus - -.

Det påstod och begärte fuller Nils Larsson Håckanen med Johan Rajalainen nu som vid synegången, den 25: octobr: **(1)693**: och här vid Rätten den 26: Januarii **1694**., at dem måtte, såsom i anledning af deras innehafvande **råbrefs**, dat. den 18: Decembr **1579** rätta förståndh och innehåldh tillerkännas **uhrfiellen eller Jordstycket Kaiturinsalonmaa** framför Nils Mattsson Måijanen, hvilken kändernes egit producerade Document och råbref förmåhr, att råstreckt bör gå ifrån **Wuorijerfvenpä**, intet till **Pohiaslax**, som de nu vid synegången tenerat, utan till **Kaiturin jerfvenpä**, hvarmed och Måijanen är benögd, och sedan med vattnet till **Kaiturinkoski** och så först till **Keuru Sälkänsari**, hvarmed denne omtvistade uhrfiellen **Kaiturinsalonma** slutet och skilljes ifrån deras ägor, uppå hvilken Måijanen jemtväl ägt en rolig uhrminnes häfd, som attesten af den 22: februarii (1)668: och härads beviset, dat. den 21:febr. (1)679: styrcka och bifalla; fördenskull - -. Cr. Lohchiöldh.

Ingafs följande document:

- Jag Knut Jonson Till Lauko och Härads höfdinge uti Öfre Satagunda gör vitterligit, med detta mitt öppna bref, at anno **1595**: den 17: septembr: så jag **höst ting** huult med allmogen **af Lempälä Sokn**, nerverandes Konungl. Maijs:ts Befallningsman - - Stephan Ersson, så kom för Rätta thesse efterskrefne svorne vittne, som är Matts Alku, Olof Liepää, Pehr Larsson Alkula i Lempälä sokn bekände - - at desse efterskrefne råår ähr rätte råå emellan Lars Käckåsen Claes Åkesons landbo och Påfwel wissa, som är först **Wuohijänsu**, så till **Kälfvivuoreotsa**, så genast till **Rajalax**; sammaledes bekände Per Neppinen i Lempälä Sokn med svorne ed at thesse efterskrefne råår skulle vara rätte råå emellan Henric Måjanen och venne Matts, som är första råå them emellan, **Martensallmensu**, **Pirtin pärejerfvi**, **Wuorejerfvi**, **Korkia lacten otza Måcksen vijheren tacka** och dess 12: såtto i nemnden som är först, Eric Andersson Herrala, Jacob Larsson Kulju, Jöns Knutsson vahemala, Carl Ersson T?appurla, Mikel Andesson Ruhoila, Markus Sigfrids, Eric Jönsson Hamala, Jöns Ambr: i Leppo, Mårten Hendersson i Achtiala, Urban Jönsson i Jokipohia, Per Andersson Ihama, Clemet Ericsson Moisio, the therom ransakade och vittnade - -; ty dömde jag samme råå stadig och fast obrottslig hållas vid hvar och ens tre marcker för min dom, - -. (L:S:)

Denne copia vara lika lydande - - Liuxala den 9: augusti anno 1661. Lorentz Creutz

Efter upläsandet - - anförde Mats Simonsson Kåponen, at **Peräistenma** är belägen inom råerne **Marten salmensu**, **Pirtiperäjerfvi**, **Wuorejerfvi**, **Korkialachtenoza**, **Måcksen vijherentacka**; och - -.

14 § - Drengen Henriksson fr. Rajale by och Keuru s:n anhållit at uppå **Peräisten ma** utmarck belägen emellan Måijanen och Kopare få anlägga ett nybygge.

15 § - B.sonen Jöran Thomasson fr. Pajulax anmälte, at de tvist, som afsk. **infanteriecorporalen** Johan **Enberg** fr. Orihvesi by gjort om rättigheten till arf uti Kontila h:n i Pajulax, numera förlikts.

16 § - Se före § 10 ang. Kristina Cajandra och Abraham Matsson. Hördes vittnen.

17 § - B.sonen Jöran Johansson ansökt at uppå Kurjeniemmi utmarck lydande under Häckinen h:n få anlägga särskilt h:n.

18 § (mf JK 1340 s 736 § 20?) - Anhållits 1. upbud å Kontila h:n i Pajulax by för b.sonen Jöran Thomasson. Arfskifte 9.4.1774 i åboens Thomas Perssons bo vid des afl. hustrus Anna Matsd:rs död. Sönerne Jöran, Henrik, Jakob och Mickel, döttrarne Karin, gift m. inh. Johan Lartin? å Läkäri h:n i Kauvala by i Luopiois, hvilken utan

barn aflidit, Valborg, gift m. reskarlen Anders (Karlsson) Hertell i denne by, Sofia, gift m. saltpettersiudaren Mats Thomasson i Pohja by och Kuhmalax, Lisa, gift m. skredd. Jöran Johansson i Tervaniemi by, Brita, trolofvad med drengen Johan Matsson fr. Wechkajerfvi by, Kirstin, gift med b.sonen Mats Thomasson i Mattila by, och Maria, gift m. torparen Erik Jöransson fr. Luopiois, men afgått med döden. **Takaveräjänmäki, Pustellin tarha, T?ammanniemi** eller **Lapinlax**. Afsk. sold. Johan Enberg fr. Orivesi, des afl. h:u Beata Jöransd:r.

19 § - Wiuhkola byamän ingåfvo ett synesinstrument 16.6.1774 angående de skador, de 5.6. lidit genom slagregn och hagell, som nedslagit en del af deras rågåkrar, så at man knappast kan igenfå deras utsäde.

20 § - Upsk. målet. Uhiniemi åboer emot Pitkäjervi åboer ang. åverckan. Pitkäjervi bys åboer hafva besvärat sig öfver beslut ang. länegränsen. Upsköts.

21 § - B. Erik Eriksson anmälte, at han efter des faders b. Erik Eliassons död förestått jemte des moder, enka Maria Jöransd:r ½ Pitälä h:ns förvaltning. Ansöktes arfskifte. B.sonen Krister Eriksson afstår sin andel till Erik men förbehåller sig till lifstid ½ tunneland åker samt **Isälahdenhietanitu** samt en teg i **Suonitu** äng. Eriks och Kristers bröder b. Johan Eriksson Heikilä fr. Uihela by. Afl. b. Jöran Jakobsson Yrköläs fr. Ereslax enka Kirstin Eriksd:r. Marias man b. Thomas Johansson Pietilä fr. Havisto by i Orihvesi.

22 § - Smedslärodrengen Elias Eliasson fr. Hiukois by anhöll at varda antagen till soknesmed.

23 § - Sold. Josef **West** fr. Westilä besvärade sig deröfver, at des rotebönder tillägnat sig en West tillhörig uprödning.

24 § - Upskutne saken ang. at sold. Karl Henriksson Biörn 1773 skutit en elg uti Ripilä h:ns skog.

25 § - Efter det vice kronolänsm. Simon **Wallin** fr. Hiukois by tvistat med g:la b. Mats Jöransson Seppälä för det Mats skurit och för sig behållit 80 band rövass, som han bergat kring **Ämmänsari** hollme och hvilken rövassa Wallin påstår sig altid hafva nyttiat.

26 § - Torparesonen Mats Johansson fr. Isälhojerfvi by i Jämsä besvärade sig deröfver, at läns. Anders Favorin i sistl. sommar om en söknedag honom öfverfallit med slagsmål samt bitit honom i handen och dessutom oqvädat honom, som skiedt uti Ristjerfvi, hvarest Favorin bor. Favorin nekade.

27 § - Läns. Favorin anförde, at uppå Vingiä bys varit skogseld i sistl. sommar. Vingiä byamän påstått, at elden icke af dem blifvit lössläpt, utan skall den kommit ifrån Kuhmois kanten. B. Erik Eriksson Seppälä berättade, at han jemte flere varit i sistl. sommar at utsläcka den skogseld samt därvid erfarit, at den kommit ifrån Kuhmois kanten och nalkats Vingiä marcken, hvaraf någon ringa del brunnit, innan elden kunnat utsläckas. G:la b. Johan Johansson fr. Hiukois berättade, at han blifvit varse, at skogseld länge varit på Kuhmois ägorne, men sedan den hunnit närmare Hiukois och Vingiä byaägor, har han gått till Kuhmois till at kalla innevånarena därstädes at jemte Längellmäki boor utsläcka sagde eld, som utbredt sig vida, men de hafva sig ei inställt at biträda.

28-29 § - B. Mats Simonsson Kopare - -.

30 § - B. Thomas Matsson Mäijanen - -.

31 § - Torp. Mats Andersson Lindula fr. Mikola h:n - -.

32 § - B. Mats Matsson Ollila - -.

33 § - B. Olof Henriksson Lietu - -.

34 § - Frågades om allmogen har något att påminna.

35 § - Frågades om giestgifvarene fullgiort sine skyldigheter.

36 § - Restransakningen.

37 § - B:n Johan Jöransson Hirdonlax kårade jemte sin fader g:la b:n Jöran Henriksson till b:sonen Jöran Eriksson fr. Uihela ang. at han försåldt ½ Hirdonlax h:n till notarien Efraim Blom, förrän Johan fått inbörda h:net. Upskøts.

38 § - B:n Jonas Jöransson fr. Hirdonlax ingaf hofrättens protokoll af 13.12.förledit år, hvilket utredde, (angår fordran mellan Jonas Hirdolax och Efraim Blom).

39 § - Wicenotarien Efraim Blom anförde, att ang. tvist med Johan Jöransson fr. Hirdonlax.

40 § - B:n Johan Jöransson fr. Hirdonlax besvärade sig, att des granne åboen på ½ Hirdonlax Johan Henriksson i denne høst af rørvassan bårget 1/4 parm mera än honom tillkommit.

41 § - G:la b:n Jöran Henriksson fr. Hirdonlax androg, at han til des broder åboen å ½ Hirdonlax Johan Henriksson blifvit fårder at böta 50 d:r silfvermt. Sedan de vid hofrätten blifvit befriade - -.

42 § - Bønderne Samuel Karlsson Mickola, Elias Simonsson och Elias Eliasson Mustasu, Johan Mettås och Krister Solala anförde, att Kaupila bys åboer fr. Orivesi bønderne Mats Heikilå, Simon och Jöran Jussila, Elias och Johan Mattila medelst timmer, gårdse och granrshygge åverkadt å Levåslax bys enskilte mark på Leveslax sidan om **Pitkålepo** råstålle på **Pitkålepo** mark.

Kaupila boer påstodo Pitkålepo mark dem tillhøra och vara belågen på Kaupila sida om råen. Nemdemannen Erik Attilas **moderfader** varit **halfbroder** till kåranden Samuel Karlssons **hustru** Maria Josefsd:r. Einola h:ns innehåfvare Jacob Boisman icke blifvit inståmd. Førråttas en ny syn.

43 § - Bønderne Mats Matsson Solala och Johan Simonsson Syvåjervi ville , såsom förmyndare för af. b:sonen Johan Eliassons fr. Mustasu omyndige barn förplikta de omyndigas faderbroder b. Elias Eliasson fr. Mustasu att edeligen fåsta att han riktigt upgifvit des och afl. Johan Eliassons afl. faders Elias Jøransson Mustasus och hans framl. hustrus och deras moders Maria Johansd:rs qvarlåtenskap.

44 § - Såsom förmyndare för afl. b:n Elias Jøranssons fr. Mustasu omyndige døttrar kårade b:n Daniel Matsson fr. Påskylå till berørde omyndigas **broder** b:n Elias Eliasson Mustasu och hans **afl. broders** Johan Eliassons omyndige barns förmyndare bønderne Mats Matsson fr. Solala och Johan Simonsson fr. Syvåjerfvi ang. ågendom. Førentes.

45 § - Kyrkovården Johan Jacobsson Råmensalo ingaf ett bevis af 1761: Understecknad Elias Jøransson Mustasu har tagit till sig att förvara kyrckans pengar 222 daler kopparmynt.

46 § - B. Anders Andersson fr. Kylånoja anförde, att des afl. broder Henrik Andersson testamenterat des qvarlåtenskap till des hustru Maria Jøransd:r, men som han icke - -. Hørdes vittnen.

47 § - B. Anders Andersson fr. Kylånoja emot des afl. broders Henrik Anderssons enka Maria Jøransd:r ang. sytning och de af hennes afledne man tillverkade sveder. Upskøts.

48 § - Anders Andersson fr. Kylånoja emot drengen Jakob Jakobsson ang. att træda i tjenst.

49 § - Res.karlen Johan Matsson fr. Långipohja androg, at vid det han låtit ståda sig till soldat för den rota, deruti Pitala, Kylånoja och Neppilå h:nen del åger, hafva roteinteressenterne utfåst at betala - -.

50 § - G:la b. Johan Johansson Jacola fr. Hiukois kårade ang. det han icke fått sig till godo niuta det åkerstykke, som han sig vid skiftet förbehållit, utan skall des stiufron Jakob Jakobsson det bårget.

51 § - Tvist emellan førenemnda ang. at Johan Johansson icke fått fiska med Jacola hemmans not. Upskøts.

52 § - B. Jakob Jakobsson Jacola fr. Hiukois ville förplikta des stiufrader g:la b. Johan Johansson att ifrån Jacola h:ns tomt på nytt stålle afflytta.

53 § - B. Jakob Jacola emot des stiufrader Johan Johansson ang. någon ågendom, som Johan sig tillågnat.

54 § - Förr brännevinsupsyningsm. Johan Gabriel Liungberg såsom ombud för Vatilaka rusthålls i Jämsä innehafvare kärke till pigan Kirstin Sigfredsd.r fr. Hiukos ang. pigetienst hos b. Johan Jöransson Hassi i Längipohja.

55 § - B. Mickelsson Yrkölä fr. Ereslax emot sine grannar, för det de skola bärgat 40 band rövassa undan des äng.

56 § - Mickel Yrkölä emot des granne Simon Henriksson fr. Ereslax för det han färdats öfver Yrköläs äng och skada tillfogadt.

57 § - Mickel Yrkölä emot sin granne Henrik Johansson fr. Ereslax för det han inrättadt sig hamn för sine båtar invid kärandens åker.

58 § - B. Henrik Johansson fr. Ereslax emot sin granne Mickel Yrkölä för det han skall å Henriks sida om rån parternes åkerlindor emellan upplöit den linda, som Henrik varit sinnad till åker upodla.

59 § - Samtelige Ereslax byamän emot samtelige Koivisto boerne ang. rågatans uphuggande deras ägor emellan.

60 § - Upsk. målet. **Sokneskreddaren Leander** emot des lärodreng Mats Henriksson för det att Mats skall förlupit sin lära. Leander har inkallat vittnen.

61 § - Sochneskreddaren Elias Matsson ville taga en lärodreng.

62 § - B. Jakob Eriksson Alakaupila fr Längipohja emot des granne b. Mats Matsson Otila ang. fordran.

63 § - B. Jöran Eriksson Ylikaupila fr. Längipohja androg, at b. Jakob Eriksson Alakaupila har tvenne fähus bygde å Jörans tomt. Jakob flytter sina fähus.

64 § - B. Jöran Eriksson Ylikaupila fr. Längipohja anförde, att vid storskiftet i Längipohja by har han å des åkerlott erhållit soldateroteåkren, emot det des förra åkrar **Raiskioväräjänpeldo** och **Lehdepeldo** blifvit des granne Jakob Eriksson Alakaupila tilldelte, och äro de pålagde att samfält upodla den soldaten behörig roteåker. Men som Jakob Eriksson tillträdte - -. Förentes.

65 § - Jöran Eriksson Ylikaupila emot Jakob Eriksson Alakaupila ang. det Jakobs svin skola upbet Jörans ärtväxt.

66 § - Afsk. sold. Sigfred Knutsson fr. Vestilä anförde, att han i Längipohja vallat kreaturen. Fordrade sin lön.

67 § - B. Johan Laurila fr. Längipohja kärke till sin granne nemndem. Johan Fräser för det han släpat muld ifrån byagatan och framför Johan Laurilas tomt, derigenom gatan blifvit lägre. Johan Fräser anförde, att byagatan varit mycket ojämn. Och som han befarat, det des granar skulle sätta sig emot, om han ville träge dem at den jämka och laga, hvarföre han skotat mulden ifrån gatan och gjort den jemn samt i tvenne dagar med flere drägter släpat på gatan sand och sten - -.

68 § - Beviljades fastebref å Koivisto frälseh:n för nemndem. Jöran Jöransson. I ego bekommit genom 10.9.1771 träffad förlikning med sin sam- och medarfva, emot lösen.

69 § - B. Jöran Eriksson Ylikaupila fr. Längipohja emot b. Mats Eriksson för det han illa slagit Jörans häst vid det han drifvit den ut ifrån en åkertäppa. Förliktes.

70 § - B. Simon Matsson, landbönderne Johan Bertilsson och Elias Johansson fr. Tarckala samt b. Simon Jakobsson fr. Eskola anmälte, att de jemte bönderne Erik Matsson Harola och Jakob Matsson Korhola haft en hästhage samfält hitintills, men numera densamma sin emellan delt sålunda, at Tarckala och Eskola hafva ena hälften och Korhola och Harola andra hälften deraf. De hafva dock hört, att Korhola och Harola skola vara missnöjde med samme delning. Svaranderne nekade föreningen. Förrättas syn.

71 § - Bönderne Jakob Matsson och Mats Henriksson fr. Korhola h:n kårade till b. Simon Jakobsson Eskola för dett han inom sine ängshägnader intagit mycken mulbetesmark utaf deras samfälta ägor. Simon påstod bröstmarcken, hvarå det skiedt, vara delt parterne emellan, hvilket kåranderne bestredo. Förrättas syn.

72 § - Jakob och Mickel Korhola kårade till landbönderne Johan Bertilsson och Elias Johansson samt b. Simon Matsson fr. Tarckala by för det de sednare medelst hägnader intagit en del af deras samfälta mulbetesmark. Svaranderne påstodo, at sådant skedt med kårandernes samtycke. Förrättas syn.

73 § - Landbonden Elias Johansson fr. Tarckala kårade till **adjuncten** Thomas **Rikberg**, hvilken är innehafvare af Tihalaniemi h:n, för det han slagit och bärgat höö af en Tarckala fr. h:n tillhörig och inom Tihalaniemi h:ns åker belägne äng. Vicenotarien Efraim Blom hade fullmakt för frälsehemmanets ägare är generallöjtnanten och landsfödingen Anders Henrik Ramsaij. Upsköts.

74 § - Sokneadjuncten Thomas **Rikberg** besvärade sig deröfver, at frälselandbonden Elias Johansson fr. Tarkala uti ett gästabudslag oqvådat Rikberg. Upsköts.

75 § - B. Mats Eriksson Otila fr. Lengipohia kårade till b. Jöran Eriksson Kaupila för det han, hvilkens äng är belägen lägre än Mats äng, icke vill inrätta dike sålunda, at vattnet ifrån Mats äng kan afflyta.

76 § - Upskutne saken. Borgaren i Åbo stad Erik Lillberg och matrosen Mats Lillberg samt deras svåger b. Jöran Eriksson Ylikaupila fr. Längipohja ang. upteckningen efter Lillbergs broder afl. b.sonen Anders Jöransson fr. Saviniemi.

77 § - Nämndem. Johan Fräser och b. Elias Johansson Tarkala, hvilka äro förordnade till uppsyningsmän öfver brott emot Kongl. bränvinsförbudet, anmålte, at afl. b.sonen Anders Jöransson fr. Saviniemi haft en bränvinspanna af koppar jemte hatt och pipor.

78 § - Sold. Elias Frost fr. Lengipohia anmålte, at han igenom förlikning erhållit af des broder b. Jöran Eriksson Yläkaupila tvenne åkerstycken at nyttias uti bohlåkrar, men som han till det andra stycket icke kan komma - -.

79 § - Sold. Elias **Frost** fordrade af dess syster afl. sold. Johan **Nästas** enka Maria Eriksd:r fr. Längipohia by arf efter deras afl. fader b. Erik Samuelsson. Förrättas upteckningen.

80 § - G:la b. Herman Jakobsson fr. Pouka inlade ett testamente: Sedan jag 1.10. besökte gl. värdinna Sofia Eliaed:r af Pouka h:n - - under des siukdom samt utdelte henne Herrans Hel. Nattvard, så testamenterte hon - - all den lilla egendom - - åt sin kiära man Herman Jakobsson tillika med dess son Elias, - -. Thomas Rikberg, adj.

81 § - Torp. Henrik Henriksson fr. Kalku emot rusth. Johan Tungeloi ang. lön.

82 § - B. Mats Eriksson fr. Lengipohja emot drengen Johan Johansson fr. Kalku ang. oqvådan. Upsköts.

Längelmäen syyskäräjät 28.10.1777

Ks. Eräjärven maanjako-oikeus 20.2.1792, HMA Maanjako-oikeudet 6

Häradsrättens af Längelmäki m.fl. **dom af 28.10.1777**, hvaraf inhämtades, at b:n Johan Jöransson Hirdolax blifvit pålagd, at innan nästa midsommar upgräfvu aflopsdike å den af dess ängar, som gränsar til det af Böisman upodlade kärret samt sedermera vidmakthålla samma aflopsdike, så länge det tarfvas.

Längelmäen talvikäräjät 15.4.1783

Ks. Eräjärven maanjako-oikeus 23.8.1791, HMA Maanjako-oikeudet 6

Häradsrättens i Längelmäki, Eräjärvi och Cuorevesi **domboks utdrag af 15.4.1783**, som innehåller, at då varande **innehafwarena af Kåppala rusthåll häfquwartermästaren Arvid Henrik Bökman och fendricken**

Böisman låtit om **Salmenkårwä** och **Kalakoti** råer samt fisket i **Kuorehsalo** sund för dödsfall afhöra gamle **soldaten** Erik **Tranbäck** från Pajukanda by, som vitnat, at han, som då varit 57 år gammal, å **Salmenkårwä äng**, som af Kuivas och Hirdolax boer innehafwes, under skilje- och siögården emellan sagde ängar, vid en tufva af ängen, vid tillandningen sedt tvenne stenar, hvilka i en rät linie visat sträckningen åt Kalakotti nära vid Kåppala varande ostridiga stenrös, men at nämde stenar skola då varit vid Salmenkårwä borttagne, ehuru de altid blifvit hållne för skilnad emellan Kåppala och Kuivas, samt Hirdolax ägor, hvilket gamla bonden Johan Johansson från Hirdolax jämväl för vitnet omkämt; och har Kåppala och Kuivas i anledning af sagde råsträckning ensamma nyttjat fiske i Kuoresalmi och vid Kuoresalo holme, som derigenom kommo at förblifva å sidstnämde byars sida, hvilket vitnet förfarit, så väl vitnet tjent för dreng fem år å Kuivas och 7 år på Kåppala, hvarifrån vitnet ungefär tiugu år sedan bortflyttat.

Kangasalan ja Oriveden käräjien tuomiokirjat 1623 - 1776

Antti Lehtosen Längelmäkeä koskevia poimintoja Ylä-Satakunnan tuomiokunnan tuomiokirjoista.

Längelmäen kylistä **Pääskylä, Syväjärvi ja Vilkkilä** kuuluivat ennen vuotta 1777 Ylä-Satakuntaan ja sen vuoksi vanhemmalla ajalla Kangasalan (ja Oriveden) kärjäkuntaan sekä 1680-luvulta Oriveden ja Kuoreveden kärjäkuntaan. Vuodesta 1777 mainittujen kylien asiat käsiteltiin Sääksmäen tuomiokuntaan kuuluvassa Längelmäen, Eräjärven ja Kuoreveden kärjäkunnassa. Sääksmäen tuomiokunnan tuomiokirjat varsinaisasiain osalta ovat tuhoutuneet vuosilta 1775-1825. Sen sijaan Sääksmäen tuomiokunnan ilmoitusasiat (lainhuudatus-, kiinnitys- ja holhousasiat) ovat säilyneet vuosilta 1775-1798, mutta hävinneet ajalta 1799-1826.

Kangasalan kesäkäräjät 17.8.1624

KA Ylä-Satakunta KOa1 s. 66v-, mikrofili ES 1962

s 69 - - - skola dela och arff skifta emillan Jöns Bångarila och Jöns i Järffuisby.

Kangasalan kesäkäräjät 14.6.1627

KA Ylä-Satakunta KOa1 s. 174-, mf ES 1962

s 174 - Dömdes Hietalaax boer 1/4 af denn **quarnen**, som Marckus Erichsson i **Päskola hafuer igenom wådhe afbrendt**. Desse männ till att förlijka dem emellan, som ähr Hendrich i Lydickälä och Sigfred i Kifuisalmij.

Kangasalan talvikäräjät 18-19.5.1629

KA Ylä-Satakunta KOa2 s. 227v-, mf ES 1962

s 238v - Maijssa Hinrichsdotter i Willckielest kiärde till Erich Sigfridzson ibid, at han haffwer wndt hennar swedielandh. När hon skuritt, kom Brussiusse **hustro** Lussija ibid och togh hennas sädh.

s 241v - Jöns Erichsson i Willkiellä kiärde till Lussija Madtzdotter ibid, at hon hafwer taghit hans kiertell.

s 243 - Uthi **Jacob Wollmerssons dombook finnes 1502 desse rår emillan Kulssialla i Lengillmäijihia och Kangassalla**, som är **förste rån Rekiesalo, Hångansarre och så till Mentiaworij och så till HeijnneJärffwe i wester endan, dädan till Wirittunsalme och så till Koijuonsälckie och till Ruskiakifwua, Tunggielanssarij, Kodarinuorij, Kirfwelachkden pählä och till Safuetaijualldh och Rechkietaijwalldh och till Rekisallo ighen**.

Framsteegh Hinrich Hinrichsson i Sarillt i Sahalax sochn och Säxmäckie herredh, Per Sigfridzson ibm, Thomas Hinrichsson ibm, Mårthen Eskillson i Kiälliä, Erich Jönson ibm, Thomas Sigfridzson ibm, Staffan Person i Kiärkiä, Bencht Gorgoniusonn ibm och Philipus Hinrichson i Sarilltt på then enna sijdhen **begierde en syn emillan dem och Canggasalla sochns boor i Cautiallabor, Bispalla, Tåkalla och Wodhderpäbor**. Ty nämpdis på then andre sijdhon laghläsaren Gabriell Bärndtzson, Hinrich Jönsson i Wehojnieme, Sijmon Madtzson i Roukoilla, Hindrich Sigfridzson i Lydikiällä, Madtz Sigfridzson i Wechkapundarj, Sigfridh Hinrichsson i Kiffwisalme, Sigfrid Madtzson i Waralla, gåandes nästkommandes Michillssmesso.

s 243v - Nämpdes - - at ransaka emillan Madtz Sigfridtzsonn och Knut Augustinsson i Päskeillä om wttlaghur.

s 244 - Dömdis Lussij Madtzdotter i Willkiellä sijn engh, **Leehoåij** benämpdt om ett lass wext, ighien af Jöns Erichsson ibid, (som) han i **60 åhr i pandt haffwer hafft**.

Kangasalan (syys)käräjät 15-16.10.1629

KA Ylä-Satakunta KOa2 s. 350-, mf ES 1962

s 353 - Nillss Larson i Tungilla på sins och sijenne skifttesbröders wengner ibm kiärde till Påfwall Bärtillson i Siffwajärfue och Per Sigfredtzson ibm ang. giersgårdar, wäghar och fiskiewatn.

s 353v - Grells Erichsson i Karffuiulla kiärde till Jöns Erichson i Willkkiellä, at han leigdt skogh at hugga swedielandh ått Grells - -.

s 354 - Thomas Larsson i Länggillmä kiärde till Påfwall Håkansson i Höydhesh, Hinrich Nattuka i Pittikajärfwe om 10 t:r spanne:ll, hwaraf ännu fattadhe 2 t:r. Mätesman Påfwall Håkonsson.

s 354v - Madtz Madtzson i Länggielmäpähia kiärde till Clemit Person i Sijffwäjärfwe och Påfuall Bärtillsson ibm om en hoopp medh lijn.

s 355 - Johan Clemitson i Akkussallme kiärde till Clemit Persson i Siffuejärfwe om 7 t:r rogh och en enghs afbetande.

s 356 - Clemit Person i Sijffuäjärfwe kiärde till Urbanus Bärtillsson ibm, at han hafuer slaghit hans fänsterbrädhe nedher och annat.

s 359v - Markuss Madtzson i Nickiellä kierde till Knutt i Päskiöllä om ett hästekiöpp.

- Madtz Sijmonsson i Wijukulla kiärde till Knut Akuson i Pässkyllä om en tunna rogh.

s 360 - Johan Person i Liukoij (=Viukoij) i Längiellmä sochn kiärde till Jönss Erichsson i Willkiellä, at han hafuer satt **Korfuenittu engh i pandt åt Her Per i Oriwässij** och Her Per satte samma engh till Johan för samma 5 daler.

- Johan Person i Liuhioij i Längiellmä kiärde till Philipus Markusson i Pittikajärfue om 10 caper korn.

s 362v - Markus Erichsson i Päskiölläst kiärde till Knut Jacobson ibid, at han hafuer **tilläghnat sigh tuå tompetter i byn, draghit wtaff rätta byss tompetten, och boor på swinnewallen och håller gamla tompeten wnder sigh** - -.

s 363v - Påfwall Bärtillson i Syffuajärfue fälltes till böter för det han slogh Nilses fäbaggie Sigfridh Erichsson.

- Påfwall Bärtillsson i Syfuajärfue fälltis till böter för en lur han röffwadhe af fäbaggie Nillss Larson.

- Påfwall Bärtillsson i Syfuajärfue skall betalla her Per i Oriwässij en tunna rogh, som han af **her Pers tijondetertiall** hafuer taghit hoss Nillss Larsson i Tungiella.

s 364 - Påfwall Bärtillsson i Syffwajärfui fälttis till böter för olagha förfall.

s 365 - Hinrich Madtzson i Lydikiellä kiärde till Jönss Erichsson i Willkiella om tuå t:r korn.

Oriveden käräjät 30.1.1630

KA Ylä-Satakunta KOa3 s. 1-, mf ES 1962

s 5v - Rassmus Märthensson i Lydikiellä kiärde till Clemit Person i Liukoilla och Johan Persson ibid om enna engh **WijhnåNittu** om 2 lass wext, dhe hafua inwidh hans åkergårdh. Nämpden wittnadhe, at Liukoillaby liggier i Säxmäkie herredhe. Kiäranden skall stämpna Liukoillaboar hijt till laghmans tinghitt, som i mårghen skall hållas.

Kangasalan käräjät 2-3.9.1630

KA Ylä-Satakunta KOa3 s. 130v-, mf ES 1962

s 134v - Lasse Tomason i Winghia i Längellmä fierdingh och Säxmäkie herredh kiärde till Knut Jacobsson i Pääskyllä, Markus Ericksson ibm och Clemit Person i Syffwajärfue, at de hafua **kiöptt af Lasses förälldrar Kååppa möllequarn och sedhan sålldt samma qwarn ått annadt quarnelagh Nijkella, Paijukandå, Päijlax och Kåppalla. Quarnen skall wara beläghen innan om Säxmäkie råår.** Swaranderne beropade sigh på **Christoffer Bärttilssons dom 1584** den 23 augustij, hwilken dom Christåffer Bärttilsson sielff nederlagt hafwer efter saligh **Lasse Hinrichsons breff dateret (15)86** den 30 december.

s 139v - Johan Clemitsson i Akussallme fierdingh och Säxmäkie herradh kiärde till Clemit Person i Päskiöilla, Marckus Erichson ibm och Knut Jacobsson ibm om ett swedielandh öffuer herredzråarne på Akussallmebors äghor.

Kangasalan käräjät 11.1.1631

KA Ylä-Satakunta KOa3 s. 211v-, mf ES 1962

s 214 - Sigfridh Hinrichsson i Kiffwesalme kiärde till Markuss Erichsson i Päskoilla om 8 daler peninger, (som) han honom skyligh för gierder opå saligh Elias Rosens åhr. Markus swarade, at Påfwall Håkonsson hafuer **bytt heman medh hans fadher** och låfwadh sware till 1622 och 1623 åhrs gierder och wtlaghur.

- Jönss Jönsson i Päskiöllä inlagde **kyrkioherdens i Oriwässij Her Per Jacobj bewijss** 27.3.1629 förmällandess, at Knut Akusson i Pääskiöllä är en gamall man och wanför och derförre taghitt till sijn ållderdoms tröst denna sijn **mågh** Jönss Jönsson, som honom sytta och födhe skall til döderdagher och **förrestå hemmanet** och låfwadhe honom för sitt omak framför sijn andra barn en öres landh jordh af sitt heman och halfpartten af sijnne lössörer. Doch skall han förnöija de andre barnen, sonnen så wäll som dottren, för deres andra halfpartt i löst och fast.

s 225 - Jöns Jönsson i Pääskyllä fälltes 40 d:r böter för thet han medh knifzdragande ållttadhe Knut Larson i Oriwässij, som war laghligen nämpdh medh en annan af tollfften, Hinrich Sigfridtzson i Lydikiällä, at **jäncka arfwett** emillan Jönsis **hustro** och hennes **systrar**.

Kangasalan käräjät 22-23.9.1631

KA Ylä-Satakunta KOa3 s. 326-, mf ES 1963

s 326v - Lasse Thomasson i Winggiä i Längelmä fierdungh och Säxmäkie herredt kierde till Clemit Person i Syffwajärfwe, at han hafuer huggitt swedielandh samt medh Päskiöllabor in opå Lasses äghor.

- Johan Clemitzson i Aakussallme i Säxmäkie herradt kiärde till Markus Erichsson och hans skiftisbrödher i Pääskyllä om ett swedielandh.

s 331 - Lussija Madtzdotter i Willkiellä kiärde till Jöns Erichsson ibm om wäldzwärckan.

s 333 - Markus Erichsson i Päskiöllä kiärde till Jöns Jönsson ibm, at han hafwer twenne tomter, der han ikie bör mehra hafua än enna.

Kangasalan syyskäräjät 6.7-11.1643

KA Ylä-Satakunta KOa4 s. 12-, mf ES 1963

s 12 - **Capellanen i Kuorewesi her Anders Thomae** begerade at wptaga Jöns Sigfredsons Pitkis ödeshemman wnder 1 öres skatt, huilcket nu i 30 åhr ödelegat.

- Matz Söfringsson i Wehkapundari, Thomas Jöransson i Lasåila och - - skola clarera emellan Knut Marcusson i Syfuajerfuj och några bönder i Oriwesi kyrkiogeld, hoos huem han leutenamptens Julij Jacobssons spm:ll - -.

Oriveden välikäräjät 4-5.12.1643

KA Ylä-Satakunta KOa4 s. 39-, mf ES 1963

s 42 - Jönss Thomasson i Päsckylä updrogh så nu som några gånger tillförende **sin deell han (köpt) till en quarn be:d Alainen Mylly i Päsckylä strömen, nembligen et dygn vthi huar månadt** för een tunna och tijo cappar span:ll, den han till fullo och godho nöija bekende sigh hafua bekommet. Quarnköpet dömbdes lagligt.

Kangasalan kesäkäräjät 25-26.6.1644

KA Ylä-Satakunta KOa4 s. 97-, mf ES 1963

s 98v - Dömbdes Jören Esckillsson i Euäjerffuj betala Grellss Esckillsson i Karfwia 21 c:r span:ll, som han **för kyrckiobygningen** witterligh geldh honom skyligh bleff.

Kangasalan käräjät 27-28.10.1645

KA Ylä-Satakunta KOa4 s. 212-, mf ES 1963

s 214v - Augustin Erichson i Ewäjärfwj hade förlijkt medh sijna samptlige **syskon** som ähro: Anders Erichson, Walborg Erichzdåtter, Gertrudh Erichzdåtter och en hans **brors son** Jören Sigfredsson, om alt deres tilfaldne fädernes och mödernes **arf**.

Oriveden? syyskäräjät 11-12.12.1652

- **Lagläsarens sahl. Anders Michelssons doom af 11-12.12.1652** lydande, dhett Pitkäjerfwi boor så ock Lasola skola utgiöra för **qwarntull och wedhehyra till Päsckylä** 8 öre sölf.m., hwilket återstår Pitkäjerfwi Pähr Jöranson **Antila** för 5 år sampt Eskil Erson **Laurila**, Thomas Anderson **Heickilä**, Thomas Jöranson **Håifwa**, Pähr Mårtenson **Natucka**, Johan Jacobson **Nickilä**, Joseph Mårtenson **Sipilä**, Pähr Bengtson **Sariko** och Thomas Christerson **Mickola** för 2 år, men **Woitila (=Uotila)** afstår aldeles detta **qwarnbruuk** m.m., Lasola Sigfredh **Mulli** för 1 år och Sigfred **Näckapä (=Räckapä)** ibm för 3 år. (Kts. Oriv. talvikär. 1691, KA Ylä-Satakunta KOa11 s. 122)

- **Eräjärfwi boer och en del af Längelmäki Sochns inwånare med deras skiftesbröder twenne qwarnar, Alanen och Keskinen kallade, uti Päsckylä fors fått upbygga**, icke allenast nu en tid skola förment Käranderne at få sig sielfwa af samma qwarnar wederböriligen betiena, utan och undandragit sig fälla betalningen af the åtta öre S:rmt, som the **medelst Häradsrättens dom af 11.12.1652** blifwit pålagde till Päsckylä boerne för hwart dygn åhrligen till ersättning af then i qwarnen upgående brännnewed at erlægga. (Kts. Oriv. talvikär. 1740, KA Ylä-Satak. KOa55 s. 197)

Oriveden kesäkäräjät 20-21.7.1658

KA Ylä-Satakunta KOa5 s. 225v-, mf ES 2000

s 228v - Fältes Johan Swenssars (= Swensson) i **Wilkilä** saak 3 d:r til treskiffes för stembningh forsittande att swara **kyrckioheerden i Lengelmä M. Johan och H. Henrich** (= Rainenius) på **Luodois** till någre **skälsordh och förwijtelsser**.

Oriveden syyskäräjät 13-14.12.1658

KA Ylä-Satakunta KOa5 s. 213v-, mf ES 2000

s 215v - Johan Swensson i **Wilkilä** war eij at swara **H:r Henricum Johannis**.

Oriveden kesäkäräjät 27-28.6.1659 utj Säynäjokiby

KA Ylä-Satakunta KOa5 s. 374-, mf ES 2000

s 374 - skola bese den åwerckan Bertil Marcusson i Säynäjärfwi (=Syfwäjärfwi) på Mats Nielssons **Tungelaises** ägor medh swidiande skall giort hafwa.

s 375v - Johan Swänsson i Wilckilä war eij at swara **kyrckieherden i Längelmää mag. Johan Lillium så och coadjutoren dersammastädes H:r Henricum Johannis til någre skälsord.**

Oriveden syyskäräjät 16-17.12.1659 utj Säynäjåki
KA Ylä-Satakunta KOa5 s. 443-, mf ES 2000

s 444 - **Kyrckioherden i Längelmä M:r Johan Lillius**, befall:n Lars Jönsson och **lendsm:n Eskiell Karpi** skola **skipta arfwedt** emillan **sal.** Johan Swenssons **barn** i Wilckilä och deres **stiufter.**

Oriveden käräjät 25-26.6.1660 uthi Säynejocki länsmansgårdh
KA Ylä-Satakunta KOa5 s. 499-, mf ES 2000

s 499 - Bertil Markusson i **Syfwejerfwi** kan för sin ålderdoms swagheet intet längre hålla sitt hemman wedh macht. Emedan han eij heller sådane barn hafwer, som det besittia kunna, hafwer han öfwertallt Jören Pålson i Aiostaipale och Ruowesi sochn, at han honom till hans dödredagar **föder och hemmanet förestår**, at cronan sine deraf gående uthlagor bekommer.

s 500v - Följande personer hade **icke förfärdigat sine broar och allmänne vägar**: Efwuajerfwi Eskil Jörenson och Jacob Augustinison, Kolho Anders Knutson, Kuusijerfwi Bertill Bengtson, Kalku Jören Matson, Korpi Eskil Andersson, Wilkilä Mårten Johanson, Nickilä Tomas Jonson, Jören Josephson och Pär Larson, Uihlerla Hindrich Tomason, Mats Jörenson, Michel Söfringson, Mats Grelson och Hindrich Söfringson, Kaupila Olof Staffanson, Markus Matson och Jören Knutson, Hietalax Mats Philipson, Wihasjerfwi Knut Tomason, Bengt Jöranson, Hendrich **Saska**, Mats **Kärki** och Jören Grelson.

Oriveden käräjät 27-28.6.1662
KA Ylä-Satakunta KOa5 s. 621v-, mf ES 2000

s 625v - Efter bokhållarens Erich Nilsons breff af 13.6.1662 förmantes allmogen att **förfärdiga alla allmenne vägar och broar.**

Efter **brofougden** Hinrich Ikalles beswäran sakfälltes följande persohner för det, de icke hafwa fullgiort sitt arbete wedh almäna wägens reparation:

Koifwuniemi Simon Jacobsson och Sigfredh Nilsson, - - - **Hulipas** Frantz, **Cuorewesi cappelgiel Päsckylä** Johan Johansson och Markus Cnutsson, **Syfjärwf** Michel Cemetsson och Bertil Marcusson, **Wilkilä** Mårthen Johansson, **Calku** Mats Matsson, **Efwjärwf** Agustin Erichsson och Jöran Matsson, **Kusjärwf** Bengt Michelsson, **Kälhi** Jöran Thomasson, **Huikuri** Jöran Bengtsson, **Suinula** Mårthen, Thomas Bengtsson, Pål Johansson och Bertil Cnutsson, **Escoila** Johan Thomasson, **Kawala** Jacob Eskilsson, **Ryöttä** Lukas Eskilsson, **Wässäri** Olof Larsson, **Koldila** Simon Josepsson, Sigfridh Bertilsson och Mats Matsson, **Laxi** Pål Jöransson, **Joensu** Markus Michelsson, **Ylewesi** Thomas Hinrichsson, **Kerte** Hinrich Cemetsson, Staffan Johansson och Jöran Cnutsson, **Lapiniemi** Frantz Larsson, **Martila** Erich Knutsson.

Oriveden syyskäräjät 19-20.10.1663
KA Ylä-Satakunta KOa5 s. 751-, mf ES 2000

s 754 - Fältes Jören Thomasson i Wilkilä för stämbnings försitiande till sine 3 d:r, citerad att swara **mädhielparen i Längelmä wällerde H:r Hinrich Johannis** om witesmåll.

Oriveden kesäkäräjät 17-18.7.1665
KA Ylä-Satakunta KOa5 s. 796-, mf ES 2000

s 799 - Thomas Månsson ifrån Ristijerfwi by och Längelmä sochn tilstodh på sin och sin **broders** wägnä sikh intet mera hafwa at fordra af sin **stiufter hustru** Anna Brusiusdotter ifrån **Kopsamo** eller hennes barn af **andre kullen.** Eskel Månsson begerade, at detta måtte på hans moders wegna ad acta föras.

Oriveden kesä - ja syyskäräjät 19-21.10.1675
KA Ylä-Satakunta KOa6 s. 149-, mf ES 1963

s 149v - . . skola uthmäta **capel:ns i Längelmä H:r Andrae Lillij** capellans räntta.

s 152 - **Capel:n här i sochnen H:r Henricus Josephi och Dns Gustavus Lillius** berättade, att **cappel:n i Längelmä H:r Andreas Lillius** hafr för 1 år sedan dhem ovitterligen låtit värdera Päsckylä ryttarehemman, som **kyrckieheerdens i Längelmä, sahl. H:r Johannis Henrici erfvingar till arfs fallit** är, hvaremot dhe protesterade. H:r Andreas hade par gånger låtit **upbiuda** be:te Päsckylä hemman, hvaremot Dn:s Gustavus protesterade, berättandes sig hafva samme hemman uthaf andre sijne **syskon** tillhandlat.

Oriveden kesäkäräjät 17-18.9.1678

KA Ylä-Satakunta KOa6 s. 412-, mf ES 1963

s 414 - **Kyrckieheerden uthi Längelmä H:r Andreas Lillius** berättade sigh hafwa förlikts medh sin **äldre broders sahl. mag. Johannis Lillij barns Johan och Henrich Lillij** förmyndare om barns **arff** och prioriteten till Päsckylä hemman. Päsckylä ryttarehemman (uplyst 6.3.1675 3:ie gången) dömbdes H:r Andrean Lillium till. Her Andreas inladhe sin **yngre broders Gustavi Lillij** qwittentz aff 18.12.1677. Andreas håller med kläder och uppehälle den **äldre sonen** Johan i 3 åhrs tijdh i Biörneborgs schola. **Yngre sonen** Henrich får 100 d:r.

s 417v - Philip Mågnsson i Eräslax begärte opå dhe **Längelmä boors** wegnar, dhett denne **sochnens inbyggjare måtte rödia och wed macht holla wägen emellan Eräslax och Kockola**. Nembden bekände, att **dhe Längelmä boor kunna framkomma een annan wägh**, som ligger mellan Wehkalax och denne sochns prestegård, hwilken wägh sochnemännen pålades att rödia och wed macht holla.

Kangasalan ja Oriveden talvikäräjät 22-24.1.1680

KA Ylä-Satakunta KOa7 s. 805v-, mf ES 1964

s. 807v - Efter **collegae H:r Christierni Melartopaei** begäran opå sin **swågers kyrckioherdens i Längelmä H:r Andreae Lilij** wägnar skola Hendrich i Kawaldo och Michel Hincka efter **fordom cappl:ns Eliae Roos** förskrifningh af 2.3.1678 uthmäta hoos hans **enckia hustru** Carin Danielsdotter, hwadh hon befinnes skyldigh wara.

Oriveden kesä- ja syyskäräjät 11-13.9.1680 uthi Oriwesi by

KA Ylä-Satakunta KOa7 s. 856-, mf ES 1964

s 860 - Erich Mårthensson i Willkilä **fader** Mårthen Johansson.

- Erich Johansson i Längelmä sochn och Tungila by kärke till Brita Henrichsdotter i **Oriwesi** by om hennes **mans och sin hustrors** Giertrudh Nilsdotters **broders** Erich Nilssons, som S. Johannis tijdh nästförl:ne genom dödhen afgången ähr, qwarlåtenskap, emedan han inga barn efter sigh lembnat, men **kyrckioherden H:r Henricus Josephi** intygade Erich hafwa testamenteradtt denne sin **hustru** Brita all des egendom.

s 860v - Befans **cappel:ns i Längelmä sochn sahl. Eliae Roos** arfwingar blifwa Knuth Thomasson i Röytzälä 100 d:r kop.m. skyldige.

Oriveden kesäkäräjät 1.8.1683

KA Ylä-Satakunta KOa8 s. 1136-, mf ES 1965

s 1138 - Mats Olofsons i Pitkäjerfwi åhrswäxt på åker och swidielandh arresteras hoos dess sytningsman Johan Jacobsson ibm, tills Knut Thomesson i Längellmäki blifwer förmögd.

- Walborg Philipsdotter i Sywänjerfwi skall oprätta ett inventarium på den qwarlåtenskap, som ähr lembnat efter hennes **man** Johan Johansson ibm och som **sonen** Matts Johansson i Langopohja, Walborgs **styffson** fordrar.

s1140 - **H:r Samuel Chytrai verbi Divini ministri uti Längellmäki** attest af 18.5.1683. Michell Mattsson och Johan Pedersson i Jerfwenpää äro nembdem:ns Hindrich Thomessons i Cawaldo **sahl. hustrus** Karin Klemetsdotters **slechtningar**.

Oriveden syyskäräjät 8.9.1683

KA Ylä-Satakunta KOa8 s. 1193-, mf ES 1965 (TMA:ssa Ikalis 2)

s 1194 - Efter Erich Jöranssons i Attila och Längelmäki sochn på sin **hustrus** Walborg Jöransdotters wegnar begiäran skola - - **lendsmannen Anders Karp** liquidera dhe 20 d:r arffspraetention han fordrar aff hans **hustrus brodher** Jöran Knutsson i Kaupila **mågh** Jöran efter arffskifftslängden.

s 1195 - Cappellanen H:r Johan **Wanaeus** witnadhe, dhett Nils Knutsson i Lydikälä på besichtningen åtsk. gånger är gillat legokarl för Mats Jörensson i Pitkäjerfwi, som då bodde i Kalliokando, hwilken legokarl Euphemia Bertillsdotters **man** Jöran Knutsson i Lydikälä caverade in till dess, han för sin bräkligheet och siukdom skull blef casserat. Sädan han nu casserat är, wil Lars Erichson i Kolliokando fordra aff Euphemia - -. Nils Knutson ähr än i lifwet.

s 1197 - Intygades, att Mattz Johanssons ifrån Längelmäki och Tungelåis fadher Johan Sigfredsson lefwererat till Thomas Sigfredsson i Koiwuniemi för en ängdt rijdh sädhen 30 d:r.

Oriveden talvikäräjät 15.3.1684

KA Ylä-Satakunta KOa8 s. 1355-, mf ES 1965

s 1358 - Walborg Philipsdotter i Syfwejerfwi hade intet dolgdt af sin **stiuvsöns** Matts Johansons ifrån Lengelmäki föräldrars saker.

Oriveden syyskäräjät 27.9.1686

KA Ylä-Satakunta KOa9 s. 213-, mf ES 1965

s 218 - Margareta Cnutsdotter ifrån Lengelmecki sochn och Tungulois by tilltahlte **ryttaren** Matts Brusiussohn i **Jarela** om sin **sohnesohns** Hindrich Isahsons **fädernesarff**. Mats blef efter **sahl. Isaks dödh medh hans enckia** Brijta Michelsdotter i echtskap för 4 år sedan. Befans Matts hafwa barn medh Brijta, som **dödher** är. Margaretas arffsfordran dömbdes kraftlös.

Oriveden talvikäräjät 16-17.1.1688 uthi Århivesi bys ländsmansgårdh

KA Ylä-Satakunta KOa9 s. 561-, mf ES 1965

s 563 - Efter Johan Mattssons ifrån Lengelmäki sochn och Käifwisto by begäran skall --- opnotera hans **hustrus** Giärtrudh Simonsdotters **stiuvsöns** Anna Eskilsdotters ifrån Hörteinen, som sjukliger ähr, egendom, som efter **sal**. Simon blef, när han dog påsketijdh.

s 565 - Mårten Simonsson ifrån Längelmäki sochn och Rämäsalo by sadhe sigh wahra sinnat emottaga Hapaniemi hemman, det **swährfadren**, som det af ödhe **optagit**, för sijn fattigdoom skall icke mächtar förestå. Derföre hade dhe kommit sålunda öfwerens, att Jöran till cronones och andre giäldnähers afbetalning undrager all sijn egendom, däraf Mårten betahlar 1687 års räntan till cronan bådhe i ordin. och extraord. och resten till befall:n Spooft för 1686. Mårten **tillträder hemmanet** nu straxt medh det utsädhe, som sidst:ne höstas uthsådtt ähr, så att Jöran hans hustru eller andra - - och det uplåter sijn **mågh** Mårten.

Oriveden kesäkäräjät 4.10.1688

KA Ylä-Satakunta KOa9 s. 763-, mf ES 1965

s 768 - Simon Jacobsson ifrån Lengelmäcki sochn och Sawiniemi by berättade, det Mårten Simonsson ifrån Nickilä och Orhiwesi sochn hade utlofwat i Salo gifwa honom någre skrifter, som Sawiniemi hemman angåå, tagandes betalning af Simon för samma skrifter, hwarföre han begärte antingen skrifter eller betalningen.

Oriveden talvikäräjät 10-11.2.1691

KA Ylä-Satakunta KOa11 s. 119-, mf ES 1966

s 122 - Kyrckioherden ifrån Lengelmäki sochn H:r Hendrich Lucander oppå sitt ryttarehemmans **Päskylä** wägnar opwiste **lagläsarens sahl. Anders Michelssons doom** af 11-12.12.1652 lydande, dhett

Pitkäjerfwi boor så ock Lasola skola utgiöra för **qwarntull och wedhehyra till Paskylä** 8 öre sölf.m., hwilket återstår Pitkäjerfwi Pähr Jöranson **Antila** för 5 åhr samt Eskil Erson **Laurila**, Thomas Anderson **Heickilä**, Thomas Jöranson **Håifwa**, Pähr Mårtenson **Natucka**, Johan Jacobson **Nickilä**, Joseph Mårtenson **Sipilä**, Pähr Bengtson **Sariko** och Thomas Christerson **Mickola** för 2 åhr, men **Woitila (=Uotila)** afstår aldeles detta **qwarnbruuk** m.m., Lasola Sigfredh **Mulli** för 1 åhr och Sigfred **Näckapä (=Räckapä)** ibm för 3 åhr.

Oriveden syyskäräjät 8-9.10.1691

KA Ylä-Satakunta KOa11 s. 346-, mf ES 1966

s 346 - Titus Andersson i Tounas by och Tafwastehuus lähn samt Längelmäki sochn beswäradhe sigh öfwer Hendrich Johansson i Hapaniemi, som skulle han i sommars släpt **fahreldh** på Titus landh i **Safwilachdenmaa**.

s 347 - Efter **kyrckioherdens H:r Henrich Lucanders** fullmächtige **H:r Johan Lucanders** begäran **oplystes** 1 gången Hendrich Johanssons i **Paskylä bördehemman** emot 46 d:r 26 öre sölf.m:ts räst.

Oriveden talvikäräjät 12-13.2.1692

KA Ylä-Satakunta KOa12 s. 15-, mf ES 1967

s 15 - **Kyrckioherden i Lengelmäki Hendrich Lucander** lät andra gången **opbiuda** Hendrich Johanssons hemman i Paskylä by.

- Börsrättsbönderne Eskel Jöranson i Kaupila och Thomas Johanson, Mårten Simonson, Hendrich Johanson och Mats Hendrichson i Hapaniemi opwiste häradshöf:s wälb. Erich Looschiölds doom af 19-20.1.(1692), hwarmedelst jordetwisten emellan käränderne och Johan Samuelsson i Touna by ähr opskuten till en laga syyn.

s 18 - Lieut:n wälb. Hendrich Johan von Qwanten opwijste **sahl. capl:s i Lengelmäki H:r Elias Roos** obligation af 4.10.1670 oppå ett **armband**, som han tagit tillåns af dhes **frumoder** på Hapaniemi, begärandes, att såsom **capl:n i Cuorewesi H:r Jöran Härpman** blifwit dhes **successor matrimonij**, må obligeras att restituera honom armbandet igen.

Befans **H:r Jörans swärfader** hafwa warit **sahl. kyrckioherden i Sahalax H:r Daniel Reuter** och hans **stiufswärmoder h:n Christina Lillia**. Opsköts saken angående armbandet.

Oriveden syyskäräjät 30.9.1692

KA Ylä-Satakunta KOa12 s. 268v-, mf ES 1967

s 269 - **Lieutn:n** wälb. Johan Hendrich von **Qwanten** begierte laga uthslag i saken om dhet **gullarmbandet**, som dhes **frumoder** wälb. fru Eva Magdalena **Richter** till **sahl. Elias Roos** länth moth **kyrckioheerdens** i Sahalax **sahl. Daniel Reuters** caution, begärandes att **H:r Jöran Härpman**, som ähr **sahl H:r Eliae Roos successor matrimonij**, måtte dherföre wara honom responsabel.

Befans det **H:r Jöran Härpman** intet hade till godo nutit af sin antecessoris matrimonij qwarlåtenskap, utan betalt 70 d:r kmt till sin **swärfader sahl. kyrckioherden Reuter**, som cautionisten war, hwarföre och sahl. kyrckioherden tagit 70 d:r af oskifto till samma gälldens afbetalning, då sahl. kyrckioherden **25.4.1684 afwittrat sina barns möderne af förra kullen**. Cautionistens **änkia sahl. h:n Christina Lillia** hade åtagit alla sin sahl. mans gäldh betala, hwarföre **H:r Härpman** erkännes frij för lieutn:s åtahl i detta fall. Sahl. h:n Lilliae arfwingar dömbdes armbandet eller dhes wärde att tillställa. **Kyrckioherden** i Orriwesi mag:r Joseph **Lauraeus**, som constituerat förmyndare för dhe **omyndiga af senare kullen**, som ock **coadjutoren** dthersammastädes **H:r Hendrich Gummerus** woro närwarande.

s 271 - Gustaff Cnutson i Wästilä by och Lengelmäki sochn och Tafwastehus lehn hafwer ingådt med Johan Michelson i Sywäjerfwi och Mats Philipson ibm, sin omyndige **broders sons** Mats Staphanssons förmyndare, ett sådant contract, att dhe **opdraga** Gustaff Cnutson Michel Clemetssons hemman i Sywijerfwi, men när Mats Staphansson kommer till sina mogna åhr, skall han tillhållas att **ächta** Gustaff Cnutsons **dotter**.

s 272 - Gustaff Cnutson i Wästilä by och Lengelmäki sochn, som **tillträder** Michel Clemetsons hemman i Sywäjerfwi, lofwade hålla Johan Michelson ibm hoos sigh och gifwa honom något till ährl:t underhåldh.

s 278 - **Capl:n H:r Jöran Härpman** kärke till sin **stiuftmoders sahl. h:n Christinae Lilliae** arfwingar om sin **h:us h:n Catharina Reuters fäderne efter dhes sahl. fader kyrckioherden i Orriwesi H:r Daniel Reuter.**

Oriveden talvikäräjät 27-28.3.1693

KA Ylä-Satakunta KOa13 s. 165-, mf ES 1967

s 165 - Matts Jöransson i Wästilä tilltalte Gustaff Cnutsson i Syfwäjerfwi om 1 weepa.

s 168 - Erich Mattsson i Wilkilä och Lengelmäki sochn war eij att swara **jachtfougden** ibm Mats Jöransson för det han under gudstiensten 2 dagen juhl skurit hans hästtäckte sönder och lagt på hästen.

s 170 - Johan Michelsson i Syfwäjerfwi föredrog, det Gustaf Cnutson ibm skall wela ryggia det contract, som han medh Johan, Mats Staphanssons **fahrbroder och förmyndare**, ingådt, hwilcken Mats är rätta arfwingen till Michel Clemetsons hemman ibm. Löftet skall hållas.

Kangasalan talvikäräjät 30-31.3.1693

KA Ylä-Satakunta KOa13 s. 174-, mf ES 1967

s 181 - **Sochneskrif:n i Karcku Mathias Kollanius** befullmächtigat af **kyckioherden i Wåno mag. Andreas Paccalenius** war att utföra saken emot **fordom kyrckioherdens i Lengelmäki sahl. H:r Arfwedh Florinij enckia h:n Elin Cnutsdotter Wisia** ang:de dess **stiuftssons fordom rectoris i Tafwastehus mag. Isach Florinij arfsdehl efter sin fader bem:te kyrckioheerde** i Lengelmäki, som mag. Paccalenius, hwilken förmyndare och **mohrbror är åth mag. Isach Florinij döttrar jungfru Anna** och Ingeborgh jurae reraesentationis på bem:te sina **systerdöttrars** wägnar fordrar. Opsköts.

s 184 - H:n Elin Cnutsdotter **Wisia** gaf tillkänna, det hennes **swärson caplan här i sochnen H:r Christer Melartopaeus aflidit 27.3.1693** och lämbnat sin **änckia medh 5 omyndiga barn** i stoor fattigdoom. Nämndens begiäran war, att **H:r Johan Enckel** måtte till samma capl:s tjenst wedh Cangasala moderkyrckia förhulpen blifwa och wille intet reflectera på **caplan i Cumalax H:r Sigfredh Neppius.**

Oriveden syyskäräjät 15.9.1693 på Hollma gårdh

KA Ylä-Satakunta KOa13 s. 467-, mf ES 1967

s 472 - Matts Jöransson i Attila by och Lengelmäki sochn hade låtit citera Anna Cnutsdotter i Pårfwola ang:de länth spm:ll, men hon war icke närwarande. Befans hennes **stiuftdotter** besitta hemmanet, som ähr crono.

s 474 - **H:n Regina Reutter medh capl:n i Cuorewesi H:r Jöran Härpman å sin h:us Catharina Reutters** wägnar föredrogo, det dhe ifrån den tiden, deras **sahl. fader fordom kyrckioherden i Orriwesi H:r Daniel Reuter** medh döden **afgick**, warit in action medh sin **stiuftmoder H:n Christina Lillia** om sitt fädernes och mödernes **arf**, hwaraf h:n Regina hade intet bekommit, men H:r Jörans h:u hade fådt en dehl på möderne. **H:n Lillia** hade sedermera blifwit genom döden **hädankallat** och hennes **barn af förra gifte codjutoren här H:r Henrich Gummerus medh sine bröder studenterne Andreas och Johannes samt systrarne h:n Sophia och jungfru Christina** hade delt sin sahl. moders qwarlåtenskap och lämbnat dem alldeles låttlösa. Håffrätten hade sedermera häröfwer resolwerat, att den dem emellan håldne fördehningen bleef ophäfwen och sådant skulle af ordinarie domhafwanden förrättas. Samme förmente arfskifte hade intet wunnit sin framgångh medelst deras contraparters intriger.

Kyrckioherden i Orriwesi mag:r Joseph Lauraeus begiärte på sin **barns praeceptors Johannes Gummeri och des systems jungfru Christinae Gummerae** wägnar, som nu warande hoos honom, om dilation i saken. Hustrun Regina och H:r Jöran begiärade, att deras contraparter ett riktigt inventarium oprätta måtte ifrån det, som 1687 ährs häradsdom sådant befaller. Opsköts till nästa wintertingh.

Oriveden talvikäräjät 9.3.1694 uti länsmansgård

KA Ylä-Satakunta KOa14 s. 88-, mf ES 1968

s 88v - Bördsrättsbönderne Jöran Jöranson och Mats Johanson i Kaunisto (=Koivisto) Längelmäki sochn och Tafwastehuus lähn beswärade sigh öfwer Jöran Eskelson i Kockila by och Orriwesi sochn angående een **swedh**

inom råerne: Bentiwuorenotza och Häinäsenpää eller Heinäjärfwen Luoteinenpää. Parterne twistade icke om bem:te rår, allenast om sielfwa råaställen. Kockila boor påstodo, att den omtwistade sweden är belägen på Kockila sijdan om rår, om råastrecket upgåås linea recta ifrån Heinäjärfwen Luoteinenpää till **Bentiwuoren Korkeimmen.** Befans, det Pär Larsson i Kockoila och Mats Josepsson i Hapaniemi hade efter **sahl. lieutn:s Ulfs befallningh förstördt een steenrää på Bentiwuorenotza.** Opskiöts.

s 90 - Uppå dhe Kåiwisto och Tungelois boors wägnar ifrån Lengelmäki sochn skola - - besee den skadan, som **skogselden** skall giordt på kårändernes utmarck och dhe förmena dhe Kockila boors af Orriwesi sochn wara wållande till.

- **Jachtfougden** i Lengelmäki sochn och Tafwastehus lähn Mårten Jöranson beswårade sigh däröfwer, att 2 dagen juhl 1692 skall Anders Bengtsson i Wilkilä, ryttaren Erich Matson ibm och **kyrckiowachteren** i Lengelmäki Erich Mårtenson under kyrckiotiden **bedrifwit gabblery medh hans häst, den dhe spänt för släda, opsprätt des slädefilt och hängt öfwer hufwudet på hästen.**

s 93 - Mats Pärsson Wessari kårde till **capl:n i Cuorewesi H:r Jöran Härpman**, som skall tillwållat sigh **des urminnes tillhörige fiskewatn Coviansälkä.** Befans af lagläsarens Gabriel Coronanders doom af 19.11.1660, hwarmedelst samma fiskewatten tillerkännes Röytälä hemman, som till capl:s bohl sedermera anslagit ähr. Wessari opwiste en lagmansdoom af 10-11.3.1662, som medelst Röytälä åboens utewarelse dömbt det twistige fiskiewatnet till Wessari, doch att Röytälä skulle haft macht innan natt och ähr det återwinna. Wessari conserwerades medh possession af bem:te fiskewatn.

s 96 - **Hustrun Regina Reuter ifrån Åbo och capl:n i Cuorewesi H:r Jöran Härpman** föredrogo, dheth dheras contraparter **sahl. h:n Christina Lilliae arfwingar** icke woro närwarande att swara angående arf, som dhe äro twistige om. Allenast **coadjutoren H:r Hinrich Gummerus** war närwarande. **Kyrckioherden i Oriwesi mag:r Joseph Lauraeus**, som war den yngsta systrens **jungfru Christinae Gummerae förmyndare**, war **nyligen** genom döden **afgången.**

Saken opsköts, emådan kyrckioherden Lauraeus är dödh blefwen och handlingarna, som sahl. Lauraeus denne saak angående hoos sigh haft, äro förseglade, så att dem intet kan nyttia. Doomcapitlet hade resolverat, att **probsten och kyrckioherden i Cangasala mag:r Johan Thuroni** skulle förklara sigh för häradsrätten, **huru han kommit att sammanwiga kårändernes fader sahl. kyrckioherden i Orriwesi H:r Daniel Reuter medh swarandernes moder sahl. h:u Christina Lillia**, innan barnen å både sijdor wordne afwittrade. Kunde eij heller någon wiss efterrättelse gifwas, om **studenterne Andreas och Johannes Gummeri** i laga tidh fådt citation. **H:r Johan Lucander** hade i godh tidh citation bekommit.

Kåränderne föreslogo sigh wela förlikas, där h:n Christinae Lilliae arfwingar wille gifwa dem den **sölfwerekannan**, som **sahl. kyrckioherden Reuter** fådt af **H:r Qwantarnes stärbhuus** och att h:n Regina finge inlösa en **gullringh medh 6 turkoser uppå**, som skall finnas i sahl. kyrckioherdens Lauraeij stärbhuus, men H:r Hendrich Gummerus swarade kannan wara försåldt af des bröder studenterne Andreas och Johannes och att ringen ähr försåldh moth 11 d:r kmt, som sahl. mag. Lauraeij rächningh skall utwisa. Kåränderne anhöllo, att deras contraparter blifwa pålagde det bytesinstrumentet framwijsa, som sahl. Lauraeus på Woitila ähr 1693 oprättat.

Oriveden kesäkäräjät 8-9.6.1694 uppå Hollma Gårdh
KA Ylä-Satakunta KOa14 s. 238-, mf ES 1968

s 242 - Sigfredd Eskelson i Ewäjärfwi anlagade Hendrich Grelson ibm, som skall nederhuggit hans **Coiranrandan engs gärdzlegårdh** och huggit sönder hans läderromar för **sonen Johan Sigfredson.** Johan skall skålt Henrich för **Cairan Heiki och Mustaheiki.**

s 243 - **Capel:n i Cuorewesi H:r Jöran Härpman**, att den långlige twisten emellan honom och dhesh medarfwingar utj **arfskapet efter sahl. kyrckioherden Daniel Reuter och des hustru Christina Lillia** skulle föras till endskap. Opskiöts.

Oriveden kesäkäräjät 3.7.1695
KA Ylä-Satakunta KOa15 s. 284-, mf ES 1969 (TMA:ssa Ikalis 3 s. 86-)

s 286v - Mårten Jöransson ifrån Längelmäcki och Magnuskylä fordrade af Erich Andersson i **Napila** 10 t:t spm:hl, som hans **mohrmoder** Gertrud Sigfredsdotter allaredan 1656 hoos honom nedsatt. Erich förmodade, det Mårtens **fader och moder** Jöran Pärson och Walborg Clemetsdotter spm:hl afhemptat.

s 290v - Cronobefall:n ifrån Öfre Säxmäkie häradh och Tafwastehuus lähn Elias Backman berättade baron och landshöf:n Carl Bonde tillskrifwit baron och landshöf:n Lorentz Creutz om een **broo, som öfwer Hafwisto fors ånyio oprättas skulle för reesande, som anlända ifrån Öfre Säxmäkie härade och Längelmäki sochn, emädan vägen ligger å begge sidor om forsen, sochnarna emellan, och höst och währ, när den reesande skall öfwerfara, skeer det med största lifsfara, hwarföre och många omkombne äro**, williandes för sitt anförtrorde härade bem:te sochns inbyggjare hälften af broen förfärdiga, allenast dhe Orriwesi sochns boor den andra hälften opbyggja, hwilken för dhe reesande den andra elacka och långa vägen afstäcker.

Orriwesi sochnen påtog sigh ½ broen at opbyggja, om dhe Lengelmäcki boor den andra hälften giöra. Befans den gambla vägen genom Wechkalax wara mycket beswärlig. Saken hemställdes landshöf:n.

Oriveden kesäkäräjät 22.5.1696

KA Ylä-Satakunta KOa16 s. 172v-, mf ES 1969

s 173 - **Kyrckioheerden ifrån Lengelmäcki H:r Heinrich Lucander** igenom sin utskickade Abraham Jörenson bewiste, att hans **ryttarehemman Pääskylä 2:ne reesor är oplyst.**

Oriveden talvikäräjät 26.1.1697 i Oriwesi by och länsmans gård

KA Ylä-Satakunta KOa17 s. 22-, mf ES 1969

s 25 - **Kyrckioherden uthi Längelmäki Henrich Lucander** leet 3:ie gången **opbiuda Pääskylä** för detta augmentshemman.

Oriveden syyskäräjät 12-13.9.1698

KA Ylä-Satakunta KOa18 s. 69-, mf ES 1970

s 72 - Grels Grelssons i Kälhi broder Henrich Grelsson i Efwäjärfwi.

Oriveden kesäkäräjät 19.5.1699

KA Ylä-Satakunta KOa11 s. 802-, mf ES 1966

s 807 - Lensm:n Henrich Ollenqvist berättade, det **kyrkioherden i Längelmäki H:r Hinrich Luccander** låtit honom wetha, det h:n Anna Mattsdotter i Wilkilä skohlat med 1 kählyxa skadat dess **man framl**. Jöran Mårthensson uthi högra handen, så att fara skulle wara till lijfwet. Annas **syster** Walborg Mattsdotter hade befunnit, det Anna förswarat sigh och hwadh hon giordt hade skedt oförwarandes. Följande wittnen åhördes: smeden ifrån Syfwäjerfwi Mats Philipsson, - - den aflednes **broder** Johan Mårthensson, - - **coadjutoren H:r Johan Luccander**. Ännu skall åhöras enckians **swärfaar och moder** Walborgh Bertillsdåtter, dess **swägerskor** Kirstin och Anna Mårtensdöttrar samt enckians egen **syster** Walborg Mattsdotter, jämbwähl ock **H:r Jöran Härpman**. Opsköts.

Oriveden kesäkäräjät 11-12.6.1700

KA Ylä-Satakunta KOa11 ss. 1361-, mf ES 1966

s 1369 - Grels Grelsson ifrån Efwäjerfwi hade 1699 **inrymbt** uti **Mickola** hemman i Syfwäjerfwi by.

s 1371 - Isaak Bertillsson opwiste ett af - - upprättat huusesyns instrument 16.5.1700 medh anhållan om **Nickilä ½ hemmans** beskaffenheet ransakas kunde. Hemmanet hade 1697 medelst den **förre åboens dödellige fränfälle råkat i ödesmåahl**. 3 åhrs frijheet.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 23.9.1702

KA Ylä-Satakunta KOa22 s. 312v-, mf ES 1971

s 317v - **Kyrckioherden i Längelmäki Henrich Lucander** angående borgen.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 10.3.1703

KA Ylä-Satakunta KOa23 s. 147v, mf ES 1972

s 151 - Mårten Johansson i Wilckilä anhölt afwittring efter **hustro** sahl. Walborg Bertilsdotter, 6 söner, 3 döttrar, alla myndige, för att träda i annat gifte.

s 151v - Kyrkiowärden i Cuorewesi Jacob Olofsson Laxi. **Capellanen i Cuorewesi Axel Palander. Länsmans i Längelmäki Sochn Samuel Forsmans** attest 3.3.1703. **Brofogden Böök.**

Oriveden ja Kuoreveden kesäkäräjät 6.7.1703

KA Ylä-Satakunta KOa23 s. 303-, ES 1972

s 304 - Inlades i Rätten Häradsrättens uthi Längelmä S:n 9. och 11.11.1701 håldne Ransakning, uthi Sochnen angående **Signerij**, som Eskel Erichsson i Bengtilä här i Oriwesi af Eskel Jöransson Kaupila blifwit angifwen före. Enligt Ransakningen i Längelmä hade Eskel Erichsson öfwat Signeri i Längelmä s:n.

Elias Josepsson ifrån Sahloby i Längelmä anklagat, att Eskel Erichsson **gådt der i Sochn allestädes i kring och af en och annan anseenligt för widskeppelsekånsters idkande opburit. Misstänckt, att Eskel tillskyndat Ellden å des gårdh, hwarigenom den afbrunnit, emedan den samma tiden strax derefter han på sin begäran ej fådt af des hustro salt**, vthan det att den Mustasuo boer i Längelmä skulle och afhöras.

Oriveden talvikär. 8-9.3.1704

KA Yläsatakunta KOa24 s. 196v-, mf 1972

s 198 - **Capell. i Cuorewesi Axel Palander, tillträdde 1699 uppå Cappellans Bohlet Serkilax. Antecessor Kyrckioherden i Keuru Georg Herpman.**

s 211v - Jöran Eskelsson ifrån Harala by Längelmä Pastorat å sin **swågers** Jacob Anderssons i Skyttälä by af samma Pastorat wägnar fordrade af Mattz Andersson i Kalku 7 d:r, som Mattz iempte des afledne **Fader** Anders Jöransson af Jacobz Swåger framl. Johan Eskelsson i Längipohia till låns bekommit, däröfwer han ett af **Cappellanen i Längelmäki Johan Lucander** 25.7.1697, då han Johan uppå des sotesäng medh Herrans högwärdige Nattwardt besökt, uprättadt - -.

Oriveden ja Kuoreveden kesäkäräjät 30.5.1705

KA Ylä-Satakunta KOa26 s. 20-, ES 1973

s 26v - Länsmannen Ollenqvist inlade en Supplication, som Rotebönderne Jöran Jöransson och Erich Henrichsson i Koifwisto by Längelmä Sochn - -.

Oriveden pitäjän ja Kuoreveden kappelin syyskäräjät 23-24.10.1705

KA Ylä-Satakunta KOa27 s. 247v-, mf ES 1974

s 251 - Erich Larsson ifrån Hauho sochn och Afwisalo by inlade ett köpebref 14.10.1704 af **Prestmannen Gabriel Lagus** underskrifwit, dermedelst **Lagus försällier honom Paskylä Bördehemman** uthi Längelmäki sochn för 800 d:r K:rmt. H:r **Gabriels hustro Christina Lillia**, hwilken genom arf efter sine föräldrar härtill besuttit. Opbödz nu första resan.

s 256 - Enckian Chirstin Johansdotter ifrån Jerfwis by och Längelmä Pastorat med sin **Swåger** eller **Systeman** Lars Bengtsson ifrån Terfwaniemi by och Cumalax Cappelgiel kårde till Hustro Chirstin Andersdotter **Lillia** ifrån Paskölä, angående deras **Broders** Solldatens Elias Johanssons lega, inläggandes en af **hustro Lillias förra man framl. Kyrckioherden Henricus Luccander** utgifwen skrift. Elias Johansson är numera afleden. Hans **syster** Maria Johansdotter.

Oriveden ja Kuoreveden kesäkäräjät 7.7.1706

KA Ylä-Satakunta KOa28 s. 932-, mf ES 1974

s 933 - Hendrich Grelsson ifrån Efwäierfwi emot sin **Broder** Grels Grelsson ifrån Syfweierfwi, för det han will trängia honom ifrån Mattila hemmanetz besittande. Hendrich förehölt, det Grels desutan possiderar ett Cronohemman i Syfwäierfwi.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 22-23.10.1706

KA Ylä-Satakunta KOa28 s. 1481-, ES 1974

s 1492 - Grels Grelsson, som härtill **åbodt Mickola hemman** i Syfwäjerfwi by - -. Den **förre åbo** Hendrich Grelsson (jättänyt verot maksamatta). Henrich Matsson ifrån Syfwäierfwi lofwat emottaga Mickola och begärte frijheetzåhr.

s 1510 - Sigfred Eskelsson i Efwäierfwi lijdit igenom Elldh och Brand. Ett Wisthuus opbrunnit.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 16.3.1707

KA Ylä-Satakunta KOa29 s. 488-, mf ES 1975

s 496 - Emädan Hendrich Grelsson i Ewaierfwi uthi hans **Brors** Grels Grelssons närwaro ehrhållen tidig citation, att swara Jöran Larsson i Hietalax angående 4 d:r - -.

s 504 - Länsman Henrich Ollenqvist framhade **4 Solldater**, nembl. Mårten Grelsson ifrån Syfwäierfwi. Elias Isachsson ifrån Siunula, Henrich Henrichsson ifrån Yliwesi och Erich Mattsson ifrån Efwäierfwi by alla ifrån Cuorewesi Cappelgiel, hwilka ifrån Åbo blifwit skickade **att dömmas, för det de motwilligtwijs hållit sig undan ifrån Krigztienst, sedan de till Solldater är inskrefne.**

1. Mårten Grelsson, som iempte sin **Broder** setat på Syfwäierfwi Hemman och åhr 1703 skrefwen till ordin. Solldat för Lylyierfwi Rotan Nr 19 i Oriwesi S:n af Biörneborgz Lähns Infanterie och Capit:n Falckenbergz Compagnie. Warit motwillig och begifwit sig till Jämsä Sochn, tillhåld hoos Rusthållaren Simon Allho. Länsman i Jämsä Johan Kijhl. Kaerla uthi Birkala S:n. Huggit eller klyfwat i skogen ett Trä till Byttlagg och råkat afhugga begge fingerändarne.

2. Elias Isachsson ifrån Suinula, Brodren på Nickilä hemman derstädes. Motwillig, skickadt till Åbo Slått.

3. Hendrich Hendrichsson ifrån Ylöwesi.

4. Sonen Erich Mattsson Alanen ifrån Efwäierfwi.

Sentens: - - **böra desse 4 Solldater**, sig till wähl förtient straff och androm en god warning hwar för sig, **plichta med 9 skarpa gatulopp**, det dock Håfrättens godtfinnade hemställes.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 13.3.1709

KA Ylä-Satakunta KOa31 s. 410-, mikrofilmi ES 1976

s 411 - Maria Thomasdotter / Henrich Matson ifrån Syfwäjärfwi angående herdingelöhn. Een koo blifwit opäten af Biörn.

s 417 - Jöran Matzson ifrån Syfwäjärfwi by giort med Rusthållaren Johan Jöransson i Tungelais en wänlig förlikning om skogshygge.

- Samuel Ersson ifrån Isoattila by och Längelmäki S:n kärke till Jöran Mattzson ifrån Syfwäjärfwi och fordrade des **hustrus** Johanna Ersdotters obetalte Heerdingelöhn (1 T:a Spanmähl), hwilcken 1708 hoos Jörans **Fader** Mattz Philipsson tient. Jörans fader aflidit för 2 åhr sedan.

Oriveden ja Cuoreveden kesäkäräjät 17.5.1709

KA Ylä-Satakunta KOa31 s. 517-, mf ES 1976

s 522 - **Ryttaren** af Åbo och Biörneborgz lähns Cavallerie Regemente och Ryttmestaren Erick Johan von Holdens Compagnie Erich Mattzson ifrån Wilkilä by och Längelmäki s:n inlade General Majorens af Cavallerie Wälb. Wollmar Anthon von Slippenbachs honom gifne afskeds Pass dat:t Tolekhof 23.6.1703, dessmedelst han för dess swaga ögon ifrån - -.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 24.1.1710

KA Ylä-Satakunta KOa32 s. 31-, mf ES 1977

s 31 - Elias Ohlson ifrån Kuusjärfwi.

s 36 - Emedan Bonden Johan Jöransson ifrån Korpi Torp intyges wara en beskedelig och Bofast Persohn (otettiin lautamieheksi).

s 46 - Erich Larsson i Päsckylä påstådt, det han warit föranlåten att tillägna sig wäxt 25 C:r korn af en på samfällte skogen med Syfwäjärfwi boer opgiord Täppa, som Matz Hendersson i Soltilla plögt och med hustru Anna Simonsdotter i Syfwäjärfwi till helften besådt. Erich Larsson bör restituera marcken.

Oriveden ja Kuoreveden kesäkäräjät 24.5.1710

KA Ylä-Satakunta KOa32 s. 463-, mf ES 1977

s 471 - **Förafskedade Ryttaren** Erich Matsson ifrån Wilckilä by förlikte med Nämbedemannen Olof Olofsson Suckila om Matsons **hustrus Broders** Olof Markussons, som i Suckila by hoos Nämbedeman afsombnat för en tijdh sedan, **qwarlåtenskap, nämbl. 1 koo, 1 gett, 1/4 dehls huudh, 8 stycken Fåårskin g:la, 1 Järngryta, 2 st:n gla Wallmars kiörtlar och 1 gl. wacka.**

Oriveden ja Cuoreveden syyskäräjät 26.9.1710

KA Ylä-Satakunta KOa32 s. 825-, mf ES 1977

s 826 - Mårten Jöransson ifrån Safwiniemi af Längelmä s:n / Erich Larsson i Päsckylä, angående fordringar.

s 828 - Bonden Erich Larsson ifrån Päsckylä. Wådeldh. Afbrunnit Rijor.

s 831 - Mats Thomasson ifrån Wästilä by af Längelmä s:n begiärte skifte efter hans nyligen framledne **swärföräldrar** Mårten Swänsson och Walborg Bertilsdotter ifrån Wilckilä hoos deras **son** och Thomassons **swåger** Johan Mårtensson, å hwilckas, såssom sin **mans farbrors** wägnar Sophia Larsdotter i Wilckilä by - -.

s 832 - Kyrckioherden Mag:r Johan Utter jämpte Länsman Henrich Ollenqwist föredrogo, att **Broon öfwer Läppähamba forss af begge Sochnars Inwånare efter ågångne domar till hälften hwardera är opbygd. Broon är numehra aldeles förfallen och handlöst lämnat, så att dhe resande, som den vägen passerar til begge Sochnar, ej utan största lifzfara kunna framkomma.** Sidstl:ne Junij skola **en häst och karl dermedelst omkommit, att han måst rijda bredewid igenom Forssen.** Oriwesi Sochns Inwånare blefwo ansagde nästkommande Wintter att **framförssla nödigt timber härtill och densamma oprätta** wider both som Lagh förmår. **Brofougden Johan Karppi** blef ansagd wid nästa ting uti Längelmäki giöra ransakning, det wederbörande der måtte blifwa pålagde till deras skyldigheetz fullgiörande.

s 848 - Wppå Henrich Mattssons ifrån Syfwäjärfwi ansökning bewillias skifte efter hans framl:ne **fader** Matz Philipsson emellan hans efterlemnade Barn och änkia. **Brodren** Jöran Mattsson.

Oriveden ja Kuoreveden talvikär. 27.2.1711

KA Ylä-Satakunta KOa33 s. 80-, mf ES 1977

s 87 - Såsom **Kyrckioherden i Längelmäki S:n Jacob Rungius** (valittaa Suinulan ja Caldilan asukkaista, jotka eivät huolehdi rakennuksista eivätkä Heikkilän sillasta).

Oriveden ja Cuoreveden kesä- ja syyskäräjät 2.9.1711

Signum: KA Ylä-Satakunta KOa33 s. 458-, mf ES 1978

s 459 - Eskel Jacobson ifrån Uihlerla klagade öfwer Erich Larson i Päsckylä, att han i April af Erich uti **Päsckylä Qwarn** med hugg och slag illa är worden handterad. Måste 9 weckor bära sin arm i band. Erich Larsson berättade, att Eskel med stoort munbruuk welat drifwa honom ifrån Qwarnen, oansedt han i några åhrs tijdh **intet betalt den wanliga tullen** a 3 c:r åhrligen.

s 460 - Jacob Andersson ifrån Längipohia by opwiste **Sahl. Kyrckioherdens i Längelmäcki H:r Henrich Lucanders** jämte Matz Matson i Längipohia och Thomas Bertelson i Oriwesi honom meddelte attest öfwer hans **Swägers** Sahl. Johan Eskelsons på des sotesång 25.7.1697 gjorde Förordning om hans qwarlåtenskap, som Jacob Andersson och **Brodren** Elias testamenteras. Sach lijkmatig Calmare recenzen af år **1483** § 38.

s 464 - Pähr Thomason ifrån Hakosalmi beswärade sig deröfwer, att Erich Larson i Päsckylä 24.8.1711 honom hårdragit och slagit honom någre åkommor. Ordwäxling om Mälder.

s 472 - Såsom Jacob Anderson i Längipohia med sin hustrus framledne **Broder** Johan Eskelsons på des yttersta gjorde bekännelse fordringar. Framledne Soldaten Jöran Eskelsons **enckia** Lijsa Eskelsdotter ifrån Eskola

s 478 - Johan Mårtenson ifrån Wilckilä stämt att swara des **Swägerska** Enckian Anna Matzdatter ibm angående breder?. Förrättas dehlning af åker och ängarne.

Oriveden ja Kuoreveden kesäkäräjät 23-24.5.1722

KA Ylä-Satakunta KOa34 s. 327v-, mf ES 1978, 1979

s 334v - Änkian Caisa Olofzdatter ifrån Wingiä By och Längelmäcki Sochn berättade, att hennes äldre **Broder** Erich Hendersson? ungefär för 12 år sedan afsomnat samt hans **efterlefwerska** Brita Jöransdotter uti Juni Månadh 1721, hwilkas enda **son** Mattz Erichsson 1720 om Sommaren under Ryssarne till Sålдат uttagen är, hwilken Caisa och Michel Grelsson ifrån Säynäjoki, som är den afledne Erichz **Moder** Anna Hendersdotters **Moderbroder**son, förmente allareda wara dödh. Därföre är bägges deras ansökning, såssom närmaste arftagare att förhiälpas till Erichz och Brita Jöransdotters qwarlåtenskap, som dee berätta wara inneståendes hoos Mattz Mattsson uti Käckila. Mattz närwarande tillstodh hoos honom finnas 5 Cap:r Rågh, 16½ Cap:r Korn, 1 (lispund) Saltt, 1 ny weepa, 1 gammal qwinfolkz tröija af blått kläde, 6 allnar Lärft som Mattz säger sig försålt a 41 s:rmt alnen, 6 allnar grått sarss, een blå Rask Kiortell, 2 pahr gamla ullstrumpor, 2 Myssor och een Nattmyssa af ull, een järngryta af 6 Kanrum och den andra af 2 kanrum har Gertrud Markusdotter i samma By efter Britas förr hennes dödh gjorde förordning bekommit för det beswär Gertrud för Brita i lijfztiden haft. 1 Lija, 1 yxa och een swediekrok, een Koo hoos Jöran Mattsson i Akola samt een stuth, een sölfwerbrisk och een ring, berättandes Brita på sitt yttersta gjort den förordning, att qwarlåtenskapen uti 9 års tijdh bör hållas i förwar för sonen, om utaf honom i medlertijdh några tiender inlöpa. I widrigt fall skall Caisa samt Michell Grelsson tillställas Weepan samt een blå Rask Kiortell och det öfriga Byiafolket emellan skiftas, som för henne haft beswär. - Opsköts.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 6. ja 8.10.1722

KA Ylä-Satakunta KOa34 s. 561v-, mf ES 1978

s 562v - Vice Pastoren H:r Johan Collin / drengen Hendrich Andersson ifrån Korpitorp - - 1720 on Hösten. (Kuorevedellä.)

s 563 - Det instälte sig Caisa Ohlsdotter ifrån Wingiä jempte Michel Grelssons ifrån Säynäjoki **Moder** Anna Hendersdotter ifrån Säynäjoki, att utföra twisten emott Matz Mattson ifrån Käckila angående framledne Brita Jöransdotters qwarlåtenskap, - - att den aflednes endaste **son** Mattz Erichson, som af Ryssarne till Sålдат uttagen är, afsomnat, -. Förliktes: Caisa får 1 wepa, 1 Järn gryta, 1 qwinfålkströija af blått kläde, 6 allnar grått sars, -.

s 568v - Erich Larsson ifrån Päsckylä bewiste, att **Prästmannen Gabriel Lagus** 14.10.1704 till honom **försålt Päsckylä** skattehemman emot 800 d:r krmt samt därpå 700 ad kmt, hwarföre sielfwa hemmanet, wid Tinget 23-24.10.1705 första resan opbudit, nu andra resan måtte opbiudas - -.

s 569 - Capellanen wid Cuorewesi Cappelgiäld Wällärde H:r Axel Palander klagade huruledes Caplans bohlet Särkilax både till Man- och Fäägårdén medelst en häftig wådheld 2.5.1722 gådt i aska, då en gnista ifrån Skorsten Pipan fallit på taket, - -. (Myöh. Capl. Anders Relander (Rilander).

Oriveden ja Kuoreveden kesäkär. 14-15.5.1723

KA Ylä-Satakunta KOa35 s. 165-, mf ES 1979

s 170v - Maria Mattsdotter ifrån Wilkilä. Hennes **Man** förafskedade Ryttaren Erich Mattsson.

s 171 - Axell Johanssons ifrån Wilkilä By **Faderbroder Johan Mårtensson Silli** varit Borgare och inwånare i Åbo stadh samt under des flycht undan Riksens Fiender på swänska sidan Barnlöös afsomnat. Johan Mårtensson Silli med des Syskon barnfödd uti Wilkilä By af Mårten Pärsson och Walborg Mattsdotter, som denne Silli förutan aflat 4 söner och 2 döttrar, af hwilka Axels **Fader** Johan samt hans **Broder** Hendrich Mårtenssöner ännu lefwa på Wilkilä, men Jöran och Erich **söner** äro bägge afsomnade efter hwilken förra lefwa een **son** Hendrich Jöransson och 3 **döttrar** Maria, Anna och Sophia, samt efter Erich Jöransson een **dotter** Chirstin oppehållandes sig förtiden uti Lengelmäki Prestegård. Af framledne Mårten Pärssons **döttrar** är den eena Chirstin gift med Mattz Eskelsson i Tungelois samt den andra Anna med Jöran Larsson i Syfwäjärfwi, hwilka jemte deras män ännu lefwa.

Oriveden ja Kuoreveden syyskär. 11-12.10.1723

KA Ylä-Satakunta KOa35 s. 383v-, mf ES 1979

s 383v - Jöran Johansson ifrån Pittkäjärfwi föredrog, att han 1713 om Hösten, enär Ryssarne Landet blefwo öfwermächtige, hoos sin **Mosterman** Johan Jöransson i Korpitorp uti skogen förwarat på 2 särskilte ställen 3 T:r Rågmöhl, 14 Capp:r Korn och 1½ lispund tort Kött, förutan att wid des hemwist lämnatz 1 ArbetzSläde, 2 gemena qwinfolkz Kiortlar halfslitna, 2 skärör, 2 Kooskällor och 1 Lispund Lijn, hwilket alt han fordrade redo, - - förskingrat så länge Jöran sig på flychten oppehölt. Johan swarade, att alt hwad i skogen förwaratz blef både han och Jöran, hafwa Ryssarne borttagit - - intet det ringaste kommit till godo. Men slädan tillstår Johan af honom jempte hans styfson wara förnött. (Korvasi vähän, jauhojen ym. osalta vapautettiin vaatimuksista.)

s 384v - Sålдатen Lars Mattsson ifrån Längipohia jempte des **hustru** Lisbeta Erichsdotter fordrade af hennes **fadersbroders** Thomas Henderssons **son** Thomas Thomasson ifrån Melli arf efter Lisbetas **Fader** (TMA:ssa Faderfader) Hendrich Hendersson, som för ungefär 30 åhr sedan afsomnat. Thomas, som besitter sielfwa hemmanet, förklarade, att **Faderfadren** Hendrich, så när 20 åhrs tidh förrän han afsomnade, uti sin stora fattigdom med bettlande sig måst ernära, efter hwilken således intet arf fallit. **Fadermodren** Margeta Magnusdotter intyges 10 åhr tillförne wara afliden. Thomas Thomasson befrijades ifrån detta käromåhl.

s 385 - I anledning af den wählloflige Häradz Rättens, wid hållit Ting uti Längelmäki Sochns Länsmansgård den 9. och 10. hujus (9-10.10.1723), extraderade resolution och Samuel Henderssons ifrån Såltila By i bemälte Lengelmäki Sochn gjorde ansökning, att owälde Män förordnas måtte taga uti ögnesicht samt wärdera halfwa **Broen öfwer Läppähambankäski åå**, som Längelmäki inwånare till hälften opbygt, och sökia wedergjälning före af Rautalambi Fierdingz inwånare, förordnas till samma förrättning Länsman Henrich Ruuth jempte Nämbdemännen Johan Jöransson i Korpitorp och Olof Olofsson ifrån Suckila. Hafwisto Byens inwånare ifrån Orriwesi Sochn påminte, att desse Längelmäki Boer widh Broobygnad betiänt sig af deras skogh, och fordrade derföre betahlning, som Samuel Hendersson sade dem ej heller wägras, hwilket wid samma tillfälle kan Considereras och pröfwat uti Hafwisto boers samt flera wederbörandes närwaro.

s 385v - Här är förbigångit, hwad om förelupit emellan Cappellanerne Axel Palander och Anders Rilander, det angående Relander angifwit Palander för misstänkeligit omgånge, med een gifft Kläckarehustru med mehra, hwilket den Höglöflige Kongl. Hoff Rätten är hemstält. (Kuorevesi.)
(Selostettu Turun maakunta-arkiston konseptipöytäkirjassa kokonaan.)

s 392 - - - framledne Bårgaren i Åbo Johan Mårtensson **Sillis Broder** Bonden Johan Mårtensson ifrån Wilkilä och **Syskerman** Mattz Eskelsson ifrån Tungelå samt **Broder** afledne Bårgaren i Åbo Pähr Mårtensson **Kulda** (hans arfwingar i Åbo stadh). Framledne Sillis **stiuvmåg** Fändrichen Johan **Sareen**.

s 394 - Det angaf Bonden Jöran Mattsson ifrån Syfwäjärfwi, huru som före Ryska öfwerwäldet emellan honom och dess **Syskon Bröderne** Elias ifrån Kalku och Hendrich ifrån Syfwäjärfwi samt **Systren** Sophia arfskifte hållit öfwer deras afledne **Faders** Mattz Philipssons och **Moders** Walborg Mattzdotters efterlembnade ägendom, - -.

s 398 - H:r Capitein Wälborne Johan Albrecht Gripenberg föredrog, att hans **Swärfader** öfwersten Sahlig Wälborne Odert Reinholt von Essen, widh retiraden **undan Ryssarne A:o 1713** om Hösten, hoos åthskillige under dette Tingelagh lydande Bönder lämnat i förwar en dehl Boskap och Spanmähl, som dee alt intet restituerat, och fordrade för bristen redo efter en däröfwer oprättat Specification, - -.

12. Johan Mårtensson ifrån Wilkilä - 13. Jöran Mattsson i Syfwäjärfwi

14. Hendrich Mattsson i Syfwäjärfwi -15. Kafwala Hendrich Ylinen

16. Erich Alanen i samma by - - - 17. Mattz Simonsson Huikuri

18. Hendrich Simonsson i Ungila 4 T:r spanmähl

Till alt detta swarade desse här opnämde Bönder, att oansedt Spanmålen A:o 1713 om Hösten af dem är Seqwesterad, kortt före än Ryssarne Landet blefwo öfwermächtige, för samma åhrs Ränta, hwilken spanmähl af Sahlig H:r öfwerstens uthskickade förwarades uti Bonden Thomas Thomasson **Erolas** i Orriwesi By wisthuus, hwad på den tracten uthtogz, och det öfriga i Calldila Byen i Cuorewesi Cappelgiäld. Så hafwa doch Ryssarne wid deras första ankomst, då Böndren flychtat till skogz, wisthuusdörarne opslagit och det mästa borttagit. Den ringa dehl qwarblifwit, hafwa dee sökt förwara skogar och elliest, men jämppte Böndernes egen spanmähl icke desto mindre dem worden ifrântagen. Den alt tillbiuda (Böndren) Eedeligen bestyrkia. I synnerheet betygade Thomas Thomasson Erola med 2:ne utsträckta Finger å Book lyfligen, att af dee 5 Tun:r ifrån honom blefwo inlefwereade, han intet bekommit tillbaka mehra än een T:a med Korn beblandad Sädh, som Ryssarne honom således angifwit, är i lika måtto borttagit. Thet oachtadt hafwa dee för samma år måst till dem swåra uthlagor betahla, med hwilken deras förklaring Capit:n, hwad spanmålen angår, låfwade wara belåten. Hwad Boskapen beträffar så togh Mattz Mattsson i Onnistaipale på des eedh, att Ryssarne borttagit det andra Nötet - -. Sophia Pärsdotter Pulkila, att Ryssarne borttagit det andra Nötet - -. Thomas Thomasson Erola, att det andra Nötet hos honom störtt. Maria Simonsdotter Kånti, att det svenska krigzfolket widh deras igenom tågande ifrån henne det andra Nötet borttagit. Sophia Hendersdotter i Neulaniemi, att Biörn hoos henne slagit den andra Koen. Mattz Mattsson ifrån Karpila, att Ryssarne slachtat den andra Koen. = = =

s 401v (Päätös.)

s 402v - Thomas Hendersson och hans **Syster** Maria Hendersdotter ifrån Mattila hemman i Äfwäjärfwi By angifwa, att deras afledne **Faders Faders yngre Broder** Grels Grelsson allena besitter deras förfaders hemman, hwarpå dee förmena wara uthrymme för 2:ne åboer, och begiärte hälften däraf för systren Maria, som tänker byggia **ächtenskap med** en behållen Karl Johan Jacobsson ifrån Längellmäki Sochn. (Grels vastusti viitaten oikeuden pöytäkirjaan 7.7.1706.)

s 430 - Markus Hindersson **ifrån Käuru** Sochn begiärer att optaga Matz Jöransson **Alanens** öde lemnade hemman i Efwäjärfwi by.

Oriveden talvikär. 11-12.3.1724

KA Ylä-Satakunta KOa36 s. 137v, mf ES 1979

s 137v - Erich Larsson ifrån Paskylä, att skattehemmanet, som han af **Prästmannen Gabriel Lagus** 14.10.1704 sig tillhandlat för 800 d:r k:rmt, tredie resan opbudit - -.

s 137v - Aldenstund uppå Säldate Hustrun Sophia Erichzdotters ifrån Safwiniemi käromähl Bonden Jöran Mattsson i Syfwäjärfwi widhgår, att han 1713 om Hösten, enär Sophia med framledne **Kyrkioherden Rungius** reeste ifrån desse orter på flychten undan Ryssarne jempte des hustru, emottagit af Sophia att Spihlträ fult med Rågh, - -.

s 141 - Förbigångit Saken angående att Caplan Anders Rilander angifwit Caplan widh Cuorewesi Cappell Axell Palander för misstänkeligit omgånge med een Kläckare Hustru med mehra, - -.

Oriveden ja Kuoreveden syyskär. 25-26.9.1724

KA Ylä-Satakunta KOa36 s. 330-, mf ES 1979

s 334v - Thomas Jöransson ifrån Efwäjärfwi by (Kuorevettä) bewiste, huruledes hans **Fader** Jöran Ohlson allareda 1683 kommit öfwerens med sin äldre **Broder** Thomas Ohlsson, att dee till hälften hwardera skulle besittia Laaxi skattehemman i bem:te by, som wid Thomas Jöransons inträde i ächtenskap med des nuwarande **maka** Chirstin Michelsdotter blifwit förnyat, - -.

Oriveden ja Kuoreveden talvikär. 13. ja 15.3.1725

KA Ylä-Satakunta KOa37 s. 165-, mf ES 1980

s 165 - Cappellanen widh Cuorewesi Cappellgiäld Wällärde Axel Palander / Bondesonen Hendrich Andersson ifrån Korpitorp - - .

Oriveden ja Kuoreveden kesä- ja syyskär. 3-4.9.1725

KA Ylä-Satakunta KOa37 s. 269-

s 272 - Erich Larsson ifrån Pääskylä föredrog, huruledes honom årligen påföres 2:ne på des ägor opsatte **Sqwalteqwarnar** till Cronan erläggia i tull 2 t:r Spanmål, som af honom utan afkortning uttages, hwaremot han bekommit helt ringa af **Äräjärfwi Cappelgiäldz** inwånare, hwilka betiena sig af desse qwarnar. Dessutan hafwa 10 grannar i Pitkäjärfwi Byen och 2 i Lasola aldeles skildt sig därifrån och bygt sig qwarn på deras egna ägor. Därföre aftager sig Erich Larsson ifrån opbördens af den qwarn till, Böndren till honom warit wahne utgiöra, och lämnar dem sådant till Crono Opbördzman gerade betala. (Siirto maaherralle.)

s 278 - Änkian Walborg Pählsdotter ifrån Sirkala angaf, att hennes sidstl:n Decembr Månad afledne **man** Hendrich Hendrichson för 4 - 5 år sedan 1½ års tid tient hoos framledne Länsman Henrich **Ollenqwists efterlefwerska på Hålma** gård Anna Roos, berättandes för halfwa året honom blifwit tillsagt 20 Cap:r Spanmål, som jempte 8 d:r k:mt utaf åhrlönnen ännu skall stå obetalt, därtill Walborg begiärte förhielpas. Änkian Anna Roos swarade, att Hendrich Hendrichsson under Ryska tiden förwarat i skogen 6 Tehnfath, 2 Tehnflaskor och 2 liusstakor, som hon intet bekommit tillbaka, för hwilken orsak 8 d:r k:mt lämnatz obetalte. Walborg påminte, att hennes man i lifztiden altid warit beredd betyga sin oskuld. Anna Roos wiste och, att hennes dåwarande dräng Johan Mårtenson i Bångorla förmärctz hafwa Tehn, och däraf förfärdigat een Brisk, som opwistes, förutan hwad han tilstält Smedens **son** Anders Jöranson i Akola i närwaro af drengen Simon Anderson i Jaerla. Anders wiste berätta, att det året Tehnet saknades på Hålma och Johan förmärktes hafwa några Sällior af Tehn uthi sine Knäremmar, har Anders på skämt begiärt dem, enär dee gådt på Kyrkiowägen, derwid Johan ifrån sin Byx sak optagit ett litet st:e tunt tehn och däraf brutit honom en liten bith. Detsamme sade sig äfwen Simon Andersson i Jaerla åsedt. Häröfwer förklarade Johan Mårtenson, att han det året jempte drengen Hendrich Hendrichson, som ännu tienar hos Länsmans änkian på Hållma, wid det dee burit spanmål i wisthuuset, därstädes funnit ett st:e af en sönderbruten Tehnliusstakan, som han jempte Hendrich optagit och betiänt sig utaf, wägrandes sig ingen kunskap hafwa om det som bors till skogz - -. Drengen Hendrich Hendrichson besannade ovanstående. Anna Roos bör till Walborg Pählsdoter betala hennes mans återstående lön - -.

s 279 - Framledene Länsman Henrich Ollenqwistz efterlätne Änkia Anna Roos opwiste Johan Mårtensons ifrån Wilkilä till hennes Man 4.4.1703 uthändigande Obligation på 5 t:r Spanmål, hwaraf ännu står obetalt -.

s 281v - Änkian Anna Matzdöter ifrån Wilkilä / hennes **sonson** Jöran Mårtensson.

Oriveden talvikärjät 15-16.3.1726

KA Ylä-Satak. KOa38 s. 193-, mf ES 1981

s 201v - Det föredrogo följande Bönder lydande under detta Tingelag, såssom Hendrich Johansson Anttila och Johan Samuelsson Erola ifrån Orriwesi Byen, Anders Sigfredson Pulkila och Hendrich Hendrichsson samt Matz Michelson Laurila ifrån Onnistaipale, Johan Eliasson i Salo, Samuel Johansson Maunula i Kopsama, Johan Jussila i Käckola, Thomas Jöransson Ylinen och Jöran Eliasson Alanen i Kafwala och Hendrich Mattsson i Syfwäjärfwi, - - att dem som många flere, den förledit år infallne **allmänna misswäxten** så swåra träffat, att dee intet förmå in natura betala deras skatt spannmål, till - - utan åstunda få lösa den samma med penningar, - -.

Oriveden kesä- ja syyskärjät 5 - 6.9.1727

KA Ylä-Satakunta KOa39 s. 239v -

s 252 - Jöran Sigfredsson i Sirkala/ des granne Grels Mattila ang. deras råer **Kåtilax, Achwenjerfwi och Kaukajerfwensari**.

Oriveden talvikäräjät 18.3.1728

KA Ylä-Satak. KOa40 s. 146v -, mf ES 1982

s 151v - Anna Simons dotter ifrån Syfwäjärfwi. Hennes **Stiufssons Son** Simon Jöransson.

Oriveden kesä- ja syyskär. 10-11.1728

KA Ylä-Satak. KOa40:215-, mf ES 1982

s 225v - Thomas Jöransson ifrån Efwäjärfwi By, föredrog, att hans **Fader** Jöran Ohlsson, allareda 1683 varit enig, med sin äldre **Broder** Thomas Olofsson, att dee till hälften hwardera skulle besittia deras förfäders skatte hemman Laxi kallat, - -. Olofssons **dotterson** Jöran Eliasson.

s 228 - Änkian Walborg Jacobz dotter ifrån Längipohia By förlikte sig med hennes afledne **Sons Såldaten** Jöran Michelssons änkia Chirstin Matz dotter i Paskylä, om qwarlåtenskapen efter Jöran Michelsson som **Barnlöös** afsomnat - -.

Oriveden kesä- ja syyskär. 17-19.9.1729.

KA Ylä-Satak. KOa41:407v-, mf ES 1982 (TMA:ssa Ikaalinen 8 s. 350-)

s 410 - Jöran Pärsson ifrån Hakosalmi By och Lengelmäki emot Jöran Matsson i Syfwäjärfwi.

s 410v - Samuel Hendersson ifrån Wilkilä, angifwer, att han i 6 åhrs tid, med sin dotter och 1 son giort arbete hoos sin **Swärson** Jöran Mårtensson i samma By, - -.

s 413v - Erich Larsson ifrån Paskylä By opwiste des **Broders** Hendrich Larssons ifrån Hauho Kyrkioby honom lämnade bewis af 31.1.1727, hwarmedelst han tillstår sig bekommit för des arf dehl 89 D:r k:rmt, och förklarar, att han intet mera har till fordra. Hwad Erichz **Broder** Anders Larssons Wilkilä andehl angår, så har han till fullo bekommit.

s 419v - Elias Matsson ifrån Kalku beswärade sig, att Jöran Mårtenson och Axel Johansson Wilkilä medelst Swidiefall orsakat honom skada på skogen öfwer **Kolmisilmä eller Lächdenjärfwen hätell, Myllysari och Kalkunkårkia Råer**. Synen hålles.

Oriv. talvikär. 17-18.3.1730

KA Ylä-Satak. KOa43 s. 280v-, mf ES 1983 (TMA:ssa Ikaalinen 8 s. 603-)

s 281 - Afl. Simon Hendrichsson ifrån Huikuri. Son Mats Simonsson på hemmanet.

s 282 - Johan Grelsson ibm arftagare efter Thomas Henriksson.

- Johan Grelsson Mattila. Hans fader Grels Grelsson (i Evajärvi).

s 284 - Johan Jacobsson på ½ Mattila i Evajärvi. Delning 10.10.1727. Hans granne Johan Grelsson, hans far Grels Grelsson.

s 285 - Rusthållaren Jöran Pärsson ifrån Hakosalmi i Längelmäki Sochn påminte om det besvär han wid senaste Ting anført emot Jöran Matsson i Syfwäjärfwi By, angående förment åwärkan öfwer Råerne, som efter **Christofer Pärssons och Gabriel Berndtssons Häradz dom af 25.8.1632** böra wara **Kirfwes Lachdenpohia** och derifrån till **Safwitaipale**. Twist består närmast om **Kirfwes Lachdenpohia** Råstället. Resolwerades.

s 286 - Crono Bonden Jöran Matsson ifrån Kalku emot Jöran Mårtensson och Axel Johansson i Wilkilä innehafware af Bördehemman, angående åwärkan öfwer Råerne. Parterne stridige om **Kolmisilmä eller Lächdenjärfwen Hätell** Råställen. Resolwerades.

s 293 - Johan Grelsson och Johan Jacobsson Mattila, samt Jöran Sigfredsson Sirka ifrån Efwäjärfwi by, opwiste i Rätten en gl. förlikning skrift op rättat de dato 31.5.1653 angående Råerne, emellan Cuhmois

Fierdung och Efwäjärfw inwånare, hwilket är något slitit, doch likwäl ännu läsligt, och lyder ord ifrån ord som följier:

Anno 1653 den 31 Maij, woro wij efterskrefne Män, af Cuhmois Fierdung Bertel Grelsson Såreka af Cuhmois by Jöran Matsson ibm Philip Matzson ibm, ifrån Jämpsä Sochn Grels Erichsson af Kaukela Jöran Jöransson ibm, ifrån Satakunda Johan Swensson af Wilkilä, Markus Hineka, Cnut Brusiussan af Martila, Mårten Mårtensson af Suinula, Jons Thomasson af Eskoila, efter Laga befallning kallade och eskade, att syna och grannel:n besee, hwilka skola wara **rätta hufwud Råår, emellan Cuhmois Fierdung och Efwäjärfwi ifrån Satagunda** och åthskillia den långl:a twist och träta, som dem emellan, om deras uthmark och ägendom warit hafwer: Tå befunno wij att desse efterskrefne 2:ne Rår Nembl:n **Kangjärfwensallmi** och derifrån genast till **Ouinusuosari**, hwilka och uti **Lagläsarens Wähl:t Pär Thomassons A:o 1651 den 31. Jan.**, Augustino Erichsson ifrån Efwäjärfwi meddelt, Lagl. bewis finnes: 1 äro dee wisse och af ålder håldne hufwud Råår, hwilka åthskillia Cuhmois Fierdung och Efwäjärfwi, det dhe trätas Bröder och siälf på båda sidor tillika med oss, samptel:e bejakade och woro till fridh, giörandes en Ewig och oryggelig förlikning, med wänl. handsträckning, så att - -

Actum Efwäjärfwi ut supra.

Ifrån Efwäjärfwi Ifrån Cuhmois Fierdung Skiftes Bröder

Augustinus Erichsson Thomas Jöransson af Åurala (bomärke)

Jöran Eskelsson Simon Matsson ibm (bom.)

Clemet Michelsson af Walkila (bom.)

Clemet Jöransson ibm (bom.)

Jöran Eskelsson Påjola (bom.)

Cnut Michelsson af Walkila

Att dhe hafwa en sådan förlikning - - attesterar iag - -

(Signet: L.S.) **Henricus Johannis**

Oriveden kesä- ja syyskär. 11-12.9.1730 Holmassa

KA Ylä-Satak. KOa43:387v-, mf ES 1983 (TMA:ssa Ikaalinen 8 s. 842-)

s 397 - **Förä kyrkiowärden Jacob Lax** ifrån Cuorewesi hade instämt **afl:ne Capellanens Axel Palanders änka Maria Wechter**.

s 408v - Förlikning om råsträckning mellan Kalku och Wilkilä: Hufwud Råen **Walkiajärfwen Kifwi derif:n till Kolmisilmä Hätell**, hwarest finnes 3:ne Källor, sampt 2:ne steen flisor under ett litet berg, derifrån till Myllysari.

Oriveden talvikär. 6.3.1731,

KA Ylä-Satakunta KOa44 s. 109-, mf ES 1983 (TMA Ikaalinen 9 s. 47-)

s 119v - (Siirretty asia) Rusthållaren Jöran Persson ifrån Hakosalmi i Längelmäki emot Jöran Mattsson i Syfwejerfwi angående åwårckan öfwer Råerne, som **efter Christopher Pärssons och Gabriel Berndtssons Häradsdom 25.8.1632 böra wara Kirfwes Lachden pohja och derifrån til Safwitaipale**, - -. Hakosalmi och Salo boers åsikt: Råen går ifrån **Kirfwes Pohja til Räkitaipale**. (Määrättiin molemmista pitäjistä kihlakunnantuomari 6 lautamiehen kanssa pitämään syyni.

s 121v - **Jachtfogden** Jören Johansson; Försummat sin tjenst.

s 129 - Det producerade de Syfwjerfwi Boer, ett gammalt och tämmel:n slitit document, men ännu någorlunda läsligt, begierandes at dett samma längden til efferrättelse, lagl:n renoveras måtte, samt actij publicij iesereras, som skedde och lyder ord ifrån ord som följier.

För alla Edle, Wålborne, Ärlige, Wählärlige, förståndige, gode Män, som detta wårt närwarande öpne bref, kan händer förekomma. Tå bekenne och witterligt giöröm Wij efter skrefne, som äre **Christopher Persson Lag läsare, uti Säxmäcki Härad**, å den Edle, Wålborne Herres wägnar, H:r Per Bunnars?, Riddare till Ekenäs och Tuna, **Gabriel Berendtson lag läsare j Öfre Satagunden**, å den Edle, Wålborne Herres, H:r Bengt Bengtssons Oxenstiernas, wägnar, Friherre til Ekieby? och Söderbo, och med Härads Nämnden af beggie Härader, som äro af Säxmäkie Häredt, Markus Erichsson j Talfwis Taipal, Per Erichsson ibm, Lasse Bertillsson j Wästillä, Grels Erichsson j Kyllöåja, Jacob Erichsson j Käifwisto, Bengt Mattsson i Ereslax, Matts Grellsson j Kirjasniemi, Jören Mårtensson j Attila, Erich Bertillsson j Kåljänkanda, Mattz Nielsson j Tunggilla, Matts

Larsson i Attila, Bertill Marckusson j Wästilä, och Öfre Satagunden, Simon Mattsson j Ruokoila, Thomas Bertillsson i Ruokoila, Jacob Michelsson j Harhala, Staffan Erichsson ibid, Sigfred Hendrichsson j Kifwisalmi, Philippus Jacobsson i Hietalax, Marckus Michelsson j Joensu, Mångs Michelsson j Mäyränpäsä, Lasse Simonsson j Nickilä, Joseph Hendrichss. j Kockoila, Hendrich Sigfredsson j Lydickälä, Hendrich Thomasson j Kerte. **Anno 1632 den 25 aug.** hafwe warit öfwer en långl. twist och träta, emellan Cnut Jacobsson, och Marckus Erichsson, både boendes j Paskylä j Öfre Satagunden, på den ena sidan och Lars Thomasson j Wingie och Thomas Brussson ibidem, j Sexmeckie Härädt på den andra sidan, och dem emellan hullit ett fulkoml:t Häreds Syn, som wij dertill af beggie parterne af laga Härads Tinget äro lagl:n äskade och budne; och således befunnit, at de beggie parter äro trätande, om ena **ända Råå, hetandes Mendty nieme**, den Paskylä boer wela hafwa för en deras rätta ände Rå, och Wingie Boer wela hafwa en annan Råå, som de kalla, **Lagnamättes (TMA: samoin) til ända Råå**, efter det de hafwa derpå **Christopher Bertillssons Heredsdom Bref, uthgifwet 1586 den 4 Sept.** der Paskylä Boer intet hafwa warit tilstades, när det utgafs, deremot **Lasse Hendrichsson, Häradthöfdingen j Öfre Satagunden**, straxt hafwer skrifwit som hans **Bref daterat 1586 den 30 Decemb:r** förmäler och utwisar; altså är Christopher Bertillssons bref intet wordet exequerat in til denne dag, utan Paskylä Boer hafwa haft och hållit sine Råer oförkränck, som är **första Råen Heine odtzan, derifrån till Särkjerfwi, derifrån til Kynnys Kåskie, Warannijtu och til Mändynieme**, om samma Råer de sig och nu samtel. med wänl. förlikning och handsträckning, j vår åsyn och närwaro förljcktes, och samsättes, at samma Råer skola och ännu af dem bodan wara oför kränckte hulne, wid 100 d:rs wijte, och Wingie Boer lofwade afstå och til intet göra **Lagnamättes** Råer och de aldrig wara för någon Råå, at hålla, deremot lofwade Paskylä Boer afstå och unna åt Wingie Boer, **den öfre qwarnen j Kynnys Kåski och hela Maranijtu äng**, dem fritt at niuta ewärdel. wid det wijte, som förmält står, och dermed skal wara alt förljckt, hwad de emot hwarannan hafwa brutit, in til denne dag.

Framdeles ransaka wij och synte, emellan förber:de Paskylä Boer, på den ena sidan j Öfre Satagunden, och Johan **Lättäläinen** j Hackosalmi, i Säxmäcki Härädt på den andra sidan, och dem emellan således befunnes, at Johan **Lättäläinen** hafwer sig förwärfwat, **Christopher Bertellssons Häredsdom, 1593 den 29 septembris**, deruti **Reckotaipal Rå** satt och nämndt, förän som **Safwitaipal**, hwilket giör en kruuk, inuti Paskylä Boers ägor, hwilket icke borde så stå, utan som **Jäppe Fallmars dom book dat. 1503 Festa crasis exultationis** förmäler, **Kifwes Lachden pohja, derifrån til Safwentaipal och så först till Reki taipal och til Reckinsalo igen**, der den begynnes, det Wij och samptel. gillom och stadfastom, och alt hwad Johan Lättäläinen, hafwer efter Christopher Bertillssons bref in på Paskylä giort ågång, bör han then efter Mätzmänna ordom wedergiella. Widare synte och ranskade wij, emellan Jöran Mattsson j Syfwenjerfwi, Per Sigfredsson ibidem, och Påfwel Bertillsson ibm j den Öfre Satagunden, på den ena sidan, och Wingie Boer samtel. j Säxmäkie Härädt, på den andra sidan, och befunnit, at Jöran Mattsson j Syfwenjerfwi, Per Sigfredsson ibm, Påfwel Bertillsson ibm, hafwa gångit in **emellan Särckjerfwi Rå och KynnysKåskie**, in uppå Wingie Boers ägor, och huggit Swedjer, brändt, sådt, skurit och affördt säden, derföre Jöran Mattsson lofwat gifwa Wingie Boer 2 tunnor spanmål, lijn 1 (pund) i förljckning, Per Sigfredsson ibidem 2 tunnor spanmål, 1 (pund) lijn, Påfwel Bertillsson 1 tunna spanmål, Urbanus Bertillsson 1 tunna spanmål, dermed de wänligen förljcktes, med wänl. handsträckning, och äro desse bref 2:ne lika lydandes, den ena i Wingiö By, then andra j Paskylä och Syfwejerfwi By, dess till yttermera wisso, widare witnes byrd, högre förwaring, och til detta Brefs mera K?tt, at Wij således hafwa ransakat, skärskådat, synt och j sanningen befunnit, hafwer Wij detta med egna hender under technadt och signeter för seglat. Datum, anno Die et loco ut supra.

Christopher Persson

Gabriel Berendtsson

(L.S.)

(L.S.)

- Blef fördenskull ofwambem:d document, för närwarande Nämnd, samt Ting allmoge, upläsit, och efter begieran, actis publius insererat.

s 132 - Jacob Eliasson ifrån Kuusjärfw. Hans dotter Sophia Jacobsd:r blifwer wallherde i Huikuri.

Oriveden kesä- ja syyskär. 8-9.9.1731, på Hållma Rusthåldh

KA Ylä-Satak. KOa44 s. 214v-. mf ES 1983 TMA:sa Ikaalinen 9 s. 224-

s 219v - Samuel Hendersson ifrån Wilkilä tilltalte Jöran Sigfredsson uti Sirckala, angående någon giäld, som des sahl. **Fader** Sigfred Eskiellsson, hwilken för 7 år sedan afsomnat, honom blifwit skyldig ungefär år 1697 --.

s 221 - Johan Andersson från Kårpitorp beswärade sig öfwer drängen Mattz Jacobsson i Hetalax, för det han widh senaste **Harju Marcknaden** olofwandes tagit des häst på Marcknadz Platzen och med den samma ridit till Cangasala Kyrckia, --.

s 221v - Maria Henders dotter ifrån Martila kärde till ogifta Bonden Johan Hendersson i Hulipas, som skulle Johan tillsagt Maria ähtenskap och till den ändan henne lefwererat **i förlofnings gåfwor en dubbell Carolin in specie sampt Een 3 d:rs Plåt, - -**.

s 223v - Gl. **Klåckaren** Hendrich Mattsson **uti Cuorewesi Cappell brukat widskieppelige konster.** (Noin 15 sivua pitkä asia)

Oriveden talvikär. 14.3.1732,

KA Ylä-Satak. KOa45 s. 262-, mf ES 1984

s 271v - Det androg Johan Erichsson, som beboor Paskylä Bördehemman, att åboen Simon Jöransson på Cronohemmanet Seppä i Syfwäjärfwi by, inkräktadt sig **Kirfwen lachden påchja** äng, honom tillhörig,- -. Klagar ock att Simon på hans skogztracht fält kaskeland. Simon jemte hans **Fader** Jöran Matsson swarade, att ängen hafwa the för 10 år sedan af samfällt skog rödiat, hwarest Sweden äfwen är tillwärrkat. Ängen är ifrån Siön tillandad. **Skogen måtte dem emellan skiftas efter öre och örtug.** Johan framtedde Häradzhöfdingens Daniel Gylldenstolpes wid hållit Ting 11-9.1676 afsagde sluuth, angående Een **ängeshållma uti Kirfwes pohia äng**, som Michell Cnutsson i Syfwäjärfwi till swed huggit, hwar af växten till då warande **Cappellanen Anders Lillius** som den tiden innehaft Paskylä hemman blifwit till erkiändt efter ängen **Kirfwes pohja** lydt under Paskylä. (Siirrettiin maaherralle, koska vastaajien talo kruununuontoinen.)

s 272v - Qwarlåtenskapen efter framledne Sigfred Eskiellsson och Sophia Hendersdotter skall skiftas deras Barn emellan, som äro **Sonen** Jöran Sigfredsson ifrån Sirckala och **döttrarne** Maria, Sophia, Chirstin, Lisbetta, Anna och Maria af hwilka den äldre Maria är död och lemnat Barn efter sig - -.

s 274v - Nämbedeman Axell Johansson ifrån Wilckilä anhölt att blifwa entledigad ifrån nämbedemans beställning. Han förestår **Kyrckiowärddz** ämbetet wid Längellmäki Försambling.

Oriv. kesä- ja syyskär. 8-9.9.1732

KA Ylä-Satakunta KOa45 s. 363-

s 364 - Det föredrog Anders Mårtensson ifrån EräsLax, huruledes **Bröderne** Jöran och Hendrich Erichssöner ifrån Pehula, med wäldsam hand sidstl. Junii månad wid återresan ifrån **Marcknaden i Orriwesi By** på landzwägen welat afhända Anders ett par LäderBetzels, jämwähl Hendrich wid samma tillfälle tagit hans filthatt, - -.

s 376v - **Jachtfougden** Jöran Johansson hade under Tingstiden bedt Jöran Jacobsson ifrån Eräslax By **at gå till Helfwetis.** Förlikning.

Oriveden talvikär. 6-7.3.1733

KA Ylä-Satak. KOa46 s. 231-, mf ES 1985 (TMA:ssa: Ikaalinen 10 s. 99-)

s 239v - Rusthållaren Johan Jöransson ifrån Tungelois och Längellmäki Sochn kärde till Erich Larsson i Paskylä af detta Höfdingedömmet, angående ett **Råbref om Suosari Holma**, som them emellan är i twist, hwilket document Erich af **Caplan H:r Johan Lucander** skall bekommit. Erich Larsson påstod, at han inga andra skrifter innehafwer än allenast ett gammalt **Härads Syne Breef af 25.8.1632** emellan the Paskylä å then ena och Wingie samt **Letalainen** (TMA:ssa Lätalainen) i Hakosalmi å then andra sidan, jemwäl emellan the Säfwäjärfwi å then ena och the Winge Boer å then andra sidan angående skogz Råer, warandes berörde document wid 1731 åhrs Wintter Ting renoverat, sampt framl. Häradshöfdingen Daniel Gyllestolpes utslag wid **Sommarting 11-9.1676** afsagt thermedelst Michel Cnutsson i Syfwäjärfwi är pålagd en Swed som han på **Enges Holman i Kirfwes pohia Eng** huggit, at afstå till **Caplan Anders Lillius**, som då i Paskylä bodt, hwilka bägge af Swaranden upwistes.- Opsköts.

Oriveden kesä- ja syyskäräjät 8.9.1733

KA Ylä-Satak. KOa46 s. 336-, mf ES 1985

s 350v - Rusthållaren Johan Jonasson ifrån Jaerla beklagade sig theröfwer, huruledes hans **wisthuus** 1731 om Wintterren **blifwit bestulen**, hwarifrån skall wara afhändt 7 T:r Råg på thet sättet, **att gälf Balken blifwit**

trängd ifrån wäggen. I Wåras hafwa tiufwarne andra gången **med nafwar bårat 15 hål på Lårbåtnet**, då Johan saknat ifrån ena Låren 15 C:r Erter jempte Råg ifrån andra Låren 1 T:a, warföre Johan misstänker Kåckila Bys inwånare, i synnerheet Anders Tarckala efter then berättelse Bonden Mats Tarckala giort, som skulle han (Anders) jempte **Swårsonen Jachtfougden** i Längelmäki Anders Mårtensson bestulit Johans Wisthuus. Matz Matsson Mickola berättade, att han 1732 sidsta dag Påsk warit hoos Anders Tarckala, dijt ock Anderses Swårson kommit och efter hälsning gifwit Matz handen men wägrat sådant göra med sin Swärfader efter han blifwit **kallad till tiuf, hwartil Swärfadren swarat, Hwi så?** Då hade Jachtfougden sagt, att folcket skulle utropat them bägge för Jaerla Rusthållarens Wisthuus tiufwar, och att hans egen **Moder** Maria Thomasdotter i Mällilä sådant utspridt. - Opsköts.

Oriveden talvikärjät 5. 3. 1734

KA Ylä-Satak. KOa47 s. 224-, mf ES 1985

s 225v - Wid 1732 års Wintter Ting - - Börde Bonden Johan Ersson ifrån Pääskylä / Crono Bonden Simon Jöransson Seppä i Syfwäjärfwi angående inkräktande wid **Kirfwenlachdenpohia** Eng - -. - ansökning att en Edsworen **Landtmätare** beordnas enl. Kongl. skogzordningens af år 1664 16 § **dela skogen thesse emellan efter öre och örtug.**

Oriveden syyskär. 9-10.1734

KA Ylä-Satakunta KOa47 s. 383, mf ES 1985

s 385v - Qwinspersonen Lisbeta Jöransd:r ifrån Pajulax berättade, huruledes Bondesonen Anders Ersson i Pääskylä Michelsmässatiden 2 år sedan **trolofwat henne med en enkel specie Carolin** uti Puharila by samt henne häfdat. Lisbetas påstående, att Anders sitt ärnade giftermål med Kyrkiones band - -.Anders **will trolofwa med Sophia** Gustafsd:r ifrån Lillatila by. (Lykättiin.)

s 399 - Matz Jöransson ifrån Wingjö by och Längelmäki Sochn upwiste ett arfskiftesinstrument, som framl:ne Häradzhöfd:n Joh. Spoffvenhielm 11.12.1695 hållit efter framl:ne Elias Josepsson på Sahlo Bördehemman. I anledning theraf hade **dotren** Christin Eljed:r, som är Matses **hustru**, fallit i arf i löst och fast 141 d:r 15 öre K:rmt, som Mats eller hans hustru inte bekommit. Therföre hade Matz Jöransson låtit instämna Kirstins **StiufBrors Son** Johan Eliesson ifrån Salo hemman. Johan förklarade, att hemmanet under Ryska tiden blifwit ruinerat och han utblåttad. Förliktes.

s 400v - Lars Michelsson i Pitala By och Längelmäki Sochn berättade sig förlikts med thes **Brorsson** Michel Thomasson Juopola i Uihlerla By och Orriwesi Sochn angående arf i löst och fast efter **fadren** Michel Johansson och **Modren** Brita Michelsd:r, hwilka någon tid sedan genom döden äro afledne, så att Michel, som jempte **Juopola** Bördehemman tilträdt, äfwenwål then lösa egendomen the efter sig lemnat, likmätigt then them emellan uprättade skriftel. författningen af 8.3.1734 betalar till Lars **10 T:r Spl, 5 Miölkkör, 3 qwigor, 2 hästar, 3 getter, 6 får, 2 Swijn, 1 liten Brenwijns Panna, Contant 260 d:r K:rmt, 1 Kettel af 6 kanrum, ½ C:a Salt.** Thesutan inlade Lars en annan specification på Sölfwer och jernredskap med mera Michel utom ofwannämbde honom tillsagt och är en **Sölfbägare a 6 Lod, 2 Sölfskedar ungefär 5 lod, 2 nothstycken af Bast, 10 nät af hwarjeslag, 10 Bastmierdor, 1 par Ketzelingar, 4 Swidiekrokar, 5 Lijor, 4 stampjern, 4 skärar, 1 Bihlyxa, 2 granrijsyxar, 1 par plogjern, 1 par Swidieplogjern, 1 Isbild, 1 anderstångsnäfware, 4 Koskällor, 1 hästskälla, 1 utan lås, 4 arbetsyxor och 17 (marker) Smidtjern.** Michel tillstod alt thetta **FahrBrodrén** tillsagt samt Lars af Michel wara lefwererade utom **1 T:a Råg, Brennewijns Pannan, 1 qwiga och 10 Bastmierdor.** Förliktes.

Oriveden talvikär. 18-19.3 1735

KA Ylä-Satak. KOa48 s. 286-, mf 1986

s 305 (Jacob Eliasson fr. Kuusjärvi gaf hemmanet 1721 åt sin **swåger** Jesper Jespersson. Nu will han lösa hemmanet till börde.)

Oriveden syyskär. 7-10.9.1737

KA Ylä-Satakunta KOa52 s. 25v, mf ES 1987

s 33, # 6 - Jören Mårtensson ifrån Wilkilä emot drängen ifrån Längelmäki Prästegård angående drängelön.

s 34, # 8 - **Klockaren i Längelmä** Sokn Salomon Abrahamsson emot Bonden Johan Andersson ifrån Korpi.

s 34v, # 9 - Johan Andersson ifrån Korpi emot Johan Erichsson ifrån Paskylä.

s 35, # 10 - **Jagtfogden i Längelmä** Anders Mårtensson emot gamle Bonden i Paskylax Erich Larsson, des son Johan Erichsson.

s39, # 16 - Drängen Mats Samuelsson, nu i tiest i Längelmä Prestegård. Hans förra husbonde Jöran Mårtensson i Wilckilä, angående slagsmål.

s 47, # 30 - Bördebonden Erich Larsson ifrån Paskylä påminte saken från år 1732 emellan honom och Kronobonden Jöran Matsson ifrån Syfwäjärfwi, angående en äng **Kirfwenlahden pohia** kallad.

Oriveden syyskäräjät 1-4.9.1738

KA Ylä-Satakunta KOa53 s. 17-, mf ES 1988

s 18v, # 3 - Thet gåfwo å egen och sin hemwarande **Broders** Anders wägnar **Bröderne** Johan, Erik, Christer och Johan Erickssöner ifrån Paskylä ifrån Längelmäki Sochn med deras **Systers** Beatas **Man** Johan Henricksson ifrån Mustasuu tilkänna, huru såsom theas **Fader** Erik Larsson ifrån Paskylä Bördehemman sidstl:ne Pingestdag igenom döden afgådt och de om ägendomens skiftande emellan sig och sin äldsta dödblefne **broders och Swågers Mickels son** Simon Mickelsson jämte hans **Syster** Maria med dem och sinsemellan sålunda öfwerenskommit, at Johan och Simon komma at dela hemmanet och alla öfrige Bröderne få lösören 200 d:r hwardera samt Systran 100 d:r. Simon och des Syster än omyndige. Förmyndare för Simon och dess **Syster** Maria blef i brist af behörige Fädernes fränder Erich Johansson ifrån Längipohja såsom dess **Moderbroder**. Johan Erickssons **Swågerska** Christin Johansdotter.

s 29v, # 20 - Bönderne Anders Jöransson Karfwia och Erick Ericksson ifrån Erälax uti Längelmä Sokn gåfwo tilkänna, huru såsom den förras än i lifwet warande **Swärfaders** Anders Clemetssons **Faderssysters** och den senares afl:ne **Faders Systerdotter** gl. Piga Maria Thomasd:r sidstledne Währ om lögerdagen efter första Böldagen hos Bonden Jöran Sigfredsson ifrån Sirckala, äfwen i Längelmä, aflidit och all sin ej aldeles ringa ägendom hoos honom qwarlåtitt. Jöran framlade **Adjunctens uti Längelmä Christian Flodbergs** witnesskrift af 15.4.1738: Att gamla Pigan Maria Thomasdotter ifrån Sirckala Anno 1738 den 15. April på sitt yttersta i sin Sotesäng sagt: **Jag hafwer ingen arfwinge, efter de intet hafwa kändt mig, så wil jag ej eller känna dem** och att hennes ringa qwarlåtenskap skulle höra til Sirckala bonden med wilckor, att henne hederligen uti sitt hwilorum, emedan hon uti Nijo års tid haft sitt tilhåld hoos honom.

s 38v, # 30 - **Scholgåssens** Anders Simonssons ifrån Paskylä emot des **Syskonebarn** Johan Erichsson anförde talan angående at deras **Faderfader** Lars Eskilsson til Paskylä hemmans inkiöp penningar skal utlagt och Johans numera afl. **Fader** Erick bekommit hemmanet, men Anderses **Fader** ej någon ersättning däremot. Upsköts.

s 43, # 37 - **Smedens** ifrån Cuorewesi och Eskola by Jacob Knutssons framl. **Hustrus** Sophia Matsdotters äfwen afledne **Broders** Jöran Matssons ifrån Stor Attila omyndiga barns Förmyndare Joseph Eliasson ifrån Salo, --.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 17-21.2.1739

KA Ylä-Satakunta KOa54 s. 148-, mf ES 1988

s 148v, # 3 - Upskutne saken emellan Anders Jöransson Karfwia med Erich Erichsson ifrån Erälax emot Jöran Sigfredsson i Sirckala, alla ifrån Längelmä Sokn, angående arf efter afledne gamla Pigan Maria Thomasdotter. Förentes sålunda, at Jöran Sigfredsson utfästade sig til Anders Jöranssons **Swärfader** Anders Clemetsson och Erich Erichssons **Faderssyster** Sophia Jöransdotter, den förra 3 d:r och ett skiortlärf, och den senare 2:ne kiörtlar af Sars.

s 149, # 4 - Sedan Simon Mickelssons i Paskylä Förmyndare Erich Johansson ifrån Längipohja wid det å samma bördehemman 11.12.1738 skedde arfskifte med sin **Faderbroder** Johan Erichsson således öfwerenskommit, at Johan Erichsson, som med alla Erfwingarnes inbördes samtycke efter deras framledne

Faders och Farfaders Erich Larssons i lifstiden gjorde författning hade at besittia halfwa hemmanet, skulle **flytta på den så kallade Jussila Tomten**, därest och gården tilförene stådt, och at Simon, hwilken den bebygde tomten med andra hälften af hemmanet skulle komma at innehafwa, efter föregången delning af husen hade den hälften, som på Johans deel af dem belöpa skulle, med samnad hand, jämte Johan til besagde Jussila Tomt at flytta och föra. Partene begärte, at af Rättens medel någre förordnas **åkren och ängiarne samt husen dem emellan efter öre och örtug at dela**. Därjämte föredrog Erich Johansson med sin pupill Simon Michelsson, at dett Simon beswärligit falla skal til at flytta huusen til den så kallade Jussila Tomten, såsom något aflägen ifrån den andra, och at til lisa både för honom och hans **Faderbroder** Johan rådligast wore, at Johan satte sig ned närmare til Simons Tomt och gentemot then på andra sidan om tåå, hwarest därtil lägenhet wara skal. Cronones Länsman Gustaf Dahl förordnades med Nämndemännen Johan Matsson Pajukando och Johan Olofsson ifrån Safwoi **dela husen och ägorne** emellan Parterne så jämt **i ledt och liust** at hwardera får fullt gen fullo. Och som Johan Erichsson sig ifrån Jussila tomten begaf och nögd förklarade at på ofwanrörde til Simons tomt närmare belägne stället och gent däremot på andra sidan om tå sin gård upsättja, så lät ock Rätten därwid förblifwa, hafwandes delningzmännen äfwen denne Tomt för Johan at utsee.

s 150v, # 6 - Utur arfskiftes Instrument på Korpi Torp 9.3.1731 efter framledne Anders Eskilsson och hans **hustru** Sophia Eskildsdotter befans, at **Sonen** af senare kulle Jöran Johansson uti Möderne 19 d:r blifwit tildelte. Hans arfs andel inestår hos sin **halfbroder** Johan Andersson.

s 153, # 9 - Axel Johanssons och Jöran Mårtenssons ifrån Wilckila käremål emot deras intressenter i roten Jacob Eliasson Kalcku och Johan Andersson ifrån Korfwis ang. wederlag emot thet, at Soldate Torpet med där tilhörigt åker- och ängzland på de förras hemmans ägor är upbygdt och oprödjadt. Kunde inte uptagas emot 1697 åhrs reglemente 11 #.

s 153v, # 10 - Emellan Hendrich Andersson i Korfwis och the Wilckila byamän Axel Johansson och Jacob Eliasson blef förening träffad, angående theas igenom Hendrichs wällande en wecka för Juhl **upbrände qwarn med thes stenar**.

Oriveden syyskäräjät 7-10.9.1739

KA Ylä-Satakunta KOa54 s. 389v-, mf ES 1989

s. 395, # 7 - Axel Jöransson ifrån Wilckilä emot Jöran Mårtensson ang. en Swedja.

s. 402v, # 21 - Mats Jöransson ifrån Harola af Längelmäki Sokn berättade, at des **hustros** Sophia Jöransdotters såväl **Fädernes som Mödernes arf på Jussila Skatthemman i Kauppila** by och Oriwesi Sokn, hwilcket Sophias **Broder** Elias Jöransson efter sina Föräldrar tilträdt, än skall wara inestående, begärandes arfskiftet på hemmanet. Auscultanten Michael Lilius förordnades med 2 nämndeman at werckställa skiftesförrättningen.

s. 410v, # 36 - Nämndemannen Jäspär Jässersson, hwilcken om Kusiniemi Kronohemman med Jacob Jöransson twistar och således nu icke är bofast, blef förafskedad.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 28-30.1.1740

KA Ylä-Satakunta KOa55 s. 193-, mf ES 1989

s. 197 # 4 - Bördebonden Johan Ericksson ifrån Paskylä med sin **Brodersson**, hälften brukaren af hemmanet, Simon Mickelsson beswärade sig theröfwer, **at the Eräjärfwi boer och en del af Längelmäki Sochns inwånare med deras skiftesbröder twenne qwarnar, Alanen och Keskinen kallade, uti Paskylä fors fått upbygga**, icke allenast nu en tid skola förment Käranderne at få sig sielfwa af samma qwarnar wederbörligen betiena, utan och undandragit sig fälla betalningen af the åtta öre S:rmt, som the **medelst Häradsrättens dom af 11.12.1652** blifwit pålagde till Paskylä boerne för hwart dygn åhrligen till ersättning af then i qwarnen upgående brännewed at erlägga; Hwarutinnan Käranderne om rättelse anhöllo.

Parterne emellan **träffades en sådan förening**, at Swaranderne, såsom Keskinen qwarns interressenter Kärcki, Nisula, Erickilä och Laurila ifrån Wihasjärfwi, Erick Klemola och Petter Klemola ifrån Järfwenpää, Joensu, Ruokanen, Parfwela och Erola ifrån Uiherla, Säppälä, Jussila och Erola ifrån Nickilä samt Mattila ifrån Kauppila, alla af Oriwesi Sochn, och interressenterne uti Alanen qwarn, såsom Mustasu, Mickola och Mättzes samt Laurila och Erola ifrån Pijttala jämte Salo af Längelmäki Sochn och utaf Oriwesi Sochn Rekola och Thomala ifrån Järfwenpää by, Yrjölä ifrån Wihasjärfwi, Jullinen, Hongonen och Riekola ifrån Hietalax, Heickilä,

Juoppola och Peldola ifrån Uiherla, StorKauppi och LillKauppi ifrån Nickilä, Heickilä, Elias Jussila och Johan Jussila ifrån Kauppila samt Muckola ifrån Pajukanda, lofwade uplåta Paskylä boerne obehindradt få lika del i qwarnarne som Swaranderne, nämligen tre dygn hwarthera, Johan Ericksson i Alanen och Simon Mickelsson uti Keskinen qwarn, utan at Paskyläboerne hwarcken skola wara i tullens erläggande delachtige eller för någon bygnad vidare answarige, än då något smått för them sielfwa under malandet skulle söndergå; men wore thet anseenlig reparation, som wid sådane tillfällen erfordrades, så påtogo sig Paskylä boerne thertill jämte swarande at bidraga, såsom och at om stenars anskaffande, då the af nyo betarfwas, med them gemensamt wara sorgfällige, förklarandes sig Paskylä boerne för bränneweden med sex öre silfwermynt åhrligen af hwar Interressens anlätne, them Swaranderne lofwade erlägga. Föreningen stadfästades.

s. 210 # 14 - Jöran Mårtensson ifrån Wilckilä gaf tillkiänna, hurusåsom han intet fått del af thet efter **afledne Borgaren i Åbo Johan Silli**, inemot 20 åhr sedan, thes Syskon tillfallne arfwet. Jöran Mårtensson har warit **Sillis afledna Broders Jörans afledne sons Mårten Jöranssons son**. Jöran Mårtensson fordrade, at **Sillis Broders son Axel Johansson och Sillis** förenämde **afledne Broders Jörans son, kärändens farbroder** Hendrich Jöransson, hwilka af egendomen bekommit, Axel sin faders och Hendrich sin afledne faders lott, må förplichtas at någon del betala. Axel Johansson förklarade, at hans **fader** Johan Mårtensson fått endast sin andel. Efter Johans död arfskiftet 15.7.1734. Förliktes.

s. 211 # 16 - Jöran Mårtensson ifrån Wilckilä beklagade sin granne Axel Johansson angående swedjande.

s. 214 # 21 - Förlikning mellan Simon i Korpi och Jöran i Wilckilä

s. 218 # 25 - **Bondesönerne** Krister och Anders Erickssöner ifrån Paskylä kårade å egne och theras **tredie Broders** Erick Erickssons wägnar till **fierde Brodren** Johan Erichsson thesammastädes, angående twenne Swedjor, som wid thet efter Parternes afledne fader 11.12.1738 förrättade arfskiftet utelämnats. Theras **Brodersson** Simon Mickelsson äger Paskylä hemman till hälften med Johan.

s. 220 # 27 - Qwinspersonen Sophia Samuelsdotter ifrån Wilckilä och drängen Mårten Matsson ifrån Onsi angående kiöztlig beblandelse.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 22-23. ja 25.8.1740.

KA Ylä-Satakunta KOa55 s. 717-, mf ES 1989

s. 768 # 12 - Simon Jöransson ifrån Syfwäjärfwi berättade, huruledes han förledne winter ett åhr sedan Bolräckningstiden hos Bonden Erick Knutsson Parpola i Oriwesi by om en qwäll lagdt sig uti sängen bredewid en annan bondes therstädes liggande penningsskräppa. Erich Parpola skall beskyldt honom at ej allenast hafwa orenat samma skräppa utan och någre penningar stulit. Simon skall matt och trötter insomnadt natten diupt och wet intet. **Parpola kalladt Simon i går å Tingstaden både Tiuf och s. v. Pirtipasko**. Parpola nekade. Förliktes.

s. 777 # 18 - Bonden Mats Jöransson Harola ifrån Längelmäki Sochn hade instämndt sin **Swåger eller Hustrus Broder** Elias Jöransson Jussila ifrån Kauppila, at han wid then å Jussila hemman efter Parternes afledne **moder och swärmoder** 2.1.1740 förrättade upteckningen et och annat skall förtegadt. Förenades eftersom skulderna större än egendomen. Pantsatte **räfsaxen**. Mats Jöransson Harola utlätt, at han med sin hustru ifrån Jussila **intet annat bekommit än bara hemliga lemnen**.

s. 827 # 32 - Det berättade Länsmannen Gustaf Dahl, at Maria Andersdotter ifrån Wiuhkola af Längelmäki Sochn, uppå hwilckens samt Bondens ifrån Kauppila Elias Jöransson Jussilas **hustrus** Margeta Johansdotters så wäl som the sidstnämdes **dotters**, Johan Hendrichssons **hustrus** Sophia Eliasdotters hörande them emellan Elias och Johan Hendrichsson här i Rätten anhängige slagsmålsaken, skall flyttadt sig ifrån Längelmäki till Hauho Sochn. Upsköts.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 19-23.2.1741

KA Ylä-Satakunta KOa56 s. 145-, mf ES 1990

s. 146 # 4 - Jacob Eliasson Kalcku lefwererade i Rätten ett utdrag af Rättsprotocoll af 1730: Anno 1730 den 11 och 12 September - -följande Råer - - Kalcku och Wilckilä emellan - - **Walkiajärfwen Kifwi** derifrån till **Kollmisilmä Hätell**, hwarest finnes trenne Kiäller - - vidare till **Myllysari** - -.

s. 146v # 5 - **Å sin Swärmoders Capellans Enckans Maria Weckters wägnar kom Capellanen i Cuorewesi Capelgiäld Johan Luccander** / emot Johan Thomasson ifrån Laaxi.

s. 147 # 8 - Johan Grelsson ifrån Efwäjärfwi inlade en Testamentarisk afhandling:
Denne undertecknade Johan Grelsson ifrån Längelmä Sochn och Efwäjärfwi Mattila hemman - - at detta nuwarande hans **hustru** Anna Mattsdotter ifrån Cuorewesi Capell barnfödd, får behålla hemmanen - -. Ereslax 4.6.1737 Johan Grelsson

Till wittne: **And. Coween, Cr. Länsn. i Längelmä S:n**

- - jag Anna Mattsdotter - - at denne min Man - -.

Till wittne: Crono Länsman And. Coween.

Anna Mattsdotter - -uti sin sotesäng- - all hennes egendom hennes man tillfalla undantagandes det hennes **farsyster** Maria Hendricksdotter ett sängtäcke, hennes **Morsyster** Kirstin Jöransdotter en tunna Råg och hennes **farfarssyster** Lisa Sigfredsdotter 10 Cappar Råg. **Christ. Flodberg, M. v. D. in Längelmä.**

s. 148 # 9 - Nämde Johan Hendrick Mattsson ifrån Huikuri. Afledne Thomas Pålssons arftagare Johan Grelsson Mattila (i Längelmä Efwäjärfwi). Hendricks afledne fader Mats Simonsson Huikuri.

s. 149v # 16 - Simon Jöransson ifrån Syfwäjärfwi emot Johan Hendricksson i samma by angående skuld.

s. 151v # 21 - Lösa qwinspersonen Sophia Samuelsdotter ifrån Wilckilä emot ogifta drängen Mårten Mattsson ifrån Rasi angående påstådt ächtenskapslöfte och skiedt lägersmål. Wittnet pigan Maria Larsdotter ifrån Wilckilä berättade, at för tre år sedan qwällen emot Mickelsmässan, då wittnet och **Sophia redan legat på Wilckilä stalls skullan, hwar uti sin släda och Mårten Mattsson på höö å gålfwet, skall Mårten flyttadt sig till Sophia Samuelsdotter uti slädan och therstädes med henne stimmadt, så at wittnet för theras rammel skall måst begifwa sig ifrån stallet uti ett annat rum till natten.** Wiste inte om kötzlig beblandelse. Mårten tilstod at hafwa legat uti slädan men nekade lägersmål och ächtenskapslöfte. Mårten begiärte at få tillbaka sin **silfwerbrisk** den Sophia tagit ifrån hans lintyg, medan han sofwt. Efter wärjemålseden förklarades Mårten fri.

s. 153v # 25 - Johan Hendricksson ifrån Syfwäjärfwi by af Längelmä erkände sig wara skyldig åt Elias Jöransson Mustasuu femton och ½ Plåt eller 93 daler K:rmt. Den senares **Broder** Simon Jöransson.

s. 154 # 26 - Afhandlingen om Mickola Militiae hemmans i Syfwäjärfwi by af Längelmä Sochn besittning och klyfwande emellan framledne Hendrick Mattsson och dess **måg** Adam Mårtensson samt sonen Johan Hendricksson lyder:

Anno 1724 den 31 December hafwa underbenämde om Syfwäjärfwi Militiae Hemmans Possederande såsom följer aftalt, at så länge jag Hendrick Mattsson lefwer arbetar Adam Mårtensson hemmanet till godo såsom son eller swärson, det han nu under Guds försyn blifwer, gående mig och min **hustru** Ingeborg Hendricksdotter såsom dess nu blifwande swärmoder - -. Men efter wårt frånfälle - - med wår **Son** Johan Hendricksson, at sittaa i oskipt bo, så delas hemmanet dem emellan -.

Till witne **Johan Luccander** Petter Simonsson

ad. Min. i Längelmäki Taleman ifr. Kuhmois S:n

s. 156 # 31 - Johan Grelsson Mattila ifrån Efwäjärfwi upwiste ett utdrag af **Landtmätarens Jacob Kanters** uti Augusti författade gräntse **Charta** emellan Efwäjärfwi och Sirckala byar af Cuorewesi Capelgiäld och Biörneborgs Låhn å ena samt Cuhmois Sochn och Tawastehus Låhn å andra sidan, hwarutinnan **ågoskilnaden emellan bemålte byar och låhn** finnes wara ifrån en bergshäll **Ouinuonsari** linea recta till ett smalt Sund **Kangasjärfvensalmi** kallad. Johan Grelsson med sine interessenter begiärte, at ræer såsom allaredan **1653** och wid 1730 åhrs Winttertning nu fastställas. Upsköts.

s. 156v # 32 - **Sochneskrifwaren Thalín** emot Bonden Jöran Samuelsson ifrån Paskylä, angående Hästwärde.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 12-14.10.1741

KA Ylä-Satakunta KOa56 s. 596, mf ES 1990

s. 601 # 8 - Crono Bänderne Hendrick Mattsson Kårhåla och Matts Jöransson Harola samt Frälsse bonden Erick Andersson Raidisto ifrån Längelmäki Sochn Talwiaistaipal by Tafwastehuus Låhn och Nylandz Höfdingedöme upwiste ett utdrag af **Lähne Gräntze Chartan** emellan Biörneborgz samt Tafwastehuus Lähner

uti Augusti Månad 1740, författad af Landtmätaren Jacob Kanter. Enligt densamma löper ägoskilnaden emellan them och Crono Hemmanet Korpitorp uti Längelmäki Sochn och Åbo Höfdingedöme efter lähneråen ifrån **Kaukajärfwensari** gerad till **Kalckunkårckia**. Korpitorps inwånare har hittills nyttiat ägorne ifrån Kaukajärfwensari till **Isosärckijärfwen Alanenpä Jösmä** och tädan till Kalckunkårckia samt såmedelst giordt en anseelig bugt in på talwiais taipal bys ägor. Käranderne anhöllo, at Härads Råen ifrån Kaukajärfwensari gerad till Kalckunkårckia för laga skilnad fastställas kunde. Johan Andersson swarade, at hans **faders fader** Eskel Akusson skall uti sin ungdom **undan rijs och rot af Kårpitorp upgiordt** ett skatskyldigt Crono Hemman, som nu skall wara indelt till Trumslagarens under Ruowesi Compagnie aflöning, skolandes Råer blifwit för ostridig skilnad uti skogen hållen ifrån Kaukajärfwensari till Isosärckijärfwen Alanenpä Jösmä och tädan till Kalckunkårckia. Landtmätaren skall wid rågång sielf å daga lagt, at om rågatan emellan Kaukajärfwen sari och Kalckunkårckia ånyo upgåskulle, så skulle han utwisa theas rätta skilnad. Upsköts.

Oriveden välikäräjät 20.6.1741

KA Ylä-Satakunta KOa56 s. 823-840, mf ES 1990-1991

- Padasjoki och Cuhmois Sochnars Härads Rätt har wid Hösteting 20.12.1740 ransakat ångående åtskillige af Husmannen Jöran Jacobsson ifrån Tafwastehus Lähn Kelkas by och Luopiois Capelgiäld samt Hauho Sochn på flera tider och Orter begångna tiufnader. Jöran hade berättat, at han 2 weckor för Johannisdag 1740 gått till Längelmäki Sochn samt i Paskylä by och **upbrutit märLAN för låset till en boda och öpnat dören, jämwäl utur en Kista, för hwilken nyckelen skall setat, af unga Bonden Erick Ericksson stulit 5 Plåtar eller 30 d:r K:rmt och en Sölfwerbägare**. Jöran försänd till Tafwastehus Slots Hächte.

Erick Ericksson berättade, at 10.6.1740 skall han med thes **hustru** Walborg Gustafsdotter tidigt om morgonen begifwit sig till skogen at bränna och tillwårcka en swedja. Likaledes skall Ericks äldre broder, som står för wårdskapet, med the flere af gårdsfolcket förfogat sig till skogs at uparbete en annan swedja. Allenast Ericks **bröders hustrur** Kirstin Johansdotter och Kirstin Hendrichsdotter jämte några små barn hade blifwit hemma wid gården. Imedlertid som thesse qwinfolck warit uti sine hushålds sysslor, skall Jöran Jacobsson wid pass kl. 10 på dagen smygd sig först till en Rija och therifrån tagit ett stampjärn och lönligen förfogat sig till Ericks utom gården stående fastlåste bod samt sedan med stampjärn uplöst inwikningen af låsmärLAN och med en å ömsesidor hwäst handspik upbrutit boddören, doch så at märLAN, som warit wäl häftad uti wäggar, intet utsprungit, utan skall gått kålfwen till stocklåset, omsider krokmat och gifwit sig ut ifrån märLAN. Således skall Jöran inkommit uti bodan samt utur Ericks kista, hwarest nyckelen setat uti låset, hwilken Ericks hustru qwarlämnadt, emedan hon, som skall warit rådd med barn, tyckt then wara henne för tung at bära hos sig, afhändt uti större och smärre kopparplåtar, 43 d:r 16 öre K:rmt samt 1 d:r 28 öre samma mynt i runstycken, jämwäl en liten sölfwerbägare. Inemot middagen skall Ericks **swägerska** Kirstin Hendrichsdotter blifwit warse, at boddören stått öppen. Hon hade företällt sig, at Erick hemkommit ifrån skogen och warit therinne.

Sedan Ericks **Broder** Christer Larsson ohngefär middagstiden hemkommit med några andra af gårdsfolcket från skogen och begifwit sig med flere till bodan, hade han förmärckt, thet dören med wåld blifwit upbruten, stampjärnet och handspiken jämwäl ännu för boddören qwarlegat. Wid efterseende uti Kistan hade han inhämtat, at therstädes fanns i behåld endast 1 tolf och 1 nio dalers Plåt, som tjufwen utan twifwel intet förmåt bära.

Nästa morgon thereafter skall Bonden Simon Hendricksson Ripilä ifrån Puharila by, wid pass 1/12 mil wäg ifrån Paskylä, utlåtit sig, thet en okänd karl dagen tidigare ohngefär middagstiden kommit gåendes en bywäg ifrån Paskylä och burit något uppå thes rygg och ärnat sig wägen fram igenom Puharila by men så snart han warse blifwit, at folck warit hemma, skall han hastigt wikit ifrån wägen och löpandes skyndat sig åt skogen.

Erick skall samma dag ridit åt den wägen 1 mil till Touna Hemman, hwarest han fått förnimma, at endast thenne angifne Jöran Jacobsson then tiden therigenom fälats och angifwit sig at wilja gå till Wingiö by. Erich skall ridit till Wingiö och fått weta, at Jöran thesammastädes icke warit. Therfore skall Erich den 12 i samma Månad rest till Kelkas by uti Luopiois, hwarest han Jöran Jacobsson anträffat och wänligt anmodat Jöran at återställa hwad han stulit. Jöran skall i förstone uti högsta måtto nekadt sig hafwa stulit, men doch widgått, thet han till stöld är then rätta bahneman, jämwäl i händelse at Erick icke wille ther i byn giöra sådant kunbart, lofwandes gifwa tilbakars så mycket han hade ännu i behåld. Erich skall denna gång fått tilbakars sin Sölfwerbägare och 3 st. 6 D:rs Plåtar.

Jöran Jacobsson bekände såsom Erick berättat. Jöran förklarade thertill, at på återresan ifrån Paskylä skall han för 6 D:r K:rmt af Gabriel Heikilä i Pohjois by och Kuhmalax Capelgiäld uphandlat åt sig åtta Cappar råg och sedermera betalt thes gälder uti Padankuori uti Loupiois - -.

Erich Erickssons **hustro** Walborg Gustafsdotter war inte tilstädes i Rätten ej eller **Broder** Krister Ericksson eller **Bröders hustrur** Kirstin Johans- och Kirstin Hendricksdöttrar.

Wittnet Elias Josephsson ifrån Touna skall såsom **Påstbonde** den 9 Junii burit ett bref till Crono Befallningsman Melart och kommit ifrån Fogdegården tillbakas och under vägen hunnit upp Jöran Jacobsson, som föregifwit sig wara siuk och warit sinnad at gå till Wingjö och therstädes **hos Signerskor begiära both**. Elias skall senare hört at Jöran inte ens warit i Wingjö utan gått till Paskylä. - -.

På Urtima Härads Tingz Rättens wägnar

G? A. Hougberg.

Oriveden ja Kuoreveden talvikär. 2-5.3. 1743

KA Ylä-Satakunta KOa59 s. 225-, mf ES 1992 (TMA:ssa: Ikaalinen 14 s. 951-)

s. 225v # 3 - **Brofogden Johan Prockman** beswärade sig theröfwer, at ett stycke af then ifrån Längelmäcki moderkyrckiolän til Cuorewesi Capellgiäld löpande vägen skall finnas i oförswarligit stånd emellan Efwäjärfwi och Kolhi Byar - - begynnades ifrån och med en **Kafwelbro Leppäsilda** (senare: **Läppäsilda**) kallad och therifrån ohngefär 1/12 dels mil åt Efwäjärfwi. (TMA:ssa **Leppäsilda**)

s. 226v # 6 - Johan Erichsson ifr. Paskylä Bördehemman upwiste ett af Cronolänsmanen Gustaf Dahl 28.5.1739 emellan honom och dess **Brodersson** Simon Michelsson, hwilcken andra hälften innehafwer, såwäl på hus som ägors uprättadt delning: Anno 1739 den 28 Maii woro wij underskrafne after häradsrättens uthslag af 19.2.1739 och dehlte Paskylä bördeh:n emellan Simån Michelsson och Johan Erichsson så till tomt, huus, åker och ängiar, hwilcket efter dehlningen belöper på Johan Erichssons andehl, som nedan nämnes:

Om tomtten wid den låfliga rätten kommo parterne så öfwerens, det den föreföll swårt att flytta husen till den så kallade Jussila, hwartill lagen efter deras trägna begiäran gåt fant, att Johans tomt skulle at sees när wid stranden, hwarest loftet nu står, hwilcket af samma storlek blef uthmätt som den gamla, så till längden som till bredden.

Mangården: Gientemoth dett gamla boningzpörtet finnes att annat pörte, hwilcket härtills - - brukat till miölckhuus, men nu - -.

Åkrar: (TMA:n mukaan:) Kålland och **Kammijån Peldo, Salmen Pellån Pä.**

Ängiar (TMA:n mukaan:) **Lahnamätäs, Sälän Kuru, Murtå, Hepå luchta, Särckiojanperä, Enåjoki, Enåjärfwenoiuensu, Enåjärfwennjtu, Kackånijemen Keskinen latå och perelato**, hälften af **Kirfwenpohia** d:o af **Kytölato**. Kronolänsman Gustaf Dahl, Nämde män Johan Kålhi, Johan Pajukanda.

- at Johan skulle flytta sine hus på den ifrån gårdhen aflägen Jussila Tomten.

s. 229v # 7 - Simon Michelsson ifrån Paskylä inlade et document: Anno 1739 den 28 Maii - -. Simon Michelsson andehl. Redogörelse bl.a. för bygnader, (TMA:n mukaan:) åkrar **Kammijån Peldå, Salmen Pellån Pä**, ängar (**Lahdenpähia, Kylmän lamminpähia från åhn til träsk, Salmenkorfwa, Mujunen, Salkolax, KålmiCåura, Pållokulli, Panttiniijtu, Jyrckä, Kaackoniemen nenälato, Wainionperän Kuru**), **Käkiniemi åker**.

s. 235v # 13 - Tillika med sin **fader** nämde mannen ifrån Längipohja by i Längelmäcki sochn Johan Johansson Kaupilla androg pigan Maria Johansdotter - -, angående lön ? hos Michel Juoppola i Uiherla. Erhållit ett par så kallade piexor eller Kiängskor.

Oriveden pitäjän ja Eräjärven kappelin syyskäräjät 14-17.11.1743

KA Ylä-Satakunta KOa60 s. 347-, mf ES 1992

s. 351 # 5 - Trumslagaren Ruuts **hustru** ifrån Taipale Maria Schult tilstod sig af Jöran Jöranssons Sirckalas framledne **fader** Jöran Sigfridsson hafwa bekommit 12 d:r k:mt.

s. 353 # 10 - Testamente: Anno 1743 8/3, tå bondesonen Jacob Eliasson i Kalcku på sin sotesäng - - förklarade han tillika med sin **hustru** Sophia Grelsdotter - - inga lifsarfwingar - -.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 11-15.2.1744

KA Ylä-Satakunta KOa61 s. 261-, mf ES 1992

s. 269v # 12 - Johan Grelsson Mattila ifrån Ewäjärfwi och thes **broder** Mats Grelsson tillika med des **moder**, änckan Sophia Thomasdatter. Theras **syster och dotter** Sophia Grelsdotter warit **gift med** bonden Jacob Eliasson Kalcku, barnlös. - -

s. 280 # 20 - Råernes öfwerträdande mellan Kaukola by af Kuhmois Sochn och Äwäjärfwi by af Längelmä Sochn och detta Tingzlag. Upsköts.

s. 280v # 21 - Elias Matsson Kalku och Axel Johansson ifrån Wilckilä angående en swedja. Förening wid 1740 års Hösteting. Rätta råer emellan byar **Walckianjärfven kifwi**, därifrån **Kolmisilmä Hätta**, hwarest skulle finnas **trenne källor**, vidare til **Myllynsari**.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 10-13.9.1744

KA Ylä-Satakunta KOa61 s. 441-, mf ES 1993

s. 443 # 4 - Bördebonden Johan Axelsson Wilkilä berättade, at thes **fader** Axel Johansson aflidit. Eckian, Johans **stiuftmoder** Lisa Johansdotter. Ena **halfbrodern** af samma kulan, arfwingarnes **faderfadersbroders son**? Jöran Mårtensson Wilckilä.

s. 447 # 8 - Om arf efter framledne wården på Seppälä eller Mackola hemman af Syfwäjärfwi by Jöran Matsson gåfwo Thomas Eliasson Tungeloinen och thes **moderbroder** Simon Jöransson, som nu Seppälä eller Mackola hemman innehafwer, tilkänna, at Simon til - -.

s. 449 # 13 - Fourage skiutzning wid slutet af ryska öfwerwäldet, angående Päsckylä.

s. 449 # 14 - Johan Ersson Päsckylä widgick, at emellan honom och thes granne Simon Michelsson aftalt, det ingenthera skulle befatta sig med then skog innom åkerhågnaden, som wid thes åkertegs ånder war belågen.

s. 457 # 27 - Afskedade sergeanten Henrich Lecklin med fullmacht af kronohemmans åboerne uti Kaukola by af Kuhmois sochn emot Ewäjärfwi boer af Längelmä sochn angående råernes öfwerträdande. Tingsrättsprotokoll af 8.10.1655 berörande extra ord. Ting i Ewäjärfwi by angående **gamla råer Kusijärfwensalmi och Langataiwal samt Äuninsuon Sariko och Kangjärfwensalmi**.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 11-14. 1.1746

KA Ylä-Satakunta KOa63 s. 40-, mf ES 1994

3 - Angående arf efter afledne wården på Seppälä eller Mackola hemman af Syfwäjärfwi Jöran Matsson hafwa thess **son** Simon Jöransson, hwilcken nu Seppälä cronohemman besitter, och thess **systems** Maria Jöransdotters **man** Johan Eliasson Tungeloinen - -.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 8-11.9.1746

KA Ylä-Satakunta KOa63 s. 562-, mf ES 1995-1996

17 - The Wilckilä boer Johan Axelsson och Jöran Mårtensson klagade, at them i långa tider tillbaka skal ålegat at bygga och widmachthålla **Kifwisilda** bro å then allmänna wågen inwid Wilckilä by. The anhöllo om en ny wågadeelning af **brofogden** Johan Karlsson.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 9-11.2.1747

KA Ylä-Satakunta KOa65 s. 155v-, mf ES 1996

s. 156 - Qwinspersonen Sophia Erichsdotter ifrån Wilckilä by och Kuorewesi Kapellgiäld hade 3.7.1746 födt et ännu lefwande flickebarn och bekant sig hafwa sammanafat med drengen Mickel Mickelsson ifrån Längelmä

Prästegård. Mickel nekade. Bondens broder på Wilckilä Gabriel Axelsson erkände med henne plägat umgänge, men nekade at wara barnfader. Mickel blef befrijad.

s. 164 - Erick Thomasson ifrån Längelmä sochn och Längipohia by en förteckning som lyder. Följande persedlar hafwer iag uti enskylt egendom til Korpi hemman med mig bracht, tå iag trädde i giftermåhl med Sophia Mårthesdotter: - -, Johan Jöransson i Korpi Torp.

Erichs afledne halfbroders son Jöran Johansson, som Korpi hemman efter thes föräldrar tilträt. Arfskiftesinstrument 9.3.1731 efter framledne Anders Eskilson och hans hustru Sophia Eskilsdotter. Sophias senare man Johan Jöransson.

s. 167 - Förefskedade soldaten Elias Hiort ifrån Längelmä sochn och Längipohia by hade kommit resande till Wilckilä hemman och slagit med en piska twänne gånger hustru Maria Samuelsdotter på armen.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 4-7.9.1747

KA Ylä-Satakunta KOa65 s. 284v-, mf ES 1997

s. 285 - Förliktes bonden Jören Danielson ifrån Eräsjärwi med thes wedeparter Jöran Matsson, Samuel Simonson och Jöran Simonson ifrån Wihasjerwi by, angående at swarandernes hästar trängt sig i kärandens omhågnade kornswed genom ängsled.

s. 287 - Uteslutit måhl, som angåt bonden Mats Josepsson och thes dräng Henrick Simonson ifrån Wästilä by och Längelmäki sockn, hwilcka **på Äriwesi marknaden wäxlat och utbudit af ten ingutade tolföres stycken**. Dömdes til 14 dagars fängelse. Hemstältes til hofrätten.

s. 290v - Bonden Jöran Jöranson Sirckala ifrån Efwejerwi ingaf en skrift: Såsom våra föräldrar fordom bofaste bonden Jöran Sigfredson Särckala och modren Sophia Jacobsdotter 1743 afsomnade. Älsta son Jöran. Arfwingarne Jöran, Matts och Johan samt Maria.

s. 311 - Bondens Johan Axelsons ifrån Wilckilä by och Längelmä sockn wägnar kårade brofogden Jacob Jöranson bonden Jacob Jöranson ifrån Längipohia by, at Jacob skal utom Johans lof malit på Johans enskilte qwarn.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 7-10.3.1748

KA Ylä-Satakunta KOa66 s. 280v-, mf ES 1998

s. 298 - Gästgifwaren Mats Johansson ifrån Kusjerwi by angående skiutshästar.

s. 299v - Rusthållaren Johan Eliasson Tungeloinen ifrån Längelmä sokn gaf tilkänna, at rusthållaresonen Henrich Johansson ifrån Hörtäne med **klockaren af Längelmä** sokn Salomon Abrahamsson skickat til hans **syster** Karin Eliedotter 4 speciecaroliner i **fästningagåfwor** med det förord, at efter några weckor sielf på Tungelois rusthåll sig infinna och trolofningen stadfästa. Henrich will undandraga sig. Tungeloinen fordrade, at Henrich antingen genom wigsel fulborda sit tilämnade ägtenskap eller förnekas gifta sig med någon annan så länge Karin ogift är. Henrich Johansson förmälte, at förledne sommar skall klockaren kommit till Henrichs **fader** Johan Henrichsson uti Hörtäne by och börjat tala med honom och fadren angående Tungelois syster samt öfwertalt them, thet Henrich skulle gifta sig med henne och eskat af honom gofwor at gifwa Karin. Henrich hade icke samtyckt, enär han icke sett Karin, och gåt sin väg på höängen. Emedlertid skal Henrichs fader gifwit klockaren 4 caroliner Karin at tilställas. Senare hade framkommit, at Karin warit berygtad i twenne åhrs tid haft sammanlag med en dräng ifrån Längelmä sokn. Bondehustrun Maria Jöransdotter ifrån Mällis berättade, at hennes **systemsson**, bondesonen Jöran Jöransson ifrån Koiwisto by och Längelmä sokn för henne uppenbarat sig haft i tanckar at fästa Karin Eliedotter, men som hon warit i utrop för en dräng samt haft hans gofwor, härutinnan åtrat. Klockaren Salomon Abrahamsson är **swåger** med Johan Henrichsson Hörtänä. Upsköts.

s. 324v - Rusthållaren Johan Eliasson Tungeloinen och rusthållaresonen Henrich Jöransson ifrån Hörtäne hade förlikts om saken gällande trolofning. Hörtänä betalar 50 daler til Tungeloines **syster** Karin.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 29.8 - 1.9.1748

KA Ylä-Satakunta KOa66 s. 474-, mf ES 1998

s. 477v - Utelemnades ransakningen och domen angående bondesonen Anders Erichsson ifrån Päsckylä, som af **kronolänsman uti Längelmäki** sockn och Tawastehuus län **Axel Coven** blifwit angifwen at hafwa länsman med slagsmål öfwerfallit wid en hos Anders anställd utmätning.

s. 479 - Efter bördeböndernes Johan Axelssons och Jöran Mattssons ifrån Wilkilä by anmodan förordnades länsman Forsskåhl samt - - til at syna thet beswär angående, at kronobonden Jöran Johansson ifrån Korfwis skall åwerckat uppå **Wilkilä bys enskilte skogsmarck öfwer Kalkunkorckia och Mullinsariipyki råer.**

s. 482v - Inhysingshustrun Lisa Sigfredsdotter ifrån Sirckala by föredrog, at thes man inhysingen Eskil Mattsson, med hwilken hon i 15 år warit gift, skildt sig ifrån henne till säng och säte samt flyttat till Pittala by.

s. 484 - Jacob Mattsson ifrån Efwäjerfwi by föredrog, hurusom bonden Jöran Mickelsson ifrån Jåensu, som är Jacobs syskonebarn, - - .

s. 490 - Bonden Henrick Mattsson ifrån Wiuhkala by och Längelmä sockn gaf tilkänna, hurusom han i framfarne åren ingåt förlikning med Johan Henrichsson Kårri angående thes **hustrus** Marias Henrichsdotters efter hennes afledne föräldrar tilfallne **arfsandel.**

s. 505v - Bonden Eljas Eljasson ifrån Rämässahlo i Längelmä sockn berättade, at **i förra tider skola Rämässahlo med flere byars åboer så wäl uti Längelmä som Åriwesi sockn tilhandlat sig ifrån Päsckylä by en forss Päsckyn eller Usikoski kallad, hwaruti the sedan bygt en qwarn, som the samtelige ännu nytja och wid magthålla,** men thet häröfwer uprättade köpebrefwet skall qwarninteressenterne numera wara frånkommit och ei står till igenfås. Eljas hafwer dock fått förnimma, at numera afledne bonden Thomas Persson ifrån Pitkäjerfwi by thetsamma haft om händer, och förmenar, thet **sonen** Erick Thomasson theraf läser weta eller köpebrefwet i sitt förwar hafwa. Erick Thomasson förklarade, at hans fader haft thet saknade **köpebrefwet å Päsckylä forss samt sedt honom sig föreläsas af förra sokneskrifwaren Humalainen.** Köpebrefwet skall innehållit, at **för forssen blifwit betalt en swart hästfola,** hwilken skulle blifwa målfyllig och kostat 12 daler s:rmt, skolandes fadren sedermera berättadt, at han, som äfwen warit deltagande i köpet, hos landshöfdingen i Åbo län thetta köpebref till stadfästande ingifwit, men therifrån ei mera återbekommit.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 6-9.3.1749

KA Ylä-Satakunta KOa67 s. 51v, mf ES 1999

s. 76v # 11 - Bonden Johan Jacobsson ifrån Efwäjerfwi by och Längelmä sokn, som til hälften beboor Mattila hemman emot ½ hemmans innehafwaren Johan Grelsson angående ägor.

s. 79 # 14 - Pigan Sophia Mattsdotter ifrån Efwäjerfwi by emot Johan Grelsson Mattila.

s. 88 # 18 - Länsman Forsskåhl berättade, huruledes drengen Eljas Eljasson och tienstegwinnan Brita Johansdotter, nu wistande uti Längipohja by, skola i Wilkilä by lägersmål föröfwadt, hwaraf Brita ett barn framfödt.

s. 90 # 20 - Nämдемannen Johan Grelsson ifrån Efwäjerfwi bewiljades afskied i anseende til hans ålder.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 4-6.9.1749

KA Ylä-Satakunta KOa67 s. 327-, mf ES 1999

s. 333v - Ägotwist emellan the Wiuhkola boer ifrån Längelmäki sokn och Pitkäjerfwi boer ifrån Kuorewesi kapellgiäll. Häradsstynerätten kunde 1734 inte afgöras utan landtmärarens hielp.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 15-17.1.1750

KA Ylä-Satakunta KOa68 s. 47-, mf JK 1685

s. 59 - Qwinspersonen Margeta Mårthensdotter ifrån Längipohja by i Längelmä sokn förliktes ned bonden Johan Johansson ifrån Hafwisto by angående hennes hos Johans numera afledne **swärfader** Erik Larsson obetalte pigelön, en tunna råg.

s. 67 - Bonden Jöran Mårtensson jämte thes **hustru** Maria Samuelsdotter ifrån Wilckilä by och Längelmäki sokn samt bonden Johan Axelsson i samma by haffwa ingått förening angående slagsmål. Ordwäxling om en not, så at Johan med naglarne tilskyndat Jöran fem blodwiten i ansichtet samt med en brandstaka en blånad i axelen.

s. 68v - Bonden Johan Axelsson ifrån Wilckilä androg emot Jöran Mårtensson, at the til hälften innehafwa Wilckilä bördehemman, men **hemmanets tomt och åkrarne ännu icke skola blifwit delte them emellan**. Johan skal innehafwa mindre del än Jöran Thomasson. Delningen och jänckningen förrättas.

Jöran Thomasson anförde, at at Johans afledne **fader** Axel Johansson om händer haft en af häradshöfdingen Claes Detlofsson fattad föreningsskrift om hemmanets klyfning. Johan Axelsson wiste intet om thenne skrift.

s. 69v - Bonden Johan Axelsson ifrån Wilckilä emot lösa qwinspersonen Brita Johansdotter på Laurila hemman i Längipohja by, angående at hon beskylt honom at hafwa med henne sammanlag plägat. Upskiöts.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 29-31.10.1750

KA Ylä-Satakunta KOa s. 710-, mf JK 1685

s. 722v - Samuel Mattsson ifrån Touna by af Längelmä sokn beswärade sig, at dess grannar Jöran Tuomola och Jacob Rekola ifrån Järfwenpää by årligen drifwa theas hästar i bete uppå Samuels enskilda skog och marck förutan Samuel hafwer snåft mulbete. Swaranderne blefwo warnade.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 14-16.1.1751

KA Ylä-Satakunta KOa69 s. 33-, mf JK 1687

s. 34 - Bonden Jöran Jöransson ifrån Wilckilä antogs nämndeman.

s. 37v - Om arf efter wården på Seppälä eller Mackola hemman af Syfwäjärfwi by Jöran Mattsson, som 1744 om sommaren aflidit, hafwa Jöran Mattssons **dottersson** rusthållaren Johan Eliasson Tungelois och **son** Simon Jöransson Seppälä vid 1744 års hösteting förlikt, at - . Johan Eliassons **systeman** Johan Axelsson ifrån Wilckilä. Johans andra **syster gift med** bonden Jöran Johansson ifrån Korfwis.

s. 40 - Uppå bondesonen Daniel Mattssons ifrån Pääskylä by och Längelmäki sokn wägnar ingaf länsman Lind en skrift: Sedan min **hustrus** Kirstin Hendriksdotters **systemsson** Daniel Mattsson utlåfwat mig och min hustru lydno, hafwer jag Johan Eriksson med min hustru testamenterat Daniel Mattsson mitt åboende ½ Pääskylä bördehemman.

Sanningen witnar: Axel Cåveen.

s. 42 - Gästgifwarens Matts Jöransson ifrån Kusjerfwi i Längelmä sokn berättade, hurusom alla hans hemman tilhörande rådbref under förra ryska tiden förkommit. Förteckning öfwer rådställen.

s. 55 - Bönderne Simon Jöransson ifrån Syfwäjärfwi och Matts Hendriksson ifrån Kaupila hafwa öfwerenskommit angående arf efter Simons afledne **swärföräldrar**. Matts Hendriksson är Simons **hustrus brorson**.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 29-31.10.1751

KA Ylä-Satakunta KOa69 s. 705-, mf JK 1687

s. 712 Blef i anledning af landshöfdingens skrifwelse undersökt

1) **å hwilka hemman gästgifwerierne beqwämligast så wid sommar- som winterwägarne i detta tingslag må anläggas.**

Wid den så om sommaren som wintern til Längelmäki sokn i Tafwastehus län löpande landswägen wore af nödan, at Mattila och Uotila kronohemman i Oriwesi by blefwe förordnade til gästgifware samt några andra af de här, utom twänne boställen warande 5 hemman, at framföra bref och lysningar til Kuorewesi kapell samt den delen af Längelmäki sokn, som hörer til Biörneborgs lähn. Och som ifrån denne by til Längipohja gästgifwaregård af Tafwastehus lähn af Längelmäki sokn är tre mihl, så tyckes nödwändigheten fordra, at mellan gästgifwaregård om sommaren i Eräslax by, 1 5/8 mihl, och wintern i Wiuhkola by, 1 1/4 mihl

härifrån, kunde inrättas, och är det i **Kawala** by af Kuorewesi tilsatta gästgifweriet mindre nödigt, så wida inga andra därstädes skola färdas än allenast krono betiente. Elies skall i **Kuusjerfwi** by af Kuorewesi **wid winterwägen ifrån Åbo til Sawolax wara gästgifwerigårdt**, 1 1/4 nihl ifrån Längipohia by, til hwars underhållande kronobefallningsmannen i orten anslagit hållskiutas ifrån Kuorewesi capellgiäld, som gästgifwaren äfwen skall tarfwa, såwida han i anseende til til det under hans hemman lydande ringa höbohl, ei skall kunna underhålla så många hästar, som wederbör.

2) Angående **hållskiutsen**

s. 717 - Förliktes bonden Johan Axelsson ifrån Wilkilä med des wederparter Henrik Wessari - - angående städsel.

s. 720v - Bönderne Jacob Eliesson ifrån Kalku och Jöran Johansson ifrån Korfwis emot reservesoldaten.

s. 725 - Emellan Paskylä bördehemman och Seppä kronohemman i Sywäjerfwi by i Längelmä sokn har wid 1732 års winterting behandlats en twist on **besittningen af Kirfwenlahden nijttu**, som Paskylä hemmans dåwarande åboen sökt tilwinna. Upsköts.

s. 727 - Bonde Jöran Mårtensson ifrån Wilkilä klagade öfwer soldaten Mickel Mickelsson, at Mickel tagit Jörans giärdsle och upbrän samt öfwerfallit honom i des faders torp med slagsmål samt tagit Jörans häst och släpat säd. Jöran kallat Mickel för krono- och giärdsletiu.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 14-16.1.1752

KA Ylä-Satakunta KOa71 s. 24-, mf JK 1688

s. 29v - Bonden Johan Axelsson ifrån Wilckilä by androg, at han och des afledne **fader** Axel Johansson utbetalt til Axels syskon och deras arfwingar arf efter Axel Johanssons föräldrar af Wilckilä hemman. Framtedde ett i des **farbroders** Johan Johanssons namn 18.11.1735 af kapellanen Johan Lucander fattadt betyg. Johan Axelssons **faster** Maria Johansdotter och **fasterman kyrckiwäckaren** uti Längelmäki Abraham Henrichsson samt **faster** Elin Johansdotter och hennes **man** bonden Thomas Mattsson Rasi ifrån Längelmäki sokn. Johan Axelssons **fasters**, afledne Anna Johansdotters **måg** soldaten Johan Laureen ifrån Taipale by.

s. 30v - Emellan Paskylä bördehemmans innehafwarne samt Seppä kronohemmans åboende i Syfwäjärfwi by angående twist om besittningen af **Kifwenlahdennijttu** äng, delwis af siön tillandade. Upsköts.

s. 31v - Bonden Jöran Mårtensson ifrån Wilckilä emot soldaten Michel Michelsson i samma by angående slagsmål. Jöran kallat Michel för **kronotiuf och giärdsletiu** samt Michel kallat Jöran för **gammal mördare**.

s. 37 - Förliktes förafskedade soldaten Jacob Mattsson ifrån Ewäjärfwi samt gamla bonden Matts Michelsson ifrån Joensu angående en resewacka.

s. 41 - Bonden Johan Grelsson Mattila ifrån Ewäjärfwi angaf bonden Henrich Mattsson Huikuri at hafwa kallat länsman **Henric Lindh samt brofogden Johan Prockman för blodfittas söner, hundsfootar och skiälmar samt Johan för skråfoss**.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 27-.10.1752

KA Ylä-Satakunta KOa71 s. 424-, mf JK 1688

s. 426v - Om **arf** efter framledne wärden på Seppälä hemman i Syfwäjärfwi by Jöran Mattsson har den aflednes **son** Simon Jöransson Säppälä ingått 1744 en förening med den dödas **dottersson** rusthållaren Johan Eliasson Tungelois, at Simon til Johan betalar 150 daler. Johan afledne **moder** Sophia Jöransdotter. De 150 daler blifwit fördelte emellan Johan Eliasson och des 3 **systrar**: Maria Eliassdotter, **gift med** bonden Johan Axelsson ifrån Wilckilä, Sophia, **gift med** bonden Jöran Johansson ifrån Korfwis, samt Kaisa, **gift med** drängen Johan Johansson ifrån Tungelois.

s. 438 - Kronobonden Simon Jöransson Säppä ifrån Syfwäjärfwi androg emot bördebönderne Daniel Mattsson och Simon Michellsson ifrån Paskylä begiärandes **delnig af samfält skog** och någre ifrån siön tillandade ängar. Olagligen instämts.

s. 448 - Kronobonden Johan Jacobsson ifrån Efwäjärfwi emot kronobonden Johan Grelsson Mattila i samma by angående en undan skog rögt äng.

s. 467 - Angår twist om besittningen af **Kifwenlachdennijttu** äng, som Paskylä hemmans innehafwarne söka sig tilwinna ifrån Säppä hemman i Syfwäjärfwi. Den omtvistade ängen kallas såwäl Kifwenlachden nijttu som **Kirfwesphoja**. Enligt 1676 åhrs dombref Kirfwesphoja äng lyder under Paskylä hemman. Ängen skall enligt Paskylä boers upfattning under förra ryska tiden, då uppå Paskylä hemman warit få arbetare, blifwit skoggängen och af Säppä hemmans åboe rödiad. Ängen dömdes til Paskylä hemman.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 16-20.1.1753

KA Ylä-Satakunta KOa73 s. 17, mf JK 1689

s. 20v - Bönderne Johan Axelsson och Jöran Jöransson ifrån Willkilä androgo emot deras medinteressenter i rotan bönderne Jacob Eliasson ifrån Kalkula och Jöran Johansson ifrån Kårpi angående samfälte såldatetorp.

s. 21 - Ogifta skräddare lärodrängen Erick Jöransson ifrån Lachdes och **kappellanen Lucanders** ogifta dotter Regina Lucander skohla under Erichs tjänstetid hoos kappellanen öfwat lönskaläge, hwarifrån Regina födt ett ännu lefwande gässebarn. De wilja gifta sig.

s. 25 - Bördebonden Johan Ericksson ifrån Paskylä jempte des, som är barnlös, antagne arfwinge drängen Daniel Mattson inlade en testamenterlig afhandling: Emot thet unga drängen Daniel Mattsson, then wii underskrefne såsom barnlösa til wår rätta arfwinge för 9 år sedan antagit, och thes **hustru** Maria Christersdotter ifrån Paskylä by - - ½ Paskylä skattehemman testamentera. Paskylä 30.9.1752. Johan Ericsson ifrån Paskylä. Chirstin Hinrichsdotter ifrån Paskylä. At thetta Testamente är - - intyga: Axell **Caveen Kronolänsman** Alesander **Caveen Klockare i Orriwesi**. Simon Mickelsson som **stomarfwinge** til Paskylä hemmanet godkänner. Johan Erickssons **broder** inhysingen Anders Erichsson ifrån Paskylä.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 4-6.9.1753

KA Ylä-Satakunta KOa73 s. 548-, mf JK 1690

s. 549v - Uplästes skattewärderingsinstrument på ½ Mattila kronohemman i Ewäjärfwi by för skattekiöp.

s. 572v - Gamla bonden Jöran Samuelsson ifrån Paskylä bördehemman androg, at Jöran Samuelsson och thes **hustru** Kirstin Jöransdotter utaf deras **son** och **stufsson** Simon Michelsson numera skola blifwit ifrån hemmanets förwaltnig och then lösa egendomen skilde. Anhöll om arfskifte efter Jörans **företrädare i ächtenskapet** bonden Michel Erichsson emellan des hustru och hennes barn, 2 myndige **söner** Jöran och Simon Samuelssöner samt en gift **dotter** Maria, hwilket bewiljades.

s. 577v - Kronobonden Simon Jöransson Seppä ifrån Sywäjärfwi by hade de framfarne åhren låtit **upgräfwä en öpning eller så kallad styrdell, hwarmedelst han wil leda watnet ifrån Sywäjärfwi uti Längelmäki träsk**. Ansökt hos landshöfdingen om tilstånd at få fullfölja samma gräfning och dämna watnet, som ifrån berörde träsk genom en bäck affaller. Landshöfdingens samtycke 18.7.1751 wid wilckor, at gräfningen och watnets updämning ei skulle lända grannarnes ägor mehn. Landshöfdingeämbete i Helsingfors har dock 14.1.1752 fordrat ytterligare utredningar.

Tilstådes woro Sywäjärfwi bönderne och rusthållaren Johan Eliasson Tungeloises **son** Michel Michelsson. Simon Seppä androg, at han redan för några år tillbaka **begynt gräfwä en ny styrd ifrån Syfwäjärfwi träsk til Sywälax inwik af Längelmä insiö samt derwid till befrämjande af watnets ledande genom den nya styrden igenstoppat den bäck, hwarigenom watnet tilförene haft sitt utlopp ifrån Sywäjärfwi träsk i Längelmäjärfwi**, men sedan samma dämning sedermera öppnad och verkställigheten af den nya watuledningen hindrad blifwit, ty anhöll Simon Seppä nu såsom förr at få dämna wattenet och fullfölja gräfningen, såwida sålunda mycken ny äng skulle tillanda. De öfrige motsatte sig, emedan **watnet stiger högt öfwer inwid deras**

ängiar och dem skadar, samt **Tungelois rusthålds gamla qwarn, som är inrättad uti ifrån Sywäjärfwi träsk uti Längelmä siö fallande bäcken, i brist af watn aldeles stadnar.** Förrättas syn.

s. 594 - Torparen Erich Simonsson ifrån Myllymäki tiltalte the Paskölä bys åboer Simon Michelsson och Johan Erichsson, at the fråntagit honom några ängar.

s. 594 - **Torparen** Erich Simonson ifrån Myllymäki samt des **swåger** bonden Henrich Andersson ifrån Kauppila och **torparen** Matts Staphansson ifrån Kouraniemi emot bönderne Johan Erichsson och Simon Michelsson ifrån Paskylä angående **arf** efter then förras afledne föräldrar och senares swärföräldrar, som på Paskylä bördehemman, hwilket Johan och Simon besitta, af hwilka Johan är karendens Erich Simonssons **syskonebarn** och Simon hans **sysslinge**, skall ännu i löst och fast innestående wara, så böra Erich Simonssons **broder** Anders Simonsson samt **systrar** Walborg och Beata Simonsdöttrar - -. Upsköts.

s. 595v - **Förre länsman i Längelmä sokn Anders Coveen**, nu wistande i Oriwesi by, inlade en emellan honom och thes i Majj **afledne hustru Maria Elisabeth Asp** uprättade inbördes testamentsskrift. Ifall den Högste Guden efter des allwisa råd igenom den timmeliga döden tackes hädankalla mig Anders Coveen förr än min kära hustru Maria Elisabeth Asp, så försäkrar iag härigenom, at min hustru utan någon af mina arfwingars ringaste påtahl skall orubbad få behålla all den lilla qwarlåtenskap, som wij äga. Häremot försäkrar iag Maria Elisabetha Asp, at - -.

Äriwesi by 25.1.1753. Anders Coveen Maria Elisabeth Asp

Bekräftadt 7.5.1753, tå underskrefwen besökte Maria Elisabeth Asp med Herrans högwärdiga nattward, betygat i Siurola. Andr. Salovius. Kyrckioh. och probst.

Wittnen Britha Widbohm Henric Lindh. Kronolänsman i Oriwesi.

Uppteckning i augusti.

s. 598 - Bonden Johan Erichsson, som genom arf efter thes afledne föräldrar kommit i besittning af ½ Paskylä bördehemman, berättade sig at hafwa ändrat testamente sålunda, at han för Daniel Mattssons och hans **hustrus** Maria Kristersdotters Johan och thes hustru giorda tienster och möda nu genast skiäncker Paskylä ½ halfwa hemmanet.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 15-17.1.1754

KA Ylä-Satakunta KOa75 s. 35v-, mf JK 1691

s. 37 - Pigan Kirstin Johansdotter ifrån Wilkilä beswärades sig, at drängehustrun Lisa Abrahamsdotter tilwit, at Kirstin skulle fått missfall.

s. 40 - Bönderne Simon Jöransson Seppä, Johan Henrichsson Mickola och Adam Mårtensson Mickola ifrån Sywfäjerfwi klagade, at bönderne Simon Mickelsson och Daniel Mattsson ifrån Paskylä intagit 5 tunnors land af parterne samfalta skogsmark. Swaranderne: ei samfält, ute them enskilt tilhörig inom theras **Kirwespohja äng**. Upsköts.

s. 44 - Bördebönderne Simon Mickelsson och Daniel Mattsson, som til hälften besitta Paskylä hemman, berättade hurusom en Erich Simonsson med deras företrädares på hemmanet tilstånd planterat et torp å hemmanets ägor. Erich hade anhållit, at torpet skulle erlägga ränta til kronan. Bönderne motsatte sig.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 3-6.9.1754

KA Ylä-Satakunta KOa75 s. 202-, mf JK 1691

s. 218v - Gästgifwaren Matts Jöransson ifrån Kusjerfwi emot någre bönder angående försummade hållskiutsar.

s. 220 - Å des broders bonden Jöran Jöransson Sirckas ifrån Efwäjerfwi wägnar kårade bonden Matts Jöransson ifrån Kusjerfwi til bonden Jacob Eliesson ifrån Kalku angående swediande öfwer Walkiajerfvenkifvi och Kaukajerfvensari råer.

s. 221v - Utelemnats saken angående förra bonden Jöran Samuelsson ifrån Paskylä by, som af thes **stiuwärdotter** bondehustrun Maria Jöransdotter är angifwen för tidelagssynden.

s. 221v - Angående kronobonden Simon Jöransson Seppä ifrån Syfwäjerfwi by och af honom **upgrafwen öppning eller styrdel**, Synen förrättats 4.7.1754. **Riunnittu och Warilax ängar**. Angående (Tungeloises) **qwarn** befans, at den i anseende til des hafwande ringa watnfall, nödwändigt betarfwar til sin gång långt mera watn än som den härstädes warande bäcken kan afföra. Kan användas **allenast höst och währ**.

s. 229v - Bördebonden Simon Michelsson ifrån Paskylä angående åker- och ängsdelningen å Paskylä hemman.

s. 233v - Bonden Simon Jöransson Seppä ifrån Syfwäjerfwi emot bördebönderne Simon Mickelsson och Daniel Mattsson ifrån Paskylä angående delning af af siön tillandade ängar.

Skriftelig berättelse om syn 5.7.1754: Simon Jöransson Seppä utwiste för synemännen **Kakoniemi och Lamminijttu** Paskylä boer tilhörige **ängar**, som äro belagne dels wid en wijk af Längelmä siö, dels wid then ifrån samma siö **til Paskylä forss löpande åå**, berättades härwid, at **sedan watnet ifrån Längelmä siö i fordna tider stadnat i sitt lopp wid Sarssa forss i Kangasala sokn, hwarigenom det tilförene utflutit, och börjat igenom Ihari forss at affalla, har desmedelst at sidstnämnda forss är bredare och äger bättre fall än förenämde Sarssa forss en stor del watn ifrån Längelmä siö affallit**, hwarigenom desse ängar skola wara i stället **tillandade**, uti hwilka han således förmente sig för samfällighets skull i den mark, hwarpå desamma finnas belagne, böra med Paskylä boer niuta del. Omnämde ängar, åtta til antalet, togo synemännen uti ögnasichte och befunno, utom af then härstädes ännu nog **synlige fordna stranden**, jemwäl af någre gamla jordfasta stenar, at uti alla desse ängar igenom watnets affall ängesland tillandat 5½ åmars hööbol. Synemännen blefwo af Simon Seppä förde til **Matalax och Kirfvespohjalax inwid Längelmä siö belagne ängar**, som synemännen befunno wara ifrån watnet tämmeliga högt belagne (altså ej tillandning). Upsköts.

s. 248v - Angår någon syn öfwer the intagor, som Syfwäjerfwi boer klagat öfwer, at Paskylä boer - -. Kirfvespohja ängar.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 17-20.3.1755

KA Ylä-Satakunta KOa76 s. 1089-, mf JK 1693 s. 81v-

s. 83v - Gästgifwaren Matts Jöransson ifrån Kuusjerfwi klagade emot pigan Maria Jespersdotter, at hon olofligen utan upsägning ifrån Matts afwikit til **Köykä** torp och straxt efter sin bortgång låtit sin **systeman** torparen Anders Eriksson ifrån **Köykänpä** städsla henne til wallhjon på Holma gård, som hon ei förr än nästa sommar kommer at tilträda. Hon har emedlertid sig hoos bemälte des swåger uppehållit. Böter til Maria och torparen Anders Eriksson.

s. 118v - Fortsatta twist emellan Simon Seppä ifrån Syfwäjerfwi och Paskylä hemmans åboer om någre af siön tillandade ängar. Upsköts.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 10-13.9.1755

KA Ylä-Satakunta KOa76 s. 539-, mf JK 1693

s. 557 - Gamla bonden Jöran Samuelsson emot sin **stiufson** bonden Simon Mickelsson ifrån Paskylä angående ersättning.

s. 568v - Syfwäjerfwi bys åboer emot Paskylä hemmans innehafwarne angående tillandningsängar. Upsköts.

s. 596 - Syfwäjerfwi åboer emot Paskylä hemmans innehafware angående tillandningsängar. Landtmätaren Jacob Kanters 1741 uprättade geographiske charta öfwer råerne emellan Syfwäjerfwi och Paskylä byars å ena samt åtskillige byar ifrån Tafwastehuus län i Längelmä sokn å andra sidan sammanstötande ägor, hwaruti parternes skogsmark för samfäld uptages. **Kakoniemi och Lamminittu ängar** komma parterne emellan at delas.

s. 602v - Paskylä emot Syfwäjerfwi angående samfalte mark.

s. 607v - Innehafwarne af Paskylä skattehemman Simon Mickelsson och Daniel Mattson berättade, at samma hemmanets förre åboer skola öfwer 20 år tillbaka antagit en theas **slächtinge** Erik Simonsson til torpare å hemmanets ägor mot dagswerken. Förlikning, at Erik Simonson ei will vidare fortfara med sin ansökning, at få

des torp såsom särskilt hemman besitta, utan skal Erik framdeles wara Päsckylä boernes dagswerkstorpore samt nyttia all den åker, som under torpet nu lyder, och til hööbohl **Hapalahdenperä, Leponenä, Haliseva och Lahnamättänkuru ängar**. Årligen 20 dagswerken, 8 om winteren och 12 om sommaren för hwardera.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 20-24.3.1756

KA Ylä-Satakunta KOa77 s. 1131-, mf JK 1695

s. 1132 - Bonden Johan Axelssons ifrån Wilkilä **son** Johan Johansson war sinnad at gifta sig, född 8.3.1738.

s. 1133 - I anseende dertil at emellan **Touna och Sahalax påst- och gästgifwaregårdar** af Tawastehus lähn är 3 3/4 mil, har landhöfddingen begärt, det **en påst- och gästgifwaregård uti Pundari** by och Kangasala sokn och en **gästgifwaregård i Kockola** by af Oriwesi sokn och Biörneborgs län, som innom Tawastehus län wid vägen emellan Längelmäki och Sahalax soknar belägne äro, måge inrättade blifwa. Bör undersökas.

Undersöktes uppå länsman Linds begäran i närwaro af bonden Simon Mårtensson Tuomola ifrån Kockola angående thet i Kockola by begärte gästgifweriet. Inhemtades, thet för **gästgifwarne i Rajalax** by i Oriwesi är ogörligt at uthärda, med skiutsningen til Längelmä sokns närmaste **gästgifwaregård i Längipohja** by, hwaremellan skall wara 3 3/4 mihl, äfwen ock at **Kockola by**, som består af 2 kronohemman och någorlunda förmögne åboer samt ligger inwid vägen och nästan halfvägs emellan nästnämde gästgifwaregårdar, således wore nog tienlig til gästgifweri, men ther skall **icke wara tilfälle til någon hästhagas inrättande och de resande således om sommartiden, tå hästarne gå å utmarcken långt ifrån byn i bete, skulle komma at lida**. Altså tyckte Simon Tuomola det mera lägligare wore at i **Eräslax by i Längelmä sokn ett hielpegästgifweri** at inrätta, såwida derifrån är allenast 2½ mihl til Rajalax och 1 1/4 mihl til Längipohja. Som den del af **Säxmäki härads wäg, som sträcker sig ifrån Sahalax til Längelmä sokn** ei ligger genom Oriwesi sokn utan är vägen til och igenom öfre Säxmäki härad inrättad ifrån Sahalax gerad til Kuhmalax capellgiäld af Kangasala sokn samt sedan til Längelmä, **hwilcken wäg ämbetsmännerne och andre ditåt resande hitintils nyttiat** och hwarwid jämwäl en **påst- och gästgifwaregård i Pähja** by af Kangasala sokns häradsrätt nyligen blifwit föreslagen. Altså pröfwat häradsrätten det **gästgifwaregården i Kockola icke är nödig**, likwäl på det andre resande eller the, hwilcka hafwa af nöden at **fara härifrån til Längelmä och Rautalambi orten, skulle wara bättre, om Rajalax gästgifweri skulle flyttas til Pansa by i Kangasala och theremot ett nytt gästgifweri här i Oriwesi by blifwa inrättadt**, hwilcket häradsrätten redan förut föreslagit, dock wore i sådan händelse ett **gästgifweri i Eräslax** by, som ligger härifrån 1½ mihl, äfwen nödigt.

s. 1135v - På sin närwarande **faders förra länsman Anders Cowens** wägnar upwiste **kronolänsman i Längelmä sokn Axell Coween** en af honom samt des **bröder, klockaren i Oriwesi sokn Alexander Coween och skräddaren i Kyrkslätt Anders Coween** 26.12.1751 underskrefwen skrift, hwarigenom de åtagit sig at hwar och en årligen betala til deras faders uppehälle ifrån 1752 til hans död en tunna skarp säd. Men som länsman Axell Coween måst honom ensam underhålla, begärde han, det des broder klockaren Coween må påläggas til fadren en tunna säd årligen at betala.

Klockaren Alexander Coween klagade sin ringa klockarelön och at han hafwer en siuk och af slag sängliggande hustru at föda. I stället skall hans broder Axel Coween bekommit tiensten förmedelst faderns updragande förmodeligen emot the wilckor, at han honom skiöta skulle til dess dödedag, samt sin faders lilla egendom en del til sin nytta anwänt. Alexander Coween begärte såsom fattige klockare at blifwa befriad. Han påstod, at han tilfullo förmögt sin fader medelst, det fadren hwarje år, flere weckor å rad, skal warit här hoos kläckaren och af honom niutit föda samt skiutshäst på sina resor, hwilket fadren dock bestred. Länsman Axell Coween sade, at det ei stod i faderns macht at updraga sin tienst åt hwem som helst. Häradsrätten fann skiäligt pålägga klockaren Coween at betala de fyra tunnor skarpsäd för tiden 1752-56.

s. 1138 - Utelemnats ett af hofrätten hemställdt mål angående **kronolänsman i Längelmä sokn Axell Coween**, som för föröfwat tingsfridsbrott medelst slagsmål å **förra länsman Maths Siwon** angifwen blifwit.

s. 1146 - Bonden Johan Axelsson ifrån Wilkilä angående Efwäjärfwi kantens kyrckiwäg förbi Johan ängar.

s. 1149 - Syfwäjärfwi emot Päsckylä angående delning af samf. skog. Synesskriften 24.10.1755. Blir beroende.

s. 1163 - Bönderne Johan Grelsson och Johan Jacobsson, hwilcka Mattila hemman i Ewäjärfwi by til hälften besitta, angående Kälhi enstaka hemmans fiskewatn.

s. 1163 - Bonden Erik Henriksson ifrån Kålhi enstaka hemman emot Mattila hemmans åboer i Ewäjärfwi by angående skogsmarck mellan råerne Ruhitaipale och KoiranKeskinenKallio.

s. 1171 - Drängen Jöran Simonsson ifrån Sirckala hemman i Ewäjärfwi by emot innehafwaren af Martila kronohemman i Käckila by bonden Jöran Jacobsson angående besittningen af samme hemman. Återtogs.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 14-17.9.1756

KA Ylä-Satakunta KOa77 s. 904-, mf JK 1695

s. 928 - Angår laga delning af samfällda skogen mellan Syfwäjärfwi och Päsckylä. Upsköts.

s. 944v - Fastebref 17.9.1756 å ½ Päsckylä hemman åt Daniel Mattsson, som tillhandlat hemmanet af sin **hustrus faderbroder** bonden Johan Erichsson ifrån Päsckylä och des **hustru** Kirstin Henrichsdotter, hwilcken är Daniels **moders syster**. Första uppbud å 1754 års hösteting.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 17-20.1.1757

KA Ylä-Satakunta KOa78 s. 65-, mf JK 1695

s. 70v - Unga bonden Jöran Johansson ifrån Korfwis å dess moders enckan Sophia Sigfredsdotter wägnar angående arf efter fadern.

s. 75v - Fortsatte målet angående delnig af samfälta skogen af Syfwäjärfwi och Päsckylä byar. Hänwisades til **storskiftesförordningen** af året 1749. Om lantmätareförrättningen bör anhållas hoos landshöfdingen. På denne orten skal then **wid mätningar brukeliga stånden bestå af 6 alnars längd**.

s. 78v - Syfwäjärfwi och Päsckylä boer angående ängsdelning.

s. 80v - Unga bonden Jacob Eliasson ifrån Kalcku enstaka hemman å dess fader Elias Matssons wägnar angående arfskifte.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 23-27.9.1757

KA Ylä-Satakunta KOa78 s. 642-, mf JK 1696

s. 646 - Kronobönderne Matts Henricksson Safwo och Matts Jacobsson Nickilä ifrån Suinula ingåfwo en gammal **syneskrift**:

Anno **1639** d. 19 och 20 augustii, woro underteknade, efter - - Hofrättens befallning, stadde uti en ransakningh emellan Jämsä och Satagunda boer, angående om then långliga twist och träto, dem emellan upkommen ähr, om deras Råå och utmarck, beggie härader emillan - - först hafwa wij granneligen Ransakadh, Satagunda Boors de Kålhe, Kusjärfwi, Suinula, Kerte, Yliwesi och Lappiniemi byars Råå, såsom är första ända råån, **Nytkimäntaipalen wastamäki**, där i en stor förru war huggen elfwa skurur och ett kårs, så och der brede widh sten råå lagdh, med åtta stenar och samma skurur war diupt i trän, så at trän sedhan skururna hade warit huggne, hafwer wäld wuxit en twär handh, dädan ifrån råå fult när, till **Kåifwusenpordanoija**, der inga råår war, utan allenast en bäck, som sträket löper öfwer genast till **?Ruhri**, der en uthuggin kårs befans på en bärgd udd. litet derifrån samma kusa, som för bemält ähr fult när (?) opå bärget i skogen befans en sten råå, lagd med tålf stenar, hwilcka förbemälte råår, befans laglighe och laggille råår, efter såsom Herr **Eric Flämmings Lagmans bref (?) måler daterat år 1530**. Så ock Gödik Finckes bewis, hwilcket är utdragen aff (S:R:??) **Erick Axellssons dombook, 1449** emot hwilcka Öfre Satagunda boors laglighe bewis och Råår Jämsä boor presenterade och bewiste, ett bref aff Fru Margeta till Kungas, dom medh delt, hwilcket hon hafwer låtit utdraga, af S. Erick Axellsson och samma bewisets innehåldh förmåler, at Erick Axellsson skulle hafwa dömt på år **1548** emillan Jämsä boor och Satagunden desse efternämde Råår stadigha och fast, såsom är första ända råån, **Kusjärfwentaiwall, Hallin bencki, Rukoinen suo, Kortenkifwisalmi och Lapamäki** och samma bewis och Råår sedermera confirmerat och stadfast, af Lars Bertillsson medh **Lagmans dom, på år 1625** och oansedt Jämsä boer, således förmente - - rätta åtskilnan, emillan sig och Satagunden. likwål befans icke ei lagligit - - råå, hwarcken i **Kusjärfwentaiwal** eller annorstädes, såsom Wälb. Fru Margretas bewis och Lars Bertillssons dom förmåler - -. Men hwad **Hallinbencki** widkommer - - Satagunda boor berättadhe samma Råå wara allenast bya råå emillan Suinula och Kålhi byar - - Jämsä boor för några år sedan, hade låtit hugga wid samma Hallinpencki

på en steen et kårs - - men när Jämsä boer förnam, at under Lagmannen Krister Philpusson kon till synen emellan Satagunden och Jämsä boer, på det år **1626** då hade samma Tolfmän, som korset hade huggit, hafwer och straxt efter Krister Philpussons af resande bort brändt, efter som ännu ögonsynligt war, - - är til at dömma, at detta icke är deras rätta råå - -.

Jacob Nilsson **Tyki** Jacob Hansson **Nicarlus**.

Nämnden af öfre Satagundan: Markus Nilsson Joensu, Knut Marckss. i Syfwäjärfwi, Knut Brusiuss. Af Säxmaki Häradh: Matts Mattsson Landsar i Längelmä, Grels Ericksson i Karfwia, Per Ericksson i Talfwiais-Taifwa, Henrick Ericksson ib:m, Måns Mattsson i Eräslax.

Upwistes Åbo Håfretts dom 14.10.1639:

Den Konungslige rätts i Finland Resolution på den ransakning, som lag läsaren Jacob Nilsson och Jacob Hansson hafwa Anno **1639** den 20 augusti - - hållit, emellan Jämsä boerne - och dee Kuorewesi och Keurus boer, - - angående deras twistige råår, - - för den orsaks skuldh, at derutinnan skola två skiljahtige Lagmans domar wara fäldte - - **1530 - - 1449 - - Nytkimentaipalen wastamäki, Ruhi wuori, Kifwiristi och Kusiwuori** - - remitteres til häradsting - -.

På den Konungslige Rätts wägnar. Olof Bure.

Upwistes extraordinarie häradsrättens uti Längelmä utslag 12.3.1641:

Anno **1641** den 12 Martii hölt wij underskrefne Extra ordinarie Härads ting, uti Längelmä Länsmans gård - - angående de Jämsa boers - - med de Kuorewesi Bönders twist - -.

Satagunda Nembdh: Marckus Nilsson i Joensu, Knut Markusson i Syfwäjärfwi, Jacobsson Elämäntaiwall, Knut Brusiuss. i Martila, Marckus Ericksson i Paskylä, Thomas Nilsson i Kafwala.

Säxmaki Nämndh: Lars Bertillsson i Wäsilä, Peer Ericksson i Talwiastaiwal, Knut Bertillsson i Poukala, Måns Mattsson i Eräslax, Pål Eskellsson i Safwijärfwi, Henrik Ericksson i Tihala.

Tå företrädde - - Åke Tots Landboo fougde- - Henrick Jöransson - - at Jämsä boerne hafwa öfwer deras rätta råår - - 1) för 30 år sedan swediat och uttyskat, (270) Tunnor Spannemål. 2) Anno 1633 kommit på en deras swed, som de sielf sått, huggit hade och der upbärgat (180) tunnor, der skemferat en qwinna med yxan i armen och skutit en Bonde med stål Båga. 3) Anno 1639 hafwer Kyrckoherden i Jämsä tillika med Soknes inbyggare hafr fyra Swedieland in på deras utmarck - -.

1) befinnes, at samma sak allaredan för **Klubbekriget**, som de säija - - af intet wärde - -.

Jacob Nilsson **Tyki** Jacob Hansson **Nicarlus**

Upwistes lagmansrätts förlikningsdom 16.8.1647:

Anno **1647** den 16 augusti då extraordinarie Lagmansting efter Hofrättens resolution 6.4.1646 hölte uti Suinula by och Kuorewsi capellgåld uti närwaru Edle Wälb. Erick **Stiernkors til Hålma**, förständig Mårten Hansson Länsman af Kangasala Sockn.

Nämnden af Kangasala sokn: Markus Nilsson Joensu, Matts Mattsson Längelmäpohja, Joseph Markusson i Jufwa, Bertill Jacobsson i Kaldila, Thomas Nilsson i Kafwala, Simon Josephsson i Kaldila, Knut Brusiuss. i Martila, Lars Pärsson i Wähäsallmi.

Af Ruowesi Sockn: Jacob Jacobsson i Elämäntaiwall, Joseph Eskellsson i Hapaintaiwal, Erick Henricksson i Ajostaiwall.

Af Jämsä Sockn: Erick Bertillsson i Särkijoki.

Då företogs den långliga och twistige jordeträtan - -.

Henrick Jacobsson, under Lagman i Södra finne Lagsagu.

s. 656 - Åbon på ½ Wilkilä skattehemman Johan Axellsson emot ägaren af andra halfwa hemmanet nämndeman Jöran Jöransson angående åkerdelning etc. Förliktes. Jörans rijegårdens hägnad flyttas. Gärdesgården på den andra sidan om byns gata flyttas. Then upbygde badstugun skall stå på sitt nuwarande ställe. **Hautuniemi udd. Alhaisenpeldo åkerteg.**

s. 658v - Bönderne Anders Jöransson och Matts Andersson, som till hälften war besitta Karfwia skattehemman uti Längelmä sokn, berättade, hurusom emellan dem samt bönderne Johan Axelsson och Jöran Jöransson ifrån Wilkilä skattehemman twist upkommit om theas ägors skilnad i det Anders och Matts påstå at **Ruriskiwi** en stor fast sten wid Längelmä siöstrand, dädan rårått til **Kalckunkorkia** et sten röse å et stort högt berg, men Wilkilä boer upgifwer en mellanrå **Papinsilda**.

s. 660v - Förliktes nämndeman Jöran Jöranssons och bonden Johan Axelsson ifrån Wilkilä emot bönderne Matts Jöransson och Anders Mattsson ifrån Karfwia angående at swaranderne undandragit sig erlägga åt käranderne tull för det de årligen mala på deras **qwarn**.

s. 661 - Unga bonden Johan Josephsson ifrån Ristijärfwi by samt pigan Sophia Johansdotter ifrån Hulipa hemman berättade, at sedan de blifwit trolofwade, skall sedermera dem emellan hat upkommit. Altså de hafwa öfwerenskommit at skiljas åt. De hade icke häfdat hwarannan. De må wända til domcapitlet i Åbo.

s. 662 - Päsckylä byamän emot Simon Seppä ifrån Syfwäjärfwi angående wid wintertinget giorda förlikning om tillandade ängar.

s. 698 - Bonden Matts Jöransson ifrån Kusjärfwi emot drengen Thomas Thomasson angående några plåtarpeningar.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 10-13.4.1758

KA Ylä-Satakunta KOa79 s. 570-, mf JK 1697-1698

s. 590 - Inhysingen Jöran Erichsson ifrån Atila rusthåll i Längelmä sokn fordrade utaf thes afledne **broders son** bonden Simon Mikelsson ifrån Päsckylä 26 daler efter Jörans afledne **fader** och Simons **faderfader** bonden Erich Larsson på Päsckylä hemman.

s. 594 - **Probsten magister Anders Salovius** beswarade sig öfwer bonden Mickel Thomasson Juopola ifrån Uihlerla, för det Mikel skal i december uti Päsckylä hemmans **qwarn** i några personers närwaro sig **förklenligen om probsten såsom des siälasörjare utlåtit**. Mickel nekade. Bondesonen Erich Erichsson ifrån Pitälä by intygade, at Mickel utlåtit sig, det herr **probsten skulle wara församlingens förstörare och falsk samt uti alt sit wäsende och företagande ganska hård**. Inhysingen Jöran Eskelsson witnade, at han hade hört Mickel säga, at herr probsten skulle wara **i alt sitt wäsende och företagande ganska hård och han derföre befarat, det med herr probsten torde gå som med länsman Coween i Längelmä sokn, hwilken ifrån sysslan dömd blifwit**.

s. 605 - Bönderne Matts Jöransson ifrån Harola, Henrich Mattsson ifrån Korhola, Anders Jöransson ifrån Kyllenoja och Johan Jöransson ifrån Raidisto by i Längelmä sokn hade öfwerenskommit at låta upgå **rån emellan** thesas samt Korpi och Kalcku hemmans ägor mellan **Kalkunkorkia och Kaukajerfwensari**.

s. 633 - Nämдемannen Jöran Jöransson, som besitter ½ Wilkilä skattehemman, emot ägaren af andra ½ hemmanet angående 4 åkertäppor på samfälte marken. Alhonladonpeldo.

s. 642 - Syfwäjärfwi byamän emot Päsckylä bys åboer angående nyttjande af **qwarn** och samfälte skog. Förliktes.

s. 644 - Förliktes Syfwäjärfwi boer angående bl.a. landtmäterikostnader.

s. 645 - Päsckylä emot Syfwäjärfwi angående om bärgning af tillandningsängar.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 25-28.9.1758

KA Ylä-Satakunta KOa79 s. 915-, mf JK 1698

s. 918 - **Kyrckoherden wid Längelmä församling magister Johan Odenius** berättade, at han til Längelmä sokns hösteting låtit stämma bonden Simon Jöransson Säppä ifrån Syfwäjärfwi by för olofligit swedjande uppå Längelmäki Prästegårds med flere therom liggande grannars samfälta skogsmarck. Odenius will hafwa Simons utlåtande.

s. 922 - Närwarande **Längelmä kantens innewånare**, lydande under detta tingslag, androgo, at på samma kant **icke** härtils skal warit **någon smed**, utan har bonden Simon Jöransson ifrån Syfwäjärfwi i de sidstframfarne åren betient en hwar därstädes med smedsarbete. Simon blifwit ålderstigen. Simon Jöranssons **styfson lärodrengen Japhet Andersson wil blifwa smed**. Pröfwades nödig.

s. 923 - Bonden Simon Jöransson ifrån Syfwäjärfwi hade städslat i sin tjenst en halfwuxen dräng.

s. 934 - **Skrifwaren Carl Burgman**, som hade sidstledne år i **Längelmä sokn förrättadt länsmans sysslan**, androg, at han natten emot 13.5.1758 skal funnit **gamla husbonden** på Paskylä hemman Jöran Samuelsson hafwa i Paskylä by med en kopparkittel om 14 kannors rum, hwartil Jöran af trädhaft bröst och hatt inrättad, **af såd bränt bränwijjn**, hafwandes Burgman straxt borttagit hatten och bröstet men lämnat kittelen qwar. Lagstridigt. Jöran förklarade, at han **til läkemedel för sin siuka hustru tilwerkat bränwijjn**. Förbud emot bränwijns brännande 26.11.1756.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 19-23.11.1759

KA Ylä-Satakunta KOa81 s. 1865-, mf JK 1700

s. 1943 # 32 - Bonden Matts Jöransson ifrån Kusjärfwi m.m. angående drängestädsel.

s. 1944 # 33 - Bonden Matts Jöransson ifrån Kusjärfwi emot reservekarlen Jöran Henricksson ifrån Kertti angående drängetjänst.

s. 1955 # 36 - Bonden Simon Jöransson Seppä ifrån Syfwäjärfwi. Påstår sig hafwa delaktighet uti 2 **sqwalteqwarnar**, som Paskylä boerne uppå deras och Syväjerfvi bys samfällte marck upsatt.

s. 1964 # 37 - Bonden Simon Jöransson Seppä ifrån Syfwäjärfwi emot bonden Daniel Mattsson ifrån Paskylä angående en skälla, som warit fastbunden om kändens kos hals, då Seppäs boskap gått i bete uppå en gemensam äng Särkijoennitu.

s. 1966 # 38 - Bonden Simon Jöransson Seppä ifrån Syfwäjärfwi angående tillandade ängar.

s. 1973 # 39 - Skatteb:n Simon Seppä ifrån Syfwäjärfwi emot skatteb:ne Simon Mickelsson och Daniel Mattsson ifrån Paskylä angående den twist, som wid Längelmäki sokns häradsrätt emellan Längipohja och Hiukois byar å ena samt Simon Seppä å andra sidan angående åwerckan.

s. 1999 # 49 - Skattebönderne Johan Axelsson och Jöran Jöransson ifrån Wilkilä emot Kalcku och Korfwis angående ersättning.

s. 2000 # 50 - Kronobonden Simon Säppä ifrån Syfwäjärfwi emot dess grannar om någon utläggning.

s. 2009 # 54 - Kronobonden Simon Seppä emot Paskylä skattehemman innehafware angående tillandade ängar. Extraordinarie **landtmätaren Jacob Stålströms charta** och beskrifning af år 1758. Twist om Kakoniemi äng.

s. 2012 # 55 - Paskylä skattehemman innehafware emot Syfwäjerfwi byamän. Utslag: Emedan den öfwer flere af Längelmä siö tillandade och parterne tilhörige ängar i september förledit år skedde **landtmätaredelningen** till följe af landtmätareinstruction och årets 1749 förordning ei ännu blifwit af häradsrätten pröfwad och gillad. Stridighet ännu angående **Kakoniemi och Lammennittut** ängar, hwilket afgjörs i ett annat sammanhang. Landtmätaren hade utmärkt parternes ängsdelar.

s. 2016 # 56 - Paskylä boer emot Syfwäjärfwi boer angående tienstehion.

s. 2022 # 57 - Paskylä boer emot bonden Johan Paldola ifrån Uiherla angående öfwerloptstienstehion.

s. 2023 # 58 - Simon Jöransson ifrån Syfwäjerfwi angående tienstefolk.

s. 2091 # 123 - **Probsten Anders Salovius** gaf tillkänna, at han af domcapitlet i Åbo blifwit förordnad til förmyndare för **afledne kapellanen Luccanders oförsörgda dotter Elisabet Luccandra**, och anhöll om uppteckning af kapellanens qwarlåtenskap.

s. 2111 # 132 - Bonden Mats Jöransson ifrån Kuusjerfwi emjot soldaten Johan Granath ifrån Kerte angående drängestädsel.

s. 2162 # 139 - **Kyrkoherden** i Längelmäki Jöran **Odenius** är förmyndare för afl. **kapellanen Luccanders dotter** Elisabetha Luccander.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 4-.2.1760

KA Ylä-Satakunta KOa82 s. 258r, mf JK 2336

5 § - **Adjunct Luccanders barn**: 1) Hedvig, gift med adjuncten Eric Johan **Elfvenberg** i Kuorewesi, 2) Catharina, gift med interimslänsmannen i Längelmä Simon **Wallin**, 3) Maria, gift med studenten Josef **Keckonius** i Ruowesi, 4) Regina, gift med sokneskräddaren Erik **Saxenberg** i Keuru, 5) Elisabet, ogift.

s. 297r # 52 - Syfwäjerfwi byamän emot Paskylä hemmans innehafwarne angående 2 af Paskylä boerne upbygde **qwarnar**.

s. 298v # 54 - Simon Seppä i Syfwäjerfwi emot Daniel i Paskylä om en skiälla. **Särkijoennittu**.

s. 299 # 55 - Simon Seppä ifrån Syfwäjerfwi emot Paskylä om delaktighet i tillandningar.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 15-.9.1760

KA Ylä-Satakunta KOa82 s. 1093r-, mf JK 2337

s. 1116 # 15 § - B. Johan Eriksson i Paskylä dog efter ett slagsmål med smeden Simon Jöransson Seppälä fr. Sywäjärfwi. Johan Erikssons **bror** rusth. Jöran Eriksson fr. Stor-Attila i Längelmä. Johans **encka** Kirstin Henriksd:r.

s. 1127r # 24 - Kronob:n Simon Seppä ifrån Syfwäjerfwi emot Paskylä hemmans innehafwarene angående delning af ängar och ängslador.

s. 1130r # 26 - Af gamla b:n Johan Johansson ifrån Suinula fordrade **kyrckioherden** ifrån Längelmä magister Johan **Odenius** en koo uti testamente efter Johans afledne hustru Sophia Mattsd:r.

s. 1131r # 27 - **Kyrckioherden** Johan **Odenius** androg, at förra hemmans åboen Johan Johansson ifrån Suinula icke betalt påskpenningar.

s. 1203 # 68 - Syfwäjerfwi byamän emot Paskylä angående 2 af Paskylä boerne upbygde **qwarnar**. Upsköts.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 26-.1.1761

KA Ylä-Satakunta KOa83 s. 20-, mf JK 2338

s. 49 # 23 - **Kyrckioherden** i Längelmä Johan **Odenius** emot gamla bonden Johan Johansson från Suinula angående en testaments ko.

s. 52 # 25 - Upskutne målet emellan Syfwäjärfwi och Paskylä angående delaaktighet i några qwarnar. Förlikts.

s. 90 # 38 - Förliktes Simon Seppä ifrån Syfwäjärfwi med rusthållarena Johan Eliasson och Mickel Johansson ifrån Tungelois angående fordran.

s. 91 # 39-40 - Samma sakägarnes twist om råer samt en skiljegård återkallades.

Oriveden, Kuoreveden ja Eräjärven talvikäräjät 9-.3.1762

KA Ylä-Satakunta KOa84 s. 345-416, mf JK 2340

s 346v 8 § - Berör wanlottade landswägen i Längelmäki.

9 § - Skattewärdering öfwer Seppälä h:n i Sywäjärfwi för Simon Jöransson.

10 §	-	”	”	½ Mikkola h:n i	”	för Mats Adamsson.
11 §	-	”	”	½	”	för Johan Henriksson.
12 §	-	”	”	½ Mattila h:n i	”	för Jacob johansson.
13 §	-	”	”	Lahti h:n i Ewäjärfwi		för Simon Jöransson.

s. 346v # 14 - Syneförrättningshandling af 10-13.6.1755 angående råen emellan Sircka i Eräjärfwi och Kalcku. Ifrån **Walkiajerfwen Päkifwi** till **Wälho träsk wid Sircka qwarn**, så til **Kaukajerfwen Sari. Hukajärfwi**.

s. 349 # 15 - Förmynderskap. Afl. bonden Jörans Eliasson från Lahtis i Ewäjärfwi.

s. 361 # 31 - B:n Jacob Eliasson ifrån Kalcku emot Wilckilä boer angående rågång.

s. 362 # 32 - B:n Simon Seppä ifrån Syfwäjärfwi angående inskaffande af en charta öfwer deras ägor mot Kuhmalax boer.

s. 364 # 34 - Upskutne saken angående Syfwäjärfwi byamän och Päsckylä åboer. Päsckylä innehafwarene inlade en skrift: Om **the 2:ne sqwalteqwarnars nyttiorättighet uti PäskenKåskifors**, Cuorewesi capell och Längelmäki sokn, hwarom Päsckylä och Syfwäjärfwi åboerne hos landshöfdingen - -. Parterne hade instämt Kaupila, Järfwenpä, Wihasjärfwi, Hietalax, Uiherla, Hapaniemi åboer, Johan Muckula från Pajukando, Lefwaslax, Pitala, Salo och Uhiniemi byars åboer, för det de sednare åren tagit hwarjehanda tarfwer och bygnadsmaterialer samt brännwed ifrån Syfwäjärfwi och Päsckylä boernes enskilte skogsmark. Upsköts.

s. 376v # 44 - B:n Jöran Eliasson Hockanen från Keuru sokn emot des broder Jacob Kalcku ang. arf.

Oriveden ym. syyskäräjät 23-27.11.1762

KA Ylä-Satakunta KOa84 s. 785-, mf JK 2341

s. 788v # 4 - Fortsattes saken mellan qwinspersonen Anna Thomasd:r wistande i Päsckylä och betjenten Christian Floberg angående påstådt lönskaläge. Floberg befriades.

s. 793v # 8 - Bönderne Mickel Mickola, Simon Sepälä och Matts Mickola ifrån Syfwäjärfwi ingåfwo et syningsinstrument öfwer tänckte swedjande til mulbetes förbättrande. Berörde skogstracter: **Heiniäma och Kannistonpää, Kenniniemimaa, Kirvespohjanmaa, Enojervenmaa, Serkijervenmaa**.

s. 804 # 24 - Mickel Mickola, Simon Seppälä och Matts Mickola ifrån Syfwäjärfwi emot Matts Wotila, Johan Laurila Johan Laurila och Erik Kaupila ifrån Längipohja, innehafwaren af Längelmä Prästegård kyrkoherden Johan Odenius med hans grannar angående **Käninniemi och Häiniä** skogstracter, hwilka Syfwäjärfwi boer wilja frånwinna Längelpohja, Hiuka och Wingiä byamän.

s. 805v (s. 1726) # 25 - Skattebonden Simon Mickelsson ifrån Päsckylä ingaf en gammal häradsdom: För alle - - witterlighitt giörom wij efterskrefne, som äre Christåffer Person, Laghläsare uthi Säxmäkie Herradt - - och Gabriel Bärendtzson Laghläsare i Öfurasattagunden - - och Herredtz Nämpdher af bäggie Herredher, som ähre af Säxmäkie Herredt Markus Erichsson i Tallfwisstaipall, Per Erichsson ibd, Lasse Bärtillsson i Wästilla, Grelss Erichsson i Kyllöåija, Jacob Erichsson i Koiuestadh, Mångss Madtzson i Äreslax, Matts Grellsson i Kierijassniemi, Jöran Märthensson i Attila, Erick Bertilsson i Kåliänkandha, Madts Nillsson i Tunggila, Madts Larsson i Attila, Bertill Markusson i Wästilla. Aff Öfura sattagundhen - - Philippus Jacobsson Hietalax, - - Lasse Sijmonsson Nickilä, Josepp Henrichsson i Kockkoila, Hinrich Sigfridsson i Lydikällä, Henrick Thomasson i Kirritte; Anno **1632** den 25. Augustii. Haffue warit öfwer en långligh twist och träta, Emellan Knut Jacobsson och Marckus Erichsson bådhe boendes i Päsckyllä - - Och Lars Thomasson i Winggie och Thomas Brusiusson ibd - - Hället ett fullkomligh Härredtz Syn - - trätande om enna ändha Råå, Hetandes Mendtynieme, den Päsckyllä boer - - för en deras rätta enda Råå, och Wingie bor - - en annan Råå, som de kalla Längnemättess till enda Råå, effter det de hafwa der på Christåffer Bertilssons Herredts dom Bref, utgifwit **1586** den 4. September - - deremot Lasse Henrichssons Herredzhöfdingen i Öfrasattagunden - Dateret **1586** den 30 Decemberis - - altså är Christåffer Bertelssons breff intetz wodhet exequeret - - utan Päsckylä boar haffwa haft och hållit sijne Råår oförkrekt som äro Första Råån Heijneodtzan, derifrån til Särkieiärfwe, derifrån till Kynnysskäskie Marannittu och til Mändänieme, om samma råår - - förliktes - - Wingie boar låfwadhe afstå - - Längnemättess (TMA:ssa: Langnamättess) Rår - - deremot låfwadhe Päsckylä bor afstå och unna ått Wingie boar

den öfraqwarnen i Kynnyskoski och heela Maranittu äng - -. Framdheles ransakadhe - - wij emellan Päsckyllä åboer och Johan Lättäläinen i Haakosalme- - att Johan Lättäläinen hafwer sig förwärfwadth Christåffer Bertillssons Herreds dom **1593** den 29 Septembris, det uthi är Rechkutaipall Råå satt och Nämpdt för än som Saffwitaipall, hwiljett giör en krok in uti Päsckyllä boers ägorh, hwilket icke borde så ståå, uthan som **Jäppe Holmars doombook Daterat 1503 Festa Crusis Exultationis förmåller Kyrfveslachkdenpohia, derifrån till Safvuenstaipall och så först till Rekitaipall och til Rechkiesallo ighen**, - - det wij - - stadfästom - -. Ransakadhe wij emellan Jöran Mattsson i SyffwänJärfwe, Per Siggfredsson ibid och Påfwall Bärtillsonn ibid - - och Winghie boar - - Befunnit, att - - Syfwäjärfwe (boar) - - gått hit in emellan SärckiJärfwe Råå och Kynnyskaskie in opå Winghie boars äghor - - Förliktes - -. Christoffer Peersson Gabriel Barendtsson.

s. 817 # 36 - Upskutne saken: bönderne Simon Mickelsson och Daniel Mattsson ifrån Päsckylä jemte Simon Johansson och Matts Andersson från Syfwäjärfwi emot (en del) Kaupila, Jerwenpä, Wihasjärwi, Hietalax, Uiharla, Hapaniemi, Pajukandå, Lefwäla, Pitala, Sahlo och Uihiniemi åboer angående tagande av materialer ifrån Syfwäjärfwi och Päsckylä boernes skogsmark. Käranderne förklarade, at swaranderne med käranderne företrädares å hemmanen tilstånd skola **upbyggt 2 qwarnar uti Päsckylä forss Alanen och Keskinen och fått deras byggnad och brännwed från käranderne skog**. Ersättningen är icke mera tilräklig. Swaranderne hänwisade til 1740 års wintertings protokoll. Förliktes.

Oriveden ym. talvikäräjät 11-16.5.1763

KA Ylä-Satakunta KOa85, mf JK 1702 s. 815-

s. 815 # 1 Skattebonden Daniel Mattsson ifrån Päsckylä upwiste en testamentarisk författning 30.9.1752 af förra åboen å Päsckylä h:n Johan Ericksson samt des h:u Kirstin Henricksd:r samt et testamente 8.5.1763 af Kirstin, som före 14 dagar sedan aflidit. Daniels syster Maria Mattsd:r, Kirstins? syster hustru Maria Henriksd:r från Längipohja Uotila.

s. 830 # 23 - Drengen Johan Jöransson och bondesonen Sigfred Thomasson från Kerte emot b:n Johan Axelsson från Wilckilä angående stulet höö.

s. 833 # 27 - Bönderne Johan Axelsson och Jöran Jöransson från Wilckilä emot bönderne Anders Jöransson och Matts Andersson från Karwia angående att råskilnaden skulle wara ifrån **Ruiskivi** till **Töllickö** äng. Rågångsförrättning 5-6.6.1758. Ifrån **Kalkunkorkia** råställe till Ruiskivi å Wilckilä sidan af **Kyrckudden**. **Wirannittu** äng. Notwarp **Töllickönapaja**.

s. 835v # 28 - Oeconomiamål (i Längelmäki).

s. 835v # 29 - Upbud. Arfskifte 20.5.1745 i Vilckilä by. Afl. b. Axel Johansson. Barn: Johan (wärd), Gabriel, Axel, Petter, Johan, Walborg.

Oriveden ym syyskäräjät 14-17.9.1763

KA Ylä-Satakunta KOa86 s. 65v-, mf JK 1702

s. 102 # 42 - Bönderne Anders Jöransson och Matts Andersson från Karwia emot bönderne Jussila och Yrjölä från Wilckilä by angående deras utmarcker.

s. 103v # 43 - Upskutne saken. Wilckilä boer emot Karwia boer angående watugård inpå Töllickönapaja notwarp.

s. 104v # 44 - Wilckilä boer emot Karwia angående förrättande af rågång.

s. 105 # 45 - Wilckilä boer emot Kalcku och Korpi angående råer **Läläjarwenpähetelä** och derifrån til **CalkunCorkia**.

s. 107 # 46-47 - Kalcku och Korpi boer emot Wilckilä angående rågångsförrättning.

s. 120 # 58 - Upskutne saken: drengen Johan Jöransson och bondesonen Sigfred Thomasson från Kerte emot b:n Johan Axelsson Wilckilä ang., at de stulit höö från en lada.

Oriveden ym. talvikäräjät 9-2.1964

KA Ylä-Satakunta KOa87 s. 71v-, mf JK 1703

s. 84 # 28 - Oeconomiecomissarien och kronolänsman i Längelmä sokn och Tawastehus län Anders Favorin hade til tinget låtit inkalla bönderne Mickel Ruokonen och Jöran Uotila från Uiherla, Johan Mattila från Kaupila, Jöran Thomola från Järfwenpä, Mats och Erik Nisula från Wihajärfwi med bondesönerne Mats och Johan Matssöner från Kaupila för det de **på helgedagar malit i Paskylä qwarnarne.**

s. 87v # 33 - B:n Japhet Sirkala anhöll at få tage en piga och dreng.

s. 94v # 44 - Wilkilä byamän emot Kalku och Korpi åboer angående råer.

s. 104 # 65 - Förrättats syn öfwer **Murron och Pernajärfvenma** skogsmarcken, hwilcka åboerne å Wilkilä skatteh:n för mulbetes utwidgande åstunda til swedje fälla.

Oriveden ym. syyskäräjät 7-12.12.1764

KA Ylä-Satakunta KOa88 s. 359-, mf JK 1704

s. 437 # 90 - Wilkilä byamännen emot Jöran Korpi och Jacob Kalcku angående råer theras ägor emellan. **Kalkunkorkia, Myllysari, Lålåjerwenhättä, Lölöjerwenpähelä, Walkiajerwenpäkiwi, Lapinlahdenmäenåtta, Kollmisillmänlähde.**

Oriveden ym talvikäräjät 7-9.3.1765

KA Ylä-Satakunta KOa89 s. 429-468v, mf JK 1705

s. 433v # 16 - Paskylä bys åboer emot Syfwäjärfwi åboer angående kostnaner för en syn.

s. 435v # 19 - Bewiljades (8.5.1765) skatteb:n Johan Axelsson ifrån Wilkilä faste- och skötningsbref å Jussila h:n. Arfskifte 20.5.1745 efter Johan afledne **fader** Axel Johansson. Johan tillöst sina **bröders** Gabriel, Axel och Petter samt **systems** Walborg lotter.

s. 454 # 37 - Wilkilä boer angående någon intaga medels flyttande af hägnad.

Oriveden, Kuoreveden ja Eräjärven syyskäräjät 12-15.10.1765

KA Ylä-Satakunta KOa90 s. 406-, mf JK 1706

s. 407v # 10 - B:n Jöran Samuelsson Paskylä upwiste et testamente: Sedan gamla wärdinnan i Paskylä Christin Johansd:r hastigt siuknade 29.5.1765. Dess enda **d:r** Maria Mickelsd:r samt dess **sonahustro** Maria Jöransd:r, dess **man** Jöran Samuelsson.

s. 415 # 22 - **Skreddaren** Johan **Fingerros** ifrån Kuorewesi emot dess **halfbroder** Johan Axelsson ifrån Wilkilä angående arf efter dess afledne **fader** Axel Johansson.

s. 416v # 27 - Oeconomiemål. B. Mats Jöransson Kusjärfwi gästgifware å till Savolax löpande vägen.

s. 425v # 44 - **Wicelandsfiscalen** Abraham **Ahlman** berättade, det han wid sine kringresor erfarit, huruledes **den ifrån Oriwesi by genom Cuorewesi cappellgiäld til Keuru och flere soknar löpande allmenna landswägen skall wara i så olagligt och förfallit tilstånd**, at resande med stor olägenhet i synnerhet höst- och wåhrtiderne kunna ther framkomma. **Brofogden** Carl **Prockman**, dess **fader förra brofogden**. Förrättats syn. Länsmannen Lindh förmälte, at han icke hunnit inkalla alla deläggande. Vägen intil Ruowesi sokns gränts blifwit öfweralt synad. Syneskriften ingafs. Några bönder anförde thet the hafwa för långa wägastucken eller them tillagde delar bestå af sänkig och odugelig jordmon, at diken icke kan widmachthållas. Flere bönder blefwo sakfälte. Bönderne kan anhålla om ny wägdelnig hos landshöfdingen.

s. 431v # 51 - B:n Simon Mickelsson Paskylä jemte dess **swåger** Mats Eliesson Wingjö ifrån Längelmäki fordrade af deras **stiuiffader** och **swärfader** b:n Jöran Samuelsson Paskylä arf efter deras **moder** och sistnämndes **h:u** Chirstin Johansd:r.

s. 432 # 52 - Gamla b:n Jöran Samuelsson ifrån Paskylä androg i närwaro af dess **stiuiffsson** b:n Simon Mickelsson, at tå uptekning efter dess **företredare i ächtenskapet** b:n Mickel Eriksson förrättats, har Simon - . **Moisionsarka och Lähdenpohia åker.**

s. 434 # 55 - Förliktes b:n Simon Paskylä med Jöran Samuelsson angående oqwäden.

Oriveden ym talvikäräjät 17-20.2.1766

KA Ylä-Satakunta KOa91 s. 289v-, mf JK 1707-1708

s. 320 # 33 - Upbud. Afl. Jöran Mårtensson och dess hustru Maria Samuelsd:r fr. Wilckilä Yrjölä. Son nämndeman Jöran.

s. 327 # 40 - Gamla b:n Jöran Samuelsson från Paskylä emot dess stiuiffsson b:n Simon Mickelsson angående ersättningar. **Kylmänlamminpohjan äng, Hälisewan ojanweres äng.**

s. 338v # 48 - B:n Daniel Mattsson ifrån Paskylä upwiste ett testamente efter afledne b:n Johan Ericksson och dess h:u Kirstin Henricksd:r.

s. 345 # 55 - Nämndeman Jöran Jöransson från Wilckilä emot dess granne Johan Axelsson Jussila angående **Alhonittu.**

s. 345v # 56 - B:n Johan Axelsson Jussila från Wilckilä emot nämndeman Jöran Jöransson Yrjälä angående upodlande uti **Kirkonpeldonaro och Alhonittu.**

s. 346 # 57 - Bönderne Anders Jöransson och Matts Andersson från Karfwia emot Wilckilä åboer angående skiljegård från Ruiskiwi rå till landswägen. Calkukorkia rå.

s. 348 # 59 - B:n Simon Paskylä emot dess stiuiffader Jöran Samuelsson ang. ersättning.

s. 348 # 60 - B:n Simon Michelsson från Paskylä jemte dess swåger b:n Matts Elieson Wingjä fordrade af dess stiuiffader Jöran Samuelsson arf efter deras afledne moder och swärmoder Kirstin Johansd:r.

s. 355v # 66 - Gamla b:n Jöran Samuelsson Paskylä warit drucken.

s. 366 # 74 - Nämndemannen Jöran Jöransson Wilckilä anhöll för sin broder b:n Johan Jöransson från Jåensu i Kuorewesi om laga fast å Jåensu ½ h:n, som des h:u Anna Jöransd:r erhållit af dess broder b:n Matts Jöransson.

Kangasalan syyskäräjät 14-11.1766

KA Yläsat. KOa92 s. 2201-, mf JK 1709

s. 2225v # 32 - Bönderne Johan Elieson Tuomola och Matts Henriksson Mattila ifrån Wiuhkola, Elias Jöransson Mustasu, Johan Jöransson samt Johan Jacobsson Rämäsalo androgo, at mölnarne Jöran Mälki, Johan Mattila och Erik Johansson Yrjälä jemte förra mölnaren Simon Simonsson ifrån Ihari i 2 framledne åren **skola uti den kongsådra i Ihari forss, som efter hofrättens 1751 fäldte utslag ständigt borde öppen hållas, nedsänckt stora med dräfter tilslepade stenar samt dymedelst Längelmä boerne til särdeles skada å deras åkrar och ängar orsakar watnets stigande til 1 3/4 alnar**, förutan det Jöran Mälki ifrån dess första läge flyttat sin qwarnränna längre in på kongsådran samt så hindrat watnets friare aflopp. Swaranderne nekade. Upsköts.

s. 2226v # 33 - Jemte innehafwaren af Kellio lieutenatsboställe lietenanten Otto Mauritz Brakell beswärade sig rusthållaren Simon Lindula deröfwer, at bönderne Joseph Elieson Tuomola och Mats Henriksson Mattila ifrån Wiuhkola, Elias Jöransson Mustasuu, Johan Jacobsson Rämäsalo och Johan Jöransson från Säckinieme by af Längelmä sokn wid innew. år wid förrättad **egenwillig ränsning uti Ihari forss skola uptagit stora stenar och**

nedsänkt dem uti Kuiwanpaju boställe och rusthåll gemensamt tilhörige laxnotwarp och det onyttigt giordt. Anstånd.

s. 2241 # 51-52 - Försättning till 33 #. Anstånd. Swaranderne berättade, at utom de förut tiltalte Längelmä boer bönderne Johan och Mickel Tungeloinen, Samuel Mickola från Lewälax, Magnus Pouka, Johan och Jöran Wilckilä, Jöran Hakosalmi, Johan Kirjais, Johan och Anders Koifwisto, Christer Pitala och Mickel Sorola från Längelmä sokn skola wara stämde. Upsköt.

Oriveden syyskäräjät 4-8.12.1766 Siukolan puustellissa
KA Ylä-Satakunta KOa92 s. 2461-, mf JK 1710

s. 2467v # 11 - Wialenius anklagade ogifta qwinspersonen Maria Andersd:r, nu wistande å Koppala rusthåll i Tafwastehuus län, och ogifta bondesonen Mickel Simonsson från Pääskylä uti Längelmäki för olofligit sammanlag under deras tienstetid å Simonen h:n i Pääskylä.

s. 2473v # 20-21 - Oeconomiemål. Förmynderskap. B. Simon Jöransson Seppälä i Syväjärfwi död. Hans söner Matts och Johan.

s. 2474 # 24 - B:n Jöran Eriksson Seppälä ifrån Ereslächti uti Längelmä sokn anförde emot rusthållaren Mats Johansson Jarla, at sedan i Julii **en grå killinge** omärkt bortkommit från wallen samt gått til Thomas Mickolas folck tå de warit å hööbärgning, hwilka tagit killingen hem och någon tid haft, så har rusthållaren Jarla den såsom sig tilhörig til sig tagit. Jarla förklarade, at för honom samma tid en killinge blandat sig bland Käckila bys boskap.

Käckila bys wallhion intygade, at b:n Thomas Mickola ifrån Kockila hemhämtat ifrån **Halkokorfwennijtu** äng en killinge, den han sagt sig hittat bak sagde ängshägnad. Sedermera hade witnet aflämnat den åt Jarla, emedan Jarla rusthålls men ei Ereslax boskap gå å den neigden, hwarest killingen funnits i wall. Pigerne Lena Karlsd:r och Maria Mickelsd:r berättade, at enär de i sommar wallat Erälächti bys boskap, har en grå killinge bortkommit. Käranden återtog saken.

Oriveden ym. talvikär. 17-18.3.1767 å Siukola Boställe
KA Ylä-Satakunta KOa93 s. 703-, mf JK 1710

s. 703v # 2 - Uppbud (= 3. uppbud å Wilckilä h:n).

s. 733 # 34 - Upskutne saken emellan Wiuhkola och Pitkäjerfwi byar angående åwerkan uti **Kamaraniemi** udd. Förlikning. Swaranderne ersatte med 54 daler.

Oriveden syyskäräjät 10-11.1767 uti tingshusen
KA Ylä-Satakunta KOa94 s. 813-, mf JK 1712

s. 837 # 26 - Angår storskiftet å Wilckilä hemmans bohlåkrar och ängar.

s. 894 # 75 - **Handtlangaren** Elias **Menholm** anförde, at dess afledne **fader** Jöran Henricksson Safwiniemi (afledne **moder** Kirstin Mårtensd:r) i Längelmä sokn för 8 år sedan såldt åt unga b:n Thomas Johansson Pietiläs ifrån Hafwisto fader en häst för 48 daler, men icke betalt. Målet förblef icke uptaget.

Oriveden ym. talvikäräjät 8-11.3.1768 uti tingshusen
KA Ylä-Satakunta KOa95 s. 522-, mf JK 1713

s. 546v # 32 - Jöran Mattila ifrån Eräjerfwi i Längelmä sokn emot Jöran Sirckala angående näfwertagning inwid **Ahwejerwi**.

Oriveden ym. syyskäräjät 24-11.1768
KA Ylä-Satakunta KOa96 s. 681-, mf JK 1714

s. 681v # 3 - Oeconomiemål. **Murmästaren** i Längelmäki Henrik **Pastell** blef entledigad där och will komma till Orihvesi.

s. 695v # 21 - Drengen Simon Simonsson från Syfwäjärfwi emot pigan Maria Mårtensd:r från Seppälä i samma by ang. trolofning.

s. 710v # 39 - Mälli enstaka kronoh:ns åboen Gustaf Andersson anförde, at bönderne Mickola, Antila, Kihlala, Suckila, Matts och Erich Råtiala samt Axel Salo gemensamt huggit och fält en swed å Mälli hemmans med råer ifrån swarandernes ägor skilde skog å norra sidan af **Soimasuo kärr**. (Nämndemannen Jöran Jöransson Wilckilä är **broder** til swaranden Axel Salo.) Upsköts.

s. 743 # 80 - Nämndemannen Jöran Jöransson Yrjälä från Wilckilä meddeltes fastebref.

Oriveden, Kuoreveden ja Eräjärven talvikäräjät 7-3.1769

KA Ylä-Satakunta KOa 97 s. 429-, mf JK 2342

s. 437v # 17 - Mickola och Seppälä från Syfwäjärfwi emot Paskylä ang. fordran.

s. 460v # 51 - Upskutne målet emellan drengen Simon Simonsson från Syfwäjärfwi och pigan Maria Mårtensd:r ang. förlofning.

Oriveden ym talvikäräjät 1-5.3.1770

KA Ylä-Satakunta KOa98 s. 295-, mf JK 1715

s. 328 # 56 - Nämndemannen Jöran Jöransson Wilckilä ingaf i närwaru af des broder b:n Axel Jöransson ett arfskiftesinstrument 1765 efter deras afl. föräldrar fadren Jöran Mårtensson och modren Maria Danielsd:r. **Salmentausta åker, Äijänmanpeldo, Eronmurronnitu wid Jänetjärfwi, Salmentaustankuru.**

s. 332 # 63 - Bondesonen Anders Jöransson från Safwiniemi i Längelmä emot des afl. **broders handtlangaren Elias Menholms encka** Maria Mattsd:r från Orihwesi by ang. arf. Elias aflidit utan bröstarfwingar. Upsköts.

s. 332v # 64 - Bondesonen Anders Jöranson från Safwiniemi emot b:n Jacob Pietilä från Hafwisto ang. 60 daler.

Oriveden ym syyskäräjät 6-12.10.1770

KA Ylä-Satakunta KOa99 s. 263-, mf JK 1716

s. 282v # 33 - Å des systers torpareenckan Helena Mattsd:rs från Kårpitorp wägnar ingaf dess **broder** b:n Matts Mattsson Mälli ett emellan Helena och dess numera afl. **man torparen** Johan Jöransson författat inbördes testamente. Deras enda **son** Jöran.

s. 283 # 34 - Uppå bondesonen Johan Josephssons ifrån Ristijärwi by i Längelmä begiäran uptekas och delas egendomen efter Johans afl. swärfader Adam Mårtensson Mackonen från Syfwäjärfwi.

s. 305v # 63 - Torpareenkan Brita Jöransd:r från Paskylä tilltalte dess son torparen Anders Eriksson ang. nyttjande af en täppa.

s. 312 # 71 - Uppå b:n Matts Mällänens från Mälläis (= Melainen) by å dess systers Helena Mattsd:rs från Kårpi h:n i Längelmä begiäran förrättas uptekning efter Helenas afl. man b:n Johan Jöransson Kårpi.

s. 312v # 72 - Förmynderskap. Förmyndare för Johan Jöransson Korpis omyndige son blir barnets afl. faders moderbroder rusthållaren Johan Eliasson Tungeloinen i Längelmäki.

Oriveden ym. talvikäräjät 22-27.2.1771

KA Ylä-Satakunta KOa100 s. 262-, mf JK 1717

s. 269v # 24 - Bönderne Mickel och Mats Mickola från Syfwäjärfwi förliktes med deras granne Johan Seppä ang. **Suontaipale och Usimoisio täppor. Hapataipale, Ritoniemi.**

Oriveden ym. syyskäräjät 5-11.1771

KA Ylä-Satakunta KOa101 s. 710-, mf JK 1719

s. 716v # 20 - B:n och gästgifwaren Matts Jöransson Kusjärfwi beswärade sig, at b:n Matts Martila försummat at inkalla sig till hållskiuts.

s. 717 # 21 - Gästgifwaren Matts Kusjärfwi bewiste, at 2 hästar hwarje dag blifwit anslagne till hållskiuts å dess gästgifwaregård.

s. 717v # 22 - Gästgifwaren Matts Kusjärfwi anlagade b:n Matts Nickilä från Suinula ang. hållskiuts.

s. 728v # 44 - Bondeson Erik Henriksson från Wentela h:n i Cuhmois emot b:n Matts Adamsson från Syfwäjärfwi ang Mickola h:ns köp. **Randanjtunmoisio, Nitunma njttu.**

s. 736v # 58 - Bönderne Johan och Matts Seppälä från Syfwäjärfwi emot Matts Mickola ang. **Heponjttu och Aronjttu** ängar.

s. 737 # 59 - Johan Seppälä från Syfwäjärfwi har efter storskiftet flyttat sin bohlstad från byen på en udde **Kifwinenä.**

s. 738 # 60 - Förliktes b:n Johan Simonsson Seppälä med dess broder Matts Seppälä från Syfwäjärfwi ang. en deras stiufter moder tilhörige stod.

s. 738 # 61 - B:n Johan Jöransson Safwiniemi från Längelmäki berättade, at hans afl. broder Anders gifwit Matts Mickola från Syfwäjärfwi 2 tunnor råg.

s. 738v # 62 - B:n Johan Safwinjemi från Längelmäki fordrade af b:n Johan Thomasson Natucka från Pitkäjärfwi 1 tunna råg och 60 daler.

Oriveden ym. talvikäräjät 4-7.3.1772

KA Ylä-Satakunta KOa102 s. 259-, mf JK 1720

s. 259v # 2 - B:n Matts Mikola från Syfwäjärfwi upwiste skattebref å Mickola h:n.

s. 260 # 3 - Matts Mikola från Syfwäjärfwi upstedde i närvaro af sin broder Michel uppteckningsinstrument efter des afl. moder Chirstin Mattsd:r.

s. 261 # 4 - Upbud. (s. 1246v: Mickola i Syfwäjärfwi)

s. 262 # 10 - Oeconomiemål. Wilkilä ang. wägen inom Längelmäki.

s. 265 # 18 - B:n Simon Michelsson Päsckylä anförde, at bondeenkan Maria Mattsd:rs afl. man Eric Ericsson, som warit Simons faderbroder, sedan Simon och dess andre faderbroder Johan delat Päsckylä h:n, bygt sig et pörte m.m. - -.

s. 266 # 19 - B:n Simon Päsckylä berättade, at sedan dess numera afl. fader för flere år sedan anlagt det tårp, som Anders Ericsson Myllymäki nu bebor, har Päsckylä h:n klufwits.

s. 266v # 20 - B:n Johan Wilkilä emot nämde mannen Jöran Wilkilä ang. gärdslä.

s. 268 # 22 - Bönderne Matts och Johan Seppälä jemte Matts och Michel Mikola från Syfwäjärfwi samt Daniel Mattsson och Simon Michelsson Päsckylä emot bönderne Johan Rekola, Eric Tuomola, Jöran och Jacob Clemola från Järwenpää, Eric Erickilä, Jöran Yriälä, Matts och Anders Kärki, Matts Nisula, Lars Laurila från Wihasjärfwi, Johan Jullinen, Jacob Hångola, Jöran Riekola från Hietalax, Henric Joensu, Michel Ruokonen, Matts Heikilä, Johan Heikilä, Michel Juopola, Johan Peldola, Johan Erola, Carl Pafwola från Uiharla, Jöran Seppälä, Thomas och Samuel Jussila, Michel Erola, Johan och Jonas Kauppi från Hapaniemi, Matts och Simon Jussila, Matts Heikilä, Eljas Mattila, Johan Mattila från Kauppila, Johan Antila, Eric Mattila från Peilax och Johan Muckola från Pajukanda af Biörneborgs lähn, jämte Christer Mickola, Eljas Mustasu, Johan Mettäs, Eric Pijttala, Anders

Pijttala, Eric Erola, Elias Tuomola från Wiuhkola och Jonas Hirtelax från Tawastehus lähn, angående **Ylinen och Keskinen sqwalteqwarnar**.

Käranderne androgo, at swaranderne före detta fått tilstånd at bygga förenämnde **qwarnar i Päs kylän Kåski** forss, som är belägen å käranderne marck, hwaremot swaranderne i förstone erlagt 24 öre kopparmynt, men sedermera en kappa spannemål hwardera. Som contractet nästkommande höst går ut, så begärde käranderne förpliktas at antingen ingå med den ny afhandling eller ock blifwa skilde från rättighet til qwarnarnes nyttjande. Upteddes häradsrätten dom af 25.11.1762, hwaraf inhemtades, det parterne emellan wid 1740 års winterting sådan förening träffat, at Päs kylä boerne obehindrat få niuta lika del i qwarnarne som swaranderne, nemligen tre dygn hwardera, utan at Päs kylä boerne borde wara i tullens erläggande delagtige eller för någon byggnad vidare ansvarige, ändå något smått för dem sielfwa under malandet sönderginge, men wore det anseelig reparation, så hafwa Päs kylä boerne åtagit sig det därtill jemte swaranderne bidraga, såsom ock at om stenars anskaffande, då de af nyo betarfwas, med dem gemensamt wara sorgfällige, Swaranderne skulle till Päs kylä boerne för bränneweden årligen erlägga 6 öre sr:mt hwardera, hwarefter 1762 förlikts, att - -. Swaranderne yttrade sig. at de omtwistade qwarnställen i fordna tider köpt under deras hemman. B:n Johan Rämäsalo, som äfwen äger del i saken, icke tilstades.

s. 273 # 30 - Johan Wilkilä emot Jöran Wilkilä ang. medels gärdesgård intagade del af **Joentakonen** åker.

s. 274 # 31 - Johan Wilkiläs son Johan drucken.

s. 276v # 38 - B:n Johan Josephsson från Ristijärfwi fordrade af Matts Mickola från Syfwäjärfwi 37 plåtar eller 222 daler.

s. 277 # 39 - Japhet Andersson Sirkola emot Matts Mikola från Syfwäjärfwi om 30 daler.

s. 278v # 43 - B:n Jöran Mattsson Mattila från Eräjärfwi emot b:n Jöran Laurila från Pitkäjärfwi ang. 12 daler.

s. 282v # 50 - Upsk. målet mellan bondesonen Erik Henriksson från Wentola h:n i Cuhmois och B:n Matts från Syfwäjärfwi ang. besittning af Mickola h:n, som Matts till Erik updragit.

s. 287v # 53 - Upsk. målet ang. Wilkiläs badstufwa.

s. 288v # 54 - Jöran Wilkilä emot Johan Jussila ang. **Niemenwainio** täppor.

s. 299 # 61 - Upsk. målet. Johan Seppälä från Syfwäjärfwi emot sine grannar, som wela drifwa sine kreatur på **Kiwinenä** skogsudde.

s. 299 # 62 - På Seppälä och Mikkola bönders i Syfwäjärfwi begäran förrättas syn på de ställen, de äro sinnade at upodla.

s. 300 # 64 - Upsk. målet. Syfwäjärfwi bönderne ang. bärgande å **Heponijttu och Aronijttu**.

s. 305 # 73 - B:n Jafet Sirkala från Längelmäki tiltalte samtelige Kaukola byamän från Cuhmois capellgäld ang. en swed.

Oriveden ym. syyskäräjät 19-25.11.1772

KA Ylä-Satakunta KOa103 s. 863v, mf JK 2345

s. 865 # 6 - Upbud. (s. 964v § 6: ½ Mickola i Syfwäjärfwi)

s. 866 # 12 - Rusthållaren Johan Tungeloinen från Längelmäki hade länsmannen meddelt, at b:n Matts Jakola i Napila icke gifwit Tungeloinen **skiutshäst**, då denne rest till Åbo i Längelmäki kyrckans ärender. Matts nekade, at han wägrat gifwa häst. Blef befriad.

s. 868 # 14-15 - Förra åboe Matts Adamsson å Mikola h:n från Syfwäjärfwi emot dess måg Erick Henriksson ang. besittningen af Mikola.

s. 891v # 51 - Upsk. målet. Bönderne från Syfwäjerfwi och Paskylä emot bönderne från Järfwenpä, Wihasjerfwi, Hietalax, Uiherla, Hapaniemi, Kauppila, Peilax och Johan Muckola från Pajukanda jemte Christer Mikola, Elias Mustasu, Johan Mettäs, Erick och Anders Pittala, Erick Erola, Elias Tuomola från Wiuhcala och Jonas Hietalax (=Hirtolax) ang. rättighet at hålla **Alanen och Keskinen sqwalteqwarnar i Paskylänkoski**. Förliktes, at swaranderne i deras listid emot hela kronotullens erläggande för Alanen och Keskinen qwarnar samt deras byggan- och reparerande få nyttia qwarnar med det förord, at - - samt lämna kåranderne frihet at årligen börja touren med malningen - -.

s. 895 # 58 - B:n Johan Wilckilä emot des granne Jöran Wilckilä ang. intagning å **Joentakanen** åker.

Oriveden ym. talvikäräjät 11-17.2.1773

KA Ylä-Satakunta KOa105 s. 128v-, mf JK 1721

s. 139 # 22 - B:n Jacob Mattila från Eräjerfwi by androg, at b:n Johan Johansson Mattila om hösten lagt grundstenar till ett hus så när inpå Jacob Mattilas åker, at den wanliga **byawägen** kommer at flyttas til par famnar på kårandens åker, hwarutan swaranden är sinnad at så när till kårandens **stegerhus** bygga ett annat dylikt för sig, at wålded deraf befaras. Börjat redan draga stockar. Kåranden anhöll om **tomtjämkning**. Alt annat men ej tomt **delt** 8-10.6.1762.

Stegerhuset förmålte swaranden sig ei wara sinnad at bygga annostädes än wid deras **allmänna wattubohl wid åen** och ej närmare, än at boskapen kan till och från watnet beqwämligen komma emellan bägges stegerhus. Swaranden påstod, at **tomten** blifwit **deld** för mera än 30 år tillbaka. - För rättas syn.

s. 159 # 39 - B:n Erik Mickola från Ylöjerfwi (=Syfwäjerfwi) emot dess tilämnade swärfader g:la b:n Matts Adamsson ang. förvaltningen af Mickola h:n.

s. 161 # 40 - G:la b:n Matts Adamsson Mickola från Syfwäjerfwi släpat 50 lass af gårdens giödning å sin til sytning förbehållne **Randanitun moisio** åkertäppa.

s. 161v # 41 - B:n Erick Mickola från Syfwäjerfwi emot Matts Adamsson ang. en oxe.

s. 165v # 46 - G:la b:n Mats Mattila från Syfwäjerfwi emot dess tilämnade måg, nuwarande åboen af Mattila Erick Henricksson ang. fordran.

Oriveden ym. syyskäräjät 7-15.12.1773

KA Ylä-Satakunta KOa106 s. 2776v-, mf JK 1724

s. 2805 # 34 - Upsk. målet mellan Johan Wilckilä och dess grannar ang. Joentakanen åker.

s. 2808 # 36 - B:n Jöran Mattsson Mickola från Rautajerfwi by och Hauho sokn samt torp:n Henrick Thomasson från Ristijerfwi i Längelmä sokn beswårade sig deröfwer, at ehuru deras **swärfader** nämдемannen Anders Andersson Mattila i Kaupila by och Eräjerfwi capell för flere år sedan aflidit, så hafwa deras **hustrur** Lisa och Maria ännu ej erhållit något arf. Kåranderne instämt deras **hustrurs swåger** g:le b:n Thomas Jacobsson, som warit **gift med** Lisas och Marias numera **afl. syster** Kaisa Andersd:r, samt Thomas Jacobssons **son** Johan, hwilken nu besitter Mattila h:n.

Johan Thomasson upptedde uppteckningen 9.4.1747 efter Anders Andersson. Dess **äncka** Kirstin Johansd:r aflidit på Ruokases h:n i Uiherla hos sin **syster** bondeh:n Maria Johansd:r utan någon egendom. Thomas Mattila och dess son befriades.

s. 2813v # 40 - B:n Daniel Paskylä från Längelmä ang. swedjande. Syneskrift 1762. **Häiniäma, Kannistonpärä, Kenniniemima, Kirwespohiama, Cuojerfwenma och Saulijerfwenma. Änojerwenma, Paljaswuorenma och Särckjerfwenma.**

s. 2816 # 43 - Syfwäjerfwi åboer ang. beskyllningar.

s. 2856 # 68 - B:n Erick Mickola från Syfwäjerfwi ang. besittning af Mickola.

Oriveden talvikäräjät 26-.2.1774

KA Ylä-Satakunta KOa107 s. 361- , mf 1724-25

s. 366v # 8 - Fastebref för b:n Mickel Johansson å ½ Mickola h:n i Syfwäjärfwi.

s. 369v # 11 - Upbud. (TMA:ssa 11 §: U.b. Henrik Henriksson från Messuby Rasula h:n. Hans **swåger** Erik Matsson från Päilax Mattila. Eriks **bror** b. Jöran Matsson från Eräjärvi by Rekola i Längelmäki.)

s. 381v # 21 - B:n Erik Mickola från Syfwäjärfwi emot dess swärfader g:la b:n Mats Adamsson ang. förvaltningen af h:net.

s. 424 # 56 - Johan Wilckilä emot Jöran Wilckilä ang. olaga intaga.

Oriveden ym. syyskäräjät 22-29.11.1774

KA Ylä-Satakunta KOa108 s. 2354-, mf JK 1726

s. 2364 § 10 - B. Mats Sircka fr. Längelmä upptedde ett utdrag ur Längelmä häradsrätts protokoll 5.11.1773, hwaraf inhemtades, at Sircka har vägaandel i Tavastehus län i den från Cuorewesi kapell till Längelmä moderkyrcka löpande landswägen och anhöll om bewis deröfwer, at honom i detta län äfwen är till widmachthållande tildelt ett stycke af den härifrån åt Längelmä sokn liggande landswägen.

s. 2365v § 13 - Bönderne Simon och Daniel Pässkylä blifwit angifne, för det de icke blifwit med messingstråd försegla sine brännewinspannor. Upsköts.

s. 2370v § 18 - Johan Simonsson Kiwiniemi fr. Syfwäjärfwi har med sin swåger b.sonen Simon Simonsson 23.11.1774 öfwerenskommit, at han gifwer Simon årligen niuta 20 cappers land af sin åker, så länge Simon lefwer.

s. 2371 # 21 - Torparen Henrik Henriksson från Kalku by emot b:n Henrik Andersson Raikola (= Sackola) från Pajukanda ang. et efter Henrik Henrikssons **moderfader** Henrik benämd författadt arfskiftesinstrument, som han af Riekola (= Sackola) söker utbekomma. Henrik Anderson swårligen siuk. Upsköts.

s. 2383v § 34 - B:n Mickel Johansson Mickola fr. Syfwäjärfwi beswärade sig deröfwer, at b:n Johan Axelsson fr. Wilckilä med nott allatider om året olofligen fiskatt i hans enskildta **Koninniemi** fiskewatn.. Upsköts.

s. 2384v § 35 - Bönderne Johan Simonsson Seppälä och Mickel Johansson Mickola hafwa med sine grannar Mats Simonsson Seppälä och Mats Adamsson Mickola fr. Syfwäjärfwi förlikts om fiskande uti **Syfwäjärfwi insiö** i så måtto, at de hafwa hälften af siön hwardera. Råen dem emellan skall wara från Seppälä h:ns gamla kåhlboda öfwer siön till **Matielevonnenä**, i följe hwaraf sidstnämnde h:ns åboer nästinstundande sommar komma att nyttia den hälften af siön, som kallas **Joensun puoli**, men sommaren derefter nyttias Joensun puoli under Mickola h:n samt sedan tourvis.

s 2384v § 36 - Synen 27.8.1774 i Syfwäjärfwi by at syna de ställen å byens samfäldta marck, som bönderne Mickel och Mats Mickola äro sinnade till åker upodla. Wid **Lähtensuonparas** upwistes ett högtlåndt ställe, som ligger bredewid och åt wäster ifrån Mats Seppäläs **Suotaipale** åker. Wid **Ristihuhdannitu** äng **Ristihaudanaho** kallat - -. Wid Mickel Mickolas åkermarck **Nilahdenpohia** äng ett ställe och å **Letonaho**.

s 2386v § 37 - Synen 27.8.1774 å de ställen, hwarå b. Mickel Johansson Mickola fr. Syfwäjärfwi är sinnad å byens samfälda marck anlägga torp, hwilket torp han låfwade gifwa sin broder Mats Johansson enligt föreningen af 4.3.1772 till hans och hans hustrus lifstid. Synemännen beledsagades till det ställe wid **Särkijärfwi** träskstrand på nordwästra sidan belägit, hwartill Mickola täncker torp för des broder anlägga. Boskapshwila, som som Mats Mickola hat till åker upodlat består af nio kappers land.

Synen 27.8.1774 å det ställe wid **Enojervi** träsk, hwarå b. Mickel Simonsson Pässkylä är sinnad torp anlägga, på norra sidan om **Enojärfwi**. **Heinäsuu** kärr kan blifwa tienlig äng, sedan watnet derifrån genom dikning ledes bordt.

Wid höstetinget 1773 har förbudits att swedja å **Enojärfvenma**, **Paljasvuorenma** och **Särkijärfvenma**, till des skogen blifvit storskiftad.

Daniel Matsson Paskylä medgaf, at han förut har ett torp samfäldt med Mickel Simonsson. Utslag: Ett torp kan anläggas vid Särkijärvi träsk men icke wid Enojärfvi.

s. 2390 § 38 - B:n Daniel Matsson fr. Paskylä emot kläckaren i Längelmäki Johan **Mustelin** ang. fordran.

s. 2393v # 42-43 - B:n Mats Matsson Käljonkando från Längelmäki fordrade af sin **stiufter** bondeenkan Marja (Margareta) Elies:r Jussila från Kauppila by i Eräjärvi capell **1 ölstop, 1 klyfta, 1 liten bytta, 1 braxnät, 3 miärdor** samt 1 får och 1 lam, hwilcka Mats tillfallit genom lottning wid **skifte** efter Mats Matssons **fader** och Marjas **man** afl. nämndem:n Mats Johansson Jussila. Margaretas andre **stiufter** Johan Matsson.

Oriveden pitäjän sekä Eräjärven ja Kuoreveden kappelien talvikäräjät 24.2-1.3.1775
KA Ylä-Satakunta KOa109 s. 347-, mf JK 1727

s. 349v § 7 - B.mågen Jakob Jöransson fr. Paskylä ingaf en emellan honom och dess svärföräldrar Simon Mickelsson Paskylä och Maria Jöransd:r samt svåger Simon Mickelsson 22.12.1774 uprättad handling: Emedan min måg Jakob Jöransson förklarar sig nögd för dess h:us tilfallande arfsandel af den fasta ägendomen, som består uti mitt innehafvande gamla Paskylä bördeh:n, at få derföre torpställe å hemmans marck - - hwilcket torp anlägges å der wid **Enojärfvi** träsk - - och böra mine söner Mickel och Emanuel Simonssöner - -.

s. 351 § 9 - Upskutne saken. Fordringstvist emellan b. Daniel Matsson Paskylä och klockaren Johan Mustelin.

s. 352 § 10 - Upskutne saken, se höstetingets 34 §. Johan Vilckilä förevände, at han med de Syfväjerfvi byboer från äldre tider gemensamt nyttiat ofvanomförmälte fiskevatn, ehuru de äro skilde i skog och marck, men efter det hans granne nämndem. Jöran Jöransson Wilckilä gaf tilkänna, at svaranden endast med Syfväjerfvi boernes tilstånd dragit noth under **Käninniemi** udd, medgaf svaranden sådant vara i sanning.

s. 364 § 20 - Upskutne saken, se höstetingets 13 §. Anstånd.

s. 365 § 21 - B. Daniel Paskylä motsade fullbordandet af dess grannes b. Simon Mickelsson Paskyläs afgifne säkran till sin måg Jakob Jöransson om frihet för honom at å ett 27.8. utsynt ställe inrätta sig torp.

s. 365v # 22 - Upsk. målet. Torp:n Henrik Henrikson från Kalcko by emot b:n Henrik Andersson Sackola från Pajukanda ang. utbekommande af ett efter kändens **moderfader** Henrik författadt arfskiftesinstrument. Henrik Sackola upptedde 1.1.1739 emellan hans **faderbroder** eller kändens **moderbroder** Henrik Henriksson Sackola samt kändens **fader afl. dragon** Henrik Johansson från Tungelöis rusthåll i Längelmä träffad afhandling, thessmedelst dragonen afsagt sig thess **h:us** Anna Henriksd:rs arfsrätt hos hennes **broder** Henrik Henriksson och förbehållit sig 6 tunnor spannemål, en miölckande ko och 12 daler. Henrik Henriksson testamenterat Sackola h:n till swaranden.

s. 371 § 26 - Se före § 20.

s. 373 § 27 - Klockaren Johan Mustelin varit vid behandlingen af 20 § före, af starcka drycker rörd.

s. 373v § 28 - B.sonen Mårten Jöransson fr. Wilckilä inkallat b. Johan Axelsson Wilckilä för at visa med hvad rättighet han innehar ½ Wilckilä h:n.

s. 394 § 47 - Ang. betalning för det arbete drängen Erik Henriksson, nuförtiden vistande i Ventola by och Padasjoki s:n nedlagt å Mickola h:n i Syfväjerfvi by förre åboen thärå Mats Adamsson till förmon under den tid han dels såsom husbonde och tilämnad måg, dels ock annars thär vistandes - -.

s. 412 § 61 - B. David Sirckala emot sin hustrus Maria Simonsd:rs broder b. Mats Simonsson Seppälä i Syfväjerfvi om utbekommande af Marias än hos honom innestående fäder- och modernearf - -. Upsköts.

Oriveden ym. syyskäräjät 11-17.11.1775
KA Ylä-Satakunta KOa110 s. 2265-, mf JK 1729

s. 2310v § 40 - B. Johan Jöransson Laurila fr. Längipohia emot förre b. Mats Andersson Mickola fr. Syfväjerfvi ang. fordran.

s. 2319v § 46 - Upskutne saken. Se vintertingets § 61.

s. 2321 § 47 - Med skiftesinstrumentet af 23.3.1767 efter afl. b. Simon Jöransson Seppälä beviste hans encka Beata Olofsd:r genom sitt befullmäktigade ombud stiuvmågen Japhet Andersson Sirckala hennes stiuvsöner Mats och Johan Simonssöner Seppälä med henne öfverenskommit således, at Mats emot - - skulle betala till henne - -.

s. 2321v § 48 - B.sonen Jöran Matsson Säppälä fr. Sywäjärfwi föredrog det han fåt höra, at hans fader b. Mats Simonsson Säppälä, sedan han kommit utur stånd at sielf förestå sin innehafwande hälft i Seppälä h:n, contraherat med b.sonen Johan Matsson Jussila fr. Kauppila by om besittningen om samme hemmans hälft, och emedan Mats Simonsson tillträdte denne hemmanshälft efter sin fader, så tror Jöran Matsson sig wara närmare till besittningen därpå än en oskyld, hwarföre Jöran Matsson påstod, det Mats Seppälä och Johan Matsson måtte utreda, på hwad sätt de contraherat.

Jöran Matsson sade sig icke wara sinnad at träda i gifte med ingen af Johan Matssons döttrar utan förbehåller sig frit wal i det och yrckade på den rätt han såsom son till hemmanet äger, erboidande sig at betala sin faders gälder allenast han får hemmanet.

Beslöts: I detta mål får ej rätten skilja parterne emellan, utan bör det anmälas hos Kongl. Maj:ts befallningshafwande.

s. 2322v § 49 - Emedan den efter b. Mats Simonsson Seppäläs förre h:u Maria Andersd:r 24.10.1755 upteknade ägendomen ännu är oskiftad, ty anhöll deras myndige son Jöran Matsson å egne och sin systers Maria Matsd:rs wägnar om delning.

s. 2322v § 50 - B. Johan Simonsson Seppälä fr. Syfwäjärfwi androg, at då Seppälä kr:h:n 1767 deltes emellan honom och des broder Mats Simonsson, har på Mats Simonssons lott fallit en stufwa, hwaremot han till hälften med Johan skulle förfärdiga en annan för Johans räkning - -.

s. 2326 # 52 - I närwaro af b:n Daniel och Mickel Päsckylä från Cuorewesi androg **brofogden Carl Prockman**, at den så kallade **Torckeli bro wid pass af 4 famnars längd**, förän råen emellan Orihwesi och Längelmä soknar för 3 år tillbaka blef upgången, blifwit hållen wid magt af Wiuhkola boerne i Längelmä, men sedan råen blifwit upgången, har bron fallit på Orihwesi sidan om sokneråen, hwarefter Längelmä boerne tagit sin hand derifrån. Som denne bro är ganska bristfällig och Päsckylä boerne förr äfwen haft sitt **wägaskifte** i rå med Längelmäki, ehuru Akula hemmans ägor gräntsa till Längelmäki sokn och denne bro är inom Akula h:ns ägor, påstod Prockman, det Päsckylä boerne nu måtte förpliktas at sätta denne bro i stånd och wigmagthålla. Underställes landshöfdingen.

s. 2329 § 56 - Upskutne saken. Se vintertingets § 47.

s. 2353 § 69 - Bönderne Daniel och Mickel Päsckylä androgo emot bönderne Johan Simonsson och Johan Matsson Seppälä fr. Syfwäjärfwi, at käranderne för 20 år sedan genom äganderätt tillwunnit sig **Kirvespohia** äng, men som swaranderne sistl. währ fördt ladan derifrån, som deras företrädare å hemmanen upsatt, så - -. Upsköts.

s. 2354v § 70 - Torparen Henrik Thomasson Rautajärfwi taipal fr. Ristijärfwi by beswärade sig öfwer b.dottren Maria Danielsd:r och pigan Lisa Eriksd:r fr. Päsckylä för det swaranderne första böndagen, tå de tagit watn ifrån brun, låckat kärandens son Henrik Henriksson, om 15 års ålder, på brunswind och lyftat honom så högt up, at han därifrån nedfallit och brutit wänstra armpipan af.

Pigan Lisa Eriksd:r och Maria Danielsd:rs fader b. Daniel Päsckylä bestredo, det de fält kärandens son ned ifrån brunswind eller på hwad sätt han brutit sin arm. Inga wittnen. Swaranderne blefwo befriade.

s. 2355v § 71 - Wargiärningskarlen Simon Andersson fr. Syfwäjärfwi emot drengen Simon Simonsson för det han tillwällt sig den lada, som käranden haft under sitt nyttjande af b. Mats Simonsson Seppälä. Upsköts.

s. 2356 § 72 - Reservekarlen Simon Andersson fr. Syfwäjärfwi emot sin swåger b. Mats Simonsson Seppälä ang. lön.

Oriveden ym. talvikäräjät 23-29.3.1776

KA Ylä-Satakunta KOa111 s. 805-, mf JK 1730

s. 807 § 5 - Länsman Jakob Östlund anklagade qvinspersonen Anna Jöransd:r fr. Wilckilä för det hon af olflig beblandelse rådd 4.11. framfödt ett än lefvande piltebarn. Anna sade, at drengen Axel Pettersson under deras tjenstetid å Wilckilä h:n rådt henne. Axel nekade. Hördes flere vittnen.

Wallaren Maria Adamsd:r fr. Ristjerfvi berättade, at hon, som förledit år var boende på samma hemman, där de angifne tjent, hvarest hon äfven gått om sommaren i vall, förmärckt så stor vänskap emellan Axel och Anna, at det förekommit vitnet misstänckt, ehuru hon aldrig funnit dem ligga tillsamman. En natt, då vitnet vaknat, har hon tyckt sig hafva saknat Axels andedrägt på dess ställe i pörtet, där han annars plägat ligga på bäncken. Enär vitnet kommit till det hemmanet, där de angifne tjent, har Anna först lagat på en bänck bakom bordet vid vitnet, men sedermera ömsat sig, så at Anna kommit at ligga emellan Axel Pettersson och vitnet på en och samma bänck, hvarföre vitnet då redan tyckt dem hafva umgåts misstänckeligen. Sistl. vinter eller nu ett år sedan, då vitnet en gång kommit till Mickel Wilckiläs h:n, har vitnet i pörfarstufvan derstädes blifvit varse, huruledes Axel lagt sin hand på Annas bröst, den Anna stött ifrån sig. Vid de tillfällen de angifne varit i sällskap med annat folck, hafva de gierna talts vid hvarandra, samt Anna och Axel bannat på vitnet, sedan ryckte derom kommit, at de angifne öfvade sammanlag, för det hon hade sådant utspridt, vid hvilket tillfälle Axel utlåtit sig, det han i harmen tager Anna till sin egen.

Axel Pettersson förklarade sig villig at med ed erhålla sin oskuld. Upsköts.

s. 840v § 43 - Förrättas uptekning och skifte öfver b. Jakob Johansson Mattilas fr. Eväjerfvi afl. faders Johan Jakobssons qvarlätenskap.

s. 852v § 54 - B. Johan Axelsson Jussila fr. Wilckilä ingaf en öfverenskommelseskrift af 7.1.1776:

Af farhåga för hvarjehande oredor - - i framtiden hafva underskrefne - - stadga till efterlefnad på följande sätt:

1:o Skall fiskevatnet icke nyttias af oss blandvis, såsom härintills skedt, utan delas det nu genom sträckningen, som tages mitt igenom vatudraget, från **Jokisilda** bro till **Peldosarii** holme; och idkas fiske af oss sedan tourvijs å ömse sidor om denne skilnad, så at den ena af oss disponerar fiskelägenheterne å den ena sidan om sagde sträckning eller den del, som bär namn af **Lapinlahdenpuoli** och den andra å andra sidan om skilnaden eller den anpart i siön, hvilcken kallas **Virannijunlaaxi**, hvarmed hvarje år ombyte sker - -.

2:o Håller jag Johan Jussila framdeles vid magt hägnaden emellan vår **Virannjttu** ängar från **Virannjttunlaaxi** vik till Karvia byss åtgärd; äfven som jag är ansvarig för den gärdesgård - -, hvaremot jag Jöran Yrjälä håller i stånd den gärdesgård, hvilcken tager sin början i det närmaste till ladan å **Näkinjttu** äng varande hörn i hägnaden, samt ledes intill en bäck eller **Mylyljoki** å.

3:o Updrager jag Johan Jussila till Jöran Yrjäläs bruk och ägo den anpart jag innehaft uti **Soldinhakanjttu** äng och till ersättning derföre uplåter jag Jöran Yrjälä till fult genfullo af mitt höslag uti **Virannjttunranda** äng, med hvilcken omväxling bland annat den beqvämlighet påsyftas, at jag Jussila slipper besväret deltaga i **Soldinhakanjttu** ängs stängande - -.

4:o Hålles **Valdoja** bäck för skilnad i **Murdonojannjttu** ängar och nyttiar jag Jussila den del i desse ängar, som ligger å norra, och jag Yrjälä, hvad som blir å västra sidan om sagde bäck.

5:o Får Jussila ensam behålla all den äng och åker, som nu fins innom **Niemennjttu** inhägnade haga. Detta alt styrckes med namn och bomärckens underristande af Wilckilä den 7. Januarii 1776.

Johan Axelsson Jussila (bom.) Jöran Jöransson Yrjölä (bom.)

At så - - intyga ut supra. Jacob Östlund. Matts Snäll, soldat.

s. 856 § 56 - Upskutne saken ang. **Kirvespohja** ängslada i Paskylä. Se höstetingets 69 §. Johan Simonsson Seppälä fr. Syfväjärfvi förklarade, det Seppäläs fader för någon tid sedan tillvunnit sig **Lamminnjttu** äng af käranderne; men som bemålte hans fader ei fått någon lada med ängen, ehuru därå varit fem lador, så har Johan Simonsson trodt sig vara berättigad till den nu ifråga varande ladan, hvarföre han affördt den ifrån **Kirvespohia** äng, hvilcken äng Paskylä förut genom äganderättstvist af Seppälä sig tillvunnit.

Svaranderne vela återsöka af käranderne de lador, som höra till **Lambinjttu** äng den Seppälä såsom sagt är, sig tillvunnit af käranderne. Upsköts.

s. 857v § 57 - B. Mickel Simonsson Paskylä ingaf i närvaru af dess måg Jakob Jöransson och broders Emanuels, som innehar hälften af Paskylä h:n, förmyndare nämndem. Mats Eliasson Wingi, en hos landshöfd. Rappe giord ansökning, at enligt en förrättad syn få anlägga torp vid **Enojerfvi** träsk - -. Upsköts.

Oriveden ym. syyskäräjät 27.11 - 4.12.1776

KA Ylä-Satakunta KOa112 s. 2257-, mf JK 1732

s. 2265 # 11 - Sold. Anders Swala från Längelmäki ingaf en skrift: Afl. sold.enckans Marja Johansd:rs barn och arfwingar öfwerenskommo. at thess broder nuwarande Anders Swala skulle bekomma ersättning för thesas afl. moders begrafningskost - -.

s. 2267 § 13 - Ingafs ett af länsn. Jakob Östlund uprättadt syneinstrument:

Förrättades 22.6.1776 syn å de ställen, som bönderne Elias Jakobsson Kalcku och Henrik Henriksson Korpi åstunda i anseende till mulbetes förbättrande samt åker- och ängsupodling få afsvedia.

B. Elias Kalcku upviste följande skogsstycken:

Heoshakamaa marck eller en skogsudd åt väster ifrån Kalcku h:n, bakom bohlå kern, hvilcken marck innehåller ungefärligen 10 tunneland - -.

Korendonmaa, lite stycke från byn åt sydost - -, två tunnors land.

Kurunperämaa marck åt norr från byn bakom åkern - -, en tunnas land.

Widare upviste Kalcku ett ställe å **Ristimaa** marck bredevid åkern - -.

Derefter upviste b. Henrik Matsson Korpi följande skogstracter:

Uti hästhage, som kallas **Korfven niemenmaa** marck, utsyntes 4 t:rs land och uti **Korfven takustan** eller **Wahaldonmaa** marck utsyntes äfven 4 tunnors land til afsvedjande.

s. 2289v § 36 - B. Mickel Simonsson Päs kylä emotb.sonen Elias Johansson Salo ang. at svaranden skåtat ned i forssen en del af den giöddning, som samlas efter hästarne om vintern på en å Päs kylä h:ns marck anlagd qvarnbro, då i samma qvarn males, och hvilcken giöddning käranden det ena och hans granne Daniel Matsson Päs kylädet andra året får draga derifrån. Förliktes efter något tvistande således, at käranden uphof sin talan och lofvade at eij framdeles måk? a giöddningen på broen.

Längelmäen ym. lainhuudatusasioita vuosilta 1775 - 1798

Sääksmäen tuomiokunnan ilmoitusasiat 1775-98

KA Sääksmäki KOb8 - KOb15, mf 1340-1345

Antti Lehtosen poimintoja

Längelmäen ja Keuruun talvikäräjät 19.-1.1775 på Tihalaniemi h:n, närwarande länsman Anders Faworin. KA Sääksmäki KOb8, mf JK 1340

- s 1 § 1 - Andra upbudet å Säppälä h:n i Hiukois by för b. Mickel Erikssons h:u Kaisa Matsd:r. Förening emellan henne och hennes medarfva vid arfskifte. Kaisas stiu ffader gl. b. Mats Jöransson Seppälä motsatte sig. Kaisas moder Kaisa Jöransd:r.
- s 3 § 20 - 2. upbud å Kontila h:n i Pajulax by för b.sonen Jöran Thomasson. Arfskifte 9.4.1774.
- s 4 § 33 - 3. upbud å ½ Knutila h:n i Ereslax by för b. Henrik Johansson och hans h:u Maria Johansd:r. Arfskifte 8.11.1773 efter b. Johan Eliasson.

Längelmäen ja Keuruun syyskäräjät 6.-9.1775

- s 73 § 1 - 3. upbud å 1/3 Otila h:n i Längipohja by för b. Mats Erikssons h:u Anna Matsd:r. Förening med hennes broder b. Mats Matsson vid arfskifte 19.9.1770.
- S 74 § 2 - 3. upbud å Kontila h:n i Pajulax för Jöran Thomasson.
- S 75 § 3 - 1. upbud å Tihalaniemi h:n för b. Johan Jakobsson Rämäsalo. Tillhandlat sig 7.4.1775 af sacellanen Thomas Rikberg.

Längelmäen ja Keuruun talvikäräjät 20.-3.1776

- s 187 § 1 - 3. upbud å Jacola h:n i Hiukois by för b. Jakob Jakobsson. Förening vid arfskifte med samarfva.
- s 188 § 2 - 1. upbud å 1/3 af Karvia eller Kyllenoja h:n för Johan Johansson Alanens h:u Sofia Andersd:r. Förlikning 7.9.1775 vid hösteting.

Längelmäen ja Keuruun syyskär. 25.-10.1776 uppå Koppala Rusthåld, mf JK 1340

- 1 § - 2. upbud å ½ Tungelöis rusthåll för Mickel Jöransson Tungeloin. Arfskifte 4.11.1775.
- 2 § - 2. upbud å 1/3 af Karvia eller Kylenoja h:n för b.h:un Sofia Andersd:r.

Längelmäen, Kuoreveden ja Eräjärven talvikäräjät 17-2.1777

uppå Koppala rusthåld, KA Sääksmäki KOb8, mf JK 1340

- s (ei sivunumeroja) - Första upbudet å ½ Recola h:n i Järfwenpä by nemndeman Johan Jacobsson Recola tillhanda. Wid det nu påstående tinget har Johan Recola träffadt förening med sin broder b:n Jacob Jacobsson samt syster Brita Jacobsd:rs man b.sonen Johan Johansson fr. Kuifwas ang. arfsrätt till ½ Recola h:n efter deras afl. fader Jacob Andersson och äfwen afl. moder Sofia Jacobsd:r.
- 3. upbud å ½ Tungelöis rusth. för rusth.sonen Mickel Johansson.
- 2. upbud å Tihalaniemi h:n för Johan Jakobsson Rämäsalo. Köpt 7.4.1775 af kapell. Thomas Rikberg.
- Capellanen Thomas Rikberg har 7.4.1775 försålt Tihalaniemi enst. aug.h:n till b:n Johan Jacobsson Rämäsalo.

Längelmäen ym. syyskär. 27.-10.1777 å Frärsers h:n i Längipohja, mf JK 1340

- s 293 § 1 - 1. upbud uppå Antila eller ½ Pitala h:n i Pitala för b.sonen Mats Andersson. Delningen 24.10.1776 af ägendomen efter afl. Anders Larsson fr. Pittala. Dess encka Sofia Eliasd:r samt sönerne Mats, Anders och Johan samt dottren Sofia. Sonen Anders får till nyttjande **Tanhua peldo**, **Wälimapeldo** och **Huitunsarkapeldo**

samt källand vid stranden, varit tilförene rotesoldatens, samt **Trumpu** ängar i **Kuterinpohia** och **Randanittu** samt **Taipalenoja** äng.

s 297 § 2 - 1. upbud å ½ Pitala h:n för b.sonen Erik Eriksson. Förestått hemmansdel efter des faders b. Erik Eliassons död jemte des moder enckan Maria Jöransd:r. Brodren b.sonen Krister Eriksson afstår des andel emot det han får nyttia **Isålahdenhietanitu** samt en teg i **Suonitu** äng. Brodren Johan Eriksson Heickilä i Uiherla by redan fått sin andel. Afl. b. Jöran Jakobsson Yrköläs fr. Ereslax encka Kirstin Eriksd:r nögd. Systren Maria Eriksd:rs mans b. Thomas Johansson Pietiläs fr. Hafvisto by samtycke saknas.

s 302 § 3 - 3. upbud å Tihalaniemi h:n för Johan Jakobsson Rämesalo.

s 302 § 4 - 2. upbud å ½ Recola h:n i Järfvenpä by för Johan Jakobsson Recola.

Längelmäen, Kuoreveden ja Eräjärven talvikäräjät 6-4.1778

å Fräasers h:n i Längipohja, KA Sääksmäki KOb8, mf JK 1341

s 404 # 1 - Tredje upbudet å ½ Recola h:n i Järfvenpä by nemndeman Johan Jacobsson Recola tillhanda.

s 404 # 2 - Första upbudet å ½ Ruokoinen h:n i Uiherla åt b:n Mickel Jöransson Ruokoinen. Dess faderbroder b:n Jacob Eriksson fr. Pickola by i Kangasala 26.9.1767 afstått h:net till Mickel Jöransson. Arf efter sina föräldrar. Hans fader Jöran Eriksson.

s 405 # 3 - Första upbudet å Erola h:n i Uiherla åt b:n Johan Simonsson Erola. Des fader b:n Simon Henriksson skall till honom afstått. Arfskifte 21.1.1757 efter afl. b:n Henrik Eriksson (dog för 2 år sedan) och dess första hustru Maria Mårtensd:r (dog ungefär 40 år sedan). Andra hustrun enckan Valborg Johansd:r. Barn af förra giftet sonen Simon Henriksson. Afl. yngre sonens dragon Erik Risbergs fr. Pöytis s:n och Äripä by qwarblefne enda ännu omyndige son Jacob Eriksson.

S 408 § 4 - 2. upbud å Antila h:n i Pitala by för Mats Andersson.

Längelmäen ym. syyskär. 23-11.1778

s 492 § 1 - Första upbudet å ½ Mickola enst. h:n åt b:n Krister Samuelsson. Arfskifte efter hans fader Samuel Karlsson.

s 493 § 2 - 1. upbud å ½ Wilkilä h:n för b. Johan Johansson. Arfsförening 26.6.1778 emellan honom och des fader Johan Axelsson samt samarfva. Johan Johanssons systers Sofias man b. Pål Johansson Nåppari fr. Pehula by, och systers Marias man b. Mats Matsson Otila fr. Längipohja by, systers Reginas man b. Simon Markusson fr. Joensu (h:n) samt systers Beatas man torp. Abraham Matsson fr. Wilkilä. Torparen förbehållit sig ägor vid **Pärnäjerfvi** träsk.

s 494 § 3 - 3. upbud å Antila h:n i Pitala by för Mats Andersson.

s 495 § 4 - 2. upbud å Erola h:n i Uiherla by åt Johan Simonsson Erola. Dess afl. faderbroders dragon Erik Risbergs son Jacob Eriksson.

s 496 § 5 - 2. upbud å Ruokonen h:n i Uiherla by för b. Mickel Johansson.

s 496 § 6 - 1. upbud å ¼ af Kaupila h:n i Längipohja by fr. b. Mickel Eriksson. Ut i tvisten vid vintertinget 1778 emellan Mickel samt dess halfbroder b. Jakob Eriksson och deras samarfva om ½ Ala Kaupila h:n, som vid arfskifte efter Mickels fader 31.10.1777 - - blifvit Mickel Eriksson tilldömt, i grund af des faders afl. b. Erik Johanssons 16.3.1776 skedde testamente.

Längelmäen ym. talvikär. 6-4.1779

s 582 § 1 - Afl. b. Jöran Henriksson Poukas fr. Hakosalmi encka Lisa Jöransd:r anhöll at få till förmyndare för des barn des afl. mans syskonebarn b. Elias Johansson Salo.

s 583 § 3 - 2. upbud å ½ Wilckilä h:n för Johan Johansson.

s 584 § 4 - 2. upbud å ¼ af Kaupila h:n i Längipohja by för b. Mickel Eriksson.

s 585 § 5 - Tredje upbudet å Ruokonen h:n i Uiherla.

s 586 § 7 - 1. upbud å ¼ af Kaupila h:n i Längipohja by för b. Jakob Eriksson. Tvistat vid vintertinget 1778 med sin halfbroder Mickel Eriksson ang. testamente efter deras fader.

s 587 § 13 - Tredje upbudet å Erola h:n i Uiherla by.

s 588 § 14 - 2. upbud å ½ Pittala h:n för b.sonen Erik Eriksson.

Längelmäen ym. syyskäräjät 29-11.1779 mf JK 1341

s 712 § 1 - 3. upbud å ½ Wilckilä h:n för b. Johan Johansson.

s 713 § 2 - 3. upbud å ½ Pittala h:n för b.sonen Erik Eriksson.

s 713 § 3 - 3. upbud å ¼ af Ala Kaupila h:n i Längipohja by för Mickel Eriksson.

s 714 § 17 - 1. upbud å Attila rusthåll för rusth. Mats Jöransson. Arfskifte 3.4.1754 efter dess afl. fader rusth. Jöran Matsson. Förent då med sine samarfva. Dess broder Johan Jöransson, syster Maria Jöransd:r och framl. andra systers Sofia Jöransd:rs med des man b. Samuel Matsson Touna sammanaflade dotter och enda arfvinge Sofia Samuelsd:r. Modren Valborg Samuelsd:r och stiuftadren Jörans Eriksson.
s 715 § 46 - Förmynderskap ang. Pouka.

Sääksmäen tmk:n ilm.asiat 1780-82

KA Sääksmäki KOb9, mf JK 1341

Längelmäen ym. talvikäräjät 1-.2.1780

KA Sääksmäki KOb9, mf JK 1341

s 16 § 1 - 3. upbud å 1/3 af Karfvia eller Kyllenoja h:n för b. Johan Johansson h:u Sofia Andersd:r. Förening 6.9.1775 med dess broder Andersson.

s 17 § 2 - Angår ansökt men afslagen lagfart å Paskylä h:n. I dess omyndige broders b.sonen Emanuel Simonssons och - - öfvervaro anmälte b. Mickel Simonsson fr. Paskylä, det han med Emanuel träffat en sådan förening ang. ½ Paskylä h:ns besittning, at Mickel Simonsson emot det Emanuel afstår all den rätt han dertill äger efter deras afl. fader b. Simon Mickelsson, uplåter till Emanuel 20 kappor råg årligt utsäde i bohlå kern, till höslag **Pantiniittu** och **Usimujunen** ängar om sex lass - -.

s 18 § 3 - Ang. ansökt men afslagen lagfart å Tungelois rusth. Sökande: Mickel Mickelsson fr. Tungelois.

Längelmäen ym. syyskäräjät 4-.12.1780

KA Sääksmäki KOb9, mf JK 1341

s 92 § 1 - Ang. ränterest.

Längelmäen ym. talvikäräjät 10-.4.1781

KA Sääksm. KOb9, mf JK 1341

s 237 § 1 - 1. upbud å 2/3 af Laurila h:n i Längipohja by för b. Isak Johansson. Arfskifte 21.12.1779 efter des afl. fader b. Johan Jöransson. Samarfvingarne döttrarne Maria, gift m. b. Johan Hirtolax, Lisa, gift med Mickel Korpela, och Anna Johansd:r, gift m. inh. Axel Jöransson boende i Längipohja.

Längelmäen ym. syyskär. 10.11.1781 KA Sääksm. KOb9, mf JK 1341

s 444 § 1 - 2. upbud å 2/3 af Laurila h:n i Längipohja by för b. Isak Johansson. I ägo bekommit vid arfskifte 21.12.1779 efter dess afl. fader Johan Jöransson emot lösens erläggande till sine syskon Maria, Lisa och Regina.

s 445 § 2 - Första upbudet å Heickilä h:n i Kaupila by i Eräjerfwi åt b:n Henrik Matsson Heickilä. Arfskiftesinstrumentet af 22.12.1780 efter dess afl. fader b:n Mats Henriksson. Dess qwarblefne encka Sofia Thomasd:r och deras myndige sönerne Henrik, Mats och Johan härå hemmanet wistande samt döttrarne Beata, gift med b:n Jöran Jöransson Yrjölä fr. Wihasjerfwi, Valborg, gift med b:n Johan Jöransson Heickilä fr. Kaupila, Margareta, gift med b:n Jöran Matsson Jussila i Kaupila by, sat oförsörgde dotter Anna.

Uplåter till sin broder Johan af bohlå kern - - och **Wehkaojannittu** äng till höbohl- -. till sin broder Mats - - samt **Pitkämäennittu** äng.

Längelmäen ym. syyskäräjät 1-.12.1781

s 450 § 3 - 1. upbud å Martila h:n i Liponsalmi by för b.sonen Henrik Matsson Martila.

Längelmäen ym. talvikär. 8-.4.1782

s 533 § 1 - 2. upbud å Martila h:n i Liponsalmi by.

s 534 § 2 - 3. upbud å 2/3 af Laurila h:n i Längipohja by för Isak Johansson.

s 535 § 3 - 1. upbud å Eskola h:n för b. Henrik Simonsson. Arfskifte 21.12.1781 efter des afl. fader b. Somon Jakobsson. Den aflednes encka Anna Eriksd:r, sönerne Henrik, Simon och Erik samt döttrarne Anna, gift m. skallfogden Johan Eliasson fr. Tarckala, Maria, Sofia och Lisa. **Rihinittu** äng, **Rihiniemi Peldo**, **Kolmikoura** äng med dess **Kuru**.

s 540 § 4 - 2. upbud å Heickilä h:n Kauppila by.

s 541 § 5 - För at erhålla lagfart å den 1/6 af Ruokanen h:n i Uiharla by, hwartil b:n Henrik Erikssons fr. Joensu hustru Maria Jöransd:r är arffallen efter dess afl. fader b:n Jöran Eriksson, ingaf hennes broder b:n Mickel Jöransson Ruokanen en arfsafhandling af 26.3.1782. Afl. Jöran Henrikssons hustru Maria Andersd:r är död. Maria Andersd:rs sednare man Mats Daniellson äfwen död. Barnen af förra giftet sonen Mickel Jöransson och dottren Maria Jöransd:r, gift med b:n Henrik Eriksson fr. Joensu enst. h:n. Barnen af sednare giftet swarfwaren Erik Matsson fr. Uiharla by och afledne dottren Margareta Matsd:rs med b:n Jöran Eriksson sammanaflade omyndige barn Jöran och Erik Jöranssöner samt oförsörgde dotter Maria. **Aijos äng. Kurkiperkionhaka.** Första upbudet å 1/6 af Ruokanen h:n i Uiharla by åt Mickel Jöransson.

Längelmäen ym. **syyskär. 30.-11.1782**

s 662 § 1 - Andra upbud å Eskola h:n.
s 663 § 2 - Tredje upbud å Martila h:n.
s 664 § 3 - 1. upbud å 2/3 af Rämänsalo h:n för b. Elias Johansson. Arfskifte 22.12.1781 efter dess afl. föräldrar b. Johan Jakobsson samt Anna Eliasd:r. Sönerne Elias, Johan, Mats, Emanuel och Henrik samt döttrarne Maria, gift m. rusth. Mickel Johansson fr. Tungeloi, och Johanna, gift m. b. Krister Samuelsson Mickola. Till sonen Mats afstods torps ägor half tunnans land af Rämänsalo h:ns hvardera åhrs skifte **Luotepeldo** och **Wähä Ristalax, Levälähdenläpistö** ängar - -.
s 667 § 4 - Tredje upbudet å Heickilä h:n i Kauppila by.
s 668 § 5 - 2. upbud å 1/6 af Ruokanen h:n i Uiharla.

Sääksmäen tmk:n ilm.asiat 1783-85

KA Sääksmäki KOb10, mf JK 1341-42

Längelmäen ym. **talvikär. 12.-4.1783**, mf JK 1341

s 144 § 1 - 2. upbud å Rämänsalo h:n.
s 145 § 2 - 1. upbud å 2/3 af Tihalaniemi h:n för b. Johan Johansson. Arfskifte 22.12.1781 efter dess afledne föräldrar b. Johan Jakobsson och Anna Eliasd:r. Barn: (se före s 664 § 3).
s 149 § 3 - Tredje upbudet å 1/6 af Ruokanen h:n.
s 150 § 4 - 1. upbud å 2/3 af Kyllenoja eller Karvia h:n för b. Anders Andersson. Arfskifte 6-8.2.1773 förrättats i dess föräldrars b. Anders Jöranssons och Kirstin Andersd:rs lifstid emot sytning. Lösen till des syster Sofia och sytning til des broder Mats. Bröderne Henrik och Anders erhållit ½ hvardera. Henrik aflidit sedermera utan bröstarfvingar. Hänvisas till höstetingets 1775 § 21.
s 155 § 5 - 3. upbud å Eskola h:n i Talviaistaipale by.
s 156 § 6 - 1. upbud å Kuifvas h:n för Johan Johansson. Arfskifte 22-23.2.1743 emellan framl. b:ns Thomas Matssons och des afven afl. hustrus Lisa Johansd:rs barn fyra söner: Johan, Mats, Jöran och Henrik. Sonen Johan Thomasson är allaredan död. Dess son Johan Johansson. Johan Thomassons faderbröder Mats och Jöran Thomassöner. En koo **Ristike**. - - till deras afl. broders Johan Thomassons son Johan Johansson afstå all den rätt de kunde äga - -. Jöran Thomassons h:u Brita Jöransd:r får nyttia Kuivas h:ns åker till två kappar råg och **Wanhantalonalä** äng på **Kuoresola** holmen.

Längelmäen **syyskär. 27.-11.1783**, mf JK 1341

s 303 § 1 - 2. upbud å 2/3 af Kylänoja eller Karfvia h:n för Anders Andersson. Des broder Mats Andersson motsätter sig.
s 305 § 2 - 3. upbud å 2/3 af Rämässalo h:n för Elias Johansson.
s 306 § 3 - 1. upbud å Mickola h:n i Syfväjerfvi by för b. Johan Matsson. Ingafs vintertingets 1783 protokollsutdrag § 46 ang. tvist om förvaltningen af Mickola h:n emot des fader Mats Adamsson och svärfader Jöran Matsson. **L?andanitunpeldo, Ritaniemi, Mantiennittu, K?etannittu, Sillanpän vähänittu.**
s 313 § 4 - Ang. ansökt men afslagen lagfart å ½ Tuomola h:n i Uhiniemi by. Sökande b. Elias Josefsson. Ingafs utdrag ur vintertingets 1775 protokoll. Arfskifte 6.11.1775 efter afl. Josef Eliasson.
s 318 § 5 - 1. upbud å Nickilä h:n i Hiukois by för b. Israel Walin. Arfsskifte 18.10.1783 öfver den ägendom, som **v.länsmans Wallins makas Katarina Lockanders** död befunnit. Enligt uppteckningsinstrumentet af 4.11.1782 har Israel Wallin utom **bröderne** Johan, Emanuel och Karl fyra **systrar**: Maria, Lovisa, gift m. b.sonen Karl Johansson fr. Wilkilä, Elisabet och Hedvig Simonsdöttrar. Sonen Johan förbehölt sig för sin lått ett torpställe vid gården - - och till äng hälften af **?anisuo** samt **Hauka** äng. Fadren förbehölt sig - - 1 koo **Hermike** - - **Mätike**.

s 322 § 6 - B:n och gästgifware Johan Thomasson fr. Kaupila by föredrog, huruledes hans fader g:la b:n Thomas Jacobsson med sin h:u Kaisa Andersd:r 1772 emot deras gälders betalning afstått honom ½ Mattila h:n. Johans bröder Petter, mycket siuklig, och Anders. Systren Valborg, gift med sold:n Johan Holm. Brodren Anders Thomasson ifr. Rajalax Bengtilä. Bewiljades första upbudet.

Längelmäen **talvikär. 13-.4.1784**

s 433 § 1 - 2. upbud å ½ Mickola h:n i Syfväjärfvi by för Johan Matsson.
s 434 § 2 - Andra upbudet å ½ Mattila h:n i Kaupila by.
s 435 § 3 - 1. upbud å Hakosalmi h:n för Mats Eliasson. Inlades utdrag ur höstetingets 1777 och vintertingets 1778 (10 §) protocooll.
s 438 § 4 - 2. upbud å 2/3 af Tihalaniemi h:n för b. Johan Johansson.
s 439 § 5 - 3. upbud å 2/3 af Kyllenoja eller Karvia för b. Anders Andersson.
s 440 § 6 - 1. upbud å ½ Tuomola h:n i Uhinemi by för b. Elias Josefsson. Föreningen med dess samarfva. Inlades utdrag ur vintertingets 1784 protokoll § 42. Då å b. Elias Josefsson har drengen Johan Jöransson fr. Korpi h:n på egna och dess broders drengen Jöran Jöranssons fr. Pukara by i Kuhmois samt systren Annas mans inh. Johan Petterssons fr. Wilkilä och oförsörjda systrars Maria och Sara Jöransdöttrars vägnar utverkat stämning.ang. testamente. Deras fader inh. Jöran Johansson. Fastebref 3.9.1743.

Längelmäen **syyskär. 27-.11.1784**

s 634 § 1 - 2. upbud å Nickilä h:n i Hiukois by för Israel Wallin. Thes fader vicekr.länsman Simon Wallin. Skattebref 8.9.1769.
s 634 § 2 - Andra upbudet å ½ Mattila h:n i Kaupila by.
s 635 § 3 - 2. upbud å ½ Tuomola h:n i Uhinemi för Elias Josefsson..
s 635 § 4 - 1. upbud å Jerfvis och Tarckala fr.h:n:n för lieutenanten Lorentz Ridderborg och dess fru friherrinnan Fredrika Pfeiff. Köpt ? 12.1783 af Otto Vilhelm Ramsaj och Sofia Lovisa Ramsaj.
s 636 § 5 - 3. upbud å 2/3 Tihalaniemi för Johan Johansson.

Längelmäen **talvikär. 27-.1.1785** mf JK 1341

s 662 § 1 - 3. upbud å ½ Tuomola h:n i Uhinemi för Elias Josefsson.
s 663 § 2 - 3. upbud å ½ Mickola h:n i Syfväjärfvi b för Johan Matsson.
s 664 § 3 - 3. upbud å Nickilä h:n i Hiukois för b. Israel Wallin.
s 665 § 4 - 2. upbud å Järfvis och Tarckala fr.h:n för lieuten. Lorentz Ridderborg.
s 665 § 5 - Första upbudet å ½ Heickilä h:n i Uihlerla by åt b.sonen Johan Johansson. Arfskifte efter dess afl. fader Johan Matsson 11.1.1776. Encka Anna Eriksd:r, numera gift med b:n Johan Eriksson. Barnen af förra giftet afl. sonen Simon Johanssons enda dotter och arfwinge Maria Simonsd:r och sonen Johan Johansson. ½ Heickilä h:n är barnens möderns arfwejord. Arfskifte efter mannens moderfader Erik Thomasson 19.1.1754. Johan Johansson gifwer till sin styffaders nyttjande **Takalahti äng** - - får upodla åker i hemmanets **Juracko äng**.

Längelmäen ym. **syyskär. 1-.12.1785** mf JK 1342

s 868 § 1 - Tredje upbudet å Jerfvis och Tarkola fr. h:n åt lieuten. Lorenz Ridderborg. Köpt af majoren Otto Vilhelm Ramsay och dess fru Sofia Lovisa Ramsay.
s 869 § 2 - Första upbudet å Tåuna h:n åt b. Samuel Samuelsson. Erhållit vid arfskiftet 16.7.1785 emellan honom och dess samarfva efter i april 1764 afl. .. Samuel Matsson. Enka Sofia Eriksd:r omgift sig med b. Henrik Jöransson. Sönerne Samuel och Mats Samuelssöner, dotter Anna gift med b. Johan Matsson Magnula fr. Pajukanda, dotter Regina gift med b.sonen Johan Jöransson Koivisto. Samuel Matssons dotter af förra giftet med afl. dess hustru Sofia Jöransd:r Sofia Samuelsd:r gift med b. Johan Jöransson Alanen fr. Wingiä. Nämnas ortnamn: **Hormulahden siwu, Suonpellonpä, Kassaladennittu, Karjonraiti, Kumnionittu**.
s 876 § 3 - Första upbudet å Hakosalmi h:n åt b.sonen Mats Eliasson. Köpt ½ 29.10.1777 af dess bröder Jöran och Elias Eliassöner samt syster Sofias man drengen Elias Matsson fr. Paskylä och af dess omyndiga syster Lisa samt ½ 7.4.1778 af dess broder Elias.
s 882 # 6 - Första upbudet å Sipilä h:n i Pajula by (i Sahalaks) åt b.sonen Mats Matsson. Erhållit vid arfskifte 15.2.1785.

Sääksmäen tmk:n ilm.asiat 1786-87
KA Sääksmäki KOb11, mf JK 1342

Längelmäen ym. **talvikär. 4-4.1786**

- s 141 § 1 - 2. upbud å Sipilä h:n fr. Pajula by för b. Mats Matsson.
s 143 § 2 - 3. upbud å Hakosalmi h:n för b.sonen Mats Eliasson.
s 144 § 3 - 2. upbud å Touna h:n för b. Samuel Samuelsson.
s 145 § 4 - 2. upbud å ¼ af Laxi h:n för b.mågen Mickel Jöransson.
s 146 § 5 - Tredje upbudet å ½ Heickilä h:n i Uiherla by.
s 147 § 6 - Första upbudet på ½ Kerki h:n i Wihasjerfwi b:n Mats Jöransson tillhanda. Arfskiftet 7.3.1768 efter dess fader b:n Jöran Matsson Kärki. Dess efterlemnade h:u Kirstin Jöransd:r. Jörans barn af första giftet med dess för 26 år sedan afl. h:u Kaisa Thomasd:r: sönerne Mats och Erik samt döttrarne Anna, gift med b:n Henrik Henriksson Hirdolax, och Valborg, gift med b:n Elias Henriksson Mattila fr. Kaupila. Jörans barn med Kirstin Jöransd:r: sönerne Anders, Jöran och Mickel samt döttrarne Brita och Beata, omyndige.
s 154 § 7 - Första upbudet å ½ Laurila h:n, Fräsars kalladt, i Längipohja by åt nemndem. Johan Johansson Fräsar. Häradsrättens utslag af 17.4.1784 emellan Johan Johansson och dess broder b.sonen Karl Johansson om besittningsrättigheten till h:net.
s 161 § 8 - Första upbudet å Juoppola h:n i Uiherla by, ½ åt Mickel Mickelsson och ½ åt Lars Mickelsson. Sedan häradsrätten genom idag afkunnadt utslag uti twisten emellan afl. b:n Mickel Thomasson Juopolas arfwingar ang. rättigheten till Juopola h:ns besittning tilldömbdt dess söner Mickel Mickelsson ena samt Lars och Henrik Mickelssöner andra hälften af h:net emot lösen - -. Förlikning.
s 164 § 9 - 1. upbud å ½ Laxi h:n för b.sönerne Simon och Gustaf Simonssöner.
s 168 § 10 - 2. upbud å ½ Mickola h:n i Leväslax by för b. Krister Samuelsson. Arfskifte 20.3.1778 i grund af dess faders Samuel Karlssons begifvande för lösens erläggande till dess samarfva. Dess broders skraddaregesällen Samuel Wialenii qvittance 15.8.1780.

Längelmäen ym. **syyskäräjät 28-11.1786**

- s 364 § 1 - 3. upbud å Sipilä h:n i Pajula by för Mats Matsson.
s 365 § 2 - 3. upbud å ¼ af Laxi h:n.
s 366 § 3 - 2. upbud å ½ Laurila h:n i Längipohja by för Johan Johansson Fräser.
s 367 § 4 - Tredje upbudet å ½ Mickola h:n i Leweslax by åt b:n Krister Samuelsson, som inlämnade tingsprotocoll af 13.4.1786, hwaraf inhämtades, att han då dels i anledning af dess faders Samuel Carlssons angifvande wid arfskifte 20.3.1778 - -.
s 368 § 5 - 2. upbud å ½ Laxi h:n.
s 369 § 6 - 2. upbud å ½ Juopola h:n i Uiherla by för b.sonen Lars Mickelsson.
s 369 § 7 - 2. upbud å ½ Juopola h:n i Uiherla by för b.sonen Mickel Mickelsson.

Längelmäen ym **talvikäräjät 2-4.1787**

- s 531 § 1 - 3. upbud å ½ Laurila eller detta s.k. Fräsers h:n för nemndem. Johan Johansson Fräser.
s 532 § 2 - Första upbudet å Kuivas h:n åt b. Johan Johansson. Skiftet 22.2.1783 öfver dess afl. faders Johan Thomassons föräldrars Thomas Matssons och Lisa Johansd:rs egendom, med sine faderbröder Mats Jöransson? och Henrik Thomassöner träffad öfverenskommelse.
s 533 § 3 - 3. upbud å ½ Juopola h:n i Uiherla by.
s 533 § 4 - 3. upbud å ½ Juopola h:n i Uiherla by.
s 534 § 5 - 1. upbud å Stor-Attila rusthåll för rusth.sönerne Mats Matsson och Jöran Matsson hvardera till hälften. Arfskifte 21.12.1786 efter deras afl. fader rusth. Mats Jöransson. Dess encka Lisa Jöransd:r samt söner Mats och Jöran samt döttrar Maria, Valborg och Johanna.

Längelmäen ym. **syyskär. 26-11.1787** KA Sääksmäki KO b 11

- s 715 § 1 - Andra upbudet å Soltilla h:n åt nämndem. Johan Mickelsson fr. Soltilla. Förening 19.3.1763 med sin moder b.enkan Anna Larsd:r emot sytning.
s 716 § 2 - 2. upbud å ½ Storattila rusthåll för Mats Matsson.
s 717 § 3 - 2. upbud å ½ Storattila rusthåll för Jöran Matsson.

s 717 § 4 - 1. upbud å ½ Laxi h:n.

s 722 § 5 - Angår en ansökt men aflagen lagfart å ½ Isokauppila h:n i Längipohja by för b.sonen Erik Jöransson. Arfskifte 19.1.1787 efter afl. fader Jöran Eriksson. Enckan Maria Jöransd:r. Sönerne Erik, Elias och Jöran samt döttrarne Helena, gift m. torp. Vilhelm Samuelsson fr. Längipohja by, samt Maria och Regina. Föreningen ang. bruk af Tihala torp, at som sagde torp af Vilhelm sjelf til torpställe utsedt af vild skog och uptagit och uptagit til en fierdedels mil väg ifrån Längipohja by och til åbyggnad i färdigt stånd satt, ännu icke hunnit til den häfd - - så får Vilhelm til åker upodla så mycket - - och njuter sig till förmon ängarne **Tihalannittu, Heinisupä, Valkejärfvi, Koppannittu** nyrödning och **Naurislatosenkuru** - -.

s 726 § 6 - 1. upbud å ¼ Tungelo rusthåll för Mickel Mickelsson. Arf.

Sääksmäen tmk:n ilmoitusasiat 1788-89 KA Sääksmäki KO b12

Läng. talvikär. 29-.3.1788

s 144 § 1 - Första upbudet å Erckilä h:n i Vihasjärvi by åt b.sonen Thomas Eriksson. Arfskifte 22.12.1787 på dess faders Erik Jacobssons och dess h:u Maria Johansd:rs anmodan. Eriks barn med förra h:u Maria Jacobsd:r: sönerne b. Lars Eriksson här, b. Johan Eriksson Jutila fr. Lilliluolais i Hattula samt döttrarna Margareta gift m. b. Lars Larsson Klemola fr. Järfvenpä, Chirstin gift m. b. Markus Mickelsson Nickilä fr. Koivuniemi by i Orihvesi, Beata gift m. b. Erik Eriksson Tuomola fr. Järvenpä samt för afl. dottren Marias omynd. son Henrik dess fader b. Johan Larsson Annala fr. Wehkapundari by samt - -. Erik Jacobssons och Maria Johansd:rs sammanaflade bar Thomas och Lisa.

s 151 § 2 - Tredje upbudet å Soltilla h:n åt nämndem. Johan Mickelsson.

s 152 § 3 -3. upbud å Tåuna h:n för b. Samuel Samuelsson.

s 153 § 4 - 2. upbud å ¼ af Kaupila h:n i Längipohja by för b. Jakob Eriksson. Första upbudet vid vintertinget 1779.

s 153 § 5 - 2. upbud å ¼ Tungelo h:n för Mickel Mickelsson.

s 154 § 6 - 2. upbud å ¼ af Laxi h:n.

s 156 § 7 - 2. upbud å ¼ af Laxi h:n.

s 157 § 8 - 2. upbud å ¼ Tungelo rusthåll för Mats Mickelsson. Inlades ett utdrag ur höstetingets 1787 protocoll ang. tvist emellan bröderne Mats och Mickel Mickelssöner.

s 161 § 9 - 2. upbud å ½ Storattila rusthåll för Mats Matsson.

s 162 § 10 - 3. upbud å ½ Storattila rusthåll för Jöran Matsson.

s 162 § 11 - Första upbudet å ½ Mattila h:n i Kaupila by åt b.sonen Elias Henriksson. Arfsföreningen 3.12.1781 emellan honom och dess broder Henrik Henriksson. Fader Henrik Andersson. **Perhon Isopeldo, Kolmakåurannittu.**

Läng. syyskär. 29-.11.1788

s 223 § 1 - 3. upbud å ¼ Tungelo rusthåll för Mickel Mickelsson.

s 224 § 2 - 3. upbud å Alakauppila h:n i Längipohja by för Jakob Eriksson.

s 224 § 3 - 3. upbud å ¼ Laxi h:n.

s 225 § 4 - 3. upbud å ¼ Laxi h:n.

s 225 § 5 - 2. upbud å ½ Mattila h:n i Kauppila by för Elias Eriksson.

s 226 § 6 - 2. upbud å ½ Erckilä h:n i Vihasjervfi by för Thomas Eriksson.

Läng. talvikär. 9-.4.1789

s 422 § 1 - 3. upbud å ½ Erckilä h:n i Vihasjervfi by för Thomas Eriksson.

s 423 § 2 - Första upbudet å Kuivais enst. h:n åt b.sönerne och bröderne Johan och Gabriel Johanssöner. Arfskifte 12.4.1788 å begäran af b. Johan Johansson och dess h:u Kristina Simonsd:r. Sönerne Johan, Elias, Jacob och Gabriel. Döttrarne Valborg gift m. Jonas Johansson Muckola fr. Pajukando, Beata gift m. Elias Johansson Bentilä fr. Orihvesi och Maria gift m. b. Mats Matsson Heikkilä fr. Kaupila by. **Naurisluhta** äng, **Saldinkorpi, Suonnittu.**

s 428 § 3 - 3. upbud å ½ Mattila h:n i Kauppila by.

Läng. syyskär. 4-.12.1789 KA Sääksmäki KO b 12

- s 488 § 1 - Första upbudet å ½ Paskylä h:n åt b.sönerne och bröderne Emanuel och Mickel Simonssöner. Utdrag af vintertinget 11.4.1783 § 42 och § 64. Arfskifte 9.1.1766 efter deras afl. fader Simon Mickelsson.
- s 499 § 2 - Första upbudet å ½ Erola h:n i Uiherla by åt b.sonen Mats Samuelsson. Afhandling 28.4.1789 emellan honom och dess svärfader Johan Simonsson.
- s 501 § 3 - Första upbudet å Peldola h:n i Uiherla by åt b.sönerne och bröderne Johan och Erik Johanssöner. Arfskifte 27.7.1789 efter afl. b. Johan Johansson Peldola samt dess h:u Kirstin Simonsd:r emellan deras barn. Barn: Johan, Mats och Erik Johanssöner, dottren Kirstin gift m. b. Johan Mickelsson Juoppola. **Tanhuanpeldo, Halkioperkio äng, Peukalonpeldo, Huhtapeldo, Keskinen perkio.**
- s 505 § 4 - 2. upbud å Kuivas h:n för bröderne Johan och Gabriel Johanssöner.

Sääksmäen tmk:n ilmoitusasiat 1790-93 KA Sääksmäki KOb 13, mf JK 1342-1343

Längelmäen ym. talvikäräjät 9-.4.1790 KA Sääksmäki KOb13

- s 82 § 1 - 2. upbud å ¼ Tungeloi rusthåll för Mats Mickelsson.
- s 83 § 2 - 2. upbud å Peldola h:n i Uiherla by.
- s 84 § 3 - 3. upbud å Kuivas h:n.
- s 85 § 5 - 2. upbud å ½ Paskylä h:n.

Läng. syysk. 26-.11.1790

- s 205 § 1 - 3. upbud å ¼ Tungelo rusthåll.
- s 206 § 2 - 3. upbud å ½ Paskylä h:n.
- s 207 § 3 - 3. upbud å ½ Erola h:n.
- s 207 § 4 - 3. upbud å Peldola h:n i Uiherla by.

Pöytäkirjat puuttuvat vuodelta 1791

Längelmäen ym. talvikär. 10-.4.1792 mf JK 1343

- s 454 § 1 - Första upbudet å Ylinen h:n i Wingiä åt nämndem. Simon Jöransson Ylinen. Erhållet medelst afhandling 7.12.1791 af sina föräldrar Jöran Simonsson och Valborg Johansd:r.
- s 456 § 2 - Tredje upbudet å Tarkola fr. h:n i Längelmäki åt comm.landtmät. Johan Florin. Köpt 26.2.1791 af capit. Lorentz Ridderborg samt dess h:u Fredrica Peiff.
- s 457 § 3 - 2. upbudet å Riekola h:n i Kaldila by.
- s 458 § 4 - Andra upbudet å Mattila h:n i Koivisto by åt b. Johan Henriksson. Updragelse 31.1.1750.
- s 459 § 5 - Andra upbudet å 1/4 Kaupila h:n i Hapaniemi by åt b.sonen Mats Samuelsson. Arfskifte 17.12.1790 efter dess hustrus faderfader Erik Henriksson.
- s 460 § 6 - Tredje upbudet å 1/3 Koppala eller Wetterkulla rusthåll jämte lika stor del af Einola aug.h:n, som fendricken Henrik Gabriel Boisman köpt 19.1.1787 af sin swåger A. H. Bökman. Andra upbudet 30.11.1791.
- s 460 § 7 - 1. upbudet å ¼ af Joensu h:n.
- s 465 § 8 - Tredje upbudet å 1/3 Laurila h:n i Längipohja by åt b. Isak Johansson. Föreningen 12.4.1782 med sin moder, enkan Lisa Henriksd:r.
- s 465 § 9 - 3. upbudet å ¼ af Joensu h:n.
- s 466 § 10 - Första upbudet å ½ Jussila h:n i Kaupila by åt b.sonen Erik Matsson. Arfskiftet 17-18.10.1787 efter afl. nämndem. Mats Johanssons afl. enka Margareta Eliasd:r. Sönerne Jöran, Johan och Erik samt dottren Valborg, gift m. b. Erik Johansson Ylikaupila fr. Längipohja by, och dottren Sofia, gift m. b. Lars Simonsson Saricko fr. Pitkäjerfvi by, samt döttrarne Maria och Beata. Jöran får nyttia **Läppästö** äng med dess så kallade **Läppästöpärä**.
- s 470 § 11 - Första upbudet å Påuka h:n åt b. och bröderne Elias och Karl Jöranssöner. Updragelserne af 26.3.1786 och 9.1.1792.
- s 473 § 12 - 1. upbudet å Yrjölä h:n i Kerte by.

Läng. syyskär. 19-11.1792

- s 736 § 1 - Första upbudet å Kifvinenä h:n i Syfväjerfvi by åt Johan Johansson. Erhållit medels updragelse 16.4.1792 af sin broder Japhet Johansson. Des h:u Maria Mickelsd:r. Förbehålla sig **Isoläpikäytäfwä** äng.
- s 738 § 2 - 1. upbud å 2/3 af Ylinen h:n i Kafvala by.
- s 742 § 3 - 2. upbud å ¼ af Joensu h:n.
- s 744 § 4 - 2. upbud å Ylinen h:n i Vingiä by för Simon Jöransson.
- s 744 § 5 - Tredje upbudet å Mattila h:n i Koivisto by åt gamla b. Johan Henriksson. Erhållit genom updragelse 31.1.1750 af sine samarfva.
- s 745 § 6 - 2. upbud å Riekola h:n i Kaldila h:n.
- s 746 § 7 - 3. upbud å Kauppila h:n i Hapaniemi by för b.sonen Mats Samuelsson. Arfskifte 17.12.1790 efter dess hustrus faderfader Erik Henriksson.
- s 747 § 8 - 2. upbud å ½ Yrjölä h:n i Kerte by.
- s 748 § 9 - 2. upbud å ½ Jussila h:n i Kauppila by för b.sonen Erik Matsson.
- s 750 § 1 - B.anken Sofia Andersd:r Kifvinenä fr. Syfväjerfvi sökte förplikta dess afl. mans Johan Simonssons faderbrodersson Elias Eliasson fr. Mustasu at åtaga sin förmynderskapet.

Längelmäen ym. talvikäräjät 7-2.1793 KA Sääksmäki KOB13, mf JK 1343

- S 36 § 1 - 1. upbud å Bertula h:n i Västälä by för b. Thomas Matsson samt des afl. broders Jakobs omyndige barn. Inlades ett utdrag ur höstetingets 24.11.1778 protokoll § 9 och 22. Thomas och Jakob Matssönernes fader b. Mats Josefsson aflidit, deras moder Maria Matsd:r och syster Maria, gift m. inh. Axel Axelsson fr. Vestilä. Axel får nyttia **Myllyenpälystä** utåker samt **Matalasuonittu** och **Hormisto** äng.
- S 43 § 2 - 2 upbud å 2/3 Ylinen h:n i Kavala by.
- S 44 § 3 - 3. upbud å ½ Yrjölä h:n i Kerte by.
- S 45 § 4 - 3. upbud å ¼ Joensu h:n.
- S 45 § 5 - 1. upbud å ½ Hirdolax h:n för b.sonen Jonas Johansson. Arfskifte 20.12.1791 efter åboen Johan Henrikssons 6 år sedan afl. h:u Valborg Jöransd:r. Sonen Jonas Johansson och döttrarne Margareta, Valborg, Maria och Brita, gift m. b. Gabriel Johansson fr. Kuivas. Fadren förbehåller sin en ko **Mustike**, Margareta får en koo **Nättynen**, Maria en koo **Tähdicke** och Valborg en koo **Laukanen**. Inlades Kongl. Maj:ts nådiga dom, gifven i Stockholms slott 27.2.1792, ang. tvisten om 1/3 af Hirdolax h:n emellan skräddaren Erik Henriksson å ena samt bönderne Johan Henriksson och Johan Jöransson å andra sidan.
- S 53 § 6 - 2. upbud å Kivinenä h:n i Syväjerfvi by för b. Johan Johansson.
- S 54 § 7 - 3. upbud å Ylinen h:n i Wingiä by för Simon Jöransson.
- S 55 § 8 - 1 upbud å Nisula h:n i Wihasjerfvi by för b. Mats Jöransson. Arfskifte 2.3.1771 efter afl. åboen Jöran Simonsson. Efterlemnad enkan Maria Jakobsd:r samt af des första gifte sonen Mats Jöransson samt döttrarne Maria och Kirstin, samt med efterblefne enkan Maria Jakobsd:r döttrarne Anna och Margareta. Marias och Kirstins förmyndare deras moderbroder b.sonen Henrik Jakobsson fr. Yrjölä h:n. Annas och Margaretas förmyndare deras faderbroder b. Thomas Simonsson Mickola fr. Pitkäjerfvi. Inhemtades at Mats Jöranssons syskonebarn i skyldskap drengen Johan Matsson sökt i börd tillvinna en del af Nisula h:n. Förents at Johan Matsson fått at nyttia det åkerstycke i **Kalanjemi** haga, som Anders Kärki h:n förr storskiftet underlydt, men nu Nisula tillfallit, samt **Halkoperkio** afskilde jämte **Ahtenalusta** ängar.

Läng. syysk. 12-9.1793

- s 819 § 1 - Andra upbudet å Nisula h:n i Vihasjervi by åt b. Mats Jöransson.
- s 820 § 2 - 2. upbud å Bertula h:n i Westälä by åt b. Thomas Matsson och dess afl. broders Jacobs barn.
- s 820 § 3 - 3. upbud å 2/3 af Ylinen h:n i Kavala by.
- s 822 § 4 - Andra upbudet å ½ Hirdolax h:n åt Jonas Johansson.
- s 822 § 5 - Första upbudet å 2/3 Koppala eller Wetterkulla rusthåll med derunder varande Einola aug.h:n (i Leväslax by) åt serg. numera fendricken Henric Gabriel Boisman. Arfskiftet 14.2.1782 efter des afl. moder Margareta Elisabet Wetterberg. Hennes afl. man capit. och riddaren af kogl. Maj:ts Svärdsorden Jacob Boisman. Modren aflidit 7.3.1771 och lemnat efter sig en son serg. Henric Gabriel Böisman och trenne döttrar Hofqvartermästaren Arvid Henric Bökmans fru Maria Juliana Boisman, lieuten. Henric Johan Spåras fru Elisabet Jacobina Boisman och leuten. Pehr Adolf Molanders fru Wendela Sophia Boisman. Wid lottningen erhöill serg. Boisman ½ af Kaurila och 1/3 af Wetterkulla, Bökmans fru 1/3 af Wetterkulla och Spåras fru ½ af Kaurila och Molanders fru 1/3 af Wetterkulla. Fendr. Boisman har sedermera af Molander tillbytt sig hennes 1/3 Koppala eller Wetterkulla, men någon skriftlig afhandling har inte upprättats.

Sääksmäen tuomiok. ilm.asiat 1794-95 KA Sääksmäki KOb14

Läng. talvikär. 1.-2.1794, KA Sääksmäki KOb14, mf JK 1343

s 27 § 1 - 3 upbud å Bertula h:n i Västilä by för b. Thomas Matsson (½) och dennes afl. broders Jakob Matssons barn (½).

s 28 § 2 - Första upbudet å ½ Paskylä h:n åt b.sönerne Johan och Mats Danielssöner. Arfskifte 21.9.1793 för att tilldela h:net b. Daniel Matssons barn. Hustru Maria Kristersd:r dog 1768. Sönerne Johan och Mats Danielssöner samt döttrar Maria, gift m. b.sonen Mickel Johansson fr. Soltilla, och Kirstin, gift med b. Elias Jöransson Poucka. Daniel Matsson har under äktenskapet med afl. Maria Kristersd:r köpt hemmanet af Marias faderbroder afl. Johan Eriksson, som äfven varit gift med Daniel Matssons modersyster Kirstin Henriksd:r. Fästebrefvet 17.9.1756. Den andra af sönerne tager sig tomtställe å **Kylänpohia** jordtracht.

s 33 § 3 - 2. upbud å ½ Pouka h:n för b. Elias Jöransson.

s 34 § 4 - Första upbudet å ½ Sålala h:n i Käljonkando by åt b.sonen Mickel Kristersson. Arfskifte 27.3.1793 efter b. Krister Eliasson. Des enka Maria Henriksd:r samt söner Mickel och Emanuel samt döttrar Maria, gift m. b. Erik Mickelsson Ättele, Valborg gift m. soknesmeden Simon Johansson, Sofia, gift m. b. Karl Jöransson Påuka, samt oförsörjde döttrar Anna, Stina och Margareta. Emanuel får til lifstids nyttjande en tunneland gammal åker vid **Salmenieminnitu** äng och till höbohl **Salmeniemennenän alusta** äng.

s 39 § 5 - Första upbudet å ½ Mikkola h:n i Syväjerfvi by åt b.sonen Anders Mickelsson. Köpt 18.11.1793 af sin fader Mickel Johansson.

s 42 § 6 - 3. upbud å ½ Hirdolax h:n för Jonas Johansson.

s 43 § 7 - 2. upbud å ½ Hirdolax h:n för afl. Johan Johanssons omyndige barn.

s 44 § 8 - 3. upbud å Nisula h:n i Vihasjerfvi för Mats Jöransson.

s 45 § 9 - Första upbudet å Tuomola h:n (= ½ Erola) i Uhiniemi by åt b.sonen Johan Eliasson. Erhållit 15.3.1793 af sin fader Elias Josefsson. Yngre sonen Mickel Eliasson får anlägga et torp **Kåjvontausta**, hvarunder han får uptaga åker, och gaml. äng **Sorapicko** öfveräng och **Petinnitu** inom en hägnad. Ut i **Kåpontausta** kär får han uptaga höbohl.

s 48 § 10 - Första upbudet å ½ Hakosalmi h:n åt b.sonen Johan Matsson. Erhållit 2.1.1794 af sina föräldrar Mats Eriksson och Sofia Matsd:r. Dottren Johanna Matsd:r är gift m. b.sonen Elias Eriksson. Namn för kor: **Silike, Kaunike, Mansike, Lemmike och Marjanen**.

s 52 § 11 - Första upbudet å Strånga h:n i Järfvenpä by åt b.sonen Erik Jöransson. Updragelse 3.2.1794 af föräldrar Jöran Eriksson och Anna Andersd:r. Deras söner Erik Jöransson, **klockaren** Georg **Orell**, Johan Jöransson och döttrar Maria gift med b.sonen Mickel Eliasson fr. Sålala, Valborg gift m. b. Jonas Johansson Kaupi, Anna gift m. hemmavarande mågen Mats Jöransson och Brita gift m. b.sonen Jonas Johansson Rekola samt ogifta dotter Katarina. Brodern Johan erhåller **Usi Ajoxennitu**.

Läng. syyskär. 29.-11.1794 mf JK 1343

s 485 § 1 - 2. upbud å Paskylä h:n för Johan och Mats Danielssöner.

s 486 § 2 - 2. upbud å Mickola h:n i Syväjerfvi by för Anders Mickelsson.

s 487 § 3 - 2. upbud å Hakosalmi h:n för Johan Matsson.

s 488 § 4 - 2. upbud å Strånga h:n i Järvenpä by för Erik Jöransson.

s 488 § 5 - Första upbudet å ½ Mustasu h:n åt b. Johan Johansson. Skiftesinstrument 12.2.1794 efter dess afl. fader Johan Eliasson, dog redan 1768. Enka Regina Mickelsd:r, sedermera gift med b. Elias Simonsson. Johans och Reginas barn sonen Johan Johansson och döttrar Johanna gift m. inh. Esaias Andersson och Maria gift m. b. Erik Kristersson Solala fr. Koljonkando. Sonen Johan är gift m. mågen Erik Kristerssons syster Sofia. Johanna får nyttia till åker fem kappeland från **Sarenpeldo**, uti **Lepopeldo** och **Peräpeldo** samt ängsbohl i **Levansuo** och rödningstillfälle å **Weskurinoja** och **Kotunen**. Namn för en ko: **Kirjanen**.

s 492 § 6 - 2. upbud å ½ af Erola eller Tuomola h:n i Uihlerla (= Uhiniemi) för Johan Eliasson.

s 493 § 7 - Första upbudet å ½ Seppälä h:n i Hapaniemi by åt b.sonen Johan Johansson. Köpt 15.4.1794 af barnlösa Simon Jöransson Seppälä, som inrymd 10.11.1787. Johan Johansson lofvat att gifta sig med Simons afl. broder Mats Jöranssons dotter, hvilken innehade hela Seppälä h:n. Simon Jöransson förbehållit sig andel i **Perkiönpeldo** och i **Perkiö** äng jämte ett ladaland i **Rajanjemi**, äfven **Perkiönmoisio**.

s 497 § 8 - Första upbudet å Rekola h:n i Järvenpä by åt Jonas Johansson. Updragelse 1.12.1794 af fadren Johan Jacobsson Rekola.

s 499 § 9 - 2. upbud å Påuka h:n för Karl Jöransson.

- s 499 § 10 - Första upbudet å 1/4 Juoppola h:n i Uiherla by åt b.sonen Johan Mickelsson. Arfskiftet 17.2.1794 efter afl. Mickel Mickelsson. Dess afl. h:u Sofia Simonsd:r. Sönerne Johan och Thomas, döttrarne Maria gift med Erik Johansson Peldola, Anna gift m. Johan Mickelsson Erola fr. Kivisalmi by i Kuhmalax och Lisa ogift. Lisas förmyndare des moderbroder Henrik Simonsson Joensu fr. Ruovesi s:n. Mickels sednare gifte med Maria Henriksd:r. Deras barn Esaias och Kristina. **Lahdentaustanma.**
- s 504 § 11 - 3. upbud å Påuka h:n för Elias Jöransson.
- s 505 § 12 - 1. upbud å ½ Yrjölä h:n i Kerte by och Kuorevesi för Mats Andersson.

Längelmäen ym. talvikäräjät 6-2.1795 mf JK 1343

- s 598 § 1 - 3. upbud å Strånga h:n i Jervenpää by för Erik Jöransson.
- s 599 § 2 - 2. upbud å Rekola h:n i Jerfvenpää by för nemndem. Jonas Johansson. Förening 12.1.1795 med sine samarfva efter afl. fader Johan Jakobsson. Sönerne Jonas, Thomas och Johan. Dottren Anna gift m. b. Erik Jöransson Strånga. Dottren Valborg gift m. Mats Matsson Kärki i Wihasjerfvi by. Dottren Juliana. Johan får af gammal bohl åker vid **Orihoja** ett tunneland samt af **Wähälato** åker vid **Thuomannittu** ängsbrede 15 kappeland, äfvenledes en ängsland af **Rätickä** öfra ändan samt **Thuomannittu**.
- s 606 § 3 - 3. upbud å Mickola h:n i Syväjerfvi för Anders Mickelsson.
- s 607 § 4 - 3. upbud å ½ Erola eller Tuomola h:n i Uhinemi b för b. Johan Eliasson Viukola.
- s 608 § 5 - 3. upbud å hvar sin ¼ af Paskylä h:n för Johan och Mats Danielssöner.
- s 609 § 6 - 2. ubud å ½ Yrjölä h:n i Kerte by.
- s 611 § 7 - 3. ubud å ½ Hakosalmi h:n för Johan Matsson.
- s 612 § 8 - 2. ubud å ½ Mustasu h:n för Johan Johansson.
- s 613 § 9 - 2. ubud å ½ Sålala h:n i Koljonkando by för Mickel Kristersson.
- s 614 § 10 - 1. upbud å Mattila h:n i Pajulax by för b. Johan Mickelsson. Arfsförening 20.12.1793 efter afl. b. Mickel Thomasson. Enkan Maria Jakobsd:r. Sonen Johan Mickelsson och dottren Maria Mickelsd:r, gift m. unga b. Elias Eriksson fr. Mulkola.
- s 619 § 11 - 3. upbud å ½ Pouka h:n för b. Karl Pouka.
- s 620 § 12 - 2. upbud å ½ Seppälä h:n i Hapaniemi by för Johan Johansson.

Läng. syyskär. 14-9.1795 mf JK 1343

- s 941 § 1 - 2. upbud å Mattila h:n i Pajulax by för Johan Mickelsson.
- s 943 § 2 - 3. upbud å Rekola h:n i Järvenpää by för Jonas Johansson.
- s 944 § 3 - 3. upbud å Yrjölä h:n i Kärte by.
- s 945 § 4 - Första upbudet å Erola h:n i Uhinemi by åt b.sonen Johan Eriksson. Updragelse 19.2.1795 af fadren Erik Eriksson Erola. Johan Erikssons broder, **logarfvaregesällen** Emanuel **Lemström** fr. Åbo och systerman Henrik Johansson Eskola fr. Vehkalax by hafva 14.1.1794 och 2.9.1795 öfverdragit deras andelar i Erola h:n.
- s 950 § 5 - 1. upbud å Ylinen h:n i Kavala by.
- s 951 § 6 - 3. upbud å ½ Sålala h:n i Käljonkando för Mickel Kristersson.
- s 952 § 7 - 3. upbud å ½ Seppälä h:n i Hapanemi by för Johan Johansson.
- s 953 § 8 - Första upbudet å 1/4 Paskylä h:n, Mickola kalladt, åt b.sonen Mickel Mickelsson. Updragelse 16.2.1794 af fadren Mickel Simonsson. Under hemmanet lydande torpen Särkijervi, Koskenlax och Mäkelä skola mine yngre söner Emanuel, Erik och Mats få besitta - -.
- s 956 § 9 - Första upbudet å Jacola h:n i Hjukois by åt b.sonen Johan Jacobsson. Updragelse 15.9.1795 af brodern Jacob Jacobsson Jacola.
- s 960 § 10 - 3. upbud å Mustasu h:n för Johan Johansson.
- s 961 § 11 - Första upbudet å Ruokonen h:n i Uiherla by åt b.sönerne Thomas och Mickel Mickelssöner. Arfskifte 2.7.1795 efter ännu levande Mickel Jöransson och dess h:u Brita Eriksd:r. Sönerne Mickel och Thomas, döttrarne Maria gift med torp. Johan Johansson Seppälä fr. Holma gård, Lisa gift m. torp. Johan Eriksson Witanjemi, Beata gift m. b.sonen Johan Mickelsson Råseli fr. Hapaniemi och Valborg gift m. drängen Jöran Jöransson.
- s 966 § 12 - Första upbudet å ½ Kärki h:n i Wihasjärvi by åt b.sonen Mats Matsson. Arfskifte 12.9.1795 på anmodan af Mats Jöransson efter dess 1789 afl. h:u Sofia Eriksd:r. Sönerne Mats och Henrik, döttrarne Margareta gift m. b. Johan Johansson Peldola i Uiherla och Maria gift m. torp. Jacob Jöransson Raiskio i samma by. Fastebref 11.2.1773 för Mats Jöransson.

Sääksmäen tuomiok. ilm.asiat 1796-98 KA Sääksmäki KOb15

Läng. talvikär. 5-.2.1796 KA Sääksmäki KOb15, mf JK 1344

- s 29 § 1 - 2. upbud å ½ af Kärki h:n i Vihasjerfvi by för Mats och Henrik Matssöner.
 s 31 § 2 - 2. upbud å ¼ Paskylä h:n för Mickel Mickelsson.
 s 32 § 3 - 2. upbud å Erola h:n i Uhiniemi by för Johan Eriksson.
 s 33 § 4 - 2. upbud å Ruokonen h:n i Uiherla by för Thomas och Mickel Mickelssöner.
 s 34 § 5 - 3. upbud å Mattila h:n i Pajulax by för Johan Mickelsson.
 s 35 § 6 - Första upbudet å ½ Mikkola h:n åt b. Mats Matsson. Skrifterna 30.12.1793 och 21.12.1794. Petter Matsson uplåter den del af Mikkola, som mig efter min afl. fader Mats Samuelsson tilfallit, til min broder Mats Matsson (30.12.1793). För det at mina bröder Michel och Johan Matssöner till mig afstå deras arfsdelar af ½ Mikkola - - (1794)

Längelmäen ym. syyskäräjät 21-.11.1796 KA Sääksmäki KOb15, mf JK 1344

- s 342 § 1 - 1. upbud å ½ Joensu h:n i Walkis by för b.sonen Johan Johansson.
 s 344 § 2 - 3. upbud å hvar sin hälft af Kärki h:n i Vihasjerfvi by för Mats och Henrik Matssöner.
 s 346 § 3 - 1. upbud å Mättäs h:n för b.sonen Erik Johansson. Arfskifte 5.10.1795 efter des afl. moder Anna Pettersd:r. Enklingen b. Johan Samuelsson, sönerne Erik, Johan och Emanuel, döttrarne Maria, gift m. b.sonen Mats Mickelsson fr. Hjukois, Valborg, gift m. b. Erik Jöransson fr. Raidisto, och Anna, gift m. b.sonen Adam Thomasson fr. Nickilä by. Emanuel erhåller en tunna 20 kappeland färdig åker och får å **Isomäkima** marck upodla åker och äger frihet nyttja ängen under **Isomäki** åker och **Päräkorpi** kärr, **Isomäki moisio** hägnad endast i två år.
 s 351 § 4 - 2. upbud å ½ Mickola h:n för Mats Matsson .
 s 352 § 5 - 1. upbud å ½ Alanen eller Mattila frälseh:n i Koivisto by för b.sonen Anders Johansson. Arfskifte 11.10.1796 efter afl. b. Johan Henriksson och des för 27 år sedan afl. h:u Brita Thomasd:r. Sönerne Thomas, Jöran och Anders samt döttrarne Kirstin, gift m. mågen här å hemmanet Mats Thomasson, och Maria, gift m. sytningsmannen Elias Jöransson fr. Raidisto, samt afl. äldsta sonen Johan Johanssons arfvingar enkan Sofia Andersd:r och sönerne Jöran, Johan och Elias samt döttrarne Lisa, gift m. b. Jöran Jöransson fr. Raidisto, Maria med b. Johan Mickelsson Kårhola och Hedvig och Sofia ogifte. Johan Henrikssons arfvejord, fastebref 1.2.1794. Dottren Kirstin får nyttia **Mustalahdenpeldo**.
 s 358 § 6 - 2. upbud å Ruokonen h:n i Uiherla by för b.sönerne Thomaas och Mickel Mickelssöner.
 s 359 § 7 - 2. upbud å Jacola h:n i Hjukois by för b.sonen Johan Jakobsson.
 s 360 § 8 - 3. upbud å Erola h:n i Uhiniemi by för Johan Eriksson.
 s 361 § 9 - 3. upbud å ¼ af Paskylä h:n för Mickel Mickelsson. Bör genast afstå Mäki kallade fullbygda torp - til äng undfår **Kannisto**, **Walinnitu**, **Raiskio** och **Särkijärfvi korpi** nyrödning.
 s 365 § 10 - Afslagen lagfart med Ylinen h:n i Kavala by.
 s 370 § 11 - 1. upbud å ¼ af Tungelo rusthåll för rusth.sonen Mickel Mickelsson. Arfskifte 15.10.1793 efter sin afl. moder Brita Johansd:r. Enlingen rusth. Mickel Mickelsson. Sönerne Mickel, Jöran och Mats samt döttrarne Johanna gift m. b. Johan Johansson Eskola fr. Kaukela by i Jämsä, och Maria med b. Japhet Johansson Kiviniemi fr. Syväjärfvi.

Längelmäen ym. talvikär. 22-.2.1797 mf JK 1344

- s 447 § 1 - Andra upbudet å ½ Joensu h:n i Uiherla (po. Walkis) by åt b.sonen Johan Johansson. Des fader Johan Jöransson updragit 9.2.1796.
 s 447 § 2 - Första upbudet å ½ Laurila h:n i Vihasjerfvi by åt b.sonen Jonas Larsson. Arfskifte 3.12.1789 efter afl. b. Lars Johansson samt dess h:u Lisa Jonasd:r. Hennes i förra giftet med 15 år sedan afl. b. Lars Samuelsson hafde barn sönerne Mats och Jonas Samuelssöners samt dottren Valborg, lyst med b.sonen Henrik Matsson. Afhandling 5.1.1797. **Kalaniemi** äng, **Karfvanen nitu**.
 s 450 § 3 - Andra upbudet å ½ Mattila h:n eller Alanen i Koivisto by åt b.sonen Anders Johansson.
 s 451 § 4 - Andra upbudet å Mättäs h:n åt b.sonen Erik Johansson.
 s 451 § 5 - 3. upbud å ½ Mickola h:n för Mats Matsson.
 s 452 § 6 - Andra upbudet å 1/4 Tungelo rusthåll åt rusth.sonen Mickel Mickelsson.
 s 453 § 7 - 3. upbud å Jacola h:n i Hiukos by för b. Jakob Jakobsson.

Längelmäen ym. syyskäräjät 22-.9.1797 KA Sääksmäki KO b 15, mf JK 1344

- s 577 § 1 - 3. upbud å Mättäs h:n för b.sonen Erik Johansson.
- s 578 § 2 - 3. upbud å Joensu h:n i Uiherla by (po. Walkis) för b. Johan Jöransson.
- s 579 § 3 - 3. upbud å ¼ Tungelois rusthåll för Mickel Mickelsson.
- s 579 § 4 - 3. upbud å ½ Mattila eller Alanen fräls:h:n i Koivisto by.
- s 580 § 5 - 1. upbud å ¼ Laxi h:n för Emanuel Johansson.

Längelmäen ym. talvikäräjät 15-.2.1798 KA Sääksmäki KO b 15

- s 647 § 1 - 2. upbud å ½ Laxi h:n.
- s 647 § 2 - 1. upbud å ½ Yrjölä h:n i Vihasjärvi by för b.sonen Jöran Jöransson. I ägo bekommit medelst afhandling af 3.2.1798 af sin fader Jöran Jöransson (den äldre). Dottren Valborgs man b. Thomas Erickilä fr. Vihasjärvi by.
- s 650 § 3 - 2. upbud å ½ Laurila h:n fr. Vihasjärvi för b. Jonas Larsson.
- s 652 § 4 - 1. upbud å Kontila h:n i Pajula by för Erik Jöransson. I ägo bekommit medelst updragelse 4.2.1795 af sin fader Jöran Thomasson. Drager försorg om sina föräldrar Jöran Thomasson och Sofia Thomasd:r samt sin broder Anders, hvilken är svagsint.
- s 654 § 5 - 1. upbud å ½ Mattila h:n för Alexander Matsson (po. Johansson). Arfskifte 16.2.1795 efter åboens Johan Thomassons 1793 afledne h:u Maria Jöransd:r emellan deras barn sonen Alexander samt döttrarne Maria, gift m. b.sonen Erik Jöransson Kontila i Pajula, Valborg, gift m. b.sonen Jakob Jakobsson Kuifvas, Sofia, gift med drängen Mats Jöransson vistande å detta h:n, Anna och Beata.

Längelmäen Kuoreveden ja Eräjärven syyskäräjät 19-.11.1798 mf JK 1344 - 1345

- s 1002 § 1 - Första upbudet å Mulkola h:n å b.sonen Elias Eriksson. Erhållit medelst updragelse 19.12.1793 af sin fader b. Erik Eriksson. Sonen Mickel erhåller **Läpikautävänma** nybygge. Sonen Thomas får uptaga sig torp å **Rutanenma** jordstykke.
- s 1004 § 2 - Första upbudet å Mickola h:n i Ottele by å b.sonen Erik Mickelsson. Afhandlingen 15.3.1797. Arfskifte 25.7.1782 efter afl. b. Mickel Jakobsson, Enka Sofia Jöransd:r. Sönerne Erik och Johan samt dottren Sofia Mickelsd:r, gift m- b. Erik Jöransson Ylikaupila fr. Längipohja. **Kuopamäki** och **Vähälähdenpeldo** åkrar samt hälften af **Tuhvijärvenpä** äng.
- s 1008 § 3 - 2. upbud å ½ Yrjölä h:n i Vihajärvi by för b.sonen Jöran Jöransson.
- s 1009 § 4 - 3. upbud å ½ Laxi h:n för b.sonen Emanuel Johansson.
- s 1009 § 5 - 3. upbud å ½ Laurila h:n i Vihajärvi för Johan Larsson.
- s 1010 § 6 - Första upbudet å Hejkilä h:n i Kaupila by å b.sonen Mats Henriksson. Skifte 1.4.1796 efter Henrik Matsson emellan enkan Valborg Jöransd:r samt sonen Mats och dottren Beata. Valborg omgift med Johan Matsson.
- s 1012 § 7 - 2. upbud å Kontila h:n i Paijula by för Erik Jöransson.
- s 1013 § 8 - Första upbudet å Erola h:n i Pitala by å Johan Eriksson. Erhållit medelst uplåtelsehandlingen af sin fader Erik Eriksson.
- s 1015 § 9 - Första upbudet å Seppälä h:n i Syväjärvi by å Anders Johansson och dess h:u Anna Johansd:r. Updragelse 3.3.1798 af hennes föräldrar Johan Matsson Seppälä och Sofia Matsd:r.
- s 1018 § 10 - Andra upbudet å ½ Mattila h:n i Kaupila by å b. Alexander Johansson. Arfskifte 13.2.1795 med sine föräldrar.